

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

Τ ό μ ο ς Κ Η '

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1973

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ἰανουάριος 1973

Ἀριθ. φύλλου 325

“Ο ΠΟΙΩΝ ΤΟ ΘΕΛΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΝΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΩΝΑ,”

Οἱ Χριστιανοὶ ἰδιαίτερος κατὰ τὴν εἰσόδον των εἰς τὸ νέον ἔτος ὀφείλου νὰ ἐνθυμοῦνται τὰς ὑποχρεώσεις των. Πολλὰ μηνύματα καὶ ὠραία εὐχαὶ ἀνταλλάσσονται. Πολλοὶ δῶρα ἐπισφραγίζουν μίαν τυπικὴν καὶ συμπαθεῖ συνήθειαν, ἡ ὁποία θὰ ἀποκαλύπτῃ τὴν εὐαισθησίαν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας εἰς τὸν τομέα τῆς ἀναζητήσεως τῆς εὐτυχισμένης ζωῆς.

Ἡ ἀγνοία τοῦ πραγματικοῦ προσορισμοῦ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτρέπει νὰ περνοῦν αἱ ἡμέραι, οἱ μῆνες καὶ τὰ χρόνια χωρὶς ὀφέλειαν. Ἐνας καλλιτέχνης παρουσίασε μὲ ἕνα θλιβερόν συμβολισμόν τὴν ἐπιπολαίαν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου διὰ τινος παραστάσεως. Ἐκπαιδαίωσε γέροντα κυρτωμένον ζητοῦντα νὰ συλλάβῃ σικιάς, αἱ ὁποῖαι διελύοντο καθὼς τὰς ἐπλησίαζε, μὲ τὴν ἀναγραφὴν τῶν λέξεων «Χρόνια ἀδικοχαμένα».

Ἐφαχνε νὰ εὕρῃ τὰ ἀδικοχαμένα χρόνια ὁ ἠλικοκαμένος τῆς ζωγραφικῆς σκητῆς. Πόσοι εἶναι ἀλήθεια αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἀναζητοῦν τὰ ἀδικοχαμένα χρόνια καὶ τὸν διασπαρτισμένον θησαυρόν εἰς στάκτην ὁδημένης φωτῆς! Ἄν ὁ ἄνθρωπος κατανοήσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς τῆς σκητῆς γρήγορα καὶ ἀποτελεσματικὰ θὰ εὕρῃ τὸν ὁρὸν προσανατολισμόν διὰ μίαν ἐν Χριστῷ πίστιν καὶ ζωὴν.

Οἱ ἐνδοκιστικοὶ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ ἔτους παρέρχονται καὶ ἀπολυσθῶν δυστυχῶς αἱ παραβάσεις καὶ αἱ προσκαλλήσεις εἰς πράγματα τὰ ὁποῖα τόσο ἐντονα χαρακτηρίζει ἡ ἀστάθεια, ἡ προσωρινότης καὶ ἡ ἀβεβαιότης των.

Κάθε νέον ἔτος προσπαθεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ἐρώτημα. Τί εἶναι χρόνος, ὁ ὁποῖος μᾶς κάμνει νὰ ἀγαπῶμεν φίλους, συγγενεῖς καὶ ἀγαπητὰ πρόσωπα; Τί εἶναι

χρόνος, ὁ ὁποῖος παρασύρει ἐνῆτα, δόξες, πλοῦτη, ἀξιώματα, ὁμορφίες; Τί εἶναι χρόνος, ὁ ὁποῖος ἀφήνει θαθεῖας καὶ φρικτὰς σλήγας καὶ πῶς δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ τὸν δομῶσῃ;

Τὸν παρέβαλαν μὲ ὠραίαν κοπέλλαν μὲ εὐρωστον ἐμφάνισιν, χαμογελαστὴν καὶ μὲ ὠραία χαρακτηριστικά, μὲ σπινθηροβόλον βλέμμα καὶ μεγαλεπίβουλα σχέδια. Τρέχει γρήγορα μὲ διάθεσιν νὰ σιωπήσῃ ἐλπίδα παντοῦ. Ὅσοι τὴν κρατοῦν ἀπὸ τὰ μακρὰ μαλλιά της τὴν κερδίζουν. Διὸ καὶ ὁ χρόνος χαρακτηρίζεται ὡς ἀβλημα, τὸ ὁποῖον ἀναβαλλόμενον οὐδέποτε κερδίζεται. «Ὁ δρόμος τῆς αἰωνίου, ὁδηγεῖ εἰς τὴν χάριν τοῦ ποτέ».

Κάθε νέον ἔτος γίνεται ἀφορμὴ νὰ συλλογισθῶν οἱ ἄνθρωποι πολλὰ θέματα τοῦ παρελθόντος, τὰ ὁποῖα ὅμως πρέπει νὰ συνεχισθῶν εἰς τὸ μέλλον. Ἀνάλογα μὲ τὴν θέσιν, τὴν μόρφωσιν, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πείραν καὶ ἰδιαίτερος ἀνάλογα μὲ τὸ περιεχόμενον τῆς ζωῆς του καὶ τὴν ἀγάπην τῆς καρδίας του θὰ ἴδῃ ὁ καθεὶς καὶ θὰ σχεδιάσῃ τὸ πρόγραμμα τῶν δραστηριοτήτων του. Ἐδῶ ἀκριβῶς θὰ διαδραματίσῃ τὸν ρόλον του τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον τοῦ ἀνθρώπου.

Οἱ ὀρίζοντες χροματίζονται διὰ τὸν πλεονέκτην μὲ τὴν λάμψιν τοῦ μαγιανᾶ, διὰ τὸν ματαιόδοξον μὲ τὰς συγκρούσεις τῶν ἐγωπαθειῶν, διὰ τὸν σαρκολάτρην μὲ τὴν ἐκυστακότητα τῶν εἰσωνογραφημένων παραστάσεων καὶ διὰ πᾶν ἄτομον μὲ τὰ ἀνάλογα συνθήματα τοῦ Σατανᾶ. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν πιστὸν Χριστιανὸν ἀνοίγεται ὁ ὀρίζων τοῦ νέου ἔτους. Καὶ αὐτὸς μὲ τὰς διαπιστώσεις τοῦ παρελθόντος καλεῖται νὰ συνεχίσῃ τὴν πορείαν ἐπὶ τὰ ἴχνη Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἤλθε νὰ φέρῃ τὴν λύτρωσιν καὶ τὸν φωτισμόν. Διὰ

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

26. Ἡ γέννησι τοῦ Ἰσαάκ (Γε 21, 1-8)

Μετὰ ἀπὸ τόσες περιπέτειες, τόση προσδοκία, τόσες ὑποσχέσεις, εὐλόγησε ὁ Κύριος τὴ Σάρρα, καὶ ἐπὶ τέλους ἡ Σάρρα συνέλαβε ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ καὶ γέννησε γιό, τὸν Ἰσαάκ. Τὸν γέννησε ἀκριβῶς στὸν καιρὸ ποὺ προείπε ὁ Κύριος. Κι ὁ Ἀβραάμ ἔδωσε στὸ παιδί τὸ ὄνομα Ἰσαάκ. Καὶ ὅταν ἐγίνε ὀκτὼ ἡμερῶν, τὸ περιέτεμε σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Ὅταν γεννήθηκε ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἀβραάμ ἦταν ἑκατὸ χρονῶν. Ἡ Σάρρα εἶπε γιὰ τὴ γέννησι τοῦ παιδιοῦ τῆς: «Χαρὰ μοῦ ἔδωσε ὁ Κύριος ὅποιος; θὰ τ' ἀκούσῃ αὐτό, θὰ μὲ συγχαρῇ. Ποιὸς θὰ πᾶν τὸ χαριόσυνο μαντήτο στὸν Ἀβραάμ, ὅτι ἡ Σάρρα θηλάζει παιδί; Γέννησα γιὸ στὰ γεράματά μου». Αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἐρώτημα ἐκφράζει ἀπλῶς τὸ

παράδοξο καὶ τὸ χαριόσυνο τοῦ γεγονότος. Πρέπει δὲ νὰ ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας, ὅτι τὸ ὄνομα Ἰσαάκ στὴν ἑβραϊκὴ ἔχει ἐτυμολογικὴ σχέσι μὲ τὴ λέξι χαρά· ὅταν λέει ἡ Σάρρα: «Ὁ Κύριος μοῦ ἔδωσε χαρά», κάνει λογοπαίγνιο. Συμβαίνει δὲ πολλὰς φορὲς στὴν Π. Διαθήκη, τὸ ὄνομα ἐνὸς παιδιοῦ ποὺ γεννιέται νὰ εἶνε ἡ πρώτη λέξι ἢ φράσι ἢ τὸ σκόλιο ποὺ λέει ἡ γυναίκα ποὺ τὸ γεννάει. Θὰ τὸ δοῦμε αὐτὸ καὶ σὲ ἐπόμενα κεφάλαια.

Καὶ τὸ παιδί μεγάλωσε καὶ ἀπογαλακτίσθηκε· τοῦ ἔκοφαν δηλαδὴ τὸ μητρικὸ γάλα. Τὸ «ἀπόκοφαν» ἔπος λέμε σήμερα. Κι ὁ Ἀβραάμ ἔκανε γιορτὴ μεγάλη τὴν ἡμέρα τῆς ἀπογαλακτίσεως τοῦ Ἰσαάκ. Φαίνεται ὅτι ἔτσι συνήθιζαν τότε.

27. Ὁ Ἰσμαὴλ (Γε 21, 9-21)

Ὅταν ἡ Σάρρα εἶδε τὸν Ἰσμαήλ, τὸ γιὸ τῆς Αἰγυπτίας δούλης Ἀγάρ, νὰ παύῃ μὲ τὸν Ἰσαάκ, εἶπε στὸν Ἀβραάμ: «Διδῶς τὴ δούλη αὐτὴ καὶ τὸ γιὸ τῆς. Δὲν θὰ κληρονομήσῃ ὁ γιός αὐτῆς τῆς δούλης μαζί μὲ τὸ γιὸ

μοῦ Ἰσαάκ». Καὶ τοῦ Ἀβραάμ τοῦ κόστισε πολὺ αὐτὸς ὁ λόγος, γιατί κι ὁ Ἰσμαήλ ἦταν γιὸς του καὶ τὸν πονοῦσε. Ἀλλὰ κι ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε: «Μὴ σοῦ φαίνεται σκληρὸ νὰ διώξῃς τὸ παιδί αὐτὸ καὶ τὴ δούλη. Ὅ,τι σοῦ λέει

τοὺς κοσμικοὺς κάθε νέον ἔτος εἶναι μία παλινδρόμησις μονότονος, ἐνῶ διὰ τοὺς πιστοὺς εἶναι μία ἀρετηρία ἐντονωτέρας δραστηριότητος καὶ προσθήκης νέων εὐλογιῶν τοῦ Θεοῦ, νέων ὑλικῶν διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ Αἰωνίου Βράχου, τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἐμμανουήλ.

Κάθε νέον ἔτος ὁδηγεῖται ὁ ἄνθρωπος πλησιέστερα ὅχι μόνον πρὸς τὴν αἰωνιότητα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τελειοποίησιν, ἐφ' ὅσον οὗτος σταθερῶς ἐργάζεται τὸ ἀγαθόν. Μὲ τὸν ἀπολογισμόν τοῦ παρελθόντος καὶ μὲ τὴν ἀποφασιστικότητα διὰ τὸ μέλλον πρὸς ἀποστασίαν τῆς ἀνομίας καὶ διασκέδασιν τῆς ἀγωνίας ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὁμολογεῖ μὲ εὐκρίνειαν ὅτι θὰ ἀγωνισθῇ ὡς ἓνας τίμιος ἐργάτης εἰς τὸν θερισμὸν τοῦ ἀγροῦ τοῦ Κυρίου καὶ θὰ συντελέσῃ ὡς καλὸς ποιμὴν νὰ βοηθήσῃ τοὺς σκωπηθράτους νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου. Διὸτα γνωρίζω ὁ

Χριστιανὸς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὅτι ἐφ' ὅσον παρὰ γαται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα» (Α' Ἰωάν. 2, 17).

Αἱ πρώται ἡμέραι τοῦ νέου ἔτους θὰ προβάλλουν δυναμικώτερα τὰς εὐθύναις τῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν ἐργάνωσιν τοῦ ἔργου πρὸς κατεργασμὸν ὅπως θέλει ὁ Θεός. Διὰ νὰ κερδίσῃς, ὀφείλεις νὰ ἀγωνισθῇς. Διὰ νὰ ἀφελθῇς, ὀφείλεις νὰ ἐργασθῇς. Τὰ δικαιώματα ἀπαυτῶν ἀνάληψιν ὑποχρεώσεων καὶ ἡ ἐλευθερία πενταρχημένη καὶ ὑπεύθυνον ἐργασίαν. Ἡ ὑπευθυνότης ὁδηγεῖ εἰς ἔργον δημιουργικόν, διότι ὁ εὐαίσθητος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν εὐθυνῶν θεραπεύει τὸ ἀσθενὲς καὶ διατηρεῖ τὸ ὑγιὲς ἐπιτυχάνων οὕτω μίαν λουροσσίαν εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Ὁ Χριστιανὸς καλεῖται νὰ ἐργασθῇ μὲ ἔντασιν πρὸς πνευματικὴν καρποφορίαν καθ' ὅσον τὸ διάστημα, τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς θὰ τοῦ χαρίσῃ.

Δ. Β. Σ.

ή Σάρρα νά τὸ κάνῃς, διότι ἀπ' τὸν Ἰσαάκ θὰ ὀγῇ ἡ γενιὰ πού θὰ λέγεται σπέρμα Ἀβραάμ. Μὴ στενοχωριέσαι· καὶ τὸ γιὸ αὐτῆς τῆς δούλης θὰ τὸν κάνῃ ἔθνος μεγάλο, γιατί εἶνε σπέρμα δικό σου». Σηκώνεται ὁ Ἀβραάμ τὸ πρωτὶ, ἐτοιμάζει φωμιὰ καὶ νερό, τὰ δίνει στὴν Ἀγαρ, τῆς δίνει καὶ τὸ παιδί στὸν ὦμο καὶ τὴν ἐξαποστέλλει. Ἀπὸ τότε ἡ δούλη μὲ τὸ παιδί τῆς δὲν ξαναγύρισαν στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἀβραάμ.

Ἐφυγε ἡ Ἀγαρ μὲ τὸ παιδί τῆς στὸν ὦμο καὶ περιπλανιόταν στὴν ἀκατοίκητη ὑπαιθρο, στὴν περιοχὴ πού λίγο ἀργότερα ὀνομάστηκε Φρέαρ τοῦ ὄρκου. Τῆς τελείωσε τὸ νερό, καὶ δὲν εἶχαν νὰ πιοῦν. Μὲ τὴ ζέστη καὶ τὴ δίψα πῆγαιναν νὰ πεθάνουν. Ἀφήνει τὸ παιδί τῆς κάτω ἀπὸ ἓνα ἔλατο καὶ πάει καὶ κάθεται περίπου μιὰ βολὴ τόξου μακριὰ του. «Νὰ μὴ δῶ τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ μου», σκέφτηκε ἡ δυστυχημένη. Τὸ παιδί μόνο καὶ διψασμένο μέσα στὸν καύσωνα ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ἀκουσε ὁ Θεὸς τὸ κλάμα του καὶ τὸ συμπόνεσε. Στέλνει ἓναν ἄγγελο νὰ τοῦς βοηθήσῃ. Κι ὁ ἄγγελος ἀπὸ ψηλὰ φωνάζει στὴν Ἀγαρ· «Τί σοῦ συμβαίνει, Ἀγαρ; Μὴ φοβάσαι! Ἄκουσε ὁ Θεὸς τὴ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ. Σήκω καὶ πάρε τὸ παιδί στὴν ἀγκαλιά σου· γιατί ἐγὼ σκοπεύω νὰ τὸ κάνῃς ἔθνος μεγάλο». Καὶ τῆς ἄνοιξε ὁ Θεὸς τὰ μάτια, καὶ εἶδε ἓνα πηγάδι μὲ φρέσκο νερό πού ἀνέδλυζε, καὶ πῆγε, γέμισε τὸ ὄψοί τῆς, καὶ πότισε τὸ παιδί· καὶ ἔζησαν. Ὁ δὲ Θεὸς προστάτευε καὶ εὐλογοῦσε τὸ παιδί, καὶ τὸ παιδί μεγάλωσε. Καὶ κατοίκησε στὴν ἀκατοίκητη μέχρι τότε ὑπαιθρο, καὶ ἐγενε τοξότης. Τὸ ἔρημο ἐκεῖνο μέρος, ἦταν ἡ Φαράν. Κι ὅταν ἀντρώπηκε, ἡ μητέρα του τοῦ πῆρε μιὰ γυναῖκα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο.

Ἀπ' ἐδῶ φαίνεται ὅτι μιὰ ὑποφυλὴ τῶν Ἀράβων, οἱ Ἰσμαῆλιτες, εἶνε τέκνα τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ Ἀγαρ ἦταν Ἀράβισσα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ Ἰσμαὴλ ἐπίσης.

Ὅπως καὶ στὸν πονεμένο πατέρα τὸν Ἀβραάμ ἔτσι καὶ σὲ μᾶς φαίνεται πολὺ σκληρὸ

αὐτὸ τὸ διώξιμο τῆς Ἀγαρ καὶ τοῦ παιδιοῦ τῆς. Ὁ Θεὸς ὁμῶς συμφωνεῖ μὲ τὴ Σάρρα. Παράξενο ἀλήθεια. Βέβαια ἄλλο ἦταν τὸ ἐλατήριο τῆς ζηλιάρας καὶ κακίας Σάρρας κι ἄλλο τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ μόνο στὴν πράξι συμφωνοῦσαν. Ὁ Θεός, προκαιμένου νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιό του εἶνε ἀλόγιστος. Συμπνάζει τὸ μικρὸ Ἰσμαὴλ σὰν πλάσμα του καὶ πῶς πολὺ σὰν παιδί τοῦ φίλου του τοῦ Ἀβραάμ. Καὶ τὸ προστατεύει, καὶ στέλνει ἄγγελο γιὰ νὰ τὸ θγάλλῃ ἀπὸ τὴ δύσκολη θέσι, καὶ τὸ κάνῃ ἔθνος μεγάλο καὶ μόνο γιὰ τὸ χατήρι τοῦ Ἀβραάμ. Ἀλλὰ τὸ σχέδιο σχεδίου. Ὁ Θεὸς θέλει νὰ θγάλλῃ ἓνα λαὸ ἀπὸ καλὴ ρίζα, ἀπὸ καθαρὰ αἵματα· καὶ κυρίως νὰ προέρχεται ἀπὸ μιὰ γέννα πού πραγματοποιήθηκε μὲ τὸ δικό του θέλημα καὶ τὴ δική του ὑπόσχεσι καὶ εὐλογία, ἀντίθετα στοὺς φυσικούς νόμους καὶ ὅχι ἀπὸ ἀντρικὸ κέφι. Τὴ ρίζα τοῦ αὐτοῦ ὁ Θεὸς θὰ τὴ φυλάξῃ «σὰν τὰ μάτια του», σὰν ἐπιμελὲς φυτοκόμος, χωρὶς διασταυρώσεις καὶ ἐπιμιξίες μὲ ἄλλα αἵματα. Συμπαιθὲς ἡ ταλαίπωρη δούλη Ἀγαρ καὶ πιστὴ συμπαθέστατο τὸ παιδάκι τῆς· ἀλλὰ ποῖός ξέρεῖ ἀπὸ τί αἰγυπτιακὰ αἵματα προερχόταν γεμάτα κληρονομικὲς ἐπιβαρύνσεις! Κιὰ σὸς κάτω κάτω ὁ Ἰσμαὴλ δὲν ἦταν παιδί τῆς ἐπαγγελίας του, ἀλλὰ παιδί μᾶς σκέτης συνουσίας· ἔστω· καὶ μὲ τίς συνθήκες πού ἐγενε. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς διατάζει· Μακριὰ ἀπὸ τὸν Ἰσαάκ ὁ Ἰσμαὴλ· μακριὰ ἡ Ἀγαρ. Αὐτὸς θὰ φροντίσῃ γι' αὐτούς· ἀλλ' ὁ Ἀβραάμ κι ὁ Ἰσαάκ καμμιὰ σχέσι πλέον. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ ὅλη ἡ σκληρὴ συμπεριφορὰ τοῦ Θεοῦ πρὸς ὅλη τὴν ἄλλη ἀνθρωπότητα στὰ χρόνια τῆς παλαιᾶς διαθήκης. Ὁ Ἰσραὴλ λαὸς του περισύσιος καὶ ἀγαπητός· οἱ ἄλλοι λαοὶ γουρούνια ἀκάθαρτα, οὔτε ν' ἀγγίξουν τὸ λαὸ του. Δὲν τὸ ἔκανε ἀπὸ ἀσπλαχνία, ἀλλ' ἀπὸ σοφὴ στοργή. Κοίταξε πῶς νὰ διατηρήσῃ καθαρὴ τὴ μοναδικὴ καλὴ ρίζα πού τοῦ ἀπόμεινε, τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ. Ἀπ' αὐτὴ τὴ ρίζα θὰ ἐβγαίε τὸ ἐμβόλιο πού λέγεται Ἰησοῦς Χριστὸς Κύριος καὶ μ' αὐτὸ θὰ ἐμβόλιαζε τὰ ἀκάθαρτα γουρούνια, γιὰ νὰ τὰ κάνῃ πάλι ἀνθρώπους, ἀνθρώπους πνευματικούς μάλιστα, ἀνώτερους κι ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ.

28. Φρέαρ ὄρκου

(Γε 21, 22 - 34)

Ὁ Ἀβραάμ ἦταν πιά ἓνας εὐτυχημένος οἰκογενειάρχης καὶ μικρὸς ἡγεμόνας. Πλού-

σιος, μὲ γνήσιο παιδί καὶ κληρονόμο, μὲ δούλους πολλούς. Τέτοιος μικρὸς ἡγεμόνας καὶ ἱ-

σως κάπως ισχυρότερος και πλουσιότερος ήταν, όπως είπαμε, κι ο 'Αδิมέλεχ. Πρόσωπα ισχυρά της αόλης του 'Αδิมέλεχ ήταν ο 'Οχοζάθ και ο Φιχόλ. 'Ο δεύτερος ήταν αρχιστράτηγος, ο πρώτος νυμφαγωγός δουλειά του ήταν δηλαδή να βρίσκει γυναίκες για τον 'Αδิมέλεχ. 'Ενώπιον αυτών των δύο ο 'Αδิมέλεχ είπε στον 'Αβραάμ μία μέρα: «Ελέπω ότι ο Θεός είναι μαζί σου, και πώς καλά σ'ε κάνει». 'Ορκίσου σ'ε παρακαλώ στο Θεό σου, ότι δεν θά μωβ κάνης ποτέ κακό ούτε μένα ούτε την οικογένειά μου. 'Ότι όπως εγώ σου φέρθηκα καλά, έτσι θά φερθής και σ'ε σ'ε μένα και στη χώρα μου όπου ήρθες και κατοικείς. Τό ζήτησε αυτό, γιατί σκεφτόταν, ότι κι ο 'Αβραάμ ισχυρός είχε και πάει δλο και καλύτερα' ποιός ξέρει αν αύριο δεν είχε ισχυρότερος κι απ' τον ίδιο; Γι' αυτό του ζητάει να κάνουν συνθήκη. Και δέχτηκε ο 'Αβραάμ, κι όρκίστηκε. Τώρα πιά έγιγαν φίλοι με κοινές υποχρεώσεις, με θάρρος στο να ζητούν ο ένας από τον άλλο, με άλληλεγγύη. Γι' αυτό ο 'Αβραάμ μετά τη συνθήκη συζητάει με τον 'Αδิมέλεχ ένα θέμα που τους άφορούσε και τους δύο. Κάνει ένα παράπονο. 'Ο 'Αβραάμ άνοιγε πηγάδια, για να ποτίξη τα κοπάδια του, και οι άνθρωποι του 'Αδิมέλεχ του τ'ά έπαιρναν. 'Ο 'Αδิมέλεχ ούτε καν ήξερε τί γινόταν. 'Υποσχέθηκε ότι αυτό δεν θά ξαναγίνη. Έκαναν συνθήκη, κι ο 'Αβραάμ του δώρισε πρόβατα και μισχάρια και ιδιατέρως εφτά προβατίνες. Αυτά τα πράγματα ήταν τότε ότι είχε σήμερα οι προπόσεις και τα γεύματα που γίνονται, όταν υπογράφεται μια μεγάλη σύμβαση ή συμφωνία ή κάτι παρόμοιο. Όταν ο 'Αδิมέλεχ ρώτησε τον 'Αβραάμ τί σημαίνουν οι εφτά ξεχωριστές προβατίνες, ο 'Αβραάμ του είπε: «Γιά να είναι ένθμιο που με την άνάμνησή του θά μαρτυρή, ότι εγώ άνοιξα το πηγάδι αυτό όπου βρίσκόμαστε τώρα και κάνουμε τον όρκο της συνθήκης». Γι' αυτό και το πηγάδι εκείνο το δονόμισε «Φρέαρ όρκισμού». Και σηκώθηκαν οι τρεις έπίσημοι ξένοι κι επέστρεψαν στην πόλι τους, στην χώρα των Φυλισταίων. Και κάθισε εκεί ο 'Αβραάμ πολλά χρόνια. Άσχολήθηκε δε και με τη γεωργία. «Και επεκάλεσάτο εκεί το όνομα Κυρίου Θεός αίωνος». Αυτό θά πη ότι κι εκεί εξακολούθησε να λατρεύη τον ίδιο Θεό, και ότι ο Θεός αυτός ήταν ο Θεός ο αιώνας.

* * *

Αυτή τη διήγησι την έχει ο Μωϋσής, για να μάς καλύψη ένα μεγάλο κομμάτι της ζωής του 'Αβραάμ, και για να μάς δείξη, γιατί κάθισε στο μέρος εκείνο πολλά χρόνια, και ποιά ήταν ή δάσι της μακροχρόνιας παραμονής του εκεί, και ότι ήταν ύπολογισμός ανθρώπου της χώρας εκείνης, και ότι εξακολούθησε να λατρεύη τον ίδιο Θεό, τον αληθινό. Έχουμε δη πολλές φορές μέχρι τώρα, ότι το τελευταίο αυτό μάς το λέει ή Γραφή κάθε φορά που ο 'Αβραάμ αλλάζει τόπο. Πίσω απ' αυτό κρύβεται ένα μεγάλο νόημα. Οι άνθρωποι της εποχής εκείνης ήταν ειδωλολάτρες. Λάτρευαν όποιουσδήποτε κι όσουσδήποτε θεούς, φεύτικους δέβαινα, στους όποιους κατά βάθος δεν πίστευαν. Άπλως ικανοποιούσαν την έμφυτη θρησκευτική όρμη του ανθρώπου. Έτσι σ' όποιον τόπο πήγαιναν, εκείνου του τόπου τους θεούς λάτρευαν, ξεχνώντας τους θεούς του προηγούμενου τόπου των. Του 'Αβραάμ όμως ή φυσική θρησκευτική όρμη ήταν εξυψωμένη σ'ε πίστι. Πίστευε σ'ε όλη του τη ζωή σ'ε ένα Θεό, όπου κι αν πήγαινε, στον αληθινό Θεό, και δεν έρωτεύόταν τους θεούς του κάθε τόπου όπου πήγαινε, σ'ε νομάς που ήταν. Αυτό μοιάζει με τη συζυγική πίστι. Των άλλων ανθρώπων ή θρησκευτικότης έκδηλωνόταν σ'αν πορνεία' όπως ένας ανήθικος άντρας πορνεύει με τις γυναίκες κάθε τόπου όπου θά πάη, για να ικανοποιηθή τις κατώτερες όρμές του. Ένώ του 'Αβραάμ ή λατρεία έκδηλώνεται σ'αν πίστι, σ'ε συζυγική πίστι. Έχει πάντα ένα και τον ίδιο Θεό, όπως έχει και μια γυναίκα, τη Σάρρα. Φίλες πιάνει με όλους τους ανθρώπους, όπου πάει. Οι θεοί τους όμως δεν τον ενδιαφέρουν. Αυτός μένει πιστός στον ένα Θεό του, από τα παιδικά του χρόνια, στον Κύριο.

Στέργιος Ν. Σάνκος

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Έλάβομεν τα κάτωθι βιβλία:

Μητροπ. π. 'Ηλίας ΓΕΡΜΑΝΟΥ: Ρήματα ζωής (Διαλέξεις ήθικοκοινωνικά) τόμος Β' σελίδες 184, 'Αθήναι 1972.

'Αξιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΜΟΥΣΤΑΚΑ: 'Η αγάπη των παιδιών ('Ηθολογικός διάλογος σ'ε τρεις ποιητικές πράξεις) σελίδες 16, 'Αθήναι 1979.

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΙΩΝΙΟΤΗΣ*

Τί είνε ζωή; Είνε ένα από τὰ πὺ ἀπλὰ ἐρωτήματα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ πὺ δύσκολα θέματα. Ἔχουν γραφῇ πολλὰ βιβλία γιὰ νὰ ἀπαντήσουν στὸ ἐρώτημα αὐτό. Ἡ ἁμλία μας δὲν θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὶς ποιικίλης φύσεως ἐπιστημονικὲς ἀπαντήσεις στὸ ἐρώτημα τί είνε ζωή. Θὰ ἀπαντήσῃ μὲ ἓνα τρόπο πρακτικό, διδακτικό καὶ χρησιμο γιὰ νὰ μποῦμε στὸ θέμα: Ὁ χρόνος καὶ ἡ αἰωνιότης.

Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλους δίνω τὴ θέση μου στὸ λαὸ μὲ τὴν ἐμπειρία, ν' ἀπαντήσῃ στὸ μεγάλο αὐτὸ ἐρώτημα εἰς εἰς εἰς. Καὶ ἡ ἀπάντησὶς τοῦ λαοῦ εἶνε ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε μιὰ τρικυμισμένη θάλασσα. Ἡ ζωὴ εἶνε ἓνα κρεμυδί πὺ ὅσο τὸ ξετυλίγουμε, τόσο μᾶς φέρεται τὰ δάκρυα. Ἡ ζωὴ εἶνε στὴν ἀρχὴ ἓνα λιμάνι, ἀλλὰ τὶς περισσότερες φορές εἶνε ἓνα τρικυμισμένο πέλαγος μὲ πολλὰ ναυάγια. Καὶ ἡ ἀπάντησὶς αὐτὴ τοῦ λαοῦ ἔχει ἰδιαίτερη σπουδαιότητα, γιατί ὅπως εἶπα καὶ ἐπαναλαμβάνω, εἶνε ἐγαλμένη ἀπὸ τὴ μακροχρόνια πείρα του.

Πρῶτα, ὅταν ὁ ἄνθρωπος γεννιέται καὶ ἔρχεται στὴ ζωὴ, κλαίει. Ὅταν πεθαίνει καὶ φεύγει ἀπ' τὴ ζωὴ αὐτὴ, πάλι τὸν κλαίνει. Γεννιέται τὸ δρόμος μὲ τὰ χέρια κλειστὰ καὶ δείχνει ἔτσι τὴν τάση πὺ ἔχει νὰ ἀρπάξῃ, νὰ κατακτήσῃ, νὰ ἀπολαύσῃ, νὰ ζήσῃ. Ἀλλὰ ἔρχεται ἡ ὥρα τοῦ θανάτου καὶ ὅσο σφιγτὰ καὶ ἂν ἔχῃ τὴ γροθιά του ὁ ἄνθρωπος, ἡ δύναμη τοῦ θανάτου θὰ ἀνοίξῃ τὸ χέρι του, καὶ θὰ φέρῃ ἀπὸ τὸν κόσμῳ αὐτὸ χαρὶς νὰ παύσῃ τίποτε μαζὶ του. Αὐτὴ λοιπὸν εἶνε ἡ πρώτη ἀπάντησὶς γιὰ τὴ ζωὴ μας.

Τὴ δεύτερη ἀπάντησὶς θὰ μᾶς τὴ δώσῃ ἓνας ποιητὴς πὺ ὅς' ἓνα ποίημα του παρουσιάζει ἓνα διάλογο μετὰ τοῦ ἐνὸς διαβάτη καὶ ἐνὸς ποταμοῦ. Ὁ διαβάτης στέκεται στὴν ὁδὸν τοῦ ποταμοῦ καὶ συνομιλεῖ μαζὶ του.

Πές μου, ποτάμι, πὺ πρελλὰ μέσα στὸν κόσμο
τρέχεις
καὶ τόσες διαφορὲς τῆς γῆς μὲ τὰ νερά σου
τρέχεις,

* Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἀπὸ ραδιοφῶνον κατὰ τὴν Πρωτοχρονιά τοῦ 1978.

γιατί μᾶς ψάλλεις θλιβερὸ σκοπὸ μὲ τὴ φωνή σου;
ποῖος ἄλλος ζῇ τέτοια ζωὴ γλυκεῖα σὰν τὴ δική σου;

Καὶ ἐκεῖνο ἀποκριθῆκε: Τί εὐτυχία ἔχω, ἀφοῦ ἡ μοῖρα μοῦγραψε αἰώνια νὰ τρέχω;
Ἄν ροδοδάφνες γέρουνε μὲ χάρι στὰ νερά μου,

ἂν λυγαριὲς καὶ ἀγρόμυτελες ἀνθίζουν στὰ πλευρά μου,

μήπως μπορῶ νὰ τὶς χαρῶ καὶ νὰ τὶς ἀγαπήσω;

Περνῶ, τίς θρέχω μιὰ στιγμή καὶ τίς ἀφήνω πίσω...

Καὶ τὸ ποτάμι πέρασε καὶ ἀφήνει τὸ διαβάτη μὲ πικραμένη τὴν καρδιά, μὲ δακρυσιμένο μάτι,

γιατί μιὰ μαύρη, μιὰ σκληρὴ ἰδέα τὸν τρομάζει,

πὺς καὶ δική του ἡ ζωὴ μὲ τὸ ποτάμι μοιάζει.

Ποτάμι εἶνε ἡ ζωὴ μας. Ξεκινάει σὰν ἓνα ρυάκι, γίνεται ποταμάκι, ποταμὸς, πέφτει σὲ μεγάλα ποτάμια, σὲ λίμνες, σὲ θάλασσες, σβήνει καὶ χάνεται μέσ' στὸν ὠκεανό. Ποτάμι πὺ φεύγει, εἶνε ἡ παρούσα ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν μπορεῖ νὰ τὴ συγγραφῇ, δὲ μπορεῖ νὰ τὴ χαρῇ, γιατί αὐτὸ πὺ γιὰ μιὰ στιγμή χαίρεται σὰν παρόν, γίνεται ἀμέσως παρελθόν. Καὶ αὐτὸ πὺ ποιοῦμε ἀπὸ τὸ μέλλον, προτοῦ καλὰ - καλὰ τὸ ζήσῃ καὶ τὸ ἀπολαύσῃ, φεύγει ἀπὸ μπροστά του.

Τὴν τρίτη ἀπάντησὶς στὸ ἐρώτημα τί εἶνε ζωὴ μᾶς τὴ δίνει ἓνας ζωγράφος. Μποροῦν ἀπὸ τὴν πινακὰ τοῦ 1917 στὸν ἱερό ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. ἦσαν μιὰ εἰκόνα. Θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι θὰ ἦταν μιὰ εἰκόνα ἀνδρὸς ἢ μιᾶς διηνήσεως ἀπὸ τὴν Παλαιὰ ἢ ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη ἢ κάτι ἀπὸ τὰ μαρτυρολόγια. Δὲν ἦταν τέτοια εἰκόνα.

Καὶ σήμερον, ὅταν κανεὶς ξέσῃ τὴν ἱστορία καὶ τὴν περιγραφή, διακρίνει θεμιτὰ - θαμπὰ τὴν εἰκόνα αὐτὴ πὺ ἐπιγράφεται: τοῦ κόσμου ἡ γλυκύτης. Καὶ τί ἀπεκονίζει; Παρουσιάζει ἓνα ὑπὸ δένδρο μὲ πολλὰ κλωνάρια, γεμάτο φύλλα καὶ γεμάτο καρποὺς, καρποὺς γλυκύτατους, φύλλα μελιστάλατα. Πά-

νω στο δένδρο εινε ζωγραφισμένος ένας νέος άνθρωπος. Τρέφεται με τὸ μέλι καὶ με τοὺς γλυκοὺς καρπούς. Κάτω ὅμως ἀπὸ τὸ δένδρο εινε ἕνα ἀπαίσιο θηρίο με ἀνοιχτὸ τὸ στόμα καὶ περιμένει νὰ πέσῃ ὁ νέος, γιὰ νὰ τὸν καταφάγῃ. Ἄλλ' αὐτὸς νομίζει ὅτι τὸ δένδρο εινε δυνατὸ, εινε καλὰ ριζωμένο, καὶ ἔτσι ἀδιαφορεῖ γιὰ τὸ θηρίο ποὺ περιμένει. Δὲν πρόσθεε ὅμως κατὰ ὁ νέος ὅτι στὶς ρίζες τοῦ δένδρου αὐτοῦ εινε δυὸ ποντίκια, ἕνα μαῦρο καὶ ἕνα ἄσπρο, τὰ ὁποῖα συνεχῶς καὶ ἀκαταπαύστως πριονίζουν καὶ ροκανίζουν τὶς ρίζες τοῦ δένδρου. Ὅταν κουράζεται τὸ ἕνα ἀρχίζει τὸ ἄλλο, καὶ ὅταν κουράζεται τὸ ἄλλο ἀρχίζει τὸ πρῶτο. Ἔτσι σὲ μιὰ στιγμή ποὺ τὰ ποντίκια, τὸ μαῦρο καὶ τὸ ἄσπρο, τελειώνουν τὸ ἔργο τους καὶ οἱ ρίζες ἔχουν ὅλες ἀποκοπῇ, με μιὰς πέφτει τὸ δένδρο καὶ πέφτει ὁ νέος στὸ στόμα τοῦ θηρίου.

Ἡ εἰκόνα αὐτὴ εινε ἐμπνευσμένη ἀπὸ ἕνα ἔργο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Τὸ ὄνομά του εινε «Βασιλαῖμ καὶ Ἰωάσαφ». Ἀπὸ τὴν ἱστορία αὐτὴ ἐμπνεύστηκε ὁ ζωγράφος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, καὶ ζωγράφισε στὴν εἰσοδο τοῦ ναοῦ τὴν εἰκόνα αὐτὴ ποὺ σᾶς περιέγραψα, με τὴν ἐπιγραφή «τοῦ κόσμου ἡ γλυκύτης». Καὶ ἡ σημασία εινε ὅτι τὸ δένδρο με τοὺς γλυκοὺς καρπούς καὶ τὰ μελιστάλαινα φύλλα, εινε ἡ ζωὴ, ἡ παρούσα ζωὴ. Ὁ νέος εινε ὁ κάθε ἄνθρωπος ποὺ ζῇ τὴ ζωὴ αὐτὴ. Τὸ θηρίο ποὺ περιμένει κάτω ἀπὸ τὸ δένδρο, εινε ὁ θάνατος. Τὰ δὲ ποντίκια μαῦρο καὶ ἄσπρο εινε ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύχτα, ὁ χρόνος τῆς ζωῆς ποὺ ἀκατάπαυστα πριονίζει καὶ ροκανίζει τὴ ζωὴ μας γιὰ νὰ ἐρθῇ μιὰ στιγμή ποὺ θὰ ἀποκοποῦν ὅλες οἱ ρίζες καὶ θὰ πέσουμε εἴτε τὸ θέλουμε εἴτε δὲν τὸ θέλουμε στὸ στόμα τοῦ θανάτου. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει βέβαια, ὅταν πρόκειται γιὰ φυσικὸ θάνατο. Σήμερα ποὺ δὲν εινε μόνο τὸ μαῦρο καὶ τὸ ἄσπρο ποντίκι, ὁ χρόνος τῆς ζωῆς μας, ποὺ ἀποκόπτουν τὶς ρίζες τοῦ δένδρου μας, ἀλλὰ εινε καὶ τόσα ἄλλα δυστυχήματα, πρέπει νὰ περιμένη κανεὶς πολὺ πρὸ γρήγορα τὴν πτώση τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς του.

Ὁ τέταρτος καὶ τελευταῖος ποὺ μᾶς δίνει ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα τί εινε ἡ ζωὴ μας, εινε, ἀγαπητοί μου, ἕνας ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀδελφός μας Ἰακώβος, ποὺ στὴν ἐπιστολὴ του ἔγραψε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ

αὐτὸ: «Ποία γὰρ ἡ ζωὴ ἡμῶν; Ἀπίς γὰρ ἔσται ἡ πρὸς ὀλίγον φαινόμενη, ἔπειτα δὲ καὶ ἀφανιζομένη. Τί εινε ἡ ζωὴ μας αὐτὴ; με τί μοιάζει; Μοιάζει με ἀκίδα ἡ ὁποία φαίνεται γιὰ μιὰ στιγμή καὶ ἔπειτα ἐξαφανίζεται ἀπὸ μπροστὰ μας. Ὅπως δηλαδὴ ὅταν ἀνοίγουμε τὸ καπάκι τῆς κατασκόπας με βραστὸ νερό, τινάζεται ἡ ἀπίς ἐπάνω καὶ χάνεται, ἔτσι ἀκριβῶς εινε κατὰ τὴ γνώμη τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου ἡ παρούσα ζωὴ.

Νὰ τέσσερες ἀπαντήσεις στὸ ἐρώτημα τί εινε ζωὴ. Θάλασσα τρικυμιωμένη με λίγα ὄμορφα ἀκρογῶνια καὶ με πολλές φουρτούνες, μπόρες, καὶ με πολλὰ ναυάγια. Ποταμὶ ποὺ κυλάει καὶ φεύγει καὶ χάνεται, δένδρο ποὺ θὰ πέσῃ ὅπουδήποτε, καὶ ἀπίς ποὺ γιὰ λίγο φαίνεται καὶ προτοῦ καλά - καλά τὴ δοῦμε ἐξαφανίζεται. Καὶ τὰ συμπεράσματα τῶν ἀπαντήσεων αὐτῶν εινε ὅτι ἡ παρούσα ζωὴ εινε πολὺ μικρὴ. Ἄν ρωτήσουμε τοὺς ἀσπρομάλληδες γέροντες, θὰ μᾶς πουν ὅτι εινε πάρα πολὺ μικρὴ ἡ ζωὴ. Ἕνας ψαλμὸς λέγει: «Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἐδόδομήσαντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυναστείας οὐδοῇ-κοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος». Τὰ ἔτη τῆς ζωῆς μας εινε ἐδόδομήσαντα. Ἐὰν κανένας ἔχῃ γερὴ κρᾶσι, φτάνει καὶ στὰ οὐδόντα. Καὶ τὰ περισσότερα χρόνια τῆς ζωῆς μας εινε κόπος καὶ πόνος. Ὁ Ἰακώβ ὁ πατριάρχης ποὺ ἔζησε χρόνια πολλὰ, ὅταν ἦταν ἀνάμνη στὴν ζωὴ αὐτὴ, ἔκανε μιὰ ὁμολογία: ὅτι εινε πολὺ μικρὴ ἡ ζωὴ αὐτὴ καὶ ὅτι δὲν ζῇ αὐτὸς ὅπως ἔζησαν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, στὰ παλαιότερα χρόνια. Ὅποτε ὅχι μόνο τὰ οὐδόντα χρόνια εινε λίγα ἀλλὰ καὶ τὰ ἑκατὸν τριάντα τοῦ Ἰακώβ καὶ τὰ διακόσια καὶ τὰ χίλια χρόνια εινε λίγα. Εἶνε μικρὴ ἡ ζωὴ, καὶ ἂν ἀκόμα φθάσῃ τὰ χίλια χρόνια. Καὶ δὲν εινε μόνο μικρὴ, ἀλλὰ εινε καὶ σκληρὴ, πολὺ σκληρὴ ἡ ζωὴ.

Ἀρκεῖ κανεὶς νὰ καθίσῃ ὡς θεατὴς στὸ θέατρο τῆς ζωῆς καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ἀγωνία τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ γεννιέται μέχρι τὴ στιγμή ποὺ φεύγει ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν. Καὶ ἂν παρακολουθήσῃ αὐτὸ τὸ θέατρο, τὸ πραγματικὸ θέατρο τῆς ζωῆς, θὰ διαπιστώσῃ ὅτι τὸ μεγαλύτερο καὶ τραγικότερο ἀπὸ ὅλα τὰ δράματα στὸν κόσμον αὐτό, εινε τὸ δράμα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Καὶ ὅχι μόνο εινε μικρὴ ἡ ζωὴ, ὅχι μόνο σκληρὴ ἀλλὰ καὶ πικρὴ. Εἰ-

νε γεμάτη από φαρμάκια, γεμάτη από πικρίες αποτυχιών αλλά κυρίως είνε φαρμακομένη ή ζωή μας, δηλητηριασμένη από τὸ δηλητήριο τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία φέρνει στὸν ἄνθρωπο τὴ φθορά καὶ μετὰ τὴ φθορά τὸ θάνατο. Ἀπὸ τὸ πραγματικὸ ἐκεῖνο δειλινὸ πὺν οἱ πρωτόπλαστοι μετὰ τὴ σκέψη νὰ γίνουν θεοὶ καὶ νὰ κηρυκνίσουν ἀπὸ τὸ θρόνο τὸ Θεὸ καὶ νὰ θεοποιήσουν τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸ τους, ἀπὸ τὸ πραγματικὸ ἐκεῖνο δειλινὸ πὺν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ἐπαναστάτησαν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἀξιῶθησαν νὰ φάνε ἀπὸ τὸ ξύλο τῆς ζωῆς πὺν ἦταν φυτεμένο στὸ μέσον τοῦ Παραδείσου καὶ μᾶτρε στὸν ἄνθρωπο ἡ ἁμαρτία καὶ μετὰ τὴν ἁμαρτία ὁ θάνατος, ὅπως περιγράφει καὶ ἀναπτύσσει πολὺ παραστατικὰ στὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴ τοῦ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πολὺ πικρὴ. Καὶ ἀκόμη ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἀπατηλὴ. Δὲν χρειάζεται αὐτὴ τὴ στιγμή νὰ παρουσιάσω στιγμιότυπα ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς κοινωνίας μας, ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος, ἀπὸ διάφορα συγγράμματα καὶ ἔργα μεγάλων καὶ μικρῶν συγγραφέων γιὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε ἀπατηλὴ.

Ἀλλὰ πῶς τότε αὐτὴ ἡ ζωὴ παρουσιάζεται ὡς δῶρον τοῦ Θεοῦ; Ποιὸς λοιπὸν μᾶς ἔφερε καὶ μᾶς χάρισε τὴ ζωὴ αὐτὴ; Ὁ Θεὸς λέει ἡ Γραφή. Καὶ ὁ Πανάναθος Θεὸς, ὁ Πατέρας μας, ὁ φιλόστοργος Πατέρας μας, μᾶς ἔδωσε τὴ ζωὴ, τὴ μικρὴ, τὴ σκληρὴ, τὴν ἀπατηλὴ, καὶ αὐτὸ εἶνε δῶρο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ ὁποῖο ἐμεῖς εἰμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ εὐχαριστοῦμε, νὰ εὐγνωμονοῦμε καὶ νὰ δοξάζουμε τὸ Θεὸ:

Θὰ ἤμουν ἕνας ἀπασιόδοξος διλητής, ἐν περιόριζα τὴν διωλία μου σ' αὐτὲς τίς ἀπαντήσεις. Καὶ ἀκόμη θὰ ἀποτελοῦσε ἡ διωλία αὐτὴ, μέχρι τοῦ σημείου πὺν ἔφθασα, μιὰ ἀδικία εἰς ὄρος τῆς θείας ἀποκαλύψεως ἡ ὁποία δίνει ἀπάντηση μετὰ τὸν ἀπόστολο Ἰάκωβο καὶ μετὰ ἄλλους ἀποστόλους ὅτι πρᾶγματι ἡ παρούσα ζωὴ εἶνε φευγαλέα, εἶνε ἀπατηλὴ, εἶνε μικρὴ, εἶνε πικρὴ καὶ σκληρὴ· ἀλλὰ δὲν περιορίζεται μόνο στὰ συμπεράσματα αὐτά. Ἀνοίγει τὸ πρᾶσιότασμα, σγίλει τὸ μυστήριον καὶ γίνει φῶς, θεῖο φῶς, τὸ φῶς τῆς αἰωνίας ἀληθείας τὸ ὁποῖο μᾶς δίνει τὸ θαύταστο νόημα τῆς ζωῆς καὶ μᾶς ἀποκαλύπτει ποῦ εἶνε ἡ πρᾶσιματικὴ ζωὴ· πὺν δίνει ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο καὶ πὺν εἶνε τὸ θαύταστο νόημα τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ

ἀνθρώπου δὲν περματίζεται στὸν τάφο, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται καὶ πέρα ἀπὸ τὸν τάφο. Ἀλλὰ, ἀγαπητοὶ μου, ὅταν ἡ Καινὴ Διαθήκη ὁμιλεῖ γιὰ αἰώνια ζωὴ δὲν ἐννοεῖ μόνο τὴ ζωὴ τὴν πέραν τοῦ τάφου. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς στὴν προσευχὴ τοῦ πρὶν ἀπὸ τὸ πάθος, τὴν ὁποία κατέγραψε ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὸ 17ον κεφάλαιο τοῦ εὐαγγελίου του, μᾶς δίνει ὁρισμὸ τῆς αἰωνίας ζωῆς. «Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκουσὶ σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐν ἀπέστελλας Ἰησοῦν Χριστόν». Αἰώνια ζωὴ λοιπὸν, εἶνε νὰ γνωρίζουμε καλὰ, καὶ ν' ἀγαποῦμε τὸν Πατέρα καὶ Ἐκεῖνον πὺν ἀπέστειλε στὸν κόσμον, τὸν Ἰησοῦ Χριστό.

Ὡστε ἡ αἰώνια ζωὴ δὲν ἀρχίζει ἀπὸ τὸν θάνατο. Ὅπως ἡ φυσικὴ ζωὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν γέννησὴ μας, ἔτσι καὶ ἡ αἰώνια ζωὴ ἀρχίζει ἀπὸ τότε πὺν ἀναγεννηώμαστε. Ὅσοι θέλετε μιὰ θαυτατερὴ ἀνάπτυξη τῆς ιδέας αὐτῆς, μελετήστε τὸ Γ' κεφάλαιο τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Ὁ ραββῖνος Νικόδημος ἐπισκέπτεται τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό καὶ θέλει νὰ λύση διάφορες ἀπορίες. Καὶ παίρνει τὴν ἀπάντηση ὅτι, γιὰ νὰ θεωθῇ ὁ ἄνθρωπος, πρέπει νὰ γεννηθῇ ἀνωθεν, νὰ γεννηθῇ ἄλλη μιὰ φορὰ. Καὶ ἀπορεῖ ὁ Νικόδημος. Πῶς εἶνε δυνατόν, Κύριε, ἕνας γέροντας νὰ ξαναμπῇ στὴν κοιλία τῆς μᾶνας του;

— Κρίμα, Νικόδημε, εἶσαι καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τόσο καταλαβαίνεις. Δὲν ἐννοᾷ νὰ μπῇ στὴν κοιλία τῆς μᾶνας του, ἀλλὰ νὰ γεννηθῇ ἀπὸ τὸ ὕδωρ καὶ ἀπὸ τὸ Πνεῦμα. Τὸ δάπτασμα, λοιπὸν, εἶνε ἡ ἀναγέννηση, ἡ ἀπαρχὴ τῆς νέας ζωῆς τῆς πνευματικῆς ζωῆς, τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, τῆς ζωῆς πὺν ὀνομάζεται αἰώνια ζωὴ.

Τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιο, ὅπως καὶ ἡ πρῶτὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ἰωάννου, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶνε γεμάτα ἀπὸ μαρτυρίες γιὰ τὸ θέμα αὐτό, ὅτι ἡ αἰώνια ζωὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτό. Ἡ αἰώνια ζωὴ εἶνε ὄχι ἕνα μελλοντικὸ ἰδανικὸ καὶ ἀγαθὸ, ἀλλὰ μιὰ παρούσα πραγματικότητα. Νὰ γιατί τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου δὲν εἶνε οὔτε μιὰ οὐτοπία οὔτε κηρύττει γιὰ θέματα τὰ ὁποῖα πιστεύει ἡ ἐλπίζει θεωρητικὰ ὅτι θὰ συμβοῦν στὸ μέλλον ἢ ὅτι θὰ τὰ ἀπολαύσῃ στὸ μέλλον. Ὅχι. Ἡ αἰώνια ζωὴ εἶνε μιὰ παρούσα πραγματικότητα. Αὐτὸ

ἀποτελεί μιά ἀπὸ τὶς βασικὲς ἀλήθειες τῆς θείας ἀποκαλύψεως, ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ κεντρικὰ σημεῖα τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου μας καὶ τὸν ἀποστόλων. Ὁ ἴδιος ἄλλωστε ὁ Κύριος πολλὰς φορὲς ὀνομάζει τὸν ἑαυτοῦ του ζωή. Ὁ Ἰωάννης στὸ εὐαγγέλιό του ἀπὸ τὴν ἀρχὴ λέγει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ἡ ζωή, στὸ τέλος δὲ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς του ὁ Ἰωάννης λέγει ὅτι «Ὁὗτος ἐστὶ ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος». Καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἤρθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν αἰώνια ζωή. Καὶ μᾶς τὴ δίνει τὴν αἰώνια ζωὴ σὰν μιά παροῦσα πραγματικότητα ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτό.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει στὶς ἐπιστολές του ὅτι ἡ αἰώνια ζωὴ εἶνε ἓνα χάρισμα τοῦ ἀπολυταρπαικοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου μας. Ποὺ εἶνε ἑκείνο ποὺ ἀφαιρεῖ τὴ ζωὴ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο; Ἡ ἁμαρτία. Ὅταν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὸ αἷμα του ἀραιρεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἁμαρτία, ἀφαιρεῖ τὴ σωστενὴ ἐκείνη δύναμη ποὺ κόβει τὸ νῆμα τῆς ζωῆς. Καὶ ὅταν ὁ Κύριος ἀνασταίνεται, χαρίζει μὲ τὴν ἀνάστασή του τὴν ἀληθινή, τὴν ἐκδοξὴ ζωὴ στὸν ἄνθρωπο. Ὁ πιστὸς μὲ τὴν πίστη συνδέεται μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ποὺ εἶνε ἡ πηγὴ τῆς αἰώνιας ζωῆς. Γιὰ τοὺς λυτρωμένους ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ ζώντας στὸ φῶς τῆς Ἀνοστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ αἰώνια ζωὴ εἶνε μιά κατάρταση, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ βάπτισμα καὶ ἐπεκτείνεται σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες.

Στὴν παρούσα πραγματικότητα, στὸν κόσμο αὐτό, δὲν λαμβάνομε ὀλόκληρη τὴ δόξα, ὀλόκληρη τὴν ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς, ἀλλὰ μιά προπαραβολή, παίρνομε ἓνα καπνίκο. Ἀναφέρω ὀρισμένα παραδείγματα γιὰ νὰ κάνω πὺδ κατανόησιν τῇ σκέψιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Κερδίζει ἓνας τὸ λαγεῖο τῶν 6.000.000. Ἔχει τὰ 6.000.000, ὅταν ἔχη στὸ χέρι του τὸ λαγεῖο ποὺ κερδίζει καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἔχει τὰ 6.000.000 στὸ χέρι του.

Ἄλλο παράδειγμα. Πρὸ μηνῶν διήρξαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων γιὰ τὶς διάφορες Σχολές τοῦ Πανεπιστημίου. Ὅσοι εἶδαν τὰ ὀνόματά τους στὴν ἐφημερίδα, στοὺς ἐπιτυχόντας, ἐνομασαν τὸν ἑαυτοῦ τους φοιτητή, ὅτω καὶ ἂν δὲν εἶχαν ἀκόμη ἐγγράφῃ. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ διήρξαν τὰ ἀποτελέσματα, παίρνουν τὰ συγχαρητήρια καὶ ζοῦν τὴ χαρὰ τῆς ἐπιτυχίας, γιὰτί κατ' ἐλπίδα εἶνε

φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριες. Κι ἓνα τρίτο παράδειγμα. Μέσα στὸν ὠκεανὸ ὁ πλοίαρχος πρίχνη τὴν ἄγκυρα καὶ πιάνει στεριά, ὅπως δὲ πιάσῃ ὅταν τὸ πλοῖο θάρῃ στὴν ἀκτὴ. Ἔτσι, λοιπὸν μὲ τὴν ἄγκυρα τῆς ἐλπίδας παίνομε στεριά, παίνομε τὸ θινθό, παίνομε τὸν οὐρανὸ καὶ ὅταν ἀκόμη δοιοκώμαστε στὸ πέλαιος τῆς ζωῆς αὐτῆς καὶ δὲν ἔχομε φθάσει στὴ μέλλουσα πραγματικότητα, στὸ αἰώνιο λυμάνι τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ ἄγκυρα εἶνε ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς, γιὰτί ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς εἶνε «ἡ ἐλπίς ἡμῶν». Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς εἶνε ἡ αἰώνια ζωή. Ἐμεῖς, τὸ ἀνθρώπινο γένος, ἔχομε ἐκτοξεύσει στὸ βάθος τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἄγκυρά μας, τὴν ἀνθρώπινη φύσιν τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία κατέχει τὸ πᾶν. Καὶ ἔτσι καὶ ἐμεῖς ποὺ ταξιδεύομε στὸ πλοῖο, συνδεόμενοι μὲ τὴν ἄγκυρα, τὴν ἀνθρώπινη φύσιν τοῦ Χριστοῦ, συνδεόμεθα καὶ μὲ τὴν μέλλουσα πραγματικότητα καὶ μὲ τὴν πληρότητα καὶ τὴν δόξα τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, τὴ σχέση τῆς παρούσης ζωῆς, τοῦ χρόνου μὲ τὴν αἰωνιότητα, τὴ βλέπω ζωηρὰ στὸ ἀκόλουθο περιστατικό. Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, ἓνα καράβι μὲ πλήρωμα 100 ἀνθρώπων, γινόνευσε στὰ κύματα τραυματισμένου ὠκεανοῦ. Εἶνε νύχτα καὶ δίστα τοῦ πλέει ἄλλο καράβι. Πῶς νὰ ζητήσουν βοήθεια; Ἐνὰς πρῶτος ὑπάρχει. Νὰ ἀνάψουν ἓνα κόκκινο φανάρι. Ὁ δυνατὸς ὀμιῶς ἀέρας σβήνει τὰ σπῖρτα τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο καὶ δὲν ἀρίρει τὸ φανάρι ν' ἀνάψῃ. Ὁ θάνατος στήνει καρτέρι. Στὸ τέλος μένει στὸ χέρι τους τὸ μοναδικὸ σπῖρτο. Ἡ ἀγωνία ὅλων κορυφώνεται. Ἡ ζωὴ τους κρέμεται ἀπὸ ἓνα σπῖρτο. Εὐτυχῶς τὸ σπῖρτο αὐτὸ ἄναψε τὸ φανάρι καὶ σόδησαν. Μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε τί ἀξία ἔχει ἓνα σπῖρτο;

Τί ἀξία ἔχει ἓνα σπῖρτο, τὸ γνωρίζομε ὅλοι. Μηδενική. Ἔτσι τὰ καίμε στὸν ἀέρα. Ἄλλ' ἐκείνη τὴ στιγμή τὸ σπῖρτο ἔλαβε μεγάλη ἀξία. Ἀξίως ὅσο ἀξίως ἡ ζωὴ 100 ἀνθρώπων.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν παρούσα ζωὴ καὶ τὴν αἰώνια ζωή.

Ἡ παρούσα ζωὴ ποὺ καὶ ὁ ποιητὴς καὶ ὁ ζωγράφος καὶ ὁ λαὸς καὶ ὁ ἀπόστολος μᾶς παρουσίασαν εἴτε σὰν ἀμύδια, εἴτε σὰν δένδρο ποὺ πέφτει, εἴτε σὰν ποτάμι ποὺ περνάει καὶ φεύγει, εἴτε σὰν θάλασσα τραυματισμένη,

Τὸ διήγημά μας

Ἡ ἀρνυοῖα

Τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιάς ὁ γιὰ πρὸς Παῦλος Χορήγης μέχρις ἀργὰ τῇ ὥχτα ἦταν ἀκόμη στὸ Νοσοκομεῖο. Δινόταν ἀλόφυχα σ' ὅποιο ἔργο ἀνελάμβανε καὶ σ' ἓνα κρατικὸ Νοσοκομεῖο πάντα ὑπάρχει ἀφθονη ἐργασία. Πῶς τὰ κατὰφερναν, ἀλήθεια, ὅλοι οἱ ἄλλοι κάτι τέτοιες μέρες καὶ ἐξαφανίζονταν πρὶν τὴν ὥρα τους τελειώνοντας ὅλες τους τίς ὑποχρεώσεις; Αὐτὸ δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ ὁ γιὰ πρὸς.

Πῆρε μιὰ βαθεῖα ἀνάσα, ὅταν μετὰ ἀπὸ τὴν ἀπίσκεψι ὅλων τῶν ἀσθενῶν του ἔδωσε τίς τελευταῖες του ὁδηγίες. "Ἐβγαλε μετὰ τὴν ἀσπρη μπλουζά του κι' ἔπεσε κατὰ κοπος σὲ μιὰ πολυθρόνα. Καὶ μέσα στὴν ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα πέρασαν σὰν σὲ κινηματογραφικὴ ταινία οἱ ζωντανότερες σκηνὲς τῆς πολυτάραχης ζωῆς του τοῦ περασμένου χρόνου. Ἦταν ἓνας χρόνος γεμάτος ἀγώνες καὶ ἐπιτυχίες. Ὁ μεγαλύτερος ὅμως καιρὸς τῶν ἀγώνων του ἐπρόκειτο νὰ κάνῃ αἰσιθητὴ τὴν παρουσίαν του τὸν κοινούργιο χρόνο πού θάριχζε μετὰ ἀπὸ μερικὲς ὥρες. Τὶς πρώτες κι' ὅλες μέρες του περιμένε νὰ χῇ στὰ χέρια του τὰ παιδασκευάσματα τοῦ φαρμάκου πού ὁ ἴδιος εἶχε ἀνακαλύψει. Λίγο ἀργότερα θὰ ἐρχόντουσαν ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ θησαυροί, πού θὰ ἀποτελοῦσαν τὴν ὀλική

βάσι γιὰ τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς μεγαλειόβολου ἔργου, πού εἶχε πρὸ πολλοῦ δυνειρευθῇ.

Ἀπὸ τὸ ὄνειροπόλημά του τὸν συνέφερε τὸ κοιδοῦνισμα τοῦ τηλεφώνου. Σήκωσε τὸ ἀκουστικὸ καὶ ἀκούστηκε ἀμέσως μιὰ γνώριμη φωνή.

— Καλὰ τὸ φαντάστηκα πὼς θὰ βρίσκεστε ἀκόμη ἐκεῖ, κ. Χορήγη. Ἄντε βρὲ παιδί μου, σὲ περιμένουμε.

— Μόλις τώρα τελείωσα, κ. Φερίνη, καὶ ἐτοιμάζομαι νὰ θῶ. Θὰ πάω σπῆτι ν' ἀλλάξω καὶ θάρρω.

— Καλὰ μὴν ἀργήσης. Φέτος νάρθης, ὅχι τοῦ χρόνου. Κοντεύουν μεσάνυχτα.

— Μάλιστα, κ. Φερίνη, εἶπε ἀνόμεχτα καὶ ἔκλεισε τὸ τηλέφωνο.

Δὲν εἶχε καιμιά ὁρεξὶ νὰ βρεθῇ σὲ κοσμικὸ σαλόνι. Ἐννοεῖ Θεὸς ξέρει πόσες προσωπικότητες θὰ ἀποτελοῦσαν τὴν ὁμήγουρ ἐκείνης τῆς βραδυᾶς. Οἱ ἄνοστες συζητήσεις καὶ τὰ κρύα ἀστεῖα τους θάπρεπε νὰ μὴ τοῦ δημιουργοῦν ἀνία, καὶ γιὰ νὰ μὴ τοὺς προσβάλλῃ θάπρεπε νὰ σεκοντάρῃ στὴν συγχορδία τῶν κενολόγων. Ἐκεῖνο ὅμως πού θὰ τὸν στενοχωροῦσε περισσότερο θάταν ἡ χαρτοπαίξις, πού θὰ κατέληγαν. Τότε ὅλοι ἀμίλητοι θὰ συγκεντρώνονταν γύρω στὸ πράσινο τραπέζι γιὰ νὰ δοκιμάσουν τὴν τύχη τους μπαίνοντας στὸ κατώφλι τοῦ καινούργιου χρόνου. Τί θάκανε τότε αὐτός; θὰ ἀποτελοῦσε μιὰ ἀναρθογραφία μὲ τὴν ἀποχή του.

Ἰαὼρ' ὅλες τίς ἐπιφυλάξεις καὶ τὴν ἀπροθυμία του δὲν ἔκρινε σωστὸ νὰ καταφρονήσῃ τὴν πρόσκλησιν τοῦ διευθυντοῦ του, τοῦ κ. Φερίνη. Μὲ βαρὶὰ καρδιά ἀνταποκρίθηκε στὴν πρόσκλησιν.

Τοῦ ἀνοίξε τὴν πόρτα ἡ Λίζα, ἡ μονακριβὴ κόρη τοῦ κ. Φερίνη.

— Κύριε Χορήγη, ἐπὶ τέλους ἦλθατε; Εἰσθε ὁ μέγας ἀναμενόμενος. Ὁ πατέρας μιὰ διαρκῶς γιὰ σὰς καὶ δημιουργήθηκε μιὰ προσδοκία σὲ τόσοις ἀνθρώπους γιὰ νὰ σὰς δοῦν.

— Φαίνεται, δεσποινὶς Λίζα, πὼς ὁ Γολ-

ἡ παρούσα ζωὴ πού εἶνε τόσο μικρὴ, τόσο σκληρὴ, τόσο πικρὴ, τόσο ἀπατηλὴ, ἡ παρούσα ζωὴ πού ἀξίζει ὅσο ἓνα σπέρμα, παίρνει μὲ τὸ κήρυγμα τῆς θείας ἀποκαλύψεως περὶ αἰωνίου ζωῆς, αἰώνια ἀξία, γιατί ἀπὸ τὴν παρούσα ζωὴ ἐξαργάται ἡ αἰώνια ζωὴ καὶ ἡ αἰώνια δόξα. Ὅταν κινεῖς ἀξιοποιήσῃ τὴ μικρὴ ζωὴ, τὴ σκληρὴ ζωὴ, ὅταν μ' αὐτὴ ἀνάψῃ τὸ φανάρι τῆς πίστεως, τὸ φανάρι τῆς ἀγάπης, καὶ τὸ ὑψώσῃ πρὸς τὸ Σωτῆρα Κύριον καὶ φωνάξῃ: "Ἐλα, Κύριε, νὰ με σώσης, τότε ὁ Κύριος ἀπ' τὸ ἓνα μέρος κρατᾷ τὴν ἀγκυρά, ἀπ' τὸ ἄλλο ρίχνει τὸ σχοινί. Τότε φωνάζει ὁ ἀπόστολος: «Ἐπιλαβοῦ, ἐπιλαβοῦ, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς».

Στέργιος Ν. Σάνκος

γοθὰς μου ἀπόψε θάνατο πιδ ἀνηφορικὸς ἀπ' ὅ,τι τὸν φοιτᾶσθηκα. Πῶς θὰ ἀντέξω σὲ τὴν δοκιμασίᾳ;

— Θὰ σὰς βοηθήσω ἐγώ. Μ' ἓνα νεῦμα σας θὰ σὰς ἀποσπᾶσω ἀπὸ τὴν ἀνεπιθύμητη συντροφιά, εἶπε χαριτωμένα ἡ Λίζα.

— Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ χειρότατο μωρομῦρισε ὁ γιατρός, ἐνὼ φωναχτὰ πρόσθεσε. Σὰς εὐχαριστῶ, θεσποινίς, ἐλπίζω νὰ τὰ κατεφέρω.

Τὸν ὑποδέχτηκαν μὲ φωνὲς καὶ καλωσορίσματα. Ἀνάμεσα τοὺς ἦσαν κι' ὁ ἀντιπαθητικὸς ἐκεῖνος τύπος, ὁ κ. Ἀντίρρης.

— Τὸν κάλεσα ἐπίτιτρες, Παῦλο, τοῦ ψιθύρισε ὁ κ. Φερνάντες, γιὰ νὰ τὸν ταπεινώσω μπροστά σου.

Ὅμως ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς εἶχε τόσο θρόσος ὅσο καὶ κακία, ὥστε στὴ συνομιλία του, χωρὶς νὰ δείχνῃ αἰσθημα μειονεξίας, ἦταν γεμάτος φαρμακερὸς ὑπαινιγμούς μὲ διάθεσι νὰ θίξῃ τὸν νεαρὸ γιατρό. Δὲν κατόφερε ὅμως παρὰ νὰ εἰσπράξῃ μερικὰ εἰρωνικὰ χαμόγελα ἀπ' τοὺς περισσοτέρους.

Μετὰ τὴ συζήτησι ὅπως ἦσαν φυσικὸ πέσανε ὅλοι στὴν χαρτοπαίξι. Ὁ γιατρός βρῆκε τότε εὐκαιρία νὰ γλιστρήσῃ ἀπ' ἀνάμεσά τοὺς καὶ ν' ἀποχωρήσῃ, παρὰ τὶς προσπάθειες τῆς Λίζας, νὰ τὸν κρατήσῃ γιὰ συντροφιά. Μόλις εὐθυσαν τὰ πόδια καὶ ξανάναμαν μὲ τὴν εἰσοδο τοῦ καινούργιου χρόνου καὶ ἀντήλλαξαν ὅλοι τὶς ἀπαραίτητες εὐχὰς, ὁ γιατρός ἐξαφανίστηκε.

Στὴν κυριαλεξία ὅμως ἐξαφανίστηκε ὅταν θυγῇκε στὸ δρόμο. Δυὶ ἐνοπλιο ἄνδρες τὸν ἐβόλεσαν μὲ τὴ βία σ' ἓνα στοιματημένο αὐτοκίνητο, τοῦ δέσανε τὰ μᾶτια καὶ κατεβύθηκαν σὲ ἐγκλωστὴ κατεῦθυσαν. Τώρα πῶς ἦταν σίγουρος ὅτι ἄρχιζε μιὰ νέα περιπέτεια στὴ ζωὴ του.

Μιὰ ὥρα ἀργότερα στοιμάτησαν καὶ τὸν ἔμπασαν σ' ἓνα ἐξοχικὸ σπίτι. Ἐκεῖ τοῦ ἔλυσαν τὰ μᾶτια καὶ βρέθηκε ἀνάμεσα σὲ πέντε ἄντρες. Ὁ ἓνας φοροῦσε ἀσπρη μπλουζα. Ὅλα γύρω δειχνότανε ὅτι βρισκότανε σὲ ἱατρικὸ ἐργαστήριον.

— Ἀγαπητὲ συνάδελφε, ἄρχισε ὁ ἄνδρας μὲ τὴν ἀσπρη μπλουζα, δὲν ξέρεις πόσο χαίρομαι πού σὲ γνωρίζω ἀπὸ κοντά.

— Ἄν εἰσθε συνάδελφος πῶς χαίρεστε πού μὲ γνωρίζετε ὑπὸ συνθήκες ἀνάρμοστες σ' ἓναν ἐπιστήμονα;

— Θὰ σὰς ἐξηγήσω καὶ θὰ καταλάβετε.

Ἔργάζομαι γιὰ λογαριασμὸ μιᾶς φαρμακευτικῆς ἐταιρείας. Ὅλα αὐτὰ πού συνέβησαν, ἦσαν στοιχειώδη μέτρα ἀσφαλείας σὲ περίπτωσι πού δὲν θὰ δεχόσασταν νὰ συνεργασθῇτε μαζί μας.

— Καὶ τί θέτετε ἀπὸ μένα;

— Ἡ παραχώρησι τοῦ δικαιώματος παρσκευῆς τοῦ φαρμάκου σας στὴν ἐταιρεία, μὲ τὴν ὁποία ὑπεγράφατε συμβόλαιον θίγει ἀνεπανόρθωτα τὰ συμφέροντα τῆς δικῆς μας.

— Καὶ τί νὰ κάνω λοιπόν;

— Νὰ μᾶς δώσετε τὰ σχέδια παρσκευῆς τοῦ φαρμάκου.

— Μά, ἔχω τὸ δικαίωμα;

— Ἡ ἐταιρεία πού συνεργάζεσθε δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἀνταποκριθῇ στὶς ὑποχρεώσεις τῆς.

— Γιατί;

— Γιατὶ ἓνα ἀτύχημα, μιὰ ἔκρηξις κατέσπρεψε τὸ χώρο παρσκευῆς τοῦ φαρμάκου μαζί μὲ τὰ σχέδια.

— Θὰ μοῦ ζητήσουν τότε ἄλλα καὶ δικαιωματα θὰ τὰ πάρουν.

— Δὲν θὰ τὰ δώσετε ὅμως, εἶπε μὲ αὐστηρὸ τόνο ὁ ἄλλος.

— Γιατί;

— Γιατὶ θὰ τὰ δώσετε σ' ἐμᾶς.

— Ἔτσι, διὰ τῆς βίας;

— Δὲν γίνεται ἄλλοιῶς.

— Κι' ἂν ἀρνηθῶ;

— Δὲν σὰς συμφέρει.

— Τί θὰ μοῦ κάνετε;

— Ἄν δὲν μᾶς δώσετε τὰ σχέδια οὔτε οἱ ἄλλοι θὰ τὰ πάρουν, γιατί θὰ σὰς εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ δώσετε.

— Δὲν πρόκειται νὰ ὑποκύψω στὸν ἐκβιασμὸ σας.

— Τάτε, λυπάμαι, ἀλλὰ θὰ ἐφαρμοστῇ τὸ σχέδιο ἐμποδίσεως παραγωγῆς τοῦ φαρμάκου.

— Τί θὰ μοῦ κάνετε;

— Δὲν θὰ ὑποφέρῃς καθόλου. Μιὰ ἔνεσι δικῆς μου παρσκευῆς θὰ σοῦ κάνουμε καὶ θὰ ξεχάσῃς τὰ πάντα καὶ φυσικὰ μέσα στὰ πάντα καὶ τὰ σχέδια τοῦ φαρμάκου. Λυπούμαι, ἀλλὰ δὲν ἔχεις ἄλλα περιθώρια ἐκλογῆς.

Ἐκαμε τότε ὁ γιατρός μιὰ προσπάθεια νὰ διαφύγῃ ἀπ' τὰ χέρια τῶν ἐκβιαστών. Ἦταν ὅμως ἀδύνατο νὰ τὸ κατορθώσῃ. Τὸν πιάσανε καὶ τὸν ξάπλωσαν σ' ἓνα κρεβάτι.

Κηρύγματα διαρκείας 10'

ΤΟ ΘΕΟΔΗΜΗΤΟΝ ΚΑΘΙΔΡΥΜΑ

«Ὁὐ γὰρ εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἑμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν»
(Ματθ. 18,20)

Σᾶς ὑποσχέθηκα, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, σᾶς ὑποσχέθηκα πὼς κάποιο θράδν θ' ἀφιερώναμε μιὰ ὀμιλία μας γιὰ ν' ἀναπύξουμε αὐτὴν ἀγάπῃ σας τὸ μεγάλο θέμα τῆς Ἐκκλησίας. Γιατὶ πολλὲς λανθασμένες ἀπάνσεις κυκλοφοροῦν δυστυχῶς, μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν πάνω σὲ τὸ θέμα αὐτό.

1. Τί εἶναι Ἐκκλησία; Προτοῦ δμως προχωρήσω εἰς τὴν ὀμιλία μου νομίζω πὼς θὰ ἦσαν ἀπαραίτητο νὰ δώσουμε ἀπάντησιν σ' ἓνα ἐρώτημα. Τί νᾶναι ἄραγε ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ; Μήπως εἶναι κανένα σωματεῖο σὺν τὰ ποικιλόνομα σωματεῖα ποὺ ὅλοι μας γνωρίζουμε; Μήπως εἶναι κανέναν ὁργανισμόν ποὺ τὸν ἀποτελοῦν ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν σὺν σκοπὸ νὰ ὑπερασπισθοῦν κάποια μεγάλα ἰδανικά; Μήπως ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὰ μοναστήρια, οἱ κληρικοί, οἱ νεωκόροι, οἱ ἱερωτάτοι, τὰ φιλανθρωπικά καλοσχηματισμένα καὶ ἡ κοινωνικὴ τῆς πρόνοια; Ὁχι ἀσφαλῶς. Μὰ τέλος πάντων τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία; Ποιὸν νὰ ρωτήσουμε γιὰ νὰ μάθουμε; Μὰ ποιὸν ἄλλον ἀπ' τοὺς Θεολόγους. Αὐτοὶ λοιπὸν μᾶς λένε πὼς

Ἐκκλησία εἶναι τὸ σύνολον πάντων τῶν ὁρθόδοξως πιστευόντων εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου, τῶν ἡνωμένων ὁργανικῶς διὰ τῆς αὐτῆς ὁρθόδοξου πίστεως καὶ τῶν αὐτῶν μυστηρίων εἰς ἓν «σῶμα» με «κεφαλὴν» τὸν Κύριον, διακρινομένων δὲ εἰς τὸν διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης καθοσιούμενον κλήρον καὶ εἰς τὸν λαόν, καὶ διοικουμένον ὑπὸ ἐπισκόπων, ἀναγόντων τὴν ἀρχὴν αὐτῶν δι' ἀδιανάκτου διαδοχῆς εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ διὰ τούτων εἰς αὐτὸν τὸν ἱδρυτὴν τῆς Ἐκκλησίας Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἀπ' αὐτὸν τὸν ὁρισμὸν τῆς Ὀρθόδοξου Θεολογίας μας ἀπορρέουν κάμποσες ἐκκλησιολογικὲς ἀλήθειαι ποὺ πρέπει νὰ γίνωνται καὶ πάλι κτήμα τοῦ λαοῦ μας. Ἀπὸψε θὰ ἐκθέσουμε σὴν ἀγάπῃ σας μιὰ μονάχα ἀπ' αὐτὰς τὶς δογματικὰς ἀλήθειαι.

2. Θεόδημητον καθίδρυμα: Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἓνα θεόδημητον καθίδρυμα. Δηλ. ἰδρύθηκε ἀπὸ τὴν Παναγία Τριάδα. «Παρὰ Κυρίον ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστὶ θεομακροτὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν» (Μάρκ. 12,11).

τι. Μὲ μιὰ σύριγγα στὸ χέρι ἄρχισαν οἱ ἀπειλές.

— Εἶναι ἡ τελευταία σας λέξι;

— Δὲν θὰ μὲ ἀναγκάσετε νὰ κάνω κάτι ποὺ δὲν θέλω, ἀπάντησέ μὲ πείσμα.

Δὲν πίστευε πὼς οἱ ὄλλοι θὰ πραγματοποιήσουν τὴν ἀπειλή τους, ὥστε φαντάσθηκε τὸ μέγεθος τῆς ἀπειλῆς. Ἦ ἔνδοξον τὸν βύθισε, σὲ βαθύ ὕπνῳ. Ὅταν ξύπνησε βρισκόταν πεταμένος σὲ μιὰ ἐρημικὴ τοποθεσία. Εἶχε πιά ξημερώσει γιὰ καλὰ καὶ μιὰ ψιλὴ βροχούλα ἐπέφτε στὸ πρόσωπό του. Δυὸ χέρια τὸν ἀγκάλιασαν κι' ἄλλα δυὸ στὰ πόδια τὸν σήκωσαν καὶ τὸν μετέφεραν σ' ἓνα αὐτοκίνητο.

Τὸν ρωτοῦσαν καὶ τοῦ ἦσαν ἀδύνατο νὰ ἀπαντήσῃ. Δὲν θυμόταν τίποτε. Ὁ Παῦλος

Χορήγης, ὁ νεαρὸς γιατρός, ὁ σωτήρας χιλιάδων ἀσθενῶν δὲν ὑπῆρχε πιά. Ἀπόμεινε μόνο ἓνα κορμὶ ζωντανὸ χωρὶς τὸ πνεῦμα τοῦ γιατροῦ. Κανέναν πιά δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ βοηθήσῃ, κι' οὔτε κανεὶς πιά δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ἡ κακία τοῦ ἀνθρώπου θριάμβευσε. Ἡ ἀρετὴ νικήθηκε. Ἐποὶ συμβαίνει σ' αὐτὸν τὸν ἀμαρτωλὸ κόσμον, ὅπου βασιλεύει ὁ ἄρχοντας τοῦ σκοταδιοῦ.

Καὶ ὁ Θεός; Ὁ Θεὸς πρὸς τὸ παρὸν σιωπᾷ. Ποιὸς ξέρει τί σκέφτεται; Ἐῖς ἔγνω νοῦν Κυρίου; Ἰσως ἡ σιωπὴ του νὰ ἐπιφυλάσσει κάτι καλὸ γιὰ τὸ μέλλον. Κι' αὐτὸ θὰ τὸ δείξῃ ὁ χρόνος. Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ περιμένουμε.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

Οι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας λένε πὺς ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ προέλευσις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι θεία καὶ ὑπερφυσικὴ καὶ οὐράνια, ὅχι δὲ φυσικὴ, ἀνθρώπινη καὶ ἐπίγεια. Ἡ Ἐκκλησία προέρχεται ἐκ τῶν ἁνῶ, δηλ. ἀπὸ τὸν Τριαδικὸν Θεὸν καὶ ὅχι ἐκ τῶν κάτω, δηλ. ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Τὴν Ἐκκλησίαν ἀπέκρινεν ὁ Πατὴρ δι' Υἱοῦ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι.

3. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας: Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀδελφοί μου, χάνεται μέσα σὲ αὐτὴν καὶ ἀνεξερεύνητα βάθη τῶν αἰώνων πολλὴν ἀπὸ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ σὺν κόσμῳ. Ὑπῆρχε ἡ Ἐκκλησία μέσα στὴν προαιώνια βουλὴ τοῦ Θεοῦ. Καὶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἡ Ἐκκλησία παρουσιάζθηκε καὶ προπαραινενώθηκε. Ἐπὶ τῆς γῆς ὅμως ἰδρύνθη ἀπὸ τὸν ἐκανθρωπύσαντα Λόγον τοῦ Θεοῦ, διὸν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Ἔχει λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία διπλὴ ὑπαρξή, οὐράνια καὶ ἐπίγεια. Κι' ὅπως λέγει ἕνας σοφὸς διδάσκαλος τῆς Ὁρθόδοξίας μας, ἡ Ἐκκλησία ἀδιέγραψε τὴν τροχίαν τῆς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὴν γῆν καὶ ἐκ πάσης πάλιν πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐνθα ὁδηγεῖ τὰ πιστὰ καὶ ἀγία μέλη τῆς, αὐτὴ οὐσα ἔξω καὶ ὑπερῶν χρόνου καὶ χώρου. Ἡ ἀρχὴ αὐτῆς, ἄρα, εἶναι προχρονικὴ καὶ προῖστορικὴ, ὑπερφυσικὴ καὶ ὑπερκόσμιος, ἀλλ' ὅμως εἰσῆλθε διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐτελειώθη εἰς διὰ τῆς ἐκανθρωπύσεως, τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἀπὸ εἰς τὴν μέντι σιγῆς γράζουμε τὸ συμπέρασμα πὺς ἡ Ἐκκλησία ἀνάγει τὴν ἀρχὴν τῆς καὶ τὴν καταγωγὴν τῆς σὺν Θεῷ, εἶναι δὲ ἁροῖα ἐνωμένη μετὰ τὸν αἰώνιον Λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔχει «ἐν αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ αἰώνιον τὴν ὑπαρξήν» καὶ διακρίνεται σὲ οὐράνια Ἐκκλησία καὶ σὲ ἐπίγεια Ἐκκλησία «ἐν μορφῇ θεανθρώπου ὁργανισμένη».

Ἐπομένως πάντας ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἐπικαλέσῃ τὴν ἰδρυσὴν τῆς, μὴ οὔτε καὶ νὰ τὴν καταργήσῃ. Ἐμφανιστικὰ τὸ εἶναι τοῦτο ὁ Κύριος: «Καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἔδου οὐ καταχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθ. 16, 18).

4. Ἀήττητος Ἐκκλησία: Μερικοὶ ἀφελεῖς νομίζουν πὺς ἡ Ἐκκλησία εἶναι δημιούργημα τῶν παπῶν καὶ πὺς εὐκολα θὰ μποροῦσαν μὲ ἕνα συντηματικὸ καὶ προγραμματισμένον ἀπικληρικὸν ἀγῶνα νὰ τὴν ἐξαφανίσουν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Πόσο ξεγελιοῦνται οἱ ἄνθρωποι. Ἄς ἀκούσουν τὴν ὑπεύδυνη ἀπάντησιν τοῦ τοῦ δίνει ὁ Χρυσότομος. «Οὐδὲν Ἐκκλησίας δυνατώτερον, ἄνθρωπε. Ἀνθρώπων ἐὰν πολεμῆς, ἡ ἐνίκησας ἡ ἐνίκηθη. Ἐκκλησίαν δὲ ἐὰν πολεμῆς, νικήσῃ σε ἀμήχανον. Ὁ Θεὸς ἐπῆξε (= ἐπικράσας), τίς ἐπιχειρεῖ σαλεύειν; Οὐκ οἶδα αὐτοῦ τὴν δύναμιν; Ἐπιβλέπει ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιεῖ αὐτὴν τρέμειν καλεῖται καὶ τὰ οεῖόμενα ἡδράζει. Εἰ πόλιν σαλευμένην ἔσταις, πολλὰ μᾶλλον τὴν Ἐκκλησίαν αἰῶνα δύναται. Ἡ Ἐκκλησία οὐρανοῦ ἰσχυροτέρα... Εἰ ἀπιστεῖς τῷ λόγῳ, πιστεῦε τοῖς πράγμασι. Πόσοι τύραννοι ἠθέλησαν περιγενέσθαι (= νὰ νικήσουν) τῆς Ἐκκλησίας; Πόσα τέγωνα; Πόσοι κάμει; Θηρίων ὀδόντες, ξίφη ἡσότημένα; Καὶ οὐ περιεγένοντο. Ποῦ οἱ πολεμήσαντες; Στείλονται καὶ λήθη παραδίδονται. Ποῦ δὲ ἡ Ἐκκλησία; Ὑπὲρ τὸν ἥλιον λάμπει» (Migne P. G. 52, 428 - 429).

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἀπὸψε ἀρχίσουμε νὰ ἐξετάζουμε μαζὺ τις Ὁρθόδοξες ἀπόψεις πάνω σὲ ἐκκλησιολογικὸ θέμα. Εἶδαμε τί εἶναι Ἐκκλησία, εἶδαμε τὴν ἀρχὴν τῆς, τὴν ὑπαρξήν τῆς, τὴν ἰδρυσὴν τῆς, καθὼς καὶ τὴν δύναμήν τῆς. Δὲν τελειώσαμε ὅμως. Μόλις ἀπὸψε ξαναρχίσουμε γιὰ λίγο σὲ πέλαγον τῆς Θεολογίας. Ἔχουμε ἀκόμα νὰ πλεύσουμε σὲ βαθύτερα νερά. Τὴν ἄλλη φορὰ σὰς περιμένω γιὰ νὰ ἐπανεχίσουμε πάνω σὲ ἴδιο θέμα. Φεύγοντας θάθελα νὰ ξαναθυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. «Ὅλες αὐτὲς τίς μέρες σὲ αὐτὰ μας ὡς ἡχοῦν οἱ διδυχαμδὶκὲς φράσεις τοῦ μεγάλου Ἀπιοχέως: «Ποῦ οἱ πολεμήσαντες; Στείλονται καὶ λήθη παραδίδονται. Ποῦ δὲ ἡ Ἐκκλησία; Ὑπὲρ τὸν ἥλιον λάμπει»....

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου.

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΜΟΔΑ

"Ενδύσασθε..."

...Τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν... "Ὁ-
σοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν
ἐνεδύσασθε" (Ρωμ. 13, 14. Γαλ. 3,
27)

18. Ο ΩΡΑΙΟΣ ΙΗΣΟΥΣ

"Ενδύμα ὁ Ἰησοῦς; "Ετοι λέει ὁ ἀπ. Παῦλος. Μὲ ἐνδύμα τὸν παρομοιάζει. Γιατί; "Ισοῦς ἔτοι παρακωηθούμε, ἰδιαίτερα ἡμεῖς οἱ γυναῖκες, νὰ πὸν προσέξουμε περισσότερο καὶ νὰ τὸν ἀγαπήσουμε. Γιατί ἡμεῖς, ὅταν ἀκούμε τὴ λέξι ἐνδύμα, φόρεμα, παθαίνουμε καὶ τὴ στιγμή ἐκείνη. Ἡ καρδιά μας χτυπᾷ πὺδ γρήγορα, τὰ μάτια μας ἀνοίγουν πὺδ πολὺ καὶ μᾶς καταλαμβάνει μιὰ ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ δοῦμε αὐτὸ τὸ ἐνδύμα, νὰ τὸ περιεργασθούμε σχολαστικὰ μέχρι λεπτομερείας, κι' ἂν μᾶς ἀρέσῃ, νὰ τὸ πάρουμε, ὅσο κι' ἂν κοστίζῃ, καὶ νὰ τὸ φορέσουμε, γιὰ νὰ φανοῦμε ὥραιες σὲν κόσμῳ.

"Ενδύμα ὁ Ἰησοῦς. Τὸ ὥραιότερο ἐνδύμα πὸν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἐδῶ στὴ γῆ, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ σὲν οὐρανῷ. "Ενδύμα ἀφανίστου ὥραιότητος. "Ενδύμα πὸν κάνει ὥραιες ὅλες ἐκεῖνες τίς ψυχὰς πὸν θὰ θελήσουν νὰ τὸ φορέσουν.

Εἶναι ὥραίος ὁ Ἰησοῦς. "Ωραίος στὴν ὄψιν. Ἀλλὰ ὥραίος καὶ στὴν καρδιά. "Ωραίος ἐξωτερικὰ, ἀλλὰ ὥραίος καὶ ἐσωτερικὰ.

Τὴν ὥραιότητά του τὴν ὑμνησαν προφῆται, ἄγγελοι, ὑμνογράφοι. Κόσμος πολὺς. Πιστοὶ καὶ ἄπιστοι. Ἐχθροὶ καὶ φίλοι τοῦ Ἰησοῦ.

Πρῶτος ὁ Δαβὶδ. Γεμάτος θαυμασμὸ γιὰ τὴν ὁμορφιὰ τοῦ Μεσσία, ὅπως αὐτὸς εἶδε μὲ τὴν προφητικὴ του ὄρασι, πολλὰ χρόνια προτοῦ γεννηθῇ στὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας πῆγε καὶ συνένεσε πὸν 44 ψαλμὸ του, ἕνα ψαλμὸ πὸν ἀποτελεῖ τὸν ὥραιότερο ὕμνον στὴν ὥραιότητα τοῦ Μεσσία. Ἀξίζει νὰ σημειώσουμε ἐδῶ μιὰ δυὸ στροφὰς ἀπὸ τὸν ὕμνον τοῦ κάλλους τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ πρώτη στροφή: «Ὁ ὥραίος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων». Καὶ ἡ ἐρμηνεία τῆς στροφῆς: «Ὁ Χριστὸς καὶ Μεσσία, εἶσαι ὥραιότατος. Ἡ ὥραιότης σου ξεπερνᾷ ὅλες τίς καλλονὰς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ δευτέρα στροφή: «Περὶ τῶν σωματίων σου ἐπὶ τὸν μηρὸν σου,

δυνατέ, τῇ ὥραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου καὶ ἔτιεσκον καὶ καπενοδοῦ καὶ βασίλευε ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραότητος καὶ δικαιοσύνης...». Καὶ ἡ ἐρμηνεία τους: Ζῶσε στὴ μέση σου καὶ κρέμασε τὴ ρομφαία σου, ὦ Δυνατέ, γιὰ νὰ φανῇς ἔτοι πολὺ πὺδ ὥραίος. Τέντωσε τὸ τόξο σου καὶ προχώρησε. Στῆσε τὸ βασίλειό σου, βασίλειο ἀληθείας, πραότητος καὶ δικαιοσύνης.

Μὲ τὴν ἴδια ζωντάνια περιγράφει τὴν ὥραιότητα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ προφήτης Ἡσαΐας. Ὁ προφήτης παρουσιάζει τὸ Μεσσία νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἐχθρική χώρα τοῦ Ἰσραὴλ, πῆρ Ἐδῶμ, νικητῆς. "Ὅλο θαυμασμὸ ὁ προφήτης ἐρωτᾷ τὸ Μεσσία: «Τίς οὗτος ὁ παραγεγνημένος ἐξ Ἐδῶμ... Οὕτως ὥραίος ἐν στολῇ θία μετὰ ἰσχύος;» Ποῖος εἶναι αὐτὸς πὸν ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἐδῶμ... Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ὥραίος μὲ τὴν ὥραία στολὴ καὶ μὲ τὸ δεδιασμένον καὶ ἰσχυρὸ δάδισμα; Καὶ ὁ Μεσσίας ἀπαντᾷ σὲν προφήτῃ: «Ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίαν». Ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος πὸν ὁμιλῶ γιὰ τὴ δικαιοσύνη καὶ φέρομαι τὴ σωτηρία.

Ἀλλὰ ἐκεῖ πὸν ψάλλεται καὶ ὑμνεῖται πλούσια, ὅσο πονθενὰ ἄλλοῦ, ἡ ὥραιότης τοῦ Ἰησοῦ εἶναι τὸ Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων. Ἡ νόμῃ τοῦ Ἀσματος, πὸν συμβολίζει γενικῶς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰδικῶς τὴν κάθε ψυχὴ, παίρνει εἰκόνας ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ μὲ αὐτὰς τραγουδᾷ τὴν ὥραιότητά του ἀγαπημένου της, τοῦ «ἀδελφιδού» της. Τὸν παρομοιάζει μὲ μῦθον καὶ λέγει: «Μῦθον ἐκωενωθέν ὄνομά σου» μὲ ἀντιοικένο κλῆμα καὶ ψάλλει: «Βάρεος τῆς Κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοῦ» μὲ καρποφόρο μηλιά καὶ τραγουδᾷ: «Ὡς μῆλον ἐν τοῖς ἐύλοις τοῦ δρυμοῦ, οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν». Ἀνάμεσα σὲν ἄλλους νέους, ὁ ἀγαπημένος μου εἶναι σὲν τὴν καρποφόρο μηλιά ἀνάμεσα σὲν ἄκαρπα δένδρα. Σὲ ἄλλο σημεῖο μὲ λαοκάδι καὶ μικρὸ ἐλάφι καὶ λέγει: «Ὁμοίος ἐστὶν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἢ κερδῶ ἐλάφῳ ἐπὶ τὰ δὲν Βαυθὴλ».

Ἄλλοι μὲ τὰ κρένα: Ἄδελφιδός μου ἔμοι, καὶ γὰρ αὐτῷ, ὁ ποιμαίνων ἐν κρή-
νοισιν. Σὲ μὲ γενικώτερον σύγκρισι μὲ μυ-
ριάδες νέων τῶν θρῆσκαι ἀφθαστον: Ἄ-
δελφιδός μου, λευκός καὶ πυρρός, ἐκλελο-
χισμένος ἀπὸ μυριάδων. Καὶ κορυφούται
ὁ θαυμασμός τῆς νέμης πρὸς τὸν διαλεγ-
μένο νυμφίον τῆς μετ' αὐτὸν συζύγου: Ἰδοὺ εἰ
καλός, ὁ ἀδελφιδός μου, καὶ γὰρ ὡραίος
καὶ γὰρ ὡραίος. Πολὺ ὡραίος. Πάρα πολὺ
ὡραίος.

Οἱ ὑμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας συνέθε-
σαν καὶ αὐτοὶ μὲ τὴν σειρὰ τῶν καὶ ἡμῶν
αὐτῶν ὡραιότητων τοῦ Ἰησοῦ, τοὺς ὁποίους
ἀκούμε κάθε χρόνο σὲ τὴν ἀκολουθία τοῦ
ἐπιταφίου θρήνου. Ἄν ἀναφέρουμε τοὺς
πρὸ χαρακτηριστικούς. Ὁ πρῶτος: «Ὁ ὡ-
ραίος κάλλει παρὰ πάντας ἄνδρας ὡς ἀ-
νείδεος νεκρὸς καταφάσκειται, ὁ τὴν φύσιν
ὡραίας τοῦ παντός». Δεύτερος: «Ὁ γλυ-
κὺ μου ἔαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον, ποῦ ἔ-
δου σου πὸ κάλλος;». Καὶ ἕκτος τρίτος: «Ὁ
φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, γλυκύτατόν μου
τέκνον, πῶς ἴδωρ σὺν κάλλει;».

Τὴν ὡραιότητα τοῦ Ἰησοῦ περιγράφει
καὶ ὁ τότε Διοικητὴς τῆς Ἰουδαίας Πόντι-
ος Λέντιουλος πρὸς τὸν ἀυτοκράτορα τῆς
Ρώμης, Τιβέριον. Ἡ ἐπιστολή, μολοντί
ἀπόκρυφος, παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καὶ ἀ-
ξίζει νὰ τὴν παραθεσωμε, ὅπως μέχρι σή-
μερα σώζεται:

«Ἦκουσα περὶ τῶν ὅσων ἐπαυμεῖτε νὰ
πληροφορηθῆτε καὶ προθύμως ἐρχομαι νὰ ἀ-
φηγηθῶ παρὰ ἐν πρὸς ἐν.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἐδέσθη εἰς ἀγα-
θοπαίους ἄνθρωποι, τοὺς ζῆ εἰσεῖται καὶ ὁ-
νομάζεται Ἰησοῦς Χριστός· καὶ ὁ ὁποῖος,
λέγεται ὑπὸ τοῦ κόσμου διὰ εἶναι ἀληθὴς
προφήτης καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσι
περὶ αὐτοῦ, διὰ εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ
ποιότης οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ πάντων τῶν
ὑπαρχόντων καὶ ὑπαρχάντων πραγμάτων.

Τῷ ὄντι, ὁ Καῖσαρ, ἀκούσονται περὶ αὐ-
τοῦ θαυμάσια πράγματα. Ὁ Ἰησοῦς αὐτὸς
Χριστός, ἀνασταίνει νεκρὸς καὶ θεραπεύει
ἀσθενεῖς μόνον διὰ τοῦ λόγου. Ἐστὶν ἄν-
θρωπος κενανίκου ἀναστήματος καὶ ὡραι-
ότητας χαρακτηριστικῶν, τὸ δὲ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐνέχει τοιαύτην μεγαλοπρεπείαν, ὥ-
στε ἐκδιέζει τὴν ἀγάπην καὶ πὸ δέος τῶν
βλεπόντων αὐτόν. Ἡ κόμη αὐτοῦ εἶναι ὁ-

πόξανθος, μακρὰ μέχρι τῶν ὠτων καὶ ἀπὸ
τῶν ὠτων μέχρι τῶν ὤμων. Μολοντί δὲ
ἔχει τὸ χρώμα τοῦ χρώματος εἶναι πλέον
σιελινός καὶ εἶναι γνωστός ὡς Ναζωραῖος,
ἔχει τὸ μέτωπον προέχον ἢ φαιεινόν καὶ
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ χωρὶς οὐδενὸς ἐλαττώ-
ματος καὶ κηλίδος, ἔχει ἰδιόζουσαν χροίαν
ἀνάλογον, ὡς ἐπίσης τὴν εἶνα καὶ τὸ σῶ-
μα. Τὸ γίνεται εἶναι ἀραιόν, ὅμοιον πρὸς
τὴν κόμην ὅχι πολὺ μακρὸν καὶ διηρημένον.
Τὸ βλέμμα τὸν εἶναι πρόχαρος καὶ σοβα-
ρόν, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἔχον λάμψιν ὡς αἱ
ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ
προσηλώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ προσώ-
που τοῦ ἕνεκα τῆς ἀγλῆς αὐτοῦ. Ὅταν ἀ-
παντᾷ προμάζει καὶ διὰ πείθῃ ἐξαναγκά-
ζει εἰς δάκρυα καὶ οὕτω γίνεται ἀγαπῆτός
καὶ εἶναι εὐθύμος καὶ μετρίοφρων.

Λέγεται περὶ αὐτοῦ, διὰ οὐδεὶς εἶδαν αὐ-
τὸν γελῶντα ἀλλὰ μᾶλλον θαυμάζοντα. Ἐχει
τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὁρατούς τελείως ἐ-
οχηματισμένους. Ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ εὐ-
λογοῦνται πάντες εὐχαριστήμενοι, ἐλάχι-
στοι ἐν τοῖς βλέποντι αὐτόν, εἰς δὲ τοὺς
συναπτόντας αὐτὸν ἀνακαίνονται ἐν λίαν με-
γιστοπαθεῖ φροσιογνωμία καὶ παρουσία. Ἐ-
στὶν ἄνθρωπος ἀφαντάστως ὡραιότατος ὁ-
μοιάζων πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἴσως ὡ-
ραίαν μεταξὺ τῶν γυναικῶν, ὥστε οὐδεὶς
παρομοιάζουσα αὐτὴν εὐρίσκειται παρ' ὅλα
αὐτὰ τὰ μέρη. Ἐάν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειό-
της ἠθέλει ἐπιθυμῆσαι νὰ τὸν ἴδῃ, θέλω
στεύσει νὰ τὸν ἀποστείλῃ πρὸς αὐτήν. Ὡς
πρὸς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ, ἅπαντα ἡ πόλις Ἰε-
ρουσαλὴμ τὸν πρέμει, διότι εἶναι κάτοχος ὁ-
λῶν τῶν γνώσεων χωρὶς ποτε νὰ διδαχθῇ
παρ' οὐδενός.

Περιπατεῖ γυμνὸς καὶ ἀσκεπὴς τὴν
κεφαλὴν. Πολλοὶ βλέποντες αὐτὸν τὸν μν-
κηρίζουσιν ὡς τρελλόν, μάλιστα ὅμως παρ-
ουσιάζει καὶ ἀπολύει τὸ σῶμα, πάντες τὸν φο-
δοῦνται καὶ τρέμουν.

Λέγεται ἐπίσης περὶ αὐτοῦ, διὰ οὐδέπο-
τε ἐφάνη εἰς τὰ μέρη αὐτὰ προσόμοιος. Τῷ
ὄντι δὲ ὡς ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖ-
οι, οὐδέποτε ἠκούσθη διδασκαλικά ὁμοία
πρὸς ἐκείνην, ἣν ὁ Χριστὸς οὕτως δίδω-
σκει, πολλοὶ δὲ μεταξὺ τῶν Ἑβραίων θεω-
ροῦσιν αὐτόν ὡς Θεὸν καὶ ὡς πρὸς τοιοῦ-
τον πιστεύουσιν. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ
πολλοὶ οὕτως κατηγοροῦσιν αὐτὸν λέγοντες

δι εἶναι ἐνάντιος πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος καὶ ἐγὼ οὕτως παρενοχλοῦμαι ὑπὸ τοιούτων κακοθυλῶν Ἑβραίων. Λέγεσαι περὶ αὐτοῦ, δι οὐδέποτε δυσαρέστονός τινα καὶ ἀπινθίως πάντοτε ἔπραττε τὸ καλόν. Πάντοτε δὲ δοοὶ τὸν ἐδοκίμασαν ὁμολογοῦσιν ὅτι εὖ τυχον παρ' αὐτοῦ εὐεργεσιῶν καὶ θεραπειᾶς.

Ἐξετέλεσα εὐπειθῶς τὴν Ὑμετέραν ἐπαγγελίαν. Πάν ὅ,τι δὲ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἤθελε μὲ διατάζει, ἤθελε πάραντα ἐκτελεσθῆναι.

Τὴν ὥραιότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἰησοῦ διεκήρυξαν πολλοί, ὁ καθένας μὲ τὸ δικό του τρόπο καὶ μὲ δικά του λόγια, ὅπως τὰ ζοῦσε. Ἄς δοῦμε μερικὲς καὶ ἀπὸ αὐτῶν τῶν διακηρύξεις:

Ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής: «Ἴδε ὁ ἀμὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. 1,29). Ἴδε. Καὶ εἶδε ὁ κόσμος καὶ ἐθαύμασε.

Ὁ ἀπ. Πέτρος: «Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος» (Ματθ. 16,16).

Ὁ Πιλάτος: «Οὐδὲν εἶδον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦτ' αἷμα ὃν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ» (Λουκ. 23,13). Ὁ Πιλάτος δὲν βρῖσκει καμμίαν ἐνοχὴν πρὸς τὸν Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἀθῶος.

Ὁ Ἰούδας: «Ἡμαρτον παραδούς αἷμα ἀθῶον» (Ματθ. 27,3). Ὁμολογία συνταρακτική.

Ὁ ἐκατόνταρχος: «Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ» (Μάρκ. 15,39). Ἀληθῶς. Ὅχι ψέματα.

Ὁ ἀπ. Θωμᾶς: «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου» (Ἰωάν. 20,28). Ἡ ὁμολογία αὕτη γίνεται πρὸς πιστευτή, διὰν οικειοθῶμε διὰ ὁ Θωμᾶς ἦταν δύσπιστος χαρακτήρας.

Ὁ ἀπ. Παῦλος: «Πάντα ἠγοῦμαι σκόδαλα εἶναι ἵνα Χριστὸν κερδήσω» (Φιλ. 3,8). Μπροστὰ πρὸς μεγαλεῖο τοῦ Χριστοῦ, ὅλος ὁ κόσμος γιὰ τὸν Παῦλο εἶναι σκόδαλα.

Ὁ λαός: «Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὥς οὗτος ὁ ἄνθρωπος» (Ἰωάν. 7,46). Οὐδέποτε.

Ὁ Μ. Ναπολέων: — Στὸ Χριστὸ βρῖσκω με χαρακτῆρα πρωτοφανή καὶ ἔργα καὶ λόγια πρωτόγνωστα. Ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι φιλόσοφος, γιατί οἱ ἀποδείξεις του εἶναι θαύματα. Ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Καρλομάγνος καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος θεμελιώσαμε αὐτο-

κρατορίες, ἀλλὰ πάνω σὲ τί θεμέλεια; Στὴ δύναμι. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὅμως θεμελιώσε αὐτοκρατορία πρὸς θεμέλιον τῆς ἀγάπης καὶ αὕτη ἀκόμη τὴν ὥρα χιλιάδες ἄνθρωποι θὰ ἐπιθυμοῦσαν νὰ πεθάνουν γι' αὐτόν. Ἀποθήσω πρόωρα καὶ τὸ σῶμα μου θὰ ἐπιτορῆται στὴ γῆ γιὰ νὰ γίνῃ τροφή σὰ σκυλῆκια. Αὐτὸ εἶναι τὸ τέλος ἐκείνου τοῦ ἀπομασθῆκε Μέγας Ναπολέον... Τὶ ὄφθαλμος μεταξὺ τῆς θαυρίας ἀλλοιότητός μου καὶ τῆς αἰωνίας βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, πρὸς ὃ καθε γωνία τῆς γῆς τὸν ἀγαποῦν, τὸν λατρεῖται καὶ τὸν δοξάζουν!—

Ὁ Ἑρξέπος Ρενάν: — Ἀναπαύθητι νῦν ἐν τῇ δόξῃ σου, εὐγενὴς Μουσουργέ. Τὸ ἔργον σου ἐπετελέσθη ἡ θεότης σου τε θεμελιώται. Μὴ φοβοῦ πλέον, διὰ τὴν ἰδὴν αὐτοδομήματα τῶν προσπαθειῶν σου νὰ καταρρεύσῃ ἐνεκεν πλημμελείας τινος. Ἐκ τοῦ ὕψους τῆς ἐπουρανίου εἰρήνης θὰ παρατηρῇς τοῦ λοιποῦ τὰ ἀπείρα τῶν ἔργων σου ἀποτελέσματα. Ἀπὸ ἀγωνίας ὀλίγων μόνον αιγμάτων, ἥτις οὐτε καὶ ἔδωκε τὴν κραταιὰν ψυχὴν σου, ἐξηγόρασας τὴν τελευτήσαν ἀθανασία. Ἐπὶ μυριάδας εἰσὼν ὁ κόσμος θὰ ἀνορθοῦνται διὰ σοῦ. Λάβαρον τῶν διαμφορητήσεων ἡμῶν θὰ εἶσαι τὸ σημεῖον πέρας τοῦ ὁποίου θὰ συναρτῶσι σπουδαίαι διαμῆχαι. Μυριάδες πλειότερον ζῶν, μυριάδες πλειότερον ἀγαπώμενος ἀπὸ τῆς ἐπαχθῆς τοῦ θανάτου σου ἢ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιγείου ἀποστολῆς σου, θὰ καταστήσῃς ἐπὶ κόσμῳ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς ἀνθρωπότητος, ὥστε τὸ νὰ ἀποσπασθῇ τὸ ὄνομά σου ἐκ τοῦ κόσμου τοῦτ' οὐ θὰ διεσπασθῇ οὐδὲς μέχρι θεμελίαν. Μεταξὺ Σοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ ἡ ἀνθρωπότης οὐδαμῶν πλέον θὰ κάμνῃ διάκρισιν. Τέλειε νικητὰ τοῦ θανάτου, εἰσελθε εἰς τὸ βασίλειον εἰς ὁ αἰώνων λατρεῖται θὰ σὲ ἀκολουθήσωσι διὰ τῆς βασιλικῆς ὁδοῦ, ἣν ἐχάραξας.—

Κοπέλλες καὶ Γυναικες, Εἶναι ὥραίος ὁ Ἰησοῦς. Ἀφάνιστα ὥραίος. Δόκιμος συγγραφεὺς γιὰ νὰ παραστήσῃ τὴν ὥραιότητα τοῦ Ἰησοῦ γράφει τὸ ἐξῆς: Χριστιανέ! Περιόδοντες νοσερῶς ἄλλην τὴν ὑπαιθρὸν, καὶ πᾶν ὅ,τι θελτικόν, γλυκὺ καὶ εὐώδες συναντήσῃς ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἀνοιξιν, νὰ τὸ συλλέξῃς, καὶ τὴν σύνθεσιν αὐτὴν δλων τῶν ὥραιων τῆς φύσεως διὰ τῆς φαντασίας σου νὰ τὴν πολλαπλασιάσῃς μυ-

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἀπαίτησις τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος

Ἡ «Ἀπολύτρωσις» ἤθελε νὰ ἀποφύγῃ τὰ σχόλια περὶ τῶν ὧν ἔλαβον χώραν κατὰ τὰς προσφάτους ἐργασίας τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας διότι διερωτᾶντο τὰς σοβαρὰς ἐπιστώσεις τὰς ὁποίας θὰ εἶχον αὐτοὶ ἐπὶ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος. Πληροφορία φέρουν ὁρισμένους ἱεράρχας ὡς προσηυμένους νὰ ζητήσουν τὴν ὑπαγωγὴν τῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμένου Πατριαρχείου. Τὸ ζήτημα ἔχει τὴν σοβαρότητα, διότι ἐνδέχεται νὰ προσληθοῦν ἀναστατώσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιμετωπισθῇ κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον. Οἱ Χριστιανοὶ ζητοῦν ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τὸν νὰ ἀγωνίζωνται ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, νὰ ἐργάζωνται ἐν δικαιοσύνῃ καὶ νὰ ζοῦν ἐν ἀρετῇ, διότι ἐστὶ θὰ καθοδηγῶνται κατὰ τὸν θεῖον νόμον. Αὐτὸ εἶναι τὸ αἶτημα τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος. Ὅλοι οἱ Ἕλληες ἐκκλησιαστικὲς ὑπερθεματισμοὺ ὑπὲρ τῆς δοθῆντος τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἱεραρχίας δὲν ἰ-

κανοποιοῦν τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανούς. Ὁ σὸν καὶ ἂν καταφερθῇ ὁ θ. ἐπίσκοπος Εὐδρίπου κ. Βασιλείος διὰ «Φταίνε ἐκεῖνοι ποὺ μετέδωσαν τὴς εἰδήσεις... ἐκεῖνοι ποὺ φωνάζουν... οἱ σκοταδιστοὶ... Τὸ κακὸν φρονισκεῖ. Ἡ ἀρετὴ σιωπᾷ...» κατὰ τῶν προβαλλόντων ἀντιρρήσεις εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἱεραρχίας δὲν εὗρισκουν οἱ λόγοι τοῦ ἀπήχησιν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν. Ἡ ἐποχὴ μας ἀπαιτεῖ ἐλληρῆσειαν καὶ ἀμὴν τὴν ἀλήθειαν.

Οἱ Μητροπολίται νὰ προστατεύουν τοὺς συνεργάτας τῶν

Πληροφορία ἐκ Λαρίσης παρουσιάζουν τὴν ἐξαίρετον δραστηριότητα τοῦ λαϊκοῦ θεολόγου εκπαιδευτικοῦ κ. Βασιλείου Παπαπολάου εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν διαπαιδαγώγησιν τῶν νέων. Ὁ ἐν λόγω λαϊκὸς θεολόγος κηρύττει, διδάσκει εἰς Κατηχητικὰ καὶ μετέχει εἰς τὸ κοινικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Πιστεύομεν διὰ ὁ ἐκεῖ Μητροπολίτης θὰ περιβάλλῃ μὲ πατρικὴν ἀγάπην ἕνα τόσο δραστικὸν συνεργάτην του καὶ θὰ τὸν προστατεύῃ ἀπὸ τυχόν ἐχθροὺς τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἱεραποστολικοῦ του ἔργου, διότι εἶναι γνωστὸν διὰ οἱ κοινωνικοὶ ἐργάται ἀντιμετωπίζουν πολὺ συχνὰ ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τῶν ἐχθρῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀληθείας. Συχνὰ ἀσπνδονται παράπονα ἀπὸ λαϊκούς καὶ κληρικούς ἐργάτας τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου διὰ ἐγκαταλείπονται ἀπὸ τοὺς ἱεράρχας τῶν διὰν εὗρισκωνται ὑπὸ δοκιμασίαν καὶ αὐτὸ γίνεται αἰτία νὰ ἀποφεύγουν τὴν φανεράν δραστηριότητα πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις.

ροισλασίως. Νομίζεις διὰ δοχημάτισες σὺ τὴν εἰκόνα τῆς ὁραϊτικῆς καὶ θελητικῆς τοῦ Ἰησοῦ; Εἶσαι πολὺ μακρὸν. Ἡ ὁραϊτικὴ τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἀσύλληπτος. Ὑπερβαίνει πᾶσαν περιγραφὴν. Εἶναι τὸ κάλας τὸ ἀμήχανον.

Ναί. Εἶναι ὁραῖος ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ὡς ἀδὴς εἶναι ὁραῖος, εἶσαι εἶναι ὁραῖα καὶ ὅσα ἔκαμε, κάμνει καὶ θὰ κάμῃ σὺς αἰῶνες. Ἀλλὰ περὶ αὐτῶν σὺ ἄλλο μας φύλλο.

B. A. P.

(ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ) Μηναῖον ἐκδόσεων χριστιανικῶν περιοδικῶν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Τηλ. 70-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξις: Σάββας Ν. Σαυδάουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρειοπόλεως 19, Θεσ/νίκη

Ἑφημερίδα συνδρομῆς: Ἑβδομαδικὸς δρχ. 20 — Ἑξαμηνιαῖος δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Φεβρουάριος 1973

Ἀριθ. φύλλου 326

Η ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Εἶναι παγκόσμιος ἡ ἠθικὴ κρίσις. Μικροὶ καὶ μεγάλοι συστρέφονται κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως. Αὕτῃ ἡ ἠθικὴ χαλάρωσις προετοιμασιεὶ ὅτι ἡ ἀνθρωπότης θὰ θυθῇ εἰς μίαν ἐπικίνδυνον σύγχυσιν καὶ θὰ περιπλανηθῇ εἰς σοβαρὰν ἀναρχίαν. Αἱ πάσης κατευθύνσεως ἠθικαὶ παρεκτροπαὶ εὐρίσκουν ὑποστηρικτάς. Βιαιότητες καὶ φαῦλοι ἐνέργειαι μένουσιν ἀνεξέλεγκτοι. Πολλὰ καλύπτονται καὶ ἀπὸ άτομα, τὰ ὅποια ἐτάχθησαν νὰ ὑπηρετοῦν τὴν ἀλήθειαν. Εἰς μερικὰς περιπτώσεις ἡ ἀναίδεια τῶν ἀτόμων ἔχει ὑπερβῇ τὰ ὅρια. Ἄν ἐξετασθῇ ἡ ἐποχὴ μας χωρὶς προκαταλήψεις θὰ διαπιστωθῇ ὅτι ἡ κοινωνία μας ἀσθενεῖ θαρέως. Πάντως ἐὰν ἡ αὔξησις τῆς ἠθικῆς χαλαρότητος δὲν ἀναποσπῇ θὰ ὀδηγηθῶμεν ὡσαύτοτε εἰς τὴν κατάρρευσιν. Αἱ ἡμέραι εἶναι πονηραὶ καὶ οἱ καιροὶ χαλεποί. Οἱ ἄνθρωποι τείνουσιν νὰ γίνουσι ἐρίλατοι, ἀλαζόνες, βλάσφημοι, ἀχάριστοι, φιλήδονοι. Ὅσοι ἐκτιμῶν τὴν ἠθικὴν κρίσιν τῶν ἡμερῶν μας ὀρεῖται νὰ ἀναπτύξουν δραστηριότητα καὶ νὰ γίνουσι ὀδηγοὶ καὶ ἐργάται τῆς ἀνορθώσεως.

Οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὰς ἐπιθυμίας των κινῶνται ἐκτιθέμενοι τὴν ἀκοήν καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέφουσιν ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται» (Β' Τιμόθ. 4, 3-4). Περιφρονοῦν τὸν Ἰησοῦν καὶ βλέπουσιν τὸν ὁλιστικὸν πνεῦμα. Ὁ Χριστὸς ὅμως ἀναζητεῖ τὸν ἄνθρωπον. Θέλει νὰ τοῦ δώσῃ λύσεις ἱκανοποιητικὰς εἰς ὅλα τὰ παλαιόκα προβλήματα του. Θέλει νὰ τὸν ἀνορθώσῃ καὶ νὰ τὸν ἀναδείξῃ εἰς προσηπακότητα ὁλοκληρωμένην, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἡ συνάντησις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἶναι

καὶ δυνατὴ καὶ εὐκολος. Μία ἀποφασιστικὴ στροφή πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶναι τὸ βασικὸν στοιχεῖον τῆς ἐπαφῆς καὶ μετ' ὀδῆγόν τὴν πίστιν γίνεται ἡ σωστὴ ἀνορθωσις.

Διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνορθωσιν ἀπαιτεῖται ἀναγέννησις τῆς καρδίας. Τὸ αἷτημα τῆς ἀνορθώσεως εἶναι καθολικόν. Ὅλοι ζητοῦν ἓνα φῶς ἱκανὸν νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν. Θὰ εἶναι ὀρμύτατον τὸ κατηγορεῖν πρὸς ὅσους ἀδιαφοροῦσιν κατὰ τὴν κρίσιμον ἐποχὴν μας διὰ τὸν πνευματικὸν καταρτισμὸν τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ καθοδήγησις. Οἱ ἀδελφοί μας εὐρίσκονται εἰς πλατεῖς δρόμους πειρασμῶν ὡς κουρασμένοι στρατοκῆποι μετὰ τὴν πίκραν τοῦ περιφρονημένου καὶ τὴν ὑποψίαν τῆς ὑστεροβουλίας. Πελάγη ἀγανίας τοὺς ταλανίζουν. Ἀντικρύζουσιν μετὰ δέος τὴν τεχνωρατικὴν πρόοδον διότι διαισθάνονται τὴν νέκρωσιν τῶν ἰδεολογιῶν καὶ τὴν προβολὴν τῆς ὕλης ὡς κυριάρχου δυνάμεως εἰς τὸν κόσμον. Κατέχονται ἀπὸ τὸ ἄγχος τῆς αἴριον. Ἐδῶ θὰ διαδραματίσων σπουδαῖον ρόλον, ὅσοι πιστεύουσιν εἰς τὸν ἐν Τριῳδί Θεόν. Θὰ παρουσιάσων αὐτοσίαν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν ἐπὶ τοῦ ὅρου. Ἡ διδασκαλία αὕτη προλογίζεται ἀπὸ τὸν Κύριον μετὰ τοὺς μακαρισμοὺς μετὰ τοὺς ὁποίους ὁ Ἰησοῦς δίδει εἰκόνα τοῦ εἶδους τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Εἰς ἑτέραν διδασκαλίαν τὸν ὁ Κύριος ἐτόνισεν ὅτι ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἔδρα τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀδικίας λέγων: εἰμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θε-

οἷα (Λουκ. 16,15). Διὰ τῶν λόγων αὐτῶν ἀποκαλύπτεται ὅτι ὅσοι περιφρονοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τιμῶνται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀντιθέτως οἱ ἐπευφημούμενοι ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐνδέχεται νὰ μὴ τύχουν τῶν εὐλογιῶν τοῦ Κυρίου, ἐὰν φυσικὰ δὲν προσέξουν καὶ δὲν ἀγωνισθῶν νὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ἀδελφῶν των. Ἡ διδασκαλία αὕτη τοῦ Κυρίου ἀνατρέπει τὴν ἀνθρωπίνην κρίσιν ὡς πρὸς τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν πνευματικότητα τῶν ἐμφανιζομένων ὡς ὁδηγῶν ψυχῶν.

Οἱ ποθοῦντες τὴν πνευματικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ τῶν συνανθρώπων των ἀγωνίζονται πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Χρησιμοποιοῦν τὴν γλῶσσαν τῆς ἀληθείας ἀνευ ὑστεροβουλίων. Εἰς τὴν καρδίαν των κυριαρχεῖ τὸ καὶ κράτιστόν ἐστι τ' ἀληθὴ λέγειν ἐν παντὶ καιρῷ. Ὁ πραγματικὸς ἀγωνιστής, ὅστις θέλει νὰ δικαιοῦσθ τὸ χριστιανικὸν ὄνομα καὶ νὰ κρατήσῃ σωστά τὸ νόημα καὶ τὴν οὐσίαν τῆς ὑπάρξεώς του, εἰς μίαν τῶσον ἐντόνου εὐδαμονισμού ἐποχὴν, ὁφείλει νὰ ἀποστρέφεται οἰανδήποτε μορφήν ψεύδους κατ' ὅλα τὰ στάδια τῆς ζωῆς του εἴτε χαρούμενα εἴτε δραματικὰ εἶναι αὐτά. Αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποτελῇ θεμελιώδη στόχον του καὶ διαρκὴ προσήλωσιν.

Οἱ ἄνθρωποι συνήθως κάπνισαν διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν λέγουν ἐν παντὶ καιρῷ. Τὸ διακηρύττουν ἰσως μηχανικά, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐφαρμόζουν. Τὸ διδάσκουν εἰς τοὺς μικροὺς ἀλλὰ τὸ παρῶνιμά τους εἶναι ἄρνησις. Οἱ νέοι τὸ πιστεύουν ὡς ἰδεῖς ἄμορφον καὶ ἀηγιάν. Γρήγορα ὁμοῦ διαπιστώνουν ὅτι οἱ μεγαλύτεροί των, οἱ διδάσκαλοι των κάνουν συμβιβασμούς καὶ μετὰ τὸν ἑαυτὸν τους καὶ μετὰ τὸν κόσμον ἐναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν περιστάσεων. Ἀποκαρδίσαν ἀποθάνονται, ὅταν ἀκούουν ὅτι ἡ ἀποσιώπησις τῆς πραγματικότητος παρέχει τὴν δυνατότητα προβολῆς καὶ ἐπιτυχίας.

Ἄν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν τὴν ἐκώστερ γενεάν, θέλουν νὰ κάνουν καλυτέραν τὴν ἐποχὴν των πρέπει νὰ μάθουν νὰ λέγουν τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνον τὴν ἀλήθειαν. Εἶναι θεδαίως δύσκολον νὰ εἰπαμέν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀπαιτεῖται δύναμις καὶ ψυχικὸν ἰσθὺς, διότι τὰ ἐμπόδια καὶ αἱ ἀντιδράσεις θὰ εἶναι ἔντονοι ἀπὸ τοὺς ἀγαπώντας τὸ ψεῦδος. Ὁ ὁμιλῶν μετ' εὐκρίνειας ἐδρῆσεται ἐν ἀρ-

μονίᾳ μετὰ τὴν συνειδήσιν του καὶ ἀρνεῖται κάθε συμβιβασμόν. Ὁ πιστεύων ἀπολύτως εἰς τὰς ἠθικὰς ἀξίας, ὁμολογεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ διατηρεῖ ἀνέπαρον τὴν γρημὴν τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας καὶ συμβάλλει εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ συνανθρώπου του. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἁμοιότης τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς ἀληθείας εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Δ. Β. Χ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑ ΘΕΟΥ

Ἔνας ἄπιστος ἐλασφημοῦσε τὸν Θεὸν καὶ καυχόταν σὲ μιὰ συντροφιά, ὅτι ἐὰν ὑπῆρχε Θεὸς τὸν προκαλοῦσε νὰ τὸν πατάξῃ μετὰ θάνατον ἐντὸς πέντε λεπτῶν. Τὰ πέντε λεπτὰ πέρασαν χωρὶς νὰ συμβῇ τίποτε καὶ ὁ ἄπιστος μετὰ κομπασμὸν ἔλεγε:

— Βλέπετε, τί σὰς ἔλεγα. Ποῦ εἶναι ὁ Θεός;

Μιὰ ἡλιμιωμένη κυρία ποὺ παρεντυκόταν ἐκεῖ ρώτησε τὸν ἄπιστο:

— Δὲν μοῦ λέτε, κύριε, ἔχετε παιδιὰ;

— Ναί, καὶ γιατί ρωτᾷτε; ἀπάντησε ὁ ἄπιστος.

— Νά, σκέπτομαι πὺς ἂν τὸ παιδί σας γῆς ἔλεγε, δίνοντάς σας ἓνα μαχαίρι, νὰ τὸ σκοτώσετε γιὰ νὰ δείξετε τὴν δύναμίν σας θὰ τὸ κάνατε;

— Ἀσφαλῶς ὄχι, γιατί τὸ ἀγαπᾶω, ἀπάντησε πειραγμένος ὁ ἄπιστος.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μετὰ τὸν Θεόν, ἀπάντησε ἡ κυρία. Εἶναι ὁ πατέρας ποὺ σὰς ἀγαπᾷ πολὺ. Γι' αὐτὸ, ἀνέχεται τίς ἀνοησίες σας.

ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ρώτησαν μιὰ γυναῖκα, ποὺ ἐρισκόταν κατὰ κοπή σὲ κρεβάτι:

— Τί προτιμᾷς; νὰ ζήσης ἢ νὰ πεθάνης;

— Ὅ,τι θέλει ὁ Θεός, ἀπάντησε ἐκείνη.

— Καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς σὲ ρωτήσῃ, τί προτιμᾷς ἀπ' αὐτὰ τὰ δύο;

— Τότε θὰ τὸν ρωτήσω κι' ἐγὼ τί προτιμᾷ Αὐτός. Καὶ ὅ,τι θέλει Αὐτός, αὐτὸ θὰ θέλω κι' ἐγώ.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

29. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ (Γε 22, 1-19)

Μετά τις συνθήκες μετ' ὃν Ἀβραάμ, ὁ Ἀβραάμ ἐπλεε μέσα στὸν πλοῦτο στὴ χαρὰ καὶ στὴ δύναμι γιὰ πολλὰ χρόνια. Ἦταν ἡ πιὸ εὐτυχομένη περίοδος τῆς ζωῆς του. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴ διάλεξε ὁ Θεός, γιὰ νὰ τὸν ὑποβάλλῃ στὴν πιὸ σκληρὴ δοκιμασία τῆς ζωῆς του. Τὸν καλεῖ καὶ τοῦ λέει· «Πάρε τὸ γιό σου τὸν ἀγαπητό, αὐτὸν ποὺ ἀγαπᾷς, τὸν Ἰσαάκ, καὶ πήγαινε στὸ βουνὸ καὶ θυσιάσε τον, καὶ κάνε τον ὀλοκαύτωμα σ' ἑποῦ ὑψώμα σου πῶ». Φαίνεται δὲ ἀπὸ τὰ παλαιά, ὅτι αὐτὸ τοῦ τὸ εἶπε νύχτα. Σηκώνεται τὸ πρωτὸ ὁ Ἀβραάμ, σιαμαρῶναι τὴ γαϊδούρα του, παίρνει μαζί του δυὸ δούλους καὶ τὸν Ἰσαάκ, παίρνει καὶ ξύλα σχισμένα ἑτοιμα γιὰ νὰ κατακαύσῃ τὸ θῆμα του, καὶ μετὰ ἀπὸ τρεῖς μέρες πορεία φτάνει στὸν τόπο ποὺ τοῦ εἶπε ὁ Θεός. Ὅταν εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὸν τόπο ποὺ θὰ γινόταν ἡ θυσία, εἶπε στοὺς δούλους του νὰ μείνουν ἐκεῖ μετ' ὃ ζῶα, καὶ αὐτὸς μετ' ὃ παιδί θὰ πᾶν μέχρι τὸ μέρος ἐκεῖνο, θὰ προσκυνήσουν καὶ θὰ γυρίσουν. Φορτώνει τὰ ξύλα στὸν Ἰσαάκ, ποὺ ἀπ' αὐτὸ φαίνεται ὅτι θὰ ἦταν καλλιγραμὰ γύρω στὰ 15 χρόνια του, παίρνει ὁ ἴδιος τὴ φωτιά καὶ τὸ μαχαίρι καὶ ξεκινᾷ γιὰ τὸ ὕψωμα. Στὸ δρόμο δὲ Ἰσαάκ τὸν ρωτᾷ· «Πατέρα, βλέπω μόνο τὴ φωτιά καὶ τὰ ξύλα· ποῦ εἶνε τὸ πρόβατο ποὺ θὰ γίνῃ ὀλοκαύτωμα;». Ἀπαντᾷ· ὁ Ἀβραάμ· «Ὁ Θεός, παιδί μου, θὰ ὀρθῇ πρόβατο γιὰ ὀλοκαύτωμα». Κι ἔφτασαν στὸν τόπο τῆς θυσίας ποὺ ὅρισε ὁ Θεός.

Ἐκεῖ ὁ Ἀβραάμ ἔστησε τὸ θυσιαστήριο καὶ ἔβαλε πάνω τὰ ξύλα· ἔπειτα πιάνει τὸν Ἰσαάκ, τοῦ βένει τὰ πόδια καὶ τὸν βάζει στὸ θυσιαστήριο πάνω στὰ ξύλα. Κι ἀπλώνει τὸ χέρι νὰ πάρῃ τὸ μαχαίρι, γιὰ νὰ σφάξῃ τὸ γιό του. Ἐκείνη τὴν ὥρα τοῦ ἀναφέρει ἕνας ἄγγελος Κυρίου ἀπ' τὸν οὐρανὸ· «Ἀβραάμ». «Ἐγὼ εἶμαι», ἀπαντᾷ· αὐτὸς καὶ σταματᾷ. «Μὴ βάζῃς τὸ χέρι σου φονεῖν τὸ παιδί καὶ μὴ τοῦ κάνῃς τίποτε· τώρα βλέπω ὅτι σέβου καὶ τὸ Θεὸ καὶ δὲν λησθήθηκες νὰ σφάξῃς γιὰ χάρι μου τὸ γιό σου τὸν ἀγαπημένο». Σηκώνει· ὁ Ἀβραάμ τὰ μάτια του νὰ δῇ, καὶ

βλέπει ἕνα κοριὰρι ποὺ ἦταν μπλεγμένο ἀπ' τὰ κέρατα σ' ἕνα φυτὸ σαβέκ, δηλαδὴ φυτὸ ἀφέσεως. Τὸ παίρνει καὶ τὸ θυσιάζει ὀλοκαύτωμα ἀντὶ γιὰ τὸν Ἰσαάκ. Καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ ὀνόμασε «Κύριος εἶδε», δηλαδὴ «Ἐμφάνισαι Κύριος». Κι ἔμεινε τὸ ὄνομα μέχρι τις μέρες ποὺ γράφτηκε ἡ Γένεσις.

Μίλησε τότε στὸν Ἀβραάμ ὁ Θεός γιὰ δευτέρη φορά διὰ μέσου τοῦ ἀγγέλου καὶ εἶπε· «Ὁρκίζομαι στὸν ἑαυτὸ μου ἐγὼ ὁ Κύριος ὅτι, ἐπειδὴ ἔκανες αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ γιὰ χάρι μου δὲν λογάριασες ὅτε τὸ γιό σου τὸν ἀγαπητό, καὶ ἐγὼ θὰ σ' εὐλογήσω ἀπεραντα καὶ θὰ πληθύνῃ τὴ γενιά σου σὰν τὰ ἄστροι τ' οὐρανοῦ καὶ σὰν τὴν ἄμμο τοῦ γιαιλοῦ· καὶ ἡ γενιά σου θὰ κληρονομήσῃ τις πόλεις τῶν ἐχθρῶν της. Καὶ μετ' ὃ σπέρμα σου θὰ εὐλογηθῇ διὰ τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ὑπάκουσες στὸ λόγο μου». Καὶ ἐπέστρεψαν ὁ Ἀβραάμ μετ' ὃ γιό του στοὺς δούλους καὶ ἔφυγαν γιὰ τὸ Φρέαρ τοῦ ὁρκου, ἐποῦ κατοικοῦσαν.

Ὁλοκάρπωση ἡ ὀλοκαύτωμα εἶνε ἡ θυσία ποὺ καίεται ὀλόκληρη καὶ γίνεται στάχτη. Ἄλλες θυσίαι ἀπλῶς φηνόταν καὶ τρωγόταν. Ὁ Ἰσαάκ θὰ κατακαίεται μέχρι νὰ γίνῃ στάχτη. Ὅταν θυσιάζαν ἕνα μοσχάρι ἢ πρόβατο, τοῦ ἔδεναν τὰ πόδια, γιὰ νὰ τὸ ρίξουν κάτω καὶ γιὰ νὰ μὴν κλωσάῃ. Ἔτσι ἔδενε καὶ ὁ Ἀβραάμ τὸν Ἰσαάκ. Ἡ λέξι σαβέκ θὰ πῇ ἀφesis, ἀπόλυσι, γλύτωμα. Φυτὸν σαβέκ ὀνομάστηκε, ὥπως ὀνομάστηκε καὶ Φρέαρ ὁρκου, ἀπὸ τὸ γεγονός ποὺ ἔγινε. Θὰ ἦταν ἕνας θάμνος ἢ ἕνα χαμόκλαδο, σὰν αὐτὰ στὰ ὅποια μπλέκονται συνήθως τὰ ζῶα. Ποῖο φυτὸ ἀκριβῶς ἦταν δὲν λέει· ἀπὸ τότε ὅμως ὁ Ἀβραάμ ὀνόμασε αὐτὸ τὸ ἔδος «φυτὸν ἀφέσεως», καὶ ἔτσι τὸ ἔλεγαν οἱ ἀπόγονοί του μέχρι τὸ Μωϋσῆ τοῦλάχιστο· γιατί ὁ Μωϋσῆς δὲν τὸ ἐξήγγει· τὸ ἀναφέρει σὰ γνωστό. Καὶ τὸ ὀνόμασε ἔτσι ὁ Ἀβραάμ, γιατί κοντὰ σ' αὐτὸ τὸ φυτὸ ἀφρέθη, ἀπαλλάχτηκε, ὁ Ἰ-

θιος από τη σκληρή δοκιμασία κι ο 'Ισαάκ από το θάνατο. Αυτό το «φυτόν σαβέν» ήταν τύπος του σταυρού του Χριστού.

Αυτή η δοκιμασία, στην οποία έβαλε ο Θεός τον 'Αβραάμ, ήταν η τελευταία και η πιο μεγάλη. Κι αυτή τη φορά η υπακοή του 'Αβραάμ ήταν η πιο μεγάλη και η πιο τέλεια. Δεν έφερε την παραιμική αντίρρηση. Ούτε άπορία είχε, ούτε ρώτησε το Θεό πώς θα τα καταφέρει καλύτερα. Είπε μόνο ναι, και το έκανε. Δεν σκέφτηκε τί θα πη στη γυναίκα του, όταν γυρίσει χωρίς το παιδί, τί θα πη στους δούλους του, πώς θα πληρώσει και στην καρδιά το παιδί που θα σφάξει, όταν τον δει να το αρπάζει, να το δένη, να του άνοιξη το λαμό, τί θα πη ο κόσμος που θ' άκουγε ότι ο 'Αβραάμ έσφαξε το μονακριβό παιδί του. Δεν σκέφτηκε από που θα βγη ή γενιά του που θα σωζόταν μ' αυτήν ο κόσμος. Διότι κι αν άκούμη σκεφτόταν ότι ο Θεός μπορούσε να του δώσει κι άλλο παιδί στα γεράματα, όμως ήξερε ότι ο Θεός του είπε, ότι με τον 'Ισαάκ θα κάνει τη διαθήκη του. Που πήγαιναν λοιπόν όλες αυτές οι υποσχέσεις; φέμματα έλεγε! ο Θεός; Δεν σκέφτηκε ο 'Αβραάμ καθόλου, τί θα κάνει και που θα πάη μετά τη θυσία του γιού του. Ένα μόνο σκέφτηκε να κάνει αυτό που του είπε ο Θεός.

Ίσως ν' άπορτη κανείς: γιατί κι αυτή η δοκιμασία; Δεν έφταισαν πόσες; Για το Θεό δεν έφταισαν. Έπρεπε να τον δοκιμάσει όχι μόνον κόβοντας τους πόθους του για το μέλλον, αλλά στερώντας του και τα άπουτημένα αγαθά, την άπουτημένη μεγάλη του χαρά. Να τον πάρη από πιο εύτυχημένο άνθρωπο και να τον κάνει τον πιο δυστυχημένο, κι εκείνος να το δεχτή. Και να φαίνεται ο Θεός όχι μόνο σκληρός και άπάνθρωπος αλλά και φεύτης. Και μ' όλ' αυτά η πίστι του 'Αβραάμ έμεινε άσάλευτη στο Θεό του. Αυτή είνε η μεγαλύτερη ένδειξη πίστεως όχι μόνο στη ζωή του 'Αβραάμ, αλλά και στη ζωή της ανθρωπότητας. Και η θυσία του 'Ισαάκ είνε το έργο της πίστεως του 'Αβραάμ, όπως γράφουν οι άπόστολοι: Παύλος και 'Ιάκωβος (Ρω 4, 1-5· 'Ια 2, 21-24). Ένώ η περτωμή ήταν έργο νόμου.

Αυτή η πίστι του 'Αβραάμ που έδειξε με τη θυσία του 'Ισαάκ, αυτή μας έσωσε όλους, όλη την ανθρωπότητα. Το λέμε αυτό από την πλευρά μας. Γιατί για να σωθής ο

άνθρωπος, πρέπει αυτός να δείξη όρεξι κι ο Θεός να τον σώση· άλλος τρόπος δεν υπάρχει, ούτε με το ένα μόνο άπ' αυτά τα δύο σώζεται κανείς. Ο άνθρωπος να δείξη πίστι κι ο Θεός να δώσει χάρι. Αυτό έγινε για λογαριασμό όλης της ανθρωπότητας άπ' τον 'Αβραάμ. Ο 'Αβραάμ σαν εκπρόσωπος των άμαρτωλών και ξεπεσμένων ανθρώπων προσέφερε το γιό του τον άγαπητό στο Θεό. Γι' αυτό κι ο Θεός προσέφερε το γιό του τον άγαπητό στην ανθρωπότητα. Και του 'Αβραάμ δέδωκε ο γιός δεν σφάχτηκε, γιατί ο Θεός δεν το θέλει τέτοιο πράγμα· του Θεού όμως το γιό έμεις τον σφάζαμε.

Τόσο πολύ άνοιξε η καρδιά του Θεού, όταν είδε τον 'Αβραάμ να πιάνη το μαχαίρι, ώστε άμέσως επανέλαβε και τις δυο μεγάλες επαγγελίες που έδινε στον 'Αβραάμ σ' όλη του τη ζωή. Η μία είνε ότι το σπέρμα του θα γίνη έθνος μεγάλο, και ή άλλη ή άσύγκριτα άνώτερη ότι με το σπέρμα του, τον 'Ιησού Χριστό, θα εύλογηθούν, θα έμβολιαστούν, θα σωθούν όλα τα έθνη της γης. Και τις έδωσε αυτή τη φορά τις υποσχέσεις με όρκο φοβερό. Όρκίζεται ο Θεός στον έαυτό του. «Κατ' έμαυτο έωμοσα, λέγει Κύριος». Σαν είδε τον 'Αβραάμ να του δίνη αναντίρρηση ότι είχε πολυτιμότερο, έδωσε κι ο Θεός στην ανθρωπότητα ότι ακριβώτερο και άγαπητότερο είχε. Και όρκίστηκε να το κάνει, και τόκανε.

Στέργιος Ν. Σάνκος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ανακοινούμεν εις τους αγαπητούς συνδρομητάς και αναγνώστας του περιοδικού μας, καθώς και εις όλους τους πιστούς έσωτερικού και έξωτερικού, ότι έγινοντο τα έγκαινια του Βιβλιοπωλείου της 'Απολυτρώσεως επί της όδου Πλάτωνος 2 και ήρχισαν κανονικώς ή λειτουργία του.

Ός άνεκωνώσαμεν και προηγουμένως διατίθενται εις όλα όλων των ορθοδόξων χριστιανικών εκδόσεων και εκτελούνται παραγγελίαι και διά τας έπαρχίας και το έξωτερικόν.

Επίσης το 'Αντιαιρετικόν Γραφείον της 'Απολυτρώσεως μεταφέρθη εις το Βιβλιοπωλείον της 'Απολυτρώσεως.

Παρακαλούμεν διά πῶσαν σχετικήν με τον αντιαιρετικόν άγώνα πληροφορίαν άπευθύνεσθαι εις την διεύθυνσιν Πλάτωνος 2, τηλεφώνον 74-518.

ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Εργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα
πέντε τάλαντα» (Ματθ. 25, 14 - 30)

Συνῆλθε ὁ Κύριος ὁμιλοῦσε μὲ παραβολές. Τὸ ἔκανε αὐτὸ γιατί ἔτσι ὁ κόσμος τὸν καταλάβαινε καλύτερα. Εἶναι παραδοσιακὸς οἱ παραβολές. Παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον. Τραβοῦν περισσότερο τὴν προσοχὴ τοῦ ἀκροατοῦ.

Μία τέτοια, παραδοσιακὴ, παραβολὴ εἶναι καὶ αὐτὴ ποὺ διέδωσε σὺν τὸ Εὐαγγέλιό του, ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος. Εἶναι ἡ παραβολὴ τῶν τάλαντων.

«Ὡς τὴν δοῦμε σύντομα.

«Ἦν ἄνθρωπος ἐπρόκειτο νὰ πῇ σὲ ταξίδι. Ταξίδι μακρινό. Προσὸν ξεκινήσει γιὰ τὸ ταξίδι του, κάλεσε τοὺς δούλους καὶ τοὺς ἐμπιστεύθηκε τὴν περιουσίαν του. Τὰ λεπτὰ του. Οἱ δούλοι του ἦσαν τρεῖς καὶ τὰ λεπτὰ του ἦσαν δὲκα τάλαντα. Σαράντα ὀκτὼ χιλιάδες περίπου χρυσὲς δραχμὲς. Τί ἔδωσε σὺν πρῶτο, τί σὺν δευτέρῳ καὶ τί σὺν τρίτῳ; Σὺν πρῶτῳ ἔδωσε πέντε τάλαντα. Σὺν δευτέρῳ ἔδωσε δύο. Καὶ σὺν τρίτῳ ἕνα. Τὴν διανομὴν αὐτὴν ἔκανε μὲ βάση τὴν ἰκανότητά του διέδωκε ὁ καθένας. «Ἀλλαστε τὰ λεπτὰ αὐτὰ δὲν θὰ μπαίνουν σὰ θυλάκιά τους. Τοὺς ἐδόθησαν νὰ τὰ ἐμπορευθοῦν, νὰ τὰ ἐργασθοῦν, νὰ τὰ ἐκμεταλλευθοῦν, γιὰ νὰ τὰ ἐπιστρέψουν μὲ τὰ κέρδη σὺν ἄνθρωπο ποὺ τοὺς τὰ ἐμπιστεύθηκε, διὰ νὰ ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὸ ταξίδι. Συνεπῶς δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ τοὺς ἀπασχολῇ ἡ ἐννοια διανομῆς. Ἡ ἀμοιβὴ ποὺ θὰ ἔπαιρνε ὁ καθένας τους, δὲν θὰ ἐξαρτιόταν ἀπὸ τὰ μικρὰ ἢ τὰ μεγάλα κέρδη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ δουλειὰ ποὺ θὰ ἔκανε. ἀπὸ τὴ διάθεσιν ποὺ θὰ ἔδειχνε σὴν ἐργασίαν του.

«Ἦτοι ἔγινε ἡ διανομὴ τῶν τάλαντων καὶ μὲ αὐτὸ τὸ σκοπὸ. «Ὅπως ἀναφέραμε. «Ὑστερα ἦτο ἡ δουλειὰ. Πολλὴ δουλειὰ. Νύκτα καὶ ἡμέρα. «Ἦτοι ἔπρεπε. «Ἦτο νὰ φαντοῦν ἀντάξιοι μὲς τέτοιαις τιμῇς ποὺ τοὺς ἔκανε ὁ Κύριός τους. Καὶ ἐφάνησαν πράγματι ἀντάξιοι. «Ὅχι ὅμως ὅλοι. Ἀνοικτῶς! Μόνον οἱ δύο πρῶτοι. Ὁ τρίτος δχι. Αὐτὸς φάνηκε ἀνέξι-

ος. Αὐτὸς τεμπέλιασε. Ὁ κτηνὸς ἄνθρωπος ὁ τρίτος δούλος. Δὲν ἔκανε ἀπολύτως τίποτε γιὰ τὸν πολλαπλασιασμόν τοῦ τάλαντου ποὺ τοῦ τὸ ἐμπιστεύθηκε ὁ Κύριος. Μόλις τὸ πῆρε, ἄνοιξε λάκκον καὶ τὸ ἔθαψε σὴν γῇ. Ὅτε σὴν Τρέπεζα θέλησε νὰ τὸ βάλλῃ γιὰ νὰ πάρῃ, ἔστω, ἕνα μικρὸ τόκον. Ἀδιαφορία. Τί νὰ πῇ κανεὶς γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτό! Οἱ δύο πρῶτοι φάνηκαν σὲ ὅλα ἀντάξιοι. Ἐργατικοὶ ἄνθρωποι καὶ οἱ δύο. Φιλότιμοι. Τίμιοι. Διπλασάσαν τὰ τάλαντα. Ὁ πρῶτος τὰ πέντε τὰ ἔκανε δέκα. Καὶ ὁ δεύτερος τὰ δύο τὰ ἔκανε τέσσερα. Αὐτοὶ μάλιστα. Μπράβο τους.

«Ἦτοι εἶχαν τὰ πράγματα, διὰ τὸν ἄνθρωπον γύρισε ἀπὸ τὸ μακρινὸ ταξίδι. Τότε ἔγινε λογοδοσία. Λογαριασμός. «Συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον». Ζητεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς τρεῖς ταλαπούχους δούλους νὰ μᾶθῃ τί κάνανε μὲ τὰ τάλαντα ποὺ τοὺς ἔδωσε. Πρῶτος μίλησε αὐτὸς ποὺ πῆρε τὰ περισσότερα τάλαντα. Τὰ πέντε. Τί εἶπε; Κύριε, μὲ ἔδωκες πέντε τάλαντα. Ἐγὼ τὰ ἔκανα δέκα. Τόσο μπράβο. Ἰκανοποιήθηκε ὁ Κύριος. Χάρηκε. Καὶ ἀντάμειψε πλοῦσια τὸν ἐργατικὸν ἐργάτη. Ἡ ἀμοιβή. Μέτοχος τῆς περιουσίας! Ἀπὸ δούλος μέτοχος! «Ἔλθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου». Αὐτὰ κάνει ἡ ἐργασία καὶ ἡ τιμωρία. Τὸν ἐργάτη τὸν κάνει ἄρχοντα. Αὐτὸ μήπως δὲν γίνεται καὶ σήμερον σὲ πολλὰς περιπτώσεις; Ὑστερα μίλησε ὁ δεύτερος δούλος. Μὲ τὴν ἴδια γλῶσσαν μίλησε καὶ αὐτός. Μὲ εὐγένεια, σεβασμὸν καὶ λεπτότητα. Πόσο δημοφιλῶς οἱ καλοὶ ἄνθρωποι! Κύριε, μὲ ἐμπιστεύθηκες δύο τάλαντα. Ἐγὼ τὰ διπλασάσα. Τὰ ἔκανα τέσσερα. Χάρηκε καὶ μὲ αὐτὸν τὸν δούλον ὁ Κύριος. Τὸ ἴδιον, ὅπως καὶ μὲ τὸν πρῶτον. Καὶ ἔδωσε καὶ σ' αὐτὸν τὴν ἴδια ἀμοιβή. Μέτοχος καὶ αὐτὸς τῆς περιουσίας! «Ἔλθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου». Ὁ τρίτος δμως δούλος; «Ἀχ! αὐτὸς ὁ ἴδιος! Μίλησε καὶ αὐτός. Ἀλλὰ μίλησε γιὰ νὰ ὑβρίσῃ τὸν

κύριό του. Καί τί δὲν ἐξεσθίμους! Ἀπενάλεσε τὸν κύριό του σκληρό, ἄσπαρα καὶ ἄλλα. Ἀνὰ κάνει ἡ ταπεινιά. Δὲν λένε διι «ἡ ἀργία μὴτηρ πάσης κακίας»; Τί γλώσσα περιμένει κανεὶς ἀπὸ ἑνα ταπεινὴ ἀνθρώπου; Ἀκοῦστε, λοιπὸν, γλώσσα! «Ἐγγὼν διι σκληρὸς εἰ ἀνθρώπος, θερίζων ἀπὸ οἴου ἐσπερας καὶ συνάγων ὄθεν οὐ δεσποδύσσας». Εἴσαι ἕνας ἀνθρώπος σκληρὸς, πού τὰ παύρεις δια καὶ δὲν δίδεις τίποτε σ' αὐτοὺς πού οὐ ἐπιχειροῦν. Θερίζεις ἐκεῖ πού δὲν σπέρνεις. Καὶ μαζεύεις ἀπὸ ἐκεῖ πού δὲν σκορπίζεις. Σὲ φοβήθηκα. Γι' αὐτὸ τὸ τάλαντο πού μοῦ ἔδωσες τὸ ἔκρινα σιτὴ γῆ. Σοῦ τὸ ἐπιστρέφω, ὅπως μοῦ τὸ ἔδωσες. Πάρε το. Ὁργίσθηκε ὁ Κύριος. Ἀγανάκτησε δικαιολογημένα. Τέτοια ἀδιαφορία; Τέτοια ταπεινιά; Καὶ τέτοια γλώσσα; Γύρισε σινοὺς ἄλλους δούλους καὶ εἶπε: Πάρτε τὸ τάλαντό του καὶ δώστε το σ' αὐτὸν πού ἔχει τὰ δέκα. Αὐτὸν εἶχε τὸν σὶδ σκότος «τὸ ἐξώτερον», μακριὰ ἀπὸ τὴν παρουσίαν μου, ἐκεῖ πού εἶναι τὸ κλεινὸ καὶ ὁ θυγμὸς τῶν δδόντων».

Αὕτη εἶναι ἡ παραβολή.

Ἀλλὰ τί δουλειὰ ἔχει μὲ μᾶς; Τί δουλειὰ ἔχει μὲ μᾶς! Μὲ ἡμᾶς ἔχει δουλειὰ. Ἀποκλείσινά μὲ μᾶς. Συνέχτισε τὸ διάβασμα καὶ θὰ τὸ δῆτε.

Ὁ ἀνθρώπος τῆς παραβολῆς εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Δούλοι ἐμεῖς. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Ὅλα τὰ ἐκαιομύθρια τῶν ἀνθρώπων πού γεννήθηκαν μέχρι σήμερα πάνω σιτὴ γῆ καὶ πού θὰ γεννηθοῦν μέχρι τῆ συντέλεια τοῦ κόσμου. Τάλαντα εἶναι τὰ χαρίσματα πού ἔδωκε σὶδὸν καθένας μας. Τὰ τάλαντα ἢ ὅπως ἄλλοιως τὰ λέμε προσόντα. Δὲν ὑπάρχει ἀνθρώπος πού νὰ μὴ ἔχη ἕνα ἢ δύο ἢ καὶ περισσότερα προσόντα ἀπὸ τὸ Θεό. Δὲν ὑπάρχει πονηρὸς σ' αὐτὴ τῇ γῇ. Οὔτε σιτὴν Ἀλάσκᾳ, οὔτε σιτὴν Ἀφρική, οὔτε σιτὴ Σιδηρά, οὔτε πονηρὰ. Ὅλοι ἔχουμε κάποια χάρι, ἕνα προδότημα ἀπὸ τὸ Θεό. Ὅλοι ἔχουμε χαρίσματα φυσικὰ, ψυχικὰ, ὁλοκᾶ. Τάλαντα εἶναι ἡ ἰσχύς, ἡ δημοφιλία, ἡ σωματικὴ ἰκανότητα, ἡ ἐργασιοσύνη, ἡ προθυμία. Τάλαντα εἶναι τὸ μυαλό, ἡ ἐξυπνάδα, ἡ ἐτοιμότητα, οἱ στροφές πού παίρνει σὶδ δευτερόλεπτο τὸ μυαλό, ἡ τέχνη, ἡ καλὴ φωνή, ἡ εὐγένεια, ἡ διακριτικότης, τὸ χαριτωμένο χαμόγελο, ἡ ἰκανότητα νὰ γράφουμε, νὰ μιλάμε, νὰ τραγουδοῦμε, νὰ ζω-

γραφίζουμε. Τаланτοῦχος εἶναι ὁ λογοτέχνης, ὁ ποιητής, ὁ φιλόσοφος, ὁ παιδαγωγός, ὁ γυαυός. Καὶ ποὺς δὲν εἶναι τάλαντοῦχος; Ἀλλὰ τάλαντα ἔχει ὁ ἕνας καὶ ἄλλα ὁ ἄλλος. Ἀλλὰ ὁ ἄνδρας καὶ ἄλλα ἡ γυναῖκα.

Ἐχουμε τάλαντα. Ἐχουμε χαρίσματα καὶ προσόντα. Ἐχουμε ἰκανότητες μιὰ ἢ καὶ περισσότερες. Δὲν φτάνει ὅμως αὐτὸ. Αὐτὸ εἶναι ἕνα τὸ κραιπνόμενον. Χρειάζεται καὶ καλλιτεργήσουμε τὰ χαρίσματα αὐτά. Ἐτοὶ δὲν λέει ἡ παραβολή; Αὐτὸ δὲν ζητᾷ ὁ Κύριος; Σιτὴν ἐπιτοχὴ τοῦ Σωκράτη ἐπὶθεσαν σιτὴν Ἀθήνα δύο περιφημοὶ γλύπτες. Ὁ ἕνας ἦταν ὁ Πραξίπας καὶ ὁ ἄλλος ὁ Νικίας. Ὁ Πραξίπας εἶχε μεγάλο τάλαντο. Ἦταν ὅμως ταπεινὸς καὶ ἄσπαρας. Ἀποῦ ἐφτιαξε μερικά ἔργα, ἄφησε τὴν τέχνην του καὶ ἄρχισε τὴν ἀσπασία. Ὁ Νικίας εἶχε μικρότερο τάλαντο. Ὁμοῖο ἦταν πὺ ἐργατικὸς καὶ ἐπιμελής. Κάποιος εῖπεν τὸ φιλόσοφο νὰ πῇ ποὺς ἀπὸ τοὺς δύο καλλιτέχνες ἦταν ὁ μεγαλύτερος. Καὶ ὁ Σωκράτης ἀπάντησε: Ὁ Νικίας. Γιατὶ ἡ ἀξία ἐνὸς ἀνθρώπου δὲν κρίνεται ἀπὸ τὰ προσόντα πού ἔχει, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ χρῆσιν τῶν προσόντων του. Ἀκριβῶς αὐτὸ εἶδαμε καὶ σιτὴν παραβολή μας.

Νὰ κάνουμε, λοιπὸν, χρῆσιν τῶν τάλαντων μας. Νὰ πὸ καθήκον. Νὰ ἡ ἀποστολή μας. Ἀλλὰ χρῆσιν ὄχι γιὰ τὴ τοῦ πῦ μας. Ὁχι γιὰ νὰ πλουτίσουμε. Ὁχι γιὰ νὰ προβληθοῦμε. Ὁχι γιὰ νὰ ἀνεδοῦμε σὲ μεγάλα ἀξιώματα. Ὁχι γιὰ νὰ ὑπερηφανευθοῦμε. Αὐτὸ λέγεται κατάχρησις. Χρῆσις τῶν χαρισμάτων γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς παραβολῆς.

Ἐχεὶς μόρφωσι; Ἐχεὶς γράμματα; Εἴσαι μαθητής, φοιτητής; Εἴσαι δάσκαλος, καθηγητής, γυαυός, ἀξιοματικὸς; Ἐχεὶς ἔξνες γλώσσας; Ἐχεὶς πολλὰ σιυχία; Εἴσαι «έρας» μαρφώσας; Τάλαντο εἶναι ἡ μόρφωσις. Ἐμπερὸς νὰ τὸ ἀξιοποιήσης. Νὰ τὸ διπλασιάσης. Νὰ κάνης καλὸ σὶδὸν κόσμῳ. Νὰ δόξῃς τὸ Θεό. Καὶ δίδου. Μὴ βραδύνης. Ὁ Κύριος ἔρχεται. Ἐτοιμάσου πῶς θὰ μιλήσης καὶ τί θὰ μιλήσης. Μὴ ἔχνης τοὺς εἰς δούλους τῆς παραβολῆς. Οὔτε τὸν πρῶτο. Οὔτε τὸν δεύτερο. Οὔτε τὸν τρίτο. Ἰδιαίτερα αὐτὸν τὸν τρίτο. Αὐτὸν τὸν ἀνέχρειον.

Ἐγει πᾶνα: Ἐχεὶς νὰ γράφης; Εἴσαι λογοτέχνης; Εἴσαι ποιητής; Εἴσαι δημοσιογράφος; Ἀποῦ ἔχεις τὴν ἰκανότητα νὰ γρά-

φης, τί πράγματα γράφεις; Για ποιά πράγματα γράφεις; Για τὸν ἔρωτα; Για τὰ ἐγκλήματα ποὺ γίνονται συχνά; Για τοὺς φόνους; Για τίς διαρρήξεις; Για τίς ἀνθηδικότητες καὶ τίς ἀτιμίες ποὺ διαπράττουν πρόσωπα τῆς καιωτέρας καὶ «ἀνωτέρας» κοινωνίας; Για τίς ληστείες; Γι' αὐτό, λοιπόν, σοῦ ἔδωσε ὁ Θεὸς τὸ πάλαιον αὐτό; Για νὰ σκοινδαλίξης πὸ λαὸ; Για νὰ ἐξέπτῃς τὴ φαντασία του; Για νὰ ἐπηρεάξης τὸν κόσμον σὺ καὶ καὶ σὴν ἀμαρτία; Για νὰ εἰρωνεύσῃς τοὺς πιστοὺς Χριστιανοὺς, τὴν τιμὴν, τὴ σεμνότητα καὶ κάθε θεοσεβεικὸν πράγμα; Λάθος. Ὁ Θεὸς δὲν σοῦ ἔδωσε τὸ χάρισμα αὐτὸ νὰ γράφῃς τέτοια πράγματα, ἀλλὰ νὰ γράφῃς διὰ ἔργου ὁ ἀπ. Παῦλος. Καὶ ἐκεῖνος εἶχε πέννα. Ἀλλὰ πέννα γιὰ τὸ Χριστό. Ὅχι γιὰ τὸ διάβολο. Προτοῦ ἔλθῃ ὁ Κύριος γιὰ λογοδοσία βασθεῖτε, ὡ δημοσιογράφοι καὶ λογοτέχνες, ν' ἀλλάξετε πέννα. Πειᾶτε τὴν πέννα αὐτὴν, σοὺ πὺδ μακρὰν μπορεῖτε, σὺν πὺδ βαθὺ ὠκεανὸ καὶ πάρτε τὴν πέννα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, τοῦ Μάρκου, τοῦ Λουκᾶ, τοῦ Πέτρου, τοῦ Ἰωάννη, τοῦ Παύλου, τοῦ Δαβὶδ, τῶν Πατέρων πῆς Ἐκκλησίας καὶ γράφετε διὰ καλὸ, διὰ ὠραῖο, διὰ ὠφέλει, διὰ οἰκοδομεῖ, διὰ κάνει καλὸ σὺν κόσμῳ, διὰ ἀποδίδει σὴν δόξα τοῦ Θεοῦ. Ὡ δημοσιογράφοι, λογοτέχναι, καὶ ποιηταὶ γιὰ οἷς γράφηκε ἡ παραβολὴ. Καὶ γιὰ οἷς.

Ἔχεις γλῶσσα; Ἔχεις τὴν δύναμι νὰ μιλᾷς ὠραῖα; Πρόσεξε τί μιλάς. Ὁ λόγος εἶναι δύναμις. Ἀνασταίνει καὶ πεθαίνει τὸν ἄνθρωπον. Τὸν ἀνεβάξει σὺν οὐρανὸ καὶ τὸν κατεβάξει σὴν κόλασι. Ἐνας λόγος μὲ θυμὸ πληγώνει. Ἐνας λόγος σκληρὸς φέρει δάκρυα. Ἐνας λόγος ἀπερίσκεπτος δηλητηριάζει τὴ χαρὰ. Ἐνας λόγος καλὸς παρηγορεῖ μιὰ πονεμένη καρδιά. Ἐνας λόγος συμπαιδείας δίνει κουράγιον σὲ μιὰ ἀπελπισμένη ψυχὴ. Ἐνας λόγος φαιεινὸς ἀλλάζει μιὰ ὀδυνηρὴ ζωὴ. Ποιὸς δὲν ἔχει γλῶσσα; Γλῶσσα ἔχουν πολλοὶ ἄνδρες, ποὺ τοὺς καμαρώνουμε, διὰν μιλοῦν. Ὡ, ἂν ὅλοι αὐτοὶ μιλοῦσαν μόνον γιὰ τὸ Θεὸ καὶ γιὰ τὴν ἀρετὴν, πόσο καλύτερος θὰ ἦταν ὁ κόσμος! Γλῶσσα ἔχουν καὶ οἱ γυναῖκες. Ὅλες οἱ γυναῖκες. Οἱ νέες, οἱ μαθήτριες, οἱ φοιτήτριες, οἱ δασκάλες, οἱ καθηγήτριες, οἱ νύμφες, οἱ πεθερές, οἱ γιαγίες. Εἴπαμε: ὅλες. Καὶ ἀκαταπάντες. Κομμὰ κόσμους σὺν κουβέντες. Ὅπου σταθοῦν καὶ ὅπου βρεθοῦν γί-

νονται ὅλες ῥήτορες. Σὺ σπῆτι τους; σὺς ἐπικεύσεις, σὺν περίπατο, σὺν ταξίδια. Παντοῦ. Εἶναι ἀπύθανες σὴν γλῶσσα. Χάρισμα αὐτό. Χάρισμα νὰ μιλῶν καὶ νὰ μὴ κουράζωνται ποτέ. Ἀλλὰ τί λένε; Δυστυχῶς τίς περισσότερες φορές καὶ οἱ περισσότερες ἀπὸ αὐτὲς μιλῶν γιὰ τὰ συνηθισμένα. Για φορέματα, γιὰ καλλυντικά, γιὰ αἰσθήματα καὶ ἔρωτες, γιὰ ἀρραβῶνες καὶ διαζύγια, γιὰ τὸ τί κάνει ὁ ἕνας καὶ τί ὁ ἄλλος καὶ γιὰ χίλια διὰ τέτοια. Ἔχουν γλῶσσα, ἀλλὰ μόνον γιὰ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τοῦτον. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι χεῖρος. Εἶναι κατάρχεσις. Γλῶσσα εἶχε καὶ ἡ Παναγία. Γλῶσσα εἶχε καὶ ἡ Ἁγία Βαρβάρα, ἡ Ἁγία Αἰκατερίνη, ἡ Ἁγία Εὐγενία. Ὅλες οἱ Ἁγίες. Ἀλλὰ γλῶσσες γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ διὰ γιὰ τὸ Διάβολο. Πόσα ἑκατομμύρια γυναῖκες ἔχει ἡ πατρίδα μας; Φαντασθεῖτε μιὰ εἰκόνα. Ὅλες αὐτὲς οἱ γυναῖκες νὰ μιλῶν, διὰν σταθοῦν καὶ διὰν βρεθοῦν ὅπως μιλῶν ἡ Παναγία καὶ ὅλες οἱ ἁγίες. Ἐρωτῶ: Δὲν θὰ γινώσκῃ ἡ πατρίδα μας παράδεισος;

Ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται,

Ἔχετε δημοφιλίαν, ἔχετε ὑγείαν, δύναμι, χρήματα, πέννα, γλῶσσα, τέχνη, ἐξυπνάδα, μόρφωσι; Εἶσθε ὀμιληταί, συγγραφεῖς, δημοσιογράφοι, δάσκαλοι, καθηγηταί; Τί ἔχετε καὶ τί εἶσθε; Τὰ ἰάλανά σας καλλιεργήσιτε τα γιὰ τὸ καλὸ τοῦ κόσμου καὶ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ, τὴ μεγαλύτερη τοῦ Θεοῦ δόξα. Καὶ διὰν ἔλθῃ ὁ Κύριος χαρὰ σὲ οἷς. Ἐπαινο θὰ ἀκούσῃτε. Ἐπαινο καὶ ἀμειβή. Τὴν πὺδ μεγάλη ἀμειβή. Ἐλθεῖτε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπατσίου

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀγαπητοὶ συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ μας, ὅπως ἀνανεώσουν τὴν συνδρομὴν των διὰ τὸ ἔτος 1973 ἀποστέλλοντες ταύτην εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ καθὼς καὶ οἱ ὀφείλοντες συνδρομὰς παλαιότερων ἐτῶν.

Ἐπίσης παρακαλοῦμεν, ὅπως οἱ ἀλλασσόντες διεύθυνσιν μᾶς εἰδοποιῶν ἐγκαίρως σημειώνοντες καὶ τὴν παλαιὰν τοιαύτην.

Ἡ συνδρομὴ τοῦ περιοδικοῦ παραμένει διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρχ. 20 καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν δολλ. 2.

Τὸ διήγημα μας

Τὸ διπλὸ κέρδος

Δὲν θυμόταν τίποτε ὅταν συνήλθε ἀπ' τὸν βαθὺ τοῦ ὕπνου ὁ Παῦλος Χαρήγης. Ξαπλωμένος σ' ἓνα ἀπὸ τὰ κρεβάτια τοῦ Νοσοκομείου, ποὺ ἄλλοτε ὑπηρετοῦσε, δεχόταν τὶς φιλότιμες περιποιήσεις τῶν γιατρῶν καὶ νοσοκόμων καὶ ἰδιοιτέρως τοῦ κ. Φερίνη. Μὲ πολλὴ ἀνυπομονησία περίμεναν ὅλοι αὐτὴ τὴ στιγμή, γιὰ νὰ μάθουν ἀπὸ τὸν ἴδιο, μιὰ καὶ κανένας δὲν μπορούσε νὰ τοὺς πληροφορήσῃ πὼς βρέθηκε πεταγμένος ἀναίσθητος σὲ μιὰ ἐρημικὴ περιοχὴ. Μεγάλῃ ὁμῶς ἀπογοήτευσί, ὅσο καὶ ἐκπληξί, δοκίμασαν, ὅταν βρέθηκαν μπρὸς στὸ μυστήριο, ποὺ περιέβαλε τὸν ὄρωστο.

— Προσπάθησε νὰ θυμηθῇς Παῦλο, καὶ πές μας ὅλα τὰ γεγονότα, ποὺ σοὺ δημιούργησαν αὐτὴν τὴν κατάστασι, τὸν παρακαλοῦσε ὁ κ. Φερίνης.

— Δυστυχῶς μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ θυμηθῶ καὶ τὸ παραμικρὸ ἀπ' τὸ παρελθόν μου. Ποιὸς εἶμαι; Τί ἦμουν; Τίποτε. Ὅλα εἶναι σκοτεινὰ σὰν νὰ καλύπτονται ἀπὸ ἓνα κατὰ μαυρο πέπλο.

Μόλις ἡ μητέρα του ἔμαθε πὼς συνήλθε ἀπ' τὸν λήθαργό του, ἔτρεξε χαρούμενη.

— Παῦλο, παιδί μου! Τί κακὸ εἶναι αὐτὸ ποὺ σὲ θρῆκε; εἶπε σποραδικά.

— Ποιὰ εἶσαι, κυρά μου; Γνώριμη μοῦ φαίνεται ἡ φυσιογνωμία σου, μὰ δὲν μπορῶ νὰ σὲ θυμηθῶ.

— Εἶσαι ἡ μητέρα σου, Παῦλο, εἶπε ὁ κ. Φερίνης.

— Ἡ μητέρα μου; Καὶ δὲν μπόρεσα νὰ τὴν ἀναγνωρίσω; Τί κακὸ λοιπὸν εἶναι αὐτὸ ποὺ με θρῆκε; μουρμούρισε πνιχτὰ ὁ Χαρήγης.

— Προσπάθησε νὰ θυμηθῇς τί ἔκανες, ποὺ πῆγες φεύγοντας ἀπὸ τὸ σπίτι μου τὸ βράδυ τῆς πρωτοχρονιάς. Μπήκες σὲ αὐτοκίνητο; Πῆγες μὲ τὰ πόδια καὶ σὲ χτύπησε κανένας αὐτοκίνητο ἢ κανένας κακαποῖς;

Ψάχτηκε ἀδελὰ του καὶ κούνησε τὰ μέλη του γιὰ νὰ διαπιστώσῃ ἂν ἔνοιωσε πῶς πονεῖ. Τίποτε.

— Περίεργο, εἶπε ὁ κ. Φερίνης. Συνήθως ἡ ἀμνησία ὀφείλεται σὲ κακώσεις τοῦ ἐγκεφάλου, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ ὑποστῇ κτύπημα ἢ πτώσι. Πὼς σὴν εὐχὴ ἔπαθε

αὐτὰ τὰ συμπτώματα; Εἶσαι βέβαιος πὼς δὲν πονᾷς πουθενά; τὸν ρώτησε, κάμνοντας καλίσξεις σὲ διάφορα μέρη τοῦ κορμιοῦ του.

— Ἐδῶ στὸ ἀριστερὸ χεῖρ νοκώθω κάπνισμῆμα καὶ ἓνα μούδιασμα.

— Ποῦ; Γιὰ νὰ δοῦμε;

— Νὰ ἐδῶ.

— Ἀπ' ὅ,τι θυμοῦμαι ἔνεσι προσφάτως κανεὶς δὲν σοὺ ἔβαλε καὶ αὐτὸς ὁ μικρὸς ἐρεθισμὸς μὲ τὴ μικρὴ κηλίδα εἶναι σαφῶς ἴχνος ἐνέσεως. Γιατρέ, στράφηκε στὸ μικροβιολόγο. Πάρετε ὑγρὸ ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ καὶ ἀμέσως διενεργήσατε μιὰ ἀνάλυσι.

Περίμεναν ὅλοι τὰ ἀποτελέσματα μὲ φανερὴ ἀνυπομονησία. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ μητέρα του τὸν χόιδεε θυμίζοντάς του γεγονότα ἀπ' τὴν παιδική του ζωὴ στὸ χωριό. Καὶ τότε ἔνοιωσε γιὰ πρώτη φορὰ νὰ σχίζεται τὸ πέπλο, ποὺ τοῦ ἐκρυβε τὸ παρελθόν καὶ ἄρχισε νὰ θυμᾶται. Μὰ πολὺ λίγα ἦσαν αὐτὰ ποὺ θυμῆθηκε καὶ δὲν μπορούσαν νὰ δώσουν τὴν πειραματικὴ ἀπάντησι στὰ ἀναπάντητα ἐρωτήματα. Τελικὰ ὁ κ. Φερίνης ἄρχισε νὰ μοντεῦν τὴν φοβερὴ ἀλήθεια. Μιὰ ἔνεσι τοῦ δημιούργησε ὅλη αὐτὴν τὴν κατάστασι. Γιατί ὁμῶς καὶ ποιοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι ποὺ ἔκαναν τὴν δουλειὰ αὐτή; Ἡ ἀπάντησι δόθηκε, ὅταν ἦρθε τὸ τηλεγράφημα ἀπὸ τὴ Γερμανία, ποὺ ἔγραφε: «κ. Χαρήγης, ὁλόκληρος πτέρυξ τοῦ ἐργασταρίου μας, ὅπου παρειαυξάνετο τὸ φάρμακόν σας ἀνετινάχθη. Προφανῶς πρόκειται περὶ δολιοφθορᾶς ἐγνώστων. Παρακαλοῦμεν στεῖλατέ μας ἀντίγραφα μελέτης σας».

Λίγο ἀργότερα ἦρθε ἡ μητέρα του ἀπὸ τὸ σπίτι ὅπου εἶχε πάει γιὰ νὰ τοῦ φέρῃ προσωπικά του εἶδη. Ἦταν ὀλοφθαλμική.

— Ἀγνωστοὶ μπηκαν κρυφὰ καὶ ὤδευσαν τὸ προσωπικὸ ἐργαστήρι τοῦ Παύλου. Ὅ,τι ἀπάμεινε εἶναι πιά ἀχρηστο, εἶπε βιαστικά.

— Τώρα πιά ὅλα φωτίστηκαν. Ὁ Παῦλος εἶναι θύμα συγκρουσμένων διεθνῶν συμφερόντων, εἶπε ὁ κ. Φερίνης. Ἐκ' αὐτοῦ τὸ θύμα θὰ εἶναι πιά ἀδύνατο νὰ βοηθήσῃ τὴς χιλιάδες τῶν ἀρρώστων, ποὺ περίμεναν τὴ σωτηρία τους. Κατάλαβες τώρα Παῦλο; εἶπε γυρίζοντας πρὸς αὐτόν.

—Δυστυχῶς δὲν θυμούμαι τίποτε, γιατί, δήλωσε θλιμμένα.

—Κύριε συνάδελφε, εἶπε στὸν μικροβιολόγο, παρακαλῶ νὰ κάμτε μιὰ καλλιέργεια τοῦ ὕγρου, γιὰ νὰ διαπιστώσουμε τὴν περιεκτικότητά του καὶ ἐν συνεχείᾳ ποιῆς οὐσίες ἐξουδετερώνουν τὰ ἀποτελέσματά του. Πρέπει νὰ κατασκευάσουμε τὸ ἀντίδοτο γιὰ νὰ δώσουμε στὸν ἀσθενή μας τὸ πολῦτιμο παρελθόν του.

Τὶς ἐπόμενες ἡμέρες καὶ ἐνῶ περίμενε ὁ Παῦλος νὰ βρεθῇ τὸ ἀντίδοτο ἔκαμε περιπάτους καὶ ἐπισκέψεις σὲ πολλὰ γνωστὰ μέρη. Ἕνας πολὺ πρόθυμος ὁδηγὸς παρουσιάστηκε αὐτοκλήτως. Ἦταν ἡ Λίζα, ἡ κόρη τοῦ γιατροῦ κ. Φερνάν. Δὲν ἔκρυβε παλαιότερα τὴ συμπαθείᾳ της γιὰ τὸν γιατρὸ καὶ τώρα βρῆκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ βρίσκεται κοντά του, χωρὶς νὰ νοιώθῃ τὴν προσπάθειά του νὰ τὴν ξεφορτωθῇ, ὅπως ἔαυτε.

—Ἀπ' ὅ,τι καταλαβαίνω πρέπει νὰ ἡσασταν μιὰ καλὴ μου φίλη, δεσποινὶς Λίζα. Πρέπει νὰ εἴσθε πολὺ καλὴ, γιὰ νὰ μοῦ παραστέκεσθε τόσο ἀφωσιωμένα, δήλωσε ὁ Παῦλος.

—Ναί, ἀγαπητέ μου, μολοντὶ εἶχαμε μερικὲς διαφορὰς στὶς ἀπόψεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κοσμοθεωρητικὴ μας τοποθέτησι. Ἐσεῖς εἴσασταν φοβερὰ προσκαληνόμενος στὴν Χριστιανικὴ πίστι.

Φωτίστηκε τὸ πρόσωπο τοῦ γιατροῦ. Ἡ σκέψις τοῦ θεοῦ, ποῦ πέρασε γιὰ πρώτη φορὰ ἀπ' τὸ μυαλὸ του εἶχε μιὰ αὐτάματη ἐπίδρασι. Σὰν νὰ πᾶτρε ἓνα κουμπὶ κι' ὅλα ἐπανῆλθαν στὴν μνήμη του, ὅσα ἀνήκουν στὴ σφαῖρα τοῦ θεοῦ. Στάθηκε ὀφθαλμὸς μὲ τὸ δῶμά του καρφωμένον σ' ἓνα ἀρίστο σημεῖο. Ἐμεινε γιὰ λίγο ἐκστατικὸς καὶ ξαφνικὰ στράφηκε στὴ Λίζα.

—Δὲν πιστεύετε στὸ Θεό, δεσποινίς;

—Ὁχι ἀκριβῶς. Πιστεύω, ἀλλὰ ἀπεχθάνομαι τὶς ἀσρότητες.

—Κατάλαβα. Ἀπλῶς μιὰ ἀσυμείρητη παραδοχὴ τῆς ἐμφυτῆς ἀρμῆς πρὸς τὸ Θεό. Τὸ σχῆμα πίστις - ζωὴ δὲν σὰς συγκινεῖ. Ἐνῶ ὁ Χριστὸς ἦλθε γιὰ νὰ δώσῃ στὴ ζωὴ νέον περιεχόμενο μὲ τὴ βοήθεια τῆς πίστεως.....

Μιλοῦσε συνέχεια, ἀναφέροντας διαρκῶς χωρία τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

—Μὰ κύριε Παῦλο, ἐσεῖς ξαναβρῆκατε τὴ μνήμη σας! Θυμηθήκατε τμήματα τῆς

Γραφῆς, ποῦ οὔτε ὁ κοινωκὸς μελετητὴς δὲν θὰ μπορούσε νὰ θυμηθῇ.

—Ναί, ἔχετε δίκαιο, μοῦ φαίνεται πῶς ἡ μνήμη μου παρέμεινε ὀθνητὴ ὅσον ἀφορᾷ γνώσεις ὠρισιμένης ποιότητος. Φαίνεται περίεργο καὶ ἀνεξήγητο μὰ νοιώθω τὸν ἑαυτό μου, ἱκανὸ νὰ ἐμβαθύνῃ σὲ ἀλήθειες ποῦ ἀφοροῦν τὸ Θεό περισσότερο ἀπὸ ἔαυτε. Δὲν μπορεῖ νὰ ἔχω τόσες θεολογικὰς γνώσεις, ἀφοῦ, ὅπως μοῦ διαβεβαιώνετε ἤμουν γιατρός. Φαίνεται πῶς τὸ μυαλὸ μου ἀπαλλαγμένο ἀπ' τὴν προσπάθεια νὰ σκεφτεται γήινια, ἀπιοκτᾷ τὴν ἱκανότητά νὰ ἀσχολῆται πρὸ ἀποδοτικὰ ὅσον ἀφορᾷ στὰ οὐράνια.

—Ἐλάτε τώρα, ἀφήστε αὐτὴ τὴ συζήτησι καὶ προσπαθήστε νὰ βρῆτε ὅσες ἀναμνήσεις θὰ σὰς βοηθοῦσαν νὰ συνεχίσετε τὴν γήινη ζωὴ σας, εἶπε ἔντονα ἡ Λίζα.

—Δὲν ὠφελεῖ σὲ τίποτε, τὸ πολὺ - πολὺ θὰ ἀρχίσω ἀπ' τὴν ἀρχή. Μὰ οἱ θρησκευτικὰς γνώσεις, ποῦ διατήρησα, καὶ ἡ ὑστερογενὴς ἱκανότης αὐτὴ μοῦ γεμίζει χαρὰ τὴν ψυχὴ καὶ μοῦ δίνει φτερά γιὰ τὸ μέλλον. Ἴσως ὅλα ὅσα λέμε κακὰ εἰς βάρος μου νὰ ἀποδειχθοῦν εὐλογία Θεοῦ.

—Μὰ τί λέτε; διωμαρτυρήθηκε ἡ Λίζα. Ἄφησε νὰ πᾶτε τέτοιο κακὸ ὁ Θεός, σεῖς ἓνας ἅγιος ἄνθρωπος καὶ ἐξασκαλουεῖτε νὰ ποιοδέχεσθε πῶς εἶναι δίκαιος;

Ἐβαλε τὸ χέρι του στὸ στόμα της.

—Μή. Μὴ βλασφημεῖτε, δεσποινίς. Εἶναι πολὺ κακὸ νὰ μιλάτε ἔτσι. Ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος καὶ γεμάτος ἀγάπη. Αὐτὸ πρέπει νὰ μὴ σὰς διαφεύγῃ, ἂν θέλετε νὰ εἴσθε φίλη μου.

—Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ εἴσθε ἓνας περίεργος ἄνθρωπος. Δὲν ξέρω ἂν πρέπει νὰ μακαρίζω ἢ νὰ οἰκτείρω τὸν ἑαυτό μου ποῦ σὰς γνώρισα. Ἕνα πρῶγμα πρέπει ὁμῶς νὰ ἀμολογήσω: Πῶς τὸ τελευταῖο πάθημά σας μὲ ὠφέλησε ὅσον ἀφορᾷ τὶς σχέσεις μας. Μὲ δέχεσθε κοντά σας ἀδικομαρτύρητα. Ἄν τώρα θὰ μπορούσα νὰ δεχθῶ μὲ τὴ σειρά μου τὸ Θεὸ ὅπως ἐσεῖς, αὐτὸ θὰ ἦταν τὸ διπλὸ κέρδος. Τότε θὰ μπορούσε καμὴς νὰ εὐχαριστῇ τὸ Θεό, ποῦ μὲ τὴν πανουργία του βρίσκει τρόπους νὰ στᾶν τὶς εὐλογίες του μέσῳ τῶν κακῶν ἐνεργειῶν τῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἀμολόγησε εὐλαβικὰ ἡ Λίζα.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

Κηρύγματα διαρκείας 10'

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

«Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς
υπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτήρα ἀπεκδεχόμεθα
Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν» (Φιλ.
λπ. 3,20).

Στὴν προηγούμενη διμιλία μας, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, σὴν προηγούμενη διμιλία μας ἀρχίσαμε νὰ ἐξετάσουμε τὸ ἐκκλησιολογικὸ πρόβλημα καὶ ἐστιάσαμε σὴν ἀγάπη σας τὶς πρώτες θέσεις τῆς ὁρθοδόξου θεολογίας. Μιλήσαμε, καθὼς θὰ θυμᾶσθε, πάνω σὴν ἐννοια, σὴν οὐσία, σὴν ἀρχὴ καὶ σὴν ἰδρυσι τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ εἴπαμε πὼς ἡ Ἐκκλησία εἶναι θεόδημιον ἱδρυμα καὶ ὡς ἐκ τούτου κανένας ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἰδρυσή της, μὰ οἷτε καὶ κανένας μπορεῖ νὰ τὴν καταργήσῃ. Τελεώσαμε μὲ τὰ λόγια τοῦ Χρυσόστομου ὁ ὁποῖος ἔμνησε ἐπ᾽ αὐτὴν τὴν Ἐκκλησία. «Ποῦ οἱ πολεμήσαντες; Στοιγνύονται καὶ λήθη παραδέδονται. Ποῦ δὲ ἡ Ἐκκλησία; Ὑπὲρ τὸν ἥλιον λάμπει».

Σήμερα θέλω νὰ προσχωρήσουμε γιὰ νὰ ἐξετάσουμε ὠρταμένους ἄλλες πλευρὰς τοῦ θέματος μας.

Κατὰ τοὺς ἁγίους πατέρας, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἡ Ἐκκλησία σὴν γραπτὴ ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἀμφανίζεται σὲ τρεῖς φάσεις. Αὐτὲς τὶς φάσεις θὰ ἐξετάσουμε ἀπὸρ.

1. «Ἡ πανήγυρις τῶν ἀγγέλων»:
Κατὰ τὴν πρώτη φάση κῆς ἡ Ἐκκλησία περιλαμβάνεται σὴν προαιώνια σοφία, βουλὴ καὶ πρόθεσι τοῦ Θεοῦ. Εἶχε δὲ τὴν πρώτη ἀρχὴ τῆς κατὰ τὴν δημιουργία τοῦ ἀγγελικοῦ κόσμου τὸν ὁποῖον μάλιστα περιέλαβε σὺς κόλπους της. Ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν πρώτη αὐτὴ φάση εἶναι κοινωνία τοῦ παιδικοῦ Θεοῦ μὲ τὰ πνευματικὰ καὶ οὐράνια δώματα ὄντα. Σ' αὐτὴ τὴν οὐράνια φάση τῆς ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζεται «πανήγυρις ἀγγέλων». Ὅσο κι ἂν σὰς φαίνεται παράξενο τὰ πρώτα μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι οἱ ἄγιοι ἀγγελοι. Γι' αὐτὸ τοὺς ἔχουμε ἀριερώσει καὶ γιορτές. Καὶ αὐτὲς 11 Ἰανουαρίου γιορτάζουμε τὴν «σὴν αὐτὴν τῶν ἁγίων Ἀγίων Ἀγγέλων». Στὶς 8 Νοεμβρίου γιορτάζουμε «τὴν σὴν αὐτὴν τῶν ἐννεα Ταγμάτων». Καὶ τοὺς κίτουμε ναοὺς καὶ

προσευχόμεθα πρὸς τοὺς ἀσώματους ἀγγέλους καὶ ζητᾶμε τὴ βοήθεια καὶ συμπαράστασή τους διότι αὐτοί, κατὰ παραχώρησι Θεοῦ, ἔχουν τὴν ἐπιμέλεια, τὴν προστασία καὶ ἐπιβλεψὴ τῶν ἀνθρώπων.

«Ἄγιε Ἀγγελε ὁ θεσπὼς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ ταλαιπώρου μου ζωῆς, μὴ ἐγκαταλίπῃς με τὸν ἁμαρτωλόν, μηδὲ ἀποσιγῇς ἀπ' ἐμοῦ διὰ τὴν ἀκρασίαν μου· μὴ δώῃς χώραν τῷ πονηρῷ δαίμονι κατακυριεύσαι μου τῇ καταιδυναστικῇ τοῦ θνητοῦ τοῦτον σώματος. Κράτησον αἷς ἀθλίας καὶ περσεμένης χειρὸς μου καὶ δόγησόν με εἰς ὁδὸν σωτηρίας. Ναί, ἄγιε Ἀγγελε τοῦ Θεοῦ, ὁ φύλαξ καὶ σκεπαστὴς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, πάντα μοι συγχώρησον, ὅσα σοι ἔδωκα πάσας αὐτὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, εἰ τι ἡμαρτον τὴν σήμερον ἡμέραν...».

Τόσο δὲ μᾶς ἀγαποῦν οἱ ἄγιοι Ἀγγελοι ὥστε ἀγαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι» (Λουκ. 15, 10).

2. «Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἐθνῶν».
Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ σὴν δευτέρῃ αὐτὴ φάση τῆς ὀνομάζεται ἀπ' τοὺς ἁγίους πατέρας «Ἐκκλησία τῶν ἐθνῶν». Θὰ δῆτε δὲ γιὰ τὴν δίνουσαν αὐτὸ τὸ ὄνομα. Ἀπ' τοὺς οὐράνιους κόσμους «ἡ πανήγυρις τῶν ἀγγέλων» μεταφυσώθηκε σὴν γῆ. Μὲ τὴν δημιουργία τῶν πρωτοπλάτων ἡ Ἐκκλησία παίρνει ἐπέγεια καὶ δρατὴ ὑπαρξὴ καὶ εἰσερχεται σὴν ἱστορία τοῦ κόσμου. Καὶ κατὰ τὴ φάση αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι συντηνωμένη μὲ τὸν Χριστόν. Στὴν Ἐκκλησία εἰσερχοῦνται ἰωρα σὰν μέλη οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Ἑῶα, οἱ ὁποῖοι μάλιστα ζοῦν μέσα σὸν παράδεισῳ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοῦ καὶ ἔκκεινται κατω ἀπ' τὴν κηδεμονία καὶ τὴ γλῶσση τοῦ Θεοῦ.

Ἡλθε διως ἡ μεγάλη συμμαρὰ τοῦ πρωτοπρωτοῦ διαποτήματος. Καὶ τότε διως ἐξακολούθησε νὰ ὑπάρῃ ἡ Ἐκκλησία ὡς ἐκτετασθεὶς καὶ ἀμυνωθεῖται. Σ' αὐτὴν ὄνησαν ὅ

λοι οἱ δίκαιοι ἄνθρωποι πού ἔζησαν πρὸ Χριστοῦ, εἴτε ἀνάμεσα σιους ἔθνικοὺς εἴτε ἀνάμεσα σιους Ἰουδαίους καὶ οἱ ὅποιοι μέσα σιή γενικὴ ἀποστasia κράτησαν τὴν πίστιν τους καὶ τὴν ἀγάπην τους σιὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ περίμεναν ὡποσδήποτε τὴν ἔλευσιν τοῦ λυτρωτοῦ καὶ ζούσαν οἱ μὲν ἔθνικοι δίκαιοι κατὰ τὸν ἔμφροτο ἡθικὸ νόμο, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι δίκαιοι κατὰ τὸν ἀποκεκαλυμμένο νόμο τῆς Π. Διαθήκης. "Ετοι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ διέσωσε τὴν Ἐκκλησίαν ἀπ' τὸν κατακλυσμὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πλάνης μαζὶ μὲ λιγοστοὺς πιστοὺς καὶ δικαίους ἄνθρώπους, ἔθνικοὺς καὶ Ἰουδαίους.

Σ' αὐτὴ τὴν ἐκκλησία ἀνήκουν ὁ Ἀβελ, ὁ Σὴθ, ὁ Ἐνὼχ, ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἰακώβ, ὁ Μωυσῆς, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ἡ Δεβδόρα, ἡ Ἐσθήρ, ἡ Σάρρα, ἡ Ραχὴλ, ἡ Ρεββέκα, ἡ Ρούθ καὶ ὅλοι οἱ προφῆτες τῆς Π. Διαθήκης.

Κάποιος νεώτερος διδάσκαλος τῆς Ὀρθοδοξίας μας ἔγραψε κάποιον πῶς «Πάντες λοιπὸν οἱ πιστοὶ καὶ δίκαιοι πασῶν τῶν ἐποχῶν ἐθεωρήθησαν ὑπὸ πῶν ἀρχαίων πατέρων ὡς πιστεύσαντες εἰς τὸν ἐλευσόμενον Σωτῆρα τοῦ Κόσμου καὶ ὅρα ὡς ἀνέκοντες εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του». Τὸ διακριτικὸ γνώρισμα τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς τῆς φάσεως ἦταν ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὅχι ἡ Ἰουδαϊκὴ καταγωγή. Αὐτὰ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἡμεῖς σήμερον τὰ τιμοῦμε. Ἐχουμε ἀφιερῶσει πολλές ἰδιαίτερες γιορτὲς σιὰ μέλη αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας. Μάλιστα κατὰ τὴν Κυριακὴ πρὸ τῶν Χριστουγέννων «μὴ μὴν ἐπιτελοῦμεν πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος τῶ Θεῷ εὐαγγελισθέντων, ἀπὸ Ἀδάμ ἄχρι καὶ Ἰωσήφ τοῦ μῆστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, κατὰ γενεαλογίαν, καθὼς ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ιστορικῶς ἡριθμήσατο, διολίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητίδων, ἐξαιρέτως δὲ τοῦ προφήτου Δανιὴλ καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παιδων».

3. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κ. Διαθήκης. Κατὰ τὴν τρίτη φάση τῆς ἡ Ἐκκλησία ἀναγεννήθηκε καὶ ἀναπλάσθηκε καὶ τελειώθηκε μὲ τὴν ἐνανθρώπιση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδιαίτερος μὲ τὴν ἐξελισσόμενη θυσία καὶ ἀνάστασιν αὐτοῦ. Ὁ Χριστὸς ἔγινε ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία δὲ ἔγινε τὸ σῶμα του, τὸ συμπλήρωμα ἐκεῖνου πρὸς ὃ καλεῖται τὰ πάντα καὶ ἂν πᾶσι. Μὲ τὸ σῶμα τοῦ στανου δὲ ἐξενήκατο, ἐθαμελίωσε, ἀναστήλανε τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ σῶμα του. «Καὶ αὐτὸν ἔδωκε κε-

φαλὴν ὑπὲρ πάντα τὴν ἐκκλησίαν, ἥτις δοτὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου» (Ἐφεσ. 1, 22).

Κατὰ τὴν ὁρθόδοξον δογματικὴν διδασκαλίαν ἡ Ἐκκλησία προσέλαβε τὴ μορφὴν θεανθρώπινου καθιδρύματος σωτηρίας μὲ ἱεραρχικὴ ὁργάνωση καὶ ἐφοδιάσθηκε ἀπ' τὸν Κύριον μὲ ὅλες τὶς πνευματικὲς ἐξουσίες καὶ μὲ τὰ μέσα ἐκεῖνα μὲ τὰ ὅποια θὰ συνέχιζε τὸ ἀπολυτρωτικὸ του ἔργο.

Τὸ πρῶτο κύτταρο καὶ ὁ πυρήνας αὐτῆς Ἐκκλησίας τῆς Καινῆς Διαθήκης κατεβλήθη διὰ τῆς κλήσεως τῶν δώδεκα ἀποστόλων, κατόπιν δμως διαμορφώθηκε καὶ ολοκληρώθηκε σιγά - σιγά καὶ τότε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐμαρτυρήθηκε ἐπισήμως καὶ δημοσίως ἡ Ἐκκλησία. Πάντως τὰ ιστορικὰ θεμέλιά της ἐτέθηκαν διὰ τοῦ Στανου τοῦ Κυρίου πρὶν ἀπ' τὴν Πεντηκοστὴν ὁ ἐκκλησιαστικὸς ὁργανισμὸς δὲν τέθηκε σὲ κινήσιω, οὔτε ἄρχισε τὸ κήρυγμα τῶν ἀποστόλων, οὔτε καὶ ἡ τέλεση τῶν μυστηρίων. Ἡ Ἐκκλησία εἶχε ἀνάγκη ἀπ' τὴ δύναμι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιὰ νὰ ζωοποιηθῇ. Ὅταν δὲ ἦλθε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα τότε ἔγινε κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν ἡ ἐπίσημη δημόσια ἐμφάνιση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἐναρξὴ τοῦ σωτηριώδους ἔργου της.

Καθὼς λέγει δὲ καὶ ὁ σοφὸς Θεολόγος Ἰωάν. Καρμύρης: «Θὰ ἡδύνατο μάλιστα νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀπὸ τοῦ Στανου ἐκκλήνησις τοῦ «τελείωται» ὡς ἡ σιγμὴ τῆς ἀναζωογονήσεως καὶ τελειώσεως καὶ ἀναπλάσεως τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ».

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, ἀπρὸς ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὰ μέλη αὐτῆς ἐπίγειας καὶ οὐράνιας Ἐκκλησίας βοττανονται σὲ μιὰ μυστικὴ καὶ ὑπερφυσικὴ κοινωνία μεταξὺ τῶν καὶ μὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ σώματος, δηλ. τὸν Χριστόν. Ἐτοι ἡ οὐράνια καὶ ἐπίγεια Ἐκκλησία εἶναι μιὰ καὶ ἀδιαιρέτη καὶ δὲν μπορεῖ νὰ χωρισθῇ ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Γι' αὐτὸ καὶ σιὴ θεία λειτουργία μας οἱ ἄγιοι ἄγγελοι συνεσπάζουν καὶ συλλειτουργοῦν μὲ τὴν ἐπίγεια Ἐκκλησία.

Δὲν ποῖται νὰ ξεχνᾶμε τὴν ἀλήθεια πρὸς τὸνίζονται οἱ ἄγιοι Πατέρες δι' ἡ οὐράνια εἶναι ἡ κατ' ἐκκλησίαν Ἐκκλησία. Ἐπὶ ἡ ἐπίγεια μορφή της εἶναι πτωχικὴ καὶ ποδοκλασιον. Θὰ διοικήσῃ μέγας τέλους τοῦ παρόντος κόσμου, μετὰ

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ:

15 Φεβρουαρίου

Ο "Άγιος" Απόστολος ΟΝΗΣΙΜΟΣ

"ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΙ ΕΜΜΕΝΟΝΤΕΣ ΕΠ' ΑΥΤΩ,,

Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ξένου
περιβάλλοντος

Ὁ Χριστὸς εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ θρους διδασκαλίαν του τονίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἀπὸρφεύγῃ τὰ αἵτια τὰ ὁποῖα τὸν ὀδηγοῦν εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ἡ πρώτη αἰτία τῶν ἠθικῶν παρεκτροπῶν εἶναι ἡ ἀπιστία καὶ ἡ ἀγνωσία τοῦ προσωρισμοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως τονίζει χαρακτηριστικὰ ὁ Βόσκων ὅτι «ἀλλοτρίαν γνῶσιν ἀπάγει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, βαθεῖα δὲ καὶ πλήρης γνῶσις ὀδηγεῖ πρὸς τὸν Θεόν». Ἀλλὰ καὶ αἱ ἐπιδοσείεις ξένων δυνάμεων παρασύρουν εἰς τὴν ἀμαστωλὴν ζωὴν.

Ὁ ἀντογωνισμὸς καὶ ἡ ἐμιμλα διαδοξαματίζουν σοβαρὸν ρόλον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀτόμου. Τὰ ἄπομα συγκαίουν τὰς ἐκδηλώσεις καὶ τὰς δραστηριότητές των καὶ παραλληλίζουσιν τὰ ἱδικὰ των ἐπιτεύνηματα πρὸς τὰ ξένα, κρίνουν τὰ γενόμενα προστυμῶν τὰ κατὰ τὴν κρίσιν των καὶ ἀπιλένουν. Εἰς τὴν ἐπομένην ἡ σύγκρισις καὶ ἡ διόλογος εἶναι ἐντονὸι με ἀποτελέσματα τὴν ἀλληλοεπίδρασιν εἰς ἄλλους τοὺς τομεῖς. Δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνομορμιστικὴ ἡ σκέψις, ἐὰν τονισθῇ

θὰ προστεθῇ στὴν οὐράνια Ἐκκλησία. Τώρα ἀπ' τὸ ἐπίγειο αἷμα τῆς Ἐκκλησίας μετεγγράφονται οἱ ἄγιοι σὺν οὐράνιῳ τιμῇ τῆς Ἐκκλησίας.

Θὰ δώσω τώρα τὸν λόγον ὁ ἔνα Πατριστασιακὸ διδασκαλὸ τῆς Θεολογίας γιὰ νὰ μᾶς κλείσῃ τὸ θέμα: «Ὅτι πῶς θεωροῦμεν ἡ Ἐκκλησία, ἐμφανίζεται ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἐν γενναίᾳ καὶ μεγαλειᾷ δυνάμει, συννοῦν θεῖον καὶ ἀνθρώπινον καὶ περιλαμβάνον γῆν καὶ οὐρανόν, χρόνον καὶ αἰωνιότητα, ἀγγέλους καὶ ἁγίους καὶ πνεύματα δικαίων τετελειωμένων καὶ πιστοὺς ζῶντας ἐπὶ τῆς γῆς, πλήθος ἀναριθμητὸν... ἐπὶ μίαν θεῖαν κεφαλήν». (Ἰωάν. Καρμίρη: Ἡ Ἐκκλησιολογία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν σελ. 232).

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

ὅτι αἱ σύγχρονοι ἀλληλοεπιδράσεις φονερῶν στοισιμότητων καὶ ὀπισθοδρομήσιν. Ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ παραδοχὴ ξένων ἀρχῶν προσδίδει ἐκσυγχρονισμόν εἶναι ἐσφαλμένη. Θὰ ἦτο θετικὴ ἡ ξένη ἐπίδρασις, ἐὰν ὠφέλει ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐὰν ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὴν παραδοσιακὴν κατὰστασιν δὲν ἦτο τόσο δυνάμει καὶ διασπαστικὴ.

Συμβαίνει μάλιστα νὰ μὴ δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ ἄτομον τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ἐγκρύπτονται ὀπισθεν τῶν ξένων δραστηριοτήτων, διότι, ὅτι κἀμῖνον οἱ ἄλλοι εἶναι καλόν, πρωτότυπον, σύγχρονον καὶ εὐκαλόν. Διὰ τοῦτο ρίπτονται μετὰ τὰ «μῦτρα» εἰς τὴν βίωσιν τῶν ξένων συνθηρῶν καὶ παροτρύνσεων. Ὅσοι ἐπιπολαίως καὶ ἀνεξετάστως δέχονται πᾶν τὸ ξένον καὶ ἐπιδιώκουν τὴν μίμησιν ὁπωσδήποτε διόπτονται ἀνεπανορθώτως, ἐν ἐγκαίρως δὲν λάβουν τὰ μέτρα των.

Τὴν ἐπίδρασιν τοῦ κακοῦ περιβάλλοντος ἐδέχθη ἀρχικῶς ὁ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τιμωμένος τὴν 15ην Φεβρουαρίου Ἅγιος Ἀπόστολος Ονήσιμος.

Ὁ Ονήσιμος ὑπηρέτησεν ὡς δούλος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φιλήμονος ἀπὸ τὰς Κολοσσάς. Ὁ Φιλήμων ἐνώρισε τὸν Χριστὸν κατηχηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπ. Παύλου. Ἐπίσης καὶ ἡ οἰκογένειά του ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ Ἀπ. Παύλου. Συνομαστροφόμενος ὁ Ονήσιμος μετὰ δούλων ἐσκέφθη νὰ βλάψῃ τὸν κύριόν του κλέπτων χρήματα καὶ νὰ χαρακτηρισθῇ ἔτσι ὡς ἄνθρωπος ἀχρηστος καὶ πονηρὸς δούλος. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου νὰ θέλῃ τὰ ξένα πράγματα εἶναι πάντοτε ἐντονος. Μετὰ τὴν κλοπὴν ἀπομακρύνεται ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Φιλήμονος διὰ νὰ ζήσῃ μακρὸν τῶν ἐλέγχων. Οἱ πονηροὶ καὶ κλέπται φροντίζουν νὰ ζοῦν εἰς διάφορον περιβάλλον, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ κρυφθοῦν. Καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον δύναται νὰ καλύψουν τὰς ἀδυναμίας των αὐτάς! Φεύγει διὰ τὴν Ρώμην τὴν πρωτεύουσαν τῆς μεγάλης ρωμαϊκῆς αὐτακρατίας. Ἐνόμιζεν ὅτι ἐκεῖ θὰ

είχε την δυνατότητα να χαρή την ζωή του. Αι έλκυστικαί χαραί της Ρώμης τὸν ἠχμαλώτισαν. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου εἶναι μία ἱστορία ἐπαυλαίμαδομένη εἰς τὴν ζωὴν πολλῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἀναζητοῦν τὴν τύχην των μακρὸν τοῦ περιοριστικοῦ περιβάλλοντός των καὶ πέραν παντὸς ἐλέγχου ἐκ μέρους προσώπων με ὑγιεῖς ἀρχάς.

Ὁ Ὀνήσιμος ἐδέχθη ἐντονώτερον τὴν ἐπίδρασιν τῶν κακῶν ἀνθρώπων τῆς Ρώμης καὶ παρεσύρθη εἰς τὸν ἁμαρτωλὸν βίον. Αἱ ἁμαρτωλαὶ πράξεις, ὅσων καὶ ἂν ἐρευνηθῶν ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν εἰς τὸ σκότος. Ὁ Θεὸς γνωρίζει τὸ μέγεθος τῶν παρεκτροπῶν καὶ παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς ἀπαιλλαγῆς καὶ τῆς ἀλλαγῆς. Παρουσιάζει ὁ Κύριος εἰς πᾶν ἄτομον λυτρωτικὰς εὐκαιρίας ἀρκεῖ νὰ τὰς χρησιμοποιήσῃ καὶ νὰ τὰς ἐπωφεληθῇ. Ὁ Ὀνήσιμος δὲν ἀντέχει πολὺ εἰς τὰς πιέσεις τοῦ καταθλιπτικοῦ περιβάλλοντος. Δὲν αἰσθάνεται μεγάλην ἱκανοποίησιν. Αἰσθάνεται ἐντὸς τοῦ ἑνα μεγάλο κενὸν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ γεμίσῃ. Ἀνησυχίαι ψυχικαὶ καὶ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως τὸν ἀναστατώνουν. Εἶναι ὁ ἔμφυτος ἠθικὸς νόμος ὁ ὁποῖος παρίσταται ὡς ἡγεμὼν ἐλέγχων πᾶσαν παρεκτροπὴν καὶ ἁμαρτωλὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ προσμονὴ τοῦ πατρὸς

Ὁ Θεὸς προσμένει τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν διὰ πνευματικὰς ἐξορμήσεις πρὸς ἐκπλήρωσιν σταθερὰν σκοπῶν. Ἡ προσμονὴ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ βεβαιότης ὅτι ὁ ἄνθρωπος γίνεται δεκτὸς ἐνότητιν του. Ἐδέχθη τὸν δῶκεν τῆς παραβολῆς καὶ δέχεται κάθε ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα. Γίνεται μεγάλη χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ μᾶς βεβαιώμεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ διὰ κάθε ἐπιστροφὴν ἁμαρτωλοῦ. Τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ, ὡς αἰετὸς σπρέφει τὸ θῆμμα του πρὸς τὸν Θεόν, αἰσθάνεται ἀνακούφισιν ψυχικὴν καὶ χαρὰν μεγάλην. Ἐκλύεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐθυσίασθη. Λαμβάνει δύναμιν νὰ ἀπαγγιστῇ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας. Αἰσθάνεται τὸν Θεὸν ὡς Πατέρα, ὡς Ἀδελφόν, ὡς Προσώπην καὶ Ὁδηγόν, ὡς Λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα του. Διαλύονται ὅλαι αἱ ἀμφιβολίαι καὶ θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ του ὡς μέλος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Συμβαίνει νὰ βραδύνη ὁ Κύριος, διότι ἔτσι κρίνει ἀναγκαῖον, ἀλλ' ἡ καρδίαι του πάντα προσμένει, διότι

θέλει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ σωθῶν καὶ νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν. Ἀναμένει τὴν ὀρίμανσιν τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ τὸ βλέπομεν εἰς τὸν ἅγιον Ὀνήσιμον.

Αἰσθάνεται ὁ Ὀνήσιμος ἀποστροφὴν πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν βίον. Βλέπει ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν διαφθοράν. Διαπιστώνει ὅτι ἡ ζωὴ του εἶναι σκοτεινὴ καὶ θλιβερὰ. Ζητεῖ νὰ εὕρῃ τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας. Μετανοεῖ καὶ σπεύδει εἰς συνάντησιν τοῦ προσμένουτος Θεοῦ. Ἀποστρέφεται τοὺς διεφθαρμένους φίλους του καὶ καταφέρεται ἐναντίον ὅλων τῶν συνεργατῶν του. Ἡ ἀποστροφή του ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ κατηγορηθῇ. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἡμποδίσεν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἁμαρτωλὸν παρελθόν. Ἡ μετάνοια ὅταν εἶναι εἰλικρινὴς δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ καμμίαν δύνανμιν, διότι κατ' αὐτὴν γίνεται ἡ συνάντησις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τὴν συνάντησιν αὐτὴν τοῦ Ὀνησίμου μετὰ τοῦ Κυρίου ἐδοθήσεν ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος Παῦλος. Αὐτὸς τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸν Χριστόν. Τοῦ ἐδίδωκεν ὅτι ὁ Θεὸς συγχωρεῖ καὶ διαγράφει τὸ παρελθόν, ὅταν ἡ μετάνοια εἶναι εἰλικρινὴς καὶ ἀποφασιστικὴ. Ὁ μετανοήσας γίνεται τέκνον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀδελφὸς τῶν ἁγίων. Ὡς ἀδελφὸν τὸν θεωρεῖ ὁ Παῦλος καὶ τὸν ἀποστέλλει εἰς τὸν Φιλήμονα παρακαλῶν νὰ τὸν δεχθῇ ὡς ἀναγεννηθὲν τέκνον.

Οἱ προσδοκῶντες ἐν δοκιμασίᾳ

Ὁ Θεὸς γνωρίζει τὸν χρόνον τῆς προετοιμασίας τοῦ ὁπαδοῦ του διὰ νὰ χαρίσῃ τὰς εὐλογίας του ἀφθόνως εἰς αὐτόν. Ἡ προσδοκία ὑπὸ τὰ πικρὰ νέφη τῶν δοκιμασιῶν εἶναι καὶ ἀναγκαῖα καὶ εἰλικρινής, διότι τὰ νέφη αὐτὰ φέρουν βροχὴν εὐλογίων. Ἄν ἐγνωρίζον οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ ποῖος εἶναι ὁ Θεὸς των καὶ ποῖαι αἱ εὐλογίαι του, τότε θὰ ἐπεζητοῦν διαρκῶς νὰ ἀπικοινωνοῦν ἐν δοκιμασίᾳ μετὰ τοῦ Θεοῦ. Διότι εἶναι εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μένουν πιστοὶ εἰς Αὐτόν. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας θεωρεῖ εὐτυχεῖς τοὺς πιστοὺς γράφων (Ἠσ. 30, 18): «μακάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ' αὐτῷ». Οἱ προσδοκῶντες ἐν δοκιμασίᾳ ἔχουν τὸ προνόμιον τῆς προσκλήσεως των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς συναντήσεώς των μετὰ τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ τελειοῦται εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ θελήματος τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ θέλημα

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΜΟΔΑ

“Ενδύσασθε...”

19. ΤΑ ΩΡΑΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

“Ωραίος ὁ Ἰησοῦς. Ἀφάνταστα ὡραίος. Ὁ-
λὸς οἱ ὡραιότητες τοῦ κόσμου, τῆς γῆς καὶ τοῦ
οὐρανοῦ, δὲν ἠμποροῦν νὰ φθάσουν τὴν ὡραι-
ότητα τοῦ Ἰησοῦ. Εἶναι ὡραίος. Ἀλλὰ ὡραία
καὶ δοα ὁ Ἰησοῦς ἐποίησε. Καὶ τί κίημα ὁ-
πάσχει πὺν νὰ μὴ τὸ ἐποίησε ὁ Ἰησοῦς; Ὁ
Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μαρτυρεῖ δι’ ἑσάντα
δε’ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο
οὐδὲ ἐν ὃ γέγονεν” (Ἰωάν. 1, 3).

Νὰ ἀπαρτιθώσουμε αὐτὰ τὰ «πάντα» πὺν ἐ-
ποίησε ὁ Ἰησοῦς; Ἀδύνατον. Ὅχι γιατί δὲν
μᾶς παίζειν ὁ χῶρος. Ὅχι γι’ αὐτό. Ἀλλὰ
γιατὶ δὲν ἀπαρτιθώσονται. Ἰσως μπορέσῃ ὁ
ἀνθρώπος κάποτε νὰ μετρήσῃ τὰ φύλλα τῶν
δένδρων, ἴσως μπορέσῃ νὰ μετρήσῃ καὶ τοὺς
κόκκους τῆς ἄμμου. Δὲν ἀποκλείεται αὐτὸ νὰ

γίγῃ κάποτε. Ἀς τὸ πιστεύουμε. Ἀλλὰ νὰ
μπορέσῃ ποτε νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ ἀπαρτιθώ-
σῃ δοα ἐποίησε ὁ Ἰησοῦς σὲ δλόκληρο τὸ σύμ-
παν, σὺν ὁρατὸ καὶ ἀόρατο κόσμῳ, αὐτὸ ἀπο-
κλείεται μὴ γιὰ πάντα. Ἐπαναλαμβάνουμε
κατηγορηματικά: Αὐτὸ ἀποκλείεται μὴ γιὰ
πάντα.

Ἀπὸ αὐτὰ τὰ «πάντα», ὡς ἐπιχειρήσουμε
σὺν περιορισμῷ μας χῶρο νὰ ἀναφέρουμε
μερικὰ γιὰ νὰ θαυμάσουμε ἄλλη μὴ φορὰ τὸν
ποιητὴ τους καὶ μαζὶ νὰ τὸν ἀγαπήσουμε ἄλλη
μὴ φορὰ πῶ πολλὸ καὶ νὰ τὸν ὑμνήσουμε πρε-
πόντως.

«Ἐν ἀρχῇ ὁ Θεὸς ἐποίησε τὸν οὐρανόν»
(Γέν. 1, 1). Τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ ἄστρα. Αὐτὰ
πὺν ξέρομε τὶς ὀνόμασις τους: Τὸν ἥλιο, τὸ
φεγγάρι, τὸν Δία, τὸν Κρόνο, τὴν Ἀφροδίτη,
τὸν Πλούτωνα, τὸν Ἄρη τὸν Ἑρμῆ, τὸν Οὐ-
ρανόν, τὸν Ποσειδῶνα. Ὅνομασις πὺν τὶς δώ-
σαμε ἡμεῖς. Ποῶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἄστρα δὲν εἴ-
ναι ὡραῖο; Ὅλα εἶναι ὡραῖα. Τὸ καθένα μὲ
τὴ δυνάμει του ὁμορφιά. Τὸ καθένα μὲ τὴ δυνά-
μει του χάρι. Ὁραῖος εἶναι ὁ ἥλιος πὺν μᾶς φω-
τίζει, μᾶς θερμαίνει καὶ μαζὶ μᾶς ζωογονεῖ.
Χωρὶς τὸν ἥλιο ἡ ζωὴ μας θὰ ἦταν φθιτῇ.
Πᾶντοτε ὡραίος ὁ ἥλιος. Περισσότερο ὅμως
ὡραίος τὸν χερμαῖνα. Τότε λένε ὅλοι ὁ ἥλιος
«ἀγαπᾷται πολὺ». Ἀλλὰ καὶ πολὺ πῶ ὡραίος
εἶναι τὸ πρῶτὸ μὲ τὴν ἀγγὴ καὶ τὸ βράδν μὲ τὸ
βασιλεῖμα. Αὐτὲς οἱ ὥρες εἶναι μεγάλα. Εἶναι
ὁμορφιά. Εἶναι γιὰ νὰ ἐκφρασοῦμε λαϊκώ-
τερα «ιρέλλαν». Αὐτὲς οἱ ὥρες ἐνέπνευσαν
ποιητὰς καὶ ζωγράφους καὶ ἔγραψαν ποιήμα-
τα καὶ ἐξωγράφησαν πίνακες. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς
βρέθῃς σὲ δρος θαλάσῃ γιὰ λίγες στιγμὲς,
οἱ μαθηταὶ πὺν τὸν ἀντίβλεπον εἶπαν, δι’ ἃ
λαίμαρ το προόρακον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος» (Ματθ.
17, 2). Ἀλλὰ καὶ οἱ δίκαιοι σὲ βασιλεία τοῦ
Πατρὸς εἶναι θὰ λάμψουν «ὡς ὁ ἥλιος» (Ματθ.
13, 43). Ὁραῖος ὁ ἥλιος. Ἀλλὰ μήπως εἶναι
λιγώτερον ὡραῖο καὶ ἡ σελήνη; Ποιὸς ποτε
βγήκε τὴ νύχτα σὲ ὑπαιθρῳ καὶ δὲν σιάνῃς
ἐπὶ λίγες στιγμὲς νὰ θαυμάσῃ τὴν ὁμορφίαν

τοῦ Θεοῦ. Ὁ ταυτισμὸς αὐτῶν τῶν θελήσε-
ων εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Μὲ τοιαύτην προφῇν θέλει ὁ ἀπ. Παῦλος
νὰ γεμίσῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀναγεννηθέντος
Ὀησίου. Προσπαθεῖ νὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ τὴν
πίστιν ὅτι αἱ θλίψεις τὰς ὁποίας θὰ συναρτή-
σῃ καταργᾶσθαι τὴν σωτηρίαν. Καὶ δι’ ὅσον
σταθερώτερον μένει προσηλωμένος εἰς τὸν
Θεόν, τόσο μεγαλύτεραν θεσπιάτητα ἔχει
νὰ ἀπολαύσῃ τὰ ἀγαθὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἀ-
ποστέλλει τὸν Ὀησίου πλῆρην τοῦ φι-
λήμονος διότι ἐπρεπε νὰ κατηχήσῃ καὶ δι-
λῶνους δούλους καὶ νὰ δείξῃ μὲ τὴν ἀναγεννη-
μένην ζωὴν τὸ νόημα καὶ τὸ βάθος τῆς ἐν
Χριστῷ ἀλλαγῆς καὶ μεταβολῆς. Ἐκεῖ ὁ
ἀγὼν του θὰ ἦτο δυναμικώτερος, διότι ὤφει-
λε νὰ κλονίσῃ κόσμους ὀλοκλήρους. Αὐτὸ
εἶναι ἕνα σπουδαῖον διδασκαλὶα διὰ τὸν ἄνθρω-
πον ὁ ὅποιος καλεῖται εἰς πᾶσαν πνευματι-
κὴν ἀλλαγὴν ἐν Χριστῷ νὰ παρίσταται ὡς
ὁδηγὸς καὶ ἐμπνευστὴς εἰς τοὺς γύρω του
τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ οὕτω νὰ διδάσκῃ
εἰς ὅλους τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ ὕψος τῆς
νέας ζωῆς ἡ διατήρησις τῆς ὁποίας ἐξαρτά-
ται ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ τὴν ἐμμονὴν εἰς τὴν βίω-
σιν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

της σελήνης; Ὁ συγγραφεὺς τοῦ Ἑσχαίου τῶν Ἀσμάτων, θέλοντας νὰ παραστήσῃ πῶς ὁμορφιά τῆς γῆς, ἔγραψε: «Καλὴ ὥς σελήνη» (Ἑσχαί, 6, 10). «Ὅ,τι ὑπάρχουν πάνω ἀπὸ τὴ γῆ εἶναι ὅλα ὠραία. Ὁραία καὶ τὰ σύννεφα. Ὁραία καὶ ἡ θροχούλα ποὺ κέφτει στὴ γῆ καὶ ποτίζει τὰ σπαγιά καὶ τὰ δένδρα. Ὁραίες εἶναι καὶ οἱ θρονιές μὲ τοὺς κερωνοὺς. Εἰκόνας μεγαλοπρεπείας τοῦ ποιητοῦ. Καὶ εἶναι ἀκόμη πρὸ ὠραῖος ὁ φουκὸς οὐρανὸς γιατί μᾶς θυμίζει τὸν ἄλλο οὐρανὸ, τὸν πνευματικόν. Τὴν αἰωνία μας πατρίδα γιατί «ἡμῶν τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει» (Φίλιπ. 3, 20).

Ὁραῖος ὁ οὐρανός. Ἀλλὰ ὠραία καὶ ἡ γῆ. Τὸ ἴδιο ὠραία, ὅσο καὶ ὁ οὐρανός. Ἐχει πράγματα καὶ ἡ γῆ ποὺ εἶναι καταπληκτικὰ ὠραία. Ποιὰ πρῶτα νὰ ἀναφέρουμε καὶ ποιὰ ὕστερα; Ὁραία ἡ ἀνοιξὶς μὲ τὸ πρῶτον χρῶμα. Ὁραία ἡ ἀνθισμένη ἀμυγδαλιά καὶ ὅλα τὰ ἀνθισμένα δένδρα. Ὁραία τὰ βουνά, οἱ κάμποι καὶ τὰ πατάμια. Ὁραία τὰ ἀργιολούλουδα ποὺ μεθοῦν τὴν ὄρασί μας μὲ τὴν ὁμορφιά τους καὶ τὴν ὀσφρησί μας μὲ τὸ ἀρώμα τους. Λουλούδια πολλὰ. Ἀνεμώνες, μαργαρίτες, παπαροῦνες, κυκλάμινα, χαμομήλι καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ὅλα τὰ χοιτάκια. Ὅταν κάποιος ὁ Ἰησοῦς θέλῃ νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους τὴν ταπεινοφροσύνη, τὴν ἀγνότητα, τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, πὸ καθήκον τῆς πνευματικῆς προκοπῆς καὶ διὰ εἶναι ἐρήμικοι στὸν κόσμον αὐτό, τὰ λουλούδια πῆρε σὺν παραδείγματι καὶ τοὺς εἶπε: «Κοιταμέντε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ...» (Ματθ. 6, 28). Ὁ ἴδιος ὁ ποιητὴς τῶν λουλουδιῶν, τῶν ὠραίων τῆς γῆς, μὲ ἄνθος παρουσίασε τὸν ἑαυτὸν του, μὲ κρίνον. «Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, κρίνον τῶν κοιλιάδων» (Ἑσχαί, 2, 1). Καὶ τὸ ἔκανε αὐτὸ γιὰ νὰ μᾶς πῇ διὰ καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ γίνουμε ψυχικά ὠραῖοι, σὺν τὰ κρίνα, σὺν τὸν ποιητὴ τους, τὸν Ἰησοῦ. Ἐνας ἄπιστος πῆρε μιὰ ἡμέρα σὲ ἓνα γυναικεῖο Μοναστήρι. Εἶδον, ὅπως ἦσαν γιὰ κάθε θεοσεβειὰ, εἰρωνεύθηκε μιὰ μοναχὴ γιὰ τὸ Θεὸ ποὺ πίστευε. Ζήτησε ἀπὸ τὴν μοναχὴ νὰ τοῦ πῇ τί θὰ πῇ Θεός. Ἡ μοναχὴ δὲν ἤξερε γράμματα. Δὲν ἤξερε θεολογικοὺς ὁρισμούς. Ὅσπου λίστενε δυνατό καὶ ἀγαποῦσε πολὺ τὸν Κύριον. Δὲν ἔλασε ὅμως τὴν ψυχραιμία της ἀπὸ τὴν ἀπρόοπτον καὶ ἀναπάντεχον ἐρώτησιν αὐτοῦ ὁμηλοῦ ἐπισκόπου. Σοφίστηκε καὶ ἔκανε τὸ ἑξῆς: Ἐποίησε ἓνα κρί-

νο, καὶ δίνοντάς το σὺν ἄπιστο, εἶπε: Πάρε αὐτὸ τὸ κρίνον, ἔξισόσ' το καὶ αὐτὸ θὰ σᾶς πῇ τί θὰ πῇ Θεός. Αἰρωνιδίασθηκε ὁ ξένος. Ἦταν μιὰ ἀπάντησις ἀποσιωπωτικῇ. Ναί. Ὁ Θεός εἶναι αὐτὸς ποὺ ἔκανε τὰ κρίνα, αὐτὸς ποὺ ἔκανε ὅλα τὰ ὠραία τῆς γῆς καὶ δὲν τοῦ ἔμεινε καμμιὰ ἀμφιβολία διὰ αὐτὸς ἦταν πολὺ πρὸ ὠραῖος ἀπὸ τὰ ποιήματά του. Ὁ ἄπιστος γύρισε στίτι τον ποιὸς καὶ λείψης τοῦ ὠραίου τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Ἡ ἀνοιξὶς εἶναι μεγαλεῖο. Εἶναι μαγεία. Ἀχόριστο τὸ θέαμά της. Δὲν ἀφήνει καμμιὰ σκέψιν γιὰ τὸ κακὸ καὶ γιὰ τὴν ἀμαρτία, διὰν παρατηρῇ κανεὶς πρὸς ὁμορφίαν της. Ἀντίθετα ἐμπνέονται γιὰ κά-
θε τι τὸ καλὸ καὶ τὸ ὠραῖο. Ποιηταὶ γράφουν ποιήματα καὶ ζωγράφοι συνθέτουν πίνακες. Οἱ ὑμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας, ὅλο ἀγάπη καὶ λατρεία σὺν Χριστῷ δὲν βρῆκαν πρὸ χινοπιδιὸ μὲ τὸ ὅποιον νὰ παρουσιάσουν τὴν λατρεία τους παρὰ μὲ τὴν ἀνοιξί. Μὲ τὸ γλυκὺ ἔαρ. Μὲ τὸ στίγμα τῆς Παρθένου ψάλλουν: «Ὁ γλυκὺ μου ἔαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον, ποῦ ἔδυσον τὸ κάλλος;». Ναί. Εἶναι ὁμορφὴ ἡ ἀνοιξίς, τὸ ἔαρ, ἀλλὰ πρὸ πολὺ ὁμορφος εἶναι αὐτὸς ποὺ ἐποίησε τὸ ἔαρ. «Σὺ ἐποίησας τὸ ἔαρ» (Ψαλμ. 73, 17). Ὅταν ὁ Ἀδ. Διάκος πληγώθηκε καὶ πιάσθηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους σὺν γερφύρι τῆς Ἀλαμάνας, δὲν λυγίσθηκε, γιατί θὰ πέθαινε γιὰ τὴν πατρίδα. Λυγίσθηκε γιατί πέθαινε στὴν ἀρχὴ τῆς ἀνοίξεως. Αὐτὸ ἦταν τὸ παράπονον. Τὸ μόνο του παράπονον σὺν Θεῷ. Ἐνα παράπονον ποὺ τὸ τραγουδοῦσε λυπητρὰ: «Γιὰ δὲς καιρὸ ποὺ δικάλεξεν ὁ χάρος νὰ μὲ πάρῃ, τώρα ποὺ ἀνθίζουν τὰ κλαριά καὶ θγάζει ἡ γῆ χοιτάκια».

Ὁραία ἡ ἀνοιξίς. Ὁραία ἐπίσης εἶναι καὶ τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον. Ὁραῖος ἐπίσης εἶναι καὶ ὁ χειμώνας. «Σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὠραία τῆς γῆς: θέρος καὶ ἔαρ, σὺ ἔπλασας αὐτὰ» (Ψαλμ. 73, 17). Ἀν μιὰ χρονιά δὲν χιονίσθη παραπονιόμαστε. Τὸ θέλουμε τὸ χιόνι. Οἱ γιαιτοὶ τὸ θέλουν γιὰ τὰ μικρόβια. Τὸ χιόνι σκοπώνει τὰ μικρόβια στὴν ἀτμόσφαιρα. Οἱ κτηνοὶ πρὸ θέλουν γιὰ κνήγι. Οἱ γεωργοὶ τὸ θέλουν γιὰ τὰ χωράφια τους. Τὸ χιόνι εἶναι τὸ ὠραιότερον καὶ θρησκευτικότερον πότισμα. Ἐχει ἀρδονες θρησκευτικῆς σοφείας γιὰ πρὸς εἰς τῶν δένδρων καὶ τῶν σπόρων. Οἱ δοκοὶ τὸ θέλουν γιὰ τὸ πότισμα. Ἀν μιὰ καὶ δυνὸ χρονιὲς δὲν χιονίσει, σιειρεῖται τὰ πηγὰδια καὶ τὰ ποτάμια. Ἀλλὰ τὸ χιόνι εἶναι καὶ ἓνας

κήρυκας μετανοίας γιὰ τὶς ἁμαρτωλὲς ψυχές. "Υποστὰς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία πὺν διέπραξε ὁ Δαβὶδ, τὴν μοιχεία καὶ τὸ φόνο, ἔχασε τὴν ἀγνότητά του, τὴν τιμὴν του καὶ τὴ λευκότητα τῆς ψυχῆς του. Καὶ σὰν ἀντίκρισε τὸ χιόνι, γονάτισε σὲ προσευχὴ καὶ γεμάτος δάκρυα σιὰ μάτια, ἔκραξε σὺ Θεό: «Κύριε! Ραυτίεις με ὑποσώψω καὶ καθαριοθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι» (Ψαλμ. 50, 9). Εἶναι ὠραῖος ὁ χειμῶνας μὲ τὰ κρύσταλλα, τοὺς πάγους καὶ τὶς πάχνες. Ὁραῖος, ἀλλὰ καὶ διδασκαλὸς.

Δὲν εἴπαμε ὅμως τίποτε γιὰ τὴ θάλασσα. Εἶναι τὸ ἴδιο ὠραῖα καὶ αὐτὴ. Στὴν καρδιά τοῦ Ἰησοῦ κατεῖχε μιὰ ξεχωριστὴ θεοὶ ἡ θάλασσα. Ὁ Κύριος τὴν ἀγάπησε ἰδιαίτερα. Ἐκεῖ ἐκάλεσε τοὺς πρῶτους μαθητὰς του. Ἐκεῖ ἰσχυρὰ πῆν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας». Ἐκεῖ τὸν ἀκολούθησε καὶ τοῦ ἔμενε πιστός, ὅσο κανεῖς ἄλλος, ὁ Ἰωάννης. Ἐκεῖ σιὰ πλοιάρια τῶν μαθητῶν του ἔστηνε τὸν ἁμβωνά του καὶ ἐκήρυττε σιὰ πλῆθη τὴν οὐράνια διδασκαλία του. Πάνω σιὰ τρικυμιώμενα νερά τῆς λίμνης ἐδίδασκε σιὰν Πέτρο νὰ μὴ ἔχη ἐμπιστοσύνη σιὸν ἑαυτὸν του. Ἐκεῖ ἐπέπληξε ὅλους τοὺς μαθητὰς γιὰ τὴν ὀλιγοπιστία πὺν ἔδειξαν σὰν εἶδαν τὰ κύματα νὰ ταλαιπωροῦν τὸ μικρὸ τους σκάφος. Νὰ εἶναι ὁ Ἰησοῦς μαζί καὶ ἐκεῖνοι νὰ ἀνηυχοῦν; Κί' δταν μετὰ τὴ σιαιύρωσί του ἀναστήθηκε, δὲν θέλησε ν' ἀποχωρησθῇ τὶς ἀραπιστήμενες του ἀντρογαλές. Ἐκεῖ σιτὴ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας ἔκανε τὴν ἐμφάνισιν του ἔνα πρωινὸ καθὼς οἱ μαθηταὶ του ῥίχνανε τὰ δίχτυα γὰ ψάρεμα. Πρῶτος πὺν κατέλαβε ὁ Ἰωάννης καὶ ἔσπευσε νὰ πῇ σιὸν Πέτρο. Πέτρο, «ὁ Κύριός ἐστιν». (Ἰωάν. 21, 7). Ἐκεῖ πάλι σιὸν αἰγιαλὸ τῆς ὁ Κύριος ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Πέτρο νὰ ἀπαντήσῃ ἂν τὸν ἀγαπᾷ. Κί' δταν ὁ Πέτρος ἀπήντησε καὶ τὶς τρεῖς φορές, πὺν τὸν ἐρώτησε, «Ναί, Κύριε, σὺ οἶδας διφιλω σε», ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀνέθεσε τὴν μεγάλη ἀποστολή: «Πόμπανε τὸ πρόβατά μου» (Ἰωάν. 21, 15-17). (Συνεχίζεται) Β.Α.Ψ.

Ὁ π. Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος

Ὁ,τι καὶ ἂν γραφῇ διὰ τὸν ἐκδημήσαντα εἰς Κύριον σύγχρονον Ἱεραπόστολον π. Χρυσόστομον Παπασαραντόπουλον εἶναι: μικρὸν πρὸ τῆς μεγάλης προσφοράς του εἰς τὸν ἄγγρον τοῦ Κυρίου. Διὰ τὴν ἐποχὴν μας, χαρακτηριζομένην ὡς ἐποχὴν ποικίλων ἀναστατώσεων, τὸ πνευματικὸν ἔργον παντὸς πιστοῦ ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἀσφαλὴ κατευθυντήριον πορείαν. Τὸ νόημα τῆς σπουδαιότητος τοῦ πνευματικοῦ ἔργου διὰ τὴν σύγχρονον ἀνθρωπότητα συνελκε καθ' ὅλον τὸ βάθος καὶ τὸ ὕψος ὁ ἔργατης τῆς Ἐκκλησίας π. Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος καὶ ἐπαρεύθη εἰς τόπον, ὅπου ἡ κραυγὴ τοῦ πόνου καὶ τῆς πνευματικῆς πείνης ἐξήρχετο δυνατὴ καλοῦσα εἰς βοήθειαν. Καὶ ἔδωσε τὸ «παρὼν». Ἐπρεξεν, ὡς ἄλλοτε ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς Μακεδονίαν, νὰ σταθῇ δίπλα εἰς τοὺς μαύρους τῆς Ἀφρικῆς καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ ὡς ἀδελφὸς τοῦ αὐτοῦ πατρὸς. Τοὺς ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἔκτισε ναοὺς, τοὺς ἔμαθε νὰ φάλλουν καὶ νὰ προσεύχωνται, τοὺς ἐνέπνευσε τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν, τοὺς ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ μελετοῦν τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τοὺς ἐπότισε μὲ τὴν ἐλπίδα διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ τοὺς ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσουν τὸν πλοῦτον τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Θερησκείας. Τοὺς ἐπρομήθευσε τρόφιμα καὶ ρούχα καὶ τοὺς ἐβοήθησε εἰς ὅ,τι ἦτο δυνατόν. Ἡ Οὐγκάντα, ἡ Κένυα, ἡ Τανζανία καὶ τὸ Κονγκὸ ἐδέχθησαν τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τοῦ Ἱεραποστολικοῦ του ἔργου. Δίδαγμα σπουδαῖον διὰ πάντα σύγχρονον ἄνθρωπον. Νὰ γίνῃ ἕνας Ἱεραπόστολος τῆς Ὁρθοδοξίας.

(ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ) Μηναῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Τηλ. 70-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξιος: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἐτησίαι συνδρομῆς: Ἐσωτερικοῦ δρχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολὰι - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Μάρτιος 1973

Ἀριθ. φύλλον 327

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΚΑΛΟΣ

Τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν ὅλην δραστηριότητα τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἐξετάζει ἡ ἀνθρωπολογία, ἡ ὁποία καθημερινῶς ἐπεκτείνει τὰς διερευνήσεις της. Ἡ θεία Πρόνοια ἐπρόκεισε τὸν ἀνθρώπον μὲ ἐξαιρετικούς καὶ ἀνεξαντλήτους ἱκανότητας καὶ τὸν κατέστησε κύριον ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁλόκληρος ἡ γῆ εἶναι τὸ πεδῖον τῆς δραστηριότητός του. Εἰσδύει μέχρι τῶν βαθυτάτων μυστηρίων τῆς ἐπιγείου καὶ τῆς ἀπεργείου φύσεως ἐκμεταλλευόμενος τὰ δωρηθέντα εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὕλη καὶ ἀγαθά.

Μακροτάτη εἶναι ἡ ἱστορία του. Ἐχρησιμοποίησε τὰ ἀπλούστερα μέσα καὶ ἀνῆλθε πάλαι σκαλοπάτια προόδου. Τὸ χῶμα, τὸ νερό, ὁ ἀέρας, τὰ φυτά, τὰ ζῶα, τὸ πῦρ ἦσαν τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστήριξε τὴν ὅλην δρασίαν του νὰ κυριαρχήσῃ καὶ νὰ ἀναπτυχθῇ. Ἀλλ' ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶναι ὄν μόνον σωματικόν, ἔχει καὶ ὑπερόχον νοῦν, ὡς ἀετὶνα τινὰ θεῖον φῶτός. Ἐχει θέλησιν καὶ δύναμιν πνευματικὴν. Εἶναι ἐπιδεκτικὸς προόδου ὑπὸ πᾶσαν ἐποχὴν. Ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καὶ ὀφείλει ἀγωνιζόμενος νὰ ἐπιτύχῃ τὸ καθ' ὁμοίωσιν.

Ἐνας ἀρχαῖος Ἕλλην, ὁ Σοφοκλῆς, ἀναφερόμενος εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου ἐτόνισε μετὰ θαυμασμοῦ ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶναι τὸ θαυμαστότερον ὄντων τῶν ὄντων λέγων « Πολλὰ τὰ δεινὰ κοῦδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει ». Τὰ λόγια αὐτὰ ἐλέχθησαν μάλιστα εἰς ἐποχὴν ὅπου αἱ ἀνθρώπιναι δόξαι εἶχον φθάσει εἰς ἀνώτερον βαθμῖον.

Εἰς τὴν ἐποχὴν μας προβάλλεται ἐντόκος-τὸ ἐρώτημα ἂν πράγματι ὁ ἀνθρώπος εἶναι τὸ θαυμαστότερον ὄν μέσα εἰς τὴν φύσιν. Αἰτία αὐτῶν τῶν σκέψεων εἶναι αἱ πράξεις τοῦ ἀνθρώπου, αἱ μικροπρέπειαι του, αἱ κακίαι του,

αἱ φρικταὶ ἐγκληματικαὶ ἐκδηλώσεις, αἱ ἀπάνθρωποι δραστηριότητες καὶ πολλὰ ἄλλα ἀνέκδοτοι ἐνεργεῖαι του. Φθάνει μάλιστα ἡ καταστροφικὴ μανία του μέχρι τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων κινούμενος ἀπὸ ἐγωισμὸν καὶ φιλοδοξίαν. Ὅλα τὰ μέσα ἐνημερώσεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου περιγράφουν ἀνατριχιαστικὰς ἐγκληματικὰς ἐνεργείας καὶ ἀποκαρδιωτικὰς δραστηριότητας εἰς ὧν οὐκ ὀλίγοι τὸς ταμῆς τῆς ζωῆς. Ἡ κατὰστασις αὕτη ἐπιτείνει τὸν προβληματισμὸν εἰς τοὺς συγχρόνους ἀνθρώπους. Καὶ ὅσον στρέφει τὸ βλέμμα γύρω του ὁ ἀνθρώπος καὶ ἀντικρύβει τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των ὀφείλουν νὰ ἔχουν τὴν χεῖρά των ἐπὶ τὸ ἄστρον, νὰ ἀδιαφοροῦν ἢ καὶ νὰ τραυματίζουσιν τὸν ἀπλοῦν λαὸν μὲ τὰς ἀστόχους ἐνεργείας των, τόσο ἐντονώτερον διερωτᾶται τί εἶναι ὁ ἀνθρώπος καὶ πῶς ἀντιμετωπίζει τὰ καθημερινὰ προβλήματα.

Εἶναι λοιπὸν ὁ ἀνθρώπος ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὸ ὅμως ὀλίγον ἀπασχολεῖ τὸ άτομον, ἰσως ὁσάκις εὐρίσκεται εἰς δυσκόλους καταστάσεις. Ἐνῶ ὀφείλει νὰ στρέφῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του πρὸς τὰ ἄνω, νὰ ἀγωνίζεται διὰ τὰ ἄνω καὶ νὰ ἐνθυμῆται τὰ ἄνω, ἀφοῦ δὲν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς τὴν κείμενουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν νὰ ἐπιζητήσῃ, τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ. Ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἀκόμη ἓνα ἄλλο προνόμιον. Δύναται νὰ ἀγαπήσῃ καὶ αὕτη ἡ δύναμις τὸν ἀναδεικνύει ἐπὶ τὸν δεινότερον τῶν δεινῶν. Ὅταν ἀγαπήσῃ τὴν ζωὴν, τοὺς ἀνθρώπους, τὸν κόσμον, τότε θὰ θελήσῃ καὶ θὰ ἠμπορέσῃ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰς δυνατότητας του, ὅχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλὰ διὰ νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς ἄλλους ὅσον δύναται περισσότερον. Ἡ ἀγάπη τοῦ δίδει ψυχι-

κὴν δύναμιν διὰ τὴν ἀληθινήν καὶ ἀπογοήτευσιν καὶ τὴν οὐλομένην εἰς τυχὸν ἐρείπια προσληθῆντα εἴτε ἀπὸ ἰδικῶν τοῦ σφάλμα εἴτε ἀπὸ ἀπροσεξίαν τοῦ πλησίον του. Δυστυχῶς ὁμοῦ δὲν ἀξιοποιεῖ τὴν δύναμιν αὐτὴν τῆς ἀγάπης.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος προβληματίζεται διότι δὲν βλέπει τὴν κορωνίδα τῶν ἀρετῶν, τὴν ἀγάπην, νὰ κυριαρχῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ ἐγωισμὸς καὶ αἱ ἑλισσικαὶ τάσεις παραμερίζουν τὴν ἀγάπην. Εἰς τὰς συναλλαγὰς τῶν ἀνθρώπων δὲν προτιμᾷται ἡ ἀγάπη καὶ τὰ προβλήματα, ὁποῖα καὶ γενικά, δὲν λύονται μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Τὸ μῖσος καὶ ὁ ἐγωισμὸς ἀγωνίζονται νὰ ἐκδόσουν εἰς τὴν καρδίαν μὲ στόχον τὸν διχασμὸν καὶ τὴν δημιουργίαν ἀντιμαχομένων στρατοῦν. Τὰ προσκράτως διαδραματισθέντα γεγονότα εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν χώρον παρέχουν ἀφορμὰς δημιουργίας θλιβερῶν ἐντυπώσεων ὥς πρὸς τὸ πνεῦμα τὸ κυριαρχήσας εἰς ἄτομα τὰ ὅποια ἔπρεπε τὴν ἀγάπην νὰ ὑμνήσουν. Εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφὴν δὲ οὐδεμιὰς ἄλλης μορφῆς τῆς ἀρετῆς γίνεται τόσον συχνὰ μνεία, ὅσον τῆς ἀγάπης. Ὁ Ἰησοῦς ἠθέλησε τὴν ἀγάπην ὡς τὸ διακοιτικὸν τῶν τέκνων του, τῶν φίλων καὶ τῶν μαθητῶν του καὶ ἐτόνυσεν ὅτι ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ὁ ἐγωισμὸς ὁδηγοῦν εἰς τὸν πνευματικὸν μαρμαρῶν. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ Τριωδίου καὶ τῆς Μετὰ Πάσχα καὶ τῆς Πεντηκостῆς μὲ τὴν ὑμνωδίαν της καλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ἀπομακρύνουν τοὺς παραλογισμοὺς τῆς φιλοδοξίας καὶ νὰ αὐξήσουν τὸν ἐνδοκιμασιὸν τῆς ἀγάπης.

Ἡ ἐποχὴ μας ἔχει καὶ μίαν ἄλλην τάσιν. Θέλει διαρκῶς νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν παραδοσιακὴν θέσιν. Καὶ ἂν μὲν συνέβαιnen εἰς τὸ κοινωνικὸν ἐπίπεδον, τὸ πρᾶγμα ἴσως νὰ εὐρισκε τὴν ὁρτὴν λύσιν. Ἀλλ' ἡ ἀπαγγέλλομαι ἀπὸ τὴν παράδοσιν γίνεται ἔκτονος καὶ εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν πεδίου. Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ διαδοχὴ εἶναι φυσικὸν φαινόμενον. «Πάντα ρεῖ καὶ οὐδὲν μένει». Ὅτι ὑπάρχει δὲ παρέλθῃ καὶ τὴν θέσιν του θὰ πάρῃ τὸ νέον. Αὐτὸ συμβαίνει εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν.

Οἱ ἄνθρωποι βλέπουν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τὴν αἰαλήν. Ἄλλοι μὲ δόξιν τὰς παραδόσεις καὶ μὲ προσήλκων εἰς αὐτάς. Καὶ ἄλλοι ἀγνωστὰς τὴν πείραν τοῦ παρελθόντος στρέφονται ἀπολλευστικὰ πρὸς ὃ,τι σύγχρονον

καὶ δῆθεν νέον. Ἡ στροφὴ πρὸς τὸ παρὸν μὲ ἀπολλευστικὸν τῆς παραδοσιακῆς καταστάσεως δημιουργεῖ ἓνα μεγάλο χάσμα. Παίρνει νεωτεριστικὴν χροιάν ἀνεξέλεγκτον καὶ διαχωρίζει τὰ ἄτομα εἰς ἀντιτιθεμένας μερίδας. Ἐδῶ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ σύνδεσις τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου μὲ τὰς δυναμικὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος εἶναι θεμελιώδης προϋπόθεσις ἀντιμεταστάσεως τοῦ παρόντος. Συνεπῶς πᾶσα ἀπόκλισις ἐκ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ὁδηγεῖ εἰς διαστάσιν τοῦ παρόντος ἀπὸ τὸ παρελθόν καὶ εἶναι δικαιολογημένη ἡ ἀντίδοσις τῶν ἀφωσιμένων εἰς τὴν παράδοσιν. Ἐν προκειμένῳ προβάλλει ἔκτονος ἡ ὑποχρέωσις τῶν φορέων πάσης ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ἐπιστροφῆς πρὸς τὸ ἀρχαῖον κάλλος τῆς Θεοσεβείας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ σημεῖον αὐτὸ δέον νὰ ὑπογραμμισθῇ ὑδιαιτέρως. Ἡ ἐπιστροφή πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς πηγὰς τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, τὴν Ἀγίαν Γραφὴν, τὴν λατρευτικὴν καὶ μυστηριακὴν ζωὴν καὶ πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τῶν ἀποφάσεων τῶν οἰκουμένων Συνόδων εἶναι ἀνάγκη ἐκτακτικῇ.

Μεταπολεμικῶς πολλὰ προβλήματα ἀπησχόλησαν τὴν ἀνθρωπότητα. Σχέσεις κεφαλαιου καὶ ἐργασίας, ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ἀνεργίας, ἡ ἀνακούφισις τῶν πληθυσμῶν ἐκ τῶν καταστρεπτικῶν πληγῶν τῶν πολέμων, ἡ κόλλησις τῶν ποικίλων ἀναγκῶν, ἡ ρυθμίσις θεμάτων ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ πολλὰ ἄλλα προβλήματα ἀπαιτοῦν τὴν ὁρτὴν λύσιν των. Οἱ ἐπιτήθειοι δὲν ἔλειψαν καθ' ὅλον τὸ πεδίου τῶν δραστηριοτήτων. Ἐπέδωξαν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μαζῶν καὶ ἐνεργοῦντες χωρὶς πνεῦμα Χριστοῦ ἐπέφεραν σύγχυσιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐπὶ ἀντὶ νὰ βοηθήσουν, ἐδημιούργησαν μεγαλύτερα προβλήματα. Ἐξήτησαν τὴν ἐκδρόνισιν τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων. Δὲν ἠθέλουν νὰ κυριαρχῇ ὁ Θεὸς ὡς ὁ προστάτης τῶν δυστυχισμένων καὶ ὡς προστάτης τῶν ἀδικουμένων. Σκοπὸς των ἐτέθη ἡ ἐκκρίσις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἡ κατάσβεσις τῆς οἰκονομικῆς ἐστίας, ἡ περιφρόνησις τῆς ἡθικῆς ζωῆς καὶ ἡ ἀποθάρρυνσις τοῦ αἰσίου νὰ ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Ματαιοπονία ὑπῆρξε καὶ δραστηριότης των. Ὅσον καὶ ἂν νεκρώσων τὸ σῶμα δὲν θὰ δινηθοῦν νὰ καταβάλουν τὴν ψυχὴν. Καίμια ἀρχὴ καὶ δύναμις δὲν θὰ νικήσῃ τὴν πνοὴν τοῦ Θεοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ γνωρίζουν τὴν ἀπο-

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

30. Ἡ συγγένεια τοῦ Ἀβραάμ (Γε 22, 20 - 24)

Μετά τή θυσία τοῦ Ἰσαάκ, πού ἔγινε ὡς ἔγινε, ἦρθαν στόν Ἀβραάμ εἰδήσεις ἀπό τή συγγένειά του ἀπό τήν πατρίδα του τή Μεσοποταμία. Ὁ ἀδερφός του Ναχώρ ἀπέκτησε ἀπό τή γυναῖκα του Μελχά ὀκτώ γιούς: Οὐζ, Βαύξ, Καμουήλ, Χαζάδ, Ἀζαῦ, Φαλδές, Ἰελδάφ, Βαθουήλ. Στήν καταγραφή αὐτῆς τῆς εἰδήσεως ἐννοεῖται, ὅχι ὅτι ὁ Ἀβραάμ τά ἀγνοοῦσε ὅλα αὐτά, ἀλλ' ὅτι δέν γινώριζε γιά ὅλα τά παιδιά τοῦ ἀδερφοῦ του, ὅτι ἔφυγε προτοῦ νά ἐποικληρωθῇ ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀδερφοῦ του, καί ὅτι τώρα, μετά ἀπό τόσες δεκάδες χρόνια, μαθαίνει γι' αὐτήν τά πάντα.

Πρωτότοκος τοῦ Ναχώρ ἦταν ὁ Οὐζ. Ὁ Καμουήλ εἶνε ὁ γενάρχης τῶν Σύρων. Ὁ τελευταῖος Βαθουήλ γέννησε τή Ρεδέκκα. Ἐπίσης ὁ Ναχώρ εἶχε καί παλλακή πού τήν ἔλεγαν Ρεημά, καί αὐτή τοῦ γέννησε τέσσερες γιούς, Ταβέκ, Ταάμ, Τοχός, καί Μοχά.

* * *

Θά θυμᾶται ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ὁ Ἀβραάμ εἶχε καί τρίτον ἀδερφό πού πέθανε πρὶν ἀπὸ τή φυγή του, τόν Ἀρράν, πατέρα τοῦ Λώτ καί τῆς Μελχά τῆς γυναικὸς τοῦ Ναχώρ.

31. Ὁ θάνατος τῆς Σάρρας (Γε 23)

Ὅταν ἡ Σάρρα ἔγινε 127 ἐτῶν, πέθανε. Τότε δηλαδὴ ὁ Ἰσαάκ ἦταν 37 ἐτῶν. Καί πέθανε ἡ Σάρρα στήν πόλιν Ἀρβόκ πού ἦταν σέ μιὰ κοιλάδα τῆς γῆς Χαναάν. Ὅταν ὁ Ἀβραάμ ἔκανε τήν κηδεῖα τῆς Σάρρας, ἦταν μαζί του σάν παρήγοροι φίλοι οἱ Χετταῖοι, λαὸς ἐντόπιος. Καί λέει ὁ Ἀβραάμ στοὺς Χετταῖους: «Ἐγὼ εἶμαι ἕνας πρόσφυγος ἀνάμεσά σας καί δέν ἔχω κυριότητα γῆς πουθενά· δόστε μου σὰς παρακαλῶ ἕνα μέρος ἐδῶ σέ σας γιά τάφο, γιά νά θάψω τὸ νεκρό μου». Τοῦ λένε οἱ Χετταῖοι: «Ἀκουσε νά σοῦ ποῦμε, ἄρχοντα· ἐσένα σέ βλέπουμε ἀνάμεσά μας σάν βασιλεῖα χρησιμὸν ἀπὸ τὸ Θεό. Θάψε τὸ νεκρό σου στὰ πιά διαλεχτά μνήματά μας, σ' ὅποιον σοῦ ἀρέσῃ. Κανεῖς δέν θά σοῦ πῇ ὅχι, ἂν σοῦ ἀρέσῃ τὸ δικό του τὸ μνήμα». Αὐτά τὰ ἔλεγον καθὼς ἦσαν καθισμένοι γύρω ἀπὸ τὸ νεκρό. Σηκώνεται ὁ Ἀβραάμ ὄρθιος, προσκί-

νάει τὸ λαὸ τῆς χώρας, τοὺς Χετταῖους, καί τοὺς λέει: «Ἄν συμφωνήτε ἀπ' τὴν καρδιά σας νά θάψω τὸ νεκρό μου ἐδῶ, πᾶτε νά παρακαλέσετε ἐκ μέρους μου τὸν Ἐφρών, τὸ γιὸ τοῦ Σαάρ, νά μοῦ δώσῃ τὸ διπλὸ σπήλαιο πού ἔχει μέσα στὸ ἀγρόκτημά του· θά τοῦ τὸ πληρώσω μὲ ἀργῦριο, ὅσο ἀξίζει, γιά νά τὸ ἔχω γιά δικό μου μνήμα». Ὁ Ἐφρών ἐκείνη τὴν ὥρα δρισκόταν καθισμένος ἐκεῖ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους στήν κηδεῖα. Ἀποκρίνεται λοιπὸν στὸν Ἀβραάμ, μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς παρόντες Χετταῖους πού κατοικοῦσαν τὴν Ἀρβόκ, καί λέει: «Σὲ μένα ἔλα, ἄρχοντά μου, καί ἀκουσέ με· σοῦ χαρίζω καί τὸ σπήλαιο καί ὅλο τὸ ἀγρόκτημα· σὸ δίνω μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς συμπολίτες μου· θάψε τὸ νεκρό σου». Προσκυνᾷ πάλι ὁ Ἀβραάμ τὸ λαὸ τῆς χώρας καί λέει στὸν Ἐφρών, ἐνῶ ὅλοι ἀκούγαν: «Μιὰ πού μοῦ φέρνεσαι τόσο φιλικά, ἀκουσέ με καί σὺ· δέξου τὸ ἀργῦριο πού σοῦ δίνω γιά τὴν ἀξία τοῦ ἀγροκτηματος, καί τότε θά θάψω σ' αὐτὸ τὸ νεκρό μου». Ἐπιμένει ὁ Ἐφρών: «Ὅχι, ἄρχοντά μου, σὲ παρακαλῶ· τί ἀξίζει αὐτὸ τὸ ἀγρόκτημα; μόνο τετρακόσια ἀργυρὰ δίδραχμα· τί εἶνε αὐτὸ ἀνάμεσά μας. Σὺ πάρε το καί θάψε τὸ νεκρό σου. Τί; τόσο φίλοι, καί θά συζητᾶμε γιά τετρακόσια ἀργυρὰ δίδραχμα;». Καί δέχτηκε μὲν ὁ Ἀβραάμ καί πήρε τὸ ἀγρόκτημα, ἀλλὰ πληρώσε στὸν Ἐφρών τὸ ποσὸ πού ἀνέφερε ἐκεῖ-

στολὴν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ. Καί εἰς ὅσους τὸ λησιμονοῦν πρέπει νά τὸ ὑπενθυμίζουν οἱ ἐκπροσωποῦντες τὰ τῆς Ἑκκλησίας πράγματα. Εἶναι πρωτίστως ἀνάγκη ἡ ἐπανασύνδεσις τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρχαίας Ἑκκλησίας. Οἱ ἐργάται τῆς Ἑκκλησίας πρέπει νά τὸ συνειδητοποιήσουν διὰ νά ἴδουν οἱ πιστοὶ τὴν Ἑκκλησίαν πορευομένην τὴν ὁδὸν τῆς δόξης.

Α. Β. Χ.

νος μπροστά στους Χετταίους. «Τετρακόσια θύδραχμα αργυρίου δοκίμου εμπόρου». Κι από τότε δλο τὸ ἀγρόκτημα μὲ τὸ διπλὸ σπήλαιο καὶ μὲ τὰ δέντρα του καὶ μ' ὅτι ἄλλο περιέχει ἔγινε τοῦ Ἀβραάμ. Ἀγοράστηκε μὲ μάρτυρες δλους τοὺς Χετταίους ποὺ κατοικοῦν στὴν Ἀρβόκ. Καὶ εἶνε τὸ μέρος αὐτὸ ἀπέναντι στὴν τοποθεσία τοῦ Μαρδρή. Κι ἔθαψε ὁ Ἀβραάμ στὸ διπλὸ σπήλαιο τοῦ ἀγροῦ στὴ γῆ Χαναάν τῇ Σάρρα τῇ γυναίκα του. Καὶ ἦταν τὸ κτῆμα πάντα δικό του, γιὰ νὰ θάδῃ, ἀγορασμένο ἀπ' τοὺς Χετταίους.

* * *

Ἡ πόλι Ἀρβόκ εἶνε αὐτὴ ποὺ μετὰ ἀπὸ αἰῶνες ἔγινε Ἰσραηλιτικὴ καὶ ὀνομάστηκε Χεδρών· αὐτὴ ποὺ ἔγινε ἡ πρώτη πρωτεύουσα τοῦ βασιλεῖς Δαυὶδ γιὰ ἑπτὰ χρόνια.

Οἱ Χετταῖοι τῆς Ἀρβόκ λένε τὸν Ἀβραάμ «κύριον» καὶ «βασιλέα παρὰ Θεοῦ». Αὐτὰ δὲν σημαίνουν ὅτι τὸν εἶχαν κάνει βασιλεῖα τους μὲ τὴ σημασία ποὺ ἔχει ἡ λέξι ἀργότερα. Ὅπως εἶδαμε καὶ σὲ προηγούμενα κεφάλαια ὁ Μελχισεδέκ καὶ ὁ Ἀβραάμ καὶ πολλοὶ ἄλλοι πλούσιοι καὶ ἰσχυροὶ φύλαρχοι ἦταν σὰν μικροὶ βασιλεῖς στὴ μεγάλη τους οἰκογένεια καὶ στοὺς πολλοὺς δούλους των. Ἦταν πατροβασίλειδες. Πάνω ἀπὸ τὸν κοινὸ λαὸ ξεχώριζαν μερικὰ ἀρχοντικὰ πρόσωπα, καὶ σὰν εὐπατρίδες, εὐγενεῖς, πρίγκιπες. Αὐτοὶ θεωροῦνταν ὅτι εἶνε ἰδιαίτερα φυλαγμένοι καὶ δοσιμένοι ἀπὸ τὸ Θεό, ὅτι ἔχουν ἕνα χρίσμα. Τέτοιον θεωροῦσαν οἱ Χετταῖοι καὶ τὸν Ἀβραάμ.

Βλέπουμε ὅτι τὸ ἀσὴμ ποὺ ἔδωσε ὁ Ἀβραάμ στὸν Ἐφρών, γιὰ ν' ἀγοράσῃ τὸ κτῆμα, λέγεται «δοκίμιον ἐμπόρου». Τί θὰ πῇ αὐτό; Εἴπαμε καὶ σὲ προηγούμενο κεφάλαιο, ὅτι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν ὑπῆρχε νόμισμα, καὶ ὅτι ἡ λέξι θύδραχμο (τετρακόσια θύδραχμα λέει, καὶ ὅχι ὀχτακόσιες δραχμῆς) εἶνε μετάφρασι τοῦ δδραῖκοῦ σκελὴ ἢ σίχλος, ποὺ ἦταν ράβδος ἀργύρου ἢ χρυσοῦ ἢ σιδήρου μὲ μιὰ καθαρὴ ἀνταλλαγματικὴ ἀξία. Ἐδῶ ξαναγυρίζουμε στὸ θέμα αὐτό. Ἀκόμη οἱ ἄνθρωποι συναλλάσσονται εἶδος μὲ εἶδος. Ἀλλ' ἀπὸ τότε τὸ πιὸ συνήθισμένο καὶ εὐχρηστο εἶδος γιὰ συναλλαγὴ εἶνε τὰ μέταλλα. Διότι τὸ μέταλλο ἔχει πολλὰ προσόντα γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Ἐνεῖ τὸ μικρότερο ὅγκο σὲ σύγκρισιν μ' ὅλα τὰ ὀλιχά. Εἶνε πολλαπλῆς χρήσεως. Πλάθεται, χύνεται, σφυρηλατεῖται, κόβεται, ἐνώνε-

ται ὅπως θέλουμε. Δὲν σπάζει. Δὲν σαπίζει. Δὲν καίεται. Ἄν στραδῶσῃ ἢ ἀλλοιωθῇ, δὲν χάνει τὴ βασικὴ του ἀξία. Σιγά-σιγά ὅμως τὰ τυχαῖα κομμάτια μετάλλου τυποποιήθηκαν σὲ ράβδους ὁμοιομορφες, ἴσες, ἰσοβαρεῖς, ἀναγνωρισιμένες ἀπ' δλους τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς πρματευτῶδες ποὺ γύριζαν ἀπὸ χώρα σὲ χώρα. Αὐτὰ τὰ κοινῶς παραδεκτὰ καὶ ἀναγνωρισιμένα κομμάτια μὲ τὸ ἐγγυημένο μίγμα, ἂν ἦταν χρυσὸς ἢ ἀργυρὸς, λεγόταν «δοκίμα ἐμπόρου»· κομμάτια δηλαδὴ ποὺ «δοκοῦσι τοῖς ἐμπόροις», «περνᾶνε στοὺς ἐμπόρους». Καὶ τώρα λέμε γιὰ ἕνα νόμισμα ἂν «περνάει» ἢ «δὲν περνάει» αὐτὸ στὴν ἀρχαιότητα λεγόταν «δοκίμιον» ἢ «ἀδοκίμιον». Αὐτοὶ ποὺ εἶνε ἀπὸ χωριὰ ξέρουν ὅτι αὐτὴ τῇ χρήσιν περίπου ἔχουν σήμερα τ' αὐγά. Σ' ὅλα τὰ χωριὰ γίνονται συναλλαγές εἶδος μὲ εἶδος· ὅλα τὰ εἶδη εἶνε ἀνταλλάξιμα, ἀλλὰ τὸ πιὸ εὐχρηστο καὶ σταθερὸ εἶνε τὸ αὐγό. Κάτι τέτοιο ἦταν καὶ τὸ δοκίμιον μέταλλο στὶς μέρες τοῦ Ἀβραάμ. Ἀργότερα αὐτὸ τὸ «δοκίμιον» ἔγινε καὶ «ἐπίσημον», δηλαδὴ ἐπισημασμένο, σφραγισμένο, εἰκονογραφημένο ἀπὸ τὸ κράτος. Τότε ἔγινε νόμισμα μὲ τὴ σημερινὴ σημασία.

Τὰ θέματα ποὺ τονίζονται σ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιο εἶνε δύο, ὁ θάνατος τῆς Σάρρας καὶ ἡ ἀπόκτησι τοῦ ἀγροκτῆματος ὅπου θάρπηκε. Θὰ ἔκαμε ὀπισοδότης ἐντύπωσιν, ὅτι ἡ Γραφή γιὰ τὸ θάνατον τῆς Σάρρας, ποὺ φαίνεται σὰν σπουδαιότερο γεγονός, λέει μόνο δυὸ λόγια, ὅτι ἡ Σάρρα πῆθανε, ἐνῶ μιλάει συνεχῶς καὶ λεπτομερῶς καὶ τονίζει πῶς ζήτησε ὁ Ἀβραάμ τὸ κτῆμα, πῶς τὸ συμφώνησε, πῶς τὸ ἀγόρασε, καὶ ἐπανελημμένως, ὅτι τὸ πλήρωσε καὶ πόσο τὸ πλήρωσε καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ ἔκαμε μπροστὰ σ' ἕνα σωρὸ μάρτυρες. Γιατὶ αὐτό; Αὐτὸ γιὰ τοὺς Ἑβραίους ποὺ περνοῦσαν μὲ τὸ Μωσῆ τὴν ἔρημο, γιὰ τοὺς ὁποίους ἔγραψε κατ' ἀρχὴν ὁ Μωσῆς τῇ Γένεσι, ἔχει μιὰ πολὺ μεγάλη σημασία, πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ θάνατον τῆς Σάρρας. Τὸ ὅτι ὁ πατέρας μας Ἀβραάμ ἀγόρασε κάποτε στὴ γῇ τῆς ἐπαγγελίας κτῆμα μὲ χρήματα μετρημένα καὶ μάρτυρες πολλοὺς, σημαίνει ὅτι τὰ μέρη αὐτὰ εἶνε δικὰ μας, μᾶς ἀνήκουν. Χώρα στὴν ὁποία βρίσκονται τὰ κόκκαλα τῶν προγόνων μας εἶνε δική μας, καὶ ὅς μὴ τὴν κατέχουμε. Χώρα ὅπου εἶνε θαμμένοι οἱ πατέρες μας, οἱ πρόγονοί μας, εἶνε γιὰ μᾶς χώρα πατρικὴ, πατρώα, πατρίς. Ἔτσι ἀποδείκνυνται οἱ ἀρχαῖοι ποῖα εἶνε ἡ πατρίδα τους. Γι' αὐτὸ τονίζονται

«ΩΣΑΝΝΑ» ἢ «ΑΡΟΝ»;

Ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὦσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ· (Ἰωάν. 12, 1 - 18).

Ὁ Κύριος, σὺν διάσειμα τῆς ἐπιγείου του ζωῆς, γνώρισε πολλὰς ὑποδοχάς. Ὑποδοχὰς σὺν πόλεις. Ὑποδοχὰς σὺν χωριά. Ὑποδοχὰς σὺν οἰκίαις. Παντοῦ ὁ λαὸς ἔτρεχε νὰ ὑποδεχθῇ τὸ μεγάλο προσφύγι. Ἀκόμα καὶ μέσα σὴν ἔρημο. Ἐξήγησε κάποιε νὰ πάη σὴν ἔρημο «κατ' ἰδίαν», ὁ Ἰησοῦς. Αὐτὸς μόνον καὶ οἱ μαθηταὶ του. Κανένας ἄλλος. Καὶ ἀνεχώρησεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. Οἱ ὄχλοι δὲως ἀκούσαντες ἠκολούθησαν αὐτῷ περὶ ἀπὸ τῶν πόλεων (Ματθ. 14, 13). «Περί». Μὲ τὰ πόδια ἔκαναν ὅλον τὸν κύκλο τῆς λίμνης γιὰ νὰ θρῆθουν σὴν ἀπέναντι μεριά της. Καὶ ἐκεῖ κοντὰ σὺν πλοιάριον περιμέναν ὥστε τὸ Χριστό. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς θῆκε ἀπὸ τὸ ἐρημικὸ του καταφύγιον καὶ κατέβηκε σὴν λίμνη ἔμεινε κατὰ πλεονεξίαν ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ ὄχλου. «Καὶ

ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς».

Ἀλλὰ ἂν ὑπάρχει μιὰ ὑποδοχὴ ποὺ ξεπερνᾷ ὅλες τὰς ὑποδοχάς, αὕτη εἶναι ἡ μεγάλη ὑποδοχὴ ποὺ τοῦ ἐπεφύλαξε ὁ ἰουδαϊκὸς λαὸς σὺν Ἱεροσόλυμα, τὶς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ἐπιγείου ζωῆς του. Στὴ Βηθανία ὁ Κύριος ἀνέστησε τὸ Λάζαρον. Τὸ γεγονός αὐτὸ, πρωτάκουστο καὶ μεγάλο, συνεκίνησε ὅλον τὸν κόσμον. Ἡ εἰδησιὶς τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου μετεδόθη σ' ὅλα τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἦσαν κόσμος πολλὸς τὴν ἡμέραν ἐκείνην σὴν ἀγία πόλιν. Κόσμος ποὺ ἦρθε ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη γιὰ νὰ γιορτάσῃ τὴ μεγάλη γιορτὴ τοῦ Πάσχα.

Τρεῖς ἑκατομμύρια ἄνθρωποι εἶχαν συγκεντρωθῇ σὺν Ἱεροσόλυμα γιὰ τὸ Πάσχα. Ὁλος αὐτὸς ὁ λαὸς, διὰ ἑμαυτοῦ διὰ ὁ Ἰησοῦς ἐρχεται σὴν πόλιν, ἐσχύθηκε σὺν δρόμῳ νὰ τὸν ὑποδεχθῇ. Εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ κανεὶς τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ λαοῦ, τὰ αὐθόρμητα συναισθηματικά του καὶ τὶς πηγᾶς ἐκδηλώσεις του. Ἀδειασε ὅλη ἡ πόλις, ἐρήμωσαν ὅλοι οἱ δρόμοι. Ὅλοι οἱ ντόπιοι καὶ οἱ ξένοι θῆκαν σὺν δρόμῳ πρὸς τὴν Βηθανία καὶ ἐκεῖ ἐπερίμεναν τὸ Μεσσία. Καὶ ὅλοι κρατοῦσαν κλαδιὰ ἐλῆας, ἄλλοι κλαδιὰ φοινίκων καὶ ἄλλοι τὰ ροῦχα τους, εἰσὶν νὰ σπρώξουν μὲ αὐτὰ τὸν δρόμῳ γιὰ νὰ περάσῃ ὁ Νικητὴς τοῦ θανάτου. Ἔτσι περιμέναν τὸ Χριστό.

Ὁ Κύριος ἀπὸ τὴ Βηθανία ἔφυγε πρῶτ. Ὅχι δὲως μὲ τὰ πόδια, ἀλλὰ μὲ ὑποζύγιον. Μὲ τὸ πῖδ. ἰαπεινὸ ὑποζύγιον. Μὲ ἓνα γαῖδουράκι. Ἐνθὺν ὁ Ἰησοῦς ὀνόμαζεν ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν. Πῶς ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ οἱ μαθηταὶ του. Καὶ μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του καὶ ἄλλοι, ὅσοι μετέβησαν ἐκεῖ ἀπὸ τὴν παραμονὴ γιὰ νὰ δοῦν τὸ Λάζαρον ἀναστημένο. Μὲ τὴν

τόσο πολὺ ἡ ἀγορά, ἡ πληρωμὴ, οἱ μάρτυρες. Ὁ ζωντανὸς Ἀβραάμ δέδαια καὶ ἡ ζωντανὴ Σάρρα πατρίδα δὲν εἶχαν, ἦσαν νομάδες· καὶ ἦσαν τόσο πλούσιοι. Πίστει παρῶν ἡ σεν Ἀβραάμ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἄλλοι τῶν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχεται γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσιν πόλιν, τῆς τεχνίτης καὶ δημιουργοῦ ὁ Θεός· (Ἐβ 11, 9-10). Ἀλλὰ γιὰ τοὺς νεκροὺς ἀγόρασε καὶ ἀποκτήσας ἐπίγειαν χώραν. Γιὰ τὸν καλὸν Ἰσραὴλ εἶχε μεγάλη σημασία τὸ δεύτερον· γιὰ μᾶλλον τὸ νέο καὶ πνευματικὸ Ἰσραὴλ ἔχει σημασία τὸ πρῶτον, τὸ ὅτι ποτὲ δὲν λαχτάρησε ὁ Ἀβραάμ ν' ἀποκτήσῃ μιὰ πιθανὴν χώραν σ' αὐτὴ τὴ γῆ, ποτὲ δὲν ἐνωσε τὴν ἀνάγκη γὰρ ἐπίγειαν πατρίδα, γιὰτὶ λαχταροῦσε τὴν οὐράνιαν.

Στέργιος Ν. Σάμκος

συνουδεία αὐτῇ ὁ Κύριος ἐφθασε σὰ πρόθυρα τῆς Ἱερουσαλήμ. Τότε δὴ ἐκείνη ἡ ἀνθρωποθάλασσα τῶν ἱριῶν ἐκατομμυρίων ἀνθρώπων ἄρχισε τὶς ζητωκραυγὰς καὶ νὰ ψάλλῃ τὸν ὕμνο: «Ὡσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». «Δόξα σ' Ἐκείνον ποὺ ἐρχεται σὺ δόγμα τοῦ Κυρίου».

Ἦταν μιὰ μεγαλειώδης σκηρὰ. Μιὰ σκηρὰ ποὺ προκαλεῖ εὐχὴ συγκινήσεως καὶ φέρνει δάκρυα. Ἔτσι ὑποδέχθηκε τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ λαὸς τὸ Μεσσία σὰ Ἱεροσόλυμα. Μὲ δάκρυα καὶ ὕμνους. Μὲ τὸν ὕμνο «Ὡσαννὰ». Ἀλλὰ δυστυχῶς μόνο τὴν ἡμέρα ἐκείνη. Ὑστερα ἄλλαξε αἰσθηματισμὸς. Ἐγινε ἄλλος λαός. Ἐχθρικός σὺν Χριστῷ. Κ' ὅλα αὐτὰ μέσα σὲ πέντε μόνο ἡμέρες. Μυστήριον ὁ ἄνθρωπος. Δὲν ἐμπνέει καίμια σταθερότητα. Εὐμετάβλητος. Ἀλλάζει μὲ τὶς περιστάσεις. Ἐπηρεάζεται ἀπόρροα ἀπὸ τὸ περιβάλλον. Ἔτσι τὸ πρῶτ' τῆς Μ. Παρασκευῆς ἕνα μέρος τοῦ λαοῦ, μὲ δὴ τὴ δύναμι τῶν πνευμένων του, φώναζε, «Ἄρον, ἄρον, σιᾶρωσον αὐτόν». Καὶ τὸ πῦρ θλιβερὸ εἶναι δι' ἀποσθήποτε ἀνάμεσα σὺν λαὸ αὐτὸ θὰ ἦσαν καὶ ἄνθρωποι ποὺ εὐεργετήθησαν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ. Ἀχάριστοι καὶ ἀγνώμονες ἔκραζαν κι' αὐτοί, «ἄρον, ἄρον, σιᾶρωσον αὐτόν»!

Λίγοι ἐμείναν ἄνθρωποι τοῦ «Ὡσαννὰ». Οἱ ἄλλοι, ἔγιναν ἄνθρωποι τοῦ «ἄρον». Οἱ ἄλλοι! Οἱ πῶ πολλοί. Ἔτσι γίνεται καὶ σήμερα. Λίγοι ψάλλουν τὸ «Ὡσαννὰ». Οἱ περισσότεροι κράζουν τὸ «ἄρον».

«Ὡσαννὰ» θὰ πῇ ἄνθρωπος πιστός. Ἄνθρωπος ποὺ ἀγαπᾷ μὲ δὴ τοῦ τὴν καρδιά τὸ Χριστό. «Ὡσαννὰ» θὰ πῇ ἄνθρωπος ταπεινός καὶ ἡσῶς. Ἄνθρωπος ἀγνός καὶ τίμιος. Ἄνθρωπος ἐπάκουος καὶ πενιάρης. Ἄνθρωπος εὐγενικός καὶ διακριτικός. Ἄνθρωπος ποὺ ἐκτελεῖ ὠρολόγι τὰ θεοπνευματικά του καθήκοντα. Προσευχὴ πρῶτ' καὶ δευτέρ'. Ταπεινὸς σὴν ἐκκλησίᾳ. Μελετητὴς τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Κ' ὅχι μόνον μελετητὴς, ἀλλὰ καὶ κήρυξ τῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Χριστιανός χωρὶς ἱεραποστολὴ δὲν νοεῖται. Ἄνθρωπος ποὺ δὲν κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰησοῦ, αὐτὸς δὲν εἶναι ἄνθρωπος τοῦ «Ὡσαννὰ». Δυὸ λόγια γιὰ τὸ Χριστό, δυὸ λόγια γιὰ τὴν θυσία του, δυὸ λόγια γιὰ τὴν ἀγάπη του, μπορεῖ νὰ τὰ πῇ ὁ ἀποιοσθήποτε. Ἄνθρωπος τοῦ «Ὡσαννὰ» εἶναι ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ μυστηριακὴ ζωὴ. Μὲ τὴν συγχρὴ ἐξομολόγησιν καὶ μὲ τὴν πῶ συγχρὴ

θεῖα Κοινωνία. Καὶ ὁ ὕμνος ἀπὸ αὐτῶν τὸν ἄνθρωπον δὲν λείπει ποτὲ ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Ὑμνος εὐχαριστίας καὶ ὕμνος δοξολογίας σὺν μεγάλῳ εὐεργέτῃ τῆς ζωῆς του, τὸ Θεόν.

Τέτιοι ἄνθρωποι, ἄνθρωποι τοῦ «Ὡσαννὰ» εἶναι οἱ περισσότεροι σὰ πρῶτα τοὺς χρόνια. Σὰ παιδικὰ χρόνια. Καὶ ἀργότερα σὺν μαθηταὶ καὶ μαθήτριες. Ἀκόμα καὶ σὺν φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριες. Εἶναι χριστιανὰ τὰ χρόνια αὐτὰ τῶν περισσότερων. Εἶναι χρόνια ἀγνῶ, ἀπότηρεντα χρόνια. Χρόνια γεμάτα δρόμοι καὶ παλμός. Ὑστερα δυνως πολλοὶ ἀλλάζουν καὶ ἡ ζωὴ τοὺς γίνεται ἕνα διαρκὲς «ἄρον».

«Ἄρον» θὰ πῇ προσδοκίης. Θὰ πῇ ἀχάριστος καὶ ἀγνώμων. «Ἄρον» θὰ πῇ βλάσφημος, ἄδικος, πλεονέκτης καὶ φιλαργυρικός. Ἄνθρωπος τοῦ «ἄρον» εἶναι ὁ ἄτιμος, ὁ μοιχός καὶ ὁ πόρνος. Ὁ σπάταλος καὶ ὁ μέθυσος. Ὁ χαριτοπαίκτης καὶ ὁ ξενόχτης. Ὁ ἄσωτος νιός. Ὁ ὑπερήφανος καὶ ὁ φθονερός. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν προσεύχεται, δὲν ἐκκλησιάζεται, δὲν ἐξομολογεῖται καὶ δὲν κοινωνεῖ τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀσχορολογεῖ καὶ εἰρωνεύεται κάθε εὐσεβῇ καὶ πιστῇ ψυχῇ. Ὁ σκανδαλισταὶς ποὺ σκανδαλίζει μὲ χίλιους δυὸ τρόπους τοὺς συνανθρώπους του. Ὁ φονιάς καὶ ὁ κακοῦργος. Ὁ κλέφτης καὶ ὁ ψεύτης. Αὐτὸς ποὺ διδὲ ψεύτικο δοκὸ καὶ καταδικάζεται ὁ ἁθῶς. Αὐτὸς ποὺ οὔτε ἀκούει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, οὔτε τὸν διαβάσει καὶ κατὰ συνέπεια καὶ δὲν τὸν κηρύττει. Κανένας δὲν προσφέρει σήμερα τὴ λέξι «ἄρον» γιὰ τὸ Χριστό μὲ τὰ χεῖλη του. Οὔτε ἀκούει καὶ αὐτοὶ οἱ ἄπιστοι. Ἀλλὰ τί σημασία ἔχει αὐτό; Δὲν τὴν προσφέρουν μὲ τὰ χεῖλη, ἀλλὰ τὴν προσφέρουν, ὅπως εἴπαμε μὲ τὴν ἁμαρτωλὴ τους ζωὴ, μὲ τὶς ἁμαρτίες ποὺ διαπράττουν καθημερινά. Κάθε ἁμαρτία εἶναι καὶ ἕνα «ἄρον». Κάθε κακὸς λόγος εἶναι καὶ ἕνα κραυγαλέο «ἄρον». Ἀκόμα καὶ κάθε πονηρὸς λογισμός, κι' αὐτὸς εἶναι ἕνα «ἄρον» μὲ τὸ ὅποῖον σιανρώνεται καὶ σήμερα ὁ Χριστός.

Δύο εἶναι οἱ παρατάξεις τῶν ἀνθρώπων καὶ σήμερα. Ὅπως καὶ τότε. Ἡ πρώτη εἶναι οἱ ἄνθρωποι τοῦ «Ὡσαννὰ». Εἶναι οἱ πιστοὶ καὶ εὐλαβεῖς ψυχές. Εἶναι οἱ πιστοὶ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ οἱ σύγχρονοι μυροφύρες, οἱ ὅποῖες διὰ ἀφοσίωσιν, ἀγάπην καὶ λατρείαν, θυνοῦν τὸν Κύριον. Ἡ δευτέρ' παρατάξις εἶναι οἱ ἄνθρωποι τοῦ «ἄρον», οἱ ὅποῖοι

Τὸ διήγημά μας

Ὁ θάνατος τῆς μητέρας

Τις συμφορὰς καὶ τὰ παθήματα τοῦ ἀνθρώπου ὁ διάβολος τὰ ἐκμεταλλεύεται γιὰ νὰ ἀποσπάσῃ τὶς ψυχὰς ἀπ' τὴν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ὅμως τὰ ἀνέχεται γιὰ νὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν στὸν ἄνθρωπο νὰ δείξῃ τὴν σταθερὰ του πίστη. Αὐτὰ σκεφτόταν ὁ Παῦλος Χορήγης, ὅταν πληροφορήθηκε ὅτι ἡ μητέρα του ἀρρώστησε βαριά. Τούτῃ τῇ συμφορὰ τὴν ἐνοιῶσε σὰν τὴν τελευταία καὶ μεγαλύτερη ἀπ' ὅλες τὶς προηγούμενες.

Εἶχε τελειώσει ἡ θεραπεία τοῦ γιὰ τὴν ἀποκατάστασι τῆς μνήμης του καὶ ἦταν πιά σὲ θέσι νὰ γνωρίσῃ πρόσωπα καὶ γεγονότα τοῦ παρελθόντος. Βεβαίως λεπτομέρειες τῶν ἐπιστημονικῶν του γνώσεων δὲν θυμόταν, οὔτε θὰ ἦταν σὲ θέσι νὰ θυμῇ ποτέ. Εἶχε ταραχθῇ ἀνεπανόρθωτα ὁ χώρος τοῦ ἐγκεφάλου στὸν τομέα τῶν θεωρητικῶν αὐτῶν γνώσεων. Εἶχε ὅμως τὴ δυνατότητα νὰ ξαναμιάσῃ ὅσα ἤξευρε μὲ κοπιαστικὴ μελέτη καὶ ἐργασία.

Ὁ κ. Φερίνης, ὁ διευθυντὴς τοῦ Νοσοκομείου τὸν κάλεσε στὸ γραφεῖο του γιὰ νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ τὸ τέλος τῆς θεραπευτικῆς ἀγωγῆς του.

— Κύριε Χορήγη, τοῦ εἶπε, πρέπει νὰ εἴμαστε ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τ' ἀποτελέσμα-

μὲ τὴ ζωὴ τους σπανιζόντων καθημερινὰ τὸ μεγάλο εὐεργέτη, τὸ Θεό.

Ἀγαπητὲ ἀναγνώστα,

Σὲ κάποια ἀπὸ πῶς δυὸ παραιάξεις ἀνήκει καὶ σὺ. "Ἡ εἶσαι ἄνθρωπος τοῦ «ὠσαννᾶ», ὅπως τὰ εἶπαμε, ἢ εἶσαι ἄνθρωπος τοῦ «ἄδρον». "Ἡ ἀγαπᾷς καὶ λατρεύεις τὸ Χριστὸ ἢ τὸν σταυρόν; "Ἡ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο. Τί, λοιπόν, εἶσαι; «ὠσαννᾶ» ἢ «ἄδρον»; "Ἄν τὸ πρῶτο, μείνε ἐκεῖ πού εἶσαι. Μείνε σὲ δὴ σου τῇ ζωῇ ἓνα Χερουβεὶμ καὶ ψάλλε μὲ τὰ χεῖλη σου καὶ περισσότερο μὲ τὴν ζωὴ σου τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ. "Ἄν ὅμως εἶσαι τὸ δεύτερο, τότε, ἀναλογίσου τὴ θέσιν σου καὶ κάνε μιὰ στροφὴ, τὴν ὠραιότερην στροφὴ στὴ ζωὴ σου. Στροφὴ σὺν πιστοῦς μαθητῆς καὶ σὺν πιστοῖς μαθητρίαις τοῦ Χριστοῦ. Στροφὴ σὺν «ὠσαννᾶ». Σὲ ἓνα αἰῶνιο «ὠσαννᾶ».

Ἀρχιμ. Γερβασίος Ραπτόπουλος

ται. Πιστεύω πὺς μὲ τὴν ἔνεσι πού παρασκεύασα καὶ σὰς ἔγινε, πολὺ λίγες ἀναμνήσεις θάφτηκαν ὀριστικὰ καὶ χάθηκαν γιὰ σὰς.

— Οἱ σπουδαιότερες ὅμως, δῆλωσε πικραμένος ὁ Χορήγης.

— Ναί, δυστυχῶς, πέτυχαν οἱ κακοῦργοι τὸ σκοπὸ τους. Δὲν πρόκειται νὰ θυμῇτε τίποτε σχετικὰ μὲ τὴν παρασκευὴ τοῦ φαρμάκου. Θὰ πρέπει νὰ ξαναρχίσετε ἀπ' τὴν ἀρχή, εἶπε ἀπογοητευμένος ὁ κ. Φερίνης.

— Κι' ἂν ὅμως κατορθώσω νὰ καταλήξω στὰ ἴδια σωστὰ ἀποτελέσματα, πάλι θὰ μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὰ χρησιμοποιήσω γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν θὰ ἀφήσουν οἱ ἴδιοι ἢ ἄλλοι κακοποιοὶ νὰ τὸ κάνω. Πάνω στὴ γῇ κυριαρχοῦν οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις. Κι' ἀλλοίμονο σὲ κείνον πού ἔρχεται ἀντιμέτωπός τους. Τὸν πρῶτο τὸ σκοτάδι. "Ἰσως εἶναι θέλημα Θεοῦ νὰ προσφέρω τὶς ὑπηρεσίες μου στὸν ἄνθρωπο σ' ἄλλο τομέα. Στὸ κάτω - κάτω ἡ προσφορὰ στὸ σῶμα, πού εἶναι φθαρτὸ καὶ μάταιο, εἶναι πολὺ μικρότερος ἀξίας ἀπ' τὴν προσφορὰ στὴν ἀθάνατη ψυχὴ του.

Κούνησε τὸ κεφάλι ὁ ἄλλος.

— Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὺς συμφωνῶ μαζί σας, γιατί ποτέ μου, δυστυχῶς, δὲν φιλοσόφησα. Εἶμαι μόνο ἓνας γιατρός, τίποτε παραπάνω.

— Δὲν σὰς ἀδικῶ, κ. Φερίνη, αὐτὸς εἶναι ὁ κλῆρος σας. Ἐγὼ ὅμως βλέπω, τώρα μάλιστα τελευταία μετὰ τὴν συμφορὰ, βλέπω καλύτερα, πὺς εἶμαι προωρισμένος ἀπ' τὸ Θεὸ γιὰ ἄλλη ἀποστολή. Μάλιστα, αὐτὸ εἶναι. Ὅλα αὐτὰ εἶναι μηνύματά τοῦ οὐρανοῦ. Ἕνα ὁκόμῃ πού περιμένω θάνατο πρὶν ἢ ξεκάθαρσιν. Θὰ μάθω τί θέλει ἀπὸ μένα ὁ Θεός.

Μιὰ νοσοκόμα μπῆκε μέσα ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλά, κ. Χορήγη, εἶναι ἀνάγκη νὰ πάτε ἀμέσως στὸ σπίτι σας. Σὰς χρειάζεται ἐπείγοντως ἡ μητέρα σας.

— Ἡ ἴδια ἦταν στὸ τηλέφωνο;

— Ὁχι, μιὰ γειτόνισσα.

Μαῦρα φίδια ἔξωσαν τὴ σκέψιν του. Ἡ μητέρα του, πού τόσο πληγώθηκε ὅταν τὴν ἔβλεπε σὰν ξένος πρὶν βρῇ τὴ μνήμην του, δὲν

δυνάτεζε στο γεγονός ότι χάθηκε για πάντα ο μονακριβός γιός της. Φαίνεται πως η καρδιά της, που πάντα ήταν εύθραυστη δεν άντεξε στη σκέψη πως έχασε για πάντα το παιδί της, που θα την έδλεπε πια όχι σαν μητέρα του αλλά σαν ξένη. Που νόθευε ότι λίγο πριν τον κλονισμό της υγείας της ο γιός της θα ήταν ολοδικός της ξαναβρίσκοντας τον εαυτό του.

Κάτι τέτοιες σκέψεις του τριβέλιζαν το νου, όταν πήγαινε διασπαστικός στο σπίτι. Σχεδόν ήταν σίγουρος πως θα βρισके τη μητέρα του στο κρεβάτι. Και δεν απατήθηκε. Την βρήκε σε κακή κατάσταση. Σχεδόν αναίσθητη, να παραιμιλά. Της έκανε μια καρδιοστονωτική ένεση και περίμενε να συνέλθει. Μόλις άνοιξε τα μάτια της του χαμογέλασε.

— Μητέρα, μη λές τίποτε. Δεν κάνει να μιλάς και να κουράζεσαι, της είπε μαλακά.

— Είμαι η μητέρα σου. Θέλω να θυμάσαι, πως είμαι πραγματικά η μητέρα σου.

— Ναί, μητέρα, το θυμάμαι. Είλικρινά σου λέγω, έγινα πια καλά και θυμήθηκα τα πάντα για μας κι' αν θέλεις να σου πω γεγονότα, που θα σε πείσουν.

"Αρχισε να της άραδιάζει γεγονότα της παιδικής του ζωής.

— Δόξα τῷ Θεῷ, ξαναβρήκα το παιδί μου. Εύχαριστώ Κύριέ μου, είπε με ολοφάνερη χαρά.

— Καλά τώρα, μητέρα, ησυχάσε. Θα τηλεφωνήσω να στείλουν ασθενοφόρο για να σε μεταφέρω στο Νοσοκομείο. Έχεις ανάγκη από στενή παρακολούθηση.

— Είναι άκωφο, παιδί μου. Φαίνεται πως ήλθε το τέλος μου. Το νοιώθω κιόλας να πλησιάζει. Ξεύρει ο Θεός τί κάνει. Φαίνεται πως σου είμαι πια άχρηστη, ίσως μόνιμα και βάρος.

— Δεν πρέπει να εγκαταλείπη κανείς τον αγώνα της ζωής. Θα γίνεις καλά και θα ζήσης. Κάνε κουράγιο, μητέρα.

— Όχι, ξέρω εγώ τι λέω. Πριν με μετακινήσης φέρε μου τον γιατρό της ψυχής, να πάρω τα ψυχικά εφόδια και μετά κάνε ό,τι νομίζεις για τη θεραπεία μου.

Δεν έχει άδικο, σκέφθηκε ο γιατρός. Η διάγνωσή του δικαιολογούσε πλήρως τους φόβους της. Ήταν μάλιστα εύχαριστημένος, που τον απάλλαξε από την δύσκολη θέση να της υποδείξει να κάνει το τελευταίο αυτό καθήκον κάθε καλού Χριστιανού. Έτρεξε άμέ-

σως στον καλό κληρικό της ένορίας του.

— Πάτερ, του είπε, μιὰ ακόμη κρίσις ίσως θα είναι η τελευταία. Έλάτε, σάς παρακαλώ, να της προσφέρετε την τροφή της άθανασίας.

Ζήτησε την εύθανασία της μητέρας του ο Παύλος. Πραγματικά είχε τα τέλη της ζωής της «χριστιανικά, ανεπαίσχυντα και ειρηνικά» και ήταν σίγουρος πως έζησε όλη της τη ζωή, έτσι ώστε να έχει καλή απόλογια μπροστά στον Δίκαιο Κριτή.

Με συγκίνηση και λαχτάρα δέχτηκε τον Ιερέα. Έξωμολογήθηκε τα αμαρτήματά της, κοινωνήσε τα άχραντα μυστήρια και ξαναξάπλωσε.

— Άς γίνει τώρα το θέλημα του Θεού, είπε ήρεμα.

Ο γιατρός συνώδεψε μέχρι την πόρτα τον Ιερέα και πήγε μετά να τηλεφωνήσει. Όταν ξαναπήγε κοντά της είχε αφήσει την τελευταία της πνοή. Της σταύρωσε τα χέρια και τηλεφώνησε όπου έπρεπε, για τις τελευταίες φροντίδες προς ένα σώμα νεκρό.

Την άλλη μέρα συνώδευε στον τάφο, ο τι προσφιλές είχε στη ζωή του μετά το Θεό. Δεν του έμνε πια τίποτε, που να τον δίνει με τον κόσμο. Τα γεγονότα όπως εξελίχθηκαν ώδηγούσαν σ' ένα συμπέρασμα. Τον καλούσε ο Θεός σ' έναν άγνωστο αγώνα. Δεν του έμνε τίποτε άλλο, παρά να περιμένη έναγωνία την κλήση του.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΙΣ

Υπενθυμίζομεν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ εἰς ὅλους τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανοὺς ὅτι τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀπολυτρώσεως» λειτουργεῖ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πλάτωνος 2 (πλησίον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἀχειροποιήτου) καὶ διαθέτει χριστιανικὰ βιβλία ὅλων τῶν ὁρθοδόξων ἐκδόσεων καὶ συγγραφῶν καθὼς καὶ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ εἶδη, εἰκόνες, κασέττες βυζαντινῆς μουσικῆς κ.λ.π.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν διὰ κάθε παραγγελίαν δύνανται νὰ ἀπευθύνωνται εἰς τὴν διεύθυνσιν. Βιβλιοπωλεῖον «Ἀπολυτρώσεως», Πλάτωνος 2, Τηλ. 74-518, Θεσσαλονίκη.

ΤΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Μήτι περνιεῖ ἄνθρωπος Θεόν; Διό-
τι ὑμεῖς περνιζέτε με. Καὶ ἐρεῖτε·
»Εν τίνι ἐπιτερνισάμεν σε; «Ὅτι τὰ
»ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὑμῶν
»εἰσὶ» (Μαλαχίας 3, 8)

Ἔχει κι' ὁ Θεὸς τὰ παράπονά του. Τὰ πικρὰ παράπονά του. Εἶναι ὁ μεγάλος Πατέρας πὺν κάθε μέρα, κάθε στιγμή καὶ ὥρα τὸν πληγώνουν τὰ αὐνεία παιδιὰ του. Ποῦ νὰ στραφῇ δὲ γιὰ τὰ πῃ κι' ὁ Θεὸς τὰ παράπονά του; Ποῦ ἄλλου παρὰ τοὺς ἁγίους ἄνδρας, τοὺς θεοπνεύστους συγγραφεῖς τῆς Βίβλου. Προφητῆται κι' εὐαγγελισταὶ ἔχουν καταγράφει στὴ Γραφή μερικὰ ἀπ' τὰ δίκαια παράπονα πὺν ἔχει ὁ Θεὸς ἀπὸ μᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους.

Θὰ μᾶς πηγαινὲ πὺν μακρὰ ὁ λόγος ἂν θὰ ἐπιχειρούσαμε ν' ἀναφέρουμε ἓνα πρὸς ἓνα τὰ παράπονα τοῦ Θεοῦ, πὺντε καταγραμμένα στὴ Βίβλο. Θὰ περιορισθούμε σήμερα μονάχα σ' ἓνα φορικτὸ παράπονὸ του, πὺν διατυπώνεται μὲ τὸ στίγμα τοῦ προφήτου Μαλαχία. Γράφει λοιπὸν ὁ ἱερὸς ἄνθρωπος Παλαιᾶς Διαθήκης: Μήτι περνιεῖ ἄνθρωπος Θεόν; Διότι ὑμεῖς περνιζέτε με. Καὶ ἐρεῖτε: Ἐν τίνι ἐπιτερνισάμεν σε; «Ὅτι τὰ ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὑμῶν εἰσὶ» (Μαλαχίον 3, 8).

Τί νὰ σημαίνει ἄραγε ἡ λέξις «περνιεῖ»; Κατὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, «περνιζέω» θὰ πῇ: Πεδηλώνω, θάζω δηλαδὴ τρικλοποδιά, ξεγελῶ, δολιεύομαι, ἀπατώ. Τὸ πρωτότυπο μάλιστα στὴν Ἑβραϊκὴ γλῶσσα ἔχει τὸ ῥῆμα «κλέβω».

Νὰ ποῖδ εἶνε τώρα τὸ παράπονὸ τοῦ Θεοῦ: «Εἶνε λογικὸ καὶ πρέπον νὰ ξεγελᾷ καὶ νὰ κλέβῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν Θεόν; Ἀσφαλῶς ὅχι. Κι' ὅμως, ἔσεῖς μὲ ἀπαιτᾶτε, μὲ κλέβετε. Καὶ μετὰ μου λέτε: Σὲ τί σὲ κλέψαμε; Νά! Στὰ δέκατα καὶ οἱς προσφορὰς».

Ἀσφαλῶς, ἀγαπητέ μου ἀναγνώστα, θὰ ἀγανακτῇς μὲ τὴν ἀχαρκτηρίστη συμπεριφορὰ τῶν Ἰουδαίων, ἡ ὅποια ἀναγκάζει τὸ Θεὸ νὰ ἐκφράξῃ σὺν προφήτῃ του τόσος φορικτὰ παράπονα. Ἀκοῦς ἐκεῖ; Νὰ ἀπαιτοῦν καὶ νὰ κλέβουν τὸ Θεό! Μὰ ἀφοῦ ἦσαν ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τὴ θρησκεία τοὺς νὰ δίνουν σὺν Θεῷ τὸ ἓνα δέκατο τῆς παραγωγῆς τῆς γῆς

καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ποιμνίων καὶ τῶν ἀγελῶν, καὶ ἀφοῦ ὁ Κύριος ἀξιοῦσε σὺν δικαίον καὶ τὰ πρωτογενήματα, «τὶς ἀπαρχές», αὗτοι γιατί δὲν ἦσαν καθαροὶ σιτοὺς λογαριασμοὺς τοὺς μὲ τὸ Θεό; Διότι ἡ ἀγάπη τῆς ὕλης τοὺς εἶχε ἀπορροφήσει ἀδύο, πὺν προτιμοῦσαν νὰ ξεγελάσουν τὸν οὐράνιο Πατέρα τοὺς, φτάνει κατὰ νὰ κερδίζαν. Κι' ὅμως! Ὅλοι τοὺς ἐγνώριζαν τὸν Μωσαϊκὸ νόμο, πὺν ἔλεγε πὺς «τὰ δέκατα» ἦσαν περιουσία τοῦ Θεοῦ, σὶν ὅποια ὁ δωρητὴς δὲν εἶχε περισσότερα δικαιώματα ἀπὸ δ,τι θὰ μπορούσε νὰ ἔχῃ σὶν περιουσία κάποιου ἄλλου ἀνθρώπου. Πολὺ δίκαια λοιπὸν τὰ παράπονα τοῦ Θεοῦ.

Μὴ θιάζεσαι ὅμως, ἀγαπητέ μου ἀναγνώστα, σὶν νὰ χαρακτηρίξῃς ἄλλους ἀνθρώπους πὺν ἐπικράναν τὸν Κύριο. Γιατὶ ἴσως καὶ σὺ, ὅπως κι' ἐγώ, ἴσως ὅλοι μᾶς νὰ δεῖξαμε τὴν ἴδια σιάσι ἐναντὶ σὶν οὐράνιο Πατέρα. Κι' ἀσφαλῶς τὸ παράπονὸ του δὲν ἔπαυε. Συνεχίζεται καὶ σήμερα. Καὶ ἀπεινθύνεται πὺν πρὸς ὅλους μᾶς.

«Διότι ὑμεῖς περνιζέτε με». Μὲ ξεγελᾶτε, μὲ κλέβετε. Ὅταν ἀκοῦτε τὴν ἱκεσία τοῦ φτωχοῦ πὺν ζητᾷ τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπη σας, τὴν ὀλικὴ καὶ τὴν πνευματικὴ σας συμπαρασίασι, καὶ σὲς ψυχροὶ καὶ ἄκαρδοι προσπερνᾶτε ἀδιάφοροι σὶν ραγισμένη φωνῇ τῶν φτωχῶν παιδιῶν μου, τότε ἀσφαλῶς μὲ κλέβετε. Κρατεῖτε κατὰ πὺν μ' ἀνέκει....

Δίκαιο τὸ παράπονὸ τοῦ Θεοῦ. Ὅτι ἔχουμε δὲν εἶναι δικό μας. Ἐκείνου εἶνε. Κ' αὐτὰ τὰ ὀλικά μας πλοῦτη, εἶτε πολλὰ εἶνε, εἶτε λίγα, ὅλα ἀνήκουν ὀλοκληρωτικὰ σὶν Θεῷ. Ἐμεῖς ἅπλοὶ διαχειρισταὶ εἴμαστε. Δὲν ἔχουμε κανένα δικαίωμα νὰ ἰδιοποιούμεθα δ,τι δὲν μᾶς ἀνέκει ἀποκλειστικὰ καὶ νὰ τὸ χρησιμοποιούμε μονάχα γιὰ τὶς δικές μας, τὶς προσωπικὲς μᾶς ἀνάγκες. Δίπλα μᾶς ὀλοκονομαὶ καὶ οἱ ἀδελφοί. Καὶ αὗτοι περιμένουν. Περιμένουν ἔσένα καὶ μένα νὰ προ-

σιρέξουμε στις ποικίλες ανάγκες των. 'Η ἐλεημοσύνη εἶνε ἀπαιτήση ὅχι μονάχα κοινωνική, μὰ καὶ θεία. Πρῶτα μάλιστα θεία. «Ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανείζει Θεῶ». Καὶ μὲ ὑπερβολικὸ τόκο.....

"Αμα λοιπὸν κλείνης τὴν καρδιά σου καὶ ἄμα ἀσφαλίζης τὸ πορτοφύλι σου, τότε κλέβεις, μάλιστα κλέβεις τὸν ἴδιο τὸ Θεό. Ὁ ἀνελεῆμων καὶ ὁ ἀσπλαγχνός εἶναι καταχραστὴς τοῦ Κυρίου του. Γι' αὐτὸν θὰ ἐκφράζη τὸ δίκαιο παράπονό του στοὺς ἀγγέλους. «Ὁ-ὐ καὶ ἐπιδέκαται καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὧν ἐδοῖς».....

«Διότι ὑμεῖς περιγίzeit με». Μὲ ξεγελάτε, μὲ κλέβετε. "Όταν τὸ χρόνιο τοῦ εἰκαστικισμοῦ τὸν χρησιμοποιεῖτε μονάχα γιὰ τὴν ἐργασία σας, γιὰ τὶς σπουδές σας, γιὰ τὰ μαθήματά σας, γιὰ τὶς ἐκδρομές σας, γιὰ τὴν ψυχαγωγία σας, γιὰ τὰ παιδιὰ σας, γιὰ τὶς οἰκογενειακές σας σκοιοῦρες. Καὶ ἡ ὑπόθεση τοῦ αἰωνίου μέλλοντός σας, μικρή, πολὺ μικρή, ἐλάχιστη θέση κατέχει σὴ ζωὴ σας. Πότε ἀνοίξατε τὸ λόγο μου γιὰ νὰ μελετήσετε τὸ θέλημά μου; Πότε δείξατε ἐνδιαφέρον γιὰ ἱεραποστολικὰς προσπάθειες; Πότε ἤλθατε σὶν καὶ μου καὶ μέναιτε ἔστω καὶ μιὰν ὥρα τελείως ἀπερίσπαστοι καὶ ἀφωσιωμένοι σὴ δική μου λατρεία; Τὶς καλύτερες ὥρες σας πὶς διαθέτετε γιὰ μικρά, εὐτελῆ καὶ ἀσήμαντα. "Εχω παράπονο. Μοῦ κλέβετε τὸν χρόνον.....

Δίκαιο τὸ παράπονο τοῦ Θεοῦ. Πολυάσχολοι δλοὶ μας. Θαρρεῖς κι' εἶχε ἐμᾶς ὑπ' ὄφιν τοῦ ὁ προφητᾶνᾶς, διὰν ἔγραφε: «Ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, οἱ ἐσθιοντες ἄρτον ὀδύνης» (Ψαλμ. 126,2). Θέλετε καλύτερο σκεπτάρισμα τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου; Τρέχουμε καὶ δὲν προφταίνουμε. Μᾶς κυνηγᾶνε. Μᾶς κυνηγᾶνε. Μᾶς κυνηγᾶνε. "Αχ! αὐτὲς οἱ βιωτικὲς μέραμες. Πόσο μᾶς ἀπορρόφησαν! "Ακούστε τί ἀναφέρει ἡ σταισιτική: "Ενας ἄνθρωπος πὸν πέθανε 70 ἐτῶν διέθεσε τὰ χρόνια τῆς ζωῆς του ὡς ἐξῆς: 15 χρόνια ἐργάσθηκε, 20 κοιμήθηκε, 2 ἔτρωγε, 1 ντυνότανε, 9 μῆνες πλυνότανε, 7 μῆνες ξυρίζοντανε, 4 καθάριζε τὴ μύτη του, 2 μῆνες τὰ δόντια του κ.τ.λ. Γιὰ τὸ Θεὸ πόσον χρόνον διέθεσε; Δὲν ἦταν λοιπὸν κλέφτης καὶ καταχραστὴς; Μὰ κι' ἐὼν κι' ἐγὼ πὶ εἰμαστε;.....

«Διότι ὑμεῖς περιγίzeit με». Μὲ ξεγελάτε, μὲ κλέβετε. "Όταν τὰ πάπαντα πὸν οὐς

ἔδωσα δὲν τὰ χρησιμοποιεῖτε γιὰ τὴ δόξα μου, ἀλλὰ τὰ θέτετε σὴν ὑπηρεσία σκαινῶν καὶ σατανικῶν δυνάμεων, τί ἄλλο κάνετε;.....

Πόσον δίκαιο ἔχει ὁ Θεός. Ἐπροόκισε τοὺς ἀνθρώπους μὲ προσόντα πολλὰ. Σ' ἄλλον ἔδωσε πλούσιο συναισθηματικὸ κόσμον, σ' ἄλλον σκέψη φωτεινὴ, σ' ἄλλον ὑγεία σιδηρὰ, σ' ἄλλον δεξιότητες μεγάλη, σ' ἄλλον γλυκειὰ φωνή, σ' ἄλλον μυϊκὴ δύναμις καταπληκτικὴ, σ' ἄλλον καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία. Καὶ πὸς ἐχρησιμοποίησαν τὰ ταλέντα τοὺς αὐτὰ οἱ ἄνθρωποι; Τὰ ἔδωσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δυνατοῦ; Κάθε ἄλλο. Μὲ τὴ διάνοιάν τοὺς συνέλαβαν θεωρίες ἀντιχριστιανικὰς, ὑλίζουσες. Μὲ τὴν πένναν τοὺς ὑμνησαν ταπεινὰ καὶ χυδαῖα πράγματα. Μὲ τὴ φωνὴ τοὺς τραγουδῶσαν μόνον τὴ σάρκα. Μὲ τὴν τέχνη τοὺς ἐμαστίγωνσαν εἰς αἰσθήσεις τοῦ κόσμου. Τέτοια διασπορὴ τῶν ταλάντων, πὸν ξένος μεγάλος συγγραφεὺς ἀναγκάζεται νὰ ὁμολογήσῃ, πὸς ἡ τέχνη χρωσιὰ πολλὰ σὴν ἀμαρτία.....

Εἶνε δυνατόν νὰ μὴν ἔχη παράπονα ὁ Θεὸς ἀπὸ ἕνα Φρόνδ, ἀπ' ἕνα Δαρβῖνο, ἀπ' ἕνα Μάρξ, ἀπ' ἕνα Νίτσε, ἀπ' ἕνα Μπαρμπός, ἀπ' ἕνα Καζαντζάκη, ἀπ' ἕνα Καββαδία, ἀπ' ἕνα Τουλοῦζ Λαιρέκ, ἀπ' ἕνα Πιτιγκρέλλι, ἀπ' ἕνα Ζὰν Πὼλ Σάρισ, ἀπὸ μιὰ Σιμόνη νιέ Μπωδουάρ; Τοὺς ἐπροόκισε ὁ Θεός μὲ σπάνια καὶ ἐκλεκτὰ χαρίσματα. Κι' αὐτοί; Οὐκ ἕνα εὐχαριστῶ. Τὸνναντίον μάλιστα. Τὸν ἔβρισαν, τὸν εἰρωνεύτηκαν, τὸν ἐσάρκασαν, τὸν ἀρνῆθηκαν, τὸν βλαστήμησαν. Μένουν σὴν Ἱστορία ὡς οἱ μεγάλοι «περινοσιαὶ» τοῦ Θεοῦ.....

«Διότι ὑμεῖς περιγίzeit με». Μὲ κλέβετε διὰν ἀγαπᾶτε ἄλλα πρόσωπα κι' ἄλλα πράγματα περισσότερο ἀπὸ μένα. Ἡ πρώτη ἀγάπη θέλω νᾶνε ἡ δική μου. Μοῦ ἀξίζει μιὰ τέτοια ἀγάπη. Κι' ὅμως, ἐνῶ ἐγὼ ἀπαιτῶ τὴν ἀποκλειστικὴ αὐτὴ θέσι σὴν καρδιά σας, οεῖς δὲν μ' ἀκοῦτε, κι' ἄλλα πρόσωπα ἔχουν κάνει κατοχὴ τὴ σκέψη σας καὶ τὸ αἶσθημά σας...

Μήπως εἶναι ἄδικο κι' αὐτὸ τὸ παράπονο τοῦ Θεοῦ; Δὲν τὸν ἀγαποῦν πιά ὅπως κάποτε τὸν ἀγάπησαν ἱερουργοί. Τώρα μέθυσαν οἱ καρδιές των ἀπὸ ἄλλες ἀγάπες. Ποῦ νὰ βρῆς πιά μιὰ καρδιά ἐνὸς Ἀβραάμ, ὁ ὅποιος ἦταν ἔτοιμος νὰ κἀν τὴ μεγαλύτερη θυσία γιὰ νὰ δείξῃ τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης πὸν ἔκαιε σὶν αὐτὴν του! Ποῦ νὰ βρῆς ἕνα Παῦλο, ὁ ὅποι-

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ:

24 Μαρτίου

Ο "Άγιος Ίερομάρτυς ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ὁ νέος,
Πατριάρχης Κων/πόλεως

Η ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

Τὸ ἀγωνιστικὸν στοιχείον τῶν μαρτύρων

Υποδείγματα ἰδεώδους ποιμαντικής δράσεως ὑπῆρξαν οἱ φορεῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας καθ' ἄλλην πῆν περίοδον τῆς δουλείας τοῦ ἑλληνισμοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς, διάκονοι καὶ μοναχοί, ὡς καὶ ὅποιοι ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου ἠγωνίσθησαν μετὰ φανατισμοῦ διὰ τὴν τόνωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἔθνικο φρονήματος τοῦ καταπιεζομένου ἑλληνισμοῦ. Οἱ Ἕλληνες Χριστιανοὶ μὲ ὁλὰς τὰς δυνάμεις των προσεπάθησαν νὰ καταρτίσουν θρησκευτικῶς, πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς τοὺς σκληρωμένους ἀδελφούς των καὶ νὰ ἐμπνεύσουν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀφοσίωσιν εἰς

τὰ ἑλληνοχριστιανικά ἰδεώδη. Ὅτι καὶ ἂν γραφῇ διὰ τὸν ἡρωισμόν των ὑποδούλων Ἑλλήνων εἶναι μικρόν. Ἰδιαίτερος ἔδρασαν οἱ κληρικοί. Καὶ τίθεται τὸ ἐρώτημα, ὕστερα ἀπὸ τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας των κληρικῶν τῆς περιόδου τῆς Τουρκοκρατίας, εἰς ποίαν θέσιν εὐρίσκεται σήμερον ἡ Ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας καὶ ποῦ κατευθύνεται; Αἱ ἀπαντήσεις ἐμφανίζουν ἀντίφασιν, διότι ἄλλοι νομίζουν «ὅτι εὐρισκόμεθα πολὺ πλησίον τῆς νυκτός», ἄλλοι διακηρύττουν ὅτι ἐσημειώθησαν καταπληκτικαὶ πρόοδοι καὶ ἄλλοι ὁμιλοῦν μὲ ἀπαγοήτευσιν ὅτι ἡ κατὰστασις ἐμφανίζει στασιμότητα.

Φανερόν εἶναι ὅτι ἡ Ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας εὐρίσκεται ἐν πορείᾳ καὶ ἡ κίνησις τῆς παρουσιάζει αὐξησιν. Δὲν εἶναι ὁμοῦς ἡ

ὡς μὲ δύναμη καὶ ἔμφραση διαλαλοῦσε: «Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;» (Ρωμ. 8, 35). Ποῦ νὰ θρῆς τὴν ἀγάπην διὸς Ἰγνατίου Θεοφύρου, ὁ ὁποῖος ὠνόμαζε τὸν Χριστὸ «ἐρωτᾷ» του; Ποῦ νὰ θρῆς τὴν αὐθιανικότητα ἐνὸς Γρηγορίου Θεολόγου, ὁ ὁποῖος τὴν μαῖνιαν τοῦ Θεοῦ τὴν εἶχε πρὸ πάντων καὶ ἀπὸ τὴν ἀναπνοή του; «Μνημονεύειον τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἢ ἀναπνευστέον!» Ποῦ νὰ θρῆς τίς ὁμορφες ἐκείνες ψυχὰς τῶν δούλων καὶ ὁμολογητῶν τῆς πίστεως, οἱ ὅποιοι ἐδάδεζαν τὴ ματωμένη καὶ πυρωμένη ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου μόνο καὶ μόνο, γὰρ ἀγαποῦσαν πολὺ Ἐμεῖς...!

Ἦσαν μὲ ἐποχὴ, μὲ χροσὴ ἐποχὴ, πού οἱ Χριστιανοὶ σὴν πλεονότητά τους ἔδιναν σὸ Θεὸ τὴν πρῶνὴν θέσιν σὴν καρδίᾳ τους. Σήμερον ὁμοῦς; Στὰ χρόνια τοῦτω ἐσθῆσαν ἢ φλόγα. Κι' ἡ ἀγάπη μας λιγόστεψε. Ἐγινε ἄτονη, χλωμή, λυμφατική. Γι' αὐτὸ παραπονεῖται ὁ Θεός. Γιὰ ἄλλα πράγματα πρὸς ὁ ἐνδοσιασμός μας, γι' ἄλλα ἡ σκέψις μας καὶ ἡ ἀποσχόλησός μας, γι' ἄλλα τὰ ξενύχια καὶ

οἱ ἀγωνίες μας. Γιὰ τὸ Θεὸ ψίχουλα, ψίχουλα, ψίχουλα ἀγάπης..... Δὲν εἴμαστε λοιπὸν καταχραστὲς καὶ κλέφτες; Δὲν εἶνε σὰν νὰ θάξωμε «τρικλοποδία» ὅχι πλέον σὲ ἄνθρωπο, ἀλλὰ σὲ τὸν ἴδιον τὸν Θεόν; Δὲν τὸν ξεγελοῦμε μὲ φτηνὰς αἰσθηματολογίας μονάχα;.....

Ἀγαπητοὶ μου ἀναγνώσταί! Ὁ Κάρολος Κίνγκλεϋ ἐπιθυμοῦσε νὰ χαραχθοῦν τοῦτες οἱ τρεῖς λέξεις πρὸς τὸν ἴατρο πού θὰ περιέκλειε πὰ θνητὰ λείψανα τῆς συζύγου του καὶ τοῦ ἰδίου: Amavimus, Amamus, Amabimus. Ἀγαπήσαμε, ἀγαποῦμε, θὰ ἀγαποῦμε. Μποροῦμε καὶ μεῖς νὰ ποῦμε τὰ ἴδια λόγια «ἐκ θαθέων»; «Ὡ ἂν ἀποκτήσουμε ἀγάπην, φλογερὴ ἀγάπην σὸ Χριστό! Οὔτε κατὰ διάνοιαν θὰ περᾶ τότε ἡ αἰέψις νὰ ξεγελοῦμε πὸν Κύριον, νὰ τὸν ἀπειρηθῶμε», νὰ τὸν ἀποιᾶμε καὶ νὰ τὸν κλέβουμε. Ἡ ζωὴ μας καὶ ἡ καρδιά μας θὰ γίνῃ μὴ κινδύου πού θὰ ξεχρῶνῃ ἔμμενος παναρχμόνιος θαθεῖας καὶ εὐλογητοῦς ἀγάπης. Τότε θὰ δικαιούμαστε νὰ λέμε: «Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρωμεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα».

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

πρόδοδος της ανάλογος πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν. Τὸ ἐνθουσιαστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν στοιχεῖον δὲν φλογίζει τὰ στήθη. Δὲν φωτίζονται οἱ δρόμοι ἀπὸ ἀνταύγειαν πνευματικῶν ἐκρήξεων ποιμένων τῆς Ποίμνης τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ποιμαντικὴ τῆς Ἐκκλησίας σήμερον διατηρεῖ ἀπλῶς εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ δρόμου τοὺς ποιμένας χωρὶς νὰ ἐπιχειροῦν ἐφόδους διὰ τὴν κατὰληψιν βασικῶν ἀντικειμενικῶν στόχων. Καλὴ εἶναι καὶ ἡ ἀμυντικὴ θέσις, ἀλλὰ εἰς περιόδους ἀνεφοδιασμοῦ. Εἰς κρίσιμους ὁμας στιγμὰς ἡ ἐπίθεσις μαρτυρεῖ ἡρωισμόν, ἀποφασιστικότητά καὶ συναίσθησιν τῆς εὐθύνης ἐναντί τῶν ἐπιπαγῶν τοῦ ἱστορικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ χρέους.

Ἡ ἀδράνεια καὶ ἡ χλιαρότης ἐλέγχονται ὡς ἄρνησις ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἀντιθέτως τονίζονται ὡς δημιουργικαὶ ἐκδηλώσεις ἡ δραστηριότης καὶ ἡ φλόγα τῆς καρδίας διὰ τὴν διακήρυξιν τῶν θεῶν διδασκαλιῶν. Κατὰ τὴν ἐπιφυλακτικότητά ἔχομεν διάλυσιν τοῦ συστήματος τῶν ἀξιών, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀξία τῆς προσωπικότητος, ἐνῶ κατὰ τὴν ἀμολογίαν τῆς ἀληθείας ἔχομεν τὸν ὀρθὸν προσανατολισμόν. Τὸ «ἢ εἶσαι Χριστιανὸς καὶ σκέπτεσαι καὶ ζῆς ὡς ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ» ἢ δὲν εἶσαι Χριστιανὸς καὶ ἐπομένως ἀνάξιος νὰ φέρῃς τὸ χριστιανικὸν ὄνομα» ἀποτελεῖ σαφὴ θέσιν διὰ τὸν σύγχρονον Χριστιανόν. Ἄν αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ θέσις τοῦ οἰουδήποτε Χριστιανοῦ, διὰ τὸν ἐπιφορτισμένον μὲ τὸ ποιμαντικὸν ἔργον περιττεῖται πᾶς προσδιορισμὸς τῆς θέσεώς του εἰς τὰ κοινωνικὰ σχήματα.

Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἔχει νὰ παρουσιάσῃ πλῆθος ποιμένων οἱ ὁποῖοι ἔπραξαν, δι' ἐπεβάλλετο ἐκάστοτε. Ἰδιαίτερας προβάλλει ἡρωικὰς μορφὰς τῆς περιόδου σκληρὰς δοκιμασίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν ὁθωμανικὴν βαρβαρότητα. Παρουσιάζει τὸν ἁγίον ἱερομάρτυρα ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ τὸν νέον, Πατριάρχην Κων)πόλεως, μαρτυρήσαντα κατὰ τὸ ἔτος 1657 εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν, τιμῶσα δὲ τὴν μνήμην του τὴν 24ην Μαρτίου καὶ τὸν προβάλλει ὡς παράδειγμα πρὸς μίμῃν.

Ὁ ἱερομάρτυς Παρθένιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Μυτιλήνην ἐξ εὐσεβῶν γονέων. Ἀνετράφη χριστιανοπρεπῶς καὶ διακρίθη μεταξὺ τῶν συνομηλίκων του διὰ τὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰ γράμματα καὶ διὰ τὸν καλὸν χαρακτήρα του. Πόθος του ἦτο νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν

τοῦ Χριστοῦ ὡς ποιμὴν. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του ἀφωσιώθη εἰς τὴν μελέτην τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν βίωσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια ἀνέπτυξε μεγάλο κοινωνικὸν ἔργον. Περιήρχετο τὰς οἰκίας τῶν Χριστιανῶν καὶ προσέφερε βοήθειαν. Ἐνεθάρρυνε τοὺς ὑποδούλους συνανθρώπους του νὰ ἐμμένουν εἰς τὰ δόγματα τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ νὰ ἀποκρούουν μετὰ φανατισμοῦ τὰς θρησκευτικὰς καταπιέσεις τῶν ὁθωμανῶν. Συνεκέντρωνε καθ' ὁμάδας νέους καὶ ἐδίδασκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Καὶ πρὸς τοὺς ὁθωμανοὺς ἐστράφη ὁ Παρθένιος διδάσκων καὶ πρὸς αὐτοὺς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν. Διέτρεξε πολλάκις τὸν κίνδυνον νὰ συλληφθῇ καὶ νὰ κακοποιηθῇ ἀπὸ τοὺς ὁθωμανοὺς Τούρκους μὲ τὴν κατηγορίαν δι' ὑπεκίνησε τοὺς Χριστιανοὺς εἰς στάσεις κατὰ τῶν Τούρκων. Ὁ Παρθένιος μὲ τὴν προστασίαν τῆς θείας προνοίας διέφυγε τὸν κίνδυνον. Προσέφερε θετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν ὑπόδουλον ἑλληνισμόν καὶ τὸ ἔργον του ἀναγνωρίσθη παρ' ὅλων τῶν Χριστιανῶν Ἑλλήνων. Οἱ Χριστιανοὶ ἀναγνωρίσαντες τὴν μεγάλην δραστηριότητά του ἡξίωσαν τὴν διαποιμνασιν τῆς Χίου ὑπ' αὐτοῦ. Ἔτσι ὁ Παρθένιος χειροτονηθεὶς ἀναγνώστης, διάκονος, ἱερεὺς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπίσκοπος τῆς Χίου ἐργάσθη διὰ τὴν τόνωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ φρονήματος τοῦ ποιμνίου του. Ἀργότερα ἀνῆλθεν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως περὶ τὸ 1656. Ὡς Πατριάρχης ὁ Παρθένιος ἐργάσθη διὰ τὸ καλὸν τῶν Χριστιανῶν καὶ ποικιλοτρόπως τοὺς ἐβοήθησε.

Ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος διανοίγει ὁδοὺς διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τουρκοκρατίας οἱ Χριστιανοὶ εἶχον νὰ ἀντιμεταπίσουν τὴν ἀναστάτωση τὴν ὁποίαν καθημερινῶς σχεδὸν ἐδημιούργουν οἱ φανατισμένοι κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ὁθωμανοί. Ἐλλείπεν ἡ ἡρεμία. Αἱ ἡμέραι ἦσαν ποιηραὶ καὶ δύσκολοι. Ὁ κίνδυνος εὐρίσκετο πλησίον τῶν ὑποδούλων. Οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες δὲν δύνανται νὰ συλλάβουν τὸ μέγεθος τῆς ἀγωνίας τῶν Χριστιανῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διότι ζῶντες εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ δυνατότητες

είναι άπεριόριστοι και οι σκοποι άπροσδιοριστοι ναμίζουn ότι όλα ήσαν τότε όπως τα αντικρύζουn σήμερα. Έπειδι ή ακριβώς επι των ήμερών μας τα τεχνικά μέσα είναι τέλεια και αι προοπτικαι καλαι, διὰ τον λόγον αυτόν και ή ευθύνη είναι μεγαλυτέρα, διότι επιτρέπουν μίαν χαλαράν ήθικην συγκρότησιν του ατόμου και δεικνύουν άδικαιολόγητον άδιαφορίαν.

Έχει ο σύγχρονος άνθρωπος τον άναγκαιούτα έξοπλισμόν να υπερνικήσιν πάσαν υλικήν δυσκολίαν και αγωνίζεται να κατακτήσιν το σύμπαν. Δέν συμβαδίζει όμως και ή πνευματική του συγκρότησις. Δέν διασκαπέχεται από την αυτήν αγωνίαν να επιτύχιν εις τον ήθικόν ταμέα με την όποίαν κυριαρχείται διὰ να κατεξουσιάζη επι του σύμπαντος. Το ρεύμα αυτό πρὸς κυριαρχίαν επι του κόσμου παρέσυρε και την ποιμαίνουσαν εκκλησιαστικήν τάξιν εις τοιοῦτον βαθμόν, ώστε να διδῃ την έντύπωσιν ότι άγνωεί την ιστορικήν χειροναμίαν του Θεου πρὸς τον εκλεκτόν χριστιανικόν λαόν Του. Έδω πρέπει να σημειωθῇ ότι ή ανάμνησις του παρελθόντος διανοίγει δρόμους εύρυχωρούς εις την ιστορίαν της προσωπικής του ανθρώπου σωτηρίας, εις την καθοδήγησιν αυτού υπό της θείας προνοίας και εμπνέει εμπιστοσύνην εις το μέλλον, ή όποία θα προέλθῃ από πλήρη αγάπης καρδίαν του Θεου.

Η θεία πρόνοια παρεστάθη τον άνθρωπον εις πάσας τας ήμέρας αυτού. Ίδιαζόντως εμφανίζεται κατά τας δυσκόλους στιγμάς του πιστου και ως ατόμου και ως ομάδος. Οι Έλληνες Χριστιανοί έχουν Ικανήν πείραν αυτής της παρουσίας. Και εις αυτάς τας περιπτώσεις της θυσίας του πιστου ή θεία πρόνοια διαδραματίζει τον ρόλον της. Χαρακτηριστική είναι ή παρουσία της θείας προνοίας εις την ζωήν του αγίου Ιερομάρτυρος Παρθενίου.

Κατηγορήθη υπό Τούρκων ότι ο Πατριάρχης Παρθένιος συνειργάζετο με επισκόπους διὰ την άνατροπήν του σουλτάνου. Ο θεζύρης των εκάλεσε και τον υπέβαλεν εις εξαντλητικὰς ανακρίσεις εκ των όποιων οὐδέν επιδωρυντικόν προέκυψε. Μη θέλων να εμφανισθῇ ότι χαρίζεται τον παρεδωκεν εις τον έπαρχον διὰ να τον θανατώσῃ, ως έννοχον κατά της βασιλείας του, εκτός εάν άπληνείτο την χριστιανικήν πίστιν.

Ο Τούρκος έπαρχος κατ' αρχάς έπεδίωξε διὰ ύποσχέσεων να τον πιστῇ να άρνηθῇ την χριστιανικήν πίστιν και θρησκείαν. Βλέπων

όμως ότι ματαιοπονεῖ, διότι ο Παρθένιος έμεινε σταθερός άρνούμενος πλούτη και τιμάς, ήρχισε διὰ σκληρών βασανιστηρίων να κατατιρανῇ τον πατριάρχην Παρθένιον. Ο μάρτυς του Χριστου έχαιρε, διότι έπασχεν υπέρ της χριστιανικής πίστεως. Ο Τούρκος δήμιος τον ώδήγησεν εις Παρμακακτι όπου και τον εκρέμασεν. Αυτός ήτο ο συνήθης τρόπος καταδίκης των Χριστιανών εκ μέρους των όθωμανών Τούρκων.

Από το άπηγγονισμένον σώμα του μάρτυρος εξέπέμπετο κατά την νύκτα επι τρεις ήμέρας φῶς. Δίδαγμα διὰ τους πιστους ότι όσοι θυσιάζονται προσηλωμένοι εις την πίστιν φωτίζουν και ζώντες και μετά θάνατον.

Αι έθνικαι έορται του Μαρτίου και ολοκληρου του έτους ένθυμίζουν εις τους ποιμαίνοντας την εκκλησίαν και εις όλους τους Χριστιανούς ότι όφείλουν να πορευθῶν εις αναζήτησιν των πεπλανημένων αδελφών και να τους οδηγήσουν εις την μάντραν της σωτηρίας. Οι φορείς εκκλησιαστικής έξουσίας και ο θρησκευών λαός κατά την περίοδον της τουρκοκρατίας έθαιματούργησαν διὰ της δραστηριότητός των και έσωσαν και θρησκείαν και πατρίδα.

Εις την σύγχρονον εποχήν υπάρχουν πολλοί έχθροι καταδυναστεύοντες τον άνθρωπον: Φάνοι και αυτακτονία υπό διαφόρους μορφάς σαρκολατρίας, ανισόρροπος σεξουαλισμός, εγκληματική βιαιότης των νέων, νευρώσεις και ασθένειαι της προσωπικότητας είναι μερικοί δυνασται της ζωής και της γαλήνης του ατόμου. Χρειάζεται έντονος δραστηριότης των υγιών προσώπων να διαφυλάξουν τον πλησίον από τον κίνδυνον. Αυτό θα αποτελέσῃ την καλύτεραν αξιοποίησιν των αγώνων των ήρωϊκάς μαρτυρησάντων υπέρ της πίστεως και της πατρίδος. Θα είναι ή καλύτερα ακάμνησις του έργου του αγίου Παρθενίου.

Δημήτριος Χαρίσης

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλούνται και πάλιν οι αγαπητοι συνδρομηται του περιοδικου μας, όσοι τυχόν καθυστέρησαν μέχρι σήμερα, όπως αναγεώσουν την συνδρομήν των διὰ το 1973.

Διὰ κάθε αλλαγην διευθύνσεως είναι απαραίτητον να σημειούται και ή παλαιά διεύθυνσις.

Διατίθενται διδλωδετημένοι οι τόμοι της «Απολυτρώσεως» 1972 πρὸς δαχμὰς 25.

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΜΟΔΑ

"ΕΥΔΥΣΑΣΘΕ..."

19. ΤΑ ΩΡΑΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ῥαῖα εἶναι καὶ τὰ πουλιά. «Πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν» (Α' Τιμ. 4, 4). Ῥαῖος εἶναι ὁ αἰτός. Ὁ βασιλεὺς τῶν πουλιῶν. Ὁ ἀρχοντας τῶν αἰθέρων προτοῦ πετάξουν τὰ πρῶτα ἀεροπλάνα. Εἶναι τὸ μεγαλύτερὸ πουλί. Καὶ τὸ δυναμικώτερο. Σπάνια περπατᾷ στὴ γῇ. Τίς πὺ πολλὰς φορές πετᾷ. Κί' διαν ἀγγίζει τὴ γῇ προτιμᾷ τίς κορυφές πᾶν βουνῶν. «Δὲν πᾶσι σὰ κατώμερα, μὴν μένει ἀπάνου σὰ βουνὰ ψηλὰ σὰ κορυφοβούνια». Πετᾷ μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα. Λένε δι πετᾷ μὲ 120 χιλιόμετρα τὴν ὥρα. Καὶ σὰ πὺ μεγάλα ὕψη. Τὰ μάτια του πετοῦν φωτιές. Ὁξινίσι η̄ δροσίς του. Βλέπει τὸ θέλημα ἀπὸ 10 χιλιόμετρα μακριὰ. Μεγαλοπρεπέντατο πουλί ὁ αἰτός. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Βυζαντινοὶ τὸν εἶχαν στὴν σημαία τους γιὰ σύμβολο. Δικέφαλο αἰτό. Τὸ ἕνα κεφάλι ἐβλεπε στὴ Δύσι, τὸ ἄλλο στὴν Ἀνατολή, πὺ σήμαιναν μ' αὐτὸ νὰ κατακτηθοῦν τὸν κόσμον ὅλο.

Ῥαῖο καὶ τὸ περιτέρι. Σύμβολο τῆς ἀθανάτητος, τῆς ἀνίκητης καὶ τῆς χαρᾶς. Συχνὰ κάνει λόγο γι' αὐτὸ ἡ Ἀγ. Γραφή. Ὅταν ὁ Νῶε ἠθέλησε νὰ ἰδῇ ἂν τὰ νερά τοῦ κατακλυσμοῦ ὑπεχώρησαν περιστέρι ἔστειλε νὰ ἰδῇ. Καὶ ἐκεῖνο γύρισε μὲ κλάδον ἑλαίας γιὰ νὰ πῇ σὺ Νῶε, δι ὁ κατακλυσμός ἐληξε, τὰ νερά ὑπεχώρησαν καὶ τὰ δένδρα φάνηκαν στὴ γῇ. Σπὸν Ἰσοδὼν ποταμό, δταν ἐβαπτίζετο ὁ Κῆριος, «τὸ Πνεῦμα ἐν εἶδει περισστεράς, ἐδεβαλον τοῦ λόγον τὸ ἀσφαλές». Ὅταν ὁ Κῆριος ἀπέστειλε τοὺς μαθητάς του σὺ κήρυγμα μεταξὺ τῶν ἄλλων τοῦ εἶπε καὶ τοῦτο: «Γίνεσθε ... ἀκέραιοι ὡς αἱ περισστεραὶ» (Ματθ. 10, 16). Εἶναι ἕνα κήρυγμα τὸ περιστέρι. Κήρυγμα νὰ γίνουμε ἀθῶες σὰν τὸ περιστέρι. Ὅχι χαλῆς ὅπως ἐξηγοῦν πολλοὶ τὴ λέξη αὐτή, ἀλλὰ ἀπλές, ἀκακές, ἀπονήρευτες, ἄδολες. Τέτοια ἀθῶατα μᾶς κηρύττει τὸ περιστέρι πὺ βλέπουμε συχνὰ σὰ στίβια καὶ σὰ δένδρα, μέσα σὰ δάση. Σὺ τὸ Ἄσμα Ἀσμάτων ὁ Νυμφίος Ἰησοῦς εἶσι ἀρέσκειται νὰ προσκαλῇ τὴ

νύμφη του, τὴν κάθε ψυχὴ πὺ τὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν τιμμεύεται περισστερά. «Ἀνάστα ἐλθέ ἡ πλησίον μου, καλή μου, περισστερά μου» (Ἄμ. 2, 10).

Ῥαῖο ἀκόμη καὶ τὸ ἀηδόνι. Ὁ λαϊκός μας τραγουδιστής. Τὸ λαοφίλιο πουλί. Ἀν ἀγαποῦμε πὺ πολλὴ τὴν ἀνοιξι, ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς λόγους εἶναι καὶ τὸ λάλημα τοῦ ἀηδονιστοῦ. Ὅλοι μας θέλουμε νὰ τὸ ἀκούμε. Καὶ θρᾶνουμε γι' αὐτὸ σὰ δάση, καὶ σὺς ρεματιές. Τὸ ἀηδόνι τὸ θέλουμε πὺ στὴ ζωὴ μας. Καὶ σὺς λύπες καὶ σὺς χαρές. Μόνον ἡ παθητικὴ φωνὴ τοῦ ἀηδονιστοῦ μπορεῖ νὰ θρηνησῇ τίς ἀτυχίες μας. Καὶ μόνον πάλι ἡ ἴδια φωνὴ σὲ χαρούμενο τόνο μπορεῖ νὰ τραγουδήσῃ τίς χαρές μας. Σὺς ἐθνικὲς μας ἀτυχίες «τὸ ἀηδόνι τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὰ πουλιά τῆς Δύσης κλαίουν ἀργά, κλαίουν ταχεῖα, κλαίουν τὸ μεσημέρι...» Τὴν ἐκρηξί τῆς ἐλληνικῆς μας ἐπαναστάσεως. Πάλι τὸ ἀηδόνι θρέθηκε νὰ τὴν διαλαλήσῃ. «Κρυφὰ τὸ λένε τὰ πουλιά, κρυφὰ τὸ λέν τὸ ἀηδόνια, κρυφὰ τὸ λέει ὁ γούμενος ἀπὸ τὴν Ἀγία Λαύρα: Πανδιὰ γιὰ μεταλάβετε γιὰ ἐξομολογηθῆτε... Νὰ διώξουμε' ὅλη πὺν Τουρκία ἡ νὰ χαθούμε ὅλοι».

Ξεχάσαμε ὅμως τὸ συμπληρωτικώτερο καὶ ὠραιώτερο ἀπὸ τὰ πουλιά. Ξεχάσαμε τὸ πουλί πὺ λένε δι εἶναι θαυμασιώτερο πλάσμα τῆς φύσεως. Ξεχάσαμε τὴν πέρδικα. Ἡ ὁμορφιά τῆς: Χαριτωμένο κεφάλι. Κοραλλένια μύτη. Ἐκφραστικὰ μάτια. Χρωματιστὸ πτέρωμα. Κοκκινωπὰ πόδια. Ἀρμονικὸ στήθος. Καμαρωτὸ τὸ περπατήμα τῆς. «Πεῖρα σὲ πέριρα περπατεῖ, λιθάρι σὲ λιθάρι». Δὲν πᾶσι σὺς κορυφές. Τίς πλαγιές προτιμᾷ τῶν βουνῶν, τίς δροσιές καὶ τὰ χορτάρια. Ἐπει ὅπως τὸ λέει καὶ ὁ ποιητής. «Τὸ λένε οἱ κούκοι σὰ βουνὰ κ' οἱ πέρδικες σὰ πλάγια». Κί' διαν ὁ ποιητὴς τὴν ρωτᾷ: «Ποῦ ἦσουν πέρδικα καυμένη, κί' ἦρθες ἀπὸ πρῶτὸ βρεμένη;» Ἐκεῖνη ἀποκρίνεται: «Ἡμῶνα πέρι σὰ πλάγια σὺς δροσιές καὶ σὰ χορτάρια». Ὁμορφη ἡ πέρδικα

έξωτερικά, αλλά όμορφη και εσωτερικά. "Η μητρική της στοργή είναι από τις ωραιότερες δρετιές της. Για τίποτε άλλο στή ζωή της δέν νοιάζεται, όσο για τὰ περδικόπουλα. Αυτά έχει σπό του ήμέρα και τή νύχτα. Τήν αγωνία της για τὰ περδικόπουλα τήν έκφράζει παραιοισακιώτατα ό Ζαλοκώστας, όταν σπό ποιήμά του γράφει: «... Καί γέρονι πλώω και τηρά, μικρό ένα περδικάκι και πότε τοῦ γλυκομιλεί και πότε τό καλώνει: άκου τής μάνας τή λαλιά, κι' άνέβα σπό λιθάρι, γιατί ή καρδιά μου λαχταρά άγαπητό πουλί μου...». "Η μητρική της στοργή φαίνεται επίσης σπό τραγουδι της Βουλγάρας πού πάει νά θανατώσῃ τό γεννημένο παράνομα παιδί της. «Μιά πέρδικα τή σταύρωσεν, εις ένα σταυροδρόμι: - Πού πᾶς Βουλγάρω τό παιδί, πού πᾶς για νά τό θάψης; Έγώ χω δώδεκα πουλιά κανένα δέ σκοτώνω κι' εὖν ἔχεις ένα μοναχό και πᾶς νά τό σκοτώσῃς;»

Ώραια τὰ πουλιά. "Όλα τὰ πουλιά. "Όχι όμως λιγώτερο και τὰ ζῶα. Είναι κι' αυτά ωραιά, άφοῦ κι' αυτά ό ίδιος ό Κύριος τὰ έπλασε. «Και έποίησεν ό Θεός τὰ θηρία τής γῆς κατὰ γένος, και τὰ κτήνη κατὰ γένος... και εἶδεν ό Θεός, ότι καλόν (Γεν. 1, 25). "Από όλα αναφέρουμε μόνο δύο. Τό έλάφι πρώτα και τό ζαρκάδι ύστερα. Τό έλάφι: "Ωραιότατο ζῶο. Υπερήφανο. Εὐγενικό. Έχει μεγαλοπρέπεια και χάρι. Έχει ωραία μάτια πού έκφράζουν μιὰ καταπληκτική εὐγένεια. Έχει κορμιοισαϊά πού προκαλεῖ τό θαυμασμό. Έχει δέξυτατες αισθήσεις. Μπορεῖ και δορραίνεται τόν άνθρωπο από μισό χιλιόμετρο μακριά. Έκει δέ πού συγκεντρώνεται όλη ή έξωτερική του όμορφιά είναι τὰ κέρατα. Υπάρχει έλάφι πού τὰ κέρατά του διακλαδίζονται σέ 66 κορυφές. Ένα τέτοιο πανέμορφο έλάφι σκότωσε τό 1696 ό Φρειδερίκος Α' τής Γερμανίας. Ένδιαίτημά του είναι τό δρετινόν μέρη. Τὰ έκτεταμένα και σκερτά δάση. «Έκει τὰ λάφια βόσκουνε, εκεί δροσολογούνταν». Είναι ισχυρίαι σιά πόδια. Πηδά σέ ύψος δύο μέτρα και σέ μήκος οκτώ. Τήν ισχύτητα αυτή αναπτύσσει σιδόν κίνδυνο και στή δίψα. Με τόση γρηγοράδα τρέχει πρὸς πηγὰς τῶν ὑδάτων. Κι' αυτή τήν εικόνα πήρε σάν άφορμή ό προφήτης Δαβίδ για νά έκφράσῃ τή δίψα πού έννοιωθε για τὸ Θεό. «"Όν τρόπον έπιποθεῖ ή έλαφος επί τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως έπιποθεῖ ή ψυχή μου πρὸς σέ, ό Θεός. Έδί-

ψησεν ή ψυχή μου πρὸς τόν Θεόν, τόν ισχυρόν, τόν ζῶντα» (Ψαλμ. 41, 1 - 3). Μιά άλλη όμορφιά πού παρατηρούμε σπό έλάφι είναι ή άγάπη του σιά παιδιά του. Για τή ζωή τους κάνει τό πᾶν. Κι' όταν, ένα από αυτά πληγωθή ή σκοποθή κάθεται πλάι του και κλαίει και άρθονα δάκρυα τρέχουν από τὰ μάτια του. Πάντοτε ζή με τάλλα έλάφια μαζί. Άλλά τότε, σιδόν πόνο, σδέν πάει κοντά με τάλλα, δλο τ' άπόσπασα περπατεῖ και τὰ ζερεβά γυρίζει, κι' δπ' εὖρη γάρραγο νερό θολώνει και τό πίνει».

Τό Ζαρκάδι ή δπως άλλοιως τό διαβάσουμε σιά διβλία ή Δορκάς. Είναι κι' αυτό ωραίο. Ώραίο σιά κέρατα πού κι' αυτά άπολήγουν σέ κορυφές, άλλοτε δύο κι' άλλοτε τρεῖς. Ώραίο στήν κορμιοισαϊά. Ώραίο σιά μάτια. Και παχύτατο σιά πόδια. Αυτό μᾶς χάρισε τήν παροιμία: «Τρέχει σάν ζαρκάδι». Κι' αυτό πάλι έκπνευσε πόν ποιητή νά γράψῃ: «Ποῶς εἶν' άξιος και γρήγορος νά τρέξῃ σάν ζαρκάδι, τριῶν ήμερῶν περσάτημα τρεῖς ώρες νά τό κάμῃ;» Με τή γρηγοράδα του αυτή μπορεῖ και σῶζεται από τὰ τσακάλια, τίς άλεπές και ίδιαιτερα από τό λύκο πού τό κυνηγά με μεγάλο πάθος. Άλλά ή μεγαλύτερη όμορφιά του, είναι ή άγάπη πού τρέφει σιά παιδιά του. Μιά όμορφιά ή όποια άποτελεῖ τή μεγαλύτερη ντροπή σέ πολλές γυναῖκες πού χωρίς κανένα οίκνο ξεριζώνουν τὰ παιδιά τους από τὰ σπλάγχνα και τὰ πετοῦν σιά σκουπίδια. Όταν τὰ παιδιά τής δορκάδος κινδυνεύουν αυτή γίνεται θασραλέα και τὰ προσπατεῖ. Κι' άν παρ' έλπίδα ένα από τὰ παιδιά της σκοποθή τότε κάθεται κοντά του και θγάζει με δυνατή λυπητερή φωνή πού άκούεται, χιλιόμετρα μακριά μέσα σπό δάσος. Είναι μιὰ σκληρή στοργής γεμάτη μεγαλείο. Έπίσης κι' όταν ή ίδια πληγωθή και τότε θγάζει θρηνώδη φωνή και κλαίει! "Η Δορκάδα τῶν βουνῶν τής πατρίδος μας με τό εσωτερικό της μεγαλείο μᾶς θυμίζει μιὰ εξαίρετη ψυχή, τή Δορκάδα τής "Ισπανίας, ή όποια σήν πλήρης άγαθῶν έργων και έλεημοσινῶν ὦν έποίησιν» (Πράξ. 9, 36 - 43).

Ώραιος ό οὐρανός με τὰ άστρα. Ώραία ή γῆ με τή θάλασσα, τὰ βουνά, τοὺς κόμπους, τὰ ρυάκια και τὰ ποτάμια. Ώραία ή άνοιξις με τὰ λουλούδια, τό θέρος, τό φθινόπωρο και ό χειμώνας. Ώραία τὰ πουλιά. Ώραία τὰ ζῶα. Και πού δέν είναι ωραίο; «Και εἶδεν ό Θεός τὰ πάντα, δσα έποίησε, και ιδού καλὰ λίαν»

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
'Αριθ. φύλλον 328

'Απρίλιος 1973

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΩΝΙΑΝ ΤΟΥ ΓΟΛΓΟΘΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΡΙΑΜΒΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Συχνά ἀκούεται ἀπὸ ἀνθρώπινα στόματα ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι δύσκολος. Εἶναι γεγονός ὅτι εἰς τὴν νεανικὴν ἡλικίαν αἱ δυσκολίαι τῆς ζωῆς περιορίζονται εἰς τὸν κύκλον τῶν σχολικῶν ὑποχρεώσεων. Δὲν συλλαμβάνουν οἱ μικροὶ τὸ νόημα τῶν δυσκόλων προβλημάτων τῶν μεγάλων. Θεωροῦν τὰ παράπονά των ὑπερβολικά. Οἱ νέοι ἔχουν αἰσιοδοξίαν. Οἱ μεγάλοι ὅμως αἰσθάνονται πειστικὸν τὸ φορτίον τῶν ὑποχρεώσεων, δι' αὐτὸ καὶ θεωροῦν δύσκολον τὴν ζωὴν. Ἔρχονται καταγίδες, ἀποτυχίαι, ἀσθένειαι καὶ λοιπαὶ συμφοραὶ μὲ ἀποτέλεσμα ἡ δυσκολία νὰ γίνεταὶ σκληροτέρα. Ἀπὸ ἐνὶ δύσκολον δρόμον διὰ περάσῃ ὅποδῃποτε ὁ ἄνθρωπος. Πρὸς ὅλους ἀπευθύνεται ἡ πρόσκλησις τοῦ Κυρίου «δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι καὶ γὰρ ἀναπαύσασθε ἡμᾶς». Ἡ πρόσκλησις αὐτὴ φανερώνει ὅτι ἡ ὁμορφία τῆς ζωῆς δὲν χάνεται καὶ οὔτε σβήνει τὸ κουράγιον ἀπὸ τὴν γῆν. Εἶναι τὸ τραγοῦδι τοῦ οὐρανοῦ. Τὸ ἔψαλεν ὁ Χριστὸς ὅταν φορτωμένος τὸν βαρὺν Σταυρὸν ἐβιάζε τὸν δρόμον τοῦ Γολγοθᾶ διὰ νὰ σταυρωθῇ χαρίζων εἰς τὴν ἁμαρτωλὴν ἀνθρωπότητα τὴν σωτηρίαν της.

Ὁ Χριστιανὸς ὅταν ἐπιτυχάνῃ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐκ τοῦ φορτίου γίνεταὶ «καινὴ κτίσις», νέον δημιουργήμα, διότι αποκτᾷ νέαν καρδίαν καὶ νέαν φύσιν. Σκέψεις παλαιαὶ καὶ αἰσθήματα παλαιὰ χάνονται. Ὅ,τι παλαιὸν ὑπάρχει εἰς τὸν συσταυρούμενον ἄνθρωπον παρέρχεται δραστικῶς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Γολγοθᾶς εἶναι ὁ τόπος τῆς ταπῆς τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῆς λυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὸν Γολγοθᾶν τὰ πάντα γίνονται καινὰ καὶ «ψυχὴ καινὴ, σῶμα καινόν, λατρεία καινὴ, ζωὴ καινὴ, στολὴ

καινὴ», λέγει ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ μάθῃ ὁ πιστὸς νὰ σκέπτεται μὲ τὴν ἀκτινοβολοῦσαν σκέψιν τοῦ Χριστοῦ, νὰ ζῇ ἐν ἀληθείᾳ πέραν τῆς δυνάμεως τῆς γνώσεως αὐτῆς, νὰ ὑψώῃ τὴν δόδα του, ὅπως ὁ Χριστὸς τὸν Σταυρὸν καὶ νὰ χάῃ τὸν ἑαυτόν του μέσα εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους διὰ νὰ τὸν εὕρισκῃ κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν.

Ἡ πορεία τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν ἀνήφορον τοῦ Γολγοθᾶ φανερώνει τὸ δράμα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Φορτωμένος, αἱματοβαμμένος καὶ ὑβριζόμενος ἀνέρχεται ὁ Κύριος εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου. Πλήθος λαοῦ παρακολουθεῖ τὴν πορείαν. Καὶ ἀνάμεσα εἰς τὸ πλῆθος ὑπάρχουν καὶ ὀπαδοὶ του, οἱ ὁποῖοι φοβισμένοι καὶ λυπημένοι ἀκολουθοῦν τὴν θλιβερὰν συνοδείαν ἀνακαλοῦντες εἰς τὴν μνήμην των ὅλα τὰ θαυμαστὰ ἔργα τοῦ ὀδηγούμενου εἰς τὸν Σταυρὸν Ναζωραίου. Ἐχούν εἰς τὰ αὐτιά οἱ λόγοι ἀγάπης καὶ παρηγορίας. Θαμπάνουν οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τὴν ἀνάστασιν νεκρῶν, τὴν θεραπείαν ἀσθενῶν καὶ τὴν κατάπαυσιν ἀνέμων καὶ ἀπὸ τὸν χορτασμὸν τῶν πεινασμένων. Βοῦίζουν αἱ ζητωκραυγαί, καθὼς εὐσηχέτο θριαμβευτικῶς εἰς Ἱερουσόλυμα. Καὶ ἀνάμεσα εἰς ὅλα αὐτὰ ἀκούεται τὸ παράπονον τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτου «εὐχὸς μου, τί ἐποίησά σοι καὶ τί μοι ἀνταπέδωκας. Ἀντὶ τοῦ μάννα, χολήν».

Εἶναι τὸ παράπονον τοῦ Ἰησοῦ, τὸ ὁποῖον διατυπώνει πρὸς κάθε ἄνθρωπον παρανομούντα. Παράπονον ἀπευθυνόμενον πρὸς πᾶσαν ψυχὴν, ἡ ὁποία παρακολουθεῖ τὴν πορείαν τοῦ Γολγοθᾶ χωρὶς νὰ συγκινηθῇ καὶ χωρὶς νὰ ἀγωνίζεται νὰ βελτιωθῇ. Πόνος καὶ ἀγωνία κατέχουν τὸν θεάνθρωπον, διότι αἱ μαστιγῶ-

σεις, οἱ προσηλακισμοί, αἱ εἰρωνεῖαι, οἱ κολαφισμοί καὶ αἱ σκληρόκαρδοι πράξεις τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ λαοῦ μαρτυροῦν τὴν ἀπιστον καὶ φθονερὰν καρδίαν των. Διαγινώσκει τὴν ὑποκριτικὴν καὶ ἰδιωτικὴν συμπεριφορὰν των, ἀλλὰ καὶ τὴν φοβίαν τῶν ὁπαδῶν του. Τὰ βλέμματά του ἀναζητοῦν τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς του. Εἶναι ἡ παντοτεινὴ ἀναζήτησις τοῦ Κυρίου. Θέλει οἱ ἰδικοὶ του ἄνθρωποι νὰ εὐρίσκωνται κοντά του. Νὰ συμπάσχουν. Νὰ συσταυροῦνται. Νὰ συναποθνήσκουν. Νὰ μὴν εἶναι ἀπλῶς θεαταί, ἀλλὰ συνεργοί. Θέλει οἱ ὁπαδοὶ του νὰ ἐργάζωνται τὴν ἀρετὴν, νὰ θυσιάζωνται διὰ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀλήθειαν. Ἀναμένει τοὺς ἀγωνιστάς διὰ νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν νίκην, τὸν θρίαμβον. Καὶ ὅσον οἱ ὁπαδοὶ του κλείονται εἰς τοὺς ἑαυτοὺς των καὶ ἀδρανοῦν, τόσοον περισσότερον ὁ Κύριος πονεῖ καὶ αγωνιά.

Ὁ Γολγοθᾶς ἀποτελεῖ τὴν κορύφωσιν τοῦ πόνου καὶ τῆς αγωνίας, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν πηγὴν δυνάμεως καὶ ἀκτινοβολίας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀρχίζει ἡ γαλήνη, τὴν ὁποίαν εἶχε διασκαλεῖσθαι ἡ κακία, ἡ φιλαργυρία, ἡ ψευδολογία καὶ ἡ δειλία τῶν ἀνθρώπων. Ἀντικρύζων ὁ ἄνθρωπος τὸν Γολγοθᾶν καὶ θαδίζων τὸν δύσκολον δρόμον τῆς ζωῆς ἔχει τὴν θεοκαύτητα ὅτι θὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὴν ἀνάστασιν. Καὶ ὁ Κύριος μετὰ τὴν σταύρωσιν ἀνιστήθη. Μετὰ τὸν πόνον καὶ τὴν αγωνίαν ἠκολούθησεν ἡ χαρὰ τῆς ἀναστάσεως.

Ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν κενὸν τάφον καλεῖ τὸν ἄνθρωπον νὰ τοῦ δώσῃ τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς. Κατήργησε τὸ κράτος τοῦ θανάτου. Δίδει δύναμιν εἰς τὸν νέον νὰ ἀγωνίζεται καὶ ἐλπίζει νὰ προσμένῃ μετὰ χαρὰν τὴν αἰωνιότητα ὁ ἡλικιωμένος. Μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ παίρνει νόημα ἡ πίστις. Γίνεται διὰ τὸν ἄνθρωπον χειραγωγὸς πρὸς σωτηρίαν, χαρὰ καὶ πόθος διὰ τὸν οὐρανόν.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κατανοηθῇ ὅτι ἡ πίστις εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Διότι καὶ Χριστὸς οὐκ ἐγγήγεσται ματαῖα ἡ πίστις ἡμῶν» κηρύττει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ εἶχον καθημερινὸν κήρυγμα οἱ ἀπόστολοι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ηὔξανε συνεχῶς. Χριστιανικὴ ζωὴ χωρὶς τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἄνευ περιχομένου. Πλανῶνται

ὅσοι θεωροῦντες τὸν Χριστιανισμόν ἀπλῶς ἠθικοκοινωνικὸν σύστημα καὶ φιλοσοφίαν ὀρθολογιστικὴν ἀντιπαρέρχονται τὴν σπουδαίωτην τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἀρνησις τῆς ἀληθείας τοῦ θριαμβοῦ τοῦ Κυρίου διὰ τῆς ἀναστάσεως κατὰ τοῦ κράτους τοῦ θανάτου.

Ἀναβαίνοντες τὸν Γολγοθᾶν ὡς ἴδωμεν τὴν ἀνάστασιν. Τότε οἱ ἀπελπιόμενοι καὶ ἀπογοητευμένοι θὰ λάβουν δύναμιν καὶ θάρρος. Οἱ περιφρονημένοι θὰ θριαμβεύσουν. Οἱ χλιαροὶ θὰ φλεγούν ἀπὸ τὸν πόθον δι' ἀγῶνα. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ μόνη ἐγγύησις τῆς νίκης κατὰ τῶν δυσκολιών. Ὁ πιστεύων εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐξωτερικεύει τὴν πίστιν του μετὰ τὴν πνευματικὴν του ζωὴν.

Δ. Β. Χ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Αἱ Πατερικαὶ Ἐκδόσεις «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» συνεχίζουν τὴν ἐκδοσὶν τῶν Ἀπάντων τῶν Ἀγίων Πατέρων. Ἐντὸς τῶν ἡμερῶν κυκλοφορεῖ ὁ 8ος τόμος τοῦ Μ. Βασιλείου περιέχων 11 λόγους καὶ ὀμιλίαν τοῦ ἁγίου πατρός. Εὐθύς ἀμέσως θὰ κυκλοφορήσῃ ὁ 1ος τόμος τοῦ Μ. Ἀθανασίου, ἀφιερωμένος εἰς τὸν πρόμαχον τοῦτον τῆς Ὀρθοδοξίας, τοῦ ὁποίου ἐφέτος ἐορτάζομεν τὰ 1600 ἔτη ἀπὸ τῆς κοιμήσεώς του.

Ἐκαστος τόμος, τῶν 400 περίπου σελίδων, δεμένος, τιμᾶται 90 δραχ.

Ἐπίσης ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης, δαπάναις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίας Θεοδώρας, ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν δύο νέα βιβλία κατὰλληλα διὰ ἱεροκλήρυκας, θεολόγους καὶ κάθε Χριστιανόν. Τὸ ἕνα· «Ἑρμηνεία Ἐδαγγελίων τῶν Κυριακῶν Α' καὶ τὸ ἄλλο· «Ἑσπεριναὶ ἐρμηνεύτικαὶ ὀμιλίας Α'». Καὶ τὰ δύο εἶναι καρπὸς τοῦ Φροντιστηρίου Ἱεροκλήρυκων τῆς Μητροπόλεως, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ ἀπὸ ἐτῶν διὰ τὴν καλυτέραν κατάρτισιν τῶν ἱεροκλήρυκων. Τιμῶνται 80 καὶ 60 δραχ. ἀντιστοιχῶς.

Διὰ κάθε παραγγελίαν ἀπευθύνεσθε εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀπολυτρώσεως», Πλάτωνος 2, Θεσ/νίκην.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

32. "Ορκος του 'Ελιέζερ για τὸ γάμο τοῦ 'Ισαάκ (Γε 24, 1-9)

Σ' ἓνα προηγούμενο κεφάλαιο εἶδαμε, ὅτι ὁ 'Αβραάμ εἶχε ἓνα δούλο πολὺ ἐμπιστο, τὸν 'Ελιέζερ, ποῦ ἦταν ὁ πιὸ ἡλικιωμένος δούλος του, καὶ τὸν εἶχε γενικὸ διαχειριστὴ καὶ ἐπιστάτη σ' ὅλη τὴν περιουσία του. Σὲ προχωρημένη πιά ἡλικία ὁ 'Αβραάμ καὶ γεμάτος εὐλογίες ἀπ' τὸ Θεό, κάλεσε τὸν 'Ελιέζερ καὶ τοῦ ἀνέθεσε τὴν πιὸ μεγάλη κι ἐμπιστευτικὴ ἀποστολὴ ποὺ μπορούσε ν' ἀναθέσει ἓνας πατέρας σὰν τὸν 'Αβραάμ. Τοῦ ἀνέθεσε νὰ βρῇ γυναῖκα κατὰλληλὴ γιὰ τὸν 'Ισαάκ. Τὸν καλεῖ πρῶτα καὶ τὸν δάξει νὰ ὀρκιστῇ: «Βάλε», τοῦ λέει, «τὸ χέρι σου πάνω στὸ γεννητικὸ μου ὄργανο, γιὰ νὰ σὲ ὀρκίσω στὸ Θεὸ ποὺ εἶνε ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, νὰ μὴν πάρῃς γιὰ τὸν 'Ισαάκ γυναῖκα Χαναanaί, ἀπ' τὸ λαὸ αὐτὸ ἀνάμεσα στὸν ὅποιο κατοικῶ. Ἀλλὰ θὰ πᾶς στὴ χώρα ποὺ γεννήθηκα καὶ θὰ βρῇς γιὰ τὸν 'Ισαάκ γυναῖκα ἀπ' τὴ φυλὴ μου». Ρωτᾷ ὁ 'Ελιέζερ: «Κι ἂν ἡ γυναῖκα ποὺ θὰ βρῶ ἐκεῖ δὲν θέλῃ νὰ ἔρθῃ ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴ χώρα μαζί μου; Νὰ ἐπιστρέψω τὸ γιό σου στὴ χώρα ἐκείνη ἀπ' τὴν ὁποία ἐγῆκες;». Τοῦ λέει ὁ 'Αβραάμ: «Πρόσεξε καλά, δὲν θὰ ἐπιστρέψῃς ἐκεῖ τὸ γιό μου. Ὁ Θεὸς ποὺ εἶνε ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, αὐτὸς ποὺ μὲ πήρε ἀπὸ τὸ σῶς τοῦ πατέρα μου κι ἀπὸ τὴ γῆ ὅπου γεννήθηκα, αὐτὸς ποὺ μὲ ὀρκιστοῦμαι ὅτι θὰ δώσῃ αὐτὴν ἐδῶ τὴ χώρα σὲ μένα καὶ στὸ σπέρμα μου, αὐτὸς θὰ στείλῃ τὸν ἄγγελό του νὰ ὁδηγῇ τὰ δῆματά σου καὶ νὰ κατευθύνῃ τίς ἐνέργειές σου. Μ' αὐτοῦνοῦ τὴ βοήθεια θὰ μπορέσης νὰ πάρῃς γιὰ τὸ γιό μου γυναῖκα ἀπὸ κεῖ. Ἄν ὅμως ἡ γυναῖκα ποὺ θὰ βρῇς δὲν δεχτῇ νάρθῃ μαζί σου σ' αὐτὴ τὴ χώρα, θάσαι ἀπαλλαγμένος ἀπ' αὐτὸν τὸν ὄρκο σου. Μόνο τὸ γιό μου νὰ μὴ τὸν ἐπιστρέψῃς ἐκεῖ». Τότε δάξει ὁ 'Ελιέζερ τὸ χέρι του πάνω στὸ γεννητικὸ ὄργανο τοῦ 'Αβραάμ καὶ ὀρκίζεται, ὅτι θὰ ἐκτελέσῃ τίς ἐντολές του γιὰ τὴν ὑπόθεσι αὐτῇ.

Πολὺ παράξενος καὶ κάπως ἀποκρουστικὸς φαίνεται ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ὀρκίζει ὁ 'Αβραάμ τὸν 'Ελιέζερ. Ὅπως σήμερα, στὰν ὀρ-

κίζονται, βάζουν τὸ χέρι τους πάνω στὸ ἔδαγ-γάλιο, ἔτσι τότε τὸ ἔδαξαν πάνω στὸ γεννητικὸ ὄργανο ἐκείνου στὸν ὅποιον ἔδιναν τὸν ὄρκο. Αὐτὸ θὰ πῇ «Θεὸς τὴν χεῖρα σου ἀπὸ τὸν μηρόν μου». Πρῶτα - πρῶτα δὲν πρέπει νὰ παραξενευῶμαστε καθόλου οὔτε νὰ ντρεπόμα-στε γιὰ τὸν τρόπο τοῦ ὀρκου. Ἔτσι ὀρκίζονταν τότε. Ἀλλωστε κακῶς ἐμεῖς σήμερα ἔχουμε ταυτίσει μερικὲς ἁμαρτωλὲς πράξεις μὲ τὸ μέλος τοῦ σώματος μὲ τὸ ὁποῖο γίνονται. Ἄλλο τὸ μέλος κι ἄλλο ἡ ἁμαρτία. Μὲ τὸ χέρι δὲν κλέβει καὶ δὲν σφάζει ὁ ἄνθρωπος; Κι ὅμως τὸ χέρι φιλοῦμε γιὰ νὰ δείξουμε τὸν πιὸ μεγάλο σεβασμὸ μας. Μὲ τὸ μάτι δὲν πορνεύει; Κι ὅμως τὸ μάτι τὸ θεωροῦμε πάντα σὰν τὸ πολυτιμότερο καὶ εὐγενέστερο μέλος. «Σὰν κόρη ὀφθαλμοῦ», λέμε. Κι διὰ τὰ αἰσχρά καὶ τὰ κακὰ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ μυαλὸ τὰ κάνει, κι ὅμως οὔτε ντρεπόμαστε νὰ ποῦμε «μυαλό», οὔτε ποτὲ τὸ περιφρονοῦμε. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὰ γεννητικὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα εἶνε μέλος σεβαστὸ καὶ εὐγενές, στὰν δὲν τὸ σχετίζῃ κανεὶς μὲ τὴν ἁμαρτία καὶ δὲν τοῦ εἶνε ἀντικείμενο ἁμαρτωλοῦ ἐρεθισμοῦ. Αὐτὰ γιὰ τὸ σοκάριαμα. Ὅσο γιὰ τὴν σημασία ποὺ ἔχει αὐτὸς ὁ ὄρκος, οἱ ἀρχαῖοι ἐρημηνεύται εἶπαν πολλὰ, καὶ πιὸ πολὺ διὰ ὁ 'Αβραάμ καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ ὀρκίζονταν πάνω στὴν περιτομὴ τους. Ὅπως δηλαδὴ σήμερα ἔχουμε τὸ θεο νόμο γραμμένον σὲ βιβλίον, καὶ πάνω σ' αὐτὸ ὀρκίζονται οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι τότε ὀρκίζονταν πάνω στὴν περιτομὴ, γιὰτὶ ὁλος ὁ θεὸς νόμος περιοριζόταν στὴν περιτομὴ καὶ ἦταν γραμμένος στὸ μέλος αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπινου σώματος. Ἐγὼ ὑποθέτω μιὰ ἄλλη ἐξήγησι. Ὅτι αὐτὸς ὁ ὄρκος συνθηκίζονταν τότε πιὸ γενικά, καὶ στοὺς ἀπερίτητους ἀκόμη, διότι στὰ χρόνια ἐκεῖνα θεωροῦσαν πιὸ πολὺτιμο κι ἀπ' «τὴν κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ» τὸ γεννητικὸ μῦρο. Ἐρῶμε τί καημὸ εἶχε ὁ 'Αβραάμ γιὰ τὴν ἀτεκνία του καὶ τί λαχτάρα γιὰ παιδί. Κι ἀπὸ ἄλλα βιβλία τῆς Γραφῆς, καὶ πρὸ πάντων ἀπ' τοὺς ψαλμούς, βλέπουμε διὰ τὸ πολυτιμότερο στὴ ζωὴ κάθε ἀνθρώπου, θεοσεβοῦς καὶ ἀσεβοῦς, ἦταν τὸ σπέρμα του, τὰ παυδιά του, οἱ ἀπὸγονοί του. «Νὰ ἐξολοθρευτῇ

ΝΕΚΡΟΙ ΑΝΑΣΤΗΘΗΤΕ

«Ιησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, σὺν ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτὸν»
(Μάρκ. 16, 1 - 8)

Ὁ Ἰησοῦς ἀναστήθηκε.

Ποῖος τὸ εἶπε; Ἕνας ἄγγελος πρὸς Μυροφόρες. Οἱ εὐλαβεῖς αὐτὲς γυναῖκες, μὲ τὸ πρῶτο χάραμα («τῆς μιᾶς σαββάτου», γεμάτες πίστι, ἀγάπη, ἀφοσίωσι σὺν τῷ μεγάλῳ Νεκρῷ καὶ μὲ ἀρώματα στὰ χέρια, πῆραν τὸ δρόμο γιὰ τὸ μῆνυμα, «ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν». Σπῆ θλιβερὴ τοὺς πορεῖα μὴ σκέψι τις βασάνιζε. «Τίς ἀποκλύσει ἡμῖν τὸ λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου»; Καὶ ἐνῶ αὐτὴ τὴ σκέψι κάνανε, ξαφνικὰ βλέπουν αἱ ἀποκεκλύσται ὁ λίθος. Ἀπόρησαν. Τί νὰ συνέβη ἀραγε; Πλησιάζουν περισσότερο καὶ τότε δοκιμάζουν ἕνα φόβο καὶ μὴ ἐκπληξί μαζί. Ὁ τάφος ἄδειος. Καὶ σὺν δεισίου τοῦ μέρους καθόταν ἕνας λευκο-

νυμένους ἄγγελος. Ἀπὸ τὴν ταραχὴ τοὺς δὲν πρόφτασαν νὰ ποῦν τίποτε. Ἐκεῖνος τὶς μίλησε πρῶτος. Τὶς καθυσόχασε καὶ τὶς εἶπε: Μὴ φοβᾶσθε. Εἰρῆνὴ τί θέλετε. «Ιησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον». Ἀκούστε, λοιπόν. Ὁ Ἰησοῦς ἀναστήθηκε. «ἠγέρθη, σὺν ἔστιν ὧδε». Κι' ἂν θέλετε νὰ θεοβαιωθῆτε καλύτερα γι' αὐτό, ἐλάτε νὰ ὄψτε τὸν τόπο σὺν ὅσοι τὸν βάλανε. Πῆραν καὶ εἶδαν. Ἔτσι ἦσαν. Ὅπως τὶς εἶπε ὁ ἄγγελος. Ὁ Κύριος ἠγέρθη. Ὁ Κύριος ἀναστήθηκε. Πέταξαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τοὺς οἱ πονεμένους Μυροφόρες. Ἄνοιξαν οἱ καρδιὰς τοὺς. Γέλασαν τὰ χεῖλη ποὺς. Καὶ ἐνῶ ἦσαν εἰσιόμενες νὰ τρέξουν σὴν πόλιν γιὰ νὰ ποῦν τοὺς θλιμένους μαθητὰς τὸ χαρ-

τὸ σπέρμα του» ἢ «νὰ ἐκλείψῃ τὸ σπέρμα του» εἶνε ἡ πιὸ μεγάλη κατάρρα καὶ τιμωρία γιὰ τὸν ἀσεβῆ στὴν Π. Διαθήκη. Ὅπως τώρα εἶνε νὰ γίνῃ ἀνάθεμα ἀπὸ Χριστοῦ, «νὰ χάσῃ τὴν αἰωνιότητα». «Νὰ πληθυνθῇ τὸ σπέρμα του» ἦταν ἡ πιὸ μεγάλη εὐλογία, ὅπως τώρα εἶνε «νὰ ἀπολαύσῃ τὴ βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Καὶ τὸ σπέρμα τοῦ ἀνθρώπου ἔχει σὺν ἀρχὴ καὶ ρίζα τοῦ τὰ ἄμμεσα παιδιὰ του, καὶ τὰ ἄμμεσα παιδιὰ του ἔχουν ρίζα τοὺς τὸ γεννητικὸ του ὄργανο. Κι' αὐτὸ τὸ ὄργανο συμβολίζει ὅλο τὸ γένος του. Κι' ἀφοῦ τὸ ὄργανο ἐκπροσωπεῖ ὅλο τὸ σπέρμα του, σ' αὐτὸ συνήθιζαν νὰ ὀρκίζονται. Ὅπως λέμε τώρα «Ὀρκίζομαι στὰ παιδιὰ μου», «ὀρκίζομαι στὴ ζωὴ μου».

Δὲν θέλει ὁ Ἀβραάμ οὔτε μὲ τοὺς γτόπιους Χαναταῖους νὰ σμίξῃ τὰ αἱματὰ τῆς γενιᾶς του, οὔτε στὴν πατρίδα του νὰ γυρίσῃ ἡ γενιά του. Καὶ σ' αὐτὸ ἦταν μιλημένος ἀπ' τὸ Θεό. Ὅσο ἀμαρτωλὸς λαὸς καὶ γεμάτος διςτροφὲς ἦταν οἱ Χαναταῖοι, οἱ γτόπιοι τῆς Παλαιστίνης, τὸ εἶδαμε σὲ προηγουμένα κε-

φάλαια. Πρὸ πολὺ φαίνεται στὸ διδρίλο Ἰησοῦς Ναυῆ, ὅπου ὁ Ἰησοῦς, θαλμένος ἀπὸ τὸ Θεό, ἐξοντώνει πέρα γιὰ πέρα τὶς ξεπεσμένες ἐκείνες ράτσες. Ἀλλ' οὔτε καὶ στὴν πατρίδα τοῦ Ἀβραάμ ἦταν καλύτεροι οἱ ἄνθρωποι. Μόνο μὴ ρίζα, ἡ ἴδια ἡ γενιά του, ἡ φυλὴ του, ἦταν κάπως καθαρὴ. Γι' αὐτὸ ἀπὸ καὶ προστάζει νὰ τοῦ ἐρῇ ὁ Ἐλίζερ γυναῖκα γιὰ τὸν Ἰσαάκ. Ἡ ρίζα τοῦ Ἀβραάμ αὐτὸ τὸν καιρὸ εἶνε τὸ πολυτιμότερο πρᾶγμα ποὺ ἔχει ὁ Θεὸς πάνω στὴ γῆ. Κι' ὁ Ἀβραάμ ξέρει νὰ τὴ φυλάγῃ καθαρὴ σὺν καλὸς διαχειριστῆς. Γι' αὐτὸ δὲν δίνει τὸν πολύτιμο αὐτὸ ἡσυχαστὴν σὲ ἀνάχαρτο δοχεῖο. Κι' ἀφοῦ ἡ γυναῖκα εἶνε τὸ δοχεῖο αὐτοῦ τοῦ θαλαμῶτος, ὁ Ἀβραάμ θεόπνευστα φροντίζει νὰ ἐρεθῇ γιὰ τὸν Ἰσαάκ μὴ γυναῖκα ποὺ νάνει ἡ ἴδια ἀγνή κι ἀπὸ ράτσα καθαρὴ. Εἶνε καλὸς ὑπηρέτης τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Στέργιος Ν. Σάμκος

μόνο γεγονός, ὁ ἄγγελος πρόλαβε καὶ τίς εἶπε καὶ κάτι ἄλλο εὐχάριστο. «Εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ». Τί γὰρ τοὺς ποῦν, ἄγγελε; «Ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν» ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Θὰ πὼν δῆτε ὅλοι σας ἀναστειμένον στὴ Γαλιλαία.

Τί ἔγινε μετὰ;

Οἱ Μυροφόρες ἔφυγαν ἀπὸ τὸ μνημεῖο καὶ ἔβλεπον αὐτὸ πού τις εἶπε ὁ ἄγγελος νὰ κά-
νουν. «Ὅλοι οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ αὐτοὶ ποὺ ἦσαν σὲ τὸ Ἱεροσόλυμα, καὶ αὐτοὶ ποὺ εἶχαν μένει στὴν Γαλιλαία, ἀρχισαν νὰ ἐτοιμάζων-
ται γιὰ τὴ μεγάλη συνάντησί τους μετ' τὸν ἀνα-
στηνένον Ἰησοῦ στὴ Γαλιλαία. Στὸ μετὰξὺ ὁ-
μως ὁ Ἰησοῦς παρουσιάσθηκε σὲ μεμονωμένα
πρόσωπα μετ' σκοπὸ νὰ στεριώσῃ βεβαίᾳ τὴν πί-
στι τους στὴν ἀνάστασί του. Πρῶτα παρουσιά-
σθηκε στὴ Μαρία τὴ Μαγδαληνῇ. «Ἐφάνη
πρῶτον Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ» (Μάρκ. 6, 9).
Ἀπὸ τοὺς μαθητὰς πρῶτα παρουσιάσθηκε σὶν
Πέτρο. «Ὡρθε Σίμων» (Λουκ. 24, 34. Α' Κορ. 15, 5). Τὴν ἴδια ἡμέρα παρουσιάσθη-
κε σὲ ὅλους τὶς Μυροφόρες. «Καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς
ἀπῆλθον αὐταῖς λέγων χαίρετε. Αἱ δὲ
προσεκύνησαν αὐτῷ» (Ματθ. 28, 9). Τὴν ἴ-
δια πάλι ἡμέρα, «ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ» (Λουκ.
24, 13 - 33), ἔκαμε τὴν ἐμφάνισί σου στοὺς
δύο μαθητὰς, σὶδ δρόμο πρὸς τοὺς Ἑμμαοὺς.
Τὸ βράδυ τῆς ἰδίας ἡμέρας «ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς
καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον», σὶδ ὑπερῶο ἀπὸ τὸ ὁ-
ποῖο θυμὸς ἀπονοίαζε ὁ Θωμᾶς. Στὸν ἴδιον χώ-
ρο ὅσπερ ἀπὸ ὁκτὼ ἡμέρες, πάλι ἐμφανίζε-
ται ὁ Ἰησοῦς γιὰ νὰ πιστέψῃ αὐτὴ τὴ φορὰ
στὴν ἀνάστασί του καὶ ὁ δύσπιστος Θωμᾶς
(Ἰωάν. 20, 19 - 29).

Ὅλες αὐτές οἱ ἐμφανίσεις, κι' ἄλλες πολ-
λές, δὲν ἄφησαν καμμιὰ ἀπολύτως ἀμφιβολία
εἰς ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη. Τὸ «Χριστὸς ἀνέ-
στη» ἔγινε τὸ θούριον ὅλων τῶν πιστῶν σὲ ὁ-
λους τοὺς αἰῶνες. Μάταια οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ προεστώτες ἀντιδικοῦν τὸν τοῦ στρα-
τιῶν τῆς φρουρᾶς νὰ ποῦν ψέματα, εἰ «οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἐκλεφαν αὐ-
τὸν ἡμῶν κοιμημένον» (Ματθ. 28, 13). Χα-
μένα λεφτά. Μάταιοι καὶ οἱ διωγμοὶ ὅλων
τῶν ἀπίστων καὶ ἀθέων νὰ κλονίσουν τὴν πί-
στι τῶν Χριστιανῶν στὴν ἀνάστασι τοῦ Χρι-
στοῦ τους. Στὰ 400 χρόνια τῆς σκληριᾶς, οἱ
καίσαρες, χιλιάδες φορὲς προστάθηκαν νὰ

ἐξαπατήσουν πιστὰ Ἑλληνόπουλα νὰ γίνουν
Μουσουλμᾶνοι. Μὰ δὲν μπόρεσαν νὰ ἐπιτύ-
χουν τίποτε. Ἡ ἀπάντησις τῶν Χριστιανῶν ἦ-
ταν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη». Αὐτὸ ἀναφανεῖ τὸ
γενναῖο Ἑπικουρικόπουλο Ἰωάννης ὁ ράφτης
καὶ στὴ σιγμὴ ἀποκεφαλίζεται. «Χριστὸς Ἀ-
νέστη» ἀναφανεῖ ἀργότερα καὶ ὁ νεαρὸς Χρι-
σιδόουλος στὴν Πάρις γιὰ νὰ δεχθῇ, γι' αὐ-
τὴ του τὴν ἁμολογία, πεντακόσιους ραβδισμοὺς
καὶ νὰ πεθάνῃ μέσα στοὺς φρικτοὺς πόνους.
«Χριστὸς Ἀνέστη» ψάλλει καὶ ὁ νεομάρτυς
Παναγιώτης σὲ τὸ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ ἀποκε-
φαλισθῇ κι' αὐτὸς μετ' ἁνία ἀπὸ τὸν τύραννο.
Μπροστὰ ἀπὸ λίγα χρόνια ἡ ἐπιτροπὴ ἀδείας
στὴ Μόσχα διοργάνωσε διάλεξι μετ' θέμα: «Ὁ
μῦθος τοῦ ἀναστηνένου Χριστοῦ». Κόσμος πολ-
λὸς στὴν αἰθουσα. Ὁ ὁμιλητὴς, καταπληκτικὸς
ρήτορας, μετ' ὥρα ὁλόκληρη εἶπε ὅλα τὰ ἐπι-
χειρήματά του. Στὸ τέλος τὰ χειροκροτήματα
τῶν ἀκροατῶν χαλοῦσαν τὸν κόσμο. Σαφηνῶς
θυμῶς συνέβη κάτι τὸ ἀπροσδόκητο. Ἐνας γέ-
ρος Ρώσος δοθόδοξος ἐξήγησε νὰ ἀνέβῃ σὶδ
θῆμα. Ἡ ἀδεια τοῦ δόθηκε. Ὅλοι τὸν κῆρυ-
ξαν περίεργα. Τί ἤθελε ὁ γέρος; Ψύχραιμος,
ἀποφασιστικὸς, σηρίχθηκε σὶδ θῆμα καὶ φώ-
ναξε μετ' ὅλη τὴ δύναμι τῶν πνευμένων του:
«Χριστὸς βοσκοῦν». Χριστὸς Ἀνέστη, ἐνῶ
τὴν ἴδια σιγμὴ ἐκατοντάδες ἀκροαταὶ ἀπῆν-
τησαν ὅσο πιὸ δυνατὰ μπορούσαν. «Βοσκοῦν
Βοσκοῦν». Ἀληθῶς ἀνέστη. Ὁ ἐπίλογος τῆς
διαλέξεως ἦταν δραματικὸς. Ὁ ὁμιλητὴς ἔ-
φυγε ἀπὸ μετ' πλάγια πόρτα. Ἡ διάλεξις ὁ-
πῆνχε. Ἡ πίστις ἐδράμεινε.

Ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε. Εἶναι πιά γεγο-
νός. Εἶναι ἀλήθεια. Ἀλλά, τὸ ἴδιο, ἀλήθεια
εἶναι εἰ, ὅπως ὁ Χριστὸς ἀνέστηθηκε, εἶσι
θὰ ἀναστηθοῦν καὶ ὅλοι οἱ νεκροί. «Χριστὸς
ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν νεκρομη-
μένων ἐγένετο» (Α' Κορ. 15, 20), δικαιο-
κρίτει ὁ μεγάλος Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦ-
λος. Ὅπως ὁ Χριστὸς ἀνέστηθηκε, εἶσι καὶ
οἱ νεκροὶ μετ' ἡμέρα θὰ ἀναστηθοῦν. Θὰ ἔλθῃ
κάποτε ἡ σιγμὴ πού θὰ ἡχῇ ἡ σάλπιγγα
τοῦ οὐρανοῦ. Νεκροὶ ἀναστήθητε. Καὶ οἱ νε-
κροὶ θὰ ἀναστηθοῦν. Εἶναι πίστις μας αὐτό.
Ἡ πιὸ μεγάλη πίστις. Καὶ ἡ πιὸ δημοφρὴ πί-
στις. Μετ' πίστις, τὴν ὁποία ὁμολογοῦμε κάθε
Κυριακὴ σὶδ «πιστεύω» μας. «Προσδοκῶ ἀνά-
στασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶ-
νος». Ὅχι πιά δάκρυα γιὰ τοὺς νεκρούς. Ὅ-
χι πιά θρήνοι καὶ ποπτεῖα. «Ἀδελφοί, μὴ λυ-

Τὸ διήγημά μας

Περὶ συλλογῆς

Μὲ τὸ γερασμένο του σώμα γυρτὸ πρὸς τὰ κάτω, φορτωμένο τὰ χρόνια ἑνὸς αἰῶνα, μὲ τὸ κεφάλι καὶ τὴ γενειάδα κάτασπρη, μὲ τὶς βαθειὲς αὐλακώσεις στὸ λιπόσαρκο πρόσωπό του, μὰ μὲ τὴν ψυχὴ στητὴ κι' ὁλόρθη διάβαινε ὁ πᾶτερ Ἡσύχιος τὶς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ζωῆς του.

Ζούσε ὁλομόναχος στὸ καλυψόσπιτό του, ἕνα ἀπομονωμένο κελλί τῆς μεγάλης σκήτης, μὰ ζωὴ γεμάτη στερησεις, ἀλλὰ χωρὶς ἁγωνία. Ἐνα πράγμα μόνον θὰ μπορούσε νὰ ἀποτελέσῃ τὸ μοναδικό του παρᾶπαν. Ἐχὼ γηροκομήσῃ καὶ θάβῃ μὲ τούτα τὰ χέρια πέντε γερόντους, ὅσους θρήκα σὰν ἡρθοι στὸ Ἁγιονόρος, μὰ τώρα δὲν θὰ βρεθῇ γιὰ μένει καλογερί νὰ τοῦ σφαλίσῃ τὰ μᾶτια, σκεφτότανε. Σημάδι καὶ τοῦτο πῶς ὁ κόσμος τόσο σφιχτοκαλλιόσθηκε μὲ τὴν ἀμειψία τοῦ δὲν ἔχει οὔτε στογόνον διάθεσης γιὰ ἄγια κι' ἀγγελικὴ ζωὴ. Νέος ἄνθρωπος εἶναι τὸ πιὸ σπάνιο εἶδος σ' ὁλόκληρο τὸ Ἁγιονόρος. Ἡ ὁ Θεὸς δὲ φωτίζει τὶς ψυχὰς τῶν καλοπροαίρετων ἢ ὅλοι κλείσανε τὰ μᾶτια τῆς ψυχῆς

τους καὶ πέσανε ἀπὶκο στὰ βάθη τῆς πιὸ ὑλόφρονος ζωῆς.

Κάτι τέτοια σκεφτότανε ὁ π. Ἡσύχιος καὶ στὴν ἀπόλυτη ἡσυχία τοῦ ἀπομονωμένου κελλιοῦ του, ποῦ μόνον τὰ τιτιβίσματα τῶν πουλῶν καὶ τὸ θρόισμα τῶν λιγοστῶν φύλλων τῶν δένδρων τάραζαν τὴ γαλήνη. Νὰ ὁμως ποῦ κάποια ἀνθρώπινη ψυχὴ δρέθηκε καὶ στὴν ἐρημιᾷ, ποῦ δάδιζε πρὸς αὐτόν. Ἦταν ἕνας νέος ἄνθρωπος φορτωμένος ἕνα μεγάλο γυλιό, ποῦ ἰδρωμένος καὶ μὲ βήματα ὀδοιπόρου κουρασμένου δρασκέλιζε τὸ κατῶφλι τῆς ἐξώπορτας.

— Εὐλογεῖτε, ἄγιε γέροντα, τοῦ εἶπε πρόσχαρα καὶ τοῦ φίλησε τὸ κοκκαλιώτικο χέρι.

— Ὁ Κύριος, τοῦ ἀπάντησε μὲ τὴ βρογχὴν πρεμάμενη φωνή του. Καλῶς ὤρισες στὸ φτωχικό μου ἐρημιτήρι. Δὲν ἔχει τίποτε νὰ σοῦ προσφέρῃ. Ἀκόμη καὶ τὸ νερό του εἶναι δρόχιμο.

— Ἦρθα, γέροντα, ἀπὸ κεῖ ποῦ οἱ ἄνθρωποι τάχουν ὅλα, μὰ τοὺς λείπει ἕνα,

πῆσθε περὶ τῶν κεκοιμημένων, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα» (Α' Θεο. 4, 13). Θὰ ἀνασπῇ οἱ νεκροί. Ὅλοι οἱ νεκροί. Ὅλων τῶν αἰώνων. Θὰ ἀνασπῇ. Καὶ τί θὰ γίνῃ τότε; Ὅπως εἶπε ὁ Κύριος «οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες ἐκπορεύονται εἰς ἀνάστασιν ζωῆς» (Ἰωάν. 5, 29). Ὅσοι σὴ ζωὴν διέπρεψαν σὴν ἀρετὴν θὰ ἀνασπῇ γιὰ νὰ ἀπολαύσων μὴ ζωὴ αἰωνία καὶ μακάρεα. Οἱ ἄλλοι ὅμως; Οἱ ἄλλοι! Γι' αὐτοὺς πρέπει νὰ κλάψῃ. Οἱ ἄλλοι, «οἱ τὰ φαῦλα πράξαντες ἐκπορεύονται εἰς ἀνάστασιν κρισεως». Αὐτοὶ θὰ ἀνασπῇ γιὰ νὰ δικαιοσύνη καὶ νὰ καταισπῇ γιὰ τὶς κακίαις ποὺ διέπραξαν σὴ ζωὴν τους. Δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτε μὲ αὐτούς. Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, ἀλλὰ εἶναι καὶ δικαιοσύνη.

Αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ μᾶς δάλλῃ σὲ πολλὴ σκέψιν. Ποιὰ εἶναι ἡ δική μας ζωὴ; Εἴμαστε ἄνθρωποι τῶν «ἀγαθῶν ἔργων» ἢ εἴμαστε τῶν «φαύλων»; Ἄν τὸ πρῶτο, ἂς συνεχίσουν τὴν ὁμορφὴν αὐτὴ ζωὴ μέχρι τὸ τέλος. Ἄν

ὅμως πὸ δεύτερο, τότε πρέπει ν' ἀλλάξουν ζωὴ. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἔχει κι' αὐτὸ τὸ νόημα. Νὰ ἀνασπῇ ὅλοι οἱ πνευματικὰ νεκροί. Τὸ Εὐαγγέλιο σαλπίζει: «Ἐγείραι ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν» (Ἐφεσο. 5, 14). «Ἐγείραι». «Ἐγείροις ἀπὸ κακίας ἐπ' ἀρετῆν».

Ἰαγαπήτε ἀναγνώστα,

Ὅσο εἶναι καιρὸς, ἀποθώμεθα τὰ ἔργα τοῦ σκότους» (Ρωμ. 13, 12). Ὅλα τὰ ἔργα τοῦ σκότους. Κάθε ἁμαρτία. Κάθε κακία. Ὅλα τὰ φαῦλα πράγματα. Ὅλες τὶς αἰμιές καὶ τὶς προδοσίες. Ὅλες τὶς διαβολὰς καὶ τὶς συκοφαντίαι. Ὅλες τὶς αἰσχερότητες καὶ ἀσωτείες. Ὅλα τὰ ἄσχημα. Καὶ τότε μὴ φοβάσθαι τὸ θάνατο. Γεφύρι εἶναι ὁ θάνατος. Γεφύρι ποῦ μᾶς μεταφέρει σὴν πιὸ ὁμορφὴν ζωὴ. Σὲ μιὰ ζωὴ μὲ τὸν Χριστὸν καὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους καὶ μὲ ὅλες τὶς καλὰς ψυχὰς ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὸν πλανήτη μας αὐτό.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτόπουλος

πού άφθονο θρίσκειται έδώ.

— Και ποιό είναι τούτο κι' έγώ τόσα χρόνια δέν τό άνεκούλυναι, παιδί μου.

— Δέν μπορεί νά μή τό ξέρετε άφού μέσα σ' αύτό ζήτε. Είναι τό πνευματικό όξυγόνο, γέροντα. Έκεί κάτω οι ψυχές κοντεύουν νά πεθάνουν από άσφυξία. Άφήστε με λοιπόν νά αναπνεύσω λίγο κοντά σας μέσα στην άφθονία αυτή, γιατί πνίγεται ή δόλια μου ψυχή. Μόνο, πητε μου, άν ή όσιότητά σου παράζεται στην παρουσία μου νά φύγω τό γρηγορότερο.

— Νά φύγης; Μή για τ' όνομα τού Θεού, παλληκάρι μου. Σε ζήτησα στην προσευχή μου στόν Κύριο και νάσου μπροστά μου, και θέλεις τώρα νά σε διώξω; Νά μείνης, γιέ μου, όσο θαυπά ή ψυχή σου τό βάρος τής έρημιδας. Σά στό σπίτι σου. Πέρα μέσα νά ξεποστάσης και τά ξανολάμε.

Μπρός ό γέροντας μέ θήματα σερνάμενα και πίσω ό νέος έπισκέπτης μπήκαν στό κελλί. Ήταν ένα δίπατο σπίτι με πολλά δωμάτια πάνω και κάτω. Έδεχνε ξεκάθαρα πώς άλλωστε φιλοξενούσε μια πολύ αξιόλογη πνευματική οικογένεια με προοδευτικές τάσεις.

— Πέραν, παιδί μου, νά προσκυνήσης στην έκκλησιά. Πρέπει νά ξέρης πώς ό καλόγερος μόνο για την έκκλησιά του μπορεί νά ναι περήφανος, για τίποτε άλλο, στην έρημιά του. Έλα, προσκύνησε, έδώ είναι ή Παναγία ή Κατευοδούσα, όπως την λέγανε οι πατέρες τού κελλιού και εκεί πέρα οι άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος οι φωτιστές τών Σλάβων. Είναι μια εικόνα, πού φιλοτεχνήθηκε από ένα Ρώσο, πούξησε έδώ στό κελλι-παλαιότερα.

— Πολύ σημαδιακά όλα ταύτα πού βλέπω, μουρμούρισε ό νέος, χωρίς ν' άκούση τό παραιμικό ό γέροντας.

Μά δέν χρειάζονταν ν' άκούση, τώνωθε πώς μπρός του θρισκόταν μια έιλακτη ψυχή. Αυτό θά μπορούσε κανείς νά τό καταλάβη απ' τόν τρόπο πού μπήκε στό καό, πούκανε τό σταυρό του, πού άσπαστηκε τις εικόνες.

— Για παραιτήρησε τό τέμπλο; Σου λέει τίποτε; Είπε με κάποια περηφάνεια ό γέροντας.

— Τί τέχνη, τί λεπτό γούστο! Μά είναι πραγματικό άριστούργημα! συμφώνησε ό άλλος.

— Ένας άδελφός τού κελλιού πριν δια-

κόσισι χρόνια τό φιλοτέχνησε. Κοίτα το στις λεπτομέρειες. Όλάκερη ή Παλαιά Διαθήκη εικονίζεται σ' αύτή έδώ κάτω τη σειρά... Κι' από έδώ ή Καινή Διαθήκη.

— Θαύμαι συλλήμας τέχνης και ύπομνης δήλωσε ό νέος έντεινοντας την προσοχή του.

— Και τώρα έλα νά σου δείξω πού θά μείνης.

Τόν ώδήγησε στό καλύτερο δωμάτιο. Τού φάνηκε περίεργο πώς μόνο ή έκκλησία και αύτό τό δωμάτιο τών ξένων ήταν καθαρά και περιποιημένα. Στερεώθηκε ή πεποίθ-σής του, πώς οι μοναχοί μόνο από τόν έαυτό τους έχουν βαριές απαιτήσεις. Προσφέρουν στό Θεό ό,τι καλύτερο και πρós τούς άλλους είναι συγκαταβατικοί.

Σέ λίγο είχαν μιάν άναπάντεχη έπίσκεψη. Ήταν ένας χωροφύλακας από τό σταθμό, πού είχε την έδρα του στή Σκήτη.

— Με συγχωρείτε, έπτε με εύγένεια στόν ξένο. Είμαι ύποχρεωμένος νά έλεγχω τά στοιχεία σας, γιατί κάτι συγκεχυμένες πληροφορίες μάς ύποχρεώνουν νά είμαστε προσεκτικοί.

— Δέν πειράζει, όρίστε τά χαρτιά μου.

— Παύλος Χαρήνης, ιατρός, διάβασε φωναχτά, και έδωσε όμέσως πίσω στόν κατόχό του τά χαρτιά. Έντελώς τυπικός ό έλεγχος, κύριε, με συγχωρείτε.

— Είσαι πολύ τυχερός γέροντα, φιλοξενείς έναν γιατρό, τόσο άπαραίτητο στην κα-τάστασί σου.

— Θα μείνετε πολύ, κύριε;

— Έπ' άρίστον.

Κούνησε γεμάτος άπορία τούς ώμους του ό άλλος. Ένας γιατρός σ' αύτήν την έρημιά! σκέφτηκε.

— Άν χρειαστή θά μπορούσατε νά προσφέρετε τις ύπηρεσίες σας έδώ πού είναι τόσο πολύτιμες;

— Εύχαρίστος. Άλλά μόλις έλθουν τά στοιχειώδη ιατρικά εργαλεία μαζί με μερικά φάρμακα, πού θά γράψω νά μου στείλουν μαζί με μερικά άλλα χρειώδη.

— Έν τάξει, θά φροντίσω νά σας είδοποιήσω μόλις έλθουν, έπτε εύγενικά ό χωροφύλακας και έφυγε.

Οι έπόμενες μέρες διάβηκαν μέσα σε μια ήσυχη ένάτηνσι τού ούρανού με δουλειά χειρωνακτική και διαρκή μελέτη. Γρήγορα είχε στά χέρια του τά έφόδιά του για άνα-

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ:

24 Ἀπριλίου

Ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ὁ ἐν Μαγνησίᾳ μαρτυρήσας

Η ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Προϋποθέσεις ψυχικῆς ἡρεμίας

Πολλά εἶναι τὰ αἰτήματα τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλα εἶναι ἐπιτακτικά καὶ ἄλλα ἐπιδέχονται μικρὰς ἀναβολάς. Ἐντὸς τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου κρύπτεται μία ἀγωνία. Ἡ ἀγωνία αὕτη ἀφαιρεῖ τὴν ψυχικὴν ἡρεμίαν μὲ ἀποτέλεσμα καὶ τὰ ἄτομα καὶ τὸ κοινωνικὸν σύνολον νὰ μὴ γεύονται τὴν χαρὰν τῆς δι-

μουργικῆς ζωῆς καὶ νὰ μὴ λύονται ἐπιωφελῶς τὰ διάφορα ἠθικά καὶ κοινωνικά προβλήματα τῶν.

Ἡ ψυχικὴ ἡρεμία εἶναι κατορθωτὴ ἀπὸ κάθε ἄτομον εἴτε ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πτωχῶν, εἴτε εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πλουσίων. Καὶ οἱ μορφωμένοι καὶ οἱ ἀγράμματοι δύνανται νὰ χαίρωνται τὰ ἀγαθὰ τῆς ψυχικῆς ἡρεμίας. Προϋποθέσεις τῆς ψυχικῆς

ζωπύρωσι τῶν ἱσχυρῶν γνώσεών του, ἐνῶ παράλληλα ρουφούσε τὴν πιστευτικὴ σοφία διαβάζοντας βιβλία τῆς πλούσιας βιβλιοθήκης τοῦ κελλιού.

Οἱ ἀκαλουθίες ποὺ κάνανε μὲ τὸ γέροντα καὶ τὸ σίνιγματικό πρόσωπο τοῦ ξένου τραβήξαν καὶ ἄλλους καλογέρους στὶς ἀκαλουθίες τους. Ὁ γισπρὸς ἐμφάνε γλυκὰ καὶ στὶς ἰδιαίτερες συζητήσεις τοὺς ἔτερπε μὲ τὰ θεία λόγια, ποὺ ἀπακάμμιζε ἀπὸ τὶς ἰδιαίτερες μελέτες του.

— Πάτερ Ἡσυχίε, πολὺ σὲ ἀγαπᾶ ὁ Κύριος, τοῦ ἔλεγαν οἱ ἄλλοι μοναχοί. Τέτοιο καλογέρι ποὺ σοῦστελεν οὔτε ποὺ τὸ φανταζόσουν.

— Ἄς εἶναι βλοσυρὸν τὸ ὄνομά του, ἀδελφοί. Θὰ βρεθῇ ἀνθρώπος νὰ μοῦ σφαλίσῃ τὰ μάτια ἐδῶ στὴν ἐρημιᾷ, ἔλεγε ἱκανοποιημένος ὁ πάτερ Ἡσυχίος.

Οἱ μελέτες του προχωροῦσαν καὶ κάθε μέρα ποὺ περνοῦσε ἐννοεῖτο τὸν ἑαυτὸ του ὅλο καὶ πρὶν ἔτοιμο γιὰ τὸ ἔργο ποὺ ὁ Θεὸς τὸν προῦριζε. Δὲν ἔφυγε ἄμας ἀπὸ τὸν Πάτερ Ἡσυχίον, γιατί ἐνοικῶτε πῶς ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ τὸν γηρακομήσῃ, ὅπως τοῦ εἶχε ὑποσχεθῇ.

Ὁλόκληρο τὸ Ἅγιο Ὄρος εἶχε μάθει γιὰ τὸν καλὸ γισπρὸ, ποὺ ἄφημε πρόθυμα τὸ ἐρημητήρι τοῦ κι' ἔτρεχε ὅποιος χρειάζονταν τὶς ὑπηρεσίες του. Οἱ καλόγεροι λαχταροῦσαν τὴν παρουσία του κι' ἂν ἀκόμη δὲν ἦταν ἄρρωστοι. Ἦταν ἕνας καλὸς ὁμιλητής, ποὺ συνάραπτε τὸν συνομιλητὴ του. Τὰ μεγαλύτερα μοναστήρια τὸν παρακαλοῦσαν νὰ

μείνῃ σ' αὐτὰ μὰ ἐκεῖνος δὲν ἐγκατέλειπε τὸν γέροντά του.

— Αὐτά, παιδί μου, σοῦ προσφέρουν ἀνέσεις, ἐνῶ ἐγώ.

— Ἄν ἤθελα ἀνέσεις ἔμενα σπὸν κόσμον, πάτερ μου.

Μιά μέρα ὁ πάτερ Ἡσυχίος ἐνοικῶσε τὸ τέλος τοῦ νὰ πλησιάζῃ. Σάπλωσε ἥσυχον στὸ σκληρὸ τοῦ κρεββάτι καὶ ζήτησε νὰ δῇ τοὺς ἀδελφούς τῆς Σκήτης. Ἡρθαν ὅλοι πρόθυμοι.

— Ἀδελφοί μου, συγχωρήστε με καὶ προσευχηθῆτε γιὰ τὴν ψυχὴ μου, νὰ τὴ δεχτῇ ὁ Κύριος κοντὰ τοῦ παραιδέπονται τὶς παλές μου ἀναμίες.

Μετὰ γύρισε στὸν ὑποτακτικό του.

— Παῦλο, παιδί μου, τώρα ποὺ ἀφήνω τὴν τελευταία μου πνοή, πές μου τὸ μυστικό σου. Θὰ μείνῃς στὸ καλλι, ποὺ σοῦ ἀφήνω;

— Ὅχι γέροντα. Θὰ φύγω μακριά, πολὺ μακριά. Ἐκεῖ μὲ καλεῖ τὸ καθήκον σὲ χιλιάδες λευκὲς ψυχὲς μὲ μαύρα σώματα, ποὺ περιμένουν τὸ οὐράνιο μήνυμα.

— Κατάλαβα. Μὲ τὴν εὐχή μου παιδί μου. Νὰ πᾶς κι' ὁ Κύριος ὅς κατευθύνῃ τὰ βήματά σου.

Ἐκλείσε ὕστερα τὰ μάτια ἥσυχον, ἀφοῦ σταύρωσε τὰ γέροντα χέρια πάνω του.

Καθὼς ὁ Παῦλος ἐβλέπε τὸ νεκρὸ πρόσωπο τοῦ μοναχοῦ ἔκανε μίαν εὐχή. Ὅλη του ἡ ζωὴ νὰ εἶναι τέτοια, ποὺ νὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ τέτοιο γοητήριο θάνατο.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

ήρεμίας είναι ή καθαρότης τής ψυχής και του σώματος από παντός μολυσμού και από τών «πραγμάτων και από τών βουλημάτων τών πονηρών», όπως χαρακτηριστικώς τονίζει ο Πλούταρχος εις μίαν μελέτην του, αλλά και ή άφοσίωσις του πιστού εις τόν Θεόν γίνεται τό μέσον διά νά πλημμυρίση ή καρδιά από τόν πλούτον τής ήρεμίας. Η φωνή του Κυρίου καλεϊ συνεχώς τόν σπαρασσόμενον από τήν άγριότητα και πιεστικότητα τών καθημερινών κυμάτων νά έμπιστευθή όλα τά προβλήματα, όλόκληρον τό φορτίον εις Αὐτόν διά νά τόν άνακουφίση.

Τό κοινωνικόν σύνολον από τούς άλλεπαλλήλους ιδεολογικούς ανταγωνισμούς εύρίσκεται εις άναστάτωσην πνευματικήν. Η διαμάχη μεταξύ τών ιδεολογιών δημιουργεί πεδίου ανταγωνισμού. Η όξύτης του ανταγωνισμού αυτού δημιουργεί εφιάλτας εις τήν ψυχικήν γαλήνην του ανθρώπου. Τήν ψυχικήν ταραχήν οί άνθρωποι προσπαθοῦν νά κατευάσουν διά τής ψυχραΐμου αντιμετώπισεώς της.

Καταφεύγουν εις τήν προσευχήν, τήν μελέτην του λόγου του Θεού και εις τήν αγαθοεργόν δραστηριοποίησιν των. Προσπαθοῦν νά θέσουν τήν πίστιν εις δράσιν θεμελιούντες τήν ζωήν των επί τών αιώνιου κύρους πνευματικών, ανθρωπιστικών και χριστιανικών αξιών. Έντείνουν τήν αγωνιστικήν των διάθεσιν με τήν βεβαιότητα ότι τό αγαθόν θα ύπερτερη πάντοτε του κακού.

Όσοι επιτυχάνουν νά συστηματοποιήσουν και έπιστρατεύσουν όλον τόν πνευματικόν δυναμισμόν των εξέρχονται νικηταί. Η ψυχή των πλημμυρίζει από γαλήνην. Χαίρονται διά τόν άγώνα και εργάζονται διά τήν ανύψωσιν τής ψυχής των εις ανωτέρας πνευματικές βαθμίδας. Αὐτοί ήξιώθησαν τής τιμής νά λάβουν τόν στέφανον του μαρτυρίου και τής ούρανίου δόξης. Τό έορτολόγιον τής Έκκλησίας μνημονεύει πλήθος αγωνιστών, οί οποίοι επέτυχον τήν ψυχικήν ήρεμίαν επί τής γής και τήν κληρονομίαν του ούρανού. Έξ αυτών θα αναφέρωμεν έδώ τόν βίον και τήν πολιτείαν του Αγίου Νεομάρτυρος ΝΙΚΟΛΑΟΥ, του μαρτυρήσαντος έν Μαγνησία κατά τό έτος 1796. Τήν μνήμην αυτού τιμά ή Έκκλησία του Χριστού τήν 24ην Άπριλίου.

Ο νεομάρτυς Νικόλαος έζησεν εις έποχήν έντόνων άναστατώσεων διά τόν Έλληνισμόν,

λόγω τής τουρκοκρατίας. Εύρισκόμενος μετά του πατρός του εις καλούμενον Γιαγιά - Κιοϊ χωρίον τής Τουρκίας εργάζεται ως υπάλληλος εις τά ποίμνια και τά άγροκτήματα Τούρκου αγά. Εργάζεται μετά ζήλου και ύπακούει προθύμως εις τās έντολās του πατρός του. Επιδιώκει νά κυριαρχή εις τήν ψυχήν του ή γαλήνη. Τήν ήρεμίαν θέλει νά έχουν και οί συνάνθρωποί του. Δέν παραλείπει εύκαιρίας νά έκδηλώσῃ αὐτήν τήν ψυχικήν ήρεμίαν. Τόν άνησυχεί ή σκληρότης τών Τούρκων πρὸς τόν υπόδουλον Έλληνισμόν. Επιθυμεί νά συντελέσῃ εις τήν παρότρυνσιν πρὸς τήν μαχητικότητα τούς υποδούλους Έλληνας. Παρά τās δυσκολίας τής αναπτύξεως δραστηριοτήτων διαδραματίζει οδηγητικόν ρόλον διά του προφορικού λόγου πρὸς ένίσχυσιν τών καταπιεζομένων. Θέλει νά έδραιωθῇ ή πίστις εις τόν Θεόν, ό όποίος χαρίζει τήν έλευθερίαν. Ός Χριστιανός αγωνίζεται με άποφασιστικότητα. Ο Ιδεολογικός προσανατολισμός του είναι σαφής. Πλημμυρισμένος από τήν χριστιανικήν γαλήνην και τήν πίστιν εις τόν Θεόν αγωνίζεται διά τήν διατήρησιν τής ένότητος και τής πειθαρχίας τών Χριστιανών πρὸς διευκόλυνσιν εις τόν άγώνα κατά τών συντεταγμένων δυνάμεων του κακού. Όλοι γνωρίζαμεν ότι ή ένότης, ή συνοχή και ό συντονισμός τών πνευματικών δυνάμεων συντελοῦν εις τόν θρίαμβον παντός αγωνιστού. Καί αὐτά οδηγοῦν εις άνέκφραστον ψυχικήν γαλήνην.

Ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὰς συμβατικότητας

Παραπονούμεθα συχνά ότι οί σύγχρονοι άνθρωποι κατέχονται από άβεβαιότητα κατά τήν παρείαν τής ζωής των. Τά έρωτηματικά έπληθύνθησαν έντός των ανθρώπων και αί αναζητήσεις ενεφάνισαν ένα τραγικόν χαρακτήρα. Άνεργάστια και άδιάφοροι οί άνθρωποι τής έποχής μας δέν ενδιαφέρονται διά σοβαράς ύποθέσεις. Έκδηλώνουν τάσεις χλευασμού και περιφρονήσεως πρὸς τās αξίας, αί όποίαι έθεμελίωσαν τόν Έλληνοχριστιανικόν πολιτισμόν. Η πείνα και ή δίψα διά τήν αλήθειαν δέν κατέχουν τήν δέουσαν θέσιν. Είμεθα μία έποχή αντιφατική. Ίσως νά μη παρουσιάσθησαν έποχαι τόσον αντιφατικά. Έκδηλώνομεν περιφρόνησιν πρὸς τās αξίας από τήν μίαν πλευράν

ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

ΜΩΣΑ Ο ΝΩΚΗΔ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

«Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον, ὃν ἐδασύλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀνήγειρεν αὐτὸν ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους· καὶ ἐγένετο μετὰμελος μέγας ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν»

(Δ' Βασιλειῶν 3, 27)

Ξεφυλλίζοντας τὴν Ἁγία Γραφή φθάνουμε κάποτε καὶ σὲ τόσαιο διβλίον τῶν Βασιλειῶν. Στις θεόπνευστες σελίδες αὐ-

τοῦ τοῦ ἱεροῦ διβλίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο περιγράφει πολλὰ ὁμορφα καὶ διδακτικὰ γεγονότα τῆς Παλαι-

καὶ πάθος διὰ ἀνανέωσιν ἀπὸ τὴν ἄλλην. Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι θὰ μείνουν ὀρθοὶ κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίοδον καὶ θὰ ἀγωνισθοῦν τὸν τίμιον καὶ ἀγνὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν πνευματικῶν ἀξιών.

Ἔνα τοιαύτης μορφῆς πνευματικὸν ἀγῶνα διεξήγαγε καὶ ὁ νεομάρτυς Νικόλαος. Ἔδωσε τὸ παρὸν ὅταν ἐπέστη ὁ κατάλληλος χρόνος. Αἱ εὐκαιρίαι δὲν λείπουν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸ πλούσιον πνευματικὸν περιεχόμενον. Καὶ τὰς εὐκαιρίας ἐκμεταλλεύεται ὁ νεομάρτυς Νικόλαος.

Ὁ Νικόλαος ἔχων ἀνάγκην νὰ μεταβῇ εἰς Μαγνησίαν τῆς Μ. Ἀσίας ἐξήγησε τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν πατέρα του. Οἱ Τούρκοι ἐθεώρησαν κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ τοῦ ἀλλάξουν τὴν πίστιν του. Οἱ Τούρκοι ἐγνώριζον ὅτι ἡ μεταβολὴ θρησκευτικοῦ προσανατολισμοῦ θὰ ἐπέφερε καὶ τὴν διαφοροποίησιν τοῦ χαρακτήρος του. Κατ' ἀρχὰς ἐπεχείρησαν αὐτὴν τὴν ἀλλαγὴν διὰ κολακευτικῶν λόγων καὶ δι' ὑποσχέσεων. Ὅλοι ὅμως αἱ ἀπόπειραὶ τῶν ἀπέτυχον, διότι ὁ Νικόλαος ἔμεινεν ἄκαμπτος. Διετάχθησαν ὑπηρέται νὰ δείρουν τὸν Νικόλαον μὲ σκληρότητα. Ὁ νεομάρτυς ἔχαιρε διότι ἐμαστιγοῦτο διὰ τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ μὲ μεγαλύτεραν παρρησίαν ἀμολόγει τὸν Χριστόν. Βλέποντες οἱ Τούρκοι τὴν σταθερότητα τῆς πίστεως τὸν ἐνέκλεισαν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐκεῖ ὁ μάρτυς προστύχετο εὐχαριστῶν ὀλοψύχως τὸν Κύριον. Ἐπὶ ἡμέρας ἐδασανίζετο ὁ νεομάρτυς Νικόλαος. Τέλος παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ ζώντος.

Ὁ νεομάρτυς Νικόλαος μὲ τὴν σταθερότητα τῆς πίστεως, μὲ τὸ ἀνυποχώρητον εἰς

τὰ μαρτύρια καὶ μὲ τὴν ὁμολογίαν τῆς χριστιανικῆς πεποιθήσεως ἐδίδαξε τὸ περιεχόμενον τῆς χριστιανικῆς θρησκείας εἰς τοὺς ἑταροθρήσκους. Ἐδίδαξεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι δημιουργήμα τοῦ Θεοῦ, προικισμένον μὲ δυνάμεις, οἱ ὅποια μὲ τὴν ἐλευθέραν συγκατάθεσιν καὶ συνεργασίαν του θὰ τὸν ὁδηγήσουν εἰς τὴν τελειότητα. Μὲ τὴν ὑπομονὴν εἰς τὰ βασανιστήρια ἐφάνερωσε τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ θάνατος δὲν εἶναι τέλος, ἀλλὰ ἀρχὴ διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ζωῆς εἰς ἄλλας διαστάσεις, εἰς τὸ ἀδιαφιλονέικτον βασίλειον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐποχὴ μας κατέχεται ἀπὸ τὴν λαχτάραν τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀγχους καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰς τόσας συμβατικότητας καὶ ἀντιφάσεις. Θέλει ἕνα κόσμον τελειότερον, τὸν ὅποιον δὲν συγκροτοῦν οὔτε πλούτη, οὔτε ἐπιστημονικαὶ ἐπιτυχίαι, οὔτε τεχνικαὶ κατακτήσεις, ἀλλὰ τὸν συνθέτουν ἡ ἀγάπη διὰ τὸ ὥραϊον, τὸ ἀληθές, τὸ ἅγιον, τὸ τέλειον. Ὁ ἄνθρωπος θέλει γαλήνην καὶ χαρὰν. Ὅσον οἱ ἄνθρωποι θὰ μένουν ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι διὰ τὰς πνευματικὰς ἀξίας, τόσον θὰ διέρχωνται τὴν ζωὴν τῶν ἀνάμεσα εἰς μικρότητας, συμβατικότητας καὶ ἀγχος. Δι' αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κεντρίσῃ τὴν καρδίαν μας ὁ ἀγὼν καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἀπλοῦ ὑπηρέτου νεομάρτυρος Νικολάου καὶ ὡς ἐπιβεβαιώσιν ὅτι εἴμεθα ἀληθεῖς ἐργάται τῆς χριστιανικῆς πίστεως θὰ ἀποτελέσῃ ἡ ἀφοσίωσίς μας εἰς τὸν Θεόν. Νὰ ζητήσωμεν τὴν ψυχικὴν γαλήνην. Ἐκεῖνος θὰ μᾶς τὴν προσφέρῃ.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

αὐτῆς Διαθήκης. "Ενα ἀπ' τὰ πιδ συγκινητικά ἐπεισόδια τῶν περασμένων καιρῶν θέλω νὰ διηγηθῶ σήμερα σιὸς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μας. Πρόκειται γιὰ μιὰ σύγκρουση τριῶν βασιλείων ἐναντίον τῶν Μωαβιτῶν. "Ας πάρουμε ἑμῶς τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Στὴ χώρα Μωάβ, ποὺ ἔκειτο πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης, ἐβασίλευε ὁ Μωσά, ἕνας γενναῖος ἄνδρας τῶν παλαιῶν χρόνων. Κάποια σιήλη Mesa ποὺ βρέθηκε στὴ Διὸν στὰ 1869 ἀναφέρει τὰ κατορθώματα καὶ τὶς νίκες αὐτοῦ τοῦ Μωαβίτου βασιλεῖ. Ἡ Βίβλος τὸν χαρακτηρίζει ὡς «νωκῆδ», δηλαδὴ ὡς πλούσιο, ὡς ἀρχοντάνθρωπο μὲ πούμια πολλά. Αὐτοῦς ὁ Μωσά ἔμεινε κάποτε ἡττηθῆκε σὲ μιὰ μάχη. Κι' ἀπὸ τότε κατέστη φόρου ὑποτελῆς στὸν Ἰωράμ, τὸν βασιλεῖα τοῦ Ἰσραήλ. Τοῦ ἐπλήρωσε κάθε χρόνο πολλά. Ἐκατὸ χιλιάδες ἀργιὰ καὶ ἑκατὸ χιλιάδες κριάρια μαζί μὲ τὰ μαλλιά τους. «Καὶ Μωσά βασιλεὺς Μωάβ ἦν νωκῆδ, καὶ ἐπέστρεφε τῇ βασιλεῖ Ἰσραήλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν χιλιάδας ἀργῶν καὶ ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκα» (Δ' Βασίλ. 3,4). Μεγάλο τὸ ποσό. Αὐσθάσιον τοῦ δόρου. Δὲν ἄντεχε περισσύτερο, γι' αὐτὸ κι' ἀποφασίζει νὰ σταματήσει τὴν ἐπιχορήγηση. «Καὶ ἠθέλησε βασιλεὺς Μωάβ ἐν βασιλεῖ Ἰσραήλ» (Δ' Βασίλ. 3,5). Ὁ Ἰωράμ, ὁ Ἰσραηλῆς βασιλεῖς ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θέλει νὰ χάσῃ τὸ φόρο τῆς ὑποτελείας. Δὲν θ' ἀνεχθῇ λοιπὸν καμμιὰ προστάθεια τῶν Μωαβιτῶν ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπ' τὰ αἰσχρονομικά δεσμά. Χαρακτηρίζει τὴν πράξιν τοῦ Μωσά ὡς ἐπανάσταση καὶ ἀποφασίζει νὰ δράσῃ ἀμέσως. Φοβᾶται ἕμῶς ν' ἀντιμετώπισῃ τὸν Μωσά καὶ τοὺς Μωαβίτες τοῦ ὀλομόναρχος. Πρέπει πρώτα νὰ ἐξασφαλίσῃ συμμάχους. Νὰ πάσῃ δυνάμεις πολλὰς καὶ μετὰ νὰ ξεκινήσῃ. Κι' ὁ πιδ κοντινὸς βασιλεῖς εἶναι ὁ Ἰωσαφάτ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Γιατί νὰ μὴ ζητήσῃ τὴ συνδρομὴ τοῦ γείτονά του; «Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐξαπέστειλε πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα λέγων βασιλεὺς Μωάβ ἠθέλησεν ἐν ἐμοί· εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Μωάβ εἰς πόλεμον;» (Δ' Βασίλ. 3,7). Καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἰουδαίου βασιλεῖ δὲν ἀργεῖ νὰ ἔλθῃ. Εἶνε καταφατική. Ὁ Ἰωσαφάτ δέχεται πρόθυμα νὰ βοηθήσῃ. «Καὶ εἶπεν ἡ ἀπάντησιν ἐμοὶς

μοι ἑμοῖς σοι, ὡς ὁ λαὸς μου ὁ λαὸς σου, ὡς οἱ ἵπποι μου οἱ ἵπποι σου» (Δ' Βασίλ. 3,7).

Ξεκινοῦν λοιπὸν οἱ δύο βασιλεῖς, ὁ Ἰωράμ καὶ ὁ Ἰωσαφάτ, κι' ἀκολουθοῦνται ἀπὸ διὰ καλὰ ὀργανωμένους οἰστούς. Κατευθύνονται γιὰ τὴ χώρα Μωάβ. Καθ' ὁδὸν ἀποφασίζουν νὰ πάρουν μαζί των κι' ἄλλον σύμμαχο, τὸν βασιλεῖα τῶν Ἐδωμιτῶν. «Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ ὁ βασιλεὺς Ἐδωμ καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἐπὶ τὰ ἡμερῶν» (Δ' Βασίλ. 3,9). Τώρα περνοῦν τὴν ἔρημο. Σὲ λίγες μέρες θὰ φθάσουν στὸν προορισμὸ τους. Ὁ «νωκῆδ» Μωσά καὶ ὁ λαὸς του θὰ τιμαρηνθοῦν παραδειγματικά. Πῶς ἐτόλμησαν νὰ σηκώσουν κεφάλι!...

Οἱ Μωαβίτες, μόλις ἐληροφρονηθῶσαν πῶς τρεῖς ἐνωμένους δυνάμεις κατευθύνονται ἐναντίον τους, ἐταράχθησαν. «Καὶ πᾶσα Μωάβ ἤκουσαν δι' ἀνδρήσαν οἱ τρεῖς βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς, καὶ ἀνέβησαν ἐκ παντὸς περὶ τὰς ἐκείνων ζώνην καὶ εἶπαν ὦ! (Δ' Βασίλ. 3,21). Τί θὰ κάνουν; Ἀσφαλῶς θ' ἀμυνθοῦν. Θὰ ὑπερασπίσων τὸ πάριον ἑδαφός. Ὅσοι μπόρουν νὰ ζωσθοῦν λοιπὸν ἱκία, ἤλθον καὶ πλαισίωσαν τὸν βασιλεῖα. Στάθηκαν σὲ σῆμα τῆς χώρας καὶ περιμέναν.

Κάποτε οἱ ἐχθροὶ φθάνουν. Καὶ ἡ σύγκρουση τῶν ἀντιπάλων εἶνε σκληρή. Οἱ Μωαβίτες μάχονται ἀπελπισμένα. Αὐσυχῶς ἔμεινε γι' αὐτοὺς. Οἱ δυνάμεις τῶν τριῶν βασιλέων εἶνε ὑπεριερες. Καὶ ἀναγκάζονται οἱ Μωαβίτες συνεχῶς νὰ ὑποχωροῦν καὶ ἀδικαίως νικῶνται. Ἀλλοίμονο σιὸς ἡττημένους. «Καὶ Ἰσραὴλ ἀνέστησαν καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωάβ, καὶ ἔφθον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι καὶ τῶπιοντες τὴν Μωάβ» (Δ' Βασίλ. 3,24). Ἀπὸ παντοῦ χτυπήματα. Τί ἄλλο μένει πιά ἀπ' τὸ νὰ κλειστοῦν μέσα σὲ κάστρο καὶ νὰ περιμένουν ἀπὸ ὦρα σὲ ὦρα τὸ θάνατο;

Τόσο εἶνε τὸ πολεμικὸ μένος τῶν τριῶν βασιλέων, ποὺ ἀποφασίζουν νὰ κατιστρέψουν τὰ πάντα στὴ χώρα Μωάβ. Καὶ τὶς πόλεις θὰ κάρουν καὶ τὶς πηγὰς θὰ βουλῶσουν καὶ τὰ δένδρα θὰ ξεροζιῶσουν καὶ τὰ χωράφια θὰ γεμίσουν μὲ πέτρες. Μανία καταστροφῆς κι' αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ γενναῖος Μωσά βοήσεται σὲ ἀπελπι-

οικηθῆσθαι. Πάει ἡ χώρα του. Πάει ὁ λαὸς του. Τὸ τελευταῖο του αὐτοῦ εἶπε οἱ ἐφιακόσῳ ἄνδρες ποὺ τοῦ ἀπέμειναν. Αὐτοὶ χειρίζονται καλὰ τὸ σπαθί. Θὰ κἀνὴ μιὰ ὑστατη προσπάθεια ν' ἀνοίξῃ δρόμο φυγῆς ἀπ' τὴν πλευρὰ ποῦνε οἱ δυνάμεις τοῦ βασιλέως Ἐδώμ. «Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωάβ, ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ ἔλασθε μεθ' ἐαυτοῦ ἐπιακούσους ἄνδρας δοπαμένους ρομφαίαν διακόψαι πρὸς βασιλέα Ἐδώμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν» (Δ' Βασιλ. 3,26). Κι' ἐδῶ ἀποτυγχάνει. Τίποτα δὲν γίνεται. Τώρα πιά εἶπε κυκλωμένος γιὰ τὰ καλὰ. Οἱ ἐχθροὶ «μωρμηκιάζουν» κάτω ἀπ' τὰ ἐτοιμύρορα κάστρα. Τί θὰ κἀνὴ ὁ Μωάβ, ὁ «σωκῆδ» βασιλεὺς; Τί ἄλλο τοῦ ἀπέμεινε; Ὁ γυῖός του. Ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου. Τὸ μοναχοπαίδι του. Σ' αὐτὸν θὰ στραφῇ. Τὸν ἔχει μαζί του.

Παίρνει λοιπὸν ὁ Μωαβίτης βασιλεὺς τὸ σπλάγγχο του καὶ τὸ ἀνεδάξει πάνω στὰ «μυτιένια» τοῦ κάστρου. Ἐχει πάρει μιὰ ἀπόφαση φοβερῇ. Θὰ θυσιάσῃ τὸ παιδί του προσοτὰ στὰ μάτια τῶν ἐχθρῶν του. «Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον, ὃν ἐδασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀνήγγεικεν αὐτὸν ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους» (Δ' Βασιλ. 3,27).

Οἱ Ἰσραηλίτες, οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἐδωμίτες βλέπουν ἐντρομοὶ τὴ σκηνὴ ποὺ διαδραματίζεται προσοτὰ τῶν. Μὰ εἶπε δυνατόν; Ὁ ἴδιος ὁ πατέρας νὰ θυσιάσῃ τὸ παιδί του; Ὅλα σώπωσαν σὺν σιγαλόπαιδο τῶν ἐχθρῶν. Παντοῦ ἔχει ἀπλωθῇ μιὰ βουδαμάρα. Θαρροεῖς καὶ οἱ ἄνθρωποι πέφτωσαν ἀπ' τὴ φρίκη. Ἀπίστευτο, κι' ὅμως ἀληθινό. Ἐνας βασιλεὺς, ἕνας πατέρας νὰ θυσιάσῃ τὸ ἴδιο του τὸ παιδί...

Καὶ οὐ γὰρ -οὐ γὰρ ἔνα μουρμουρόρισμα ξεχύνεται ἀπ' τὴ μεριά τῶν Ἰσραηλιτῶν. Εἶπε ἕνα σιγαλὸ κλάμα ἀνάμικτο μὲ σιναγμό. Ὅσο πάει καὶ δυναμώνει. Καὶ γίνεται θρηγνός καὶ κραυγὴ μεταμελειᾶς. Τὰ μάτια εἶνε δουρκαμμένα. Τὰ κεφάλια κατεδραμμένα. Οἱ τρεῖς βασιλεῖς φεύγουν. Ποῦ πάντες; Ἐπιστρέφουν στὴ χώρα τῶν. Ντροπισμασμένοι. Οἱ νικηταὶ τώρα κλαῖνε.

Χρόνια θὰ ποὺς τωραγῇ αὐτὸ ποὺ εἶδαν στὰ ψηλάματα τοῦ κάστρου. Τὴ θυσία ἐνὸς παιδιοῦ ἀπ' τὸν ἴδιο τὸν πατέρα του. «Καὶ ἐγένετο μετὰμελος μέγας ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ

ἀπῆλθαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν» (Δ' Βασιλ. 3,27).

* * *

Στὸ συγκινητικὸ αὐτὸ ἐπεισόδιο ἡ Ἐκκλησία μας εἶδε ἕνα τύπο καὶ μιὰ προεικόνιση. Εἶδε τὴ μεγάλη θυσία τοῦ Θεοανθρώπου Ἰησοῦ. Ὁ Θεὸς Πατέρας εἰς τόπον ὑψηλόν, σὰν τὸν Μωάβ κι' αὐτός, ἀνεδάξει τὸν Υἱόν σου καὶ τὸν προσφέρει θυσίαν πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶπε γεμάτη ἀπὸ προφητεῖες καὶ προεικονίσεις τῆς μεγάλης θυσίας τοῦ Γολγοθᾶ. Μιὰ τέτοια εἶπε καὶ ἡ θυσία τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ «σωκῆδ» βασιλέως τῆς Μωάβ.

Ὅλοι μας γνωρίζουμε πῶς ὁ ἄνθρωπος εἶνε πλασμένος ἔτσι, ὥστε νὰ διατελῇ σὲ μιὰ ἀδιάσπαστη κοινωνία μὲ τὸν Θεόν. Μονάχα μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ ἦταν δυνατόν νὰ εἶνε εὐτυχιμένος ὁ ἄνθρωπος. Καὶ μονάχα μ' αὐτὴ τὴν κοινωνία θὰ μπορούσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ὑψιστὸ προσορισμὸν του, τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεώς του. Ἀκόμα ὅλοι μας ξέρουμε πῶς συνέβη τὸ συνταρακτικὸ γεγονός τῆς πτώσεως τῶν πρωτοπλάστων. Οἱ ἄνθρωποι κἀκὼν κακὴ χρῆση τῆς ἐλευθερίας τῶν. Ἐπαναστατοῦν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ. Γίνονται πραγματικοὶ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ. Ἀπ' αὐτὴ στιγμὴ ἐκείνῃ ἡ Θεότης εἶνε ἐξωρριζωμένη γιὰ τὴν αἰώνειαν καὶ προπετὴ σῴσιν τῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι γίνονται τώρα δυστυχιμένοι. Ἐχασαν τὴν ἀθανάτητά τους. Ἐγκαταλείφθηκαν ἀπ' τὴ θεία χάρι. Ἐγίναν ἐμφοβοὶ ἀπ' τὴς τύψεις τῆς συνειδήσεως. Σκοτίσθηκε ἀπὸ λογικὸ τους. Ἡ ζωὴ τους γέμισε σιναγμούς καὶ ὀδύνες. Κι' ὁ θάνατος ἀπὸ τότε φτερουγίζει δίπλα τους. Πάει ἡ χαρὰ. Χάθηκε ὁ Παράδεισος.

Ἐμεινε ὅμως μέσα σὲς γνῆδες τῶν ἀνθρώπων ἕνας θαδὺς καημός. Ὡ, καὶ πόταν δυνατόν νὰ ἀποκατασταθοῦν καὶ πάλιν οἱ σχέσεις μὲ τὸν Θεόν! Πῶς ὅμως; Μονάχα ἀν' ἀποφάσιζε ἡ Ἰδία ἡ Θεότης ν' ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλία τῆς συνδιαλλαγῆς. «Ὡ, νῆσχιζες τοὺς οὐρανοὺς καὶ νὰ κατέβαινες», θὰ πῇ ὁ προφήτης Ἡσαΐας, ἐκφράζοντας μὲ αὐτὰ λόγια αὐτὰ ὅλη τὴν τρέμουσα λαχτάρα τῆς ἁμαρτωλῆς ἀνθρώπου καρδιάς. Ἦταν ἐπελγούσα ἡ ἀνάγκη τῆς συμπεριλήψεως. Χρειαζόταν «ἔλασμός» καὶ «ἀπολύτρωσις».

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΜΟΔΑ

“Ενδύσασθε...”

20. ΟΙ ΩΡΑΙΟΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Οι ωραίοι του 'Ιησού είναι οι άγγελοι. Δημιουργήματα δικά του είναι και οι άγγελοι. «Εν αὐτῷ ἐπλήσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτισται» (Κολοσ. 1, 16). «Ὅλα ἐν γένει τὰ πάγματα πᾶν ἀγγέλων δι' αὐτοῦ καὶ εἰς δόξαν

αὐτοῦ ἔχον κτισθῇ». Οἱ άγγελοι εἶναι οἱ ἀνγκυλωτοὶ τοῦ βασιλέως Χριστοῦ. Εἶναι ἡ πύξ πύξ καὶ ἡ πύξ ἐκλεκτὴ ἀπολυνθία του. «Ταῖς ἀγγελικαῖς ἀοράτως δορυφορούμενον ἀΐξουσιν». Στὴ ζωὴ τοῦ Κυρίου εἶναι πάντοτε παρόντες άγγελοι. “Άγγελος εὐαγγελίζεται τὴ σὺλληψί του, «ἐκ Πνεύματος Ἁγίου», στὰ σπλάγχνα τῆς Παρθένου Μαρίας. “Άγγελος

Ποῖος ὅμως θὰ τὰ προσέφερε αὐτὰ; Ἄνθρωπος δὲν μπορούσε, διότι ὅλοι ἦσαν πεπραμένοι ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν». Μόνον τὸ τίμιον Αἷμα Θεανθρώπου θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ προσφέρει τὴν ἐξίλαστήρια θυσία γιὰ νὰ ὤσῃ καὶ ν' ἀποπλύνῃ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου».

Καὶ πράγματι! Ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ δὲν ἐγκατέλειπε τὸν πλανηθέντα ἄνθρωπο. Ὁ Θεὸς «ὠκονόμησε τὴν ἀποκατάστασιν καὶ σωτηρίαν τοῦτου, ἐξαποστείλας τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον οὐχ ἵνα κρίνῃ, ἀλλ' ἵνα σώσῃ τὸν κόσμον». Ἐνῶ ἔπρεπε ὁ ἁμαρτωλὸς νὰ τιμωρηθῇ, ὁ ἐπαναστάτης νὰ πληρώσῃ, ὁ ἐνοχος νὰ καταδικασθῇ, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ στέλνει τὸν μονογενῆ τοῦ Υἱὸν σὶν κόσμῳ, γιὰ νὰ παραδοθῇ Ἐκεῖνος γιὰ τὰ παραπτώματά μας καὶ νὰ γίνῃ «ἀπὸ ἡμῶν κατάρων».

Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἐσαρκώθη ὁ Κύριος. Γιὰ τὴ μεγάλη σωτήρια θυσία. Καὶ ἡ θυσία περιλαμβάνει ὁλοκλήρη τὴ ζωὴ τοῦ Ναζωραίου. Μιὰ θυσία τελείας ὑπακοῆς. Ἡ γέννησή του κάτω ἀπ' τὴς γνωστὲς συνθήκες ἦταν θυσία. Ἡ ἐξορία του στὴν Αἴγυπτο θυσία. Οἱ κοπιώτικες ὁδοιπορίες του θυσία. Μὰ ἡ θυσία τοῦ Ἰησοῦ κορυφώνεται κ' ἐπιφοραγίζεται μὲ τὴν ἐλεύθερη, τὴν ἀβίωτη καὶ θεληματικὴ παράδοσή του σὶν θάνατο.

Δὲν πεθαίνει πάνω σὶν Σταυρὸ ὁ Χριστὸς γιὰ τὴς ἰδέες του, σὸν ἕνας ἀπ' τοὺς συνηθισμένους μάρτυρες τῆς ἀληθείας. Οὐτε πάλι ἐπὶ ἔρξε ἕνα ἀκούσιο θῦμα πὸν πέφτει σὶν χέρια τῶν ἐχθρῶν του κ' ἀναγκάζεται νὰ μείνῃ μέχρι τέλους πιστὸς σ' αὐτὰ πὸν ἐδίδαξε. “Ὁχι! Ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ

εἶναι ἕνας ἀντιπροσωπευτικὸς θάνατος. Ὁ Ἰησοῦς προσέφερε ὡς ἄνθρωπος καὶ ἐξ ὀνόματος ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς ὁ ἐκλεκτότερος ἐκπαθωπὸς αὐτῆς, τὴν ἐξίλαστήρια θυσία του.

“Ὡς θαυμάσουμε λοιπὸν τὴν πλοῖσια ἀγάπη τοῦ «νωκὴρ» Βασιλῆα τῶν οὐρανῶν. Ἐπάνω σὶν Γαλιθαῖα προσφέρει τὸ Παιδί του θυσία γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου. Τὸν βλέπουμε καρφωμένο σὶν ξύλο τοῦ Σταυροῦ. Τὰ χέρια του εἶναι ἱερυπημένα. Τὰ μάτια του θασιλεμένα. Τὰ χεῖλη του ἀχνά. Τὸ αἷμα του ἀρροσιάζει. Καὶ μένουμε ἀσυγκίνητοι; Τότε εἴμαστε πύξ σκληροὶ ἀπ' τοὺς παλαιούς ἐκεῖνους Ἰσραηλίτες, πὸν μόλις εἶδαν τὸν γυῖν τοῦ Μωσῆ νὰ θυσιάζεται πάνω σὶν τεῖχος ἐθρήνησαν. «Καὶ ἐγένετο μετάνειος μέγας ἐπὶ Ἰσραὴλ». Ὁ Γολγοθᾶς μᾶς καλεῖ εἰς μετάνειαν, μᾶς καλεῖ εἰς πύξιν. Ὁποῖος δὲν πιστεύει καὶ ὁποῖος δὲν ἀγωνίζεται σὶν δρόμῳ τοῦ ἀγιασμοῦ ἀποξενοῦται ἀπ' τὴν «καταλλαγὴν» πὸν ἤλθε νὰ φέρῃ σὶν ἀνθρώπους ὁ Χριστὸς.

Φορεῖς σταυρὸ σὶν σιγήθῃ; Καὶ δὲν σοῦ θημίζει ἱέποτε; Καὶ δὲν συντριβεται ἡ καρδιά σου; Καὶ δὲν δουγκάνουν τὰ μάτια σου; Γιὰ σένα πεθαίνει ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας. Ναι, γιὰ σένα, Πάνω του φέρει καὶ αἰς δικές σου ἁμαρτίες. Τὰ ψεύδη σου. Τὴς ἀδικίες σου. Τὴς κλοπές σου. Τὴς βλασφημίες σου. Τὴς ἀσχερότητές σου. Τὴς ἀνηθικότητές σου. Τὰ ἐγκλήματά σου. Γιὰ σένα πεθαίνει.

“Ἰδε ὁ ἀμὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἰζων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου». (Ἰωάν. 1,29).

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

Γαβριήλ ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἥ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς Παρθέρον μεμνητονευμένην ἀνδρί, ὃ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς Παρθένου Μαριάμ. Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε... Ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν... Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοί· διὸ καὶ ὑδὲ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ» (Λουκ. 1, 26-38). «Ὅταν δὲ γέροντας Ἰωσήφ, ὃ ἀνὴρ αὐτῆς, ἀπελήφθηκε τὴν ἐγκυμοσύνην τῆς Παρθένου Μαρίας, μὴ καίσατος ἀπαράδεκτη γι' αὐτὸν, καὶ ἀκέρητους κλάθρα ἀπολύσαι αὐτήν, ἕνας ἄγγελος ἔσπευσε νὰ ἀποκαλύψῃ σὺν Ἁγίῳ Γέροντι τὸ μεγάλο μυστικόν. «Ἰωσήφ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν, ἐκ Πνεύματος ἁγίου» (Ματθ. 1, 20). «Ὅταν ὕστερα ἀπὸ καιρὸ ἐγεννήθηκε σὺν ἡσπυρινῇ φάτιν τῆς Βηθλεὲμ, πάλι ἕνας ἄγγελος ἀνεκοίνασε σιὸν ἀπλοῦς ποσάνους τῇ-μεγάλῃ ἀγγελίᾳ. «Ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέσθη αὐτοῖς... καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεσθε· Ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, διὰ ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἔστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυὶδ» (Λουκ. 2, 9). Καὶ προσοὐ ἀνάμνη οἱ ποσάνοι τῆς Βηθλεὲμ συνελθόντες ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητη καὶ ἁμορφη ἐκπληξί, ἀγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος σιραιῶς οὐρανίου αἰνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων· δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» (Λουκ. 2, 13). «Ὁ Ἡρώδης, σὺν τῇ προστάττει τὸν νὰ σφάξῃ τὸν ταχθέντα βασιλέα τῶν Ἰουδαίων, ἐβγαλε μὴ ἀνατριχιστικὴ διαταγή· «Ἀποστείλας ἀνέλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετούς καὶ κατωτέρω». Μάταια ὅμως. Ἄγγελος Κυρίου εἰδοποιεῖ ἐγκαίρως τὸν Ἰωσήφ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Ἰουδαίας. «Ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων· ἐγερθεὶς παραλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεύγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον σου ἀπολέσαι αὐτόν» (Ματθ. 2, 13). Κι' ὅταν πάλι πέθανε ὁ Ἡρώδης καὶ ἐξέλιπε κάθε κίνδυνος γιὰ τὸ Χριστό, ἄγγελος, ἐκεῖ σὺν μακρονίᾳ Αἴγυπτο, παρουσιάζεται σὺν τῷ Ἰωσήφ καὶ τοῦ λέγει νὰ γυρῇ πίσω, σὴ γῇ τοῦ Ἰσραήλ. «Εγερθεὶς παραλαβε τὸ παιδίον

καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητούντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου» (Ματθ. 2, 14). Μετὰ τοὺς πειρασμούς του σὴν ἔρημο, ἄγγελοι, προσπλῶν καὶ διηκόνουν αὐτῷ» (Ματθ. 4, 11). Στὴν προσευχὴ του, ἐκεῖ σὺν ὕψος τῶν ἐλαιῶν, τὴ νύχτα τῆς Μ. Πέμπτης, τὴ στιγμή ποὺ οἱ σωματικὲς του δυνάμεις εἶχαν ἐξαντληθῇ, καὶ τότε, ἄγγελος ὤφθη αὐτῷ ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν» (Λουκ. 22, 43). «Ὅταν μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, ἀνεκαθάνατο σὺν οὐρανῷ καὶ ἀλλοῖς οἱ δικοὶ του εἶχαν μαρωμένα τὰ βλεμματά τους σὺν οὐρανῷ, καὶ ἐκεῖ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῇ λευκῇ, οἱ καὶ εἶπον· τί ἐσθήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος δὲ Ἰησοῦς δὲ ἀναληφθεὶς ἀπ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον εὐθέασατε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν» (Πράξ. 1, 11). Καὶ πράγματι ἔτσι θὰ ἔλθῃ καὶ πάλι σὴ γῇ ὁ Κύριος «κρίνας ζῶντας καὶ νεκρούς». Ἔτσι. Μὲ τὸν ἴδιον τρόπο. Καὶ πάλι μετ' ἀγγέλους. Μ ε τ ο υ ς ὡ ρ α τ ο υ ς τ ο υ. «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄγιοι ἄγρευσι μετ' αὐτοῦ...» (Ματθ. 25, 31).

Εἶναι ὥρα οἱ οἱ ἄγγελοι. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἑμνογράφος δικαιολογημένα σημειώνει· «Τῶν ἀγγέλων ζηλώσαμεν τὸν βίον καὶ τὰς φρένας περῶσαμεν εἰς ὕψος». Ἐπαραλαμβάνουμε. Εἶναι ὥρα οἱ οἱ ἄγγελοι. Ἀλλὰ ὅχι μόνον αὐτοί. Τὸ ἴδιον ὥρα οἱ εἶναι καὶ οἱ φίλοι τοῦ Ἰησοῦ. «Ὅλες ἐκεῖνες οἱ ψυχὲς ποὺ τὸν πίστευαν καὶ τὸν ἀγάπησαν πολὺ. Ὁραῖες καὶ οἱ ψυχὲς αὐτές. Ὁραῖες, ὅσο ὥρα οἱ εἶναι οἱ ἄγγελοι. Ὁραῖες, ὅσο ὥρα οἱ εἶναι καὶ ὁ Ἰησοῦς. Ὁ Ἰησοῦς, ὡς ἄνθρωπος, ἦταν ὅλος ἀρετῇ. «Ἐκάλυπεν οὐρανούς ἡ ἀρετὴ σου, Χριστέ». Καὶ ὅσο ἐνάρετος μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ ὁ ἄνθρωπος. Παράδειγμα δὲ Ἀπ. Παῦλος. «Ὁ Ἀπόστολος ἀγάπησε τὸ Χριστό. Ἐταπείνωσεν τὴν ζωὴν του μετὰ τὸ Χριστό. Ἔλεγε· «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστός» (Φιλιπ. 1, 21). Καὶ ἄλλοτε πάλι ἔλεγε· «Ζῶ δὲ σὺν ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2, 20). Δὲν ζοῦσε σὺν μὲ αὐτοτελὲς ὑπαρξίς, ὁ Παῦλος, ἀλλὰ ὁ Χριστὸς ἦταν σὴν καρδίᾳ του καὶ ὁ Χριστὸς, πάλι, ὀνύμειζε ὁλόκληρη τὴν ζωὴν του. Γι' αὐτὸ ἔγραφε τοὺς Κορινθίους· «Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ γὰρ Χριστοῦ» (Α' Κοριν. 11, 1).

Ἰδοὺ τὸ μεγάλο μυστικὸ γὰρ νὰ γίνουμε ὅλοι μας ὠραῖοι τοῦ Ἰησοῦ. Νὰ μιμηθοῦμε, τὸ Χριστό, ὅχι θέβαια σὴν θεότητά του, προῶμα ἐντελῶς ἀδύνατον, ἀλλὰ σὴν ἀρετή. Νὰ γίνουμε καλοὶ καὶ ὠραῖοι ὅπως Ἐκεῖνος. Νὰ γίνουμε προῶι. Νὰ γίνουμε ταπεινοί. Νὰ ζοῦμε, ὅπως ἀκριβῶς μᾶς τὸ ζητᾷ μετ' ὁ Εὐαγγέλιό του, μετ' ἡ διδασκαλία του. Νὰ γίνουμε νικηταί. Πάντοτε νικηταί. Νικηταί ἐναντία σὲ κάθε πειρασμὸν ποὺ θὰ μᾶς φέρῃ μπροστὰ μας ὁ Διάβολος.

Οἱ ὠραῖοι τοῦ Ἰησοῦ εἶναι πολλοί.

Ὁραῖοι εἶναι οἱ μαθηταί του. Τὸν ἀγάπησαν ἐκεῖνοι. Ἀλλὰ κι' ἐκεῖνος τοὺς ἀγάπησε. Σὴν ἀρχιερατικὴν του προσευχή, λίγο προτοῦ αὐτοὺς πλύνῃ, ἔκανε ἰδιαίτερη παράκλησις γι' αὐτοὺς σὺν πατέρα. Ἐξήγησε ἐπίμονα ἀπὸ τὸν πατέρα του (ἵνα ὅπου εἴμι ἐγὼ κάκεινοι ὡς μοι' ἔμοι) (Ἰωάν. 17, 24). Ὁραῖος ὁ Ἰωάννης. Ὁραῖος ὁ Ἰάκωβος. Ὁραῖος ὁ Πέτρος. Ὁραῖοι ὅλοι οἱ μαθηταί του, ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν προδότη, τὸν Ἰούδα. Ὁραῖοι σὴν ψυχῇ. Σὴν καρδίᾳ. Στὰ αἰσθήματα. Σὴν πίστι. Σὴν ὅλην τους ζωὴν.

Ὁραῖες καὶ οἱ μαθήτριές του. Οἱ οὐρανὸς Μυροφόρες. Καλὲς ὅλες. Ἀγάπησαν τὸ Διδάσκαλό τους. Τὸν πίστεψαν καὶ αἰνέες, ὅπως οἱ μαθηταί. Καὶ ἔμειναν σὲ ὅλην τους τὴν ζωὴν ἀρωσιωμένες σὴν ὠραία τους ἀγάπῃ. Τὸν ἀκολουθοῦσαν τὸ Χριστὸ «κατὰ πόλιν καὶ κώμην», παντοῦ ὅπου κι' ἂν πῆγαινε Ἐκεῖνος. Ἀπὸ τὴ Γαλιλαία μέχρι τὴν Ἰουδαία. Ξένες αὐτὲς σὴν γῇ τῆς Ἰουδαίας καὶ σὲ ξένο περιβάλλον ἔβρισκαν τόσῳ νὰ μένουν κοτιὰ σὺν Διδάσκαλό τους. Εἶναι ἀπὸ τὲς λίγες ψυχὲς ποὺ περιφρόνησαν κάθε κίνδυνον καὶ ἀνέθηκαν κοτιὰ σὺν Μάρτυρα τοῦ Γολγοθᾶ. Καὶ μετ' ἡν ἴδια πάλι περιφρόνησι πρὸς τὸν θάνατον, ἀτρόμητες καὶ θαρραλεές, τὸ πρῶτ' αὐτῆς μᾶς τῶν σαβδίων» μετ' ἡ ἀρώματα στὰ χέρια, πῆραν τὸ δρόμον γιὰ τὸ μνήμα νὰ προσφέρουν τὴν στερῇ τους εὐλάβειαν σὺν Ραββί. Ὁραῖες οἱ Μυροφόρες. Ὁραῖα ἡ Μαριάμ ἡ Μαγδαληνῇ. Ὁραῖα ἡ Ἰωάννα. Ὁραῖα ἡ Σουσάννα. Ὁραῖες μετ' ἡ ὠραῖα αἰσθήματα ποὺ ἔκλειναν μέσα σὲς ἀγνὲς καρδιὰς τους. Ὁραῖες μετ' ἡ κελὴν τὴν πίστι καὶ ἀρωσιῶσι σὺν Ραββί τους. Ὁραῖες μετ' ἡ διακονία ποὺ προσέφεραν σὺν Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἑνδεκά ὠραῖοις τοῦ Ἰησοῦ. Ὁραῖες μετ' ἡ ὠραῖα τους ψυχῇ. Ὁραῖες μετ' ἡν ἀρετὴν τους.

Ὁραῖοι τοῦ Ἰησοῦ οἱ μαθηταί του. Ὁραῖες οἱ μαθήτριές του, οἱ Μυροφόρες. Ὁραῖες καὶ ὅλες οἱ ψυχὲς ποὺ τὸν ἀγάπησαν καὶ τὸν πίστεψαν, ὅσο οἱ μαθηταί καὶ οἱ Μυροφόρες. Καὶ εἶναι πολλές αὐτὲς οἱ ψυχὲς. Τόσο πολλές ποὺ κανεὶς μέχρι σήμερον δὲν μπορεῖ νὰ τὲς μετρήσῃ καὶ οὔτε θὰ μετρήσῃ νὰ τὲς μετρήσῃ ποιεῖ. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ ποῦμε ὅτι εἶναι τόσες, ὅσα τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ ὅσα τὰ ἄστρα σὺν οὐρανῷ. Καὶ ὅλες καλὲς. Μένει κανεὶς κατὰ πληκτικόν, διὰν διαβάξῃ τὴν ζωὴν τους. Μιὰ ζωὴ γεμάτη πνευματικὰ κατωρθώματα καὶ μεγαλεῖο. Νὰ ἀναφέρουμε παραδείγματα; Δὲν μᾶς φτάνει κανεὶς χάρις γι' αὐτό. Κι' ἂν μπορούσας νὰ γίνῃ ὁ οὐρανὸς χαρὶ, ἡ θάλασσα μελάνι καὶ τὰ δένδρα μόλυβδα, καὶ πάλι δὲν θὰ ἐπαρκούσαν διὰ αὐτὰ γιὰ νὰ γραφῇ ἡ ὠραία ζωὴ τῶν ὠραίων τοῦ Ἰησοῦ.

Μερικὰ ὀνόματα ἀπὸ τὲς ὠραῖες ψυχὲς τοῦ ὠραίου Ἰησοῦ.

Ἀπὸ τοὺς ἄνδρες. Ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος. Τί μεγάλη καρδιά! Τὸν πεποβολοῦσαν κι' αὐτὸς δὲν ἔδραζε μιλιὰ. Μόνον ἔκανε προσευχή. Καὶ αἰτημὰ του; Τὸ ἴδιο αἰτημα ποὺ ἀπηνύνη καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὡς ἄνθρωπος, σὺν οὐρανῷ πατέρα του. «Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην» (Πράξ. 7, 60). Αἰτημα ποὺ τὸν ἔκανε τόσον ὠραῖον τὸν Στέφανον, ὅσο ὠραῖος ἦταν καὶ ὁ Ἰησοῦς. Ὁραῖοι καὶ ὅλοι οἱ μάρτυρες ποὺ μετ' ἡν ἴδια καρτερία σὺν μαρτύριον καὶ μετ' ἡ ἴδια αἰσθήματα σὺν δυνάμει ἄφησαν κατὰ πληκτικόν τὸν κόσμον σὲ δλους τοὺς αἰῶνες. Ὁραῖος ὁ Ἅγιος Ἐλευθέριος. Ὁραῖος ὁ Ἅγιος Εὐδύμιος. Ὁραῖος ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος. Ὁραῖος ὁ Ἅγιος Πολύκαρπος. Ὁραῖος ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος. Πόσο ὠραῖο εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἔγραφε σὺν Χριστιανὸς τῆς Ρώμης· «Πῦρ καὶ στανρός, θηρίων τε οὐσιώσεις, ἀνατομαί, διαίρεσεις, σκορπιαμοὶ ἀπείραν, συγκοπή μελῶν, ἀλσαμοὶ ὅλων τοῦ σώματος, κακοὶ κολάσεις τοῦ διαβόλου ἐπ' ἡμῶν ἐρχέσθωνσαν, μόνον ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτύχω... Ἐκεῖνον ζητῶ, τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντα· ἐκεῖνον θέλω, πὺν δι' ἡμᾶς ἀναστάντα· ἐκεῖνον...». Ὁραῖος ὁ Μεγαλομάρτυς Δημήτριος μετ' ἡν μαθητὴν του, τὸν Νέστορα. Ὁραῖος ὁ Μεγαλομάρτυς Γεώργιος. Ὁραῖος ὁ Μεγαλομάρτυς Πατελεσήμων. Ὁραῖος... Ἀτέλειστη σειρὰ τῶν ὠραίων. Τῶν ὠραίων τοῦ Ἰησοῦ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τὰ πάθη καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ

Ἡ ἐδοξμάς τῶν Παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ εἶναι πλησίον μας. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἡ παρουσία τῆς θρησκείας εἶναι ἐναργεστέρη ἀπὸ ἄλλας ἡμέρας. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ θείου δράματος συγκλονίζει τὰς καρδίας. Ἡ ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάστασις εἶναι ὁ κρυφὸς πόθος ὅλων μας.

Ἀνθρωπίνως τὸ ἔργον τοῦ Σταυροῦ δὲν δύναται νὰ νοηθῇ. Ἀποκαλύπτει τὸ μυστικὸν δι: πέραν τοῦ Γολγοθᾶ ὑπάρχει ἡ Ἀνάστασις. Ὅτι ἡ ζωὴ ἔχει ὡς σκοπὸν τὸν ἀγῶνα.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον δίδονται ἄπειροι εὐκαιρίαι νὰ βοηθηθῇ ὥστε νὰ ἀντιληφθῇ τὸν ὑπέρτατον νόμον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Εὐτυχὴς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐγκλίρως ἐκμεταλλεύεται τὰς εὐκαιρίας τῆς συνδεδεῦστος του μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τίς γυναῖκες: Ὁραία ἡ Ἀγία Εὐφημία. Ὁραία ἡ Μεγαλομάρτυς Αἰκατερίνη. Ὁραία ἡ παρθενομάρτυς Βαρβάρα. Ὁραία ἡ Μεγαλομάρτυς Κυριακὴ καὶ Μαρίνα. Ὁραία ἡ Ὁσία Ζένη μετὰ τίς δύο θεραπαινίδες ἰους. Ὁραία... Ἀπέλειπται, κτ' ἐδῶ, ἡ σειρά τῶν ὁραίων τοῦ Ἱησοῦ.

Κατέλλες καὶ Γυναῖκες!

Γίνετε ὅλες ὁραῖες ψυχὲς τοῦ ὁραίου Ἱησοῦ. Γίνετε μιὰ Αἰκατερίνη. Μιὰ Βαρβάρα. Μιὰ Μαρίνα καὶ μιὰ Κυριακή. Γίνετε ὁραῖες, ὅπως ὁραῖες ἔγινον καὶ ἐκεῖνες. Καὶ εἴπαμε σὲ τί ὁραῖες. Ὅχι σὲ πόρνοισιν. Αὐτὴ ἡ ὁραϊότης ὡς ἄνθος μαρμαίρεται καὶ ὡς χάρις παρέρχεται. Ὁραῖες νὰ γίνετε σὴν ψυχῇ, σὴν καρδίᾳ, σὴν χαρᾷ. Ὁραῖες ὅπως ὅλες οἱ ὁραῖες ψυχὲς τοῦ ὁραίου Ἱησοῦ.

Β. Ἀχ. Ψ.

Γίνεται μέτοχος τῆς οὐρανοῦ χαρᾶς. Εὐλογημένος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν πτώσιν ἀνυψοῦται καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν σταυρὸν εἰσέρχεται εἰς τὴν ἀνάστασιν συμβαλλεῦστος μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

Ἐάν οἱ πιστοὶ συλλάβουν τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος τῶν γεγονότων αὐτῶν θὰ προσπαθῇ-σουν νὰ ἐπωφεληθοῦν. Τότε κάθε ἐαρτασμός εἶναι ἀφετηρία νέας ζωῆς.

Οἱ Ἱεράρχαι νὰ ἀγωνιοῦν

Διερωτᾶται ἡ θρησκευτικὴ ἐφημερίς «Ὁρθόδοξος Τύπος» (φ. 183 - 184/1973) πῶς ἠνέχθη ἡ ἐποπτεύουσα τὴν ἐκδοσὶν τῆς «Ἐκκλησίας» ἐπιτροπὴ νὰ δημοσιευθοῦν περίεργοι καὶ θλάσφημοι θεωρίαι εἰς τὸ «ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Εἶναι ἀδικαιολόγητος ἡ ἀπορία, διότι αἱ διαπιστώσεις τῆς εἶναι σαφεῖς ὡς πρὸς τὴν χλιαρότητα ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐκ μέρους τῶν φορέων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας. Ἰδιαιτέρως τὸν τελευταῖον καιρὸν τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα τελοῦν ἐν ἀναστατώσει. Ἡ Ἐκκλησία παρίσταται ἀκέφαλος. Ὁ προκαθήμενος τελεῖ ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ καὶ ὅπῃ παραίτησιν. Οἱ ἄλλοι ἱεράρχαι δὲν ἀναλαμβάνουν εὐθὺς καὶ ἀγωνίζονται νὰ φορτώσουν τὸ φορτίον ἐπὶ τῶν ὤμων ἐνός, ὁ ὁποῖος γραπτῶς τε καὶ προφορικῶς δηλώνει ἀδυναμίαν λόγῳ ὑγείας. Ἱεράρχης, ὁ ὁποῖος μετέχει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς συγκέντρωσιν ἱεροκηρύκων ἐτόνισεν εἰς ἔντονον ὄφρος: «Οἱ Ἱεράρχαι δὲν ἀγωνιοῦν δι' ὅσα γίνονται». Σκληρὸς λόγος, ἀλλὰ διαπίστωσης.

Οἱ πιστοὶ θέλουν πνευματικούς ἀρχηγούς νὰ ἀγωνιοῦν διὰ νὰ ὁδηγηθοῦν ψυχὰς εἰς σωτηρίαν.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Ἡμερσίον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Τηλ. 70-630 Θεσ/κη

Διευθυντής Συντάξας: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἐτησίαν συνδρομή: Ἑξαετηρικὸν δρχ. 20 — Ἐξαετηρικὸν δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. Ι, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Μάιος 1973

Ἀριθ. φύλλον 329

ΤΟ ΑΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΦΘΟΝΙΑΣ

Αἱ νέαι συνθήκαι διαβιώσεως καὶ αἱ καταπληκτικαὶ πρόοδοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν μετέβαλον σχεδὸν τὴν ψυχρὴν συνείδησιν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἐδημοσύνησαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δικαιοῦται νὰ ἔχη ἰδέας περισσότερον ἐπαναστατικὰς καὶ ἰλιστικὰς. Εἰς τὴν ἐποχὴν μας συντελεῖται μία συγχλονιστικὴ διὰ τὸν ἀνθρώπον κοσμογονία. Ἰδέαι γαλονήσασαι γενεάς γενεῶν θεωροῦνται « ξεπερασμέναι » καὶ ὑφίστανται φοβεράν κρίσιν. Ἡ προσαρμογὴ καὶ ἡ εὐθυγράμμισις πρὸς τὰς νέας κατευθύνσεις χαρακτηρίζονται ὡς προοδευτικαὶ προσπάθειαι. Ἔτσι ἀνοίγεται ἀγεφύρωτον χάσμα μεταξὺ παλαιῶν καὶ νέας ἐποχῆς.

Ὁ κόσμος τοῦ τεχνοκρατικοῦ μηχανισμοῦ προσφέρει θεβαλὸς μεγάλας ἀνέσεις εἰς τὸ ἄτομον, ἀλλὰ συγχρόνως μειώνει τὸ κύρος τῶν πνευματικῶν ἀξιών, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὰ ἱδανικά τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰς τε ὁ ψυχρὸς τεχνοκρατικὸς μηχανισμὸς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχη σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν, τῆς ὁποίας κύρια συστατικὰ εἶναι ἡ προσήλωσις εἰς τὸν ἡθικὸν νόμον καὶ ἡ βίωσις τῆς ἀληθείας, διότι ἀπογυμνώνει ἀπὸ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα τὸν ἀνθρώπον. Παρέλκει νὰ τονισθῇ ὅτι ὁ μηχανικὸς πολιτισμὸς, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ νὰ ἀναπτύσσεται ὑπὸ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν καὶ πᾶς αὐτὰς κατευθύνσεις, ἐγκυμονεῖ σοβαροὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους πᾶς πνευματικὸς ἀνθρώπος εὐκόλως διαβλέπει.

Μία πρώτη σαφὴς διαπίστωσις εἶναι ὅτι ὁ σύγχρονος ἀνθρώπος δὲν κατόρθωσε νὰ κατακτήσῃ τὸν τεχνικὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν πρόοδον, διότι ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς ἔγινε κύριος, ὁ ὁποῖος θυμὸς δὲν φαίνεται νὰ ὀδηγῇ καλὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Πέραν αὐτῆς τῆς διαπιστώσεως ὑπάρχει καὶ ἓνα ἄλλο ποῦδλημα σημαντικὸν δι' ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Εἶναι ἡ

ἀντιμετώπισις τῆς ἀφθονίας τῶν ἀγαθῶν. Σήμερον οἱ ἄνθρωποι βασανίζονται τὸν νοῦν των πᾶς θὰ δυνήσονται νὰ διαθέσονται πᾶς καὶ ποικίλα ἀγαθὰ των. Ἐχει δηλαδὴ δημιουργηθῇ μία ἐντονος ἀγωνιώδης κατάστασις διοχετεύσεως τῶν ἀγαθῶν, ἡ ὁποία δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τὸ ἀγχος τῆς ἀφθονίας.

Καὶ τὸ ἀγχος τῆς ἀφθονίας εἶναι καρπὸς τοῦ τεχνοκρατικοῦ πολιτισμοῦ. Καρπὸς ὁ ὁποῖος προκαλεῖ διαφοροποιήσιν εἰς τὴν συμπεριφορὰν τοῦ ἀτόμου. Δὲν εἶναι ἀστοχος ἡ παρομοίωσις τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου μὲ θηρίον ἐγκλωβισμένον καὶ κινούμενον μεταξὺ τῶν κυκλωδιδωμάτων πρὸς ἀνέυρεσιν διεξόδου διὰ τὴν ἀτελευτέρωσίν του. Ἡ διαφοροποίησις αὐτῆ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖ ἀντικείμενον μελέτης καὶ ἐρεῦνης ὅχι μόνον τῶν φορέων ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ τῶν κοινωνιολόγων, τῶν ψυχολόγων καὶ τῶν ψυχαναλυτῶν.

Ὅλοι ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὸν πνευματικὸν καταρτισμὸν τοῦ ἀτόμου ἐπιδιώκουν νὰ βοηθήσουν θετικῶς τὸν καταχόμενον ἀπὸ ταραχὴν, ἀβεβαιότητα καὶ ἀνασφάλειαν σύγχρονον ἀνθρώπον. Προσπαθοῦν νὰ ἀπαντήσουν ἱκανοποιητικῶς εἰς τὰ ἀγωνιώδη ἐρωτήματα: Τί θὰ κάνω; Πῶς θὰ ἐξοδεύσω ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἔχω; Θὰ τονίσουν εἰς τὸν ἀνθρώπον τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ πνευματικοῦ καταρτισμοῦ πρώτον, ὁ ὁποῖος ἐπιτυγχάνεται μὲ συνεχῇ εὐκρινῇ προσευχῇ, μὲ ἀποκρυστικὴν μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν, μὲ προσέλευσιν εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, μὲ τὴν ἀσκήσιν τῆς φιλανθρωπίας, μὲ τὴν ὑπακοὴν καὶ προσήλωσιν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὸν δαμασμὸν τῶν παθῶν καὶ λοιπῶν ἀδυναμιῶν καὶ μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς μηδαιμνότητος ἐναντι τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ.

Θὰ ματαιοπονοῦν ὅσοι νομίζουν ὅτι μὲ τὴν ἡθικὴν ἀποχαλίνωσιν καὶ τὸν ὕλγιον τῆς ἐλευθερίας θὰ βοηθήσουν τὸν ἄνθρωπον νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸ ἄγχος καὶ τὴν ἀγωνίαν τῆς ἐποχῆς. Ἡ κατακρήμνις τῶν φραγμῶν τῆς ἡθικότητος, ἡ διασάλευσις τῆς ὁμαλῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, ἡ ἐγκατάλειψις τῆς συντηρητικότητος, ἡ περιφρόνησις τῆς ἀξιοπρεποῦς συμπεριφορᾶς καὶ τῆς τιμιότητος ὁδηγοῦν ἀσφαλῶς εἰς ἀνεπανόρθωτον πτώσιν τὸν ἄνθρωπον. Οὔτε τὰ μακροῦ καὶ ἀπεριποίητα μαλλιά, οὔτε ἡ γενειάδα καὶ ἡ ἑξαλλος ἐνδυμασία, οὔτε ἡ φυγὴ ἐκ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτάς καὶ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ καλοκαιριοῦ, οὔτε καὶ τὰ νικητερινὰ «ἐξοφαντώματα» εἰς ἀκατονομάστους χώρους θὰ δώσουν τὴν ὁδὸν λύσιν εἰς τὸ ἄγχος. Αὐτὰ ὅλα θὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ἔγκλημα, τὴν ἀπάτην καὶ τὴν ἀνηθικότητα μὲ τὴν δημιουργίαν τραγικῶν θιμάτων. Τὸ ἄγχος προκαλεῖ καὶ σύγγυσιν. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ λόγος τῆς πορείας τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν θετικὴν κατάρρευσίν του.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ τὰς δυσαρέστους συνεπείας ἀπεμάκρυνεν ἐκ τῆς ζωῆς του τὰς ἡθικὰς ἀρχάς, τὴν ἀρετήν. Τὰ ἐνδιαφέροντά του προσέκλινον τὰ πολλὰ ὕλικά ἐπιτεύγματα του. Ἡ πίστις εἰς τριαδικὸν Θεόν, ἡ συνδέουσα πόν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ Θεοῦ ἀγάπη καὶ ἡ ἐλπίς πρὸς τὸν Δαρεοδότην θεωροῦνται ὡς ἰδέαι τῆς παρελθούσης ἐποχῆς. Καὶ τὰ ἀποτελέσματα εἶναι κραυγαλέα. Τὸ ἄγχος, τὸ ἀδιέξοδον, τὸ ἔγκλημα, ἡ ἀπάτη, ἡ πτώσις, ἡ ἀνηθικότης καὶ ἄλλαι διαστροφαί. Ὅλα αὐτὰ ἐκφραρίζουν τὴν ἀρνητικὴν συμπεριφορὰν ἐναντι τῆς ζωῆς. Ψυχικὴ καὶ ἡθικὴ μόνωσις. Ἀνοδίπλωσις τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ἐδῶ προβάλλει ἔντονον τὸ παρώπιον τοῦ οὐράνιου Πατρὸς, ὁ ὁποῖος ἀναζητεῖ τὸ τέκνον, ὅπως τὸ διατυπώνει ὁ ποιητής:

Γιατί, παιδί μου, ξέχασες πῶς σ' ἀγαπῶ;
Γιατί ξέχασες τὸν στοργικὸν σου τὸν πατέρα;
κι' ἄφησες τὴν καρδίαν σου μεσοπέλαγα,
τὴν τρυφερὴν καρδίαν σου τὴν ἀδόνημη,
νὰ παραδέρῃ σ' ἕναν ἄγριον ἀγέρεα;

Γιατί, παιδί μου, μὰ γιατί
δὲν γύρεις ἀπάνεμα λιμάνια κι' αἰθρίους
οὐρανοὺς;

δὲν σκέφτηκες πῶς σ' ἀγαπῶ;
Γιατί δὲν ἔδωσες τὰ χέρια σου σὲ μένα,
μέσα σ' αὐτὰ κόμματα καὶ στοὺς ὠκεανούς;

Γιατί, παιδί μου, δέθηκες σ' ἄρομα τοῦ ἡλίγου
νὰ σὲ σύρει
σὲ πάθια, ἀγκάθια, λάθια, πέτρες αἰχμηρές;
Στὴν ἐρημία τῶν ἁστρῶν κρύωνες,
διανοῦσες σὲ λιστέρ;
καὶ πάντα μιὰ πικρὰ ἐνοιώθες
διὰν περνοῦσαν οἱ ἐφήμερες χαρές.

Γιατί, παιδί μου, ξέχασες πῶς σ' ἀγαπῶ;
κι' ἄπλωσες ἐπαρῆς παρὰ μὲ τῆς χιμαίρας
τὴ γαλέρα
κι' ἀνεμοδόρθηκες, πληγώθηκες, ματώθη-
κες...

Ἔλα καὶ γύρε τώρα ἐδῶ
στὴν ἀγκαλίαν τοῦ στοργικοῦ σου τοῦ Πατέρα!

Ἐὰν πράγματι αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος τῆς σήμερον τὸ ἄγχος, ἡ ἀγωνία καὶ ὁ φόβος νὰ πιέζουν τὰ στήθη του ἕνας τρόπος ὑπάρχει ἀπ' ἀλλαγῆς. Νὰ στρέψῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του πρὸς τὸν Θεόν. Νὰ ἐμπιστευθῇ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὰ προβλήματα του εἰς τὸν Θεόν καὶ μὲ φωτεινὸν ὁδηγὸν τὸ Εὐαγγέλιον νὰ συνεχίσῃ τὴν πορείαν ὡς καλὸς στρατοκόπος. Τὸ τέρομα τοῦ ἐπιφυλάσσει τὴν μεγαλυτέραν ἐκκλησίαν. Τὴν οὐράνιον βασιλείαν.

Δ. Β. Χ.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ἡ κ. Μαριάνθη Δανιὴλ προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος 500 δραχ. εἰς μνήμην τῆς ἀδελφῆς τῆς Ἑλένης.

Ἐπίσης ἡ κ. Κων/τία Παναγιωτοπούλου δραχ. 300 εἰς μνήμην τοῦ συζύγου τῆς Ἀθανασίου.

Ἐπίσης εἰς μνήμην τῆς Ζωγραφίας Λεβίτου προσέφερον οἱ ἐξῆς τὰ ἀκόλουθα ποσά:

Ὁ κ. Κων/τίνος Λασκαρίδης δραχ. 500
Ἡ κ. Μ. Κ. δραχ. 350

Ὁ κ. Κων/τίνος Γεωργιάδης δραχ. 300

Ἡ Ἀδελφότης εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται ὑπερᾶν ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν αὐτῶν.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

33. Ἐκλογὴ γυναικὸς γιὰ τὸν Ἰσαάκ (24, 10-61)

Ἀφοῦ ὁ Ἐλιέζερ ὁρίστηκε στὸν Ἀβραάμ, ὅτι θὰ ἐρῇ τὴν κατάλληλη γυναῖκα γιὰ τὸν Ἰσαάκ ἀπ' τὰ μέρη τῆς Μεσοποταμίας, φόρτωσε δέκα καμήλες μὲ ἀγαθὰ καὶ πῆγε στὴ Μεσοποταμία, στὴν πόλι ὅπου κατοικοῦσε ὁ Ναχώρ ὁ ἀδερφὸς τοῦ Ἀβραάμ. Ἐφτάσε βράδυ καὶ στάθηκε νὰ ξεκουράσῃ τὸ καραβάνι του, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι δίπλα σ' ἕνα πηγάδι. Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ πῆγαιναν οἱ γυναῖκες νὰ πάρουν νερὸ ἀπ' τὸ πηγάδι. Ὁ Ἐλιέζερ ἔκανε μιά θερμὴ προσευχὴ στὸ Θεό. «Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ Ἀβραάμ, κάνε σήμερα τὸ καλὸ ποὺ ἔχεις νὰ κάνῃς γιὰ τὸν κύριό μου τὸν Ἀβραάμ. Βοήθα με, ἔτσι καθὼς στέκομαι ἐδῶ στὸ πηγάδι καὶ ἔρχονται τὰ κορίτσια τῶν κατοίκων τῆς πόλεως νὰ πάρουν νερό, σ' ὅποιο κορίτσι πῶ Ἰσραὴλ λίγο τὴ στάμνα σου νὰ πιῶ, καὶ μοῦ πῇ Ἡὶς καὶ σύ, θὰ ποτίσω καὶ τίς καμήλες σου μέχρι νὰ χορτάσουν, κάνε αὐτὴ νὰ εἶνε ἡ γυναῖκα ποὺ προόρισε γιὰ τὸ δοῦλο σου τὸν Ἰσαάκ, καὶ μ' αὐτὸ τὸ σημάδι θὰ καταλάβω, ὅτι ἔκανες τὸ καλὸ στὸν κύριό μου τὸν Ἀβραάμ». Καὶ προτοῦ καλὰ - καλὰ τελειώσῃ αὐτὴ τὴν προσευχὴ στὴ σκέψι του, νήσου κι ἔρχεται μὲ τὴν στάμνα στὸν ὄμιον ἡ Ρεβέκκα. Ἡ Ρεβέκκα ἦταν ἐγγονὴ τοῦ Ναχώρ ἀπ' τὸ γιό του τὸ Βαθούλ. Δηλαδή ὁ Βαθούλ ἦταν πρῶτος ἐξ ἀδερφῶν τοῦ Ἰσαάκ· οἱ πατέρες τους ἦταν ἀδελφία καὶ ἡ Ρεβέκκα κόρη τοῦ πρῶτου ἐξ ἀδερφῶν τοῦ Ἰσαάκ. Ἦταν ἕνα κορίτσι πάρα πολὺ ὁμορφό καὶ ἦταν φυσικὰ παρθένα· ἀντρα δὲν γινώριζε. Κατεβαίνει ἡ Ρεβέκκα στὸ βάθος τῆς πηγῆς, γεμίζει τὴν στάμνα της, καὶ ἀνεβαίνει νὰ φύγῃ. Πάει κοντά της ὁ δοῦλος τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς λέει· «Δός μου νὰ πιῶ λίγο νερὸ ἀπὸ τὴν στάμνα σου». Τοῦ λέει· «Πιές, κύριε» κι ἀμέσως στὰ σέβηλα κατεβάζει τὴν στάμνα ἀπὸ τὸν ὄμιον στὸ μπράτσο της καὶ τὴ γέρνει νὰ πιῇ ὁ Ἐλιέζερ, μέχρι ποὺ ἤπιε καὶ χόρτασε. Καὶ τοῦ λέει· «Θὰ ποτίσω καὶ τίς καμήλες σου μέχρι νὰ χορτάσουν». Καὶ ἔδειασε στὰ γρήγορα τὴν στάμνα της στὴ σκάφη τῆς ποτίστρας, ὅπου ἔπιναν τὰ ζῶα, πῆρε ἀπ' τὴν πηγὴ νερὸ ξανά καὶ ξανά μὲ περισσὴ σβελλάδα,

καὶ πότισε ὅλες τίς καμήλες. Ὁ δὲ Ἐλιέζερ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα τὴν παρατηροῦσε μὲ προσοχὴ αἰσπηλός, καὶ σκαψόταν ἂν ὁ Κύριος εὐλόγῃ τὴν ἀποστολὴν του ἢ ὀχι. Ὁταν οἱ καμήλες χόρτασαν νὰ πίνουν καὶ τὸ πότισμα τελειώσε, παίρνει δυὸ χρυσὰ σκουλαρίκια ποὺ ἄξιζαν τὸ καθένα μιά «δραχμὴ ὀλκῆς», καὶ δυὸ βραχιόλια ποὺ ἄξιζαν τὰ δυὸ μαζί δέκα «χρυσοὺς ὀλκῆς», καὶ τῆς τὰ χαρίζει. Καὶ τὴ ρωτᾷ· «Τίνος θυγατέρα εἶσαι; Ἐχει ὁ πατέρας σου τόπο γιὰ νὰ μείνω;». Τοῦ λέει· «Εἰμαι θυγατέρα τοῦ Βαθούλ ποὺ γέννησε ὁ Ναχώρ μὲ τὴν γυναῖκα του Μαλχά. Ἐχομε τόπο νὰ μείνῃς, καὶ ἀχυρά καὶ ἄλλες τροφές γιὰ τὰ ζῶα». Ὁ Ἐλιέζερ σκίρτησε ἀπὸ χαρὰ· πέφτει προσκυνάει τὸν Κύριο καὶ τοῦ ἀποτείνει θερμὴ εὐχαριστία. «Εὐλογημένος εἶσαι, Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ Ἀβραάμ. Ποτὲ δὲν ἐγκατέλειψες τὸν κύριό μου Ἀβραάμ, ποτὲ δὲν τοῦ ἔδειξες ἀδικία κι ἀνειλικρίνεια στὶς σχέσεις σας. Κι ἐμένα μοῦ ἀνοίξες τὸ δρόμο εὐνοϊκὸ νὰ πέσω στὸ σπιτικὸ τοῦ ἀδερφοῦ τοῦ κυρίου μου».

Ἐν τῷ μεταξύ τρέχει ἡ Ρεβέκκα στὸ σπίτι τῆς μητέρας της καὶ διηγεῖται ὅσα τῆς συνέβησαν. Ἡ Ρεβέκκα εἶχε ἕναν ἀδερφό ποὺ τὸν ἔλεγαν Λάβαν. Σὺν εἶδε ὁ Λάβαν τὰ χρυσὰ σκουλαρίκια καὶ βραχιόλια στὰ χέρια τῆς ἀδελφῆς του κι ἀκουσε ἀπ' τὴν διήγησί της, ὅτι ἔτσι κι ἔτσι μοῦ εἶπε ὁ ἀνθρώπος αὐτός, σηκώνεται ἀμέσως καὶ πάει καὶ ἐρίσκει τὸν Ἐλιέζερ στὴν πηγὴ. καὶ τοῦ λέει· «Ἐλὰ στὸ σπίτι μας, εὐλογημένε ἀνθρώπε τοῦ Κυρίου· γιατί στέκεσαι ἔξω; Ἐγὼ σοῦ ἔχω ἐτοιμάσει κιόλας τὸ σπίτι καὶ τὸ χῶρο γιὰ τίς καμήλες». Πράγματι πῆγε ὁ Ἐλιέζερ στὸ σπίτι τοῦ Λάβαν καὶ ξεσπαμάρωσε τίς καμήλες, ὁ δὲ Λάβαν ἔδωσε ἀχυρά καὶ τροφές στὶς καμήλες, καὶ νερὸ στὸν Ἐλιέζερ καὶ στοὺς ἀντρες τῆς συνοδείας του γιὰ νὰ πλύνουν τὰ πόδια τους. Καὶ τοὺς ἔβαλε νὰ φᾶν. Ὁ Ἐλιέζερ ὅμως τοῦ λέει· «Δὲν θὰ φάω προτοῦ νὰ σοῦ πῶ τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ἦρθα. Κι ὅλοι ἔβαλαν αὐτὴ ν' ἀκούσουν».

«Ἐγὼ», λέει ὁ Ἐλιέζερ, «εἰμαι δοῦλος τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ Κύριος εὐλόγησε τὸν κύριό μου

πάρα πολύ κι έγινε μέγας και τρανός. Τοῦ ἔδωσε πρόβατα και ἀγελῶδια, χρυσὸ και ἀργυρο, δούλους και δούλες, καμήλες και γαϊδούρια. Καὶ ἡ Σάρρα ἡ γυναίκα τοῦ κυρίου μου τοῦ γέννησε στὰ γεράματα του ἓνα γιό, κι ὁ κύριός μου τοῦ ἔδωσε ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του. Καὶ μένα μὲ ὀρκισε και μοῦ εἶπε· «Δὲν θὰ πάρης γιὰ τὸ γιό μου γυναίκα Χανααίνα, ἀπ' τὸ λαὸ αὐτὸ ὅπου κατοικῶ, ἀλλὰ θὰ πᾶς νὰ τοῦ ὀρῇς μιὰ γυναίκα ἀπ' τὸ σὸι τοῦ πατέρα μου κι ἀπ' τῆ φυλῆ μου. Μόνο ἂν ἔρθης στὸ σὸι τοῦ πατέρα μου και δὲν σοῦ δώσουν γυναίκα, μόνο τότε θάσαι ἄθως κι ἀδέσμευτος ἀπὸ τὸν ὄρκο σου». Κι ἐγώ, σὺν ἔφτασα σήμερα στὴν πηγὴ, εἶπα· Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, ἂν αὐτὸ τὸ ταξίδι μου εἶνε εὐλογημένο ἀπὸ σένα, νὰ ἐγὼ τώρα στέκομαι στὸ πηγᾶδι και τὰ κορίτσια τῆς πόλεως αὐτῆς ἐθαίνουν νὰ πάρουν νερό· κάνε λοιπόν, σ' ὅποιο κορίτσι πῶ Ἀδὸς μου νὰ πιῶ λίγο νερό ἀπὸ τῆ στάμνα σου, και μοῦ πῆ· Πιὲς και σὺ, θὰ ποτίσω και τίς καμήλες σου, αὐτὴ νᾶνε ἡ γυναίκα ποὺ προόρισες γιὰ τὸ δούλο σου Ἰσαάκ, κι ἀπ' αὐτὸ θὰ καταλάβω ὅτι ἀγαπᾷς τὸν κύριό μου Ἀβραάμ. Καὶ προτοῦ καλὰ - καλὰ τελειώσω αὐτὴ τὴν προσευχή μου στὴ σκέψι μου, νὰ ἡ Ρεβέκκα ἐρχόταν μὲ τῆ στάμνα στὸν ὄμιο και κατέβηκε στὴν πηγὴ και πῆρε νερό. Καὶ τῆς λέω· Ἀδὸς μου νὰ πιῶ. Κι ἀμέσως κατέβασε τῆ στάμνα στὸ μπράτσο τῆς και μόνῃ τῆς εἶπε· Πιὲς και σὺ, θὰ ποτίσω και τίς καμήλες σου. Κι ἤπια κι ἐγὼ και πότισε και τίς καμήλες. Τῇ ρώτησα ἔπειτα τίνος θυγατέρα εἶνε, και μοῦ εἶπε ὅτι εἶνε θυγατέρα τοῦ Βαθουήλ γιοῦ τοῦ Ναχώρ και τῆς Μελχά. Καὶ τῆς ἔδωσα τὰ βραχιόλια και τὰ σκουλαρίκια. Καὶ προσκύνησα και εὐλόγησα τὸν Κύριο τὸ Θεὸ τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, γιατί εὐλόγησε μὲ πιστότητα τὸ ταξίδι ποὺ ἔκανα, γιὰ νὰ πάρω τὴ θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου γιὰ τὸ γιό του. Σεῖς λοιπὸν ἂν ἀγαπᾶτε τὸν κύριό μου και θέλετε νὰ τοῦ κάνετε αὐτὸ τὸ καλὸ, πέστε μου· εἰ δὲ μή, πέστε μου τὸ ὄχι, γιὰ νὰ πάω στὸ καλὸ μου».

Ἀποκρίνεται ὁ Λάβαν και λέει· «Ἀπὸ τὸν Κύριο ἐγῆκε αὐτὸ τὸ πρόσταγμα· δὲν μπορούμε νὰ σοῦ φέρουμε καμμιὰ ἀντίρρηση. Νὰ ἡ Ρεβέκκα· πάρε την και πήγαινε. Ὡς γίνῃ γυναίκα τοῦ κυρίου σου, ὅπως σὲ πληροφορήσῃ ὁ Κύριος. Σὺν ἀκουσε ὁ Ἐλιέξερ αὐ-

τὰ τὰ λόγια, προσκύνησε τὸν Κύριο μέχρι τὸ ἔδαφος. Καὶ ἐγάζει ἀπὸ τίς ἀποσκευές του σκεύη χρυσὰ και ἀσημένια και ρουχισμὸ και δίνει δῶρα και στὴ Ρεβέκκα, και στὸν ἀδερφό της και στὴ μητέρα της. Καὶ κάθησαν, ἔφαγαν, ἤπιασαν ὅλη ἡ συνοδία τοῦ Ἐλιέξερ, και μετὰ κοιμήθηκαν. Ἐγινε δηλαδὴ ἀρραβῶνας, προτοῦ νὰ φᾶνε. Αὐτὸ σήμαιναν τὰ δῶρα.

Τὸ πρῶτ' σηκώνεται ὁ Ἐλιέξερ και ζητεῖ νὰ τὸν ξεπροδοῖσουν μὲ τῇ Ρεβέκκα νὰ φύγουν. Οἱ ἀδερφοὶ και ἡ μητέρα τῆς Ρεβέκκας τοῦ ζήτησαν νὰ μείνῃ δέκα μέρες, γιὰ νὰ δοῦν ἀκόμη λίγο τῇ Ρεβέκκα και νὰ μὴ τοὺς φύγῃ ἔτσι ξαφνικά. Ὁ Ἐλιέξερ ὁμως ἐπέμεινε· «Μιὰ ποὺ ὁ Κύριος εὐλόγησε τὴν ἀποστολή μου, μὴ μὲ κρατᾶτε. Ἀφήστε με νὰ φύγω νὰ πάω στὸν κύριό μου». Τοῦ λένε· «Ἄς φωνάξουμε τὴν κοπέλλα νὰ ρωτήσουμε τὴν ἰδία». Τὴν καλοῦν και τὴ ρωτοῦν· «Θὰ πᾶς μὲ τὸν ἄνθρωπο αὐτό;». «Θὰ πάω», τοὺς λέει. Καὶ τὴν ἔστειλαν μ' ὅλα τὰ ὑπάρχοντά της, δηλαδὴ τὰ προικιά της. Καὶ τὴν εὐλόγησαν τ' ἀδέρφια της· «Εἶσαι ἀδερφή μας· νὰ πληθυνθῇς σὲ χιλιάδες μυριάδων· τὸ σπέρμα σου νὰ κληρονομήσῃ τίς πόλεις τῶν ἀντιπάλων». Σηκώνεται ἡ Ρεβέκκα μὲ τίς προσωπικὲς δούλες της, ἀνεβαίνουν στὶς καμήλες, κι ἀκολουθώντας τὸν Ἐλιέξερ, φεύγουν γιὰ τὰ σκηνώματα τοῦ Ἀβραάμ.

* * *

Ἐπειδὴ στὰ χρόνια τοῦ Ἀβραάμ, καθὼς εἶδαμε, δὲν ὑπῆρχαν νομίσματα μὲ τὴν ἐννοια ποὺ πῆραν μετὰ στὰ χρόνια τοῦ Μωϋσέως και ἔχουν μέχρι σήμερα, και ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ Μωϋσῆ μέχρι σήμερα, ὅταν λέμε «δραχμὴ» και «χρυσοῦς» (=λίρα), ἐννοοῦμε τὰ σημερινὰ εἶδη νομισμάτων, γι' αὐτὸ ὁ Μωϋσῆς, ὅταν γράφῃ σ' αὐτὴ τῇ διήγησι· «δραχμὴ» και «χρυσοῦς», διακρινίζει ὅτι ἀλλιότιχη ἦταν τότε ἡ «δραχμὴ» κι ἀλλιότιχος ὁ «χρυσοῦς». Λέει «δραχμὴ ὀκτῆς» και «χρυσοῦς ὀκτῆς» αὐτὸ σημαίνει «δραχμὴ σὰ μέτρο ἑάρους, σὰ σταθμὸ, σὰ ζύγι» τὸ ἴδιο και γιὰ τὸν «χρυσοῦν». Ἐννοεῖ ὅτι τὰ χρυσὰ σκουλαρίκια ποὺ ἔδωκε ὁ Ἐλιέξερ στὴ Ρεβέκκα ἀξίζαν τὸ καθένα ὅσο ἓνα κομμάτι ἀργυρὸς ποὺ ζυγίζει μιὰ δραχμὴ ἑάρους· πόσο ἦταν αὐτὸ τὸ ἑάρους δὲν ξέρουμε τώρα. Καὶ τὰ βραχιόλια ἀξίζαν ὅσο ἓνα κομμάτι χρυσὸς ποὺ ζυγίζει ἑάρους δέκα «χρυσοῦς» (=λίρες τῆς ἐποχῆς). Δὲν ἐννοεῖ ὅτι εἶχαν και τόσο ἑάρους τὰ κομμά-

ματα, αλλά μόνο τόση αξία διότι είχαν άσφαλώς και τέχνη.

Ο δούλος του 'Αβραάμ 'Ελιέζερ, όταν προσεύχεται, λέει πάντα: «Κύριε ο Θεός του κυρίου μου 'Αβραάμ». Αυτό δείχνει πρώτα απ' όλα πόσο ἐγκάρδια και μεγάλη ήταν ἡ ὑποταγή του στὸν 'Αβραάμ. Ήταν κι αὐτὸς ἀπόγονος τοῦ 'Αδάμ καὶ τοῦ Νῶε ὅπως καὶ ὁ κύριός του 'Αβραάμ. Μπροστά στὸ Θεὸ εἶνε καὶ οἱ δυὸ τοὺς ἀδέρφια. Καὶ ὁμῶς νιώθει ὅτι καὶ μετὰ τὸ Θεὸ ἀκόμη συνδέεται διὰ μέσου τοῦ ἀφεντικοῦ του. Ὅσο καθυστερημένη φαίνεται αὐτὴ ἡ ἀντίληψη, τόσο ὕψηλὴ εἶνε σὲ πνευματικότητα. Ἡ ταπεινοφροσύνη ποὺ κρύβεται κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐπίκλησιν εἶνε ἡ πιὸ προηγμένη πνευματικότης. Τὸ δεύτερο ποὺ θγαίνει ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐπίκλησιν εἶνε, ὅτι τότε, μέσα στὴ σύγχυσι τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τῶν ἀναριθμητῶν θεῶν καὶ θρησκειῶν, οἱ ἄνθρωποι ἔβαζαν στὸν κάθε θεὸ ἕνα διακριτικὸ ὁ θεὸς τοῦ τάδε ἔθνους, ὁ θεὸς τῆς τάδε πόλεως, ὁ θεὸς τῆς τάδε οἰκογενείας. Καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ μόνου ὑπαρκτοῦ Θεοῦ ἔβαζαν κι αὐτοὶ στοιχεῖα ταυτότητος γιὰ τὸ Θεὸ τους, ὅχι ἐπειδὴ πίστευαν ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι θεοί, ἀλλὰ γιὰ νὰμποροῦν νὰ συνεννοηθοῦν μετὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ὁ 'Ελιέζερ λοιπὸν καθόριζε τὸ Θεὸ τὸν ὁποῖο πίστευε ὡς «Θεὸ τοῦ κυρίου τοῦ 'Αβραάμ». Ὅταν ἔπειτα ἔγινε οἰκογενειάρχης ὁ 'Ισαάκ, ὁ «Θεὸς τοῦ 'Αβραάμ» ἔγινε «Θεὸς τοῦ 'Αβραάμ καὶ τοῦ 'Ισαάκ». Καὶ πιὸ ἔπειτα ἔγινε «ὁ Θεὸς 'Αβραάμ καὶ 'Ισαάκ καὶ 'Ιακώβ». Ἔτσι αὐτὴ ἔθηκε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς στὸ Μωυσῆ ἀργότερα.

Ὑπῆρχε τότε μιὰ νοοτροπία στὸν κόσμον, ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ θεοί, ἀλλὰ κάθε ἄνθρωπος ἢ οἰκογένεια ἢ φυλὴ διάλεγε μόνος του τὸν θεὸ του ἢ τοὺς θεοὺς του, καὶ μ' αὐτοὺς εἶχε σχέσεις. Δὲν ἀρνοῦνταν τὴν ὑπαρξὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς λάτρευε, οὔτε τοὺς ἔδινε σημασία. Πίστευε στὸ δικό του θεό, τὸν λάτρευε, τοῦ ζητοῦσε βοήθεια. Πίστευε ὅτι, ὅταν εἶνε μαλλωμένος μετὰ τὸν συνάνθρωπό του, τότε καὶ ὁ δικός του θεὸς εἶνε μαλλωμένος μετὰ τὸν θεὸ τοῦ συνανθρώπου του. Ἐνα ἔθνος, ὅταν πολέμοιζε μετὰ ἄλλο, πίστευε ὅτι οἱ δικοί του θεοὶ πολέμοιζαν μετὰ τοὺς θεοὺς τοῦ ἄλλου ἔθνους. ἀλλ' εἶχε τὴν πεποίθησι ὅτι οἱ δικοί του θεοὶ εἶνε ἀνώτεροι, γενναιότεροι, ἐξυπνότεροι, καὶ θὰ νίκησουν. Αὐτὴ τὴν ποιωτόγονη ἀντίληψη τὴ βλέπουμε ἐλοκάθαρα στὸν τρωϊ-

κὸ πόλεμο, ὅπως τὸν περιγράφει ὁ Ὅμηρος. Οἱ προφῆτες τῆς Π. Διαθήκης ἀναφέρουν λόγια τῶν ἐχθρῶν τοῦ 'Ισραήλ, ὅπου φαίνεται ἐπίσης καθαρὰ αὐτὴ ἡ ἀντίληψη τῶν ἀρχαίων λαῶν, τὴν ὅποια οἱ προφῆτες τὴ θεωροῦν γελοία. Σὲ μιὰ τέτοια ἐποχὴ καὶ νοοτροπία κάθε ἄνθρωπος κοίταζε νὰ συνδεθῇ μ' ἕνα θεὸ ὅπως ἡ ἐρωμένη μετὰ τὸν ἐραστή της, καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ τοῦ εἶνε δούλος πιστός, κι ὁ θεὸς στὸν ἄνθρωπο προστάτης πιστός καὶ ἱκανός. Γίνεται λόγος καὶ γιὰ πιστότητα σ' αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ ἔρωτα. Ἄν ἕνα ἔθνος εἶχε μιὰ ἥττα ἢ ἕνας νοικοκύρης μιὰ ἀποτυχία, ἔλεγαν τότε ὅτι ὁ θεὸς τῶν τοῦ ἔκανε μπαμπεσιά, ὅτι ἦταν ἄπιστος θεός· ἢ ὅτι ἦταν ἀνίκανος θεός, δὲν μπόρεσε νὰ τὰ δάλλῃ μετὰ τὸν θεὸ τοῦ ἀντικείνου. Ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς εἶχε κι αὐτὸς τὸ δεσμό του μετὰ τὸν 'Αβραάμ. Πάντοτε ὁμῶς τοῦ ἀποδεικνύσαν Θεὸς ἀπόλυτα πιστός καὶ ἀπεριόριστα ἱκανός. Βέβαια ὁ 'Αβραάμ πίστευε ὅχι ὅτι ὁ Θεός του εἶνε τιμιώτερος καὶ ἱκανώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους θεοὺς, ἀλλ' ὅτι εἶνε ὁ μόνος ὑπαρκτός Θεός ὁ ἀπόλυτα πιστός καὶ ὁ παντοδύναμος. Ἦταν δηλαδὴ ὁ 'Αβραάμ ἀνώτερος ἀπ' ὅλο τὸν ἄλλο κόσμον ὅχι μόνον στὸ ὅτι ὄρῃκε τὸ μόνον πραγματικὸ Θεό, ἀλλὰ καὶ στὴν ποιότητα τῶν ἀντιλήψεων του γιὰ τὸν Θεό. Σ' αὐτὴ τὴ διήγησι ὁ 'Ελιέζερ ἀναφέρεται σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴ νοοτροπία τῶν ἀρχαίων λαῶν, καὶ λέει, ὅταν πετιναῖνη στὴν ἐκλογὴ τῆς Ρεθέκκας: «Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου 'Αβραάμ, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀληθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου». Σὰ νὰ ἔλεγε, «Ἄ! τίσοι καταλαβαίνω γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ ἀφεντικοῦ μου δὲν ἔβριε φευτιές καὶ ἀτιμίες· δὲν κοιτάει μόνον ν' ἀπολαμβάνῃ τὴν λατρεῖα καὶ τὴν ἀκροσίωσι τοῦ ἀφεντικοῦ μου, κι αὐτὸς νὰ μὴ τὸν βοηθᾷ στίς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς του. Κοίτα πόσο ἐνδιαφέθηκε γιὰ νὰ μοῦ δοθῇ γυναῖκα γιὰ τὸ γιὸ τοῦ ἀφεντικοῦ μου! Αὐτὸς μάλιστα· αὐτὸς εἶνε ὁ Θεός· Θεὸς εὐλογητός»· δηλαδὴ Θεός ποὺ τοῦ ἀξίζει νὰ λείνε καλὰ λόγια γι' αὐτόν. γιατί ποτὲ δὲν θὰ μᾶς κάνῃ μπαμπεσιά, ἀτιμία, ἀπιστία. Τὸν δουλεύεις, ἀλλὰ καὶ σὲ προστατεύει· ἐνδιαφέρεται γι' αὐτόν, ἀλλ' ἐνδιαφέρεται κι αὐτὸς γιὰ σένα. Αὐτὰ βέβαια εἶνε στὸ πνεῦμα τῆς πρώτης διαθήκης. Στὴν καινούργια διαθήκη, ποὺ ἔχουμε μετὰ τὸν Θεὸ ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί καὶ τὴν ὑπογράψαμε μετὰ τὸν Υἱὸ του, ἔχουμε συμφωνήσει γιὰ ἄλλα πρά-

γματα. Ούτε μισχάρια νά τοῦ προσφέρουμε, οὔτε προξενιές νά μᾶς κάνη· ἔχουμε συμφωνήσει ἐμεῖς νά τὸν πιστεύουμε καὶ νά ζοῦμε ὅπως εἶπε, κι αὐτὸς νά μᾶς δώσῃ τὴν αἰώνια ζωὴ καὶ νά μᾶς ἔχῃ μαζί του νά ζοῦμε στὴ βασιλεία του. "Αλλοὶ ἦταν τότε οἱ ὅροι καὶ ἄλλοι τώρα. Αὐτὸ ποῦ μένει καὶ τότε καὶ τώρα εἶνε ὅτι ὁ Θεὸς ἦταν καὶ εἶνε πιστὸς στὴ συμφωνία του· ἀρκεῖ ἐμεῖς νά ἐμῃαστε πιστοί.

Δούλος ὁ Ἐλιέξερ, ἀλλ' ἔχει μιὰ εὐγένεια καὶ διακριτικότητα πολὺ ἀρχοντική. Μπροστὰ στὴ μητέρα τῆς Ρεβέκκας καὶ στὸ Λάβαν ἐπαναλαμβάνει μὲ μιὰ ἀφτασθη εὐκρίνεια ὅλα ὅσα εἶπαν μὲ τὸν Ἀβραάμ, ὅσα σκέφτηκε καὶ εἶπε στὸ πηγάδι, καὶ τί τοῦ εἶπε ἡ Ρεβέκκα. Ἄλλα σὲ δυὸ σημεία διαφέρει πολὺ χαρακτηριστικά. Τὸ ἓνα εἶνε ὅτι στὴν ἀναμετάδοσι παρέλειψε νά πῇ, ὅτι ἡ Ρεβέκκα τοῦ εἶπε «Στὸ σπίτι μᾶς ἔχουμε χῶρο καὶ τροφὴ γιὰ τὰ ζῶα σου». Γιὰ νά μὴ φανῇ στοὺς σπιτικούς της, ὅτι τὰ ἔμαθε αὐτὰ καὶ ξέρει ὅτι μποροῦν νά τὸν φιλοξενήσουν. Τοὺς ἀφήνει ν' ἀποφασίσουν καὶ νά τοῦ προτείνουν τὴ φιλοξενία μόνοι τους καὶ γιὰ ἄλλη μιὰ φορά. Κι ἐνῶ αὐτὴ τὴ λεπτομέρεια τὴν ἀφήρεσε, κάτι ἄλλο τὸ πρόσθεσε. Τοῦς εἶπε ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδιοῦ του εἶνε νά πάρῃ τὴ θυγατέρα τους γιὰ τὸν Ἰσαάκ. Αὐτὸ μόνο ἐδῶ μποροῦσε νά τὸ πῇ· δὲν ἔπρεπε στὸ κορίτσι, ὅταν ἦταν μόνο του· ἐκεῖ μποροῦσε μόνο νά τῆς δείξῃ τὴν εὐγένειά του καὶ τὴ στοργή του.

"Ἄξιο νά τὸ προσέξῃ κανεὶς καλὰ εἶνε καὶ τὸ πῶς ἀποσιωπμένος ἦταν στὸ σκοπὸ του, στὴν ἀποστολή του. Μόλις ξεπεζεύει, οὔτε νά φάνῃ οὔτε νά κοιμηθῇ δέχεται, ἀν δὲν τελειώσῃ πρῶτα τὸ σκοπὸ του. Πρῶτα λέει γιατί ἦρθε, ἀποσιπᾷ τὴ συγκατάθεσι, κάνει τὸν ἀρραδῶνα, καὶ τότε κάθεται νά φάνῃ. Αὐτὸ θυμίζει ἐκεῖνο ποῦ εἶπε ὁ Χριστός· ὅταν οἱ ἀπόστολοι του πᾶν γιὰ τὴν ἀποστολή τους, νά μὴν καθυστεροῦν καὶ νά μὴν περισπῶνται οὔτε γιὰ καλημέρες καὶ χαιρετούρες. Παρωπίδες στὰ μάτια καὶ κατ' εὐθείαν στὸ στόχο (Λκ 10,4). "Ἄν ὅλοι σ' αὐτὸν τὸν κόσμον τρέχουν γιὰ τοὺς σκοποὺς των, καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχουν νά κάνουν ἄλλο τίποτε, παρὰ νά τρέχουν κι αὐτοὶ γιὰ τὸ σκοπὸ τους.

Ἡ εὐχὴ ποῦ δίνουν στὴ Ρεβέκκα τ' ἀδέρφια της, ὅταν τὴν ἀποχαιρετοῦν, φαίνεται νά εἶνε ἀπὸ τίς συνηθισμένες εὐχὲς τοῦ γάμου

στὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Γενικὸς πόθος τῶν τότε ἀνθρώπων, ἡ ρίζα τους νά πιᾷσῃ πάνω στὴ γῆ περισσότερο ἀπ' ὅλες τίς ρίζες καὶ μάλιστα νά ἐκτοπίσῃ τίς ρίζες τῶν ἐχθρῶν, νά ἀπλωθῇ πάνω στὴ γῆ, νά φουντώσῃ, νά σκεπᾷσῃ τὴ γῆ. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἐκπλήρωσε τὴν εὐχὴ ὁ ἀληθινὸς Θεός· καὶ ἡ εὐχὴ πραγματοποιήθηκε. Ἀπὸ τὸ γάμο ἐκεῖνο ἐγένετο ὅχι μόνο ὁ Ἰσραὴλ ποῦ εἶδε δόξες ἐπίγειες, ἀλλὰ κι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ποῦ κατέκτησε τὸν κόσμον ἔτσι ὅπως τὸν κατέκτησε.

Τὸ πῶς παράξενο ἀπ' ὅλα στὴ διήγησι αὐτὴ εἶνε ἀσφαλῶς τὸ πῶς ἐγινε ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ, δηλαδὴ ἡ εὗρεσι τῆς γυναίκας του. Σήμερα ἓνα κοριτσόπουλο θρίσκει μόνο του τὸν ἄντρα ποῦ θὰ πάρῃ. Καὶ μόνο μιὰ ἀπόπειρα τῶν γονέων νά τῆς ὑποδείξουν ἄντρα ἢ ἔστω νά τὴν ἀποτρέψουν ἀπὸ κάποιον, μπορεῖ νά προκαλέσῃ φυγὴ, φόνο, αὐτοκτονία. Ἄντρας ὁ Ἰσαάκ, ὅχι γυναίκα· καὶ ἄντρας σαράντα χρονῶν. Ἄντρας ὅχι πτωχαδάκι, ἀλλὰ ζάπλουτος. Τὸ γάμο του τὸν κανονίζει βασικά ὁ πατέρας του· οὔτε τὸν ρωτᾷ καθόλου. Καὶ τὸ ποῖα γυναίκα θὰ ἔχῃ στὴ ζωὴ του αὐτὸς ὁ πατροβασιλιάς Ἰσαάκ, θὰ τὸ κανονίσῃ ἑνας δούλος. Ὅποια θὰ τοῦ φέρῃ αὐτός. Καὶ τὴ Ρεβέκκα τὴν τακτοποιοῦν ὁ ἀδερφὸς καὶ ἡ μητέρα· καὶ τὴ δίνουν σ' ἓναν ἄντρα ποῦ δὲν τὸν εἶδε ποτέ της, οὔτε ἤξερε ἀν ὑπάρχῃ ἓνα τέτοιο πρόσωπο. Πίσω ὅμως ἀπ' αὐτὰ τὰ ταπεινὰ κρύβεται ἓνα μεγαλεῖο. Οὔτε ὁ Ἰσαάκ οὔτε ἡ Ρεβέκκα ἀναζητοῦν τὸ σύζυγο καὶ τὴ σύζυγο. Ἄλλοι κανονίζουν γι' αὐτὸ, ἐνῶ αὐτοὶ δὲν δείχνουν κανένα «θέλημα σαρκός», λὲς καὶ δὲν ἔχουν. Γυναίκα ἀγνὴ ἀναζητεῖ ὁ πατέρας γιὰ τὸ γιό του. Καὶ τὴν ἐλεύθερη συγκατάθεσι τοῦ κοριτσιοῦ ζητοῦν οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ρεβέκκας. Τὸ γάμο ἀδριστα ἀποφασίζει ὁ πατέρας τοῦ ἄντρα. Τὰ ποῖα θὰ εἶνε τὸ κανονίζει ἑνας δούλος. Τὸ «αὐτὴν ἢ αὐτὴν» εἶνε τόσο κατώτερο ἀπὸ τὴν ἔννοια τοῦ γάμου, ὥστε δὲν κατεβαίνει σ' αὐτὸ ὁ Ἰσαάκ. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς στὴν πραγματικότητα ὁ Θεὸς ἐκλέγει τὴ γυναίκα, μιὰ γυναίκα ξεχωριστὴ ἀνάμεσα σ' ὅλο τὸν κόσμον. Μπορεῖ νά πῇ κανεὶς ὅτι αὐτὸ τὸ συνοικέσιο περιγράφεται μὲ τόσες λεπτομέρειες μέσα στὴ θεόπνευστη Γραφή, γιὰ νά εἶνε ὑπόδειγμα γάμου. Ἔτσι περίπου παντρεύονται οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ.

34. Γάμος του 'Ισαάκ (24, 62 - 67)

Ἐνῷ ὁ Ἐλιέξερ μὲ τὴ Ρεβέκκα καὶ μ' ὄλο τὸ καραβάνι καὶ τὴν ἀκολουθία τῶν δούλων προχωροῦσαν ἀπὸ τὴ Μεσοποταμία πρὸς τὴν Παλαιστίνη, ὁ Ἰσαάκ ἐγῆκε νὰ κάνη ἕναν περίπατο στὴν τοποθεσία πού λεγόταν Φρέαρ τῆς ὁράσεως. Πρόκειται γιὰ τὸ φρέαρ ἐκεῖνο ὅπου μίλησε ὁ ἄγγελος στὴν Ἄγαρ, καθὼς εἶδαμε σ' ἕνα προηγουμένο κεφάλαιο, καὶ ἡ Ἄγαρ τὸ εἶχε ὀνομάσει «Φρέαρ οὐ ἐνώπιον εἶδον», δηλαδὴ «Πηγᾶδι τοῦ ὁράματός μου». Ὁ Ἰσαάκ τότε κατοικοῦσε στὴ νότια Παλαιστίνη. Ἦταν θειλινό, καὶ εἶχε ἐγῆ, γιὰ νὰ «ἀδολεσχήσῃ» δηλαδὴ ἔτσι γιὰ ἀναψυχή, γιὰ περίπατο. Ἐκεῖ εἶδε νὰ ἔρχεται ἀπὸ μακριὰ τὸ καραβάνι τοῦ Ἐλιέξερ. Ἡ Ρεβέκκα εἶδε κι αὐτὴ ἀπὸ μακριὰ τὸν Ἰσαάκ. Μόλις τὸν εἶδε, πῆδηξε κάτω ἀπὸ τὴν καμήλα, καὶ ρωτᾷ τὸν Ἐλιέξερ: «Ποιὸς εἶνε ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος πού περπατᾷ στὴν ἀπλωταρία κι ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς;». Τῆς λέει ὁ Ἐλιέξερ: «Αὐτὸς εἶνε ὁ κύριός μου». Ἀμέσως ἡ Ρεβέκκα παίρνει καὶ φοράει τὸ θέριστρό της, δηλαδὴ ἕνα θειρινὸ φόρεμά της. Ὅταν συναντήθηκαν, ὁ Ἐλιέξερ διηγῆθηκε στὸν Ἰσαάκ ὅλα ὅσα ἔπραξε. Ὁ δούλος δίνει ἀναφορά τῆς ὑπηρεσίας του στὸν κύριο. Ὁ Ἰσαάκ ἔκανε τὸ γάμο του μὲ τὴ Ρεβέκκα καὶ κατοίκησε στὸ σπίτι τῆς μητέρας του. Κι ἀγάπησε τὴ Ρεβέκκα. Καὶ παρηγορήθηκε γιὰ τὴ Σάρρα τὴ μητέρα του πού ἔχασε.

* * *

Τὸ «Φρέαρ τῆς ὁράσεως» ἦταν ἕνα ποιμενικὸ πηγᾶδι. Τὸ πηγᾶδι τότε ἦταν ἕνα στέκι, ἕνα κέντρο τῆς ποιμενικῆς ζωῆς. Ὅπως θὰ λέγαμε τώρα τὸ κιάσκι, τὸ μαντρί, ἡ στρουγγα, ἡ ποτίστρα, οἱ ἀλατόπετρες. Καὶ δίπλα σ' ἕνα πηγᾶδι θὰ ὑπῆρχαν ἀσφαλῶς κι ὅλα αὐτά.

Πολὺ ζωντανὰ περιγράφεται τὸ ἐνδιαφέρον τῆς μνηστῆς γιὰ τὸ μνηστήρα, πού ἔχει μάλιστα καὶ κάποια φιλαρέσκεια. Μόλις τὸν βλέπει, ἀν καὶ δὲν τὸν ξέρει, σκιρτάει: πηδαίει κάτω ἀπὸ τὸ ζῶο της. Γιατὶ κατάλαβε ὅτι αὐτὸς εἶνε. Ἀλλ' ἀν καὶ εἶνε σχεδὸν βέβαιη ὅτι αὐτὸς εἶνε, ρωτᾷ κι ὅλας: μὴν κάνη λάθος, καὶ προσεομιᾶζεται ἐσωτερικά, χωρὶς νὰ εἶνε βέβαιη. Θὰ τῆς ἦταν μιὰ ἐσωτερικὴ γκάφα. Καὶ μόλις βεβαιώνεται, ἰσιάζεται. Φοράει τὸ θέριστρό της, τὸ φόρεμα πού τὸ εἶχε γιὰ καλύτερό της, προκειμένου ν' αὐξήσῃ τὸ ἐν-

διαφέρον τοῦ ἀντρός της. Θέριστρο λεγόταν τὸ θειρινὸ φόρεμα: ἡ ἐν πάσῃ περιπτώσει, γιὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα τὰ κάπως θερμά, τὸ φόρεμα τὸ λεπτότερο, γιὰ τίς θερμότερες μέρες. Κι ἐπειδὴ τὸ θέριστρο σὰ θειρινὸ ἦταν πιὸ λεπτό, πιὸ ἐλαφρὸ, πιὸ κομψό, κι ἔδειχνε πιὸ χαρακτηριστικὰ τὴν ὁμορφιά μιᾶς γυναικὸς, φόρεσε αὐτό. Θὰ τὸ σκεφτόταν ἀπὸ μέρες καὶ θὰ τὸ εἶχε ἔτοιμο: θὰ περιέμενε τὴν ὥρα, νὰ ἐμφανιστῇ μ' αὐτὸ στὸν Ἰσαάκ γιὰ πρώτη φορά. Μπορεῖ ἐδῶ νὰ πῇ κανεῖς, ὅτι γίνεται μέσα στὰ μέτρα τῆς σωφροσύνης: αὐτὸ πού λέει γιὰ τὴν ἔγγαμη γυναῖκα ὁ Παῦλος, ὅτι «μεριμνᾷ πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρὶ» (Α' Κο 7, 34).

Πάλι βλέπουμε τὴν εὐγένεια καὶ σεμνότητα τοῦ δούλου Ἐλιέξερ. Στὸ ἐρώτημα τῆς Ρεβέκκας «Ποιὸς εἶνε αὐτός», δὲν τῆς λέει: «Ὁ Ἰσαάκ ὁ μνηστήρας σου», κάτι πού θὰ τῆς φαινόταν εὐχάριστο, ἀλλὰ: «Αὐτὸς εἶνε ὁ κύριός μου». Ἐνῷ μέχρι τώρα ἦταν κηδεμόνας τῆς Ρεβέκκας, αὐτὴ τὴν ὥρα τὴν κάνει κυρία του, γίνεται δούλος της. Δείχνει δὲ κι ὄλο τὸ σεβασμὸ τοῦ στὸ νέο κύριό του Ἰσαάκ, γιὰ τὸν ὁποῖο τόσο κουράστηκε.

Μετά τὸ γάμο του ὁ Ἰσαάκ ἀγάπησε τὴ γυναῖκα του. Ἦταν φυσικό: μέχρι τώρα δὲν τὴν ἤξερε. Παντρεύτηκε μιὰ πού δὲν τὴν ἤξερε, οὔτε τὴν ἐπιθύμησε, κι ἀγάπησε αὐτὴ πού παντρεύτηκε. Τώρα γίνεται ἀνάποδα. Ἡ ἔλλειψι τῆς μητέρας του ἦταν γιὰ τὸν Ἰσαάκ ἕνα κενό. Ἀλλή εἶνε ἡ ρωμαλέα ἀγάπη τῆς ὑπακοῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ, τέτοια πού αἰσθανόταν γιὰ τὸν πατέρα του, ἄλλη ἡ τρυφερὴ ἀγάπη, τέτοια πού αἰσθανόταν γιὰ τὴν μητέρα του. Σὰν ἀντικείμενο ἀγάπης τὴ Σάρρα τοῦ τὴν ἀντικατέστησε ἡ Ρεβέκκα. Τέτοια ἀγάπη, πού μοιάζει μὲ τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν μητέρα, ἔχει μιὰ δόσι σεβασμοῦ. Νὰ πῶς βλέπει ὁ σύζυγος τὴ σύζυγο στὸ θεάρεστο γάμο: δὲν τοῦ εἶνε ἀντικείμενο ἡδονισμοῦ.

Αὐτὸ τὸ ὅτι ὁ Ἰσαάκ ἐγῆκε περίπατο νὰ «ἀδολεσχήσῃ» πού σημαίνει καὶ νὰ ξεκουραστῇ καὶ νὰ ψυχαγωγηθῇ καὶ ν' ἀφήσῃ τὴ σκέψι του ἐλεύθερη ἀπὸ μέριμνες νὰ πετάξῃ, καὶ ἀσφαλῶς θὰ πέταξε πρὸς τὸν Ἐλιέξερ πού πῆγε μακριὰ γιὰ τὸ σκοπὸ πού πῆγε, καὶ θὰ περιεῖχε ἡ σκέψι του «Τί ἄραγε νὰ ἔκανε ὁ Ἐλιέξερ; πέτυχε ἢ δὲν πέτυχε;», καθὼς καὶ τὸ ὅτι, δταν συνδέθηκε μὲ τὴ Ρεβέκκα, παρη-

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

«Εν οίδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω»
(Ἰωάν. 9, 1 - 38)

Ἐνα ἀπὸ τὰ θαῦματα, τὰ ὁποῖα ἔκαμε, κάμνει καὶ θὰ κάμνῃ μέχρι τῆ συντέλεια τοῦ κόσμου ὁ Ἰησοῦς εἶναι καὶ τὸ θαῦμα τοῦ τυφλοῦ, ὅπως ἐπεκράτησε νὰ λέγεται. Ἐνα θαῦμα, τὸ ὁποῖον παραστατικώτατα μᾶς ἐξιστορεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν περικοπὴ τοῦ σημειώσαμε.

Ὁ τυφλὸς τῆς περικοπῆς ἦταν τυφλὸς «ἐκ γενετῆς». Γεννήθηκε τυφλός. Γεννήθηκε ἀσχηματιστός. Χωρὶς μάτια. Χωρὶς βολβούς· στὶς κόγχες. Συνεπῶς τὸ θαῦμα δὲν εἶναι θερα-

γορήθηκε γιὰ τὴν ἑλλειψὶ τῆς πεθαμένης μητέρας του, ζωγραφίζουν θαμπὰ μὴ κατὰστασι τοῦ μᾶς ὑπενθυμίζει τὸν Ἀδὰμ ποὺ ἦταν μόνος του στὸν παράδεισο, καὶ ποὺ χάρηκε, ὅταν ὁ Θεὸς ἔπλασε καὶ τοῦ παρουσίασε τὴ γυναῖκα. Βέβαια ἐκεῖνο τότε στὸν παράδεισο δὲν ἦταν γάμος. Ἦταν κάτι ἐντελὸς πνευματικὸ καὶ ἀσχετο μὲ κάθε ἀνθρώπινη ἀδυναμία. Ὁ γάμος, καὶ ὁ ἀγιώτερος γάμος τῶν ἀγιωτέρων ἐγγάμων, εἶνε ὅπωςδήποτε μὴ ὑπόκειται στὴ φυσικὴ ἀδυναμία τοῦ ξεπεσμένου ἀπὸ τὸν παράδεισο ἀνθρώπου. Ἀλλ' ὁ θεάρεστος καὶ εὐλογημένος ἀπ' τὸ Θεὸ γάμος, διατηρεῖ καὶ ἕνα λείψανο ἀπὸ τὴν κατὰστασι ἐκείνῃ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς γυναίκος στὸν παράδεισο, καθὼς φαίνεται στὸ γάμο τοῦ Ἰσαάκ. Αὐτὸ τὸ λείψανο δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἀγάπη τῶν συζύγων ἢ ἀσχετὴ μὲ τὴ σαρκικὴ ὄψι τῆς συζυγίας. Καὶ φαίνεται πὺς πολὺ ἡ ἀγάπη αὐτῇ, ὅταν ἡ σαρκικὴ ὄψι τῆς συζυγίας διέρχεται δοκιμασία, ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω νὰ συμβαίνει καὶ στὸ γάμο τοῦ Ἰσαάκ. Κι αὐτὸ εἶνε ποὺ κάνει τὸ γάμο γάμο καὶ ὄχι πορνικὴ σχέση. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία σήμερα, ὅταν ἐνώνῃ δύο ἀνθρώπους σὲ γάμο, τοὺς ὑπενθυμίζει τὸ γάμο τοῦ Ἰσαάκ καὶ ἄλλων πατριαρχῶν τῆς παλαιᾶς διαθήκης.

Στέργιος Ν. Σάνκος

πεῖα ματιῶν, ἀλλὰ δημιουργία ματιῶν. Τὸ θαῦμα μᾶς θυμίζει τὴ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου. Ἀπὸ χῶμα ἐδημιούργησε ὁ Θεὸς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. «Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς» (Γέν. 2, 7). Τὸ ἴδιο κάμνει καὶ τώρα ὁ Κύριος. Ἀπὸ χῶμα δημιουργεῖ τοὺς βολβούς τῶν ματιῶν τοῦ τυφλοῦ. «Ἐπτυσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ τυφλοῦ» (Ἰωάν. 9, 6). Μὲ τὸ σάλιο τοῦ ὁ Ἰησοῦς, ἔφτισε λάσπη, τὰ μάτια, καὶ τὰ τοποθέτησε στὶς κόγχες. «Ἐχρήσατο τῷ χοί πρὸς τὸ διδάξαι μόνον, ὅτι αὐτός· ἐστὶν ὁ κατ' ἀρχὰς ἐκ χοῦς πλάσας τὸ σῶμα τοῦ Ἀδὰμ», ὅπως σημειώνει ὁ ἐρμηνευτὴς Ζυγαθηνός. Καὶ ὅπως παρατηρεῖ κάποιος ἄλλος, «ὁ ἀνθρώπος ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς γῆς· ἦδη ἡ δημιουργία τῆς ὁράσεως ἐλήφθη ἐκ τῆς αὐτῆς γῆς». Ἀλλὰ τὰ μάτια δὲν ἐδίδαν. Μὲ τὰ μάτια στὶς κόγχες ὁ τυφλὸς ἦταν καὶ πάλιν τυφλός. Ἐπρεπε νὰ γίνῃ καὶ κάτι ἄλλο γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ φῶς ὁ τυφλός. Νὰ πάῃ στὴ στέρνα τοῦ Σιλῳάμ καὶ μὲ τὸ νερὸ τῆς νύ νιφθῇ. Καὶ τὸ ἐπέτρεψε αὐτὸ ὁ Κύριος ὄχι γιατί δὲν μπορούσε ἄλλοι-ὼς νὰ τοῦ χάρισῃ τὸ φῶς, ἀλλὰ γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστι τοῦ τυφλοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ μόνον τὸν λόγο τὸν ἔστειλε στὴν κολυμβήθρα τοῦ Σιλῳάμ. Πρῶθιμος ὁ τυφλὸς ἔκανε αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶπε ὁ Κύριος. Τυφλὸς κατώρθωσε καὶ ἔφθασε στὴν στέρνα. Νίφθηκε. Καὶ ἀμέσως ἀπέκτησε τὸ φῶς τὸ ποθητό. Καὶ εἶδε ἕνα κόσμο ὁρατὸ ποὺ τὸν ἔφησε κατάπληκτο. Εἶδε τὴ γῆ, πεδιάδες, πλαγιές, βουνὰ καὶ ὅ,τι ὁρατὸ ὑπάρχει στὴ γῆ καὶ μπορούσε νὰ τὸ δῇ ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ. Εἶδε τὸν οὐρανὸ μὲ τὸν ἥλιο. Εἶδε καὶ ἔβλεπε διαρκῶς σὰν ἐκείνον ποὺ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του ἐπισκέπτεται μὴ μεγαλοῦπολι.

Τὸ θαῦμα ἔκανε μεγάλῃ ἐντύπωσι στὸ πε-

ριβάλλον του τυφλού. Όλοι οι γείτονές του ήσαν δλο άπορία. Αυτός λοιπόν είναι ο τυφλός; Άλλοι έλεγαν αυτός είναι. Άλλοι όμως πίστευαν ότι είναι κάποιος άλλος που του μοιάζει καταπληκτικά. Ο τυφλός τους έθεβαίωσε ότι ο ίδιος είναι. Στη συνέχεια το γεγονός πήρε μεγάλη έκταση. Ο τυφλός ώδηγήθηκε στους φαρισαίους. Έκείνοι, όταν διέπιστωσησαν το θαύμα, βγήκαν έξω από τα ρούχα τους. Άγανάκτησαν. Ποιός, λοιπόν, είναι αυτός που τόλμησε ήμέρα Σάββατον, ήμέρα άργίας, να κάμει το θαύμα; «Ούτος ο άνθρωπος ούκ έστι παρά του Θεού, ότι το σάββατον ού τηρεί». Ζητούν επίμονα από τον θεραπευθέντα τυφλό να τους καταγγείλ η τον παραβάτη της άργίας του σαββάτου. Άλλά ο τυφλός δέν γνωρίζει τίποτε το συγκεκριμένο για τον θαυματουργό. Το μόνο στοιχείο που είναι σέ θέσι να τους δώση είναι το εξής: «Άνθρωπος λεγόμενος Ίησους πληρόν έποίησε και επέχρισέ μου τους οφθαλμούς και είπέ μοι: Ήπαγε εις την κολυμβήθραν του Σιλωάμ και νίψαι: άπελθών δέ και νυψάμενος άνέδελξα». Αυτή την ίδια πληροφορία έδωσε και στους γείτονες, όταν κι' εκείνοι επέμεναν να μάθουν το όνομα του θαυματουργού. Τίποτε περισσότερο από αυτό. «Πού έστιν εκείνος», δέν το ξέρει. Τί είναι εκείνος, κι' αυτό δέν το ξέρει. Ένα μόνο ξέρει, κι' αυτό το ένα το δημολογεί θαρραλέα: «τυφλός ών άρτι βλέπω». Αυτό όμως έννευρίζει περισσότερο τους φαρισαίους. Άναζητούν τους γονείς του τυφλού και ζητούν πληροφορίες και από αυτούς. Έκείνοι όμως να μέν θεβαιώνουν ότι ο τυφλός είναι το παιδί τους, αλλά για το θαύμα ίσχυρίζονται ότι δέν ξέρουν τίποτε περισσότερο από αυτό που λέγει ο υιός των, από φόβο μήπως γίνουν άποσυνάγουοι. «Αυτόν έρωτήσατε, αυτός περί έαυτού λαλήσει», άπαντούν οι γονείς. Οι άνακρίσεις συνεχίζονται. Άνακρίνουν και πάλι, άπειλούν, βρίζουν, συκοφαντούν και κάνουν το πάλ να άποσιωπήσουν, να συγκαλύψουν το θαύμα. Πιέζουν τρομερά τον τυφλό. Ο τυφλός όμως τους διίδει μιá άπάντησι που τους έκανε να τον πετάξουν έξω από την αίθουσα. Η άπάντησις: «Τί πάλιν θέλετε άκούειν; μη και υμείς θέλετε αυτού μαθηταί γενέσθαι;... ει μη ην ούτος παρά Θεού ούκ ήδύνατο ποιείν ούδέν».

Όταν ο Ίησους έμαθε το διωγμό του τυφλού πήγε σέ συνάντησί του. Ο Κύριος ζητεί από τον τυφλό να άπαντήση άν πιστεύη

στον Υίο του Θεού. Γεμάτος άπορία ο τυφλός έρωτά να μάθη ποιός είναι αυτός ο Υιός του Θεού. Κι' όταν θεβαιώνεται ότι είναι αυτός που τον ήμλει, άναφωνεί δλο χαρά: «Πιστεύω, Κύριε».

* * *

Αυτό είναι το θαύμα, το όποιον διακηρύττει, ότι αυτός που το έκαμε είναι Θεός. Το θαύμα όμως αυτό μάς κάμνει να σκεφθώμε για μιá άκόμη φορά τους τυφλούς δλου του κόσμου που υπάρχουν και σήμερα. Υπάρχουν χιλιάδες τυφλοί που δέν βλέπουν τον ήλιο, τη γή και τον ούρανό. Δέν βλέπουν τίποτε. Είναι τυφλοί στο σώμα. Έχουν τυφλά τα μάτια του σώματος. Θλιβερό πράγμα ή σωματική τύφλωσις, αλλά περισσότερο θλιβερό πράγμα είναι κάποια άλλη τύφλωσις. Η τύφλωσις των ματιών της ψυχής. Η πνευματική τύφλωσις. Οι τυφλοί αυτοί βλέπουν τον ούρανό. Βλέπουν τον ήλιο, το φεγγάρι και όλα τα άστρα. Βλέπουν τη γή με τις φυσικές της ωραιότητες, τα δένδρα, τα χορτάρια, τις λίμνες, τα ποτάμια, τα πουλιά και όλα έσα έδημιούργησε το χέρι του Θεού. Βλέπουν την κτίσι. Δέν βλέπουν όμως τον «τίσαντα». Βλέπουν την πλάσι. Δέν βλέπουν το σπουδαιότερο, τον πλάστη. Έχουν μάτια και βλέπουν τη δημιουργία, δέν έχουν όμως μάτια να δούν το Δημιουργό. Τα μάτια της ψυχής τους είναι κλειστά. Κατάκλειστα. Ποιός τα εκλείσει; Ποιός τα σφράγισε; Ποιός τα σφράγισε! Ποιός άλλος από το Διάβολο; Ο Διάβολος με την άμαρτία τα εκλείσει. Ο θυμός τυφλώνει τον άνθρωπο. Και άλλοίμονο σ' αυτόν που θα βρεθ ή μπροστά στον τυφλό από θυμό. Ο τυφλός δέν βλέπει τί κάνει. Είναι ικανός να διαπράξη το μεγαλύτερο έγκλημα. Έξ Ίσου με το θυμό τον άνθρωπο τον τυφλώνει και ή μέθη. Ο μεθυμένος δέν μπορεί να διακρίνη τίποτε το καλό. Καμμιá άξία. καμμιá άρετή. Ζή και άναπνέει μέσα σέ μιá άσέληνη νύχτα. «Τύφλα» στο μεθύσι δέν ξέρει ούτε τί λέει, ούτε τί κάνει. Γι' αυτό και κανείς δέν τον προσέχει. Κανείς δέν τον υπολογίζει. Όλοι τον βλέπουν με κάποια συμπάθεια και οίκτο.

Άλλη άμαρτία που επιφέρει τύφλωσι στα μάτια της ψυχής είναι ο έρωτας της σάρκας. Άρρώστεια ο έρωτας αυτός. Άρρώστεια των ματιών της ψυχής. Ένας υπάλληλος που είχε προσβληθ ή από την πάθησι αυτή υπέβαλε αίτησι στην επιχείρησι. Μιá αίτησι που πε-

ρικλείει όλο τό δράμα τοῦ ἐρωτευμένου. Ἡ αἴτησις ἔλεγε: «Θά μπορούσα νά ἐπικαλεσθῶ λόγους ὑγείας, νά ἐξασφαλίσω μία θεθαίωσι γιαντροῦ γιὰ νά πάρω ἄδεια. Τό στομάχι μου εἶναι τόσο εὐαίσθητο, ὥστε δέν εἶναι σπάνιες οἱ ἐπισκέψεις μου στό γιαντρό. Ἀλλά προτιμῶ νά πῶ τήν ἀλήθεια. Ζητῶ τήν ἄδεια γιαντί δέν εἶμαι σέ θέσι νά ἐργασθῶ. Γιατί δέν μπορῶ νά συγκεντρώσω τό μυαλό μου στή δουλειά, γιαντί εἶμαι τουλάχιστο τίς ἡμέρες αὐτές παθητικῶ στοιχεῖο στήν ἐπιχείρησι. Κι' αἰτία ὁ ἔρωτας, ὁ ὁποῖος μ' ἔχει πλήξει κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε μ' ἔχει κυριολεκτικῶς παραλύσει. Δώστε μου λοιπόν τήν ἄδεια, ἐν ἀνάγκῃ ἀνευ ἀποδοχῶν, μέ τήν ἐλπίδα ὅτι ὅταν περάσῃ ἡ πρώτη μπόρα, τὰ πράγματα θά καλμάρουν». Παθητικῶ στοιχεῖο στή δουλειά ὁ ἐρωτευμένος. Ἔτσι, ἀκριβῶς, ὅπως ὠμολόγησε ὁ «παθούμενος» ὑπάλληλος. Ἀλλά καί ποῦ μήπως δέν εἶναι παθητικῶ στοιχεῖο; Ποῦ; Παντοῦ. Εἶναι ἀρρώστεια ὁ ἔρωτας τῆς σάρκας ποῦ ὀδηγεῖ πολλές φορές τόν ἐρωτοπαθῆ σέ χίλιες δυό γελοιοτήτες καί τρέλλες μέχρι καί σ' αὐτή τήν αὐτοκτονία. Τυφλοὶ ἀπό ἔρωτα, νέοι καί νέες, ἀκόμη καί γυναῖκες καί ἄνδρες, γιαντί ὄχι καί γερόντες καί γερόντισσες, ἄλλοτε πνίγονται στό ποτάμια, στίς λίμνες καί στίς θάλασσες, ἄλλοτε πέφτουν στίς σιδηροδρομικές γραμμές καί πολτοποιοῦνται, ἄλλοτε μέ χίλια δυό φάρμακα φαρμακύνονται καί πεθαίνουν μέσα στοῦς πύθ φρικτοῦς πόνους, κι' ἄλλοτε πάλι δάζουν τὰ χέρια τους στίς πρίζες τῶν ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων, γιὰ νά πεθάνουν ἀκαριαίως, ὅπως οἱ ἐγκληματίες στήν Ἀμερικῇ πάνω στίς ἡλεκτρικές καρέκλες. Τυφλοὶ στό μάτια τῆς ψυχῆς οἱ ἐρωτοπαθεῖς δέν βλέπουν κανένα φῶς στή ζωή τους, καμμιὰ ἐλπίδα. Καί πεθαίνουν.

Μιά ἄλλη ἀρρώστεια ποῦ προξενεῖ τύφλωσι στό μάτια τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ φιλαργυρία. Καρκίνος ἡ φιλαργυρία στό μάτια τῆς ψυχῆς. Τόσο πολύ τυφλώνει τόν ἄνθρωπο, ὥστε τόν κάνει ἱκανό νά διαπράξῃ τὰ μεγαλύτερα ἐγκλήματα. Κλασικὸ παράδειγμα ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος γιὰ τριάντα μόνο ἀργύρια ἔφθασε στό σημείο νά προδώσῃ τόν μεγαλυτέρο εὐεργέτη τῆς ζωῆς του, τὸ Διδάσκαλό του, τόν Ἰησοῦ. Σέ δυό ἀπό τὰ τροπάρια τῆς Μ. Πέμπτης, διαβάζουμε τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ λόγια ποῦ ἀναφέρονται στήν ἀρρώστεια τῶν ματιῶν τῆς ψυχῆς, τῇ φιλαργυρία: «Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ

μαθηταί, ἐν τῇ νικτῇ τοῦ Δείπνου ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβής, φιλαργυρὸς νοσήσας ἐ σ κ ο τ ῖ ζ ε τ ο' καί ἀνόμοις κριταῖς, σέ τόν δίκαιον Κριτὴν παραδίδωσι...». Τὸ δεύτερο τροπάριο: «Σήμερον ὁ Ἰούδας, καταλιμπάνει τόν Διδάσκαλον, καί παραλαμβάνει τόν διάβολον· τυφλοῦται· τῇ πάθει τῆς φιλαργυρίας, ἐκπίπτει τοῦ φωτός, ὁ ἐσκοτισμένος...». Ἀναφέραμε τὸ μεγαλύτερο ἐγκλημα ποῦ διαπράττει ὁ φιλάργυρος: Τὴν προδοσία. Τὰ μικρότερα ἐγκλήματα εἶναι ἀπειρα. Κλοπές, ληστείες, διαρρήξεις, ξυλοδαρμοί, βλασφημίες, κατάρεις, ἀναθέματα, μίσση, φθῶνοι καί χίλια δυό ἄλλα κακὰ ποῦ δέν μετροῦνται.

Τύφλωσι στό μάτια τῆς ψυχῆς ἐπιφέρει καί ὁ θεομίσητος ἐγωϊσμός. Ἀρρώστεια καί ὁ ἐγωϊσμός. Ἀρρώστεια τῶν ματιῶν τῆς ψυχῆς. Μιά ἀρρώστεια ποῦ δυστυχῶς δέν φαίνεται εὐκολα. Κρυφὴ ἀρρώστεια. Ὁ ὑπερήφανος δέν βλέπει τίποτε τὸ ἄσχημο στόν ἑαυτό του. Ἀπολύτως τίποτε. Ἐχει τέτοια τύφλωσι ποῦ δέν βλέπει τὴν ὑπερηφάνειά του, τόν ἐγωϊσμό του. Ταλαίπωρος ἄνθρωπος! Σέ πόσα κακὰ δέν ὀδηγεῖ καί ἡ ὑπερηφάνεια τόν ἄνθρωπο! Τυφλὸς ἀπὸ τὸ πάθος του δέν μπορεῖ νά διακρίνῃ πούθενά τὸ σωστό. Ὅλα τὰ μετρά καί τὰ ζυγίζει μέ τὸ μέτρο τῆς δικῆς του ἀρρωστῆς λογικῆς. Ὁ ἐγωϊστής κάνει περισσότερες τρέλλες ἀπὸ τόν ἐρωτοπαθῆ. Τρέλλες ποῦ δέν λέγονται. Τρέλλες ποῦ τίς βλέπουν οἱ δαίμονες καί γελοῦν, τρέλλες ποῦ τίς βλέπουν οἱ ἄγγελοι καί κλαῖνε! Κλαῖνε! Ἡ μεγαλύτερη τρέλλα ποῦ διέπραξε ποτὲ ὁ ἄνθρωπος, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ ὑπερήφανος ἄνθρωπος, εἶναι ἡ ἀνυπακοή στόν Θεό, μέ ἀποτέλεσμα νά χάσῃ τόν παράδεισο. Ἐγωϊσμός καί ἀνυπακοή. Ἐγωϊσμός καί ἀνταρσία. Ἐγωϊσμός καί «κατενανάτο» εἶναι συνυφασμένα πράγματα.

Δέν εἶμαι ὀφθαλμίατρος γιὰ νά περιγράψω τίς ἀρρώστειες τῶν ματιῶν τοῦ σώματος. Οἱ ἀρρώστειες ὅμως αὐτές ποῦ προσβάλλουν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς εἶναι αὐτές ποῦ εἴπαμε. Ὁ θυμός. Ἡ μέθη. Ὁ ἔρωτας τῆς σάρκας. Ἡ φιλαργυρία. Ἡ ὑπερηφάνεια. Καί ἄλλες ποῦ δέν μᾶς παίρνει ὁ χῶρος νὰ τίς ἐκθῶσουμε.

Οἱ τυφλοὶ στήν ψυχὴ λένε καί κάνουν πολλά ἀνόητα. Λένε ὅτι Θεὸς δέν ὑπάρχει. Εἰρωνεύονται τὴν ἀγνόητα καί τὴν παρθενία. Κοροϊδεύουν καί ἐμπαίζουν τὴ σεμνὴ ἐν-

Τὸ διήγημά μας

Δικαίωσις μοναχισμού

“Αν δὲν ἦταν ἀπὸ κεῖ ἡ εἴσοδος στὸν οὐρανὸ ἀπὸ πουθενὰ δὲν θὰ μπορούσε νάτανε. Ψηλά ἀπ’ τὴ θάλασσα λίγο κάτω ἀπ’ τὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους σὲ μιὰ κατηφορικὴ σχεδὸν κάθετη πλαγιά, ἦταν σκαλωμένο τὸ σπιτί, ποὺ φιλοξενοῦσε μιὰ ψυχὴ, ποὺ βρῆκε τὸ δρόμο τοῦ καθήκοντος. Ἐρημιὰ σχεδὸν ἄβατη ἦταν τὸ πλεονέκτημα, ποὺ ἔκαμε τὸν ἔνοικο νὰ τὸ διαλέξη. Κι’ ἐκεῖ στὴν ἀπόλυτὴ ἡσυχία ἐπιδόθηκε στὴ μελέτῃ καὶ τὴν προσευχῇ, στὴν αὐτοσυγκέντρωσι καὶ τὴν αὐτογνωσίᾳ. Εἶχε κοπεῖ τὸ νῆμα μὲ τὸ παρελθὸν καὶ δὲν δραματίζονταν παρὰ μόνο τὸ μέλλον. Ἐνα μέλλον τῆς πιδὸ μεγάλης εὐτυχίας, ποὺ συνοψίζεται στὸ «μακάριόν ἐστι μάλλον εἰδόναι ἢ λαμβάνειν».

Τακτικὰ καὶ ἑκτακτὰ πολλὲς φορὲς ἔβγαίνε ἀπ’ τὸ ἀσκηταριὸ τοῦ γιὰ νὰ προσφέρῃ τὶς ὑπηρεσίες τοῦ. Ὑπηρεσίες ποὺ πρόσφεραν κάτι γήϊνο καὶ χεροπιαστὸ μὰ πού, αὐτὸ ἦταν τὸ βασικόν, καλλιεργούσαν τὴν ἀγά-

πη. Καταπολεμοῦσε τὸ θάνατο, πρόσφερε τὴν ὑγεία καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐρχόταν ἀντιμέτωπος μὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας καὶ πάσχιζε νὰ χαρίσῃ μαζὶ μὲ τὴν σωματικὴ καὶ τὴν ψυχικὴ ὑγεία. Γιατὶ ὁ λόγος τοῦ ἦταν πιδὸ δυνατὸς ἀπ’ τὶς ἱατρικὲς του συνταγές.

Πρὶν ἀκόμη ἐτοιμασθῇ γιὰ νὰ πάῃ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς περιοδεῖες ἐκεῖνες στὰ μοναστήρια, ἀκούστηκε ἀπ’ ἔξω θόρυβος καὶ μιὰ φωνή.

— Πάτερ Παῦλε, εὐλόγησον. Εἶσαι μέ-

σα;

— Ἐδῶ εἶμαι, πάτερ Παῖσιε. Στοὺς ὁρισμούς σου.

— Ἄν ἔχῃς τὴν καλωσύνη πετάξου μέχρι τὸ κελλί μας. Ὁ Γέροντας ὑποφέρει ἀπὸ πό-

νο ἀβάσταγο.

— Ὁ Γέροντας σ’ ἔστειλε; Γιατί, ὅταν θέλῃς πρὸ ἡμερῶν νὰ τὸν ἐξετάσω, ἀρνήθη-
κε. Καὶ ὑποπτεύομαι πὼς τῶκαμε ὄχι γιὰτὶ ἔνοιωθε καλά, μὰ γιὰτὶ δὲν εἶμαι Ζηλωτῆς

δυνασία. Ἀποστρέφονται τὴν παρέα τῶν πιστῶν Χριστιανῶν καὶ δὲν βλέπουν τίποτε τὸ καλὸ καὶ χρήσιμο στὸ Εὐαγγέλιο. Στὴν Ἐκκλησίᾳ δὲν πάνε. Προσευχὴ δὲν κάνουν. Τὴν ἐξομολόγησι δὲν τὴν καταλαβαίνουν. Τὴ θείᾳ Κοινωνίᾳ τὴν θεωροῦν περιττή. Δικαιολογημένα ὁμοῦ. Εἶναι τυφλοί.

Καὶ εἶναι πολλοί, ὅπως εἶπαμε, αὐτοὶ οἱ τυφλοί. Δυστυχῶς πολλοί. Ἄν ὑπῆρχαν οἴκοι τυφλῶν στὴν ψυχὴ θὰ γέμιζαν καὶ θὰ ἐχρειάζετο κάθε χρόνὸ νὰ κτιζόνται καὶ νέοι, περισσότεροι καὶ μεγαλύτεροι οἴκοι γιὰ νὰ χωρέσουν ὅλους τοὺς τυφλοὺς στὴ ψυχὴ, ὅλα τὰ τραγικὰ αὐτὰ θύματα ποὺ ἀτύχησαν στὴ ζωὴ τους νὰ ἔχουν κλειστὰ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τους.

Καὶ θὰ γινόταν ὅλη ἡ γῆ ἓνας ἀπέραντος οἶκος τυφλῶν στὴν ψυχὴ ἀνθρώπων, ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ θεῖος ὀφθαλμίατρος ποὺ νὰ ἀνοίγῃ τὰ κλειστὰ μάτια τῆς ψυχῆς. Καὶ αὐτὸς ὁ ὀφθαλμίατρος εἶναι ὁ Κύριος. Ὁ Ἰησοῦς, χωρὶς φάρμακα, χωρὶς χειρουργικὲς ἐπεμβάσεις, ἔχει τὴ δύναμι νὰ ἀνοίγῃ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς ὅλων τῶν τυφλῶν. Κι’ αὐτὸ τὸ ἀπέδειξε τὸ σημερινὸ θαῦμα. Ἄν ὁ Διάβολος μὲ τὴν

ἁμαρτία κλείνει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς, ὁ Χριστὸς τὰ ἀνοίγει. Καὶ ὅπως ἀνοίξε τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ τῆς περικοπῆς μας, ἔτσι θὰ ἀνοίξῃ καὶ τὰ δικὰ μας μάτια. Ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσουμε καὶ νὰ τὸ ζητήσουμε.

Ἀγαπητὲ ἀναγνώστα,

Ἐχεις ἀνοικτὰ τὰ μάτια τοῦ σώματος. Κι’ ἂν εἶσαι γυναῖκα θὰ τὰ ἔχῃς καὶ μακιγιαρισμένα γιὰ νὰ λάμπουν καὶ νὰ φαίνωνται ἀπὸ χιλιόμετρα μακριὰ. Τί νὰ τὸ κάνῃς ὁμοῦ αὐτό, ἂν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σου εἶναι κλειστά; Θὰ προτιμοῦσα νὰ εἶχες τυφλὰ τὰ μάτια τοῦ σώματος καὶ ἀνοικτὰ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς. Γιατὶ μὲ τὰ μάτια τοῦ σώματος βλέπεις μόνο τὸν ἥλιο καὶ τὴ γῆ. Μὲ τὰ μάτια ὁμοῦ τῆς ψυχῆς βλέπεις τὸν οὐρανὸ, τοὺς ἀγγέλους, τὸ Χριστὸ καὶ κάθε καλὸ καὶ ὠραῖο ποὺ ὑπάρχει πάνω στὴ γῆ. Βλέπεις ὅλα τὰ πνευματικὰ ὠραῖα ποὺ κάνουν τὴ ζωὴ χαρούμενη καὶ εὐτυχισμένη. Πρόσεχε τὰ μάτια τοῦ σώματος. Κι’ αὐτὰ χρειάζονται. Περισσότερο ὁμοῦ πρόσεχε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σου.

Ἀρχιμ. Γερεσόσιος Ραπτόπουλος

σάν και σās.

— Ναί... τότε μάλλον έτσι θα γίνει. Μά τώρα ο ίδιος παρακάλεσε οὐρλιάζοντας από τούς πόνους.

— Καλά, καλά ἄς είναι. Δυὸ λεφτά νὰ ἐτοιμασῶ καὶ θὰ πάμε παρέα.

Ὁ Παῖσιος κούνησε τὸ κεφάλι σκεπτικός, καθὼς ἔβλεπε μὲ πόση προθυμία ὁ γιατρός ἐτοίμαζε τὰ συνεργά του. Θαύμαζε εἰλικρινὰ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ἦταν ἡ προσωποποίηση τῆς αὐτοθυσίας. Ἀρνήθηκε πάρα πολλὰ χάριν τοῦ Χριστοῦ καὶ αὐτὸ μετροῦσε στὴν ἐκτίμησι τῆς ἀξίας ἑνὸς μοναχοῦ.

— Πάμε, πάτερ Παῖσιε. Ὁ Γέροντας πρέπει νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς πόνους.

Εἶναι ἄξιον ἀπορίας πὼς κινούνται οἱ καλόγηροι στὶς ἀπόκρημνες καὶ ἀνώμαλες πλαγιές τοῦ Ὄρους. Ταχύτατοι, ἀκούραστοι, σάν ἄνερα πλάσματα βαδίζουν στὸν ἀνήφορο. Ἐτσι γρήγορα φτάσανε στὸν προορισμό τους. Τοὺς περίμενε ὁ Γέροντας μὲ γουρλωμένα μάτια, περιστοιχισμένος ἀπ' τὰ καλογέρια του.

— Ὑπομονή, Γέροντα, σὲ λίγο θὰ ἡσυχάσης.

Τοῦ ἔκαιε μιὰ ἔνεσι καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα ἦταν σὲ θέσι νὰ μιλᾷ καὶ νὰ γελᾷ.

— Εὐλογημένε ἄνθρωπε, καὶ εὐλογημένη ἡ σπουδὴ ποὺ ἔχεις. Μὲ λύτρωσες ἀπ' τοὺς πόνους. Φαίνεται πὼς πολλὰ εἶναι ἀκόμη τὰ κρίματά μου.

— Ἄς πηγαίνω ἐγὼ τώρα γιατί σὲ λίγο ἔρχεται τὸ πλοῖο. Αὔριο, Γέροντα, πρέπει νὰ κατέβης στὴν πόλη γιὰ θεραπεία. Ἄν δὲν πᾶς οἱ πόνοι θὰ ἐπαναληφθοῦν.

— Ἀδύνατο. Ὑποσχέθηκα πὼς δὲν πρόκειται νὰ βγῶ στὸν κόσμο μέχρι τὸ θάνατό μου.

— Γιατί, πάτερ, φοβάσαι τώρα πιά τὸν κόσμο; Γιὰ τὴν περίοδο τοῦ ἀγῶνος κατανικήσεως τῆς κοσμικῆς ἐπιθυμίας, αὐτὸ θὰ εἶχε κάποια ἐξήγησι· μὰ τώρα; Τί κακὸ μπορεῖ νὰ προκύψῃ; Ἡ παρουσία σου μέσα στὸν κόσμο καὶ σένα θὰ ὠφελήσῃ, γιατί θὰ σοῦ ἐξασφαλίσῃ σωματικὴ ὑγεία, μὰ καὶ μερικὲς ψυχὲς στὸν κόσμο, ποὺ ἀνεμοδέρνονται ἀπ' τὰ κύματα τῶν ποικίλων πειρασμῶν.

— Προσεύχομαι γι' αὐτούς, εἶπε στενόχωρα ὁ Γέροντας.

— Δὲν ἀμφιβάλω ὅτι τὸ κάνεις αὐτό, ὅλοι ὅλλωστε οἱ μοναχοὶ τὸ κάνουν, μὰ ὁ Θεὸς μᾶς θέλει συνεργούς του στὸ ἔργο τῆς

σωτηρίας ψυχῶν. Ἐμεῖς ὅμως ξεχνώντας τὸ «Θεοῦ ἔσμεν συνεργοί» κλεινόμαστε στὸν ἑαυτό μας καὶ ἀγωνιζόμαστε νὰ περιφρουρήσουμε τὴν πολυτίμη ἀγιότητά μας κάπως ἐγωϊστικά, ἐξαποστέλλοντες κεραυνούς ἐναντίον τῶν ὅλλων συναγωνιστῶν μας, ποὺ ἀγωνίζονται κι' αὐτοὶ στὰ ἴδια χαρᾶκάμα-τα, γιατί μᾶς χωρίζουν μερικὲς ἐπουσιώδεις διαφορές.

— Δὲν εἶναι ἐπουσιώδεις οἱ διαφορές, εἶπε ἀπότομα ὁ Γέροντας.

— Δὲν εἶναι ὅμως καὶ τόσο βαρεῖς, ὥστε νὰ συμπιέζουν καὶ νὰ ἐξαφανίζουν τὴν ἀγάπη. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, Γέροντα, ἐγὼ εἶμαι νέος καὶ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς κάνω τὸ δάσκαλο, σάν γιατρός ὅμως σᾶς συνιστῶ νὰ πᾶτε σὲ κλινικὴ γιὰ θεραπεία. Γιὰ τίς ὅλλες μας διαφορὲς στὶς ἀπόψεις θὰ κρίνῃ ὁ καιρὸς καὶ ὁ Θεός, γιὰ τὴν ἀρρώστεια ὅμως εἶμαι σίγουρος, πὼς θὰ ξαναπονέσετε περισσότερο ἀργότερα, μὲ ἄμεσο κίνδυνο τῆς ζωῆς σας. Εὐλογεῖτε!

Ἐφυγε διασπικὸς μὲ βαρεῖα καρδιά, γιατί βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ πῇ λίγα λόγια παραπάνω σὲ ἀνθρώπους καλοὺς μὲν καὶ πιστοὺς, μὰ μονοκόματους καὶ πείσμονες.

Μόλις πρόλαβε τὸ πλοῖαριό ποὺ θὰ τὸν ἔφερνε στὴν ἄλλη, τὴ βόρεια πλευρὰ τοῦ Ὄρους, ὅπου ἦταν τὰ μεγάλα μοναστήρια καὶ τὸν περίμεναν μὲ ἀνυπομονησίᾳ οἱ ἀσθενεῖς του. Ἐνῆς νεαρὸς καλόγερος τὸν εἶδε ποὺ ἔτρεχε φωνάζοντας καὶ εἶπε στὸν καπετάνιο.

— Ὁ γιατρός, καπετάνιε, στάσου λίγο νὰ πάρῃς τὸ γιατρό.

Τὸν καλοσῶρισαν ὅλοι ἐγκάρδια. Ἐνῆς γιατρός ἐκεῖ στὴν ἐρημιὰ εἶναι πιὸ ἀπαραίτητος ἀπ' ὅπουδήποτε ἄλλου. Μερικοὶ ξένοι ἐπιβάτες τὸν κοίταξαν περιέργα. Ἐνῆς μάλιστα τὸν ρώτησε.

— Εἶσθε, σι' ἀλήθεια, γιατρός;

— Μάλιστα, εἶμαι γιατρός.

— Καὶ ἤρθατε νὰ ζήσετε σ' αὐτὴ τὴν ἐρημιὰ; Δὲν καταλαβαίνω....

— Αὐτὸ εἶναι τὸ δυστύχημα, ἀγαπητὲ συνάδελφε, ὅτι δὲν μπορεῖτε νὰ καταλάβετε, εἶπε ἥρεμα ὁ μοναχός.

— Πὼς ξέρετε ὅτι εἶμαι συνάδελφος; ἀπόρησε ὁ ὅλλος.

— Σᾶς γνωρίζω ἀπ' τὸν κόσμο.

— Ποιὸς εἶσθε λοιπόν; Ἐτσι ποὺ ὅλλάζατε πὼς θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ σᾶς γνωρίσω;

— Παῦλος Χορήγης.

Ἐμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ ὁ ἄλλος.

— Ποτὲ δὲν θὰ μπορούσα νὰ φαντασθῶ ὅτι θὰ κατέληγες ἐδῶ. Σὲ εἶχα γιὰ φιλόδοξο ἄνθρωπο, γι' αὐτὸ σὲ πολέμησα. Νόμιζα πῶς ἡ φιλοδοξία σου ἦταν ἐμπόδιο στὴν καριέρα μου. Ἡ ἄλλασες ἢ ἐγὼ δὲν σὲ κατάλαβα.

— Καὶ τὰ δύο, κύριε Ἀντίρη.

Ἐμεινε γιὰ λίγο σκεπτικὸς ὁ ἄλλος, μὴ μπορῶντας νὰ πιστέψῃ στὰ μάτια του.

— Μά, καλὰ, τί βρήκες σ' αὐτὸν τὸν τρόπο ζωῆς, ποὺ διάλεξες; Πάντα εἶχα ἀντίθετες ἀπόψεις ὅσον ἀφορᾷ στὸν μοναχικὸ βίο. Θεωρῶ τὴ φυγὴ σὰν δειλία, ἐγωϊστικὴ ἐκδήλωσι καὶ ἀδιαφορία γιὰ τοὺς ἄλλους, γιὰ νὰ μὴν πῶ τεμπελιά καὶ ἀρνητικὴ προσφορά στὴν Ἐκκλησία.

— Ἀγαπητέ μου, προηγουμένως ὠμολόγησες πῶς δὲν καταλαβαίνεις πῶς δρέθηκε ἐδῶ. Ἐ, λοιπόν, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο δὲν εἶσαι σὲ θέσι νὰ ἐκτιμήσῃς τὴν ἀξία τῆς ἀγγελικῆς αὐτῆς ζωῆς. Χρειάζονται πολλὲς προϋποθέσεις γιὰ νὰ μπορέσῃς νὰ δῇς σωστὰ τὸ θέμα. Ὅσο κι' ἂν πασχίσω, ἐσύ καὶ μερικοὶ ἄλλοι θάχετε τὶς ἀπόψεις σας ἀμετακίνητες. Ὅλα τὰ πράγματα χρειάζεται νὰ τὰ θεωρήσῃς μὲ τὸ κατάλληλο πρίσμα. Χωρὶς αὐτὸ θὰ δλέπῃς μυκητικῶς, ὃν δὲν εἶσαι ἴσως καὶ τυφλὸς μὴ δλέποντας καθόλου. Καὶ ἄντε νὰ ἀποδείξῃς σ' ἓναν τυφλὸ ὅτι ὑπάρχουν τὰ χρώματα τῆς Ἰριδος.

— Δηλαδή πιστεύεις ὅτι οἱ μοναχοὶ προσφέρουν ὑπηρεσίες στὸν κόσμο, ἀπομονωμένοι ἐδῶ στὴν ἔρημιά;

— Ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, ναί. Μὴ ξεχνᾷς πῶς ἀνέκαθεν τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἐκκλησίας κατὰ παντοίων ἐχθρῶν τοὺς ἔκαμαν οἱ μοναχοί. Οἱ μεγαλύτεροι ἱεραπόστολοι ξεκίνησαν ἀπὸ τὰ μοναστήρια. Ἡ τέχνη, τὰ γράμματα ἀκόμη κι' οἱ ἐπιστῆμες καλλιεργήθηκαν σ' αὐτά.

— Ναὶ ἀπὸ μερικοὺς ποὺ εἶχαν ἄλλη τάσι, νὰ προσφέρουν. Οἱ ἄλλοι ὅμως, οἱ ἐρημίτες, οἱ στυλῖτες; Τί πρόσφεραν;

Κι' ἐκεῖνοι ἀπετέλεσαν τοὺς ὁδοδείκτες γιὰ τοὺς προηγουμένους. Ἦταν τὸ πρότυπο τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος. Ἡ ὑπαρξὴς τους δυνάμωνε τοὺς ἀγωνιστές, ἤλεγχε τοὺς χλιαροὺς καὶ καθοδηγοῦσε τοὺς πλανημένους.

Σήκωσε τοὺς ὦμους ὁ ἄλλος.

— Δὲν καταλαβαίνω, εἶπε μουρμουριστά.

— Σοὺ εἶπα πῶς εἶναι δύσκολο νὰ κατα-

λάβῃς.

Ξαφνικὰ σηκώθηκε μπουρίνι. Ὁ ἀέρας φύσαγε μανιασμένοι καὶ τὰ κύματα πελώρια κι' ἀπειλητικὰ κλυδωνίζαν τὸ καράβι. Δυὸ ἄνθρωποι πήραν τὴν πρωτοβουλία τῆς διασώσεως. Ὅλων ἡ προσοχὴ κι' οἱ ἐλπίδες στηρίχθηκαν σὲ δυὸ ἀνθρώπους. Στὸν καπετάνιο, ποὺ ἦταν θαλασσόλυκος καὶ στὸ γιαντὸ Ἀντίρη, ποὺ ὅλοι ξέρανε πῶς ἦταν πρωταθλητὴς τῆς ἱστιοπλοΐας. Καὶ πραγματικὰ ἡ παρουσία του τοὺς καθυσύχασε καὶ ἀφοῦ πειθάρχησαν στὶς ὑποδείξεις του, κατῴρθωσαν νὰ σωθοῦν ἀπ' τὴν θαλασσοταραχὴ. Ὅταν ὅλα ἠρέμησαν πλησίασε τὸν Ἀντίρη ὁ γιατρός καὶ τοῦ εἶπε χαμογελαστός.

— Ἐνας ρέκοντμαν μᾶς ἔρωσε σήμερα ἀπ' τὸν σωματικὸ θάνατο. Γιὰ σκέψου μήπως μερικοὶ ἄλλοι ρέκοντμαν τοῦ πνεύματος σώζουν ψυχὲς ἀπὸ τὸν πνευματικὸ θάνατο; Κουράστηκες πολὺ γιὰ νὰ γίνῃς ἱστιοπλόος μὲ μεγάλο ρεκόρ. Γιὰ ποῖδ' λόγο ὁμως; Μήπως γιὰ νὰ μᾶς σώσῃς σήμερα;

— Ὅχι θέβαια, μὰ γιὰ νὰ ὑπηρετήσω μιὰ ἰδέα.

— Σωστά, μιὰ γήινη ἰδέα. Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ὑπηρετήσῃ κανεὶς μιὰ οὐράνια ἰδέα;

Κοῦνησε ὁ ἄλλος τὸ κεφάλι.

— Σὰν νὰ ἄρχισα κόπι νὰ καταλαβαίνω ἀπ' ὅσα μοῦ ἔλεγες, ὠμολόγησε...

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

Ἀνέκδοτον

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΠΕΘΑΝΕ

Κάποτε δύο κομφενόμενοι νεαροὶ ἀπιστοὶ ταξιδεύοντας μ' ἓνα ἀτμόπλοιο εἶδαν στὸ κατώστρωμα ἓναν γέροντα νὰ μελετᾷ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ θέλοντας «νὰ κάμουν πνεῦμα» εἰς ἄραος του τὸν πλησίασαν καὶ τοῦ εἶπαν.

— Δάσκαλε, ἔμαθες τὰ νέα;

— Τί νέα, ρώτησε ὁ ἀγαθὸς γέροντας.

— Δὲν ἔμαθες ὅτι ὁ διάβολος πέθανε;

Τότε ὁ εὐσεβὴς γέροντας χωρὶς νὰ πειραχθῇ ἀπὸ τὴν ἀναίδεια τῶν νέων ἐκείνων ἔβαλε τὰ χεῖρα του στοὺς ὤμους τους καὶ τοὺς εἶπε μὲ γλυκύτητα.

— Ἀγαπητά μου παιδιὰ, ἀπώδειξίς ὅτι δὲν πέθανε εἶναι ἡ συμπεριφορὰ σας σ' ἓναν γέροντα, καὶ τὰ λόγια σας ποὺ εἶναι ἀναμφίβολα δικῆς του ἐμπνεύσεως.

21. Η ΩΡΑΙΩΤΕΡΑ ΤΩΝ ΩΡΑΙΩΝ

Οι ωραίοι του 'Ιησού είναι οι ψυχές που αναφέραμε την περασμένη φορά. Και για να περιορίσουμε το λόγο μας μόνο στις γυναίκες, στις όποιες και κυρίως αναφερόμεθα, οι ωραίες του 'Ιησού είναι όλες εκείνες οι ψυχές που στη ζωή τους ψυχικά συγχρονίστηκαν άπολύτως με τη χριστιανική μας μόδα. Είναι οι γυναίκες που δίνουν την βαρύτητα την έδωσαν στην ψυχική τους όμορφιά. Είναι οι ψυχές που ντύθηκαν στους «Νεωτερισμούς» της 'Αγίας Γραφής με τα πιο πολύτιμα και χτυπητά φορέματα. Με το φόρεμα της ταπεινοφροσύνης. Με το φόρεμα της μακροθυμίας. Με το φόρεμα της χρησιμότητας. Και με όλα εκείνα, τα όποια αναφέραμε και αναλύσαμε. Είναι εκείνες οι ψυχές, κοπέλλες και γυναίκες, που η 'Εκκλησία μας τις έδωσε τον τίτλο της αγίας. Οι Μεγαλομάρτυρες και Παθονομάριες. Είναι οι 'Αγίες γυναίκες. Οι 'Οσιες. Οι Μάρτυρες. Ένας κόσμος δόξα κληρός. 'Ο άκριβης αριθμός τους είναι μυστικό του ουρανού. Μόνον τότε θα μετρήσουμε τις πανώριες αυτές ψυχές, διαν και έμεις θρεστούμε στο χώρο του ουρανού. Στο χώρο των ωραίων του 'Ιησού.

Είναι πολλές, όπως είπαμε οι ωραίες ψυχές του 'Ιησού. Μερικές από αυτές αναφέρονται στην 'Αγία Γραφή. Και άλλες στους «Βίους των 'Αγίων». Πολλών ωραίων γνωρίζουμε τα όνοματά. Και μπορούμε να γνωρίζουμε και τη ζωή τους. 'Η αγορά της Θεογνικής δεν έχει μόνο «Νεωτερισμούς» γυναικείων φορεμάτων. Στην αγορά δεν υπάρχουν μόνον «Δαμιρκόπουλοι» και «Κλαουδάτιοι». 'Υπάρχουν και χριστιανικά βιβλιοπωλεία που διαθέτουν βιβλία με περιεχόμενο τις ωραίες ψυχές του 'Ιησού. Βιβλία που δεν πρέπει ποτέ να λείπουν από τη χριστιανική μας βιβλιοθήκη.

'Ανάμεσα όμως σε όλες τις ωραίες ψυχές του 'Ιησού, υπάρχει μία, η οποία ξεπερνά όλες, όλες γενικώς, στην ψυχική όμορφιά. Κι αυτή είναι η Παναγία. Βασίλισσα, την αποκαλεί ο Δαβίδ, στο ψυχικό κάλλος. «Παρέστη

η βασίλισσα εκ δεξιών σου εν ιματισμῷ διαχρύσο περιβεβλημένη, πεποικιλμένη» (Ψαλμ. 44, 10). Είναι «ή καλή εν γυναιξίν» ('Ασμ. 1, 8) κατά τον σοφό Σολομώντα. Είναι «δλή καλή και μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ». Είναι «καλή ὡς σελήνη». Είναι ωραία «ὡσεὶ ὄρθρος, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος» ('Ασμ. 4, 7-6, 10). Είναι η «εὐλογημένη ἐν γυναιξίν», όπως την προσεφώνησε ὁ ἄγγελος Γαβριήλ, τότε που την ἐπεσκέφθηκε, σὺν ἀπεισιαλμένος τοῦ Θεοῦ, σὺν ᾄσῳ καὶ ταπεινῷ χωρίῳ τῆς Ναζαρέτ.

'Ολοι οι αἰῶνες σιάθηκαν με εὐλάβεια μπροστά στο ψυχικό της μεγαλείο. 'Ολοι οι ὑμνογράφοι ἐξήντησαν ὅλο το λεξιλόγιό τους και τὴν παρωμοίωσαν με ὅλα τὰ ὥραία τῆς γῆς, σὴν εὐγενῇ τους προσπάθεια, νὰ ἐμμενεύσουν και νὰ ἐκφράσουν τὴν ψυχική της ὁμορφιά. Στὴ γλώσσα τῶν ὑμνογράφων ἡ Παναγία μας εἶναι (σὺν ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας), (σὺν ἄνθος τὸ ἀμάραντον), «ὁδὸν τὸ ἀμάραντον», «μῆλον τὸ εὖδομον», «κρίνον ἡδύπνοον», «μύρον τὸ ἀκένωτον», «ἡ καθαρωτέρα λαμπρόδων ἡλιακῶν».

Εἶναι ἡ ὡραιότερα τῶν ὥραίων τοῦ 'Ιησοῦ ἡ Παναγία. Εἶναι «'Αγία 'Αγίων μελίζων». Εἶναι «ἀγγελίας θησαύρισμα». Εἶναι «ἀσπιλη, ἀμόλυντη, ἄρτορη, ἄχραντη». Εἶναι «νύμφη ἀνύμφευτη». Νύμφη τοῦ ουρανοῦ Νυμφίου. Νύμφη ταπεινῇ, ὑπάκουη, ἀγνή, συνειτή, διακριτικῇ, εὐγενῇ.

Εἶναι πὺν ὥραία και ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Εἶναι «τιμιώτερα τῶν Χερουβὶμ και ἐνδοξότερα ἀονγκρίως τῶν Σεραφείμ». Πάνω σὴ γῆ δὲν ὑπῆρχε ποτὲ και οὔτε θὰ ὑπάρξῃ ὡραιότερη ψυχὴ ἀπὸ τὴν Παναγία.

'Η ψυχική ὡραιότης τῆς Παναγίας ἐνέπνευσε ποιητὰς, λογοτέχνας, ζωγράφους. Ἐνέπνευσε τὸν κόσμον ὅλο. Και θὰ ἐμπνέῃ πάντοτε. Χιλιάδες γυναῖκες σὶν κόσμῳ παίζουν τὸ ὄνομά της. 'Άλλες παίζουν τὸ ὄνομα Μαρία, ἄλλες τὸ ὄνομα Δέσποινα, κι' ἄλλες τὸ ὄνομα Παρθένα. 'Ατέλειωτα τὰ ἐκκλησιακὰ που κίττονται κάθε τόσο σὺν ὀνομά της. Στὰ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

**Ὁ ἀγὼν διὰ τοὺς
ἐκκλησιαστικούς θεσμούς.**

Ἐκόπασεν ὁ ἐκκλησιαστικὸς σάλος μετὰ τὴν συγκρότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ πίνακος τῶν ἀρχιερατικῶν μελῶν τῶν Μονίμων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν. Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν κρίσιμον χρονικὸν διάστημα ὁ εὐσεβὴς ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς λαὸς παρηκολούθει ἀγωνιωδῶς τὴν ὅλην πορείαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως καὶ προσήρχετο ὥστε ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ τὴν ὀρθὴν λύσιν. Οὕτως ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ διευκρινισθῇ ἡ θέσις τῶν ἐκπροσωποῦντων τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἑναντι τῶν θεσμῶν. Ὅσοι ἠγωνίσθησαν σαφῶς διὰ τὴν διατήρησιν τῶν παραδοσιακῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν, ἠσθάνθησαν ἱκανοποιῆσιν διὰ τὴν ἐκδασιν τῶν γεγονότων καὶ ἐνθουσιῶδεις ἐξητηκράυγασαν ὑπὲρ τῶν θεσμῶν. Διευκρίνισαν ἀκόμη ὅτι ἡ κατὰ καιροὺς πολεμικὴ τῶν ἐστρέφετο ἐναντίον τῶν προσώπων διὰ τὰ ὅποια εἶχον ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν ὀρθοτόμησιν τῆς ἀληθείας. Τὸ συμπέρασμα ἐκ τῆς ὅλης αὐτῆς ἀναταραχῆς εἶναι: ὅτι ὅσοι πονοῦν εἰλικρινῶς διὰ τὴν Ἐκ-

κλησίαν ὀφείλουν νὰ ἀγωνίζωνται συνετά, δραστήρια, ἀποφασιστικά καὶ νὰ προσεύχωνται ἀδιαλείπτως.

Καὶ τώρα ἐργασία...

Ὁ εὐσεβὴς ὀρθόδοξος λαὸς ἐτάχθη ἀνεπιφυλάκτως μετὰ τοὺς σεβασμιωτάτους ἐκπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὅποιοι ἠγωνίζοντο διὰ τὴν διατήρησιν τῶν παραδοσιακῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν. Αὐτὸ θεδαίως δημιουργεῖ ἔντονον τὴν ἀξίωσιν τοῦ λαοῦ νὰ ἀνταποκριθοῦν οἱ ἐκλεγέντες ὡς μέλη τῶν Μονίμων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν εἰς τὴν καλὴν διοίκησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν φλεγόντων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων, εἰς τὴν ὁργάνωσιν τῆς ὅλης ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν αἰρετικῶν δραστηριοτήτων, εἰς τὴν συστηματοποίησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας καὶ εἰς πᾶν ἔργον τὸ ὅποιον θὰ ἐνισχύσῃ εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ πληρώματος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων ἀξέρχεται τό: «καὶ τώρα ἐργασία ἀγιοὶ Συνοδικοί.....».

χωριά, οἷς πύλεις, οἷς ξεοχές. Πανιοῦ. Καὶ σὲ κάθε γιορτῇ τῆς ἑνᾶς κόσμος δλόκληρος παίρνει σειρὰ γιὰ νὰ προσφέρῃ τὴν εὐλάβειά του σὴ χάρι τῆς καὶ νὰ πάρῃ καὶ ἀπὸ τὸν ψυχικὸ τῆς πλοῦτο. Κάτι ἀπὸ τὰ χαρίσματα ποὺ συνδέουν τὴν ψυχικὴ τῆς ὥραιότητα.

Ἔτσι, δοὺ ὑπάρχει ζωὴ πάνω σὴ γῆ. Ὅσο ὑπάρχουν ἄστρα σὸν οὐρανό. Ὅσο κυλοῦν τὰ νερά σὴ ποτάμια καὶ τραγουδοῦν τὰ εἰδόμενα σὴς ρεματιές, πάντα θὰ ὑπάρχουν καὶ ψυχές ποὺ θὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὴν ὥραιότητα τῆς Παναγίας καὶ θὰ παίρνουν θεοὶ πλάι σὴ βασίλισσα αὐτῇ τῆς ψυχικῆς διοργάνωσης, ὥστε νὰ συμβάλῃ ἐκεῖνο ποὺ προσεφῆτενος ὁ Δαβὶδ σὸν παλμὸ του. «Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι δαίσιω αὐτῆς» (Ψαλμ. 44, 15).

Θὰ τελειώσουμε μετὰ ἕνα ἀνέκδοτο. Κάποια κυρία λιγοθύμησε. Ἡ ὑπερέτριά της μάταια

προσπαθοῦσε νὰ τὴν συνεφέρῃ. Τότε ὁ σύζυγος λέγει σὴν ὑπερέτριά. Πές της σὴν σὴν σὴν διὰ ἡ μοδίσιρα ἤλθε γιὰ νὰ τῆς κἀνῃ πρὸς τὸ νέο της φόρεμα. Αὐτὴς εἶπαστε. Τὸ φόρεμα μᾶς συνεφέρει καὶ ἀπὸ τὴ λιγοθυμία. Τὸ νέο φόρεμα. Τὸ καλύτερο φόρεμα. Ἀλλὰ τὰ καλύτερα φορέματα γιὰ μᾶς εἶναι αὐτὰ ποὺ μᾶς συνιστᾷ ἡ χριστιανικὴ μόδα. Αὐτὰ ποὺ μᾶς κάνουν ὥραιες σὴν ψυχῇ, ὥραιες σὴν ἀγγέλους καὶ σὴν Χριστό. Αὐτὰ ποὺ εἶπαμε.

Ἀς νυνώμαστε πάντοτε μετὰ αὐτὰ τὰ φορέματα γιὰ νὰ γίνουμε καὶ ἐμεῖς ὥραιες, ὅπως ὅλες οἱ ὥραιες τοῦ Ἰησοῦ. Ὅραιες πλάι σὴν ὥραιότερα τῶν ὥραιων, τὴ γλυκειὰ μας Παναγία. Ὅραιες ἐδῶ σὴν γῆ γιὰ νὰ βρεθοῦμε κάποτε καὶ ἀνάμεσα σὴς ὥραιες τοῦ οὐρανοῦ.

Β. Αχ. Ψ.

Τὸ κακὸν πρέπει νὰ κτυπηθῇ

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δι' ἐγκυκλίου τοῦ πρὸς τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς τονίζει τὴν ἀναγκαιότητα ἐνημερώσεως τῶν μαθητῶν περὶ τῶν κινδύνων ἐκ τῆς παρακολούθησως θεατρικῶν, κινηματογραφικῶν καὶ τηλεοπτικῶν θεαμάτων καὶ καλεῖ τοὺς ἀρμοδίους νὰ ἐντείνουν τὰς προσπάθειάς των. Ἐκ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ φορεῖς τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεότητος ἀναγνωρίζουν ὅτι τὸ ἀκατάλληλον θέαμα ἀσκεῖ δυσμενεῖς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς ψυχασωματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ νέου. Ὁ ἀπλὸς λαὸς ἔχει μίαν ἀπορίαν. Διὰ τί ἀπευθύνονται ἐγκύκλιοι πρὸς τὸ διδάσκαλον ἢ τὸν καθηγητὴν τῆς τελευταίας σχολικῆς μονάδος νὰ ἀναπτύξῃ δραστηριότητα καὶ δὲν λαμβάνονται δραστηρικὰ μέτρα ἐξυγιάνσεως τῶν ψυχαγωγικῶν προγραμμάτων, πρᾶγμα εὐκολώτατον, ἐφαρμόσιμον καὶ ἀποτελεσματικόν;

Ἀκούονται συχνὰ διαλέξεις καὶ ἀπευθύνονται προτροπαὶ ἀπὸ τοὺς διδάσκοντας διὰ τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐκ τῶν κακῶν θεαμάτων πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ γονεῖς, ἀλλὰ δὲν γίνεται αἰσθητὴ ἡ παρουσία τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων, τῶν Διευθυντῶν τῶν ἀντιστοιχούντων Διευθύνσεων, τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν Διευθυντῶν τῶν Σχολείων. Προσπαθοῦν νὰ μεταβιβάσουν τὸ βάρος εἰς τὸν διδάσκοντα, ἐνῶ μέλη Κριτικῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι οἱ προϊστάμενοι αὐτῶν, οἱ ὅποιοι δὲν δίδουν τὴν ριζικὴν λύσιν ὅτε εἰσγγοῦνται τὰ δέοντα, ἀφοῦ ὅλα τὰ ψυχαγωγικὰ προγράμματα δὲν εἶναι ὠφέλιμα ὅχι μόνον διὰ τοὺς μικροὺς ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς μεγάλους ἀκόμη. Τὸ κακὸν πρέπει νὰ κτυπηθῇ εἰς τὴν δάσιν τοῦ.

«Οἱ ἄγνωστοι πόλεμοι»

Καὶ ἄλλοτε ἢ στήλη αὐτὴ ἐπεσημάνε τοὺς κινδύνους ἐκ τῶν κακῶν θεαμάτων. Εἴμεθα σύμφωνοι μὲ τὰς συναδέλφους ἐφημερίδας, αἱ ὅποιαι κροῦν τὸ κώδωνα τοῦ κινδύνου. Οἱ «ἄγνωστοι πόλεμοι», ὅσον καὶ ἂν ἔχουν ἰ-

στορικὴν δάσιν - πρᾶγμα ποῦ δημιουργεῖ ἐπιφυλάξεις εἰς πολλοὺς - ὅπως ἐμφανίζονται ἐκ τῶν τηλεοπτικῶν δικτύων, δὲν ὠφελοῦν καὶ οὔτε τονοῦν τὸ ἐθνικὸν φρόνημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τὰς συζητήσεις μετὰ τῶν ἀναγνωστῶν μας συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ παρουσίασις αὐτῶν τῶν προγραμμάτων κλονίζει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὸ ἰδεώδες τοῦ ἀγῶνος τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς κατὰ τὴν ἐνδοξον αὐτὴν περίοδον τῆς ἱστορίας μας. Ὁ αὐτὸς κλονισμὸς προκαλεῖται καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς, οἱ ὅποιοι ἄλλως πως διδάσκονται τὴν ἱστορίαν καὶ διαφορετικὰ τὴν βλέπουν ἐμφανιζομένην. Πῶς ἐγκρίνονται τὰ προγράμματα αὐτά, εἶναι ἓνα μέγα ἐρωτηματικόν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ.

Τὰ φθοροποιὰ ἐντύπα

Εἰς τὴν ἐφημερίδα «Θεσσαλικὴ ἡχώ» τῆς Καρδίτσας δημοσιεύεται πληροφορία τιμῶσα ἰδιαιτέρως τὸ δικαστικόν σώμα. Ὁ ἐκεῖ εἰσαγγελεὺς κ. Γ. Παπαϊωάννου προέδρῃ εἰς κατὰ σχεσίαν τῶν φθοροποιῶν καὶ ἀσέμων ἐντύπων ἐκ τῶν βιβλιοπωλείων.

Ἡ εὐκολία τῆς παραγωγῆς ἐντύπων ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς ἐκμεταλλευτὰς τῆς ἀνθρωπίνης ἀγνοίας καὶ ἀδιαφορίας ἐν πολλοῖς νὰ ὀργιάζουν εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων Χριστιανῶν. Ἐντύπα μὲ αἰσθησιακόν, ἀντεσθινόν καὶ ἀντιχριστιανικόν περιεχόμενον κυκλοφοροῦν πολλὰ. Ἡ σταυροφορία καταστροφῆς ὅλων αὐτῶν τῶν ἐντύπων εἶναι ἀναγκαία. Οἱ φορεῖς πάσης κρατικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ πνευματικῆς ἐξουσίας ὀφείλουν νὰ μεθοδεύσουν τὴν δραστηριότητα ἀπαλλαγῆς τῆς χώρας μας ἐξ ὅλων τῶν φθοροποιῶν ἐντύπων καὶ φωτογραφιῶν.

Ἡ «Ἀπολύτρωσις» ἐνώνει τοὺς ἐπαίνους τῆς μὲ τοὺς τοιοῦτους τοῦ ἱεροκλήρυκος Καρδίτσας π. Εὐσταθίου Μπιλάλη πρὸς τὸν εἰσαγγελεῖα Καρδίτσας κ. Γ. Παπαϊωάννου καὶ εὐχεται συντάμως νὰ ἐκφράσῃ ἐπαίνους πρὸς πολλὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Ἡμερίδιον ὁδηγῶν χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις **Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»**, Πέλοπος 7, Τηλ. 70-830 Θεσ/κη Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἐφημερίδα συνδρομῆς: Ἐσωτερικοῦ δεχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «**ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ**», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη
ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ἰούνιος 1973

Ἀριθμὸς φύλλον 330

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΝ

Σοβαρὰ ἀντινομίαι συνθέτουν τὸν πνευματικὸν βίον τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος παρουσιάζονται σχεδὸν εἰς τὸ σύνολόν τους οἱ ἄνθρωποι ὡς γινώσκται τῶν θρησκευτικῶν πραγμάτων καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲν κάμνουν βίωμά τους τὴν θρησκευτικότητα, οὔτε ὑπολογίζουν τὰ θρησκευτικὰ παραγγέλματα. Τὰ ὕλικά ἀγαθὰ ἔχουν ἀπορροφήσει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ δὲν στοιχίζει τίποτε δι' αὐτοὺς. Οὐδεμίαν σκέψιν διὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν θρησκείαν. Ἔτσι ἡ θρησκεία εὐρίσκεται εἰς τὸ περιθώριον καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐν καταφρονήσει.

Τί συμβαίνει ὅμως μὲ τὴν καθημερινὴν ἐνασχόλησιν τῶν ἀνθρώπων; Γυρίζουν τὴν κάνουλαν καὶ ἔχουν ἄφθονον νερόν. Πιέζουν ἓνα κοιμῶν καὶ τὰ πάντα φωτίζονται καὶ θερμαίνονται. Σπρώχνουν τὸ ἀκουστικὸν καὶ ἐπικοινωνοῦν μὲ τὴν ἄλλην ἄκρην τῆς γῆς. Ἀνοίγουν τὴν τηλεόρασιν ἢ τὸ ραδιόφωνον καὶ παρακολουθοῦν ἀπ' εὐθείας τὰ διαδραματιζόμενα γεγονότα ἢ ἀκούουν εἰδήσεις καὶ πληροφορίας. Προγραμματίζουν τουριστικὰ ταξίδια καὶ ἐντὸς ὀλίγου διαστήματος εὐρίσκονται εἰς τὸν προορισμὸν τους. Καταπληκτικὰ πράγματι εἶναι τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρώπου. Μακάριοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι. Ἔτσι τοῦλάχιστον ἔπρεπε νὰ εἶναι. Στρέφονται πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ ὑποτάσσουν τὸν ἑαυτὸν τους εἰς τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ τεχνικοκρατικοῦ μηχανισμοῦ. Ἐνῷ τὴν θρησκείαν τὴν περιφρονοῦν καὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ἀπομακρύνονται. Θέλουν τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἓνα θέατρον, ὡς μίαν τηλεόρασιν, ὡς μίαν τέλος κοσμικὴν συνάντησιν.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ οἱ φορεῖς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας προσπαθοῦν νὰ πληρώσουν

τὸν ἀνθρώπον. Θέλουν νὰ τοῦ προσφέρουν πολλὰς δυνατότητας νὰ στραφῇ ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν. Ἐπιδιώκουν νὰ τοῦ ἐμπνεύσουν τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν. Συνεχῶς ἀνεγείρονται ὠραῖοι καὶ πλουσίως διακοσμημένοι ναοὶ μὲ ὠραῖα καὶ ἀναπαυτικὰ καθίσματα, ἐπιλέγονται καλλιφώνοι ἱεροψάλται καὶ κόσμιοι νεωκόροι, χειροτονοῦνται ἱερεῖς, διοργανοῦνται χορωδία, φιλανθρωπικὰ ταμεία, λαχειοφόροι ἀγοραὶ καὶ διαφόρων τύπων Κατηχητικὰ καὶ λοιπὰ συγκεντρώσεις ὡς καὶ ἄλλα κίνητρα διὰ τὴν προσέλκυσιν ἀνθρώπων.

Τότερα ἀπὸ τὴν τόσῃ δραστηριότητα θὰ ἀνέμενε κανεὶς τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν εἰς τὴν θρησκευτικὴν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν. Δυστυχῶς ὅμως τὰ ἀποτελέσματα δὲν εἶναι τόσον εὐχάριστα. Στατιστικὰ περὶ τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἐκκλησιαζομένων τοὺς ἀναριθμοῦν εἰς 2%. Δηλαδή εἰς τοὺς ἑκατὸν βαπτισμένους εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος μόνον οἱ δύο ἐκδηλώνουν τὴν θρησκευτικότητά των διὰ τοῦ ἐκκλησιασμοῦ.

Αὐτὸ τὸ ἀντιθρησκευτικὸν καὶ ἀντεκκλησιαστικὸν πνεῦμα ὁδηγεῖ σταθερῶς καὶ ἀσφαλῶς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναμίαν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἐρήμωσιν. Συμβαίνει ὅτι εἶπεν ὁ Κύριος: «ὅτι οἱ βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ οἱ ἀκούοντες μὴ συνίωσιν». Ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα τῆς πνευματικῆς ἐρημώσεως καὶ τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ Θεοῦ εἶναι τὰ ἑλλεπάλληλα ἠθικὰ παραπτώματα καὶ αἱ πάσης φύσεως ἀσχημίας. Γενικῶς ἡ ὅλη θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ συγκρότησις τῆς κοινωνίας ἔχουν ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὸ ἀντιχριστιανικὸν πνεῦμα καὶ

ὁ κλονισμὸς τῶν πνευματικῶν θεμελίων εἶναι δυνατός.

Οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι ὀφείλουν νὰ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ζωὴν τὴν ἐκκλησιαστικὴν δάσιν. Νὰ ἀποδιώξουν τὴν ὑπεροψίαν καὶ νὰ ταπεινωθοῦν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Ἡ ταπεινὴ φάτις τῆς Βηθλεὲμ εἰς τὴν ὁποίαν ἐνεφανίσθη τὸ σχῆμα τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας εἶναι τὸ δυναμικώτερον κίνητρον διὰ τὴν ἀντίρρυσιν τοῦ ἀτόμου εἰς τὴν θέσιν τοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀδελφοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη ἐκηρύχθησαν ἐν ὅλῃ τῇ ἐκτάσει τῶν ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ μέχρι τοῦ Γολγοθᾶ, ὥστε πᾶσα παρθενία τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ πρῶτον νὰ ἀποτελῇ ταυτοχρόνως καὶ τὴν τοποθέτησίν του ἐκτὸς τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ σχήματος.

Ἐντόνως τονίζεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐκκλησίας ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ παραποιεῖται κατὰ τὰς ἐπιθυμίας ἐνὸς ἐκάστου. Καὶ ὅσον ὁ ἄνθρωπος θὰ ἀγνοῇ ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ἀποβλέπει πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀνθρώπου, τόσον περισσότερον ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ θὰ μένουν εἰς τὸ περιθώριον.

Ἡ ἀναζητήσιος δεδαίως ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου εὐδαιμονιστικῆς ζωῆς καὶ μέσων παρακινήσεως τῶν ἐμποδίων κατὰ τὸ ἀγωνιστικὸν στάδιον ὁδηγεῖ εἰς πνευματικὴν νάρκαωσιν. Τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ προσκαλεῖ εἰς ἀφύπνισιν, εἰς ἀναγέννησιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς, εἰς διεσόδους ἐντὸς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Τείνει πρὸς τὴν αἰωνίαν ἀρχὴν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἡ ἀποία δὲν ἔχει σχέσιν μετὰ τὰς ἐποχὰς καὶ μετὰ τὰς κοινωνικὰς καταστάσεις, ἀλλὰ εἶναι πάντοτε παρούσα καὶ πάντοτε ἐπίκαιρος. Ἔτσι γίνεται ἀντιληπτὸν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Κύριος ὅχι μόνον τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ μονίμως τοῦ παρόντος καὶ θέλει ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀγωνίζεται διὰ τὴν οὐράνιον βασιλείαν ὑπερnikῶν τὰ πάθη, τὰς ματαίας ἀναζητήσεις καὶ τὰς ἐγωϊστικὰς τάσεις καὶ ἀδυναμίας του.

Αὐτὸ δημιουργεῖ σοβαρὰς ὑποχρεώσεις εἰς τοὺς τεταγμένους ὡς φύλακες τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων νὰ ἀγωνίζωνται, ὥστε ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ νὰ μὴ χλευάζεται, οὔτε νὰ μὲνῃ εἰς τὸ περιθώριον. Ὅπως ἐμφανίζονται τὰ πράγματα εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν χῶρον, φαίνονται ὅτι πορεύονται εἰς δύο παρὰλλήλους κύκλους. Εἰς τὸν πρῶτον περιέχον-

ται οἱ χαρακτηριζόμενοι ὡς ἀδιάλλατοι καὶ συντηρητικοί, οἱ μὴ δεχόμενοι νὰ ἀποστοῦν ἀπὸ τὸ παραδοσιακὸν κατεστημένον καὶ οἱ ἐπιμένοντες εἰς τὴν τήρησιν κανόνων καὶ σχημάτων αἰωνίου κύρους. Εἰς τὸν δεύτερον πορεύονται ὅσοι θέλουν ἐκκλησιαστικὴν εὐλυγισίαν, κοινωνικὴν ἀνέλιξιν μετὰ τὸ αἰτιολογικὸν ὅτι αἱ ὑποχωρήσεις, ἰδιαίτερας εἰς τὴν σύγχρονον διεθνιστικὴν ἐπέκτασιν, βοηθοῦν εἰς ἓνα χριστιανικὸν κοινωνισμὸν.

Συχνάκις ἡ πορεία αὐτῇ τῶν μερίδων συναντᾶται καὶ συγκρούεται, ὥστε αἱ κρίσεις νὰ εἶναι ἀλλεπάλληλοι μετὰ τρομερὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας τῆς μάξης καὶ ἡ ἀγωνία διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πορείαν νὰ ἐπιτείνεται.

Ἡ κατάστασις ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν ἐδημιούργησε προδλημματισμούς. Ὁ Hegel εἰς διαλέξεις του κατὰ τὸ 1806 ἐτελείωνε:

— Κύριοι, διερχόμεθα σποινδαίαν ἐποχὴν ζυμώσεων...

— Ὁ ὄγκος τῶν ἰδεῶν καὶ ἐννοιῶν ὑφίσταται πῆσιν...

— Εἴμεθα θεαταὶ αὐτῆς τῆς τραγικότητος...

— Ὁφείλομεν νὰ προδῶμεν εἰς μίαν δοκιμὴν τῆς ἀληθείας...

— Ἐχομεν εἰς χεῖράς μας τὸ σφυρὶ ποὺ θὰ σφυροκοπήσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐμπρὸς κτυπήσατε!...

Ἐκτοτε παρήλθον δύο περίπου αἰῶνες. Ἄλλ' ἡ κατάστασις δὲν ἥλλαξε. Καὶ σήμερον εὐρισκόμεθα πρὸ σοβαρὰς ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως. Οἱ συνάνθρωποι μας εἰς μεγάλον ποσοστὸν οὔτε αἰσθάνονται, οὔτε σκέπτονται, οὔτε ζοῦν χριστιανοπρεπῶς. Ἀπλῶς κρίνουν καὶ κατακρίνουν.

Ἴσως ὁ ἀπλοῦς ἀναγνώστης μας νὰ ἐρωτήσῃ. Τί δύναμις νὰ κάνω ἐγώ; Ἄλλοι ἔχουν τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐθύνην. Δὲν εἶναι ἀληθὴς ἡ δήλωσις τῆς ἀδυναμίας. Ὅλοι ἔχομεν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ μέσον νὰ βοηθήσωμεν. Ὁ καθεὶς δύναται νὰ προσευχηθῇ, νὰ ἱκετεύσῃ καὶ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν νὰ φωτίσῃ τοὺς ἔχοντας τὴν εὐθύνην, νὰ τοὺς θεριμάνῃ τὴν καρδίαν διὰ τὴν πορείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ νὰ τοὺς δώσῃ σύνεσιν, ὥστε ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ περιθώριον καὶ νὰ πορευθῇ εἰς τὸν δρόμον τῆς.

A. B. X.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

35. "Άλλοι υιοί 'Αβραάμ (25, 1-6)

Μετά την τακτοποίησι τοῦ 'Ισαάκ, ὁ 'Αβραάμ πήρε γυναῖκα τὴν Χεττούρα· καὶ ἔκανε μ' αὐτὴν ἕξι γιούς· Ζομβράν, 'Ιεζάν, Μαδάλ, Μαδιάμ, 'Ιεσβών, Σωκέ. Ἀπ' αὐτοὺς ὁ 'Ιεζάν ἔκανε τρεῖς γιούς· Θαιμάν, Σαδά, Δεδάν. Καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς ὁ Δεδάν εἶχε γιούς τὸ Ραγούηλ, τὸ Ναδδεήλ, καὶ τοὺς 'Ασσυριεῖμ, Λατουσιεῖμ, καὶ Λαωμῖμ. Οἱ τρεῖς τελευταῖοι γράφονται σὲ πληθυντικῷ, γιατί εἶνε λαοὶ θὰ ὀνομάστηκαν ὅμως ἔτσι ἀπὸ τοὺς πατέρες των ποὺ πρέπει νὰ λεγόταν ἀντιστοίχως 'Ασσοῦρ, Λατούς, Λαώμ. Ὁ δὲ τέταρτος γιὸς τοῦ 'Αβραάμ, ὁ Μαδιάμ, ἔκανε πέντε γιούς· Γεφάρ, 'Αφείρ, 'Ενώχ, 'Αδειρά, 'Ελδαγά. Ὁλοὶ αὐτοὶ εἶνε «υἱοί», δηλαδὴ ἀπόγονοι, τῆς Χεττούρας ἀπὸ τὸν 'Αβραάμ. Ὁ 'Αβραάμ δηλαδὴ γέννησε στὴ ζωὴ του ὀκτὼ γιούς ἀπὸ τρεῖς γυναῖκες. Ἀπὸ τὴν Σάρρα τὸν 'Ισαάκ· ἀπὸ τὴν 'Αγαρ τὸν 'Ισμαήλ· ἀπὸ τὴν Χεττούρα τοὺς ἕξι· Ζομβράν, 'Ιεζάν, Μαδάλ, Μαδιάμ, 'Ιεσβών, Σωκέ. Ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅμως, ὅσο ζοῦσε ὁ ἴδιος, ἔκανε μεταξὺ τῶν γιῶν του μιὰ σοβαρὴ διάκρισι. Τοὺς χώρισε σὲ γιούς ἐλευθέρους καὶ γιούς παλλακῶν. Γιὸς τῆς ἐλευθέρου γυναικὸς του, τῆς Σάρρας, ἦταν ἕνας μόνον, ὁ 'Ισαάκ. Γιὸι τῶν παλλακῶν ἦσαν οἱ ἄλλοι ἑπτὰ. Ὡστε καὶ ἡ Χεττούρα δὲν ἦταν σύζυγος, ὅπως ἡ Σάρρα, ἀλλὰ παλλακὴ, ὅπως ἡ 'Αγαρ. Ἡ παλλακὴ ἦταν μόνον γυναῖκα, συνήθως δούλη, ὄχι σύζυγος. Δὲν εἶχε δικαίωματα· οἱ γιοὶ τῆς δὲν ἦσαν κληρονόμοι τοῦ πατέρα τους. Συνήθως παλλακὴ ἢ παλλακὴς εἶχε κανεὶς ταυτόχρονα μὲ τὴν σύζυγόν του· ἐδῶ ὅμως βλέπουμε ὅτι ὁ 'Αβραάμ μετὰ τὸ θάνατον τῆς συζύγου του Σάρρας δὲν ἔκανε ἄλλη σύζυγον, ἀλλὰ μόνον παλλακὴν. Κι ἔδωσε, λέει, ὁ 'Αβραάμ διὰ τὰ ὑπάρχοντά του, ὅλη τὴν περιουσίαν του, στὸν 'Ισαάκ. Ἐγὼ στοὺς γιούς τῶν παλλακῶν ἔδωκε μόνον «δόματα», δηλαδὴ σχετικὰ δασίματα, λίγα ἀπαραίτητα ἐφόδια· καὶ ὅσο ζοῦσε ἀκόμη, τοὺς ἐξαπέστειλε σὲ ἄλλες χώρες μακριὰ ἀπὸ τὸ γιὸν τοῦ 'Ισαάκ, πρὸς τὰ ἀνατολικά. Δὲν ἤθελε νὰ συναγαστρέφονται μὲ τὸν 'Ισαάκ, οὐ-

τε οἱ γενιές τους ν' ἀναμιχθοῦν μὲ τὴν γενιὰ τοῦ 'Ισαάκ.

Ποιὸς ὁ σκοπὸς αὐτῆς τῆς ἱστορίας μέσα στὴ Γραφή; Εἶνε ἡ γενικὴ ἐνημέρωσι ποὺ πάντα γίνεται πρὶν ἀπὸ τὴν κύρια διήγησι. Ὁ Μωϋσῆς ἐδῶ ἐφαρμόζει τὴν μέθοδον ἐκείνην τῆς συντάξεως ἱστορίας ποὺ ξέρουμε ἀπ' τὴν ἀρχὴ κιόλας τῆς Γενέσεως. Ἐπειδὴ ἡ ἱστορία καθὼς προχωρεῖ διακλαδίζεται, ὅπως διακλαδίζονται καὶ οἱ γενιές, ἡ δὲ ἱερὰ ἱστορία παρακολουθεῖ πάντα ἕνα μόνον κλάδον, ὁ Μωϋσῆς, προτοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς κλάδους ποὺ ἐγκαταλείπει, κάνει μιὰ σύντομην ἐξιστόρησιν τους. Ἔτσι πρῶτα διηγῆθηκε σύντομα τὴ δημιουργίαν ὅλου τοῦ κόσμου, μέσα στὴν ὁποία ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου ἦταν μιὰ λεπτομέρεια, καὶ ἔπειτα ἄφησε τὸν κόσμον καὶ πῆρε μόνον τὴ λεπτομέρεια αὐτὴ καὶ τὴν ἀνέπτυξε. Μετὰ βλέπουμε ὅτι πρῶτα γράφει στὰ σύντομα τὴν ἱστορίαν τῆς γενιᾶς τοῦ Κάιν, γιατί πρόκειται νὰ τὴν ἀφήσῃ, καὶ ἔπειτα πιάνει γιὰ καλὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Σὴθ ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει. Παρακάτω βλέπουμε ὅτι πρῶτα μᾶς λέει περιληπτικὰ τὴν ἱστορίαν τῶν γενεῶν τοῦ Χάμ καὶ τοῦ 'Ιάφεθ, γιὰ νὰ καταπιαστῇ ἔπειτα ἄνετα μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς γενιᾶς τοῦ Σὴθ. Παρακάτω βλέπουμε ὅτι ἀπὸ τοὺς γιούς τοῦ Ἐδερ, γενάρχου τῶν Ἑβραίων, πιάνει πρῶτα καὶ μᾶς διηγεῖται στὰ σύντομα γιὰ τὸν 'Ιεκτάν, ποὺ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ πολὺ, γιὰ νὰ πιάσῃ ἔπειτα νὰ μᾶς διηγῇ πλεονεκτήματα γιὰ τὴν γενιὰν τοῦ Φαλέκ, ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει, γιατί ἀπ' αὐτὸν ἐγίγνετο ὁ 'Αβραάμ, ὁ 'Ισραήλ, ὁ Χριστός. Πάλι παρακάτω ἀπ' τοὺς τρεῖς γιούς τοῦ Θάρα, 'Αβραάμ, Ναχώρ, καὶ 'Αρράν, μᾶς δίνει ἐξηγήσεις μόνον γιὰ τοὺς δύο ἄλλους, γιὰ νὰ τελειώσῃ μ' αὐτούς, καὶ νὰ καταπιαστῇ ἔπειτα μόνον μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ 'Αβραάμ. Τὸ ἴδιον κάνει καὶ ἐδῶ. Μᾶς ἱστορεῖ πρῶτα στοιχειωδῶς γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους «υἱούς 'Αβραάμ», γιὰ νὰ τοὺς ἀφήσῃ μιὰ γιὰ πάντα, καὶ νὰ συνεχίσῃ φαρδιά - πλατιά μόνον μὲ τὸν 'Ισαάκ καὶ τὴν

γενιά του. Ταυτόχρονα ο Μωϋσής μ' αυτή την ιστορία εξηγεί στους συγχρόνους του Ισραηλίτες, από πού προήλθαν οι λαοί που είνε γύρω του, και μέ ποιούς έχει συγγένεια, και πώς διαφέρει από κείνους στην καταβολή. Αυτή ή μέθοδος εξιστορήσεως, πού διαπερνά στωχερά βλητή Γένεσι, μπορεί γιά τόν απλό και καλόπιστο άνθρωπο νά μή λήη τίποτε γι' αυτούς όμως πού είχαν την άτυχία ν' ακούσουν και νά διαβάσουν τίς άφθονες άνοησίες της άρνητικής κριτικής πού στρέφεται μέ πάθος έναντίον της Γενέσεως και βλης της Γραφής, γι' αυτούς λείει πολλά. Δείχνει ή συνεχής χρής αυτής της μεθόδου πόση ένότητα και ομοιογένεια έχει τό βιβλίο της Γενέσεως, πόσο σφιχτοδεμένο είνε. Δυστυχώς γιά τούς άρνητάς όμως ή μέθοδος αυτή έμεινε άπαράτηρητη. Θά έπρεπε, άν ήταν καλοί έρευνηταί, νά παρατηρήσουν αυτή τή μέθοδο και πολλά άλλα παρόμοια στοιχεία, γιά νά πεισθούν γι' αυτά πού τώρα άρνούνται.

Όλους εκείνους τούς όχτώ τούς είχε γιούς ο 'Αβραάμ. Κι όμως έκανε μιά πολύ μεγάλη διάκρισι ανάμεσά τους, λές και είχε ένα μόνο γιό, τόν 'Ισαάκ. Δέν ήταν κοινωνική ή διάκρισι αυτή, άν και θά την έπαιονε κενείς εκ πρώτης όψεως γιά κοινωνική. Ένας πού βάζει τό δούλο του νά τού διαλέξη γυναίκα γιά τό γιό του, δέν κάνει ποτέ κοινωνικές διακρίσεις δέν λείει ποτέ αυτόν τό γιό τόν έχω από την έλεύθερη σύζυγο, κι αυτούς από τίς δούλες. Η διάκρισι αυτή τού 'Αβραάμ ήταν θεόπνευστη, ήταν μιá παράγραφος τού σχεδίου τού Θεού. Ήταν πρώτα-πρώτα βιολογική διάκρισι. Η Σάρρα ήταν κύτταρο από καθαρή γενιά, από τήν οικογένεια τού 'Αβραάμ. Κι ο 'Ισαάκ, γόνος τού 'Αβραάμ και της Σάρρας, ήταν μιá ρίζα καθαρή, έγγυημένη, κατάλληλη γιά νά τή βάλη ο Θεός καταβολάδα νά θγάλη απ' αυτή τόν περιούσιο λαό του και τό Χριστό του. Οι άλλες γυναίκες ήταν δούλες, ή μιá Αιγύπτια, ή άλλη ποιάς; Είσοι από ποιά ράτσα. Από λαούς μέ άμαρτωλό παρελθόν, βιολογικά ξεπεσμένους. Οι γιοί τού 'Αβραάμ απ' αυτές είχαν μέσα τους τό μιό 'Αβραάμ, άλλ' είχαν και τό μιό αίμα της μητρικής γενιάς τους, της κακής καταβολής. Δέν ήταν κατάλληλοι γιά τό σχέδιο τού Θεού, δέν ήταν άγνό ύλικό γιά τό μεγάλο πείραμα της σωτηρίας τών ανθρώπων.

Κάθε άνθρωπος έχει διπλό τό είναι του· είνε τό πρόσωπο και ή ράτσα του. Σάν πρόσωπο μπορεί νά είνε θαυμάσιο, αξιογάπητο, θεάρεστο· αλλά σά ράτσα και σκυταλοδρόμος καταβολής; νά είνε παλιόρατσα· και τό αντίστροφο. Συμπαθέστατη ή "Αγαρ. Άδικημένη, υπομονητική, είδε δράμα, πήρε από τό Θεό ύπόσχεσι, πιστή στην κακιά κυρία της, πιστή στό Θεό. Όμως δέν κουβαλούσε καλή ρίζα μέσα της. Στην καινή διαθήκη ο Θεός βλέπει μόνο τό πρόσωπο· τή μετάνοιά του, την πίστι του· δέν τόν ενδιαφέρει τόσο ή ρίζα του, γιατί δέν έχει στό σχέδιό του άλλη μιá ένανθρώπησι. Στην παλιά διαθήκη όμως προσέχει τή ρίζα πολύ περισσότερο από τό πρόσωπο, γιατί τραβάει ίσια γιά τό σχέδιό του κι άδιαφορεί γιά τά άλλα. Γι' αυτό στην παλιά διαθήκη βλέπουμε πολλά παράξενα πού μās σκανδαλίζουν, άν δέν έμβασύνουμε. Άνώτερη όμως από τή βιολογική διάκρισι είνε ή πνευματική διάκρισι ανάμεσα στόν 'Ισαάκ και στούς άλλους· σιούς 'Αβραάμ. Εκείνοι ήταν τέκνα της φύσεως τού 'Αβραάμ, ενώ ο 'Ισαάκ ήταν τέκνο της θείας επαγγελίας. Εκείνοι ήταν από τό «θέλημα της σαρκός» τού 'Αβραάμ, ο 'Ισαάκ ήταν από τό «θέλημα τού Θεού». Στη γονιμότητα της Σάρρας και στην απόκτησι τού 'Ισαάκ δοκιμάστηκε ή πίστι τού 'Αβραάμ κι άκονίστηκε και λαμπικαρίστηκε. Τούς άλλους τούς γέννησε έτσι σά φυσικός πατέρας, όπως γεννοβολούν όλοι οι άνθρωποι, κι άκόμη και τά ζώα. Γιά νά γεννηθούν οι άλλοι, ο 'Αβραάμ άπλως υπέκυψε σέ μιá άδυναμία της φύσεώς του· θά ήταν πιό παλληκάρι, άν δέν τούς γεννούσε. Ένώ γιά νά γεννηθί ο 'Ισαάκ, ο 'Αβραάμ πάτησε δ-λες τίς ανθρώπινες άδυναμίες και εξυψώθηκε σέ μιá τέτοια πίστι, πού οι αιώνες την άτενίζουν μέ τρόμο και κατάπληξι. Κι ο 'Αβραάμ πού τάξερε όλα αυτά και τά ένιωσε και τά έζησε, ήξερε τί έκανε, όταν απομάκρυνε όλους τούς άγαπητούς γιούς του απ' τόν 'Ισαάκ. Καί θά τού ήταν άσφαλώς όλοι άγαπητοί, και ή Χεττούρα θά ήταν σπουδαία γυναίκα σάν την "Αγαρ, άφού τή διάλεξε ο 'Αβραάμ γιά παλλακή του. Όμως σάν έτε-λεστής τού σχεδίου τού Θεού, ενεργεί πάνω από κάθε λογική, ενεργεί θεόπνευστα. Κι όπως θεοπνευστία στόν 'Ισαάκ είνε νά γράψη τό βιβλίο πού έγραψε, έτσι θεοπνευστία στόν 'Αβραάμ είνε νά ξεχωρίση τόν 'Ισαάκ από

τούς ἄλλους γιούς του. Εἶνε τοῦτο μιά σιωπηρὴ προφητεία του, ποὺ λέει ὅτι κατὶ σχεδιά-

ζει ὁ Θεὸς μ' αὐτὸ τὸ πρόσωπο, κάποια μυστικὴ βλέψι ἔχει.

36. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀβραάμ (25, 7-11)

Ὁ Ἀβραάμ ἔζησε μέχρι βαθιὰ γηρατιά, καὶ καλὰ γηρατιά, καὶ πέθανε σὲ ἡλικία 175 χρονῶν. Καὶ «προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ» αὐτὴ ἡ ἔκφρασι τῆς Γραφῆς, ποὺ χρησιμοποιεῖται γιὰ τὸ θάνατο τῶν εὐσεβῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ, σημαίνει ὅτι πῆγε μὲ τοὺς προγόνους του, μπῆκε στὴν ὁμάδα τῶν πεθαμένων δικαίων ποὺ ἔζησαν πρὶν ἀπ' αὐτὸν μὲ πίστι στὸν ὅδιο Θεό. Ἔθαψαν τὸν Ἀβραάμ οἱ δύο μεγάλοι γιοὶ του Ἰσαάκ καὶ Ἰσμαὴλ ὁ δευτέρος θὰ ἦρθε ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴ μακρινὴ χώρα ποὺ κατοικοῦσε, γιὰ νὰ εἶνε στίς τελευταῖες μέρες τοῦ πατέρα του. Τὸν ἔθαψαν στὸ σπήλαιο ποὺ ἦταν στὸ ἀγρόκτημα, ποὺ εἶχε ἀγοράσει ὁ Ἀβραάμ ἀπὸ τὸ Χετταῖο Ἐφρών, ὅταν ἤθελε νὰ θάψῃ τὴ Σάρρα. Τὸ σπήλαιο ἦταν διπλό. Ἐκεῖ ἦταν θαμμένη καὶ ἡ Σάρρα. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἀβραάμ ὁ Θεὸς εἶχε νὰ κάνῃ πλέον μὲ τὸν Ἰσαάκ. Κι εὐλόγησε τὸν Ἰσαάκ ὅπως εἶνε εὐλογῆσει τὸν πατέρα του Ἀβραάμ. Ὁ δὲ Ἰσαάκ κατοίκησε στὴ γνωστὴ τοποθεσίᾳ Φρέαρ τῆς δράσεως.

37. Ὁ λαὸς τοῦ Ἰσμαὴλ (25, 12-18)

Ἐπειδὴ πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἀβραάμ μᾶς εἶπε ἡ Γραφὴ στὰ σύντομα γιὰ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ ἀπὸ τὴ Χεττούρα, τώρα μᾶς λέει καὶ γιὰ τοὺς ἀπογόνους του ἀπὸ τὴν Ἀγὰρ, τοὺς υἱοὺς Ἰσμαὴλ, γιὰ νὰ συμπληρώσῃ ὅλη τὴν ἔξω ἀπὸ τὸν Ἰσαάκ ἱστορίᾳ, καὶ νὰ καταπιαστῇ μὲ τὸν Ἰσαάκ. Ὁ Ἰσμαὴλ γέννησε δώδεκα παιδιὰ: Ναβυῶθ, Κηθάρ, Ναβθεὴλ, Μασσάμ, Μασμά, Δουμά, Μασσῆ, Χοθδάν, Θαμιάν, Ἰετούρ, Ναωές, Κεθιά. Αὐτοί, λέει ὁ Μωϋσῆς, εἶνε δώδεκα γενάρχοι δώδεκα φυλώνων ἔθνων, καὶ μὲ τὰ ἴδια ὀνόματα ὀνομάστηκαν καὶ οἱ συνοικισμοὶ τῶν μὲ τὴν γῶσιν ὑπαίθεο. Κατοίκησε δὲ ὁ Ἰσμαὴλ, ἡ μᾶλλον τὰ ἔθνη του, ἀπὸ τὴν Ἐδιλάτ ποὺ εἶνε ἀνατολικὰ τῆς Αἰγύπτου πᾶνω στὴν Ἀσία μέχρι τὴ Σούρα ποὺ εἶνε κοντὰ στοὺς Ἀσσιρίους. Κατοίκησε σ' ὅλο τὸ ἀνατολικὸ μέτωπο τῶν γῶσιν ποὺ κατοίκησαν οἱ ἄλλοι ἄδελφοί του. Αὐτὸ τὸ μέρος εἶνε ἡ χώρα ποὺ εἶνε βορειοανατολικὰ, ἀνατολικὰ, καὶ νοτιοανατολικὰ τῆς Παλαιστίνης. Αὐτοὶ οἱ

Ἀπλᾶ περιγράφεται ὁ θάνατος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Ἀβραάμ. Τονίζε-ται κι ἐδῶ πάλι τὸ ποῦ θάφτηκε κι ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦταν ἀγορασμένο ἀπὸ τὸν Ἰδιο. Ὅσο ἔζησε στὴ γῇ ὁ Ἀβραάμ, τόπο δικό του δὲν εἶχε. Κατοικοῦσε σὲ σκηνές, δηλαδὴ σὲ καλύβες μὲ κλωνάρια καὶ δέρματα. Μόνο τὸν τάφο του ἀγόρασε. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἀγκιστρώθηκε ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ στὴ χώρα αὐτῇ, ὅπου θάφτηκε τὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ Ἀβραάμ. Μὲ τὴν ταφὴ τοῦ νεκροῦ γενάρχη ἡ χώρα γίνεται ἰδιοκτησίᾳ τοῦ λαοῦ του. Τὸ ζωντανὸ πνεῦμα του ὁμως, ποὺ ὅσο ἦταν στὴ γῇ, δὲν θέλησε νὰ ἔχῃ χώρα καὶ πατρίδα δική του, γιὰτὶ λαχταροῦσε τὴν οὐράνια πατρίδα, αὐτὸ τὸ πνεῦμα πῆγε μὲ τὸ λαὸ του, μὲ τοὺς πατέρες του, στὸ μέρος ἐκεῖνο ποὺ λέγεται «κόλπος τοῦ Ἀβραάμ». Καὶ μὲ τὴν ἀποδημίᾳ τοῦ ζωντανοῦ πνεύματός του στὴ χώρα ἐκεῖνη, ἡ χώρα ἔγινε, μετὰ ἀπὸ αἰῶνες βέβαια, ἰδιοκτησίᾳ τῶν πνευματικῶν του ἀπογόνων, τῶν Χριστιανῶν.

Ἀρκετὰ γνωστοὶ λαοὶ τοῦ Ἰσμαὴλ στὰ κατωπινὰ χρόνια εἶνε ὁ Κηθάρ καὶ ὁ Θαμιάν. Τοῦ λαοῦ Θαμιάν ἐθνάρχης ἦταν ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ Ἰωβ ποὺ συζητοῦσαν μαζί του, ὁ Ἐλιφάζ. Καὶ ἀπὸ τὸ ὅτι ἦταν κι ἐκεῖνος λάτρης τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, βλέπουμε ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ ἄφησε στοὺς ἀπογόνους του τὴν καλὴ παράδοσι τῆς πίστεως στὸν Κύριο. Ὅμως αὐτὴ ἡ παράδοσι δὲν δάταξε γιὰ πολλὰς γενιές. Αὐτὸ ἔγινε μόνο σὸ λαὸ ποὺ

«ΠΟΤΑΜΟΙ ΥΔΑΤΟΣ ΖΩΝΤΟΣ»

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ ῥεῦσουσιν ὕδατος ζωῆς. Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἐμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν» (Ἰωάν. 7, 37-52, 8, 12).

Μία ἀπὸ τῆς τρεῖς μεγάλες ἑορτῆς τῶν Ἑβραίων ἦταν ἡ Σκηνοπηγία. Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ θύμιζε πολλὰ στοὺς Ἑβραίους. Θύμιζε μιὰ δόκλιση ἱστορία. Τὴν ἱστορία τοῦ γυρισμοῦ τῶν προγόνων τους ἀπὸ τὴ σκλαβιά τῶν Αἰγυπτίων στὴν πατρίδα τους. Ὁ γυρισμὸς αὐτὸς κράτησε σαράντα δόκλιση χρόνια. Στὰ χρόνια αὐτὰ δοκίμασαν πολλὲς στερήσεις. Τὴ μιὰ φορὰ τοὺς ἔλειπε τὸ ψωμί. Τὴν ἄλλη φορὰ τοὺς ἔλειπε τὸ νερό. Ἀλλοτε ὑπέφεραν ἀπὸ τὲς καυστικὲς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. Ἀλλοτε πάλι ἀντιμετώπιζαν κινδύνους ἀπὸ ἐχθρικοὺς λαούς. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς τοὺς βοηθοῦσε. Ψωμί εἶχαν τὸ μάννα ποὺ ἔβρεχε ὁ οὐρανός. Νερό ἔτρεχε ὁ βράχος. Σκιὰ πού τοὺς δρόσιζε ἦταν ἡ νεφέλη καὶ φῶς πού τοὺς φωτίζε νὰ περπατοῦν τὴ νύχτα ἦταν ἡ «στήλη πυρός». «Ὁ δὲ Θεὸς ἠγεῖτο αὐτῶν, ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης, δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν, τὴν δὲ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός» (Ἐξοδ. 13, 21). Καὶ ἀσφάλεια στὸν κίνδυνον ἀπὸ τοὺς ἐχθρικοὺς λαούς ἦταν πάλι ὁ Θεός. Εἶχαν, λοιπόν, ψωμί. Εἶχαν νερό. Εἶχαν δροσιά. Εἶχαν φῶς μέσα στὴ νύχτα. Εἶχαν ἀσφάλεια στοὺς κινδύνους. Δὲν εἶχαν ὅμως σπίτια νὰ μένουν. Ἀλλὰ πῶς νὰ ἔχουν σπίτια, ἀφοῦ διαρκῶς περπατοῦσαν; Ἔτσι γιὰ σπίτια εἶχαν τὲς σκηνές, τὲς ὁποῖες στήνανε τότε στὸ ἓνα μέρος καὶ τότε στὸ ἄλ-

λο πού τύχαινε νὰ στρατοπεδεύουν, ὅταν ἡ ἀνάγκη τοὺς ἀνάγκαζε.

Ἡ ἑορτὴ, λοιπόν, τῆς Σκηνοπηγίας αὐτὴ τὴν ἱστορία θύμιζε στοὺς Ἑβραίους. Τὸν γυρισμὸ τῶν προγόνων τους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον στὴν πατρίδα. Τὴν παραμονὴ τους στὲς σκηνές κάθε φορὰ πού στρατοπεδεύαν γιὰ ἀνάπαυσι ἓνα ὁρισμένο χρονικὸ διάστημα. Ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας κρατοῦσε ὅκτω ἡμέρες. Στὲς ἡμέρες αὐτὲς ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ἐθαίναν ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ μένανε σὲ σκηνές πού στήνανε στὲς ἀλλὲς τῶν σπιτιῶν τους καὶ στὲς πολιτείες. Κάθε ἡμέρα εἶχε τὲς λειτουργικὲς ἐκδηλώσεις τῆς. Θυσίες στὸ ναὸ γιὰ τὴν ἀνάμνησι τῶν θαυμάτων στὴν ἔρημο.

Ἡ πρὶ ἐπίσημη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς αὐτῆς ἦταν ἡ τελευταία. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὁ ἀρχιερεὺς μὲ χρυσὸ κανάτι ἐπαίρνε νερό ἀπὸ τὴ στέρνα τοῦ Σιλωὰμ καὶ μὲ τὸ νερό αὐτὸ ράντιζε τὸ θυσιαστήριον τῶν βλοκαυτωμάτων. Ἡ ἐκδήλωσις αὐτὴ θύμιζε τὸ ἀφθονο καὶ κρυστάλλινο νερό πού ἀνέβλυζε ὁ ξηρὸς βράχος στὴν ἔρημο. Ἡ σπονδὴ αὐτὴ τοῦ νεροῦ εἶχε κι ἓνα συμβολισμό. Ἐσυμβόλιζε τὴν ἐκχυσί τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Αὐτὴ τὴν μεγάλη καὶ ἐπίσημη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ἀνάμεσα στὸ πλῆθος ἐορτάζετο καὶ ὁ Ἰησοῦς. Παρακολούθησε καὶ αὐτὸς τὴν λειτουργικὴ πρᾶξι τοῦ ἀρχιερέως. Στὸ τέλος, παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴ σπονδὴ τοῦ νεροῦ, ἔκραξε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε: «Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω». Ἡ πρόσκλησις αὐτὴ ἦταν γενικὴ. Ἀφοροῦσε ὅλους. Καὶ ἀναφέρεται ὅχι στὴ σωματικὴ δίψα τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ στὴν ψυχικὴ. Γιατί, ὅπως διψᾷ τὸ σῶμα, ἔτσι διψᾷ καὶ ἡ ψυχὴ τὴ δικὴ τῆς δίψας, τὴ γαλήνη καὶ τὴ μακαριότητα τῆς θείας ζωῆς. Καὶ συνέχισε ὁ Κύριος: «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, πο-

τῆς ἀπὸ τὸν Ἰσαάκ. Νὰ γιὰτὶ ὁ Θεὸς πού τὰ θέλει ὅλα, ἀκόμη κι αὐτὰ πού δὲν ἐγίναν, διᾶλεξε τὸν Ἰσαάκ, ἐνῶ κι ὁ Ἰσαάκ ἦταν εὐσεβὴς ἄνθρωπος καὶ «κύριος Ἀβραάμ». Μέχρι τὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ ὅλοι αὐτοὶ οἱ λαοὶ ἦταν πέρα γιὰ πέρα εἰδωλολατρικοί. Μόνο στὸ λαὸ τοῦ Ἰσαάκ βρέθηκε μιὰ σπορὰ πιστῶν τοῦ Κυρίου.

Στέργιος Ν. Σάκας

ταμοί ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος». Αὐτὸ ὅμως, τὸ «ποταμοί ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος», τὸ εἶπε γιὰ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ λάβουν ὅλοι οἱ πιστοὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ λέξις «κοιλία» σημαίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. «Ἵδωρ ζῶν», ὅπως ἐρμηνεύει ὁ Θεοτόκης, εἶναι «ἡ διδασκαλία τῆς εὐσεβείας, ἡ ζωοποιούσα τὰς νενεκρωμένους ψυχὰς ὑπὸ τῆς ἀσεθείας, καὶ δροσίζουσα τὰς κατεξηρανθείσας διανοίας ὑπὸ τῶν παθῶν». «Ποταμοί δὲ ὕδατος ζῶντος» εἶπε γιὰ νὰ φανερώσῃ, ὅπως πάλι παρατηρεῖ ὁ ὁδὸς ὁ ἐρμηνευτής, «τὸ πλοῦσιον καὶ θαυσιλὲς καὶ ἀκένυτον τοῦ θεοῦ κηρύγματος». Ποτάμια πνευματικῶν νερῶν θὰ τρέχουν ἀπὸ τὴν καρδίαν στὴν ὁποία θὰ σκηνώσῃ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Ποτάμια ποὺ θὰ δροσίζον τὸν ὅτιον τὸν πιστό, ἀλλὰ καὶ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔρχωνται σὲ σχέσιν μὲ αὐτόν.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Κυρίου μας ἐπραγματοποιήθησαν τὴν πεντηχοστὴ ἡμέρα ἀπὸ τὴν ἀνάστασίν του. Μὲ τὴν καθοδὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, «ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου». Ἄπαντες, ὅσοι ἦσαν «ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό», στὸ εὐλογημένο ἐκεῖνο ὑπερφῶ τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ὅλοι ἔγιναν πνευματοφόροι. Ὅλοι ἔγιναν δοχεῖα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅλες ἐκείναι οἱ ψυχές. Ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή ἔγινε ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ Κύριος γιὰ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Ἡ «κοιλία», ἡ καρδιά, ἡ ψυχὴ τῶν πνευματοφόρων ἔγινε τότε πηγὴ ἀπὸ ὅπου ἀνέβλυσαν ποταμοὶ ζῶντος ὕδατος, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀλλάξουν ὅχι μόνον οἱ πνευματοφόροι ἀπόστολοι, ἀλλὰ καὶ ὁ κόσμος ὅλος.

Πρῶτα οἱ πνευματοφόροι ἀπόστολοι. Πρῶτα ἦσαν ἀμαθεῖς. Τώρα ὅμως ἔγιναν σοφοί. Ὁ ψαρὲς Ἀνδρέας τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηχοστῆς ἔγινε σοφώτερος ἀπὸ τὸν Πλάτωνα καὶ ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλη. Πρῶτα ἦσαν ἀγράμματοι. Τώρα ἔγιναν γλωσσομαθεῖς. Μόλις ἐδέχθησαν στὴν καρδίαν τοὺς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἀμέσως, «ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι» (Πράξ. 2, 4). Πρῶτα ἦσαν δειλοί, ἀδρανεῖς. Τώρα ἀφοβοὶ καὶ δραστήριοι. Δὲν μένουν πιά κλεισμένοι μέσα στὸ σπῆτι, ἀλλὰ θγαίνουν ἔξω καὶ φθάνουν παντοῦ δίχως νὰ ὑπολογίζον καμμιὰ ἀπειλή, κανένα κίνδυνον. Τίποτε. Ὅλα ἀλλάζουν μέσα τοὺς. Φωτίζον-

ται, θερμαίνονται, καθαρίζονται, ἀνακαινίζονται, ἐνισχύονται, ἀγιάζονται. Τὸ «ὕδωρ τὸ ζῶν», «τὰ τῆς χάριτος ρεῖθρα», καρποφοροῦν μέσα τοὺς κάθε ἀρετῇ.

Τὰ ποτάμια τοῦ «ζῶντος ὕδατος», τὰ ὁποῖα ἀνέβλυσαν ἀπὸ τὴν καρδίαν τοὺς, δὲν ἐπέφεραν πνευματικὴ ἀλλαγὴ μόνον στοὺς ἑαυτοὺς τοὺς, ἀλλὰ καὶ στὸν κόσμον. Γίνονται τώρα διδάσκαλοι. Ὁ καθένας γίνεται κι' ἓνας πνευματικὸς ποταμὸς θείας διδασκαλίας. Πρῶτος διδάσκαλος ὁ ἀπ. Πέτρος. Πνευματικὸς χειμαρρὸς. Πνευματικὸς ποταμὸς ὁ ἀπ. Πέτρος. «Σταθεῖς δὲ ὁ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀποφθέγγετο αὐτοῖς». Ἡ διδασκαλία του, τὸ «ὕδωρ τὸ ζῶν», τὸ ὁποῖον ἐξεπηγάσε ἀπὸ τὴν καρδίαν του, ἔκανε θαύματα στὴν καρδίαν τῶν ἀκροατῶν. «Ἀκούσαντες κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ». Κατόπιν «ἐδεδόθησαν καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχὰ ὅσαι τρισχίλιαι» (Πράξ. 2, 41). Αὐτὰ στὰ Ἱεροσόλυμα. Στὴς ἄλλες πόλεις ἄλλα παρόμοια θαύματα. Δεύτερος διδάσκαλος ὁ Ἰωάννης. Τρίτος ὁ Φίλιππος. Ὅλοι οἱ ἀπόστολοι. Ὅλοι οἱ πιστοί. Ὅλες οἱ πνευματοφόρες ψυχές. Ὅλοι διδάσκαλοι. «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ρήματα αὐτῶν». Στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης. Μέγροι τὴν Ἰνδία. Μέγροι τὴν Ἀφρική. Μέχρι τὴ Ρώμην. Μέχρι τῶν Ἑρακλείων στηλιών. Παρὰ τὸν διωγμὸ «τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν», ἡ θεία διδασκαλία, τὰ ρήματα τοῦ Ἰησοῦ, κατάρθρωσαν νὰ πλημμυρίσουν τὸν κόσμον ὅλο. Καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον. Καὶ θὰ ἐξακολουθεῖ σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες. Πάντοτε θὰ ὑπάρχουν πνευματοφόρες ψυχές ποὺ ἄλλες σὰν ρυάκια καὶ ἄλλες σὰν ποτάμια μικρὰ καὶ μεγάλα θὰ ἀρδεύουν ἅπαν τὴν κτίσιν πρὸς ζωονομίαν. Πάντοτε θὰ ὑπάρχουν Πέτροι καὶ Παῦλοι, Χρυσόστομοι, Γρηγόριοι καὶ Βασίλειοι, Παπουλάκοι καὶ Κοσμάδες Αἰτωλοὶ ποὺ θὰ διδάσκουν κάθε ἀρετῇ, ὅλους τοὺς καρποὺς τοῦ ἁγίου Πνεύματος: τὴν ἀγάπην, τὴν χαρὰν, τὴν εἰρήνην, τὴ μακροθυμίαν, τὴ χρηστότητα, τὴν ἀγαθωσύνην, τὴν πίστιν, τὴν πραότητα, τὴν ἐγκράτειαν.

Ἐνα ποτάμι: «ζῶντος ὕδατος» ἔστω ἓνα ρυάκι. Μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ ὁ καθένας μας. Γιατί ὅχι καὶ ἓνας ποταμὸς; Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ πρέπει πρῶτα νὰ γίνουμε ἀνθρώποι τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀνθρώποι πνευματοφόροι. Μόνον ὅταν σκηνώσῃ «ἐν ἡμῖν» τὸ ἅγιον

Τὸ διήγημά μας

Ναυαγοσώστης

Τὸ καλοκαίρι οἱ κακοκαιρίες εἶναι σπάνι-
ες μὰ ἔρχονται ξαφνικά καὶ ξεπνερνοῦν τότε
καὶ τοῦ χειμῶνα ἀκόμη. Στὰ μέσα τοῦ Ἰ-
ούνη ξέσπασε μιὰ θεομηνία ποὺ χρόνια εἶχε
νὰ φανῇ. Ὁ οὐρανὸς εἶχε γίνεи μολυβένιος
ἀπ' τὰ πυκνὰ μαύρα σύννεφα. Ἀστραπὲς
αἰλλάκωναν τὸν οὐρανὸ καὶ βροντὲς δυνατὲς
πρακαλοῦσαν δέος. Θεομηνίες τίς λέει ὁ λα-
ὸς τέτοιες κακοκαιρίες καὶ εἶναι φανερό πὼς
ταύτῃ ἡ ὀνομασία προέρχεται ἀπ' τὰ χρόνια
τῆς εἰδωλολατρίας ποὺ πίστευαν ὅτι οἱ θεοὶ
κοντὰ στ' ἄλλα τους ἐλαττώματα καὶ πάθη
εἶχαν καὶ τὸ πάθος τοῦ θυμοῦ. Στὸ ξέσπασ-
μά τους οἱ πρῶτοι ποὺ ὑπέφεραν ἦταν οἱ
ἄνθρωποι.

Καὶ καλὰ ὅσοι ἦταν στὴ στεριά, βρίσκα-
νε κάποιο καταφύγιο καὶ προστατεύονταν.
Μὰ ὅσοι πλανιότανε στὶς ἀπέραντες θάλασ-
σες ἦταν πολλές φορές καταδικασμένοι, ἢ
ναυαγιζόμενοι περιμέναμε μὲ μόνῃ ἐλπίδι νὰ
τοὺς ἀνακαλύψουν ναυαγοσώστικὰ ἢ ὁ και-
ρὸς νὰ τοὺς βγάλῃ σὲ καμμιά ἀκτή μὲ κίν-
δυνο πάλι νὰ πέσουν πάνω στὰ βράχια καὶ
νὰ ποικιστοῦν.

Μὲ φανερὴ ἀνησυχία παρακολουθοῦσε μα-
κριὰ στὸ πέλοπος μὲ τὰ κυάλια ὁ γιατρός
τὴν ἀπεγνωσμένη προσπάθεια τεσσάρων ἀν-

Πνεῦμα, μόνον τότε «ποταμοὶ» καὶ ἐκ τῆς δι-
κῆς μας «κοιλίας» ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος».
Ἄλλὰ τὸ ἅγιον Πνεῦμα δὲν πάει σὲ ὅλους τοὺς
ἀνθρώπους. Τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ὅπως παρατη-
ρεῖ ὁ Μέγας Βασίλειος εἶναι σὰν τὴ μέλισσα.
Ἡ μέλισσα πηγαίνει μόνο στὰ λουλούδια. Πο-
τὲ στὰ ἀγκάθια. Ἔτσι καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦ-
μα πηγαίνει μόνο στὶς ψυχὲς ποὺ εἶναι λου-
λούδια. Πηγαίνει μόνο στὶς καθαρὲς ψυχὲς.

Ἀγαπητέ ἀναγνώστα,

Καθάρισε τὴν ψυχὴ σου ἀπὸ κάθε κακία.
Διώξε τὸ μῖσος, τὸ φθόνον, τὴν ὑπερηφάνεια,
τὴν ἀδίκια. Διώξε κάθε ἁμαρτία ποὺ τὴν λε-
ρώνει καὶ τὴν κάνει ἀγκάθι. Γίνε ἕνα λουλού-
δι. Γίνε ἕνα κρίνο πνευματικόν. Ἔτσι μόνο θὰ
σκηνώσῃ μέσα σου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Καὶ
τότε καὶ ἐκ τῆς δικῆς σου «κοιλίας» ποταμοὶ
ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος».

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτόπουλος

δρῶν νὰ συγκρατήσουν τὸ πλεούμενο, μιὰ
μικρὴ θαλαμηγὸ, γιὰ νὰ μὴ βουλιάξῃ. Ἦταν
καθισμένος στὴν ἀπλωσπαριὰ τοῦ κελλιοῦ
του, πῶλεπε πρὸς τὴ θάλασσα καὶ μιὰ κοι-
τοῦσε τὸν οὐρανόν, μιὰ ἀγνάντευε τὴ θάλασ-
σα. Ἄθελά του μιὰ προσευχὴ βγήκε ἀπ'
τὴν καρδιά του γιὰ τοὺς ἄγνωστους ποὺ κιν-
δύνευαν.

Εἶχε ἀρχίσει ὁμως νὰ πιστεύῃ, πὼς δὲν
ὑπῆρχε σωτηρία γι' αὐτοὺς, γιατί ὁ καιρὸς
ὅσο πήγαμε καὶ χειροτέρευε. Ἀέρας δυνα-
τός, ἀνάκατος σήκωνε τεράστια κύματα, ποὺ
ἀπ' τὴ στεριά φαίνονταν σὰν διαπρεπὲς προσβα-
τάκια. Κάποιο ἀπ' αὐτὰ θὰ κατάπινε ἢ θὰ
ἀνέτρεπε τὸ πλοῖο, καὶ τότε....

Μάταια προσπαθοῦσε σὲ λίγο νὰ ἀνακα-
λύψῃ τὸ πλοῖο. Εἶχε ἐξαφανιστῇ. Λυπήθηκε
ἢ καλὴ καρδιά του τοὺς τέσσαρες ἀνθρώ-
πους. Παρατηρώντας ὁμως πρὸς προσεκτικὰ
μὲ τὰ κυάλια, ἀνακάλυψε μιὰ μαύρη κηλίδα
νὰ ἐπιπλῇ ἀνάμεσα στὰ κύματα.

Κατάλαβε τί εἶχε συμβῇ. Οἱ ναυαγοὶ θὰ
ἔβριξαν μιὰ λαστιχένια βάρκα πὴν τελευταία
στιγμὴ. Νέα προσευχὴ τώρα γιὰ τὴ σωτη-
ρία τους.

Δυὸ ἄρες κράτησε ἡ ἀγωνία του καθὼς
τώρα πρὸς τοὺς ἔβλεπε νὰ πασχίζουν ἀπεγνω-
σμένα νὰ κατευθύνουν τὴ σωσίδια λέμβο μα-
κριὰ ἀπ' τὰ ἀφιλόξενα βράχια. Μόνο μιὰ
μικρὴ περιοχὴ ἦταν κάπως κατόλληλη γιὰ
ν' ἀποδιδασθοῦν. Θὰ τὰ καταφέρνανε ἄρα-
γε; Μόνο ὁ Θεὸς μποροῦσε νὰ ξέρῃ.

Κατηφόρισε στὸ μονοπάτι πρὸς τὴν πα-
ραλία κρατώντας τὴ βαλιτσάουλα του μὲ τὰ
ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα. Σὲ λίγο θὰ ἦταν ἕνας
ἀπίθανος σωτήρας ἀν δὲν τοὺς ἐπαίρναν τὴ
ζωὴ τὰ φοβερά στοιχεῖα τῆς φύσεως.

Πλησιάζαν πρὸς τὴν ἀκτὴ οἱ ναυαγοὶ ὁ-
πον ἔφτασε στὴν παραλία. Μὲ τὰ μικρὰ κου-
πιά, φανερά ἐξοντλημένοι πασχίζανε νὰ κα-
τευθύνουν τὴ βάρκα στὸ σημεῖο ποὺ ἡ ἀκτὴ
σὲ μιὰ ἀπόστασι 5 μέτρων κατὰ μῆκος τῆς
ἀκτῆς παρουσίαζε ἀβαθὴ νερά καὶ ὀμίμου-
διά. Μὰ ὁ καιρὸς τοὺς παρότρυνε πρὸς τὰ
βράχια. Σὲ λίγο κατάλαβαν πὼς μάταια
προσπαθοῦσαν. Πέσανε λοιπὸν στὴ θάλασσα
καὶ ὁ καθ' ἓνας προσπαθοῦσε μόνος του νὰ

δυγή στην ακτή όσο πιο άνωδυνα μπορούσε.

— Τζών, Τζών, άκούστηκε μια φωνή, προσπάθησε παλληκάρι μου, κάνε κουράγιο. Έλα δεξιόπτερα, δεξιόπτερα. Μ' άκους Τζών;

— Πατέρας, πατέρα... Δέν μπορώ... άλλο.

— Λίγο ακόμη Τζών, παιδί μου.....

Όλοι πέσανε στα βράχια. Τους πέταξαν τὰ κύματα όπου έλαχε κι' εκείνοι γαντζώθηκαν πάνω τους και πιασίζανε να κρατηθούν μη τους ξαναπήρει το κύμα, που θά φτάσει την έπομένη φορά. Άλλος την δεύτερη, άλλος την τρίτη και με τη βοήθεια του γιατρού, που έτρεξε να τους βοηθήσει, τραβήχτηκαν ψηλότερα σε μέρος ασφαλές. Μόνο ένας έλειπε.

— Τζών, παιδί μου. Το παιδί μου θα γίνει κομμάτι, φώναζε καταματωμένος και σχεδόν άναίσθητος ο πατέρας, ανάμεσα στα βράχια.

Το παλληκάρι πήγαινε άναίσθητο δώθε κείθε όπου τον έβερναν τὰ κύματα, όπου σφηνώθηκε ανάμεσα σε μια σχισμή και δέν τον ξαναπήρε το κύμα. Έπρεξε ο γιατρός με κίνδυνο της ζωής του, τον πράβηξε σε ασφαλές μέρος και δόθηκε σ' έναν άπεγνωσμένο αγώνα σωτηρίας.

Πρώτα του έκανε τεχνητή άναπνοή. Τον γύρισε ανάσκελα, για να βγή το νερό που ήταν. Κι' άφου του έπονέφερε την άναπνοή του έδωσε τὰ τραύματα. Μετά πετάχτηκε στους άλλους για τις πρώτες βοήθειες. Ό ένας άπ' αυτούς, ο μηχανικός, ένα είκοσάχρονο παλληκάρι ήταν έλαφρότερα τραυματισμένος.

— Έλα να με βοηθήσεις να ανεβάσουμε τον θαιριά τραυματισμένο πάνω στο σπίτι. Μπορείς;

— Μπορώ και στέκομαι στα πόδια μου. Θα προσπαθήσω για χάρη του κυρίου Τζών.

— Είναι λίγο ψηλά κι' ο δρόμος άνηφορικός. Έγώ θα τον φορτωθώ, αλλά σύ πρέπει να με βοηθήσεις σηκώνοντας τὰ πόδια του.

— Έμπάζει.

Ήταν φανερό πως πονούσε μὰ έκαμε φιλότιμες προσπάθειες και βοήθησε πραγματικά. Ό γιατρός άπορούσε με τον εαυτό του. Πού βρήκε τόσο δύναμη να άνέβη φορτωμένος την άπτόμοη άνηφοριά; Έφτασαν στο σπίτι και τον ξάπλωσαν στο μοναδικό κρεβάτι που υπήρχε.

— Περίμενέ τον μέχρι να φέρω και τους

άλλους, είπε ιστόν νεαρό και θυήκε.

Κατέβηκε εύκολα σχετικώς τον κατήφορο, άν και άρχισε να νοιώθι ένα μούδιασμα στα σκέλη άπό την άγωνιώδη προσπάθεια να ανεβάσει τον πληγωμένο. Και τώρα άρχίζει την νέα προσπάθεια να ανεβάσει και τους άλλους. Δέν ήταν όμως καθόλου εύκολο. Ό καπετάνιος είχε κάταγμα στο χέρι και την πλάτη κι' ο άλλος, ο πατέρας του νεαρού, που τον φώναζε Τζών, είχε σπασμένο το δεξί του πόδι.

Ή άνοδος ήταν άδυστηρή για όλους. Κουπαίνοντας και στηριζόμενος ο πατέρας στον ώμο του γιατρού με πόνους φοβερούς, παρὰ την παυσίπονη ένεση, άπ' τη μια μεριά κι' ο καπετάνιος άπ' την άλλη, ζητώντας πότε - πότε κι' αὐτός βοήθεια, άνέβηκαν άπάνω.

Τους υποδέχτηκε ο μηχανικός με την άγωνία ζωγραφισμένη στο πρόσωπο.

— Έχασε τις αισθήσεις του. Ό σφυγμός του μόλις που άκούγεται, δήλωσε παραγμένος.

Έτρεξε ο γιατρός κοντά του και του έκαμε ακόμη μια τονωτική ένεση, που τον συνέφερε κάπως.

Κοίταζαν όλοι περίεργα γύρω τους. Ένα έρημικό σπίτι κι' ένας καλόγερος πρόθυμος να τους βοηθήσει όσο το επέτρεπαν οι συνθήκες. Αύτα συστήθηκαν.

— Είμαι έλληνοαμερικανός και ονομάζομαι Πέτρος Βανέλης, ο Τζών είναι ο μοναχογιός μου. Άπ' έδώ ο καπετάνιος μας και άπ' εκεί ο μηχανικός μας.

Βγήκαμε με τη θαλαμηγό μου για κρουαζιέρα στο Αίγαίο. Μὰ βλέπεις που καταντήσαμε. Πού βρίσκάμαστε λαιπόν; Και σεις ποιος είστε, που μ'ας παραισταθήκατε στις κρίσιμες αυτές ώρες;

— Βρίσκεσθε στη μοναχική πολιτεία. Έδώ είναι άπομωνωμένοι μερικοί άνθρωποι, που είχαν έναν πόθο στην καρδιά, να ζήσουν για το Θεό και με το Θεό.

Ζούν με φτώχεια, νηστεία και προσευχή. Γι' αυτό βλέπετε και τόσο έλλειψη στοιχειώδους φιλοξενίας.

— Άς είναι, φτάνει που μ'ας σώσατε τη ζωή. Όλοι τ' άλλα είναι δευτερεύοντα. Πού όμως μάθατε να περιποιησθε τραυματίες; ρώτησε ο καπετάνιος.

— Είμαι γιατρός, κύριοι, είπε άπλά.

— Γιατρός; ρώτησαν κι' οι τρεις με γουρλωμένα μάτια.

Ἀπὸ τὴν μελέτην τῆς Βίβλου

Η ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΗ ΣΤΑΘΜΗ

«Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς με
»τί σὺ δρᾷς, Ἀμὼς;
»Καὶ εἶπα· ἀδάμαντα».
(Ἀμὼς 7, 8)

Ἀρρητὴ γλυκύτητα, ἀγαπητοὶ μου ἀναγνώσται, ἄρρητὴ γλυκύτητα νοιώθει ὁ Χριστιανὸς ἔκτος, ποὺ σκῶθει ἐπάνω στὶς σελίδες τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἡ δροσιὰ τοῦ οὐρανοῦ σταλάζει στὴν καρδιά του. Κι' εἶνε τόσα τὰ ἱερά τῆς βιβλίου καὶ τόσα τὰ κεφάλαιά τῆς, ποὺ ὁ μελετητὴς τῆς Βίβλου σαστίζει καμμιὰ φορὰ καὶ δὲν ξέρει ποῦ νὰ σταματήσει.

Σήμερα θάδελα, με τὸ ἄρθρο αὐτό, νὰ πᾶμε σὲ κάποιο προφήτη τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, γιὰ νὰ πάροουμε εὐλογημένα μαθήματα. Θὰ ξεφυλλίσουμε τὶς σελίδες τοῦ προφήτου Ἀμὼς καὶ θὰ σιασθοῦμε σὲ κάποιο ὅραμά του. Ἐχει πολλὰ νὰ μᾶς πῇ.

Ὁ προφήτης Ἀμὼς ἔζησε σὲ πολὺ παλιὰ χρόνια. Ὑπολογίζουν οἱ ἱστορικοί, πὼς ἔδρασε ἀπ' τὰ 769 μέχρι τὰ 744 πρὸ Χριστοῦ. Ἡ καταγωγή του ἦταν ταπεινὴ, ταπεινότατη. Δὲν χρειάζεται νὰ τὸ φανερώνη. Θαρρεῖς μάλιστα πὼς κανχάται γιὰ τοῦτο. Προποῦ

τὸν καλέσῃ ὁ Κύριος σὺν προφητικῷ ἔργῳ, ἦταν ἕνας ἀπλὸς ἱσπανᾶκος. Δὲν ἦταν ἐξ επαγγέλματος προφήτης, οὔτε φοίτησε ὁ Ἀμὼς σὲ καμμιὰ προφητικὴ σχολή. «Ὅτε ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ' ἦ αἰκόλος ἤμην καὶ κνίζων σιγάμιναν» (Ἀμὼς 7, 14). Αἰγροδοῦς τὰ μοῦρα ἀπ' τὶς μουριές. Ἀπ' αὐτὴ τὴ θέση τὸν αἶρε ὁ Θεός. «Καὶ ἀνέλαβέ με Κύριος ἐκ τῶν προσβάτων, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς με· δάδιζε, προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ» (Ἀμὼς 7, 15).

Καὶ ὁ Ἀμὼς ἦλθε πρὸς τὸν λαόν. Βρῆκε ὅμως τὸν λαόν σὲ ἀθλία πνευματικὴ κατάσταση. Στὶς πόλεις καὶ στὰ χωριά ἀντίκρουζε ὁ προφήτης ἐκδηλὰ τὰ σημεῖα μιᾶς φοβεοῦς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς κρίσεως. Ἡ ἀληθινὴ θρησκευτικότης εἶχε χαθῇ. Στὴ θέση τῆς τῶρα ὑπῆρχαν θλιβερὲς εἰδωλολατρικὲς συνήθειες. Δὲν ἀντίκρουζε πιά τὰ ὅμορφα κι' ἀγνὰ ἦθη. Ἡ διαφθορά ἦταν γυμνὴ παντοῦ. Σ' ὅλες τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις.

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση ὁ Ἀμὼς

— Μὴν ἐκπλήττεσθε, ἀδελφοί μου. Βλέπιτε πὼς γιὰ σᾶς ἡ ἀπόφασι ἑνὸς γιαιοῦ νὰ μονάσῃ συντελέσῃ στὴ σωτηρία; Ὁ Θεὸς ἐργάζεται με πολλοὺς σοφοὺς τρόπους γιὰ τ' ἀγαπημένα του παιδιὰ.

— Ὁ Θεός; μουρμούρισε ὁ κ. Πέτρος κουκάντας τὸ κεφάλι. Γιατί νὰ φροντίσῃ γιὰ μένα ἀφοῦ ποτέ μου δὲν τοῦ ἔδωσα σημασίαν;

— Ἴσως δὲν σᾶς δόθηκε εὐκαιρία. Μὰ τώρα νὰ ἡ μεγαλύτερη εὐκαιρία τῆς ζωῆς γιὰ νὰ τὸν πλησιάσετε, εἶπε ὁ γιοπρὸς χαμογελώντας.

Ἐνα δάκρυ κύλησε ἀπ' τὸ πρόσωπο τοῦ ἐλληνοαμερικανοῦ, ἐνῶ ὁ γιοπρὸς συνέχισε.

— Κοντεύει νὰ βραδυάσῃ. Ἄς πᾶμε γιὰ τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ θὰ φάμε ὅ,τι βρεθῇ καὶ θὰ ἀνοικουθοῦμε ὅπως - ὅπως.

Τοὺς πῆγε στὸ ἐκκλησάκι τοῦ σπιτιοῦ.

— Τί ὁμορφο ποῦ εἶναι, εἶπε ὁ κ. Πέτρος.

— Ποτέ, δὲν φανταζόμουν κάτω τέτοιο μέσα σὲ ἕνα ποιμπάλοιο σπῆτι σχεδὸν ἐρείπιο. Εἶναι πραγματικὰ σὰν μιὰ δόσι, εἶπε ὁ κοίτητάμος.

Ἡ γλυκεῖα φωνὴ τοῦ μοναχοῦ τοὺς γοήτευσε. Ποτέ δὲν προσευχήθηκαν τόσο θερμά, τόσο ἀληθινά, τόσο καταπραγνικά ὅσο τώρα, ὡμολόγησαν ἀργότερα. Ὅταν βγῆκαν ἀπὸ τὸ ναὸ ἦσαν θαυρεῖς ἄλλοι ἄνθρωποι.

Ὅση ὥρα ἔμειναν ξύπνιοι, πρὶν ὁ ὕπνος τοὺς δεχτῇ ὀλοποθύμους στὴν εὐεργετικὴν τοῦ ἀγκαλιά, πρωτόγονους σκέψεις αἰχμαλωτίζον τὸ εἶναι τους, ἐνῶ ἔβλεπον τὸν πάτερ - Παῦλο, τὸν γιοπρὸ - καλόγερο μ' ἕνα φωταστέφανο γύρω ἀπ' τὸ κεφάλι, εὐχαριστώντας τὸ Θεὸ γιὰ τὴ σωτηρίαν τους.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

δὲν μπορούσε νὰ σωπῶσιν. Καί τέτοιον τοῦ ἦταν τώρα ἀδύνατον. «Λέων ἐρεβύξεται, καί τις οὐ φοβηθήσεται; Κύριος ὁ Θεὸς ἐλάλησε, καί τις οὐ προφητεύσει;» (Ἀμώς 3, 8).

Τὸ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἀμώς εἶνε σχετικῶς μικρό. Ἐννιά κεφάλαια ἀποτελοῦν τὶς προφητεῖες του. Μὲ τὴ δύναμιν ὅμως καὶ μὲ τὴ προφητικὴν πάνθος ἐξαγγέλλεται τὸ θεῖον θέλημα! Ἡ ἀποστασία τοῦ λαοῦ, ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ διαστροφή του, δὲν μπορούν νὰ μείνουν ἀτιμώρητα. Ἡ ἱερὰ πόλις τῆς Βαυθὴλ, πού κατήγγησε τοὺς τελευταίους καιροὺς κέντρο μᾶς ἀγιογώνων λατρείας, θὰ καταστραφῇ. «Διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ θίαν ἐκδικῶν ἀσεβείας Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ θνῶσασθῆρα Βαυθὴλ, καὶ καταστραφῆσεται τὰ κέρατα τοῦ θνῶσασθῆρου καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν» (Ἀμώς 3, 14).

Μέσα σὶὰ πολλὰ ὁράματα πού εἶδε ὁ προφήτης εἶνε καὶ ἓνα πολὺ παράξενο ὄραμα. Ὁ Ἀμώς βλέπει τὸν Θεόν. Τὸν βλέπει νὰ στέκεται πάνω σὶὰ κάσιον. Καὶ σὶὰ χέρι του καί κρατᾷ. Στὴν ἀρχὴ ὁ Θεὸς μένει σιωπηλός. Καὶ ὁ προφήτης ἐπίσης δὲν μιλά. Περιμένει τὸν Πατοκοράτορα νὰ τοῦ ἀπεκρίνη τὸν λόγο. Σὲ λίγο ὁ Θεὸς στρέφεται πρὸς τὸν προφήτη. «Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς με· τί σὺ ὁρᾷς, Ἀμώς; Καὶ εἶπα· ἀδάμαντα» (Ἀμώς 7, 8). Ναι, τώρα τὸ διακρίνει καλά. Στὰ χέρια του ὁ Κύριος κρατᾷ διαμάντι.

Τί νᾶναι ὁρα γέ αὐτὸ τὸ διαμάντι πού κρατᾷ σὶὰ χέρια του ὁ Θεός; Πολὺ θὰ μᾶς βοηθήσῃ στὴν κατανόησιν τοῦ δράματος αὐτοῦ τὸ ἐβραϊκὸν κείμενον τῆς προφητείας τοῦ Ἀμώς. Ἐκεῖ λοιπὸν σὶὰ ἴδιον σημεῖον τοῦ δράματος ἀναφέρεται, πὺς σὶὰ χέρια του ὁ Θεὸς κρατοῦσε «σιάδμη».

Καὶ πὺς δὲν ξέρει τί εἶνε ἡ σιάδμη; Εἶνε τὸ ὄργανον ἐκεῖνο πού χρησιμοποιοῦν οἱ κίσιαι γιὰ νὰ ἐκδηγογραμμῶσιν τοὺς τοίχους. Εἶνε ἓνα μακρὸν σχοινί, πού στὴν ἄκρην του ἔχει στερεωμένον ἓνα βαρίδι. Αὐτὸ τὸ ἐργαλεῖον κρατοῦσε σὶὰ χέρια του ὁ Θεός. Φαίνεται ὅμως πὺς ἀντὶ γιὰ ἓνα κοινὸν βαρίδι στὴν ἄκρην αὐτῆς τῆς θείας σιάδμης, θὰ ὑπῆρχε κάποιο μεγάλο καὶ λαμπερὸ διαμάντι. «Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς με· τί σὺ ὁρᾷς, Ἀμώς; Καὶ εἶπα· ἀδάμαντα» (Ἀμώς 7, 8). Τὸ μάτι μπορεῖ νὰ ξερελῶσῃ τὸν μάστορα θίαν χιτῆν. Ἡ σιάδμη ὅμως ποτέ.

Μὲ τὴν παράξενον αὐτὴ ἐμφάνισίν του ὁ Κύριος ἀσφαλῶς θᾶδελε καί νὰ διδάξῃ καὶ σὶόν προφήτην, ἀλλὰ καὶ σὶὸ λαόν. Ἡ ὥρα τῆς δικαιοσύνης, ἡ ὥρα γιὰ νὰ μειρηθῇ τὸ σκεοδόμημα τοῦ Ἰσραὴλ, ἦλθε. Τώρα θὰ φανῇ κατὰ πόσον εἶχαν ἐκδηγογραμμῶσιν τὴ ζωὴ τους σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Εὐσεβεῖς ἐκμηρευται τῆς Βίβλου κάτω ἀπ' τὸ σύμβολο αὐτῆς τῆς ἀδάμαντινῆς σιάδμης διείδαν τὸ γραπτὸν θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὴν Ἁγία Γραφή. Καὶ πολὺ σωσιὰ. Ὅ,τι εἶνε ἡ σιάδμη γιὰ τοὺς κίσιαις εἶνε ἡ Βίβλος γιὰ μᾶς. Ἡ σιάδμη ἀλφαριθμῶσιν τὰ χιτῶματα τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἡ Γραφή ἐκδηγογραμμῶσιν τὴ ζωὴν μας. Καὶ πὺς ὀχι;

Δὲν θυμᾶστε πού σὶὸ σχολεῖόν μᾶς μιλοῦσαν γιὰ τὸν κανόνα τῆς Βίβλου; Καὶ μᾶς ἔλεγον πὺς τὰ ἐβδομηνταεξ ἱερὰ θεόκεντα βιβλία τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀποτελοῦν τὸν Κανόνα τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Καὶ γιὰ τὴν χρησιμοποιοῦμε τὴν λέξιν «κανόνα». Ἀπλούστατα γιὰ νὰ ὑποδηλώσῃμε μιὰ ἀλήθεια. Ὅπως τὸν κανόνα, δηλαδὴ τὸν χάρακα, τὸν χρησιμοποιοῦμε γιὰ νὰ σέκρῃμε ὁμορφες ἰσιες γραμμῆς, ἔτσι μᾶς ἐδῶρησε ὁ Θεός τὸ δικὸν του χρυσὸν χάρακα γιὰ νὰ σέκρῃμε τὰ δῆματά μας στὴν ἰσιαν σιράταν τοῦ καλοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἄλλοι μπορεῖ νὰ παραπαίῃν μέσα στὴν σύγχυσιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἀγωνίας. Μπορεῖ νὰ μὴ ξέρῃν γιὰ πὺς κατευθύνονται. Μπορεῖ καὶ σιγμῇ ν' ἀναρωτιοῦνται γιὰ τὸ νόημα τῆς ὑπάρξεώς των. Μπορεῖ νὰ ζοῦν μέσα σ' ἓνα αὐτοδανυσμὸ καὶ σὲ μιὰ ἀνταρῆσκεια. Δὲν ἔχουν κοιτῆριον σιανερὸ. Ἐμεῖς ὅμως οἱ Χριστιανοὶ ἔχουμε τὸ διαμάντι μας. Ἐχουμε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Εἶνε τὸ ἀσφαλὲς κοιτῆριον, εἶνε ἡ σιάδμη πού ἐκδηγογραμμῶσιν.

Γι' αὐτὸ, Χριστιανέ, πάρε σὶὰ χέρια σου τὴν Βίβλον. Μελέτα τὴν σωσιὰ. Ὅπως τὴν ἐκμηρευεῖ ἡ Ἐκκλησία μας. Καὶ δλες οἱ ἀνταπίες, πού ἴσως ἔχεις γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου, θὰ ἰδῆς δλες τὶς παρεκκλίσεις, πού μέχρην τώρα ἔκανες. Θὰ ἰδῆς σὲ πὺς σκαλοπάτι πνευματικῆς ζωῆς ὄρισκεσαι. Οἱ τεθλασμένες γραμμῆς τῆς ἠθικῆς σου πορείας θὰ φανερωθοῦν τότε ἐμπρὸς σὶὰ

ἐκπληκτικά σου μάτια. Δὲν ὑποπτεύουσιν δέ-
βαια, πὼς τόσο εἶχες ξεφύγει ἀπ' τὴν εὐ-
θεΐα. Τρίκλιζες μεθυμένος ἀπ' τὰ ποιά
πὺν σὲ κενοῦσαν τὰ μικρὰ ἢ τὰ μεγάλα σου
πάθη. Καὶ σὺ νόμιζες, πὼς βαδίζεις καλά.
Ἡ μελέτη τῆς Βίβλου σου ἀποκαλύπτει τώ-
ρα τὴν ἀλήθεια.

Μὰ ἡ μελέτη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ δὲν γί-
νεται μονάχα γιὰ ν' ἀξιολογήσῃ κανεὶς ἢ
νὰ κρίνῃ τὸ παρελθόν του. Πρέπει νὰ γίνε-
ται γιὰ νὰ δημιουργῇ καινούργιες ὁραῖες
προοπτικές, γιὰ νὰ θέτῃ νέους ἠθελούς στό-
χους, γιὰ νὰ κανονίξῃ τὴν μελλοντικὴ πορεία
σὺ ἀκρίτιον τῆς ζωῆς μας.

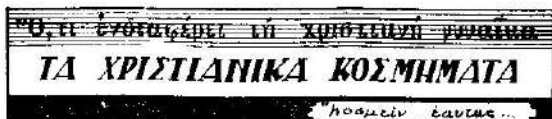
Μὲ τὴ Βίβλο σὰν γνώμονα καὶ σὰν κρι-
τήριο ὁ Χριστιανὸς κανονίζει τὶς ἰδεολογι-
κές του τοποθετήσεις. Δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ
συνιαχθῇ σὲ παρατάξεις, πὺν γιὰ συνθήμα-
τα ἔχουν ἰδέες πὺν καταδικάζονται ἀπ' τὸν
λόγο τοῦ Θεοῦ. «Μὴ γίνεσθε ἐτεροζυγοῦντες
ἀπίστοις· Τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀ-
νομίας; Τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;
Τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαν;
Ἡ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; Τίς δὲ
συγκατάθεσις παρ' Θεοῦ μετὰ εἰδώλων;»
(Β' Κορινθ. 6, 14 - 16). Πὼς μπορεῖ νάσαι
πιστὸς ὁπαδὸς Ἐκείνου πὺν σ' ἐπλάσσει, καὶ
συγχρόνως ν' ἀπατάσῃ τὴν θεωρίαν τοῦ
δαρβινισμοῦ πὺν λέγει πὼς οἱ ἄνθρωποι
εἶνε ἐξευλιγμένα κτήνη; Πὼς γίνεται νὰ εὐ-
λαβῇσαι τοὺς μάρτυρας τῆς πίστεώς μας γιὰ
τὴν ἀγάπην τοὺς πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένο καὶ
γιὰ τὴν ὑπέροχην αὐτοθυσίαν τοὺς, καὶ συγ-
χρόνως νάσαι ὁπαδὸς τοῦ μαρξισμοῦ πὺν ὑ-
ποστηρίζει πὼς πίσω ἀπὸ κάθε πράξη τοῦ
ἀνθρώπου βρίσκονται ὀλισκινὰ ἐλατήρια; Κι'
διὰ τὸ γλυκὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς ἐλπί-
δος χύνεται στὴν καρδίαν σου, εἶνε δυνατόν
ποτὲ νὰ πᾶς μαζὺ με τοὺς ὑπαρξιστάς, οἱ
ὅποιοι δὲν βλέπουν κανένα νόημα στὴ ζωὴ
καὶ οἱ ὅποιοι ζοῦν μέσα στὴν ἀχλὺ τῆς ἀπελ-
πισίας τοὺς; Δὲν γίνονται αὐτὰ τὰ πράγμα-
τα. Ἡ «σιτάμη» τῆς Γραφῆς ἀποτελεῖ ἀσφα-
λὲς κριτήριο. Εὐθυγραμμίζει τὴν σκέψιν μας.

Μὲ τὴν Βίβλο σὰν γνώμονα καὶ σὰν κρι-
τήριο ὁ Χριστιανὸς κανονίζει ἀκόμα τὸν συν-

αισθηματικὸν τοῦ κόσμου. Ἡ Γραφή θὰ τὸν
μάθῃ ποιά πρόσωπα, ποιά ἰδιαιτέρεα καὶ ποιά
πράγματα πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ βάλῃ στὴν
πρώτη θέσιν μέσα στὴν καρδίαν του. Πρῶτα
ὁ Θεός. Ἐπειτα ἡ πατριδα. Ἀκολουθεῖ ἡ
οἰκογένεια. Ἐπονται κατόπιν ὅσα ἀξίζει
ἀληθινὰ ν' ἀγαπᾷ, νὰ θαυμάζῃ καὶ νὰ ἐκτι-
μᾷ ὁ ἄνθρωπος. Ὁ πιστὸς δὲν μπορεῖ ν' ἀ-
φήνῃ τὴν ἁκατὴ συναισθηματικὴν τὸν ὁρμὴν
καὶ νὰ δεσμεύεται σ' ὁρατοὺς ἁμαρτωλοὺς. Ὑ-
πάρχει ἡ ἀδαμαντίνη σιτάμη τοῦ Θεοῦ, πὺν
δίνει γραμμὴν καὶ σ' αὐτὸ τὸ λεπίδι καὶ τόσο
εὐαίσθητο σημεῖο. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μι-
λᾷ γιὰ τὸν «κόσμον». Μὲ τὴν θεολογικὴ ἔννοια
τῆς λέξεως «κόσμος». Καὶ λέγει: «Μὴ ἀγα-
πάτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν-
τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ εἶστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
Πατρὸς ἐν αὐτῷ· διὸ πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ,
ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν
ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ
εἰσιν ἐκ τοῦ Πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐ-
στὶ» (Α' Ἰωάν. 2, 15 - 16). Ἡ «σιτάμη»
τῆς Γραφῆς εὐθυγραμμίζει τὰ αἰσθηματὰ
μας.

Μὲ τὴν Βίβλο σὰν γνώμονα καὶ σὰν κρι-
τήριο ὁ Χριστιανὸς κανονίζει ἀκόμα τοὺς λό-
γους του. Αὕτη ἡ ἀδαμαντίνη σιτάμη τοῦ
χαράσσει τὰ ὅρια τῆς εὐπροσεΐας. Αὕτη ἐ-
φιστᾷ τὴν προσοχὴν τοὺς μελετητὰς τῆς, πὼς
ἔχουν ἐνδύνη ἀπέναντι σὺν Θεῷ γιὰ κά-
θε λόγο πὺν φεύγει ἀπ' τὰ χεῖλη των.
Δὲν εἶνε οἱ κοινότητες μας «ἄπεια πτερόεντα»,
πὺν μόλις ἀποδεσμευθοῦν ἀπὸ μᾶς τραβοῦν
τὸ δρόμον τοὺς καὶ χάνονται μέσα στὴ βοή
τοῦ κόσμου. Κι' αὐτὲς κάπου κατατύνονται.
Κάπου καταγράφονται. Κάποιο ἀγγελικὸ χέ-
ρι τὶς μαζώνει. Γιὰ νὰ τὶς φανερώσῃ τὴν
ἡμέραν ἐκείνην τὴ φθορὰ. «Ἐκ πολυλογίας
οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν, φειδόμενος δὲ χει-
λέων νοήμων ἔσθ». Ἀργυρὸς πεπρωμένος
γλώσσα δικαίου...» (Παροιμ. 10, 19). Ἡ
«σιτάμη» τῆς Γραφῆς εὐθυγραμμίζει τοὺς
λόγους μας.

Μὲ τὴν Βίβλο σὰν γνώμονα καὶ σὰν κρι-
τήριο ὁ Χριστιανὸς κανονίζει γενικῶς τὶς
πράξεις του, τὴν ὅλη συμπεριφορὰ του. Μα-
θαίνει, πὼς δὲν μπορεῖ νὰ ζῇ αὐτοῦ κεφαλιῷ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Ἡ μόδα τοῦ κόσμου δὲν ἀσφαλεῖται μόνο μετὰ τὴν ἐνδυμασία τῆς γυναίκας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰ κοσμήματά της. Ὅχι μόνο μετὰ τὰ φορεματά της, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰ χρυσαφικά της. Ὅπως κάθε φορὰ συνιστᾷ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο φόρεμα, ἔτσι τὸ ἴδιο κάνει καὶ μετὰ τὰ κοσμήματα. Ἀλλοτε ὑποδεικνύει τὸ ἓνα κόσμημα καὶ ἄλλοτε τὸ ἄλλο.

Ἡ ἀξία τῶν κοσμημάτων εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Εἶναι κάτι ποὺ δὲν ἐνδιαφέρει τὴν μόδα. Καὶ ἀφοῦ δὲν ἐνδιαφέρει τὴν μόδα δὲν ἐνδιαφέρει καὶ τὴ φιλάρεσκην γυναῖκα. Ἀς ἀξίουν δυο κι' ἂν θέλουν. Ἀς ἀξίουν χιλιάδες καὶ ἑκαταμύρια. Ἡ γυναίκα, θὰ τὰ βρῇ τὰ λεγτά. Φτάνει μόνο τὸ κόσμημα ποὺ θὰ ἀγοράσῃ νὰ τῆς χαρίσῃ μιὰ κατα-

πληκτικὴ γοητεία καὶ ἀμορφιά. Ἡ φιλαρέσκεια τῆς κοσμικῆς γυναίκας δὲν ἔχει ὄρια. Δὲν ἔχει ἄκρη. Δὲν ἔχει τέλος. Πάνω στὴν προσταθεῖα τῆς νὰ προσηυθεντῇ τὰ πὺδ πανκριβὰ κοσμήματα θὰ μηχανευτῇ χίλιους δυὸ τρόπους γιὰ νὰ βρῇ τὰ λεγτά. Ἀν χρειασθῇ θὰ ἐργασθῇ σκληρά. Θὰ ἐργασθῇ ὅχι ὀκιάωρα, ἀλλὰ καὶ εἰκοσιπεντάωρα. Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖο. Τὸ πρῶτο εἶναι ἄλλο. Ἀν ὁ πατέρας τῆς εἶναι πλούσιος θὰ τοῦ δημιουργήσῃ χίλιες δυὸ σκηνές γιὰ νὰ ἀποσπάσῃ τὸ ποσὸ ποὺ κοστίζει τὸ κόσμημα, τὸ ὅποιον ἔβαλε σὺ μναλό τῆς νὰ πάρῃ. Θὰ ἀσκήσῃ ψυχολογικὴ βία. Θὰ παρακαλέσῃ. Θὰ κλάψῃ. Θὰ πεισμάσῃ. Θὰ «μονιρῶσῃ». Θὰ κάρῃ τὴν ἄρρωστη. Ἡ ἀκατανίκητη φιλαρέ-

τον. Ὑπάρχουν θεῖοι νόμοι, ποὺ κανονίζουν τὰ ὄρια, σὶὰ ὅποια ἐπιτρέπεται κανεὶς νὰ κινήται. Τὸ ἱεαῖνο προχωρεῖ σταθερὰ θὰ κινήται πάνω σὶς ῥάγες του. Ἐξω ἀπ' αὐτὲς ὑπάρχει ἐκτροχιασμός, συμφορὰ. Σὲ κάθε ἐνέργειά μας ἡ «ἀδάμαντίνη σιάδμη» ἔχει νὰ μᾶς ὑποδείξῃ καὶ τὴν ὁδὴν, τὴν εὐθεῖαν θέσῃ. Σὲ μᾶς ἐναπόκειται πιά, νὰ κάνουμε καλὴ χρῆσιν τῆς ἐλευθέρως βουλήσεώς μας καὶ νὰ συμμορφωθοῦμε πρὸς τὶς θεῖες ὑποδείξεις.

Προσέξτε π.χ. δύο θεμελιώδη ζητήματα, σὶὰ ὅποια ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς δίνει ἀσφαλὴ καθοδηγία. Εἶνε ὁδηγὸς σὶὸ ζήτημα τοῦ γάμου. Ὅταν οἱ Ἰσραηλῖται μπήκαν στὴν Χαναάν, ὁ Κύριος τοὺς ἔδωκε ὁδηγία γιὰ τοὺς εἰδωλολάτρες. «Οὐδὲ μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτοὺς. Τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήψῃ τῷ υἱῷ σου» (Λευτερον. 7, 3). Ἡ ἱδια ἀπαγόρευση μετεφέρθη καὶ σὶὸς Χριστιανούς, διὰν τοὺς ἐλέχθη νὰ τελοῦν γάμον «μόνον ἐν Κυρίῳ» (Α' Κορ. 7, 39).

Γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν ἔχει ἐπίσης τὴν ὑποδείξεις του ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἀς, τὶς ἀκούσουμε. «Καὶ ἔσαι τὰ ῥήματα

ταῦτα, δὸα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου καὶ προδιδάσεις αὐτὰ τοὺς υἱούς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ καὶ κοιταζόμενος καὶ διανιστάμενος» (Λευτερον. 6, 6-7).

Ἀγαπητοὶ μας ἀναγνώσται! Ὁ προφήτης Ἰερεμίας κάποτε ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ Θεὸ εἶπε πὼς ξέρεῖ, διὰ ὁ δρόμος τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐξαγιάται ἀπ' τὸν ἄνθρωπο, ἀλλ' ἀπ' τὸν Παντοδύναμο Κύριο: «Οἶδα, Κύριε, διὰ οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύεται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ» (Ἰερμ. 10, 23). Ἡ πνεῖδα, λοιπόν, ὑπάρχει. Εἶνε ὁ νόμος τοῦ Ἐδωγγελίου. Ἡ «ἀδάμαντίνη σιάδμη» μᾶς ἔχει δοθῇ. Εἶνε ἡ Ἀγία Γραφή. Ἀς τὴν κρατᾶμε σὶὰ χέρια σὸν ἀσφαλὴ ὁδηγὸ. Ἀς τὴν κρατᾶμε σφιχτά. Καὶ σὶὸ ἐρώτημα τῶν ἀνθρώπων «Τί κρατᾶτε σὶὰ χέρια σας;» ἂς ἀπαντοῦμε μετὰ σταθερότητα, μετὰ ἀκράδαντη πεποίθησιν: «Κρατοῦμε, κύριοι, ἀδάμαντίνην σιάδμη»!

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

σκεια την οδηγεί σὲ ἐνέργειες καὶ πράξεις κοσμικὰς καὶ γελοῖες. Μηχανεύεται τρόπους καὶ ἐπινοῶνται νὰ φέρῃ σὶδ φιλότιμο τὸν πατέρα της γιὰ νὰ τῆς κἀνῃ τὴ μεγάλη χάρι. Νὰ τῆς πάσῃ τὸ κόσμημα ποὺ θέλει.

Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται μεγάλη «κατανόησις» γιὰ τὰ κοσμήματά της εἶναι ὁ ἀρραβωνιαστικὸς της. «Ἀλωνίζω» κυριολεκτικὰ τὸν ἀρραβωνιαστικὸν της. Ἐκμειαλλεύεται τὴν ἀγάπην του, τὴν ἀδυναμία του καὶ τὸν κάνει δ,τι θέλει. Τοῦ ζητεῖ δῶρα πολλά. Κοσμήματα ἀκριβὰ. Μάλιστα τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου σημειώνει τὰ μεγαλύτερα ρεκόρ ἢ ἀρραβωνιαστικὰ σὲ κοσμήματα. Οἱ γαμπροὶ γίνονται τότε οἱ μεγαλύτεροι γενναιοδωροί. Ἄν τυχαῖν νὰ εἶναι παιδιὰ ἐφοσιωτῶν δίδουν ἀμύθητα ποσὰ γιὰ νὰ ἐκανοποιήσουν τὴ φιλαρέσκεια τῆς ἐκλεπτῆς τους. Ἐκατομυρία λεπτά.

Τὰ κοσμήματα δὲν ἔχουν τελειωμό. Δὲν εἶναι ἓνα καὶ δύο. Εἶναι πολλά. Καὶ μὲ τὸν καιρὸ γίνονται περισσότερα. Περισσότερα δ,χι μόνον σὶδ εἶδος τους, ἀλλὰ καὶ σὶδ σχήμα τους. Οἱ μεγάλοι ἐπιτήδευτοι, οἱ καιροσκόποι, οἱ δημιουργοὶ τῆς μόδας, ἀλλάζουν σχέδια καὶδε τόσο γιὰ νὰ μὴ ἀφήσουν δραχμὴ σὶδ πορτοφύλιον τῶν γυναικῶν. Κοσμήματα πολλά. Κοσμήματα γιὰ τὸ λαμπρό. Κοσμήματα γιὰ τὰ αὐτιά. Κοσμήματα γιὰ τὰ χέρια. Κοσμήματα γιὰ τὰ πέτα. Γιὰ τὸ λαμπρὸ τὰ περιδέρατα. Ὅχι μόνον ἓνα περιδέρατο, ἀλλὰ δύο καὶ τρεῖς. Ὅσα παίρνει ὁ χώρος. Περιδέρατα ἀπὸ κογχίλια, δόντια ζώων, νομίσματα, φλουριά, κοράλλια, μαργαριτάρια, διαμάντια. Γιὰ τὰ αὐτιά τὰ σκουλαρίκια. Ἀκριβὰ καὶ αὐτά. Ὑπάρχουν σκουλαρίκια ἀπὸ διαμάντια ποὺ κοστίζουν πολλές χιλιάδες δραχμῆς. Γιὰ τὰ χέρια τὰ δραχιόλια. Καὶ σὶδ δύο τὰ χέρια. Καὶ πολλὰ δραχιόλια μαζί. Ἀπὸ ἓνα καὶ δύο σὶδ κάθε χέρι μέχρι τρεῖς καὶ τέσσαρα. Καὶ ἀκριβὰ καὶ αὐτά. Ὅσο τὰ περιδέρατα καὶ τὰ σκουλαρίκια. Γιὰ τὰ πέτα οἱ καρφίτσες. Δυὸ καρφίτσες καὶ περισσότερες. Καρφίτσες μὲ ποικίλες παραστάσεις. Μὲ ἔντομα, μὲ ζῶα καὶ ἄλλα. Ὅ,τι σκεφθῇ ἡ μόδα. Ὅ,τι σχεδιάσῃ ἐκεῖνη. Ἡ γυναῖκα δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιδράσῃ. Δὲν ἔχει τὴ δύναμιν νὰ ἀντιδράσῃ. Δὲν ἔχει δική της πὰ θέλησιν. Εἶναι δοῦλη.

Στολισμένη θέλει τὴ γυναῖκα ἡ κοσμικὴ μόδα. Στολισμένη θέλει καὶ ἡ χριστιανικὴ

μόδα τὴ γυναῖκα, τὴ Χριστιανή, τὴν πιστὴν γυναῖκα. Ἀλλὰ ὄχι μὲ τέτοια κοσμήματα. Ὅχι μὲ περιδέρατα, σκουλαρίκια καὶ δραχιόλια. Μὲ ἄλλα περιδέρατα. Μὲ ἄλλα σκουλαρίκια. Μὲ ἄλλα δραχιόλια. Μὲ ἄλλα κοσμήματα. Μὲ κοσμήματα πνευματικὰ. Μὲ στολίδια ψυχικά. Σ' αὐτὸ διαφέρει ἡ κοσμικὴ μόδα ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ. Ἡ κοσμικὴ μόδα θέλει τὴ γυναῖκα ὁμορφὴν ἐξωτερικὰ. Ἡ χριστιανικὴ ὁμορφὴν τὴν θέλει ὁμορφὴν ἐσωτερικὰ. Ὅμορφη στὴ ψυχὴ, στὴν καρδίαν, σὶδ χαρακτῆρα. Ἐξωτερικὸ στολίδι γιὰ τὴ Χριστιανὴ γυναῖκα ἀρκεῖ ἓνα καὶ μόνον. Τὸ δακτυλίδι. Κ' αὐτὸ γιὰτὶ κρύβει ἓνα μυστικόν, χριστιανικὸν συμβολισμὸν, τὸ δακτυλίδι. Συμβολίζει τὸν ἀκατάλυτον δεσμὸν μὲ τὸν σύζυγον ποὺ παντρεύεται. Τὸν ψυχικὸν τοὺς δεσμὸν. Καὶ κατὰ περισσότερον. Τὸ δεσμὸν μὲ τὸ Θεόν. Αὐτὸ τὸ νόημα εἶχε τὸ δακτυλίδι ποὺ ἔδωκε ὁ πατέρας τῆς παραβολῆς τοῦ ἀσώτου νιόστ, σὶδ ἄσωτο παιδί του. Τὸ θεῖον δεσμὸν. Τὸν οὐράνιον καὶ ἀγγελικὸν δεσμὸν. Γι' αὐτὸ πρόσταξε τοὺς δούλους καὶ εἶπε: «Καὶ ὁρίτε δακτυλίων εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ» (Λουκ. 15, 22).

Ἐξωτερικὸν κόσμημα γιὰ τὴ γυναῖκα εἶναι μόνον τὸ δακτυλίδι. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι ἐσωτερικά, ψυχικά, πνευματικά. Καὶ ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ γνωρίσουμε ἓνα - ἓνα ἀπὸ τὸ ἐπόμενον φύλλον μας.

B. Α. Ψ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἀρχιμανδρίτου Ἰωανν. Γ. Καραχρήστου: Ὁ πύρινος προφήτης. Σελίδες 56 Κιλκίς 1973.

Παναγιώτου Ν. Σιμωνιᾶ Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου: Ἀπὸ τὸν νόμο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Σελίδες 96 Θεσσαλονίκη 1973.

Γεωργίου Χ. Λιλλῆ: Οἱ αἰρετικοὶ καὶ ἡμεῖς. Σελίδες 100 Κόρινθος 1972.

ΔΩΡΕΑΙ

Ἡ συνταξιούχος διδασκάλισσα Ἀνγὴ Κάλφρογλου προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος δραχμὰς χιλίας (1.000).

Ἐπίσης ἡ κ. Μαρία Παπαδοπούλου προσέφερε δραχμὰς πεντακοσίας (500) εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της Ἰωρδάνου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐχαριστεῖ θερμῶς.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ μόνη ἐπιτακτικὴ καὶ πρακτικὴ ἐνέργεια

Εἰς ἄλλους τομείς τοῦ κοινωνικοῦ οἴου ἡ σύγχυσις καὶ αἱ ἀλληλοσυγκρούμεναι ἐνέργειαι τῶν φορέων ἐξουσίας τινὲς εὐρίσκουν ἰσως κάποιαν ἐπιεικὴ κρίσιν ἐκ μέρους τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς οἱ μικροεγωῖσμοι καὶ φιλοσοφίαι, αἱ προσωπικαὶ ἐπιεικῶς καὶ οἱ ἰδιότητες σκοποὶ διασαλεύουν ἀναμφιδόλως τὴν κοινωνικὴν ἰσορροπίαν καὶ δημιουργοῦν δύσκολα προβλήματα. Παρὰ ταῦτα ἡ κοινωνία ἀφήνει χώρον διὰ συγκατάθεσιν διότι δὲν παραστέλλει τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἀνθρώπων, ἡ ὁποία αὐξάνει ὅσον οἱ φορεῖς ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ φωτός καὶ τῆς ἀληθείας.

Δὲν ἀντιμετωπίζονται ὅμως μὲ τὴν αὐτὴν συγκατάθεσιν καὶ ἐπιεικίαν ἡ δημιουργηθεῖσα ἐκκλησιαστικὴ σύγχυσις καὶ αἱ ἐμφανιζόμεναι ἀλληλοσυγκρούμεναι ἐνέργειαι τῶν φορέων ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας. Τοὺς ἐκπροσωποῦντας τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα ὁ λαὸς ἐν τῇ συνόλῳ τοῦ τοῦ θεωρεῖ ὅτι ἔχουν ξεπεράσει τὸ στάδιον τῶν ἰδιοτελῶν καὶ προσωπικῶν ἀδυναμιῶν καὶ τοὺς θέλει ὡς ποιμένας συγκροτημένους πνευματικὰ καὶ ἱκανοὺς νὰ διασκεδάζουν πᾶσαν σύγχυσιν καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀδυναμίαν μὲ πνευματικὰ μέσα. Τοὺς θέλει ὅχι μόνον νὰ φαίνονται, ἀλλὰ καὶ νὰ εἶναι «ἐπιστολὴ Χριστοῦ γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη».

Βεβαίως εἰς τὴν πορείαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς ἐνεφανίσθησαν διχασταί, ἀντιθέσεις καὶ ἄλλαι καταστάσεις ἀποκαλύπτουσαι σύγχυσιν καὶ ταραχὴν. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας διεδραμάτισε τὸν ρόλον του. Ὅσοι ἀπὸ τοὺς πιστοὺς συνέλαβον τὸ γόημα τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἀποστολῆς τῶν ἐπραξάν τὸ καθήκον των, ὅπως ἦτο ἀναγκαῖον. Ἐδοήθησαν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς συγχύσεως καὶ εἰς τὴν λύσιν τῶν ἀναφυέντων προβλημάτων θετικῶς. Ἀποστραφέντες πὰς μὴ κανονικὰς ἐνεργείας τῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν τῶν κατέφυγον εἰς τὸν μόνον

Διδάσκαλον, τὸν Θεὸν καὶ δι' εἰλικρινῶν ἱκετευτικῶν προσευχῶν ἐζήτησαν τὴν ἐπέμβασιν Αὐτοῦ. Οὕτω διελύθησαν πάντοτε τὰ σκότη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ τὸν δρόμον ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Καὶ εἰς τὴν παρούσαν ἐκκλησιαστικὴν σύγχυσιν οἱ πιστοὶ καλοῦμεθα νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸν Θεόν, τὸν δίκαιον κριτὴν, καὶ δι' ἱκεσιῶν καὶ δεήσεων πρὸς Αὐτόν, ἵνα ἀποκαταστήσῃ τὴν ἡρεμίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐπιβάλλεται νὰ τελεσθῶν εἰς ὁλκληρον τὸν ἐλλαδικὸν καὶ ὀρθόδοξον χώρον εἰδικαὶ ἱκετευτικαὶ συνάξεις, ἵνα τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ λάμπῃ εἰς τὸν χώρον τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ σύγχυσις διαλυθῇ καὶ ἡ γαλήνη ἐπικρατήσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν.

Ἡ ἀναζήτησις τῶν αἰτίων

Ἡ δημιουργηθεῖσα ἐκκλησιαστικὴ ἀναταραχὴ τῶν τελευταίων μηνῶν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ παρακινήσῃ τοὺς φορεῖς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας διὰ τὴν ἀνέυρεσιν τῶν αἰτίων. Προσεκτικὴ μελέτη τοῦ πράγματος καὶ ἀνευ προκαταλήψεων καὶ προσωπικῶν ἐμπαιθειῶν ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος θὰ δηγῇ-σουν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡρεμίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Αἱ φωναὶ τῶν ὀλίγων θὰ πρέπῃ νὰ ἀκούωνται. Ἀντήχησεν ἡ ἔρημος τοῦ Ἰορδάνου ἐκ τοῦ «μετανοεῖτε». Ἦτο φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀλλὰ φωνὴ πόνου καὶ ἀγωνίας. Ὅσα «φανταχτερά» σχέδια ἀνορθώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ ἀν προβληθῶν, ὅταν ὑστεροῦν εἰς γνησιότητα καὶ πνευματικὸν καταρτισμὸν θὰ καταλῇ-σουν εἰς ἀναταραχὴν. Οἱ πιστοὶ ὀφείλου νὰ κρατοῦν ὅ,τι ὠραῖον προβάλλεται, νὰ τὸ ἐπαινοῦν καὶ νὰ τὸ ἐφαρμόζουν. Ἡ «Ἀπολύτρωσις» πάντοτε ἐπῆνεσε τὸ ὠραῖον, τὸ δυναμικόν, τὸ ὀρθόδοξον, ἀλλὰ καὶ μετὰ παρηγορίας ἐπεσήμανε τὸ ἄτονον, τὸ ἀναμικτὸν καὶ κίβδηλον καὶ ἐπρότεινε τὴν ἀναζήτησιν τῶν αἰτίων τῆς ἐκάστοτε ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως. Ἔτσι δὲν ἐγίνεν ἀπλῶς κριτής, ἀλλὰ καὶ θετικὸς σύμβουλος

εις υποδείξεις προς άνθρωπιν της εκκλησιαστικής ζωής. Ἡ διαπίστωση της αδήσσεως τῶν πάσης φύσεως αἱρετικῶν καὶ ἐχθρῶν τῆς ὀρθοδοξίας προκαλεῖ ψυχικὴν ἀγωνίαν εἰς τὰ μέλη της καὶ ἡ φωνὴ της θά ἐντείνεται ἕως οὗτου ἢ Ἐκκλησία ἀναλάβῃ δραστικὰ μέτρα κατὰ τῶν πολυμῶν αὐτῆς.

Οἱ διὰ Χριστὸν ἀγωνισταί

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ εἶναι τίμοι οἰκογενειάρχαι, ἐργατικοὶ ἐργάται, πρόθυμοι ὑπάλληλοι, οἱ ὅποιοι χαρακτηρίζονται, καὶ δικαίως, ὡς ἀγωνισταί τῆς ζωῆς. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἡγέται αὐτῆς, ποὺ θέλουν νὰ βαδίσουν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν προκατόχων των. Ἐκεῖνοι ὡς ἀθληταί τῆς πίστεως ἀντέδρασαν πρὸς πᾶσαν κοσμικὴν ἐξουσίαν, ἤλεγξαν ἰσχυροὺς παράγοντας τῆς πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἡργάσθησαν μετ' ἀφοσιώσεως εἰς τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον, ἔσωσαν ψυχὰς ἐκ θεαίου πνευματικοῦ θανάτου, περιεφρόνησαν τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἀνωτέρας πνευματικῆς ζωῆς, ἡγωνίσθησαν μετ' ἐπιμονῆς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν ζωὴν τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας. Καὶ ὅμως οἱ ἀγωνισταί αὗτοί τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐχαρακτηρίσθησαν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τῆς ἀδιαφορίας καὶ τοῦ καυροσκοπισμοῦ τρελλοί. «Μαίνη, Παῦλε», εἶπε ὁ Φῆστος πρὸς τὸν ἀπόσ. Παῦλον. Ὁ Μ. Ἀντώνιος ἔλεγεν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ποὺ θὰ κρατοῦν Εὐαγγέλιον, θὰ θεωροῦνται τρελλοί. Καὶ ὁ σοφὸς καὶ θεὸς εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν νοῦν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μίαν ὁμίλιαν τοῦ τὴν ἀρχίζει μὲ τὰς λέξεις — μαίνονται μανίαν ἱεράν, ὅταν βλέπω νὰ καταπατῶνται τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας —. Ἡ μανία καὶ τρέλλα αὐ-

τὴ ἦτο στέφανος καὶ τιμητικὸς τίτλος διὰ τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ἀληθείας. Τὸν τίτλον αὐτὸν ἀπένευεν καὶ εἰς τὸν γνωστὸν ἀνὰ τὸ πανελλήνιον καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἀγωνιστὴν τῆς Ὀρθοδοξίας ἐπίσκοπον Φλωρίνης π. Αὐγουστίνον προφορικῶς καὶ γραπτῶς πρόσωπα, τὰ ὅποια δὲν ἀποκαλύπτουν σαφῶς τὰς θρησκευτικὰς των πεποιθήσεις οὔτε τοποθετοῦν τὸν ἑαυτὸν των ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἀλλὰ ὅσον τρελλοὶ δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν σήμερον οἱ ἀπ. Παῦλος, Μ. Ἀντώνιος, Ἰωάννης Χρυσόστομος καὶ τόσο ἄλλοι, τόσο καὶ ὁ ἀγωνιστὴς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας π. Αὐγουστίνος Καντιώτης.

Ὁ δίκαιος ὁφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ

Ἀπὸ τὴν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 356/1973 τοῦ περιοδικοῦ «Χριστιανικὴ Σπίθα» ἀπάντησιν τοῦ σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φλωρίνης π. Αὐγουστίνου Καντιώτου πρὸς τὸν τέως Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Θεοφ. Παπακωνσταντίνου πολλὰ πληροφρεῖται ὁ εὐσεβὴς λαὸς διὰ τὴν ἀσυνέπειαν προσώπων, τὰ ὅποια εἶχον ἀναλάβει τὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεότητος. Ἦτο ἀπαραίτητος μὲν τοιαύτη ἀπάντησις ἐκ μέρους τοῦ γνωστοῦ διὰ τοὺς ἀνιδιοτελεῖς πνευματικούς ἀγωνὰς ἐργάτου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας σεβ. Φλωρίνης. Οἱ ἐργαζόμενοι μὲ εὐλικρίνεια ποθοῦν νὰ ἡμολογῇται ἡ ἀλήθεια. Γνωρίζουν θεβαίως οἱ ἀγωνισταί ὅτι αἱ σκοτειναὶ δυνάμεις συσπειροῦνται διὰ νὰ ἐπιτύχουν τοὺς σκοποὺς των. Ἀλλὰ ὑπεράνω ὅλων εὐρίσκεται ὁ δίκαιος Κριτής. Αὐτὸς θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ γίνῃ ὅ,τι εἶναι συμφέρον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τοὺς ἀγωνιστάς. «Ἐστὶ δικῆς ὁφθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ὁρᾷ».

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ἀρθροφύλλον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἑκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Τηλ. 70-630 Θεσ/κη
Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοποδίου 19, Θεσ/νίκη
Ἑτησίᾳ συνδρομή: Ἑσωτερικὸς δαχ. 20 — Ἐξωτερικὸς δαλλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη
ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ἰούλιος 1973

Ἀριθ. φύλλον 331

ΠΩΣ ΕΙΔΕΝ Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ

Ἐπερφηφανεύθη ὁ ἄνθρωπος διότι μὲ τὰς γνώσεις καὶ τὴν θερμότητα τῆς καρδίας ἐδημιούργησεν ἕνα σπουδαῖον πολιτισμόν, τὸν ὁποῖον προσεπάθησε νὰ τὸν μεταλαμπαδεύσῃ εἰς ὁλόκληρον τὸν πλανήτην. Μεθυσμένος ὅμως ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτὴν δὲν ἐπρόσεξε τὰς ἀδυναμίας του. Ἔτσι εὐρέθη ἐνώπιον συγκλονιστικῶν ἀντιθέσεων, συγκρούσεων καὶ ἀντιδικῶν, αἱ ὁποῖαι συνέτριψαν ἠθικὰς ἀξίας, ἐποδοπάτησαν δικαιώματα καὶ ἐτραυματίσαν ἀνθρώπους καὶ εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τὴν ψυχὴν. Ὑπάρχουν δίσπλα μᾶς ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν τὴν τραγικότητα τῶν καταστάσεων, τὴν ἐνδημιοῦνται μὲ τρόπον καὶ δὲν θὰ ἦθελον ποτὲ νὰ ἐπαναληφθῇ μία τόσον καταστρεπτικὴ περίοδος ὥς ἡ τελευταία περίοδος τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου.

Ὅλοι αἰσθανόμεθα, ἔστω καὶ ἂν πολλοὶ δὲν ἔζησαν αὐτὰς τὰς θλιβεράς στιγμὰς, τὴν ἀναγκαιότητα δημιουργίας μιᾶς συγκροτημένης ἠθικῆς κοινωνίας. Ὅλοι μᾶς, ἐνδομύχως, θέλομεν οἱ συνάνθρωποι μᾶς νὰ γίνωιν ἠθικαὶ προσωπικότητες. Νὰ φθάσουν ὅλοι τὸν βαθμόν ἡθικῆς συγκροτήσεως καὶ πνευματικῆς ὀριμότητος « τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ », ὅπως τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴν του (4, 13).

Εἶδεν ἡ ἐποχὴ μᾶς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀνεγείρῃ τοίχους καὶ νὰ τοὺς κρημνίσῃ. Τὸν εἶδε νὰ παλαίῃ μὲ τὸν ἑαυτὸν του, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην καὶ μὲ τὴν ἀδόμαστον φύσιν. Τὸν εἶδε νὰ φρονεῖ, νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ μισῇ. Τὸν εἶδε νὰ χαμογελᾷ, νὰ παιζῇ μὲ τὰ λουλούδια καὶ νὰ κλαίῃ. Τὸν εἶδε πληγνόμενον, ἀδύναμον, φοβισμένον, μόνον του..... Καὶ τοῦ λέγει δυνατά: " Ἀνθρώπε μου, μὴ μένης μόνος σου. Στρέψε τὸ βλέμμα σου γύρω, ἐντὸς καὶ πρὸς τὰ ἀ-

νω· θὰ ἴδῃς Ἐκεῖνον, τοῦ ὁποῖου ἡ παρουσία ἐνδυναμώνει, φωτίζει, ὀδηγεῖ, παρηγορεῖ. Θὰ ἴδῃς τὸν Θεόν.

Μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ οἱ ἄνθρωποι δόλον τῶν ἱστορικῶν σχημάτων ἀντιμετώπισαν ὅλας τὰς δυσκολίας τῆς ζωῆς καὶ τῶν περιστάσεων. Ἠγάπησαν τὴν ζωὴν καὶ τὰς ὠραιότητάς της, ἔκλαψαν ἀπὸ εὐτυχίαν καὶ ἐβόδι-σαν τὴν πορείαν τῆς ζωῆς χωρὶς φόβους καὶ δισταγμούς. Εἶδον τὸν θάνατον ὥς τὴν γέφυραν διὰ τὴν αἰωνίαν χαρὰν.

Τρέχουν οἱ ἄνθρωποι νὰ εὕρουν τὴν χαρὰν εἰς τὰ πράγματα τοῦ κόσμου. Προσπαθοῦν νὰ θεμελιώσουν αὐτὴν τὴν ἀναζητήσιν εἰς ὑπαρξιακὰς φιλοσοφικὰς θεωρίας. Ἀναζητοῦν, ἐνῶ ὁ Θεὸς εἶναι δίσπλα τοὺς. Μία εὐλικρινὴς προσευχὴ, ἕνας καλὸς λόγος, μία καλὴ πράξις, ὀλίγοι σκέψεις δοθῆναι, μία ἐμπρακτος ἔκφρασις τῆς πίστεως πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ Δημιουργοῦ ἀποτελοῦν τοὺς κρίκους τῆς ἀλυσίδος διὰ τὴν σύνδεσιν τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ πληροφορηθῇ ὁ ἄνθρωπος ὅτι θὰ εἶναι εὐχαριστημένος διαρκῶς, ἐὰν ἀναθέτῃ τὰ πάντα εἰς τὴν θεῖαν Πρόνοιαν, ἐὰν ἀποφεύγῃ τὴν ἀνυπομονησίαν καὶ τὴν ἀνησυχίαν καὶ ἐὰν ἐπαναπαύεται εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφων πρὸς τοὺς Φιλιππησίους (4, 12) τονίζει τὴν ἀφέλειαν τὴν ὁποῖαν ἀπεκόμειν ἀπὸ τὰς δυσκόλους περιστάσεις. Ἐμαθε καὶ νὰ ὑποφέρῃ τὰς στερήσεις καὶ νὰ μὴ κλονίζεται ἀπὸ τὰς περιστάσεις καὶ ἐμνήθη εἰς τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα διδάσκουν αἱ δοκιμασίαι.

Ὁ ἄνθρωπος θὰ εἶναι ἡρεμος, ἐὰν συνηθίσῃ εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι καθεὶς πράξις του πρέπει νὰ γίνηται διὰ τὸν Θεόν καὶ ὅτι πᾶσα σκέψις

του νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὸ πῶς θὰ συγκροτηθῇ πνευματικῶς ἐν Χριστῷ. Ἡ ἐξάσκησις πνευματικῆς συγκροτήσεως θὰ γίνεται ἐπὶ παντὸς πράγματος τὸ ὁποῖον ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς δι' ἕνα ἕκαστον. Συμβαίνει νὰ δαπανᾷ ὁ ἄνθρωπος τὸν χρόνον τῆς ζωῆς του εἰς πράγματα διάφορα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δίδει ὁ Θεός. Αὐτὸς ἄλλως τε εἶναι καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον μένουν οἱ ἄνθρωποι μακρὰν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ πιστὸς πρέπει συνεχῶς νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Θεὸν ὅτι δύναται νὰ λάβῃ τὰ πάντα παρ' Αὐτοῦ, ὅτι τίποτε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἀσήμενον διὰν φέρῃ τὴν ἐπιγραφὴν «Πρὸς χάριν σου» καὶ τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἶναι καθαρὸν καὶ νὰ λάμπῃ. Μὲ τὰς προϋποθέσεις αὐτὰς ὁ ἐργάτης μετατρέπει καὶ τὴν πλέον κουραστικὴν ἐργασίαν εἰς ἱερὰν ἀποστολήν, ὁ ἐργοδότης ἐκτελεῖ τὸ ἔργον του ὡς θεῖαν ἐργασίαν, ὁ ἐπιστήμων θεωρεῖ τὰς ἐπιστημονικὰς του ἐπιτεύξεις ὡς μηνύματα ὀδηγοῦντα εἰς τὴν ἀρετὴν, ὁ κληρικὸς ἐντάσσει τὸ πνευματικὸν του ἔργον εἰς τὰ λυτρωτικὰ προσκλητήρια.

Ὅ,τι ἐγγίζει ὁ Θεὸς εἶναι θεῖον καὶ ὅ,τι ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ εἶναι λίθος πολυτίμος. Πολυτίμους λίθους ὀφείλουν οἱ πιστοὶ νὰ σιλλέγουν μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου συμβαίνουν ἀδικήματα καὶ ἀναγρίθυτοι περιπέτεια περιέχουσαι σπέρματα ἡρωϊσμοῦ. Αἱ περιπέτεια παρέρχονται καὶ μαζί των καὶ οἱ ἡρωϊσμοί. Μερικαὶ ὁμῶς πράξεις ἔμειναν ὡς ὀδηγοὶ εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἡ προᾶξις τῆς Σαμαρείτιδος νὰ διακηρύξῃ τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ, τῆς ἁμαρτωλῆς γυναικὸς νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ μὲ μύρον, τοῦ Ζακχαίου νὰ συναντηθῇ μὲ τὸν Σωτῆρα μὲ ἀπλότητα ἔχει καὶ αἰώνιον μεγαλεῖον, διότι φανερώνουν τὴν κατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ πιστὸς Χριστιανὸς δὲν ἀναζητεῖ τί τοῦ εἶναι ἀρεστὰ καὶ συμφέροντα, ἀλλὰ ἐπιδιώκει τὰ συντελοῦντα εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ πλησίον του. Ὅ,τι ἀρέσει εἰς τὸν Θεὸν καὶ προάγει τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ συνανθρώπου του πρέπει νὰ εἶναι τὸ σύνθημα τοῦ ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ. Μόνον ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἡ ἀνίπτωξις πνεύματος κοινωνικῆς συνεργασίας μετὰ τοῦ πλησίον θὰ ἀναδείξουν πνευματικῶς τὸν ἄνθρωπον. Τότε ἡ ἐποχὴ μας δὲν θὰ δλέπῃ

τὸν χωρὶς προσωπικότητα ἄνθρωπον, ἀδύναμον, κουρασμένον, ἀπροσάρμοστον καὶ πνευματικὰ τραυματισμένον, οὔτε θὰ ἐκπλήσσεται διὰ τὴν ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν του εἰς ὅλας τὰς συναλλαγὰς καὶ συναναστροφὰς του, οὔτε θὰ διερωτᾷται διατὶ ἀπεξενώθη ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ θεῖον δρῶμα, οὔτε ἀντιφατικὴ καὶ παρὰξενος θὰ εἶναι ἡ διαγωγὴ του. Ἀλλὰ θὰ τὸν δλέπῃ ὡς τέκνον τοῦ Θεοῦ εὐχαριστημένον, δραστήριον, ἐνδοκισίωδη, πιστόν, εὐλοκρινῆ, εὐσεβῆ, ἐνάρετον. Αὐτὴν τὴν ἐντολήν δίδει ὁ ἀπ. Παῦλος διὰ τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς του. Ἐπιδιώκετε μὲ ζῆλον τὰ χαρίσματα τὰ ὁποῖα παρέχουν μεγαλύτεραν ὠφέλειαν.

Δ. Β. Χ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

— Σ. Ν. Σάκκου: *Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ*. Βιβλίον πὸν δίδει τὴν δρθὴν λύσιν τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ὀρισμένων δυσκόλων χωρίων τῆς Κ. Διαθήκης. Ἀπαραίτητον βοήθημα διὰ κάθε μελετητὴν τῆς ἀγ. Γραφῆς, δηλαδὴ διὰ κάθε Χριστιανόν. Σελ. 272. Τιμᾶται δρχ. 40.

— Σ. Ν. Σάκκου: *ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ Κ. ΔΙΑΘΗΚΗΣ*. Ἐπίσης πολὺτιμον βοήθημα διὰ θεολόγους, ἱερεῖς, ἐπιστήμονας καὶ κάθε Χριστιανόν, διότι ἐξετάζει τὴν δρθὴν ἀπόδοσιν διαφόρων χωρίων τῆς Κ. Διαθήκης ἀπὸ ἀπόψεως μεταφραστικῆς. Σελ. 120. Τιμᾶται δρχ. 30.

— Π. Παναγιωτίδης: *ΟΙ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ*. Ἀναπτύσσει καὶ ἀναρεῖ κατὰ σαφὴ τρόπον ὅλας τὰς κακοδοξίας τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ μὲ ἀδιάσειστα ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς ἀγ. Γραφῆς. Εἶναι γραμμένον εἰς ἀπλὴν γλῶσσαν. Ἀπαραίτητον καὶ ἀκαταμάχητον ὅπλον παντὸς Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν αἵρετικῶν αὐτῶν. Σελ. 142. Τιμᾶται δρχ. 10.

— *ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΟΝ ΕΓΚΟΛΗΡΙΟΝ*. Μικρὸν εἰς σχῆμα τσέπης, ἐγκόλιον περιέχει κατὰ μεθοδικὸν τρόπον ὅλα τὰ χωρία τῆς Γραφῆς ἐναντίον τῶν αἵρετικῶν καὶ κυρίως τῶν Χιλιαστῶν. Σελ. 36. Τιμᾶται δρχ. 2.

Διὰ ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω ἀπευθύνεσθε εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀπολυτρώσεως» - Πλάτωνος 2 - Θεσσαλονίκης.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

38. 'Hσαῦ καὶ 'Ιακώβ (25, 19-26)

"Όταν ὁ 'Ισαάκ πῆρε τὴ Ρεβέκκα, ἦταν 40 ἐτῶν. Μέχρι τὰ ἐξήντα του, εἴκοσι χρόνια, ἡ Ρεβέκκα δὲν ἔκανε παιδιὰ, ὅπως καὶ ἡ Σάρρα, καὶ ὁ 'Ισαάκ δοκιμαζόταν σὰν τὸν 'Αβραάμ τὸν πατέρα του. Καὶ προσευχόταν στὸ Θεὸ γὰρ τοῦ δώσει παιδί. Κι ὁ Θεὸς μετὰ τὴ δοκιμασίαν ἐκπλήρωσε τὸν πόθον του. Ἡ Ρεβέκκα ἔμεινε ἐγκυὸς καὶ μάλιστα εἶχε διδύμα. Καὶ τὰ διδύμα μέσα τῆς σκιρτοῦσαν σὰ γὰρ πάλεθον. Αὐτὸ τὴν ἔβαλε σὲ ἀνησυχία. «Μπᾶ! τί γὰρ μοῦ συμβαίνει ἄραγε; ἔτσι θὰ πάω μέχρι τέλους;», ἔλεγε. «Καὶ τί σημαίνει αὐτό;». Καὶ πῆγε νὰ ρωτήσῃ τὸν Κύριον. Ὁ δὲ Κύριος τῆς εἶπε· «Δύο ἔθνη εἶνε μέσα στὴν κοιλίᾳ σου καὶ δύο λαοὶ θὰ θγαῶν ἀπ' αὐτήν· ὁ ἓνας λαὸς θὰ εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ἄλλο, ἀλλ' ὁ μεγαλύτερος θὰ γίνῃ δοῦλος τοῦ μικροτέρου». Κι ὅταν συμπληρώθηκαν οἱ μέρες τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς, γέννησε τὰ διδύμα. Βγῆκε ὁ πρῶτος τριχωτὸς καὶ κοκκινομάλλης, γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ρεβέκκα τὸν ὀνόμασε 'Hσαῦ. Τὸ δόνομα ἦταν λέξι πού σήμαινε Κόκκινος. Βγῆκε καὶ ὁ δεύτερος ἀμέσως μετὰ τὸν πρῶτον, πιάνοντας μάλιστα μὲ τὴν παλάμη του τὴν φτέραν τοῦ πρώτου. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ Ρεβέκκα αὐτὸν τὸν ὀνόμασε 'Ιακώβ, πού θὰ πῇ Πτερινστής. "Όταν γεννήθηκαν τὰ δύο παιδιὰ, ὁ 'Ισαάκ ἦταν 60 χρονῶν.

* * *

Πῶς ἡ Ρεβέκκα πῆγε καὶ ρώτησε τὸν Κύριον; Ἡ Γραφή λέει «ἐπορεύθη πυθέσθαι παρὰ Κυρίου» δηλαδὴ νὰ πληροφορηθῇ. Τὸ «πυνθάνομαι» εἶνε τὸ ρῆμα ἐκεῖνο, ἀπ' τὸ ὁποῖον ἐγῆκε καὶ ἡ λέξι πυθία. Ἄλλο βέβαιον ἀν' ἡ λέξι αὐτὴ μᾶς θυμίζει τὴν εἰδωλολατρίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, καὶ ἄλλο ἡ γενικὴ ἔννοια τοῦ ρήματος «πυνθάνομαι», πού σημαίνει ὅτι οἱ πιστοὶ τοῦ Θεοῦ τὸν ρωτοῦσαν μὲ κάποιον τρόπο γιὰ τὰ σοβαρὰ θέματα, καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἀπαντοῦσε. Μετὰ τὰ χρόνια τοῦ Μωυσέως οἱ Ἰσραηλίτες ρωτοῦσαν τὸν Κύριον διὰ μέσου τοῦ ἀρχιερέως πού φοροῦσε τὸ ἐφόδ'· θὰ δοῦμε

γι' αὐτὸ ἄλλοτε πολὺ παρακάτω. Ἐδῶ σημαίνει ἄραγε ὅτι ἡ Ρεβέκκα ρώτησε διὰ μέσου ἄλλου; Ἡ μήπως ἀπλῶς πῆγε σὲ ὀρισμένο ἱερὸ χῶρον καὶ ἔκανε θυσίας καὶ προσευχὰς ἡ ἴδια, καὶ πῆρε τὴν ἀπάντησιν ἡ ἴδια; Ἡ τὰ ἔκανε αὐτὰ διὰ μέσου τοῦ 'Ισαάκ, πού ἦταν «ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὀπίστου» σὰν τὸν πατέρα του τὸν 'Αβραάμ καὶ σὰν τὸν Μελχισεδέκ; Ἡ Γραφή δὲν τὸ ἔκρινε ἀναγκαῖον νὰ μᾶς πῇ αὐτὲς τῆς λεπτομέρειες. Μᾶς λέει μόνο ὅτι ρώτησε καὶ ὅτι πῆρε τὴν ἀπάντησιν πού πῆρε.

Τὸ ὅτι ἀπὸ τὴν κοιλίᾳ δύο λαοὶ ὁ Θεὸς ἔκρινε τὸν ἓναν ἀπὸ τοὺς διδύμους καὶ ἐλόγησε τὸν ἄλλο, εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ περιφημότερα παραδείγματα τοῦ προορισμοῦ. Ὅχι τοῦ ἀπολύτου προορισμοῦ πού φαντάστηκαν μερικοὶ αἰρετικοί, ἀλλὰ τοῦ προορισμοῦ πού ἔχει σχέσιν μὲ τὴν παντογνωσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν δεσμεύει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ τὸ θέμα τῆς θείας ἐπιλογῆς ἀνάμεσα στὸν 'Hσαῦ καὶ στὸν 'Ιακώβ τὸ ἀναπτύσσουν θεόπνευστα καὶ ὁ προφήτης Μαλαχίας (κεφ. 1) καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Ρω κεφ. 9). Ἐνῶ ἀκόμη οἱ γενάρχες ἦταν ἐμβρυα, ὁ Θεὸς διάλεξε καὶ τὸν ἄντρα καὶ τὸ ἔθνος πού ἐγῆκε ἀπ' αὐτόν, καὶ ἀπέρριψε τὸν ἄλλο καὶ τὸ ἔθνος του. Δὲν ἀδίκησε τὸν ἓνα, οὔτε ἔκανε χατήρι στὸν ἄλλο. Ἀπλῶς ἤξερε πῶς θὰ ζήσουν καὶ πῶς θὰ φερθοῦν, καὶ διάλεξε τὸν πιστότερον καὶ καλύτερον. Αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν ἐλευθερίαν ἐκδήλωσι τῶν δύο θὰ μᾶς ἐξιστορήσῃ ἀμέσως παρακάτω.

Ἐδῶ βλέπουμε τὴ Ρεβέκκα νὰ ὀνομάζῃ τὰ παιδιὰ τῆς, ὅπως ἔκαναν καὶ ἡ Ἑῶα καὶ ἡ Σάρρα. Ἐτσι συνήθιζαν οἱ πανάρχαιοι· ἔβαζε τὸ ὄνομα τῶν παιδιῶν ἡ μητέρα. Καὶ τὸ ἔβαζε τὴν ὥρα πού γεννοῦσε τὸ παιδί, μόλις ἔθγαينه καὶ τῷδελεπε ἡ μητέρα. Ἀμέσως μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ἡ λεχώνα ἔλεγε κάτι γιὰ τὸ παιδί, ἓνα σχόλιο γιὰ τὸ πῶς βλέπει τὸ παιδί καὶ τί συναισθάνεται· καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ σχόλιο, ἀπ' τὴ σπουδαιότερη λέξι του, ἔθγαينه τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ. Ἡ Ἑῶα π.χ., μόλις γέννησε τὸν Κάιν, εἶπε· «Ἀπόκτησα ἄνθρωπον μὲ

τῇ βοήθειᾳ τοῦ Θεοῦ» καὶ τὸ παιδί ὀνομάστηκε Ἀπόκτημα, δηλαδὴ Τέκνο· αὐτὸ θὰ πῇ Κάιν. Ἡ δὲ Σάρρα πού ὑπέφερε γιὰ τὴ στειρότητά της, μόλις γέννησε τὸν Ἰσαάκ, εἶπε: «Χαρὰ καὶ γέλιο μου ἔδωσε ὁ Θεὸς στὰ γεράματά μου· ὅλοι θὰ μὲ συγχαροῦν τώρα» καὶ τὸ παιδί ὀνομάστηκε Χαρὰ ἢ Γέλως· κάτι πού συγκεντρώνει τίς δυὸ αὐτὲς ἔννοιες σήμαινε ἡ λέξις Ἰσαάκ. «Ἔτσι κι ἐδῶ· μόλις ἡ Ρεθέκκα εἶδε τὸν κοκκινόμαλλο, εἶπε κάτι τέτοιο: «Ἄχ κοκκινόμαλλο μου!» ἢ «Βρὲ τὸν κοκκίνη!» καὶ ὀνομάστηκε Κόκκινος, δηλαδὴ Ἡσαῦ. Καὶ μόλις εἶδε τὸν ἄλλο νὰ ἔρχεται: «μὲ διαφορὰ στήθους», ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα, καὶ νὰ πιάνη τὸν πρῶτο ἀπὸ τὴ φτέρνα, εἶπε: «Ἄχ, πτερνιστή μου, ἐσύ!» ἢ «Βρὲ τὸν πτερνιστή!» καὶ ὀνομάστηκε Πτερνιστής, δηλαδὴ Ἰακώβ. Σὲ ἐπόμενα κεφάλαια θὰ δοῦμε πολλὰ τέτοια περιστατικά, πού μᾶς δίνουν πέρα γιὰ πέρα νὰ καταλάβουμε, πῶς ἔδιναν τὰ ὀνόματα στὰ παιδιά οἱ μητέρες τὴν ὥρα τῆς γέννας καὶ πῶς ἔθβαιναν τὰ ὀνόματα. Πρέπει: δὲ νὰ ξέρουμε ὅτι τότε δὲν ὑπῆρχαν παραδοσιακὰ ὀνόματα, ὅπως λέμε σήμερα, Ἰωάννης, Βασίλειος, Δημήτριος, γι' αὐτὸ καὶ ποτὲ δὲν εἶχαν τὸ ἴδιο ὄνομα δυὸ ἀνθρώποι. Τὸ ὄνομα τοῦ καθενός, μέχρι νὰ τὸ πάρῃ αὐτός, ἦταν μιὰ κοινὴ λέξις, π.χ. χαρὰ, εἰρήνη, παιδί, πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, μονάρχης, μαῦρος, ψηλός, πονηρός, λυπηρός, θανατηφόρος, γρήγορος, χαρμῆς, ὁμορφος, δυνατός, ἀδύνατος, κλπ.

Εἶπα ὅτι Ἰακώβ σημαίνει πτερνιστής, δηλαδὴ αὐτὸς πού δάξει φτέρνα, πού δάξει στὸν ἄλλο τρικλοποδιά. Ὅταν δυὸ θρομβεῖς τρέχουν, ποῖός νὰ βγῇ πρῶτος, κι ὁ δεύτερος ἔρχεται μισὸ βῆμα πίσω ἀπὸ τὸν πρῶτο, τότε ὁ δεύτερος μπορεῖ νὰ κάνῃ μιὰ πονηριά, μιὰ μπαμπεσιά· δάξει τρικλοποδιά στὸ συναθλητὴ του, πέφτει ἐκεῖνος κάτω ἀσχημα, κι ὡς πού νὰ σπρωθῇ, ὁ μπαμπέσης τοῦ ἔχει κερδίσει πο-

λὺ δρόμο. Αὐτὸς ἀκριβῶς λέγεται πτερνιστής, γιατί ἔβαλε τὴ φτέρνα του μὲς στὰ πόδια τοῦ ἄλλου, ἢ ἔβαλε μ' ἄλλον τρόπο σιανταλιά στὴ φτέρνα τοῦ ἄλλου, καὶ τὸν γκρέμισε. Καὶ τὸν Ἰακώβ τὸν ὀνόμασε ἡ μητέρα του ἔτσι, γιατί σὰ θρομβεῖς πού δάξει τρικλοποδιά στὸ συναθλητὴ του, ἔπαινε κι αὐτὸς τὴ φτέρνα τοῦ Ἡσαῦ τὴν ὥρα πού γεννιόταν μὲ μικρὴ διαφορὰ, σὰ νᾶθελε νὰ τὸν τραβήξῃ πίσω στὴν κοιλιὰ, γιὰ νὰ βγῇ αὐτὸς πρῶτος. Καὶ ἡ μητέρα πού τὸ εἶδε αὐτὸ εἶπε κάτι σὰν αὐτό: «Βρὲ τὸν τρικλοποδιστή! Αὐτὸς εἶνε ὁ τρικλοποδιστής μου, ὁ Ἰακώβ μου». Τὰ δυὸ περιστατικά τῆς ἐγκυμοσύνης καὶ τῆς γέννας, ἡ πάλῃ τῶν ἐμβρύων καὶ ἡ τρικλοποδιά, ἦταν τύποι δοσμένοι ἀπ' τὸ Θεό, γιὰ νὰ σημαίνουν τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν αὐτῶν. Ἡ πάλῃ σημαίνει ὅτι τὰ δυὸ ἀδέρφια στὴ ζωὴ τους θὰ ἔχουν διαμάχη, κι ὅτι καὶ οἱ λαοὶ πού θὰ ἔγουν ἀπ' τὸν καθένα θὰ εἶναι ἐχθροί. Ὁ δὲ πτερνισμὸς τοῦ Ἰακώβ σήμαινε ὅτι ὁ Ἰακώβ θὰ «τὸν φάῃ στὴν στροφὴ» τὸν Ἡσαῦ, ὅπως λέμε τώρα. Στὸ τροχάδι τῆς Θεοσεβείας πρῶτος εἰς τὸν κόσμον ἔρχεται ὁ Ἀβραάμ· ἔπειτα πρῶτος ἔρχεται ὁ Ἰσαάκ· τώρα δὲ μὲς ἐμφανίζονται δυὸ ἰσόπαλοι πού τρέχουν μαζὶ γιὰ τὸ παγκόσμιο κύπελλο, γιὰ τὸ ποῖός θὰ γίνῃ προπάτορας τοῦ Χριστοῦ. Κι ἐνῶ κανονικὰ ἔρχεται πρῶτος ὁ Ἡσαῦ, σὰ φυσικὸς πρωτότοκος μὲ νομικὰ δικαιώματα, δὲ μὲς ὁ Θεὸς πού πέρ' ἀπὸ τὸ νόμο βλέπει τὴν προαίρεσι, βοηθᾷ τὸν Ἰακώβ νὰ βάλῃ τρικλοποδιά, γιὰ νὰ πάρῃ αὐτὸς τὸ κύπελλο. Ἔτσι ὅπως λέγονται αὐτὰ τὰ πράγματα, μὲ ἀνθρώπινη γλῶσσα, φαίνονται ἡ ἀδικία ἢ ἀσέπεια. Κι δὲ μὲς ἐν λίγο ἐμβαθύνῃ κανεὶς καὶ ἔχῃ ὑπομονὴ νὰ τὰ ἐξετάσῃ μὲ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡρεμία, θὰ δῇ πίσω ἀπ' αὐτὰ τὴ θαυμασταὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ τὸ κεφάλαιο ἐρμηνεύεται καλύτερα μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἐπομένου.

39. Ὁ πτερνισμὸς (25, 27 - 34)

Μεγάλωσαν τὰ δύομα τοῦ Ἰσαάκ κι ἔγιναν παλληκαράκια. Ὁ Ἡσαῦ ἔγινε ἄνθρωπος πού ἀγαποῦσε τὸ ἔξω κι ἀσχολοῦνταν μὲ τὸ κυνήγι. Ἐτρεχε στὰ βουνὰ καὶ σ' ἔλη τὴν ὑπαίθρο. Ὁ Ἰακώβ ἀντίθετα ἔγινε ἄνθρωπος «ἀπλαστος», δηλαδὴ ἀσκληραγωγῆτος, καὶ σπιτάρης. Ἀσχολοῦνταν μὲ τίς δουλειὰς τοῦ σπιτιοῦ. Πρωτότοκος δέβαια ἦταν ὁ Ἡσαῦ

καὶ ἀντρακλας. Ὅλα ἔλεγαν ὅτι αὐτὸς ἀκαλοῦνταν τὰ πρωτοτόκια ὅχι μόνο νομικὰ καὶ ἐθιμοτυπικὰ, ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικὰ. Ὁ ἄλλος φαίνονταν πρόσωπο μὲ μικρὴς ἰκανότητες, ὅχι σπουδαῖος οὔτε ὑπολογισμὸς ἄνθρωπος. Ὁ Ἰσαάκ καμάρωνε τὸν Ἡσαῦ· ὁ Ἡσαῦ τοῦ ἔφερνε κυνήγι, κι ὁ Ἰσαάκ τὸν ἀγαποῦσε· ἦταν ὁ διὰδοχός του. Ἡ Ρεθέκκα πάλι ἀγα-

ποῦσε τὸν Ἰακώβ. Τὰ πρωτοτόκια δέβαια ἀνῆκαν στὸν Ἡσαῦ. Τὰ πρωτοτόκια ἦταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐβραϊκὸς νόμος ἀλλὰ πολὺ ἰσχυρὸς σύμφωνο μ' αὐτὸν ἔλη ἡ περιουσία τοῦ πατέρα ἀνῆκε στὸν πρῶτο γιό· οἱ ἄλλοι, ἕνας ἢ πολλοί, δὲν ἐπαιρναν τίποτε· ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ δημιουργηθοῦν μόνοι τους, κι ἂς ἦταν παιδιὰ τοῦ πιδ πλούσιου πατέρα. Στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἀβραάμ ἰσχυρὸς ὁ νόμος τῶν πρωτοτοκίων. Ἀλλὰ σ' αὐτὴ τὴν εὐσεβεῖ οἰκογένεια μαζί μὲ τὴν περιουσία τὰ πρωτοτόκια περιεῖχαν καὶ τὴν ἀποκλειστικὴ εὐλογία τοῦ πατέρα, καὶ τὴν ἀναμετάδοσι τῆς ἐλπίδας, διὰ ἀπὸ τὸ σπέρμα τους θὰ γοῦν τὰ ἔθνη τὰ πολλὰ καὶ οἱ βασιλεῖς, καὶ τῆς μυστικῆς καὶ ἀνεξιχνίαστης προσδοκίας, ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεὸς στὸν Ἀβραάμ καὶ ποὺ δὲν τὰ καλοφανεῖρωσε, ἀλλὰ μόνο τὰ παρουσίασε σὰν κάτι ἀσύλληπτα μεγάλο καὶ ἐνδοξο. "Ὅλ' αὐτὰ μαζί μὲ τὴν ὑλικὴ περιουσία ὁ Ἀβραάμ τὰ μετέδωσε στὸν Ἰσαάκ, κι ὁ Ἰσαάκ τώρα θὰ τὰ μετέδινε στὸν Ἡσαῦ, τὸν πρωτότοκο. Αὐτὸ μέσα στὴν οἰκογένεια ἦταν πιά δεδομένο. Ὁ Ἰακώβ ὁμοῦ δὲν τόβαζε κάτω· βαθιά μὲς στὴν καρδιά του λαχταροῦσε νὰ πάρῃ αὐτὸς τὰ πρωτοτόκια. Καρῶδοκοῦσε ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα νὰ ὀρῇ τὴν εὐκαιρία, νὰ τ' ἀρπάξῃ. Νὰ δάλλῃ τρικλοποδιὰ στὸν Ἡσαῦ, καὶ νὰ περάσῃ αὐτὸς στὴν πρώτη θέσι τοῦ διαδρόμου, δι-
που ἔτρεχαν γιὰ τὸ πνευματικὸ κύπελλο τοῦ μακρινοῦ μέλλοντος. Μιά μέρα λοιπὸν ὁ Ἰακώβ ὀργάνωσε τὸ τέχνασμά του, γιὰ τὸ ὁποῖο φρόντισε ὁ Θεὸς ἐκ τῶν προτέρων νὰ ὀνομαστήσῃ Πτερινιστής· ἢ ἂν δὲν τὸ ὀργάνωσε, τὸ ἐφάρμοσε σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ εἶδε τὴν εὐκαιρία νὰ περνᾷ γοργὰ μπροστὰ του. Μαγεῖρεψε μιὰ ὠραία καὶ νόστιμη φακὴ. Ἔρχεται· σὲ λίγο ὁ Ἡσαῦ ἀπὸ τὴν ὑπαιθρο κουρασμένος καὶ ξελιγωμένος ἀπὸ τὴν πείνα. Βλέπει τὸ φαγητὸ τοῦ Ἰακώβ καὶ τοῦ λέει· «Δὲς μου νὰ φάω ἀπ' αὐτὸ τὸ κοκκινιστὸ φαγητό, γιατί πέθανα ἀπὸ τὴν πείνα». Γι' αὐτὸ τοῦ ἐβγαλὸν ἀργότερα κι ἕνα δεύτερο ὄνομα, Ἐδώνι· ἕνα παρατσούκλι ποὺ θὰ πῇ Κοκκινιστός. Ἐμνοῦσε μὲ τὸ πῶτο του ὄνομα, ἀλλ' ἐκεῖνο ἦταν γιὰ τὰ κόκκινα μαλλιά του, ἐνῶ αὐτὸ γιὰ τὴ λαίμαργία μὲ τὴν ὁποία ἔπασσε στὸ κοκκινιστὸ φαγητό. Ὁ Ἰακώβ θοῖκε τὴν εὐκαιρία ποὺ περιμένε· τοῦ λέει· «Πούλα μου σήμερα τὰ πρωτοτόκιά σου, νὰ σοῦ δώσω». Ἀπαντᾷ ὁ Ἡσαῦ· «Βρὲ ἐγὼν· πᾶν νὰ πεθά-

νω ἀπὸ τὴν πείνα, καὶ σὺ μοῦ λές γιὰ πρωτοτόκια; Νὰ τὰ δράσω· τί νὰ τὰ κάνω τὰ πρωτοτόκια; Πάρτα». Ὁ Ἰακώβ ὁμοῦ, ποὺ δὲν ἐπαίξε, δένει καλὰ τὴν ὑπόθεσί του· «Κάνε μου ὄρο τῶρα δά», τοῦ λέει. Κι ὁ Ἡσαῦ τοῦ ὀρκίζεται· διὰ τοῦ πούλαε τὰ πρωτοτόκιά του γιὰ ἕνα πιάτο φακῆ. Καὶ τοῦ τὰ πούλησε. Τότε ὁ Ἰακώβ τοῦ ἔδωσε ψωμί καὶ φακῆ· κι ὁ Ἡσαῦ ἔφαγε, ἤπιε, καὶ σηκώθηκε κι ἔφυγε. Τὰ ξετέλεισε τὰ πρωτοτόκια σὰν τὸ πιδ ἀχρηστο πρᾶγμα.

Φαίνεται ἀρκετὰ ἀστεία μὲ τὴν πρώτη ματιά αὐτὴ ἡ διήγησις κι ἀρκετὰ παράξενη. Μὰ τί τέλος πάντων πούλησε τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ Ἡσαῦ καὶ τί ἀγόρασε ὁ Ἰακώβ; Καὶ ποῖος τοὺς ρώτησε ἂν μποροῦν νὰ κάνουν αὐτὴ τὴ συναλλαγὴ; Τὸ πρᾶγμα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν πατέρα, ἀλλὰ κι ἀπὸ τὴ φυσικὴ ἡλικία. Τί χαῖζα ἦταν αὐτὰ ποὺ ἔκαναν οἱ δυὸ νεαροὶ μ' αὐτὴ τὴν ἀγοραπωλησίαν; Κι ἀγοράζονται ποτὲ τὰ πρωτοτόκια; Κι ἂν ἀγοραζόταν, ἀπὸ ποῖον νὰ θεωρηθῇ ἔγκυρη μιὰ τέτοια ἀστεία ἀγοραπωλησίαν; Ἐν τούτοις, κι ἂν ὅλοι γελοῦσαν μ' αὐτὴ τὴ νεανικὴ τρέλλα, ὁ Θεὸς κι ὁ Ἰακώβ δὲν γελοῦσαν· ὁ Θεὸς τὴν εἶδε σὰν τὸ ποῖο σοδερὸ πρᾶγμα, κι ἐπικύρωσε καὶ κατακύρωσε τὴν ἀγοραπωλησίαν τῶν πρωτοτοκίων, καὶ πέρασε τὴν ὥρα ἐκείνη τὸν Ἰακώβ στὴ γραμμὴ Ἀβραάμ - Ἰσαάκ, καὶ πέταξε ἔξω τὸν Ἡσαῦ. "Ὅλος ὁ κόσμος ἂν ἤξερε τὸν πόθο ποὺ εἶχε ὁ δευτερότοκος Ἰακώβ νὰ πάρῃ σώνει καὶ καλὰ αὐτὸς τὰ πρωτοτόκια παρὰ τὴ φυσικὴ του ἡλικία καὶ τὴ νομικὴ του θέσι, θὰ τὸν ἐξηγοῦσε σὰν ἕνα φθόνο πρὸς τὸν ἀδελφὸ του. Καὶ τὴν πρᾶξι τῶν δυὸ νεαρῶν θὰ τὴν ἐβλεπε σὰν ἕνα μικροεγέλασμα ποὺ ἔκανε ὁ λεβέντης ὁ Ἡσαῦ στὸ μειονεκτικὸ Ἰακώβ. Ὁ Θεὸς ὁμοῦ δὲν τὸ δῆθεν φθόνο τοῦ Ἰακώβ τὸν εἶδε σὰ μιὰ πολὺ μεγάλῃ πίστι, μιὰ πίστι στὴν ὁποία αὐτὸς ὁ ἔγγονος τοῦ Ἀβραάμ ἔμοιασε τὸν πάππο του· καὶ τὸ ξεπούλημα τῶν πρωτοτοκίων ποὺ ὁ Ἡσαῦ τὸ ἔκανε ἔτσι· στὸ θρόντο, ὁ Θεὸς τὸ εἶδε σὰν τὸ γεγονὸς ποὺ τὸν ἐνδιέφερε πιδ πολὺ ἀπ' ὅλα τὰ παγκόσμια γεγονότα, καὶ ποὺ ἀξίζει ν' ἀσχοληθῇ μ' αὐτό. Ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸ καταλάβουμε αὐτό, πρέπει νὰ ἐξετάσουμε καλὰ τί ἀντίληψις εἶχε γιὰ τὰ πρωτοτόκια ὁ καθένας ἀπὸ

τούς δυο διδύμους αδερφούς.

Είπα ότι τα πρωτότοκια για την οικογένεια του Αβραάμ περιείχαν εκτός από την περιουσία και μιὰ εὐλογία και κάτι υποσχέσεις του Θεού και μιὰ ἀκαθόριστη ἀλλὰ μεγάλη ἐλπίδα και προσδοκία. Ὁ Ἡσαὺ αὐτὰ «δὲν τὰ ἔχαπτε». Πρωτότοκια ἐννοοῦσε τὴ μεγάλη περιουσία τοῦ πατέρα του. Ὁ Ἰακώβ ὅμως ἔβαλε στὸ μάτι τὴν εὐλογία, τὴν ἐπαγγελία, και τὴν προσδοκία· ὅσο για τὴν περιουσία δὲν τοῦ καίγεται καρφί. Κι ἐδῶ ἀκριβῶς ὁ Θεὸς τοὺς ζῆγισε και τοὺς ξεχώρισε. Ἡ ἔμμονη ἰδέα τοῦ Ἰακώβ πού τὸν κρατοῦσε συνεχῶς ἀγρυπνο και τὸν ἔκανε νὰ κοιτάζει, πῶς και πῶς νὰ βάλῃ τρικλοποδιὰ στὸν ἀδερφό του, πού νόμιμα και φυσικὰ δικαιούνταν τὰ πρωτότοκια, και πῶς νὰ τοῦ τ' ἀρπάξῃ, δὲν ἦταν οὔτε φθόνος οὔτε ἀπληστία, ἀλλὰ πίστι. Κι ὁ Θεὸς για μιὰ τέτοια πίστι δὲν τὸ θεώρησε ἀνάρμοστο στὸ πρόσωπό του νὰ γίνῃ συνεργός στὸ τέχνησμά τοῦ Ἰακώβ. Ὁ Ἰακώβ ἐδῶ μικρὸς - μικρὸς κίβλας ἔκανε μὲ τὸν τρόπο του τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο σάλτο τῆς πίστεως, πού ὁ πᾶππος του ὁ Αβραάμ κατόρθωσε και τὸ ἔκανε στὰ γεράματά του. Ὅσο για τὸν Ἡσαὺ, αὐτὸς θὰ ἦταν ὁ πρῶτος πού γέλασε μὲ τὴ «χαῖζομάρα» τοῦ Ἰακώβ. Αὐτὸς ἦταν ὁ πρωτότοκος, ὁ ἀντρικλας, ὁ ἀγαπητὸς διάδοχος τοῦ πατέρα του· τί εἶχε νὰ φοβηθῇ για τὴν περιουσία ἀπ' αὐτὸ τὸ σπιτάριο νιάνιαρο, πού μόνο για μαγεύρισσα κάνει; Τοῦ φαίνονταν ἀστείο. Γι' αὐτὸ εἶπε· «Βρέ τί πρωτότοκια και κολοκύθια μοῦ λές; Φέρε ἐδῶ νὰ φάω, πού ξελιγώθηκα, και πάρε τὰ πρωτότοκια νὰ χαρῆς και σύ, ξυλνέι!». Ποιὰ πρωτότοκια ἦταν δυνατόν νὰ χάσῃ ὁ Ἡσαὺ; Τὰ βόδια και τὰ πρόβατα; ἢ τὰ χωράφια και τὰ πηγιάδια; Αὐτὰ μπορούσε νὰ τὰ πούλῃ κάθε μέρα στὸν καημένο τὸν Ἰακώβ, και νὰ μένουν πάντα σ' αὐτὸν τὸν Ἡσαὺ μὲ τὸ γερό μπράτσο, τὸ κοφτερὸ σπαθί, και τὴν εὐνοια τοῦ πατέρα πού τὸν καμάρωνε. Ὁ Ἡσαὺ εἶχε τὴν πεποίθησι· ὅτι κατέχει καλὰ αὐτὰ πού δῆθεν πούλησε, τὰ βόδια και τὰ πρόβατα· ποιὸς τολμᾷ νὰ τοῦ τὰ πάρῃ; Κι ὁ Ἰακώβ εἶχε τὴν πεποίθησι· ὅτι κατέχει καλὰ αὐτὰ πού ἀγόρασε, τὴν ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ· ποιὸς μπορεῖ νὰ τοῦ τὴν πάρῃ;

Ἔτσι κι ὁ Ἡσαὺ πούλησε τὰ πρωτότοκια «εὐχαρίστως», σὺν κάτι πού δὲν ἄξιζε ὅσο

ἔνα πιάτο φακῆς, κι ὁ Ἰακώβ τ' ἀγόρασε σὺν τὸ πολυτιμότερο πράγμα τοῦ κόσμου στὴν πιὸ καλὴ τιμὴ εὐκαιρίας, κι ὁ Θεὸς θεώρησε τὴν ἀγορὰ ἔγκυρη, γιατί ὁ Θεὸς οὔτε ἀπὸ τὰ φυσικὰ προσόντα οὔτε ἀπὸ τὰ νομικὰ προνόμια τῶν ἀνθρώπων δεσμεύεται, ἀλλ' ἐρευνᾷ τὶς καρδιές και κανονίζει τὴ δουλειά του. Ὁ Θεὸς καμάρωσε τὸν πτερνιστὴ τοῦ τὸ παλῆκάρι του. Καὶ τὸν πέτυχε μικρὸ - μικρὸ· εἶχε μπροστὰ τοῦ χρόνο νὰ δουλέψῃ μαζί του. Ὁ Ἰακώβ εἶνε ὁ πιὸ ὑπέροχος ἀπὸ τοὺς τρεῖς πατριάρχες. Γι' αὐτὸ κι ἐνῶ οἱ ἄλλοι δύο ἔβγαλαν ἀπὸ τὰ σπλάχνα τοὺς και λαοὺς πού δὲν ἦταν λαοὶ τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰακώβ κατάφερε ὅλα τὰ παιδιὰ του νὰ εἶνε λαὸς τοῦ Θεοῦ. Κι ἔδωσε και τ' ὄνομά του αὐτὸς στὸ λαὸ· τὸ ἄλλο ὄνομά του ἦταν Ἰσραήλ. Κι ὁ λαὸς τῶν τριῶν πατριαρχῶν δὲν ὀνομάστηκε Αβραάμ, οὔτε Ἰσαάκ, ἀλλὰ Ἰσραήλ· και μερικὲς φορὲς λέγεται και Ἰακώβ.

Κάπου - κάπου ἡ Γραφὴ ἀρέσκειται σὲ κάτι ἐκφράσεις, για νὰ χαρακτηρίσῃ τὰ ἀγιώτερα πράγματα, πού ὅταν τίς νιώσουμε θαυιά, δὲν θὰ διστάσουμε νὰ ποῦμε ὅτι εἶνε μάγικες ἐκφράσεις για πράγματα ὅσια και ἱερά. Ἔτσι ὁ Χριστὸς για τὸν ἄτιμο ἐκεῖνο ἄνθρωπο, πού ἦταν στὴ ζωὴ του τελώνης και λωποδύτης κατοχυρωμένος πίσω ἀπὸ τὸ νόμο, ὅταν μετανοῇ, λέει· «Βρέ τὸ λωποδύτη, ἐκεῖ πού ἔφαχνε στίς βαλίτσες και στὰ σπίτια τῶν ἀνθρώπων, κι ἄρπαξε κι ἔγδυε τοὺς πάντας, σὺν εἶδε κάπου κρυμμένη και τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, σὲ μιὰ κρυφὴ βαλίτσα, τὴν ἄρπαξε τὴν ὄρα πού οἱ ἄγιοι φαρισαῖοι χασμουριοῦνται! Μπράβο σου, λωποδύτη μου, πολὺ σ' ἀγάπησα γι' αὐτὴ σου τὴ λωποδυσιὰ· νὰ μοῦ ζήσης!». Αὐτὸ θὰ πῇ «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν διάζεται, και βιάσται ἄρπάξουσιν αὐτήν» (Μθ 11, 12)· δηλαδὴ εἶνε ἐμπόρευμα πού τελωνεῖται, και τελῶνες τὴν ἄρπάξουν· μὴν κοιμάστε, ἄγιοι φαρισαῖοι. Ἔτσι λοιπὸν κι ἐδῶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο, πᾶνω στὸ καμάρι τοῦ πού κάνει για τὸ παλῆκάρι τοῦ τὸν Ἰακώβ, πού ἔφτασε μικρὸς - μικρὸς τὸν πᾶπο του, τὸν ἀποκαλεῖ χαῖρευτικὰ μπαμπέση, πτερνιστὴ, Ἰακώβ. Καὶ συνεργάζεται στὴ μπαμπεσιὰ μαζί του, και κάνουν στὸν Ἡσαὺ ἐκδιασμό και ἀπάτη. Ὁ ἔχων ὅτα ἀκούειν ἀκούετω.

Στέργιος Ν. Σάκκος

Τὸ διήγημά μας

Ψυχοσώστης

Τίποτε δὲν θύμιζε τὸ χθές. Σὰν νὰ μὴ εἶχε ἀναστατώσει τὴ ζωὴ τεσσάρων ἀνθρώπων. Ὁ οὐρανὸς ἦταν καταγάλανος καὶ καθαρός, ἡ θάλασσα γαλήνια κι' ἀτάραχη ἄφηνε τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς νὰ σμίγουν στὸν ὀρίζοντα μὲ τὴ βάση τοῦ οὐράνιου θόλου.

Μιά γαλήνη ἦταν ἀπλωμένη ὁλοῦθε καὶ στὴ στεριά, ποὺ στὴν ἀπότομη πηλαγιά τῆς σ' ἓνα μικρόχωρο πλατὸ τῆς ἦταν σκαρφαλωμένο λὲς τὸ μικρὸ κελλὶ τοῦ πάτερ - Παύλου τοῦ γιατροῦ. Ἀκόμη κι' ἡ κορυφὴ τοῦ κρυσταλλωμένου Ἀθῶνα ὁλοκάθαρη ἔβγυνε τὸ γαλανὸ οὐρανό, σὰν νὰ πάσχιζε νὰ σκίσῃ τὰ οὐράνια πέπλα γιὰ νὰ ξεπηδήσουν ἀπ' ἐκεῖ τὰ οὐράνια μεγαλεῖα.

Μόνο οἱ ψυχὲς τῶν τεσσάρων ναυαγῶν ποὺ ἔσωσε ὁ γιατρός ἀπὸ βέβαιον θάνατον, περιμαζεύοντάς τους μέσα στὰ κοφτερὰ βράχια, ποὺ τοὺς ξέρασε τὸ μανιασμένο κύμα, εἶχαν μιὰ εὐλογημένη ἀναστάσι. Ἐπιστρατεύτηκε ὅλος ὁ καλὸς τους ἑαυτὸς γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ παρακολουθήσουν αὐτὸν τὸν φωτισμένο καλόγερο στὶς πνευματικὲς του πτήσεις.

— Πάτερ αὐτὸ ποὺ γνώρισα στὸ μικρὸ ἐκαλησάκι, αὐτὸ ποὺ ἔζησα ἐκεῖ μέσα ἦταν κάτι τὸ πρωτόγνωρο, δήλωσε ὁ κ. Βανέλης μετὰ ἀπ' τὴν ὀρθρινὴ ἀκολουθία, γεμάτος ὁλοφάνερη συγκίνησι.

— Τὸ ἴδιο κι, ἐμεῖς, εἶπαν κι' οἱ ἄλλοι.

— Ἀρχίζω νὰ μακαρίζω τὴ συμφορὰ μας, εἶπε ὁ νεαρὸς μηχανικὸς.

— Εἶχα πολὺ λαθεμένη γνώμη γιὰ τοὺς καλογέρους, δήλωσε κι' ὁ καπιετάνιος. Ἄν πάντα ζήτε ὅ,τι ζήσαμε ἐμεῖς τίς λίγες σὺπτες ὥρες, τότε βρήκατε τὴν πύλη τοῦ παραδείσου.

— Ἀρχίζω νὰ ποθῶ κι' ἐγὼ μιὰ μόνιμη παραμονὴ ἐδῶ στὴν ἀμορφὴ ἐρημιὰ, δήλωσε θαρμὰ ὁ μηχανικὸς.

— Ἀλήθεια, τί σὰς ἔκανε νὰ ἀρνηθῇτε τὸν κόσμον μ' ὅλα του τ' ἀγαθὰ καὶ νάρθετε ἐδῶ πασχίζοντας νὰ φτάσετε τὸ μηδέν; Διάβασα πῶς στὴν Ἀνατολικὴ Ἀσία κάτι καλόγεροι, ποὺ τοὺς λένε Γιόγκι, κάτι τέτοιο ἐπιδιώ-

κουν. Νιρβάνα τὸ λένε, ποὺ δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ μηδέν καὶ τὴν ἀνυπαρξία καὶ γιὰ χάρι του τιμωροῦν τὸ σῶμα τους, σὰν νᾶναι κάτι κακὸ καὶ τὸ υποβάλλουν σὲ τέτοιες ἀσκήσεις, ποὺ γίνεται σχεδὸν ἀναίσθητο, εἶπε ζωηρὰ ὁ Τζῶν, καθὼς ἦταν μισοξαπλωμένος στὸ καλογερικὸ κρεβάτι.

— Δὲν εἶναι εὐκαλό νὰ τὸ κάνῃ καταληπτὸ στοὺς ἄλλους ἓνας καλόγερος αὐτὸ ποὺ γίνεται μέσα στὴν ψυχὴ του. Ὅμως θὰ πασχίσω νὰ σὰς δώσω μιὰ ἀπάντησι μὲ τὴ βοήθεια κάποιου παλαιοῦ, μὰ πολὺ φωτισμένου, μοναχοῦ. Λέει λοιπὸν αὐτός: «ἐκεῖνοι ποὺ λαχτάρησαν νὰ δοῦν τὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, τὴν ὁποία ἀξιώνονται νὰ δοῦν μόνο τὰ μάτια τῶν πράων καὶ ταπεινῶν καὶ περιφρονημένων, δέχονται κάθε στέρησι καὶ θλίψι καὶ καταφρόνησι καὶ ἀπέχουν αὐστηρὰ καὶ ὁλοκληρωτικὰ ἀπὸ κάθε λογῆς σωματικῆς ἡδονῆς καὶ τιμῆς καὶ ἀνέσι. Καὶ ὅχι μόνο αὐτό, ἀλλ' ἀποκόβονται ἀπὸ κάθε ἀνθρώπο καὶ μικρὸ καὶ μεγάλο, καὶ τοὺς ἀποφεύγουν χωρὶς μῖσος, γιὰ νὰ πατήσουν σ' αὐτὴ τὴ γῆ, προτοῦ καπῇ ὁ δρόμος τους ἀπ' τὸ δρόμο τῆς παρουσίας ζωῆς. Ταπεινώνονται διαρκῶς καὶ ζοῦν πάντοτε μὲ τὴν συναίσθησι ὅτι στὴν πραγματικότητα εἶναι κακοὶ καὶ πολὺ ἔνοχοι καὶ ὅχι μόνο αὐτό, ἀλλ' ἀκόμη περνοῦν τὴ ζωὴ τους σκυθρωποὶ καὶ λυπημένοι σὰν ἐχθροὶ καὶ παραδότες τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ ποθοῦν νὰ μάθουν τί πρέπει νὰ κάνουν γιὰ νὰ συμφιλιωθοῦν μὲ τὸν Δεσπότη Χριστό. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ὁ Κύριος τοὺς χαρίζει ὅχι μόνο τὴ γνώσι τοῦ τί πρέπει νὰ κάνουν, ἀλλὰ τοὺς δίνει δύναμι καὶ ὑπομονὴ γιὰ νὰ ἐκπληρώσουν ὅλα ὅσα πρέπει, δηλαδὴ νὰ ἴδουν αὐτὸ τὸν ἴδιον τὸ Θεὸ καὶ τότε πλέον ζοῦν ὅπως στὸν οὐρανὸ σὰν νὰ εἶναι ἡ πατρίδα τους ἐκεῖ, κι' ὅς ζοῦν μέσα σὲ σπηλιές, ἢ στὰ ὄρη ἢ στὰ κελλιά, κι' ἂν ἀκόμη βρίσκονται μέσα στὸ κέντρο τῶν πόλεων. Κι' ἔτσι ὑπηρετοῦν Αὐτὸν πάντοτε μὲ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι ἀνέκφραστη».

— Ἀπ' τὸ λίγο ποὺ νοιώσαμε ἐμεῖς οἱ ἀλυσσοδεμένοι μὲ τὴ ματαιότητά μαρτυροῦμε νὰ φανταστοῦμε τί νοιώθει ἓνας φωτισμένος μοναχός, παραδέχτηκαν καὶ οἱ τέσσαρες μετὰ

τά λόγια του γιατρού.

— Όμως νά, σέ λίγο θάρρη τὸ ἐλικόπτερο πού θά σᾶς φέρη καί πάλι στὸν κόσμo, κοντὰ σ' ὅ,τι ἀγαπήσατε καί χαρίσατε τὴν καρδιά σας, εἶπε στοχαστικὰ ὁ γιατρός.

— Ἐγὼ δὲν θὰ φύγω, θὰ μείνω ἐδῶ κοντὰ σας ἂν μὲ θέλετε πάτερ, εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ νεαρὸς μηχανικός.

— Νά μείνης ὅσο θέλεις, γιατί νῶχω ἀντίρρηση; Μὰ ἐγὼ δὲν πρόκειται νά μείνω.

Τὸν κοίταξαν ὅλοι μὲ ἀπαρία. Τὸ κατὰ λαβε ἐκεῖνος καὶ συνέχισε.

— Ὁ μοναχὸς φεύγει στὴν ἔρημο γιὰ νὰ διαμαρτυρηθῇ τρόπον τινὰ ἐναντίον μιᾶς κοινωνίας, πού παραδίδει τὴν ψυχὴ τῆς στὴν ματαιότητα καὶ τὴν ἀπώλεια. Ἀκόμη κι' ἡ Ἐκκλησία μὲ τοὺς κληρικούς τῆς παρασέρνεται σ' αὐτὸν τὸν τρελλὸ χορὸ τῆς ἀγάπης τῆς ὕλης καὶ πλανᾶται μετὰ Χριστοῦ καὶ Βελιάρ. Βλέποντάς τον οἱ ἐπίσημοι τοιοῦ τῆς Ἐκκλησίας παραδειγματίζονται, ἐλέγχονται γίνονται πρὸ προσεχτικοί.

— Ὁμολογῶ πὺς ποτὲ δὲν σκέφτηκα αὐτὸν τὸν λόγο, γιὰ τὸν ὁποῖο θὰ πῆγαίμε κανεῖς νὰ ζήσῃ στὴν ἔρημιά, εἶπε ὁ κ. Βανέλης. Εἶχα πάντα τὴν γνώμην πὺς μόνο οἱ ἀποτυχημένοι κι' οἱ τεμπέληδες πρέχανε στὰ μοναστήρια γιὰ νὰ θροῦν παρηγοριά οἱ μὲν, καὶ στέγη καὶ τροφὴ οἱ ἄλλοι.

— Θὰ μπορούσα νὰ προσθέσω κι' οἱ δεῖλές ψυχές, πού μπρὸς στὴ δυσκολία νὰ σᾶσουν τὴν ψυχὴ τους ἀνάμεσα στοὺς πειρασμούς τοῦ κόσμου καταφεύγουν στὴν ἔρημιά μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ μηδενίσουν τοὺς πειρασμούς. Καὶ σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ κάνουν ἀδυσώπητο ἀγῶνα κατὰ τῶν πειρασμῶν, πού κουβαλήθηκαν μαζί τους ἀπ' τὴν παλιὰ τους ζωὴ καὶ σὰν ἀναμνηστικοὶ λογισμοὶ τοὺς τριδελίζουν τὴν ψυχὴ. Πολλοὶ νικημένοι ἀπ' τὴν ἀκατανίκητη δύναμιν τοῦ διαβόλου μοιάζουν σὰν σκλάβοι, πού ποθοῦν τὴ λευτεριά τους. Ὅλο σκέφτανται τὸν κόσμo, πού δὲν ἔπαυαν νὰ ἀγαποῦν ὅσο καὶ τίς ἀμαρτίες τους καὶ μόνο ἡ ντροπὴ καὶ ὁ φόβος τῆς καταφρόνιας τοὺς κρατᾶ ἀκάμην ἐδῶ.

— Ὑπάρχουν ὅμως κι' οἱ ἄξιοι, πού μένουν καὶ νικοῦν καὶ γίνονται ὑποδείγματα, δηλώνει ὁ καπετάνιος.

— Ναὶ οἱ πραγματικοὶ μοναχοί, οἱ ῥέκοντιμν αὐτοὶ τῆς πνευματικῆς ἀθλήσεως.

— Ὅπως ἐσεῖς πάτερ εἶπε θερμὰ ὁ μηχανικός.

— Ἐγὼ, σᾶς εἶπα, θὰ φύγω πολὺ γρήγορα μόλις σημάνη ἡ ὥρα.

— Ποιὰ ὥρα; Τί περιμένετε λοιπόν;

— Ἐχω ἕνα τάξιμο στὸ Θεὸ νὰ τὸν ὑπηρετήσω. Ὅταν νοιώσω δυνατὸ τὸν ἑαυτὸ μου μὲ τὴν ἀσκησὴ, θὰ πάω ἐκεῖ πού διψασμένες ἀπὸ ὕδωρ ζῶν ψυχές προσιμένουν. Ὑπάρχουν καὶ μαῦροι μ' ὀλόλευκες ψυχές πού δὲν γνώρισαν τὸ φῶς τῆς Χριστιανικῆς ἀλήθειας. Ζοῦν ἡμίμαγριοι στὴ ζούγκλα τῆς Ἀφρικῆς μὲ μιὰ θρησκεία πρωτόγονη. Ἐκεῖ λοιπόν θὰ πάω.

— Μπράβο! Ἀλλὴ μιὰ ἀποκάλυψη εἶσθε, πάτερ μου, φώναξε μὲ ἐνθουσιασμό ὁ κ. Βανέλης. Ἄν κάνανε ὅλοι ὅσοι βρίσκονται ἐδῶ ἔτσι, τότε λιγώτερο κακὸ θὰ ὑπῆρχε στὸν κόσμo.

— Τότε θὰ χάνονταν κι' αὐτοὶ οἱ λίγοι, πού ἀποτελοῦν τὰ σήματα, πού δείχνουν τὸν σωστὸ δρόμο τοῦ οὐρανοῦ. Ὅχι δὲν πρέπει νὰ φύγουν παρὰ μόνο ὅσοι μποροῦν. Ὅσοι νοιώθουν τὴν ἐσωτερικὴ παρόρμησιν νὰ ὑπηρετήσουν. Στὴν ἱστορίαν τοῦ μοναχισμοῦ ὅσοι φύγανε γιὰ νὰ ὑπηρετήσουν καὶ τῶκααν μ' ἐπιτυχία, εἶναι μιὰ πολὺ μικρὴ μειοψηφία.

— Κι' εἶναι, κατὰ τὴ γνώμην μου, οἱ καλύτεροι, εἶπε ὁ καπετάνιος.

Δὲν μίλησε ὁ γιατρός, μόνο γύρισε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ, ὅταν μιὰ μαῦρη κηλίδα ἄρχισε νὰ μεγαλώνη καὶ φάνηκε πὺς ἦταν τὸ ἐλικόπτερο πού ἐρχόταν γιὰ τοὺς ναυαγούς. Πολὺ γρήγορα στάθηκε πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τους κι' ἔρριξε ἕνα φορεῖο. Πρῶτος τραβήχτηκε ὁ Τζῶν. Κι' ἐνῶ συνεχίζονταν ἡ φόρτωσις τὸ μάτι τοῦ γιατροῦ ἀναζήτησε τὸν μηχανικό. Δὲν ἦταν πουθενά. Ἐψαξε ἕνα γύρω μὰ δὲν τὸν βρῆκε. Τελικὰ μπήκε στὸ σπῆτι καὶ τὸν βρῆκε στὴν Ἐκκλησία.

— Βιάσου, παιδί μου. Τὸ ἐλικόπτερο δὲν μπορεῖ νὰ περιμένῃ.

— Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ, κοντὰ σας, εἶπε ἀποφασιστικὰ.

— Νά μείνης ὅσο θέλεις. Ἀλλὰ ἔχω τὴ γνώμην πὺς πρέπει νὰ πᾶς στὴν πόλιν νὰ θεραπευθῇς ἀπ' τὰ τραύματά σου καὶ ἀφοῦ τὸ καλοσκεφθῇς καὶ τὸ ἀποφασίσῃς μετὰ ἀπὸ πολλὴν περίσκεψιν ἔλα. Μπορεῖ τώρα νὰ εἶσαι

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ:

29 Ιουλίου

Ὁ Ἅγιος Μάρτυς ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ**ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΝ****Ἐπαινετὴ Φιλοδοξία**

Εἰς ἓνα κύκλον μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς συνεζητήθη ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη, ἐξ ἀφορμῆς σχετικοῦ Γραφικοῦ χωρίου, κατὰ πόσον ἀξίζει τὸ νὰ θυσιάζεται ἓνας ἄνθρωπος διὰ τὸν συνάνθρωπόν του. Ἐλέχθησαν ἐνδιαφέρονται θέσεις ἀπηχοῦσαι τὸ πνεῦμα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς καὶ ἐμνημονεύθησαν προσωποκλίσεις, αἱ ὁποῖαι ἔδωσαν τὸν ἐαυτὸν τοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πλησίον. Ἐπεκράτησεν ὡς σύνθημα ὅτι τὸ σπουδαιότερον δῶρον, τὸ ὁποῖον δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ προσφέρει εἰς τὸν συνάνθρωπόν του, ἢν πράγματι τὸν ἀγαπᾷ, εἶναι ἡ προσφορά τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἡ θυσία αὕτη μαρτυρεῖ διὰ κατανοεῖται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον μία ἄλλη θυσία, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἶναι ἓνα κήρυγμα

περὶ τῆς μεγάλης ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

Ὅσοι ἐγωῖστικά κρατοῦν τὸν ἑαυτὸν τοὺς μακρὰν τῶν προβλημάτων τοῦ πλησίον μὲ τὰ πολλὰ αἰτιολογικὰ παίρνουν θέσιν ἀρηγικὴν ἐναντι τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ. Διότι τὸ νὰ δέχεται ὁ ἄνθρωπος χωρὶς νὰ προσφέρει εἶναι ἀπομιμῶς. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του, ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θέλει νὰ εἶναι χαρούμενος καὶ εὐτυχὴς σιγέφεται πρὸς τοὺς ἑξῶ. Ἡ ἡνυχὴ εἶται ἀναπνέει ἐλευθερία, βυθίζεται εἰς τὴν μακαριότητα, ἐκάνεται μὲ τὸν Θεὸν καὶ ἐξωραίζεται, δίδει τὸν πόνον τοῦ ἄλλου τὸν θεωρεῖ πόνον τῆς καὶ τὴν χαρὰν τοῦ πλησίον χαρὰν τῆς. Εὐλογημένοι καὶ συγκινητικοὶ εἶναι αἱ σιγμαὶ τῆς προσφορᾶς, διότι ἡ ζωὴ σου γίνεται ζωὴ, φῶς, δύναμις, χαρὰ, δόξος, σωτηρία διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἄλλου. Ὁ πόθος αὐτῆς τῆς αὐτοθυσίας διὰ τὸν πλησίον εἶναι ὁ καλῶτερος καὶ ἡ πλεον σπουδαία καὶ ἐπαινετὴ φιλοδοξία.

ἐπηρεασίμενος ἀπ' τὴν κατάστασι καὶ τὰ γεγονότα ποῦ προηγήθηκαν. Ὅταν ὅλα καταλογιάσουν, ἔλα νὰ δοῦμε ἂν πραγματικὰ εἶσαι ἄξιος γιὰ τὴν ἀγγελικὴν ζωὴν.

— Ἐγὼ θάρρω ὅπωςδήποτε καὶ θὰ σὰς ἀκολουθήσω καὶ στήν ἱεραποστολή, εἶπε θαρμῶς φιλῶντας του τὸ χερί.

— Ὁ Θεὸς νὰ σέ φωτίσῃ νὰ κάνῃς κατὰ πῶς ἐπιθυμοῦμε, παιδί μου. Καὶ τώρα στὸ καλὸ κι' ὁ Θεὸς μαζί σου.

Τὸν ἔφερε τὴ στιγμή ποῦ οἱ ἄλλοι ἀναρωτιόταν ποῦ βρίσκεται. Ἀνέβηκε κι' αὐτὸς καὶ τὸ ἐλικόπτερο ἀνυψώθηκε στὸν οὐρανόν. Τῶδλεπε ὁ γιὰπρός, μέχρι ποῦ χάθηκε στὸν ἀρίζοντα. Μὰ ἀπόμεινε νὰ ἀγναντεύῃ τὰ οὐράνια. Πιὸ πῶκα βρισκόνταν οἱ πόδες κι' οἱ ἐλπίδες του. Ἐχασε γιὰ λίγο τὶς αἰσθησεις του. Εἶδε κι' ἄκουσε οὐράνιες μελωδίες. Σὰν συνήλθε δὲν μπορούσε νὰ διηγηθῇ τίποτε ἀπ' ὅσα εἶδε καὶ ἄκουσε, ὅμως ἦταν χαρούμενος γιατί ἀπόλαυσε γιὰ λίγο ἓνα μέρος ἀπὸ τὸ ἄκτιστο θεῖο Φῶς. Ἦταν ἡ πληρωμὴ γιὰ τὶς ψυχὰς ποῦ ἔσωσε.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ συνείδησις τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου διὰ ὅφειλε νὰ σταθῇ εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον ὡς λυχνία φωτίζουσα καὶ θεριακίνουσα διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ καταρτισμοῦ τῆς κοινωνίας, διότι τότε ἡ συμβολὴ του θὰ εἶναι καὶ θετική καὶ ἀποτελεσματική. Ὁ συνάνθρωπός μας σήμερον ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ δυναμικὴν συμπαράστασιν. Δὲν ὑπάρχουν πολλοὶ πεντασμένοι, οὔτε διττασμένοι καὶ γυνιοὶ καὶ ἀνυπόδοτοι διὰ τὰ τοὺς προσφέρωμεν ὀλίγα ὀλικά ἀγαθὰ δοῦν ἀπὸ τὸ ὑπόθεσμά μας. Ἡ ἀφθονία τῶν ἀγαθῶν καὶ ἡ ἔκτασις τῶν ἐργασιακῶν δυνατοτήτων παρέχουν εὐκαιρίας περιορισμοῦ τῆς ἐλλείψεως μέσων συντηρήσεως. Ἰσως καὶ αἱ ὀλικά προσφοραὶ νὰ μὴ εὐρυσκοῦν ἀπὸ τὴν εἰς τοὺς ἐπισχυόμενους, διότι εἶναι ἀπλῶς καταπραῦντικά μικρὰς λογός.

Ὁ συνάνθρωπός μας ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ καθοδήγησιν διὰ νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὰ εὐήχη

προσκλητήρια τῆς ἀμαρτωλῆς ζωῆς. Θέλει νὰ ἐμπνευσθῇ εἰς τὰ μουσικὰ τῆς προσηλωσεως εἰς τὰ καθήκοντα ἀναλαμβάνων ἱερειῶνως ἔργον πνευματικόν. Ἀπαιτεῖ ἡ ἐποχή μας τὴν ἀνάπτυξιν φιλικοῦ συνδέσμου πρὸς ἀντιμετώπιον κοινῶν καὶ ὑποῦλον ἐχθροῦ, τοῦ ἡθικοῦ ἐκτραχηλισμοῦ. Αἴτημα τῶν καιρῶν μας εἶναι νὰ χαλιναγωγηθοῦν ἡ κατὰ γηοῖς τῶν ἡθικῶν φραγμῶν καὶ ἡ τεχνικοκρατικὴ ὑπεροχή. Αὐτὸν τὸν ῥόλον καλοῦνται οἱ πιστοὶ καὶ συνειδητοὶ ἄνθρωποι νὰ διαδραματίσων. Μὲ τὴν ὅλην δραστηριότητά των νὰ ἐπιτύχουν πνευματικὴν σύνδεσιν καὶ ἀνύψωσιν τοῦ συνανθρώπου των, πεδίοι δημιουργικῆς συνεργασίας καὶ συναντίληψιν τῶν δυσκολιῶν τοῦ κάθε πληγωμένου ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ ἀμαρτωλοῦ περιβάλλοντος.

Τὸ θέμα τῆς πνευματικῆς συμπαράστασης πρὸς τὸν πλησίον δὲν εἶναι μόνον σύγχρονον. Ὁ διάβολος πειράζει τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ὁ Χριστὸς ἦλθε διὰ νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ κεντρί του. Αἶδει ὁ Κύριος καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον δύναμιν νὰ ἀντισταθῇ εἰς τοὺς πειρασμούς. Χρειάζεται νὰ ἐνισχυθῇ καὶ νὰ μάθῃ τὸν τρόπον καταπολεμήσεως τοῦ κακοῦ. Τὸν τρόπον ἀγῶνος θὰ διδάξουν οἱ πιστοὶ εἰς τὸν πλησίον τους. Αὐτὰ τὰ μαθήματα ἐδίδαξεν εἰς τοὺς συνανθρώπους του ὁ τιμώμενος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ τὴν 29ην Ἰουλίου ἄγιος μάστις ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ.

Ὁ Καλλίνικος κατήγειο ἐν Κολικίας. Φλεγόμενος ἐκ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον ἀφωσιώθη εἰς τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον. Στόχοι του ἦτο ἡ βίωσις τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ σωτηρία τῶν ἐθνικῶν. Ἐλπίετο διότι οἱ συνάνθρωποί του ἐλάτρευον τὰ εἰδωλα. Περιήρχετο τὰς οἰκίας τῆς περὶ τοῦ καλῶν

τοὺς ἐθνικοὺς εἰς ἐπισκοπὴν εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν. Μὲ λόγους παρηγορητικούς καὶ μὲ πειστικότητα ἐδίδασκεν εἰς τοὺς εἰδωλολάτρους τὴν ἀλήθειαν. Ἰδιαιτέρως ἐντυπωσάδε τοὺς γύρω του ὁ ἐνάρετος βίος. Τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας ἤρνησε καὶ εἰς Ἀγκυραν τῆς Γαλατίας. Εἶχε μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὴν πολυάνθρωπον αὐτὴν πόλιν τὸ διδακτικόν του κήρυγμα.

Δὲν περιορίζετο μόνον εἰς τὴν κατήχησιν. Ἐβοήθει τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους. Παρηγόρει τοὺς ἀσθενεῖς. Ἐξυπηρετεῖ τοὺς ξένους. Ἐγίνετο δὴ γὰρ πολλῶν συνανθρώπων του. Ἐνεδάρρυνε τοὺς νέους εἰς τὰς σπουδὰς. Διέλυε τὰς κακοθυλούς σκέψεις μικρῶν καὶ μεγάλων. Ἐφημιζετο διὰ τὴν πρωτοδοουλιαν εἰς τὰς ἐκδηλώσεις πρὸς ἡθικοποίησιν τοῦ πλησίον του.

Διὰ τὴν ὅλην δραστηριότητά κατηγορήθη ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος Σακερδῶνος, ὁ ὁποῖος φοβούμενος μήπως ἐξαφανισθῇ ἡ εἰδωλολατρία διέταξε τὴν σύλληψιν καὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ Καλλίνικου. Καὶ ἄρχας ὁ Σακερδῶν ἠθέλησε διὰ κολακευτικῶν λόγων νὰ ἀποτρέψῃ τὸν ἄγιον ἐκ τοῦ διδακτικοῦ ἔργου. Μειτῆλθε καίτοι βίαν καὶ βασανισμούς, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι ὅσοι ἀγαποῦν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν Θεὸν καὶ ἐργάζονται ἀντιδοτελῶς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν συνανθρώπων προσιμῶν τὸν θάνατον ἀπὸ κάθε ἄλλον τρόπον ζωῆς. - Τὰ πάντα θεωρῶ ὡς εὐχαρίστησιν προκειμένον νὰ μείνω πιστὸς εἰς τὸν Χριστόν, - διεκήρυτε ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων ὁ ἐκλεκτὸς ἐργάτης τῆς ἀρετῆς Καλλίνικος. Ὅστις ἀποθνήσκει ὑπὲρ Χριστοῦ λαμβάνει ὡς ἀμοιβὴν τὸν στέφανον τοῦ οὐρανοῦ καὶ αὐτὴ πρόβει νὰ εἶναι ἡ μόνη φιλοδοξία τοῦ πιστοῦ.

Ἀνάγκη συγχρονισμοῦ κατὰ τὴν συνεργασίαν

Κατὰ τὴν ἀσκησιν τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου ἐκτός ἀπὸ τὰς δυσκολίας τοῦ τρόπου προσεγγίσεως τοῦ πλησίον καὶ δημιουργίας καταιγλήλου ἀτμοσφαίρας πρὸς συνεργασίαν ὑφίσταται καὶ τὸ θέμα τοῦ περιεχομένου τῆς διδασκαλίας. Τί θὰ εἴπωμεν εἰς τὸν συνάνθρωπόν μας διὰ τὸν πλησιάζωμεν; Διότι ἡ δραστηριότης τοῦ κοινωνικοῦ ἐργαίου εἶναι συνάρτησις τρόπων προσεγγίσεως καὶ περιεχομένου διδασκαλίας. Ἐχει ὁ κοινωνικὸς

ἐργάτης νὰ ἀντιμεταπίσῃ ποικίλιαν χαρὰν φησαν ἀνθρώπων, δειλοὺς, θρασεῖς, ἀντιφαιτικούς, ἀδιαφόρους, θερμοὺς, καχυπόπιστους καὶ πρέπει πρὸς ὅλους νὰ διδάξῃ τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν. Πρέπει νὰ γίνῃ ὁ συνδετικός κρίκος ἀνάμεσα εἰς τὸν ὅποιονδήποτε πλησίον μὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ διοχετεύσῃ συγχρότως καὶ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας.

Ἀπὸ τὰ χρησιμοποιούμενα τηλεοπτικὰ καὶ τηλεφωνικὰ μέσα γνωρίζομεν ὅτι ἔστιν

συνδέσεως τοῦ αὐτοῦ καναλιοῦ ἢ τῆς αὐτῆς συγχρόνητος ἢ τοῦ αὐτοῦ μήκους κύματος. Ἔτσι καὶ διὰ τὴν ἐπαφὴν τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν ἄσκησιν κατηχητικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου ἀπαιτεῖται συγχρότης, ἢ τὸ αὐτὸ κανάλι, ἢ τὸ αὐτὸ μήκος κύματος. Χρειάζεται καὶ ἐδῶ ἡ ἀγάπη νὰ καλέσῃ τὴν ἀγάπην, ὁ ἐνθουσιασμός νὰ διεγείρῃ τὸν ἐνθουσιασμόν, ἡ πίστις νὰ ἐμπνεύσῃ τὸν πόθον διὰ σωτηρίαν, ἡ ταπεινώσις νὰ κατευνώσῃ τὸν ἐγωϊσμόν, ἡ ἐμπιστοσύνη νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ἀφοσίωσιν. Εἶναι ἀναγκαῖος ὁ συγχρονισμός καὶ ἡ ἐναρμόνις κατὰ τὴν ἄσκησιν κοινωνικοῦ καὶ κατηχητικοῦ ἔργου. Τὴν ἐναρμόνισιν αὐτὴν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τὴν διδάσκει μὲ τὸ ἀγαθὸν μετὰ χαίροντων καὶ κλαθεῖν μετὰ κλαίοντων (Ρωμ. 11, 15).

Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἐκδηλώσῃ μίαν δυναμικὴν συμπεταρότητα εἰς τὸν πλησίον του καὶ νὰ ἐπιτύχῃ δημιουργικὴν συνεργασίαν ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ δι' οὐσιώδεις προϋπόθεσις τῆς αὐτῆς ἐργασίας εἶναι ἡ ὁλοκληρωτικὴ προσφορά τοῦ ἑαυτοῦ πρὸς τὸν πλησίον. Ἡ ψυχὴ συναντᾶται μὲ τὴν ψυχὴν καὶ ἡ συγκίνησις τῆς γίνεται καὶ συγκίνησις τῆς ἄλλης. Ἰδιότητες σκοπιμότητες, μειωμέναι προσφοραί, ὑποκριτικαὶ βολιδοσκοπήσεις καὶ τὰ ὅμοια δὲν καρποφοροῦν. Ἄν συμβαίῃ νὰ ἀποτυγχάνουν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὸ ἔργον τῶν, οἱ λόγοι εἶναι προφανεῖς. Κάτι κρατοῦν διὰ τὸν ἑαυτὸν τους, τὸ ὅποιον ὅμως δημιουργεῖ τὴν διάστασιν εἰς τὸ ἔργον καὶ τὸ κοινωνικὸν καὶ τὸ κατηχητικόν. Ἡ ἀποτυχία εἰς τὸ χριστιανικὸν ἔργον ἔχει καὶ ἓνα ἄλλον λόγον. Δὲν καθορίζουν σαφῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου. Δὲν γνωρίζουν τί θὰ διδάξουν.

Ὁ Χριστὸς κατὰ τὰς ἐπαφάς του μὲ τὴν Σαμαρείτιδα, τὸν Νικόδημον, τοὺς μαθητὰς του καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς ἀκροατὰς του ἀπεκάλυπεν δι' ἡ χρησιμότης πηγάζει ἀπὸ μίαν νέαν σχέσιν τοῦ φωτισμένου ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν. Ἦθελε νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς ὁπαδούς του τὴν ἀπόλυτον πίστιν πρὸς τὸν ἐπουράνιον Πατέρα καὶ δι' ὃ Θεὸς εἶναι ἡ μὴν τελεῖα ἀνάπαυσις. Συνεπῶς ἡ μέχρι θυσίας ὑπὲρ τῆς πίστεως δραστηριότης τοῦ πιστοῦ καὶ ἡ πάλιν του πρὸς διδασκίαν τῆς ἀληθείας εἶναι κύριον μέλημα καὶ ἐπιδιώξις τοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸν τὸν προσανατολισμὸν εὐρίσκομεν

εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου μάγιστρος Καλλινίκου. Διδάσκει πρὸς τὸν πλησίον του δι' ὅλον τὸν Θεὸν ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος νὰ λατρεύῃ, νὰ ἀγαπᾷ, νὰ πιστεύῃ καὶ χάριν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως νὰ θυσιάζεται. Καὶ δὲν περιωρίσθη ἀπλῶς εἰς τὴν διδασκίαν, ἀλλ' ἐθυσίωσε καὶ τὴν ζωὴν του. Ἐδέχθη ὑπομένειν τὰ φορικὰ βασανιστήρια, τὰ ὅποια τοῦ ἐπέβαλεν ὁ ἡγεμών. Πιεζόμενος νὰ ἀρνήσῃ τὸν ἀληθινὸν Θεόν καὶ νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἰδωλα ἡγήθη κηρύττων δι' ἡτο Χριστιανὸς καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Αἱ σάρκες του ἐσχίσθησαν δι' αἰχμηρῶν οἰδηρῶν ὀργάνων. Ἐσώθη προσδεδεμένος εἰς ἅμαξαν, ἐρρίφθη εἰς πυραγνισμένην κάμινον καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα του εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος.

Τὰ βασανιστήρια περισσότερον ἠξήσαν τὸν πόθον νὰ μείνῃ ἐνωμένος μὲ τὸν Θεόν καὶ ἐπεξέτειναν τὰ πλαίσια τοῦ περιεχομένου τοῦ κατηχητικοῦ τοῦ ἔργου. Ἐγνώριζε σαφῶς δι' ἔμπροσθεν νὰ διδάσκῃ τὴν πίστιν πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἄν λάβωμεν ἐπ' ὅλην τὴν συνθήκας ἀσκήσεως τοῦ ἔργου τοῦ μάγιστρος θὰ διδάχθωμεν δι' ἓνα πράγμα νὰ εἶναι ὁ ἀντικειμενικὸς στόχος. Νὰ ἐργαζώμεθα διὰ τὴν δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ χάριν τοῦ ὀνόματος Αὐτοῦ νὰ θυσιάζωμεν καὶ τὴν ζωὴν μας.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

Εἰς μνήμην

Ὁ κ. Θεόδωρος Νικολάου, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑτὺς ἀπὸ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίαις τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἰφιγενείας, προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος Ἀπολύτρωσις» δραχμὰς χιλίας (1.000).

Ἡ Ἀδελφότης εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτῆς.

—★—

Παράκλησις

Παρακαλοῦνται οἱ ἀγαπητοὶ συνδρομηταί, ὅσοι δὲν ἀνενέωσαν ἀκόμη τὴν συνδρομὴν τῶν, ὅπως μᾶς τὴν ἐμβάσουν τὸ συντομώτερον, εἴτε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς εἴτε εἰς γραμματεῖομα, εἰς τὴν ἐξῆς διεύθυνσιν:

Περιοδικὸν Ἀπολύτρωσις» Πέλοπος 7 Θεσσαλονίκην.

Ἐπίσης, παρακαλοῦνται, ὅσοι ἀλλόθεν διεύθυνον νὰ μᾶς τὴν γνωρίζουν ἐγκαίρως, σημεῖονοντες ὅσον τὴν παλαιὰν ὅσον καὶ τὴν νέαν τῶν διεύθυνσιν.

1. Η ΑΙΔΩΣ

Αἰδώς. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο καὶ βασικὸ κόσμημα μιᾶς χριστιανῆς γυναίκας. Ἡ αἰδώς. Ἡ ντροπή. Ἡ ουσιολή. Τὸ εὐγενικὸ αὐτὸ συναίσθημα εἶναι ἀποκλειστικὰ συναίσθημα τοῦ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα τῆς γυναίκας. Τὰ ζῶα, ὅλα τὰ ζῶα, δὲν ἔχουν τὸ συναίσθημα αὐτό. Αὐτὰ δὲν ἔχουν αἰδῶ. Λέν ἔχουν ντροπή.

Τὸ ψυχικὸ συναίσθημα τῆς αἰδοῦς ἐκδηλώνεται συνήθως μὲ τὸ κοκκίνισμα τοῦ προσώπου, μὲ τὸ χαμήλωμα τῶν ματιῶν, μὲ τὴ δυσχέρεια στὴν ὁμιλία καὶ μὲ ἄλλους πολλοὺς τρόπους.

Τὸ συναίσθημα τῆς αἰδοῦς τὸ βλέπουμε, ἀρχικά, σιὸς πρωτοπλάστους, σιὸν Ἀδὰμ καὶ στὴν Εὐά. Μετὰ τὴν πτώσι τους σιὸ ἁμάρτημα τῆς ἀνυπακοῆς «ἐγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, καὶ ἔροσαν φύλλα συκῆς καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα» (Γέν. 3,7). Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη, πρόχειρη, ἐνδυμασία τοῦ ἀνθρώπου, τὰ φύλλα συκῆς. Αὐτὰ ἔροσαν καὶ μὲ αὐτὰ σκέπασαν τὴ γυμνότητά τους. Λίγο ἀργότερα ὁ Θεὸς ἔλαβε τὴ φροντίδα νὰ ἀντικαταστήσουν, οἱ πρωτοπλάστοι, τὰ ραμμένα φύλλα συκῆς μὲ δερματίνους χιτῶνας γιὰ νὰ καλύψουν, μὲ τὴ νέα ἐνδυμασία, καλύτερα τὴ γύμνωσί τους καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὴς καιρικῆς δυσμενεῖς συνθήκες. «Καὶ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς (Γέν. 3,21).

Τὸ ἴδιο αὐτὸ συναίσθημα τὸ βλέπουμε ἐν τῷ καὶ στὰ δύο παιδιά τοῦ Νῶε, σιὸν Σὴμ καὶ σιὸν Ἰάφεθ. Ὁ Νῶε, ὁ πατέρας τους, μέθυσε. Πάνω στὴ μέθη πέταξε τὰ ρούχα του καὶ ξυμεινε γυμνός. Εἶδε τὴ γύμνωσί του ὁ Χάμ, ἕνα ἀπὸ τὰ τρία τὸν παιδιά, καὶ ἀντὶ νὰ ντροπῇ, γέλασε καὶ πῆγε καὶ τὸ εἶπε στὰ δύο ἀδελφία του, τὸν Σὴμ καὶ τὸν Ἰάφεθ γιὰ νὰ γελάσουν καὶ ἐκεῖνοι. Ἐκεῖνοι ὅμως ἦσαν παιδιά μὲ ντροπή, μὲ ουσιολή. Στενοχωρήθηκαν μὲ τὴ γύμνωσι τοῦ πατέρα τους, καὶ ἔκαναν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ κάνουν στὴν περὶστα-

σι αὐτῇ. Τρέχουν, παίρνουν κάποιο ρούχο, τὸ κρατοῦν στὰ χέρια, καὶ πάνε πρὸς τὸν πατέρα τους μὲ γυρισμένες τὴς πλάτες τους γιὰ νὰ μὴ δοῦν τὴ γύμνωσί του. Πλησιάζουν καὶ «συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν... καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον» (Γέν. 9,23).

Τὸ συναίσθημα τῆς αἰδοῦς τὸ ἔβαλε ὁ Θεὸς στὴν ψυχὴ τῶν πρωτοπλάστων. Ὅπως παρατηρεῖ κάποιος ἐρημνευτὴς, «ἐνετέθη αὐτοῖς ὁ λογισμὸς τῆς αἰσχύνης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ». Καὶ στὴ συνέχεια, ὁ ἴδιος ὁ ἐρημνευτὴς, ἐξηγεῖ καὶ τὸ λόγο ποὺ προέκυψε ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸ συναίσθημα αὐτό. «Εἰς τὴν κατὰ τῆς ἁμαρτίας ἐσθῆτα, αὐτάρκης ὢν ἐγκόπτειν αὐτῆς τὴν ἀρχήν». Καὶ πράγματι. Ἡ ντροπή εἶναι ἡ ἠθικὴ ἐκείνη δύναμις ποὺ δὲν ἀφήνει τὸν ἄνθρωπο οὔτε νὰ σκεφθῇ, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ πράξῃ κατὰ τὸ ἄπροπο. Εἶναι ὅλο ἀμύνης ἐναντίον τοῦ Διαβόλου ποὺ ποικιλοτρόπως προσπαθεῖ νὰ μᾶς παρασύρῃ στὴν μιὰ ἢ στὴν ἄλλη ἁμαρτία. Εἶναι τεῖχος ποὺ δὲν ἀφήνει τὴν ἁμαρτία νὰ πάσῃ θέσι στὴν καρδιά μας. Εἶναι φράχτης ποὺ προφυλάσσει τὸ κοῖτο τῆς ἀγνότητος ἀπὸ κάθε ἐπιβουλῆς.

☆

Μὲ τὴν αἰδῶ, σὰν ὅλο, ἡ χριστιανὴ γυναῖκα, ἀνδρίσται, προσβάλλει ἅμυνα, ἀντιστέκεται μὲ ὅλο τὸν ψυχικὸ της ἡρωϊσμό:

• Στὸ ὅς λογισμοὺς. Ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς ἀρχίζει ὁ Διάβολος τὸν πόλεμό του. Μὲ τοὺς λογισμοὺς προσπαθεῖ, ἀρχικά, νὰ μολύνῃ τὴν ἀγνότητα μιᾶς ψυχῆς.

Οἱ λογισμοὶ εἶναι τὰ βέλη του. Πολλοὶ λογισμοί. Καὶ ποικίλοι. Λογισμοὶ ὑπερηφανείας. Λογισμοὶ ἀνυπακοῆς. Λογισμοὶ προπετείας. Λογισμοὶ κατακρίσεως. Λογισμοὶ λιποταξίας ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς. Καὶ ἰδιαίτερα, λογισμοὶ πονηροὶ καὶ ἀνήθικοι. Ἡ ντροπαλὴ γυναῖκα, στὴν παρουσία αὐτῶν τῶν λογισμῶν, ἀναστατώνεται ὀλόκληρη. Ἐπαναστατεῖ. Ταράσσει. Κοκκινίζει. Τί ση-

μασία ἔχει ἂν δὲν τὴν βλέπει κανεὶς ἄνθρωπος; Τὴν βλέπει ὅμως ὁ Θεός. Καὶ σὴν σκέψι αὐτὴ δὲν τὴν χωράει ὁ κόσμος ὅλος. Ἀντιστέκεται, ἀντιδρᾷ, πολεμᾷ καὶ νικᾷ τοὺς λογισμοὺς. Καὶ μέρει ἀγνή σὴν σκέψι. Ἀγνή σὴν καρδιά καὶ σὴν ψυχὴ.

● **Στὰ ἀκούσματα.** Στὰ ἄσχημα ἀκούσματα. Στὰ ἀπρεπῆ λόγια. Στὰ αἰσχροῦ. Στὰ ἀνήθικα. Ἡ ντροπαλὴ γυναῖκα σὶά λόγια αὐτὰ ἀντιδρᾷ κεραυνοβόλα. Ἀνεβαίνει ὅλο τὸ αἷμα σὶὸ πρόσωπό της, γίνεται κατακόκκινη καὶ ἀπομακρύνεται, ὅλο ντροπὴ, καὶ μὲ κατεβασμένο τὸ πρόσωπο ἀπὸ τὸ πρόσωπο ἢ ἀπὸ τὸ περιβάλλον πού ἐξοσιτάμει τὴν ἄσχημη καὶ ἄπρεπη κοινότητα. Ἀπομακρύνεται μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο μπορεί. Ἄλλοτε εὐγενικὰ καὶ ἄλλοτε ἀπόταμα, ἀδιάκριτα. Ἡ αἰδήμων γυναῖκα ντρέπεται νὰ ἀκούῃ, ἀλλὰ ντρέπεται καὶ νὰ λέῃ ἢ ἴδια ἄσχημες λέξεις. Ντρέπεται τὸ ἴδιο καὶ σὴν πρώτη καὶ σὴν δευτέρη περίπτωσι. Γι' αὐτὸ δὲν ἀνέχεται οὔτε νὰ ἀκούῃ, οὔτε νὰ λέῃ τέτοιες ἀπρεπες κοινότητες. Κάποια ψυχὴ εἶπε κάποτε: «Εὐλόγῳ τὶς στιγμὲς πού κοκκίνισα ἀκούγοντας ἕνα ἀπρεπῆ λόγο καὶ ἔτρεμα μπροστὰ σὲ μιὰ ἀσχημὴ σκέψι. Τὶς στιγμὲς ἐκεῖνες θὰ τὶς ξαναδρῶ σὴν αἰωνιότητα, διὰν θὰ μοῦ τὶς ἐπενθυμίῃ ὁ Κύριος». Ἀλήθεια, τί καλὴ, λεπτὴ καὶ ὑπέροχη ψυχὴ!

● **Στὶς χειρονομίες.** Ἡ ντροπαλὴ γυναῖκα, ἂν μιὰ φορὰ ἀντιστέκεται καὶ ἀντιδρᾷ σὶς σκέψεις καὶ σὶα ἀκούσματα, δυὸ φορές ἀντιδρᾷ σὶς ἄσχημες χειρονομίες. Ἡ ντροπαλὴ γυναῖκα δὲν δέχεται καμμιὰ ἀδιάκριτη χειρονομία πάνω της. Κατακόκκινη ἀπὸ ντροπὴ ἀπομακρύνεται καὶ λυπεῖται ἀφάνταστα. Καὶ διαμαρτύρεται μὲ ὅλη τὴν εὐγένεια καὶ τὴν διακριτικότητα πού τὴν διακρίνει. Ἡ σιάνος της αὐτὴ θυμίζει ἕνα ὠραῖο ἀνέκδοτο. Κάποιος Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ εἶχε ἕνα ἐλάφι πού τὸ ἀγαποῦσε πολὺ. Δὲν ἤθελε κανεὶς νὰ ἀγγίξῃ τὸ ἐλάφι του. Γι' αὐτὸ πῆρε, ἔγραψε, καὶ πέρασε σὶὸ λαμὸ τοῦ ἐλαφιοῦ μὲ μιὰ χρυσὴ ἀλυσίδα τὴν ἐπιγραφὴν: «Μὴ μ' ἐγγίξεις» ἀνῆκω σὶὸν Καίσαρα. Αὐτὸ λέει καὶ ἡ χρυσαυγὴ γυναῖκα μὲ τὴν ἀντίδρασί της σὶς ἀδιάκριτες χειρονομίες: Μὴ μ' ἐγγίξεις» ἀνῆκω σὶὸν Ἰησοῦ.

● **Στὶς πράξεις.** Ἡ ντροπαλὴ γυναῖκα, ἂν δὲν ἐπιτρέπη μιὰ σκέψι ἄσχημη νὰ φιλοξενηθῇ σὶὸ μυαλό της, μιὰ κοινότητα νὰ δρῇ θῆσι σὴν ἀκωή της καὶ μιὰ χειρονομία νὰ γίνῃ πάνω της, πολὺ περισσότερο, δὲν ἐπιτρέπει μὲ κανένα τρόπο νὰ συγκατατεθῇ σὲ μιὰ πράξι πού θὰ μολύνῃ ὅχι πιά τὸ μυαλό, ὅχι πιά τὴν ἀκωή, ἀλλὰ τὴν ἀγνότητα τοῦ σώματος. Ἐδῶ πιά ἀπηρᾷ κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ της. Προτιμᾷ τὸ θάνατο παρὰ τὸ ἡθικὸ κηλιδίωμα. Παράδειγμα γραφικὸ ἀποτελεῖ ἡ Σωσάννα, ἡ ἀγνή αὐτὴ ψυχὴ πού ἀπεινοβολεῖ μέσα σὶὸν κόσμο τῆς παλαιᾶς διαθήκης μὲ τὸ ψυχικὸ της μεγαλεῖο καὶ μὲ τὴν αἰδημότητα της. Ἀντιμετώπισε κάποτε, τελείως ἀνέλπιστα, ἕνα φοβερὸ πειρασμό. Δυὸ πρεσβύτεροι Ἰσραηλῖται, ἀδιάντροποι ἄνδρες, τὴν ἐξεδιάζαν νὰ ἁμαρτήσῃ μαζί τους. Ἀλλὰ ἐκεῖνη τινάχθηκε ὁλόκληρη. Ἐγινε κατακόκκινη ἀπὸ ντροπὴ. Καὶ τοὺς ἀπήντησε, ἀποφασισμένη νὰ πεθάνῃ παρὰ νὰ πράξῃ μιὰ τέτοια ἁμαρτία. «Αἰρετώτερον μοὶ ἐστὶ μὴ πράξωσαν ἐμπροσθὶν εἰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον Κυρίου» (Λευίτ., Σωσάν. 1, 23).

Καμμιὰ σκέψις ἄπρεπη, καμμιὰ κοινότητα ἄσχημη, καμμιὰ χειρονομία ἀδιάκριτη, καμμιὰ πράξι ἁμαρτίας δὲν μπορεί νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπὸ μιὰ γυναῖκα πού διατηρεῖ ἀκέραιο τὸ συναίσθημα τῆς αἰδοῦς, τῆς ντροπῆς καὶ τῆς οἰστολῆς. Σωσιὰ εἶπε κάποιος: «Ἡ αἰδώς προσιατεύει τὴν ἀγνότητα, ὅπως τὰ φύλλα προσιατεύουν τὸν καρπὸ».

● **Στὰ ἔεσμα.** Ντρέπεται νὰ δῇ ὁποιοδήποτε εἰκόνα ἢ φωτογραφία ἄσχημη, ἢ ντροπαλὴ γυναῖκα. Ντρέπεται νὰ δῇ ἀκόμα κατὰματα καὶ τὸ πρόσωπο ἑνὸς ἀνδρός. Κοκκινίζει. Καὶ στενοχωρεῖται ἀφάνταστα, ἂν παρὲς συμβῇ τὸ βλέμμα της νὰ διασπαρῇ μὲ τὸ βλέμμα ἑνὸς ἀνδρός. Κάποτε μιὰ νέα ἐξήγησε τὴ συμβολὴ ἑνὸς περιοδικοῦ. Πῆρε καὶ ἔγραψε σὶὸ περιοδικὸ τὰ ἐξῆς: «Εἶμαι δώδεκα ἐτῶν. Πηγαίνω σὴν δευτέρα Γυμνασίον. Εἶμαι χαριτωμένη. Ἐχω ὅμως ἕνα ἐλάτιωμα. Κάθε φορὰ πού θὰ μὲ κοιτάξῃ ἕνα ἄνδρ, κοκκινίζω. Θὰ ἤθελα νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐλάτιωμα». Καὶ τὸ περιοδικόν, ἀπήντησε: «Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴν κόψετε αὐτὸ τὸ ἐλάτιωμα».

Ἀπεναντίας, νὰ διατηρήσῃτε αὐτὸ τὸ ἐλάχιστον, ἂν τὸ κατορθώσετε. Θὰ σὰς ἐπιφέρει τὸν θαυμασμὸ τῶν πολλῶν. Καὶ τὸ διατηρήσε. Καὶ ἔμεινε μιά ἀκεραία ψυχὴ. Μιά αἰδήμων νέα. Μιά ἀγνή νέα.

● Σ τ ὶ ἄ ν α γ γ ῶ σ μ α τ α. Βιβλίον ἢ περιοδικόν, ποῦ ἔχει περιεχόμενον ἄσχημον, δὲν ἔχει θέσι ποτὲ σὰ χέρια μιᾶς ντροπαλῆς γυναίκας. Ὅπως ντρέπεται νὰ βλέπῃ καὶ τὸ αἰσχρὸ καὶ τὸ ἀνήθικο, ντρέπεται καὶ νὰ διαβάσῃ καὶ τέτοιο. Ντρέπεται κι' ἄς μὴ τὴν βλέπῃ κανένα ἀνθρώπινον μάτι, τὴν ὥρα ποῦ πάει νὰ πιάσῃ ἓνα τέτοιο βιβλίον καὶ ἓνα τέτοιο περιοδικόν.

● Σ τ ὶ ὁ γ υ μ ν ι σ μ ὸς. Μὲ ὅλο τὴν αἰδῶ, ἡ Χριστιανὴ γυναίκα, ἀντιστέκεται σὴ σύγχρονη μόδα. Πάει κόντρα σὸ ρεῦμα τοῦ ουρμού. Κόντρα μὲ ὅλη τὴν δύναμι τῆς ψυχῆς της καὶ κατὰ τὸ ρεῦμα αὐτό, ἔστω κι' ἂν πολλὰς φορὰς παίρνῃ τὴν ὀργητικότητά ποῦ ἔχουν τὰ ρεύματα τοῦ Νεῖλου, τοῦ Βόλγα καὶ τοῦ Μισισσιππὶ ποταμοῦ. Ἡ αἰδήμων γυναίκα, ἡ ντροπαλὴ γυναίκα, δὲν δέχεται οὔτε χιλιοστὸ νὰ κοτύνη τὸ φόρεμά της. Ντρέπεται. Κι' οὔτε διαφυνὴ φορέματα δέχεται νὰ φορέσῃ. Γιατὶ καὶ τότε, τὸ ἴδιον, ντρέπεται. Συχνὰ διαβάξουμε σὶς ἐφημερίδες ἢ ἀκοῦμε νὰ δημιουργῆται θέμα σὶς Γυμνάσια μὲ μερικὰς μαθήτριες ποῦ δὲν δέχονται μὲ κανένα τρόπο νὰ πάρουν μέρος σὶς γυμναστικὰς ἐπιδείξεις. Ἀδιάρκοι γιὰ τὶς ἀπειλές, τὶς φοβέρες, ἀρνούνται νὰ παρουσιαστοῦν μπροστὰ σὲ τόσα μάτια, ὅχι μόνον ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν, μὲ τὴν συνηθισμένη ἀσέβητον περιβολή. Ντρέπονται. Ὅς μειωθῇ ἡ διαγωγή τους, ἄς μέλουν ἀνεξέτιστες, ἄς μέλουν σιάνοιμες κι' ἄς ἀποβληθοῦν ἀκόμη καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ Γυμνάσια, τὸ δέχονται. Ἀλλὰ νὰ γυμνωθοῦν δὲν τὸ δέχονται. Ἐπ' αὐτῇ. Ντρέπονται. Ἡ ντροπαλὴ γυναίκα μένει σὲ ὅλη της τὴ ζωὴ σεμνὴ καὶ ἀπλῇ.

☆

Ἡ ντροπαλὴ γυναίκα ἔχει πολλὰ ψυχικὰ χαρίσματα. Εἶναι πλούσιος. Εἶναι μεγαλεῖο. Καὶ τὸ πρῶτον καὶ κύριον, ἡ αἰδήμων γυναίκα, εἶναι γυναίκα.

● Τ α π ε ι ν ῇ. Δὲν ἔχει ἐγωϊσμό ἢ

ντροπαλὴ γυναίκα. Ντρέπεται νὰ μιλά γιὰ τὸν ἑαυτὸ της. Ντρέπεται νὰ ἐπιδεικνύεται. Ντρέπεται νὰ προσβάλλεται. Μιλάει ὅταν χρειασθῇ καὶ δὲν χρειασθῇ. Αἶγα καὶ μετρημένα τὰ λόγια της. Αἶγα, ἀλλὰ σιοχαστικά. Αἶγα, ἀλλὰ ὠφέλιμα καὶ ἐποικοδομητικά. Δὲν λυπεῖται ἂν τυχὸν ἀπορριφθῇ μιὰ σκέψις ποῦ εἰσηγείται. Διατηρεῖ ὅλη της τὴν ψυχικὴ ἡρεμία, κάθε φορὰ ποῦ θὰ τὴν παρατηρήσῃ μιὰ μεγαλύτερη ἀδελφὴ. Κι' ἄς εἶναι αὐτὴ ἡ παρατήρησις ἐντονη, κι' ἄς εἶναι ἐπιπληξίς.

● Ὑ π ἄ κ ο η. Ἡ ντροπαλὴ γυναίκα δὲν ἔχει δικὸν της θέλημα. Θέλημά της εἶναι τὸ θέλημα τῶν μεγαλύτερων. Ἀκούει δὲν καλὸ τῆς λένε. Χαίρεται νὰ ἀκούῃ παρὰ νὰ μιλά. Ἡ ντροπαλὴ γυναίκα δὲν ἔχει ποτὲ γλώσσα. Δὲν εἶναι ποτὲ «γλωσσόφθον». Ἡ ντροπαλὴ γυναίκα εἶναι περισσότερο αὐτιά, παρὰ στόμα καὶ γλώσσα. Κι' ἂν ποτὲ τὴν παρατηρήσουν κοκκινίζει καὶ σιωπᾷ.

● Ε ὁ γ ε ν ῆ ς. Ἡ εὐγένεια εἶναι ἡ ὁμορφιὰ τῆς ντροπαλῆς γυναίκας. Ἡ ξεχωριστὴ της ὁμορφιὰ, μιλάει μὲ τὸν πιὸ λεπτὸ καὶ εὐγενικὸ τρόπο. Δὲν προσβάλλει. Δὲν πληγώνει. Πάντα μὲ τὸ χαμόγελο σὶς χεῖλη. Πάντα πρόθυμη γιὰ ὅποιανδήποτε ἐξυπηρέτησι. Δὲν ἀρνεῖται ποτὲ καμμιά διακοπὴ, ὅσο θαρεῖ καὶ σκληρὴ κι' ἂν εἶναι ἡ διακοπὴ αὐτὴ. Χαρά της νὰ ὑπηρετῇ ὅλους. Χαρά της νὰ δίδῃ, ὅλο νὰ δίδῃ καὶ νὰ προσφέρῃ κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ της γιὰ νὰ δώσῃ μιὰ χαρὰ σὶν ὅποιανδήποτε ἀδελφῇ.

☆

Ἡ αἰδῶς κάνει τὴ γυναίκα κάποτε ἀπόρθητο γιὰ τὸ Διάβολον. Ἀκρόπολη ἀπαρτῇ. Γι' αὐτό, κι' ἐκεῖνος, κάνει τὸ πᾶν καὶ μηχανεύεται χίλια δυὸ μέσα γιὰ νὰ ἀφαιρέσῃ τὴ ντροπὴ ἀπὸ τὴ γυναίκα. Κι' ἀλλοίμονον, ἂν πετύχῃ καὶ τῆς ἀφαιρέσῃ τὴν αἰδῶ. Γιατὶ γυναίκα χωρὶς αἰδῶ εἶναι τὸ μεγαλύτερον κακὸ σὶν τὸν κόσμον, κοντὰ σὸ περὶ καὶ σὴ φωτιά. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης, ἀναφερόμενος σὶν τὴν ψυχὴν ποῦ δὲν ὑπάρχει ντροπὴ, γράφει: «Σ' αὐτὸν ποῦ δὲν ὑπάρχει αἰδῶς τὸ στόμα εἶναι ἀχαλίνωτον καὶ ἀνεμῶν ἢ γλώσσαν».

Ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀναιρέσουμε σὶς γνώ-

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τὸ φῶς τῆς ψυχικῆς γαλήνης

Ὅτι λάμπει δὲν εἶναι χρυσός, εἶναι ὅμως τῆς μόδας. Αὐτὸ εἶναι τὸ σύνθημα τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Πῶς ὅμως ἐννοοῦν τὴν μόδα οἱ ἄνθρωποι; εἶναι ἓνα πρόβλημα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μελετηθῇ ἀπὸ τοὺς ψυχολόγους, τοὺς κοινωνιολόγους καὶ τοὺς πνευματικούς ἀνθρώπους. Ἡ ἀσυναρτησία εἰς τὴν ζωὴν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου φανερώνει τὴν ἑλλειψιν ὁρθοῦ προσανατολισμοῦ. Ἐδῶ καλοῦνται οἱ κοινωνικοὶ ἐργάται καὶ πνευματικοὶ παράγοντες νὰ βοηθήσουν τὸν κλονιζόμενον ἄνθρωπον νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν, νὰ στραφῇ πρὸς τὴν ἀπλότητα τῆς ζωῆς καὶ νὰ ἀναζητήσῃ τὸ φῶς τῆς ψυχικῆς γαλήνης.

Ὅμιλοῦν οἱ ἄνθρωποι διὰ τὴν μόδαν τῆς

ἐνδυμασίας καὶ σιωποῦν ἐντελῶς διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ὠραιότητα. Λησμονοῦν ὅμως τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου. Καὶ ὅμως πρέπει αὐτὸ νὰ εἶναι τὸ κυρίως ἐνδιαφέρον ἂν πράγματι ἐπιθυμοῦν νὰ ἔχουν ψυχικὴν γαλήνην. Ἄν ἔτσι ἀντιμετωπίσουν τὸ θέμα τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας τότε δὲν θὰ ἔχουν ἐνδιαφέρον ἐκδηλώσει ἐκλογῆς τῶν «Μετ' Ὑψήλιος» καὶ τὰ τοιαῦτα.

Οἱ ἐπιτήδριοι τῆς ἐποχῆς

Ἀπογευματινὴ ἑφημερίς εἰς ρεπορτάζ συνεργάτου τῆς ἐπισημαίνει τοὺς κινδύνους τοῦ προερχομένου ἀπὸ τοὺς διαφόρους κακοποιούς καὶ διαρρήκτας κατὰ τὴν περίσθον τῶν διακοπῶν καὶ τῶν συνωστισμῶν. Χρειάζεται

μεσ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου τὴ στιγμή πού καθημερινὰ βλέπουμε σήμερα τίς ἐκδηλώσεις καὶ πράξεις τῆς ἀδιάντροπης, τῆς ξεστοίπωτης γυναίκας;

Μὲ ἀναίδεια, μὲ κυνικὴ ἀναίδεια, ἡ γυναίκα σὺς ἡμέρες μας κάνει πράγματα πού προκαλοῦν καὶ σκανδαλίζουν φοβερά. Ἡμίγυμνη γυρίζει σιὸς δρόμους. Καπνίζει, πίνει, μεθύει, βλασφημεῖ, αἰσχρολογεῖ καὶ εἰρωνεύεται κάθε καλὴ καὶ εὐλαβὴ φυχὴ. Γυναίκα χωρὶς ντροπὴ, εἶναι αὐτοκίνητο χωρὶς τιμόνι. Καὶ ὅπως τὸ ἀκνέρονητο αὐτοκίνητο πάει σὺ γκερμό, ἔτσι καὶ ἡ ἀδιάντροπη γυναίκα καιροκνᾷ ἀπὸ τὴ μιὰ ἡθικὴ πύωσι σιτὴν ἄλλην, ἀπὸ τὴ μιὰ ντροπὴ σιτὴν ἄλλην. Μὲ μιὰ τέτοια γυναίκα ὁ Διάβολος κάνει «χρυσὸς δουλειᾶς» σιτὸν κόσμο. Γι' αὐτὸ κι' ἂν τύχῃ ποτὲ καὶ μιὰ τέτοια γυναίκα αἰσθάνθῃ μέσα τῆς νυγμούς μετανοίας καὶ πάρῃ τὸ δρόμο πρὸς τὸ ἐξομολογητήριον, τότε, προσπαθεῖ, τὴν ντροπὴ πού τῆς ἔκλεψε, νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ πίσω γιὰ νὰ ματαιώσῃ τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν ἐξομολόγησι. Αὐτὸ ἀκριβῶς λέει κάποιο ἀνέκδοτο. Μιὰ ἡμέρα, τὴν ὥρα πού περιέμεναν πολλοὶ νὰ πάρουν σιερὰ γιὰ ἐξο-

μολόγησι, ὁ πνευματικὸς, βλέπει τὸ Διάβολο νὰ ψιθυρίζῃ καὶ σὺ αὐτὴ μιᾶς γυναίκας. Ἀνησυχῇ ὁ πνευματικὸς. Καὶ ζήτησε νὰ μάθῃ τί συμβαίνει. Ρωτᾷ τὸν Διάβολο. - Τί κάνεις ἐκεῖ; Καὶ ὁ Διάβολος ἀπήντησε: - Ἐπιστρέφω τὸ «κλεμμένον». Ποιὸ κλεμμένο; ἐρωτᾷ, ἀλλ' ὁ πνευματικὸς. Κι' ὁ Διάβολος ἐξήγησε σιτὸν πνευματικὸ ἀκριβῶς, ὅπως εἶχε τὸ θέμα, καὶ εἶπε: - Κάποτε, προτοῦ ἡ γυναίκα αὐτὴ πέσῃ σιτὴν ἁμαρτίαν, τῆς εἶχα κλέψει τὴν ντροπὴν καὶ τώρα πού πλησιάζει ἡ ὥρα νὰ ἔλθῃ γιὰ ἐξομολόγησι τῆς τὴν ἐπιστρέφω, γιὰ νὰ ντροπῇ νὰ ἐξομολογηθῇ τίς ἁμαρτίες τῆς.

Κοπέλλες καὶ Γυναίκες,

Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο κόσμημα μὲ τὸ ὁποῖο πρέπει ἡ Χριστιανὴ γυναίκα νὰ στολίζεται.

Ἡ αἰδώς. Ἡ ντροπὴ. Ἡ ουσιολή. Τὸ κοκκίνισμα τοῦ προσώπου. Αὐτὸ τὸ κόσμημα ζητᾷ ἀπὸ ὅλες μας ὁ Θεὸς πάντοτε. Σὲ ὅλη μας τὴ ζωὴ. Ἔτσι μόνο θὰ «λειτουργώμεν εὐαρέπῳς τῷ Θεῷ». Καὶ μὲ τὴν αἰδῶ. «Μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαθείας» (Ἐδρ. 12, 28).

Β. Αχ. Ψ.

ιδικαιτέρα προσοχή πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυσαρέστων συνεπειῶν ἐκ τῆς δραστηριότητος τῶν κακοποιῶν.

Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ ἕνας ἄλλος τομεὺς ἐπιτηδεύων τῆς περιόδου τῶν διακοπῶν. Εἶναι αὐτοί, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν νὰ προσβάλουν τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ἀνθρώπου. Τεχνηέντως παρασύρουν νέους καὶ νεάνιδας εἰς ἀνηθικούς πράξεις μὲ ὅλα τὰ ἐπακόλουθα. Ἐπωφελοῦνται τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἐποχῆς καὶ ὀδηγοῦν πολλοὺς νέους εἰς τὴν διαστροφὴν καὶ τὴν ἀνηθικότητα. Οἱ γονεῖς, ἡ Ἐκκλησία καὶ ὅλοι οἱ καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἐργαζόμενοι εἰς δημαδικούς καταυλισμούς πρέπει νὰ αὐξήσουν τὴν ἐπαγρύπνησιν των. Κάθε ὑποπτος κίνησις νὰ ἐπισημαίνεται. Ὑποχωρήσεις δὲν δικαιολογοῦνται· διότι θὰ εἶναι ἀργὰ θύαν τὸ κακὸν ἐπεκταθῇ καὶ οἱ ἄνθρωποι χάσουν τὸν ἔλεγχον τῶν πράξεών των.

Πιστεύομεν ὅτι, ἂν συνευθετοποιηθῇ τὸ θέμα τῆς προσφοράς πρὸς τὸν συνάνθρωπον διὰ τῆς καθοδηγήσεως καὶ τῆς προλήψεως, θὰ εἶναι ἀξιόλογα τὰ ἀποτελέσματα. Θὰ σωθοῦν πολλοὶ ὑπάρξεις ἀπὸ θέβαιον πνευματικὸν θάνατον.

Ἀποδιοργάνωσις τῆς προσωπικότητος

Κοινωνιολόγος εὐρωπαϊκῆς χώρας ὑποστηρίζει ὅτι αἱ διακοπὲς κατὰ τὰ διάφορα διαστήματα τοῦ ἔτους ὀδηγοῦν εἰς τὴν ἀναρχίαν καὶ τὴν ἀκαταστασίαν ἐν τῇ καθημερινῇ βίῳ. Εἶναι γεγονός ὅτι πολλὰ ἄτομα τὴν περίοδον τῶν διακοπῶν τὴν θεωροῦν ὡς περίοδον φυγῆς ἐκ τοῦ τόπου διαμονῆς καὶ ἐργασίας καὶ ἀποδεσμεύσεως ἀπὸ τὴν οἰκογενειακὴν κηδεμονίαν. Ἔτσι παρατηρεῖται ἔντονος κίνησις ἰδίᾳ νέων ἀτόμων πρὸς ἄλλας χώρας, πρὸς

τουριστικὰς περιοχὰς καὶ πρὸς παραθαλασσίους χώρους. Τὰ ἄτομα ὁμῶς αὐτὰ κατὰ τὸ πλεῖστον κινοῦνται ἀνευ προστασίας ὑπευθύνων ἀνθρώπων. Οἱ κίνδυνοι εἶναι μεγάλοι, διότι αὐτὴ ἡ ἀνεξαρτησία συντελεῖ ὄντως εἰς μίαν ἀναρχίαν. Ἡθικαὶ παρεκτροπαὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καλλιέργεια ἀδυναμιῶν, ἀπρεπεῖς ἐκδηλώσεις καὶ ἄλλα ἐλαττώματα ὀδηγοῦν εἰς μίαν ἀποδιοργάνωσιν τῆς προσωπικότητος.

Ὁ ἄνθρωπος ἐργαζόμενος διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν καθημερινῶν προβλημάτων ἔχει ἀνάγκην καὶ ἀπὸ χρόνον ἐλεύθερον διὰ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν ψυχαγωγίαν. Ἐπιβάλλεται ὁμῶς ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς Κοινωνίας νὰ ὀργανώσουν καταλλήλους συνθήκας, οὕτως ὥστε ἕκαστον ἄτομον νὰ χρησιμοποιοῇ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν πρὸς πραγματικὴν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπαυσιν καὶ ἐπιστρέφον εἰς τὴν ἐργασίαν νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα. Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὀργανωθοῦν εἰς τουριστικούς χώρους πνευματικαὶ δάσεις, διότι συντόμως ἡ ἀναρχία θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς προσωπικότητος. Ὁ αὐστηρὸς ἔλεγχος τῶν διακινουμένων θὰ ἀνακόψῃ τὴν ἀναρχίαν καὶ ἀκαταστασίαν.

Κοσμίως ἐνδεδυμένοι

Με κόσμον ἐνδυμασίαν ὀρεῖται νὰ εἰσέρχονται εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς οἱ ἄνθρωποι. Τώρα τὸ καλοκαίρι ἡ ἀνάρμοςτος ἐμφάνισις ἀτόμων εἰς τοὺς ναοὺς προκαλεῖ ἀγανάκτησιν. Οἱ ἱερεῖς πρέπει νὰ μείνουν ἀνυποχώρητοι εἰς τὸ θέμα αὐτό. Εἶναι μὴ εὐκαιρία νὰ ἀκούσουν διὰ κοσμιότητα καὶ αὐτοὶ οἱ ὅποιοι ἐπισκέπτονται ἱεροὺς χώρους ἀπλῶς νὰ θαυμάσουν τὴν ἀρχαιότητα. Νὰ ἀκούσουν ὅτι ὑπάρχει ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα καὶ κοσμιότης τὴν ἵποσαν ἐπιβάλλεται νὰ ἀναζητήσουν εἰς τὴν ζωὴν των.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Τηλ. 70-630 Θεσ/κη

Διευθυντῆς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἐτησίᾳ συνδρομή: Ἑσωτερικῷ δρχ. 20 — Ἐσωτερικῷ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγένηθ' ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Αὐγούστος 1973

Ἀριθ. φύλλον 332

ΑΙ ΔΥΝΑΤΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συγχρόνων διὰ τὴν μελέτην τῶν ἀνθρωπολογικῶν προβλημάτων τῆς παρελθούσης ἐποχῆς καθημερινῶς αὐξάνει. Ἀτομικαὶ καὶ συλλογικαὶ ἐργασίαι ἀναφερόμεναι εἰς τὰς ἀνθρωπολογικὰς παρατηρήσεις τῶν διαφόρων συγγραφέων ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων δημοσιεύμεναι σχολιάζονται καὶ κρίνονται. Ἀναζητοῦνται στοιχεῖα διὰ νὰ δείξουν τὴν συνέχειαν τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ἱστορικὴν, πολιτιστικὴν καὶ πνευματικὴν πορείαν του. Ὅλοι αἱ προσπάθειαι τῶν συγχρόνων μελετητῶν ὁδηγοῦν εἰς τὴν διαπίστωσιν ὅτι τὸ περὶ ἀνθρώπου πρόβλημα ἐμφανίζει μεγίστην δξύτητα. Αἱ διάφοροι τάσεις ὑπὸ τὴν ποικίλιαν τῶν ἐκδηλουμένων μορφῶν τῆς παλαιᾶς καὶ ἰδιαίτερος τῆς νέας γενεᾶς ἀγωνίζονται νὰ δημιουργήσουν παράδοσιν καὶ νέον τύπον ἀνθρώπου. Ἐξωτερικῶς ὑπάρχει ὁπωσδήποτε διαφοροποιήσις, ἀφοῦ ἀδυνατεῖ τις νὰ διακρίνῃ τὸ φῶλον ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας. Ἀλλ' ἡ ἐξωτερικὴ διαφοροποιήσις εἶναι πάντοτε εὐκόλος καὶ ἡ κάθε ἐποχὴ ἐμφανίζει τοὺς ἰδικούς της τύπους. Ἡ προσαρμογὴ τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ συγχρονισμοῦ δὲν εὐρίσκει ἀνυπόχωρητον ἀντιδραστικότητα. Ἐτσι εὐκόλως ὑποτάσσονται οἱ ἄνθρωποι εἰς ὅ,τι ἐπιτάσσουν οἱ καιροὶ διὰ νὰ ὁμολογήσουν ἐν συνεχείᾳ πενταρχίαν καὶ ὑποταγὴν! Ἄν ἡ προσαρμογὴ περιορίζετο μόνον εἰς ἐξωτερικοὺς τύπους τὸ πρόβλημα θὰ ἀντιμετωπίζετο διαφόρως.

Πρόβλημα εἶναι ἡ προσπάθεια δημιουργίας ἐσωτερικῶν διαφοροποιήσεων. Νὰ δημιουργηθῇ νέος τύπος ἀνθρώπου καὶ νέος τύπος κοινωνίας μὲ διάφορα ἀπὸ τὰ μέχρι τοῦ

δε ἀνθρωπιστικὰ στοιχεῖα, εἰς τὰ ὅποια θὰ κυριαρχῇ ἡ δυναμικότης τῶν παραγῶγων τῆς ὕλης, ἡ τεχνικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ μεθοδολογικὴ σπουδὴ τῶν ψυχολογικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν ἐπιτεύξεων. Ζητοῦν, αὐτὸ συνάγεται ἀπὸ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων, ἓνα τύπον ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν ὅποιον νὰ λείπῃ ἡ θειστικὴ φιλοσοφία, ἡ δογματικὴ προσήλωσις εἰς τὴν θείαν ἀποκάλυψιν, ἡ σχολαστικὴ ὑποταγὴ εἰς ἠθικοὺς περιορισμοὺς καὶ τὸ ἀλτρουϊστικὸν ἰδεῶδες, κατὰ τὸ ὅποιον ὁ ἀνθρώπος ὀφείλει νὰ θυσιάζεται διὰ τὸν συνάνθρωπόν του.

Αἱ τάσεις αὗται εἶναι ἐπικίνδυναι διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἄμνην, διότι παρὰ τὰς τεχνολογικὰς ἐπιτυχίας τῆς ἐποχῆς μας οἱ προβληματισμοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι σοβαροὶ καὶ νὰ ἀπαιτοῦν δυναμικὰς λύσεις. Εἰς τὴν ἐποχὴν μας ζητοῦν λύσεις πολλὰ προβλήματα, τὰ ὅποια εὐρίσκονται ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα. Συμβαίνει ἀκριθῶς ὅ,τι καὶ μὲ τὸν ἀσθενῆ, ὁ ὁποῖος πάσχει ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν θεραπευτικὴν ἀγωγὴν δὲν διαφέρει. Καὶ ἐνθ' ἡ μία πάθησις ἀπαιτεῖ τὴν παροχὴν βιταμίνης, ἡ ἄλλη ἀπαγορεύει αὐστηρῶς τὴν χορῆσιν βιταμινῶν.

Τέχνη καὶ πολιτισμὸς συναγωνίζονται. Ἡ τέχνη ζητεῖ τὴν ἀνεξάρτητον πορείαν της. Ὁ πολιτισμὸς δὲν πρέπει νὰ ἱκανοποιῇ καὶ τὰς ἐσωτερικὰς διαθέσεις ὅλων τῶν ἀτόμων, τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ἡ τέχνη κηρύττει εὐημερίαν. Ἀλλὰ δὲν ἐξέλειπεν ἡ πτωχεία οὔτε ἀπεμακρύνθησαν τὰ αἰτία τῆς κακοδαιμονίας τῶν καιρῶν μας, τὰ ὅποια συντρέχουν τὴν ζωὴν καὶ μειώνουν τὴν ψυχικὴν ἀντοχήν. Ὁ πολιτισμὸς ποῖται νὰ ἐμφανίσῃ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων. Ἄν οἱ ἄνθρωποι στρα-

φοῦν πρὸς τὰς αἰωνίας ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ ἐμμένουν εἰς τὴν ἀδιάκοπον κατανυκτικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν αὐστηρὰν λατρευτικὴν ζωὴν καὶ ἂν ὁ καθείς θεωρήσῃ τὸν συνάνθρωπον του ὡς ἀδελφὸν ἐν Χριστῷ, τότε καὶ ἡ τέχνη παίρνει τὴν θέσιν τῆς καὶ ὁ πολιτισμὸς προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του. "Ὅ,τι ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν συναισθησίν του χρεὺς τῆς συγκροτήσεως ἰδεώδους προσωπικότητος καὶ ὅ,τι συσκοτίζει τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὴν ἐνατενίσιν τῆς αἰωνιότητος εἶναι ἀποβλητέον καὶ καταδικαστέον.

Καὶ ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ πρόοδος καὶ πᾶσα ἀλλή δυναμὶς δυνάμει να βοηθήσουν θετικῶς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀνυψωθῇ πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς καὶ νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὸν φαῦλον κύκλον τῆς ματαιοδοξίας. ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ τὸν αξιοποιήσουν καὶ νὰ τὸν ἀναδείξουν πραγματικὸν τέκνον τοῦ Θεοῦ, διότι ἡ ἐξασφαλιστὶς ὑλικῶν προϋποθέσεων καὶ ἡ καλὴ χρῆσις αὐτῶν συμβάλλουν θετικῶς εἰς τὴν ἀποκατάστασιν ἠθικῶν ἀξιών εἰς τὰ μέλη τῆς κοινωνίας. Ἦως ὅμως ἡ συμβολὴ των θὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ;

Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀπλῆ, διότι φορεὺς τεχνικοῦ, ἐπιστημονικοῦ καὶ παντὸς ἄλλου ἐργου εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ὅταν αὐτὴ ἡ δύναμις διαποτισθῇ ἀπὸ τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ πᾶσα ἐργασία του θὰ ἀποθῇ δύναμις ἀναγεννητικὴ διὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

Συχνὰ γίνεται λόγος δι' ὠρίμανσιν καὶ ὠριμότητα τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ὅροι αὗτοι σημαίνουν ὑψιστον βαθμὸν πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς καλλιέργειας τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ὠριμος ἄνθρωπος προσφέρει καρποὺς γλυκεῖς καὶ εὐχύμους καὶ τὰ ἔργα του εἶναι ἀνωτέρας ποιτικῆς στάθμης. Ὡς ἐργάτης καὶ τεχνίτης, ὡς ἐπιστήμων καὶ εἰδικός, ὡς ἡγέτης καὶ κοινωνικός παράγων, ὡς ἐκκλησιαστικός παράγων καὶ ἀπλοῦς Χριστιανός ὁ ὠριμος ἄνθρωπος ἐργάζεται μετὰ στόχον νὰ βοηθήσῃ τὸν συνάνθρωπόν του νὰ γευθῇ καὶ νὰ χαρῇ ὅ,τι καλὸν καὶ ἐποικοδομητικὸν χρειάζεται κατὰ τὴν ἐπίγειον πορείαν του. Αὐτὴ ἡ προσφορὰ τὸν ἀνακουφίζει, τὸν ἐνδυναμώνει καὶ τὸν παρηγορεῖ, διότι ἔχει τὴν βεβαιότητα τῆς ἀληθινῆς προσφορᾶς εἰς τὴν ζωὴν του. ἔχει τὴν μαρτυρίαν τῆς συνειδήσεως ὅτι ἐκκληρώνει κατὰ τὴν θείαν ἐπιταγὴν τὴν

ἀποστολήν του. Καὶ ὅταν ἐργάζεται εἰς τοὺς ἀγρούς, ἢ ψαρεύει εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ βόσκει τὰ ζῶα, ἢ πλέκει κάτι, ἢ διέρχεται ἀσχολουμένη μετὰ τὰ οἰκιακά, ἢ τέλος προσφέρει τὴν ὑπηρεσίαν εἰς οἰανδήποτε ἐργασίαν ὁ Χριστιανός καὶ ἡ Χριστιανὴ τιμῶς καὶ εὐσυνειδήτως πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι συντελοῦν εἰς τὴν ἠθικοποίησιν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ θὰ εἶναι πλουσία καὶ ἐπὶ γῆς, ἰδίᾳ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἰς αὐτοὺς.

Αἱ καθημεριναὶ συγκρούσεις ἀτόμων καὶ κοινωνιῶν, αἱ παραβάσεις καὶ ἐγκληματικαὶ ἐνέργειαι, αἱ ἠθικαὶ παρεκτροπαὶ καὶ ἀμαρτωλαὶ πράξεις, αἱ διαφωνίαι καὶ ἀδιευκρίνιστοι ἐκδήλωσις τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐνδεικτικὰ στοιχεῖα τῆς ἀνωριμότητός των καὶ ἀποτελοῦν τὰ κύρια αἷτια τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτῶν ἐκ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ὁ Χριστιανός οἰασδήποτε ἡλικίας, μορφώσεως καὶ ἐργασίας ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἕνα σπουδαῖον χρέος. Νὰ ἐργασθῇ μετὰ ἀπλότητα καὶ δυναμικότητα διὰ τὴν ὁσίμανσιν τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τοῦ πλησίον. Νὰ γίνῃ ὁ ἴδιος πρότυπον καὶ νὰ παροτρύνῃ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ φθάσουν εἰς βαθμὸν ὑψίστης ὠριμότητος. Εἶναι μεγάλη αὐτὴ ἡ προσφορὰ. Σύνθημά του δέον νὰ εἶναι· τί δύναται σήμερον νὰ προσφέρῃ ἕνας ἄνθρωπος διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸν πλησίον καὶ πῶς πρέπει νὰ ζῇ, διὰ νὰ εἶναι ὠριμος Χριστιανός. Αὐτὸ νὰ ἔχῃ ὡς στόχον εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον του.

A. B. X.

Ἀνέκδοτον

ΑΠΩΛΕΙΑ ΨΥΧΗΣ

Σὲ μιὰ στάσι ἕνας ἄνθρωπος περιέμενε τὸ λεωφορεῖο ἀρκετὴ ὥρα, καὶ φαινόταν διασπαστικός. Ὅταν φάνηκε τὸ αὐτοκίνητο, ἦταν γεμάτο καὶ δὲν στάθηκε νὰ πάρῃ ἐπιβάτας... Ὁ ἄνθρωπος ἔγινε ἔξω φρενῶν καὶ ἄρχισε νὰ βλασφημῇ καὶ νὰ μουντζώνῃ τὸν ὁδηγὸ τοῦ αὐτοκινήτου ποὺ ἀπομακρυνόταν. Ἐνας εὐσεβὴς γέροντας, ποὺ περιέμενε καὶ αὐτὸς τὸ λεωφορεῖο, εἶπε στὸν ἀγανακτισμένον ἄνθρωπον.

— Μὰ, χριστιανέ μου, δὲν φτάνει ποὺ ἔχασες τὸ λεωφορεῖο, πᾶς νὰ χάσῃς καὶ τὴν ψυχὴ σου τώρα;

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

40. Ἡ ἐπαγγελία πρὸς τὸν Ἰσαάκ (26, 1-6)

Τὰ χρόνια ἐκεῖνα ἔγινε στὴν περιοχὴ ποὺ κατοικοῦσε ὁ Ἰσαάκ μιὰ πείνα, σὰν τὴν πείνα ποὺ εἶχε γίνει καὶ στὰ χρόνια τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ Ἰσαάκ τότε μεταφέρθηκε καὶ κατασκήνωσε στὴν περιοχὴ τοῦ ἀδιμέλεχ, τοῦ βασιλιᾶ δηλαδὴ τῶν Φυλισταίων, στὰ Γέραρα. Ἐκεῖ τοῦ ἐμφανίσθηκε ὁ Κύριος καὶ τοῦ εἶπε· «Μὴν πᾶς στὴν Αἴγυπτο· νὰ κατοικήσῃς στὴ χώρα ποὺ θὰ σοῦ πῶ. Κάτ' οὖν πρόσφυγας σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ χώρα, καὶ ἐγὼ θὰ εἶμαι μαζί σου καὶ θὰ σ' εὐλογήσω. Σὲ σέ-να καὶ στὸ σπέρμα σου θὰ δώσω ὅλη αὐτὴ τὴ χώρα· θὰ πραγματοποιήσω τὸν ὄρκο μου ποὺ ἔδωσα στὸν Ἀβραάμ τὸν πατέρα σου. Θὰ πληθύνῃ τὸ σπέρμα σου σὰν τὰ ἀστρά τ' οὐρανοῦ, θὰ δώσω στὸ σπέρμα σου ὅλη αὐτὴ τὴ χώρα, καὶ μετὰ τὸ σπέρμα σου θὰ εὐλογήσω ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. Κι αὐτὰ γιὰτὶ ὁ πατέρας σου ὑπάκουσε στὸ λόγο μου καὶ τήρησε ὅλα τὰ προστάγματά μου καὶ τίς ἐντολές μου, καὶ δι' ἐτὶ θέσπισα ἐγὼ σὰ νόμο». Κι ὁ

Ἰσαάκ ὑπάκουσε καὶ κατοίκησε στὰ Γέραρα.

* * *

Εἶχε ὁ Ἰσαάκ τὴν ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ ἀπὸ κληρονομία. Τώρα τὴν πῆρε καὶ προσωπικά. Γιατὶ ἦταν πιστὸς στὸ Θεὸ σὰν τὸν πατέρα του. Πάλι ἡ ἐπαγγελία εἶνε διπλῇ, ἴδια ὅπως πρὶν ἀπὸ χρόνια δόθηκε στὸν Ἀβραάμ. Τὸ ἓνα σκέλος τῆς εἶνε γιὰ τὰ ἐπίγεια, τὸ ἄλλο γιὰ τὰ πνευματικά. Τὸ ἓνα εἶνε ὅτι ἀπὸ τὰ σπλάχνα τοῦ Ἰσαάκ θὰ ὀγῇ ἓνα ὀλόκληρο ἔθνος, κι ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ χώρα, ποὺ τώρα κατέχεται ἀπὸ διάφορα ἔθνη, θὰ δοθῇ στὸ ἔθνος τοῦ Ἰσαάκ. Τὸ ἄλλο εἶνε ὅτι αὐτὸ τὸ ἔθνος θὰ παίξῃ τὸ ρόλο τοῦ κλειδιοῦ ἢ τῆς ζύμης ἢ τοῦ ἐμβολίου, μετὰ τὸ ὁποῖο θὰ γίνουν εὐλογημένα ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ποὺ τώρα ζοῦν κάτω ἀπ' τὴν προγονικὴ κατάρρα. Νὰ πάλι ἡ προφητεία γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ.

41. Παρὰ λίγο ἀρπαγὴ τῆς Ρεβέκκας (26, 7-11)

Ὅταν ὁ Ἰσαάκ ἔφτασε στὰ Γέραρα, στὴ χώρα τοῦ ἀδιμέλεχ, ἔκανε ὅτι ἔκανε πρὶν ἀπὸ χρόνια κι ὁ πατέρας του. Ὅταν δηλαδὴ τὸν ρώτησαν γιὰ τὴ Ρεβέκκα τί τὴν ἔχει, εἶπε ὅτι εἶνε ἀδελφὴ του. Φοβήθηκε νὰ πῇ ὅτι εἶνε γυναῖκα του, γιὰ νὰ μὴ τὸν σκοτώσουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐξ αἰτίας τῆς, γιὰ νὰ τὴν πάρουν· γιατί ἡ Ρεβέκκα ἦταν ὁμορφὴ. Καὶ κάθησε ἐκεῖ πολὺν καιρό. Μιὰ μέρα ὁ ἀδιμέλεχ, ὁ βασιλεὺς τῶν Γεράρων, καθὼς περνοῦσε διπλὰ ἀπὸ τὴ σκηνὴ τοῦ Ἰσαάκ, ἔσκυψε καὶ κοίταξε ἀπ' τὸ παραθυράκι μέσα, καὶ εἶδε τὸν Ἰσαάκ μετὰ τὴ Ρεβέκκα νὰ πλάγιάζουσιν σὰν ἀντρώγωνο. Καλεῖ λοιπὸν τὸν Ἰσαάκ καὶ τοῦ λέει· «Γυναῖκα σου εἶνε λοιπὸν; τότε γιατί μᾶς εἶπες ὅτι εἶνε ἀδελφὴ σου;». Τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Ἰσαάκ· «Σκέφτηκα μὴ μὲ σκοτώσουν ἐξ αἰτίας τῆς». Τοῦ λέει πάλι ὁ ἀδιμέλεχ· «Ἐπείρεις τί ἔκανες; παρὰ λίγο κάποιος συγγενὴς μου θὰ τὴν ἔπαιρνε

νὰ πλαγιάσῃ μαζί της· καὶ θὰ γινόσουν αἰτία νὰ κάνουμε ἀπὸ ἀγνοία ἓνα μεγάλο παράπτωμα». (Ἐννοεῖται ὅτι, ἂν ἦταν ἀδελφὴ του, ἐκεῖνος ποὺ θὰ πλάγιαζε μαζί της, δὲν θὰ ἔκανε παράπτωμα, γιατί θὰ τὴν ἔπαιρνε γιὰ πάντα γιὰ γυναῖκα ἢ παλλακί· ἄλλος γάμος δὲν ἦταν ἀπαράμιτο νὰ γίνῃ· αὐτὸ θεωροῦνταν νόμιμο σὲ ὅλα). Τότε ὁ ἀδιμέλεχ ἔδωκε διαταγὴν σ' ὅλο τὸ λαὸ τοῦ λέγοντας· «Ὅποιος πειράξῃ τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ ἢ τὴν γυναῖκα του, θὰ καταδικαστῇ σὲ θάνατο».

* * *

Ὁ Θεὸς φυλάγει τὸν πιστὸ τοῦ ἀπὸ κάθε φανερό ἢ ἀφανὴ κίνδυνο. Αὐτὸ δὲ τὸ σέβας τοῦ ἀδιμέλεχ στὸν Ἰσαάκ, ἔχει τὴν ἀρχὴν του σ' ἐκεῖνα ποὺ ἤξερε ἡ οἰκογένειά του γιὰ τὸν Ἀβραάμ· γιατί θὰ ἦταν γιὸς ἢ ἑγγονὸς ἐκείνου τοῦ ἀδιμέλεχ ποὺ εἶχε ἀρπάξῃ τὴν Σάρρα,

ἀλλ' ἀπειλήθηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ προτοῦ νὰ τὴν πεiràξη, καὶ τρομοκρατημένος τὴν παρέδω-
σε.

Εἶπα τότε στὸ κεφάλαιο ἐκεῖνο γιὰ τὴν πολυγαμία καὶ τὰ χαρέμια τῶν βασιλευσάντων τῶν χωρῶν καὶ τῶν καιρῶν ἐκείνων. Πάλι ἐδῶ ἐμφανίζεται τὸ ζήτημα τῆς ἀρπαγῆς γυναικός. Τὰ χρόνια ἐκεῖνα τῆς πολυγαμίας, πού κάθε ἄρχοντας ἀλλὰ καὶ κάθε εὐπορο- νοικοκύρης κοίταζε νὰ πάρῃ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες γυναῖκες, γιατί εἶχαν μεγάλο πόθο καὶ φιλοδοξία ν' ἀφήσουν λαὸ καὶ ἔ- θνος ὁλόκληρο ἀπὸ τὰ σπλάχνα τους, ἦταν ἐπόμενο νὰ ὑπάρχῃ μεγάλη ζήτησι γυναι-

κῶν. Κάθε γυναίκα, ἀπὸ 15 χρονῶν μέχρι τὴν ἡλικία πού μπορούσε τότε νὰ γεννᾷ, ἦ- ταν ἀντικείμενο ἀρπαγῆς. Δὲν πείραζαν τίς παντρεμένες τῆς φυλῆς τῶν μόνο τίς ἀγα- μες ἀρπαζαν, καὶ αὐτὸ ἦταν νόμιμο. Ἄν ὁμοῦ ἐρχόταν στὴ χώρα τους κανένας ξένος ἀπὸ ἄλλη φυλή, τότε αὐτὸς ἴδὲν εἶχε τὸ προνό- μιο τῶν παντρεμένων τῆς φυλῆς τῶν ἐντοπί- ων. Τὸν σκότωναν, καὶ ἐπαιρναν τὴ γυναῖκα του. Ὁ Ἰσαὰκ εἶπε ὅτι εἶνε ἀδελφός, ὥστε καὶ ἂν τοῦ τὴν ἀρπάξουν, νὰ μὴν τὸν σκοτώ- σουν· τὸν ἀδελφὸ δὲν τὸν σκότωναν· μόνο τὸ σύζυγο. Ἀλλ' ὁ ἀδιμέλεχ μὲ τὴ διαταγή του ἔδωκε στὸν Ἰσαὰκ τὸ προνόμιο τῶν ἐντοπίων.

42. Προστριβὲς Ἰσαὰκ καὶ ἐντοπίων (26, 12 - 22)

Μετὰ τὰ προηγούμενα ἐγκαταστάθηκε ἄ- φοβα ὁ Ἰσαὰκ στὰ Γέραρα καὶ ἐσπείρε μιά ἑκτασι γῆς μὲ κριθάρια, καὶ ἔσγαλε ἑσσοεῖα ἑκατονταπλάσια. Ἰδὲν εὐλόγησε ὁ Κύριος. Καὶ γρήγορα ἀπέκτῃσε πολλὰ πρόβατα καὶ δόδια καὶ χωράφια, καὶ ἔγινε ὑπέρπλοτος. Τό- σο πού τὸν φθόνησαν οἱ ἐντόπιοι. Ὅλα τὰ πηγῶδια πού εἶχε ἀνοίξει παλιότερα ὁ Ἀ- βραὰμ καὶ τὰ χρησιμοποιοῦσε τώρα ὁ Ἰσαὰκ, τὰ γέμισαν μὲ χῶμα καὶ τὰ ἔκλεισαν. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ Φυλισταῖοι, δηλαδή ὁ λαὸς τοῦ ἀ- διμέλεχ. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἀδιμέλεχ εἶπε στὸν Ἰ- σαὰκ· «Φύγε μακριὰ μας, γιατί ἔγινες δυνα- τώτερος ἀπὸ μας». Καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἔφυγε ἀπὸ τὰ Γέραρα, καὶ ἐγκαταστάθηκε σὲ μιά γειτονική πε- ριοχὴ πού λεγόταν Φάραγξ Γεράρων. Βρῆ- κε ἐκεῖ κάτω πηγῶδια πού τὰ εἶχε ἀνοίξει πάλι ὁ πατέρας του Ἀβραὰμ, ἀλλὰ τὰ εἶχαν κλείσει οἱ Φυλισταῖοι· τὰ ἀνοίξε ξανά καὶ τὰ χρησιμοποιοῦσε. Καὶ τὰ ὀνόμασε μὲ τὰ ἴδια ὀνόματα πού τὰ ὀνόμασε καὶ ὁ Ἀβραὰμ. Εἶ- χαν δὲ ὕψαι καὶ τρεχοῦμενο νερό. Πάλι ὁμοῦ οἱ κτηνοτρόφοι τῶν Γεράρων μάλλωσαν μὲ τοὺς βοσκούς τοῦ Ἰσαὰκ, ὑποστηρίζοντας ὅτι τὸ νερὸ εἶνε δικό τους. Ὁ δὲ Ἰσαὰκ ὀ- νόμασε τὸ πηγῶδι ἐκεῖνο, γιὰ τὸ ὁποῖο ἔγινε ὁ καυγᾶς, Ἀδι·κία· ἐπειδὴ ἐκεῖ τὸν ἀδίκησαν. Καὶ πῆγε παραπέρα, καὶ ἀνοίξε ἄλλο πηγῶδι. Ἀλλὰ καὶ γιὰ κεῖνο μάλλωναν μαζί του. Ὁ Ἰσαὰκ τὸ ὀνόμασε Ἐχθρία· καὶ τὸ ἄφη- σε. Καὶ πῆγε ἀκόμη παραπέρα καὶ ἀνοίξε ἄλλο. Γι' αὐτὸ τὸ πηγῶδι δὲν μάλλωσαν. Καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸ ὀνόμασε Εὐρυχωρία, ἐπειδὴ ἐδῶ ὁ Κύριος τοῦ χάρισε ἄνεσι καὶ ἡσυχία.

Οἱ Φυλισταῖοι τῶν Γεράρων καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἀ- διμέλεχ ἀγάπησαν στὴν ἀρχὴ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν ἐκτιμησαν, ἀλλὰ δὲν ἀντέξαν στὴ γρήγο- ρη προκοπὴ τοῦ τὸν φθόνησαν. Ὁ Ἰσαὰκ στις οἰαφορές του πάντα ὑποχωρεῖ· ἐφαρμό- ζει συνεχῶς ἐκεῖνο πού εἶπε ἀργότερα ὁ Κύ- ριος· «Μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ» (Μθ. 5, 39).

Στέργιος Ν. Σάκκος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ἡ ἔρευνα τῆς Γραφῆς, Σ. Ν. Σάκ-
κου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Δεχ. 40
Κατάλληλον διὰ κάθε μελετη-
τὴν τῆς Γραφῆς.

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΑ

Οἱ ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωῦ Δεχ. 10
Ἀντιαίρετικὸν Ἐγνόστιον » 2
Κατάλληλα διὰ κάθε ἀγωνι-
στὴν Χριστιανόν, ἰδίως διὰ ἱε-
ρεῖς, θεολόγους, διδασκάλους.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ἡ Ρόζα ἀπὸ τὸ Τάννενμπουργκ Δεχ. 10
Τὸ θῦμα » 10
Ὁ κύκλος τῆς σωτηρίας » 5
Φάρμακον ἀπὸ σκοτάδι » 5
Ἐγινε ἄνθρωπος » 5

ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΑ

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἐφημερίου » 5

Ἐπὶ τῇ 1600ῃ ἐπετείῳ

ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

«Ὑμεῖς ἔστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου»
(ὁ Κύριος)

Ἐχει ὁ οὐρανὸς τὰ ἄστρα του. Ἄστρον εἶναι ὁ ἥλιος. Ἄστρον εἶναι τὸ φεγγάρι. Ἄστρον εἶναι ὁ αὐγερινός. Ἄστρα πολλά. Ἄστρα ἀναρίθμητα. Καθεὶς μέχρι σήμερα δὲν μπόρεσε νὰ τὰ μετρήσῃ, κί' οὔτε ποτὲ θὰ τὸ ἐπιτύχῃ. Ἄστρα πού λάμπουν καὶ φωτίζουν σὲ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ.

Ἐχει καὶ ἡ Ἐκκλησία τὰ δικὰ της ἄστρα. Ἄστρα πού λάμπουν καὶ φωτίζουν σὲ δίκὸ της στερέωμα. Ἄστρα πνευματικά. Κί' αὐτὰ τὰ ἄστρα εἶναι οἱ Ἅγιοι. Ὅπως πολλά εἶναι τὰ φυσικὰ ἄστρα, χιλιάδες, ἑκατομμύρια. Σιγατὰ ἀγίων ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι σήμερα. Ἅγιοι πού ὁμοιάζουν ἄλλοι μὲ τὸν ἥλιο, ἄλλοι μὲ τὸ φεγγάρι, ἄλλοι μὲ τὸν αὐγερινό, καὶ ἄλλοι μὲ τὰ ἄλλα ἄστρα.

Ἀνάμεσα σὲ ὅλα τὰ ἄστρα τὰ πνευματικά, τὰ ὁποῖα φωτίζουν πνευματικὰ τὸν κόσμον, ξεχωριστὴ θέσι κατέχει σὲ στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας ἓνα ἄστρο πού ὀνομάζεται Ἅγιος Ἀθανάσιος.

Δυὸ φορές γιοσιάζουμε τὴ μνήμη του. Μιὰ φορὰ στὶς 18 Ἰανουαρίου. Καὶ μιὰ δεύτερη φορὰ στὶς 2 Μαΐου. Κί' αὐτὸ τὸ κάνουμε γιὰ νὰ φωτισθοῦμε περισσότερον ἀπὸ τὸ πνευματικὸ φῶς πού ἐξέλειπε ὁ μέγας αὐτοῦς πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ μεγάλη αὐτὴ φυσιογνωμία.

Ἦταν φῶς ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος.

Φῶς μὲ τὰ λόγια του. Ὁ Ἀθανάσιος δὲν παρὰσύνθηκε ποτὲ ἀπὸ τὸ περιβάλλον μέσα σὲ ὁποῖο ζοῦσε. Ἐμεινε ἀνέπηγξαστος. Πόσους τὰ λόγια του. Μετροῦσε δὲ εἶλεγε. Τὸ ζύγιζε ποσοτικὰ. Πόσους σκεπτόταν κί' ὅσους μιλοῦσε. «Σαπρὸς λόγος» ἀπὸ τὸ στόμα του, δὲν θοῆκε ποτὲ (Ἐφ. 4.29). Ψῆμα τὰ χεῖλη του δὲν εἶπαν ποτέ. Βλασφημία ἢ γλώσσα πού δὲν πρόφερε καμμιὰ φορὰ. Εἰρωνεῖς, κατάρες καὶ ἀναιδέματα δὲν εἶχαν θέσι ἐν τῷ στόμα. Πάντα διακοιτικός. Πάντα λεπτός. Πάντα εὐγενὴς καὶ γλυκύς. Μιλοῦσε καὶ μελὶ ἔτρεγε ἀπὸ τὴ γλώσσα του. Καὶ δὲ εἶλεγε ἦταν φωτεινός, ἦταν χριστιανικό,

ἦταν πνευματικό. Ἦταν πάντα ὠφέλιμο. Τὰ λόγια του δὲν γκρεμοῦσαν, ἀλλὰ οἰκοδομοῦσαν. Τὸ λεξιλόγιό του τὸ ἀντισέει ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή. Ἀπὸ τὸ λεξιλόγιό τοῦ Χριστοῦ. Ἡ γλώσσα του ἦταν γλώσσα Χριστοῦ. Καὶ τὸ σῶμα του σῶμα, πάλι, Χριστοῦ. Καὶ δὲν ἦταν δυνατόν νὰ γίνῃ διαφορετικὰ γιατί ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἐζήτησε, καὶ ἀφοῦ τὸ ἐζήτησε τὸ ἐπέτυχε, νὰ γίνῃ αὐτὸ πού παρήγγειλε ὁ Κύριος: φῶς τοῦ κόσμου. «Ὑμεῖς ἔστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου», εἶπε κάποτε ὁ Θεὸς Διδάσκαλος σιτὸς 12 ἐπιτελεῖς μαθητὰς του. Καὶ αὐτὸ πού εἶπε σὲ ἐκείνους, ἀφοροῦσε κί' αὐτὸν ἀφοῦ κί' αὐτὸς διάλεξε σὺν ἰδανικὸ νὰ γίνῃ ἓνας μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, ἓνα πνευματικὸ φῶς μέσα σὲ ἡθικὸ καὶ θρησκευτικὸ σκοτάδι τοῦ κόσμου.

Φῶς μὲ τὰ λόγια του. Φῶς «ἐν παντὶ λόγῳ ἀγαθῷ».

Ἀλλὰ καὶ φῶς μὲ τὴ διδασκαλία του καὶ τὰ συγγράμματά του. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἦταν διακεκριμένος ὁμιλητής, διακεκριμένος ἱεροκλήσκας καὶ διακεκριμένος συγγραφεύς. Πολλοὶ σιτὸν κόσμον ἔκαναν τὸ δάσκαλο καὶ τὸν καθηγητή. Μὰ οἱ πὺ πολλοὶ ἀντὶ νὰ φωτίσουν τὸν κόσμον, τὸν σκότιον περισσότερον. Ἀντὶ νὰ φωτίσουν τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς τύφλωσαν περισσότερον. Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία, ἡ φωτεινὴ χριστιανικὴ πίστις πολέμηθηκε, σιτὶς ἡμέρες του, πολύ. Κάποιος Ἀρειὸς ἐζήτησε καὶ ἐπεδίωξε μὲ ὅλα του τὰ μέσα νὰ συσκοτίσῃ τὴν φωτεινὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ. Τόλμησε καὶ εἶπε χίλιες δυὸ ὑβρεῖς γιὰ τὸ πρόσωπον, κυρίως, τοῦ Χριστοῦ. Ἦταν ἓνας μάρτυς τοῦ Ἰεχωῶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐδίδασκε δὲ ὁ Χριστὸς εἶναι κτίσμα, δημιουργήμα τοῦ Θεοῦ, κί' ὄχι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὅσο κί' ἂν αὐτὸ ἦταν πλάνη, κατώρθωσε ὁ αἰρεσιολογὴς αὐτός, νὰ σκοτίσῃ πολλὰ μυαλά, νὰ δημιουργήσῃ σίγησι σιτὶς συνειδήσεις τῶν ὁρθοδόξων. Ἀλλὰ ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος, ἥλιος τοῦ Χριστοῦ, ἐπετέθηκε μὲ ὅλη του τὴν αγωνιστικότητα ἐναντίον τοῦ Ἀρειοῦ. Ἡ-

ταν μιὰ πάλη φωτός και σκότους. Ἡ ἡμέρα πολεμοῦσε τὴ νύχτα. Καὶ ἡ νύχτα τὴν ἡμέρα. Μιὰ πάλη, ἡ ὁποία κράτησε χρόνια πολλά. Πέντε φορὲς καθηρέθηκε καὶ ἐξωρίσθηκε γιὰ τὴν φωτεινὴ τοῦ καὶ ὁρθόδοξο διδασκαλία ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Ἀρείου, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους δυοιυχῶς, ἦσαν καὶ ἐπίσκοποι. Ἀπὸ τὰ 46 χρόνια τῆς ἐπισκοπικῆς τοῦ ζωῆς πὰ 16 τὰ πέρασε σὲς ἐξορίες, πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ. Ἀλλὰ δὲν λύγισε. Τὸ φῶς τοῦ δὲν ἔσβησε. Ἐλάμπε πάντα καὶ τελικὰ ἐπεκράτησε. Διέλυσε τὰ σκοιὰδια τῆς αἰρέσεως καὶ μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ, σὴν Οἰκουμένη Σύνοδο τῆς Νικαίας, διατυπώθηκε τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως. Ὅπως παρατήρησε ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου ἦταν νόμος ὁρθοδοξίας. Παράλληλα μὲ τὴν διδασκαλία τοῦ, τὴν ὁποία ἀνέπτυσσε προφορικὰ σὲ κάθε περίπτωσι, διδασκαλία γεμάτη παλμὸ καὶ ζωιάνια, εὗρισκε καιρὸ καὶ ἔγραφε βιβλία. Πολλὰ βιβλία. Ἐγραφε ἀπολογητικὰ ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐγραφε καὶ ἀπέστειλε ἀπολογία σὺν αὐτοκρατορα Κωνσταντῖνον, σὺν ὁποῖον οἱ ἐχθροὶ τοῦ τὸν διέβαλλαν οσπανικώτατα. Ἐγραφε ἐρμηνευτικὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἐγραφε πολλὰ ἀσκητικὰ συγγράμματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ σπουδαιότερο εἶναι τὸ σύγγραμμα περὶ παρθενίας. Ἐγραφε ἀκόμη καὶ πολλὰς ἐπιστολές. Σὲ ὅλα αὐτὰ πὰ συγγράμματα, σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ βιβλία τοῦ, λάμπει τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, τὸ φῶς τῆς ὁρθοδοξίας.

Φῶς μὲ τὴ διδασκαλία σου καὶ μὲ τὰ συγγράμματά σου. Ἀλλὰ φῶς ἀκόμη καὶ μὲ τὴ ζωὴ σου. Φῶς «ἐν παντὶ ἔργῳ». Δὲν ἐκήρυττε μόνον, δὲν ἔγραφε μόνον, ἀλλὰ καὶ ζοῦσε. Ζοῦσε χριστιανικά. Ζοῦσε, ὅπως τὸ θέλει ὁ Κύριος. Γιὰ τὸν Ἀθανάσιον τίπιος καὶ ὑπογραμμὸς ἦταν αὐτὸς ὁ Κύριος. Δὲν ξεχοῦσε ποτε αὐτό, τὸ ὁποῖον ἔγραφε ὁ ἀπ. Πέτρος: «...ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. 2,21). Ζοῦσε καὶ περπατοῦσε σὶα ἴχνη τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως ὁ Χριστός, εἶσι προσπαθοῦσε νὰ πολιτεῖται κα' αὐτός. Πρῶτος ὁ Ἀθανάσιος. Ταπεινός. Ἀνεξέλικκος. Ἀφιλάργυρος. Ἡ καρδιά τοῦ γεμάτη ἀγάπη σὺν χιλίους δυν ἐχθροὺς τοῦ, πὺν τὸν ἐπολέμησαν μὲ τίς πὺν ἀπὸιδανες διαβολές καὶ σνοκοφανίες. Ἀγαποῦσε τοὺς ἐχθροὺς τοῦ, ἀλλὰ μισοῦσε τὴν κακία

τοῦς. Καὶ ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε νὰ διώξη ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦς τὴν ἀσχημία αὐτή. Μιὰ κατηγορία πὺν διαιτύπωσαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἐναντίον τοῦ ἦταν καὶ ἡ ἐξῆς: Ὅτι σκότωσε κάποιον ἐπίσκοπο Θηβαῖδος Ἀροένιον, ἔκοψε τὸ δεξιὸ χέρι τοῦ Ἀροένιον καὶ μὲ αὐτὸ ἔκανε μαγικά. Γιὰ τὴν κατηγορία αὐτὴ ἐκλήθη σὲ ἀπολογία σὴν σύνοδο τῆς Τύρου. Πῆγε σὴν σύνοδο ὁ κατηγορούμενος, ἀλλὰ ὄχι μόνος πον. Μαζί τοῦ πῆρε καὶ τὸν Ἀροένιον. Κι' διαν ἤρθε ἡ ὥρα νὰ ἀπολογηθῇ πιάνει τὰ δύο χέρια τοῦ Ἀροένιον, τὰ ὑπώνει καὶ λέγει στοὺς κωηγόρους τοῦ: «Ἰδοὺ αἱ δύο χεῖρες τοῦ Ἀροένιον, ἄλλην δὲ χεῖρα ὡς μὴ ζητῇ κανεῖς, διότι ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων μόνον δύο χεῖρας ἔλαβε ἀπὸ τὸν δημιουργόν». Ἡ ἀγία τοῦ ζωῇ δὲν τὸν ἀμπόδιζε νὰ πιάνη φραγγέλιο σὶα χέρια πον γιὰ ἐκείνους πὺν ἔκαναν ἀμπόριο τῇ θρησκεία. Αὐτὸ μήπως δὲν ἔκανε καὶ ὁ Κύριος; Γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός εἶπε: ὡς βίος τοῦ κατέστη ὑπόδειγμα ἐπισκοπῶν. Καὶ κάποιος ἄλλος εἶπε γιὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον: «Ἀθανάσιον ἐπαινέσω, ἀρετὴν ἐπαινέσω». Ἐνεοράκωνε τὴν εὐαγγελικὴ ἀρετὴ. Ἦσαν μιὰ ὑπέροχη ψυχὴ. Ἦσαν μιὰ ζηλευτὴ φροσιγνωμία. Ἦσαν ἕνας ἥλιος πνευματικός. Ἦσαν ἕνα ἡθικὸ ἀνάστημα τεράστιο.

Ἀδελφέ,

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἦταν ἕνα ἄσπρο πνευματικό. Ἦταν ἕνα φῶς πὺν φωτίζε σὶδ περιβάλλον τοῦ μὲ τὰ λόγια τοῦ, μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ, μὲ τὰ συγγράμματά τοῦ καὶ μὲ τὴ ζωὴ τοῦ. Ἐνα ἰπιοιο, ἔστω μικρότερο φῶς, μπορεῖ νὰ γίνης σὺ σὶδ δικὸ σου περιβάλλον, μέσα σὶδ ὁποῖο ζῆς. Σὶδ χωριὸ σου. Σὶτ γειτονιά σου. Σὶδ σπίτι σου. Φωτίζε μὲ τὰ λόγια σου καὶ σὺ. Φωτίζε μὲ ὅσα διδάσκεις στοὺς μικροτέρους. Φωτίζε, πὺδ πολὺ, μὲ τὴ ζωὴ σου, μὲ μιὰ ζωὴ, ὅπως τὴν δίδασκει τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ὅπως τὴν ἐζησε ὁ Μ. Ἀθανάσιος.

Ἀδελφέ,

Αὐτὰ πάρε ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου. Αὐτὰ πὺν εἴπαμε. Φωτεινὰ λόγια. Φωτεινὴ διδασκαλία. Φωτεινὴ, ὁρθόδοξη πίστις καὶ φωτεινὴ καὶ ἐνάρετη ζωὴ, γιὰ νὰ δοξάζεται καὶ μὲ σένα τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ μας. Ἀμήν.

Ἀρχιμ. Γερεβάσιος Ραπτόπουλος

Τὸ διήγημά μας

Ὁ ἄθεος καὶ ὁ ἀσκητὴς

Τὸν εἶδε ἐντελῶς ξαφνικά. μπροστά του μπαίνοντας στὸν προθάλαμο τοῦ παλαιοῦ σπιτιοῦ του μετὰ ἀπὸ μιὰ σημαντικὴ ὥρα πνευματικῆς περισυλλογῆς. Ὁ ἐπισκέπτης ἦταν νέος, ψηλός, ὠραίος μὲ μαύρα σγουρὰ μαλλιά καὶ μούσι. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του καὶ πρὸ παντὸς τὸ ὕψος του, πρᾶδιναν σιγουριά καὶ αἴσθημα ὑπεροχῆς.

— Καλῶς ἦλθατε, ἀδελφέ, στὸ φτωχικὸ μου. Καθίστε παρακαλῶ, εἶπε ἥρεμα ὁ καλὸς κληρικός, κρατώντας στὸ χέρι πλεγμένο τὸ κομποσχοίνι του.

— Ὅστε ἐσεῖς λοιπὸν εἴστε, ἔ; Τὸν κοίταξε εἰρωνικά καὶ συνέχισε. Μά, δὲ μοῦ λέτε, τί πράγματα εἶναι αὐτὰ ποὺ ἀκουσα σχετικὰ μ' ἓνα ναυάγιο καὶ τὰ ἀπακόλουθα; Τί θέλετε νὰ παραστήσετε; Ἔχετε ὅτι κάνετε φτηνὴ προπαγάνδα ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀμεταλλεύομενος τὶς μεταφυσικὲς ἀδυναμί-ες τῶν ἄλλων;

— Πολὺ καλὰ μοῦ τὰ λέτε, ἀγαπητέ μου. Φαίνεται πὼς ἔκανα μεγάλα λάθη κι' ἔστειλε ὁ Θεὸς ἐσὰς γιὰ νὰ τὰ ἐπιστημάνετε. Σὰς εὐχαριστῶ. Συνεχίστε παρακαλῶ.

— Τί νὰ πῶ. Τάχω λίγο χαμένα. Ἄλλου εἶδους ἀντίδρασις περίμενα ἀπὸ σὰς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ μοῦ λύσετε ὅλες τὶς ἀπορίες πάνω σὲ θρησκευτικὰ θέματα καὶ ἰδίως στὰ κοιλογερίστικα. Ἐκανα πολὺ κόπο ν' ἀνέβω ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴν ἀετοφωλιά, ποὺ μὰ τὴν πίστι μου, δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τί θέλετε νὰ παραστήσετε καὶ ἦρθατε νὰ κατακτήσετε. Τοὺς πνευματικὸς ἀετοὺς θὰ μοῦ πῆτε καὶ γὰρ θὰ σὰς πῶ. Εἴστε ἐγωῖστῆς.

Τὸν κοίταξε μὲ σοβαρότητα ὁ ἄλλος καὶ μίλησε ἀργὰ μὲ θέρμη ὅμως περισσή.

— Μεγάλῃ ἀνησυχίᾳ στὴν ψυχὴ ἔχετε, ἀδελφέ μου. Κάτι σὰς τριβελίζει τὸ νοῦ καὶ ψάχνετε μιὰ λύσι. Ἄς εὐχηθοῦμε νάναι ἡ ἀγία ἀνησυχία ποὺ λάβω, γιὰτὶ τότε θὰ βρεθῇ ἡ ἀλήθεια. Μόνο ἀνήσυχες καρδιὲς βρίσκουν τελικὰ τὸ Θεό. Δὲν νομίζετε;

— Ἄχ, καλὸς γέρον! Γιατὶ νομίζεις πὼς ἦρθα ἐδῶ πάνω. Μὲ τρώγει τὰ σωθικὰ ἐταῦτη ἡ ἀνησυχία. Ἀφοῦ δὲν ἱκανοποιήθηκα ἐγὼ μ' ὅλα τὰ παραμύθια ποὺ μοῦ τσαμπουνᾶνε οἱ ψευτοχριστιανοὶ καὶ πάσης ἀποχρώ-

σεως θεόσοφοι, πὼς ἱκανοποιούνται οἱ ἄλλοι; Εἴστε ὅλοι ἀνθρωπάκια μὲ μειωμένη προσωπικότητα, ὅλοι σεῖς ποὺ δοθήκατε μὲ τόσο πάθος σὲ μιὰ ἰδέα, ποὺ εἶμαι σίγουρος οὔτε σεῖς εἴστε σίγουροι πὼς καταλάβατε τὴ βαθύτερη σημασία της.

— Ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔχουν σχέση μετὰ τὰ κρίματα καὶ τὶς βουλὲς τοῦ Θεοῦ πολὺ λίγα μπορεῖ νὰ καταλάβῃ ὁ ἀνθρώπος, εἶπε στοχαστικὰ ὁ καλὸς κληρικός.

Τὸν κοίταξε χαμογελώντας εἰρωνικά καὶ μετὰ ἀπὸ λίγη σιωπὴ συνέχισε.

— Ἐσὺ εἶσαι μαρτυρούμενος ἀνθρώπος. Πηγες στὸ Πανεπιστήμιο, ἔγινες γιαντρός. Εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ξέρῃς τί κάνεις; Τί τὴν ἔκανες τὴν τετράγωνη λογικὴ σου;

— Τὴν χρησιμοποιοῦ ὅταν εἶναι ἀνάγκη. Στὴν ἱατρικὴ παραδείγματος χάριν. Ἀλλὰ τί μοῦ χρειάζεται, ὅταν τὰ μεταφυσικὰ μελετήματά μου ἱκανοποιούνται πλήρως μὲ τὴν πίστι;

— Ἐδῶ εἶναι τὸ λάθος. Τὸ βοηθαίμε. Πίστι. Μ' αὐτὴ, φίλε μου, μπορεῖς νὰ παραδεχθῇς ὅλα τὰ παρὰλογα σὰν μεγάλες ἀλήθειες. Ὅχι, ὄχι. Λογικὴ καὶ μόνο λογικὴ. Δὲν παραδέχομαι παρὰ μόνο ὅτι ἡ λογικὴ μου μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ.

— Καὶ τὰ ἄλλα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ;

— Δὲν ὑπάρχουν αὐτὰ γι' αὐτὸ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ἐξηγήσῃ.

— Εἶναι πολὺ ἐγωῖστικὸ νὰ νομίζουμε, πὼς ὑπάρχουν μόνο ὅσα χωροῦν στὸ χωμάτινο μυαλὸ τοῦ μικροῦ ἀνθρώπου. Ὑπάρχουν πολὺ περισσότερα, ἀδελφέ μου, ἄπιαστα, ἀνώτερα ποὺ μόνο ὁποῖος βάλῃ κολύριο στὰ πνευματικὰ του μάτια καὶ τὰ θεραπεύσῃ ἀπ' τὸ σκοτάδι ποὺ ἐπισκώρευσε γύρω του ἡ ἀμαρτία, μπορεῖ νὰ δῇ καί, ὅσο γίνεται, νὰ καταλάβῃ.

— Καὶ ποὺ βρίσκεται αὐτὸ τὸ κολύριο; Μήπως ἐδῶ πάνω στὰ κατασάβραχα; Μὴ μοῦ πῆς πὼς ὅλοι τοῦτοι οἱ ἀγράμματοι, ἄξεστοι καὶ φανατισμένοι τὸ βρῆκαν.

— Παντοῦ ὑπάρχει. Μὰ ἐδῶ πάνω κάτι περισσότερο. Ἀρκεῖ νὰ θέλῃς καὶ νὰ παρακαλῇς τὸ Θεό. «Βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ» νὰ

παρακαλέσθης τὸ Θεὸ καὶ, «πρόσθες ἡμῖν πίστιν» κι' ὁ Θεὸς θὰ σ' ἀνοίξη τὶς πύλες τοῦ οὐρανοῦ.

— Καὶ θὰ χάσης τὴ γῆ. Καὶ θὰ σὲ χάσῃ ἡ γῆ. Καὶ θὰ μείνῃ ἡ γῆ χωρὶς ἀνθρώπους ἱκανοὺς νὰ λύσουν τὰ προβλήματα τους, τὰ καυτὰ προβλήματα τους. "Ε, λοιπὸν γι' αὐτὸ σὰς μισῶ ἐσὰς τοὺς ψευτοχριστιανοὺς. Ὁ Χριστὸς ἦλθε γιὰ νὰ μάθῃ στοὺς ἀνθρώπους πῶς νὰ δημιουργήσουν μιὰ κοινωνία δικαίων, ἴσων, εὐτυχισμένων ἀνθρώπων καὶ σεῖς δημιουργήσατε ἓνα σμᾶρι ἀπὸ διατάξεις ποὺ ὑποδουλώνουν τὸν ἄνθρωπο, τὸν διασπούν, τοῦ δημιουργοῦν παραλογισμοὺς καὶ ψευδαισθήσεις. Κι' αὐτὲς οἱ ψευδοδιατάξεις θριαμβεύουν ἐδῶ πάνω, ποὺ κατήντησε ἓνας γιατρός, ἓνας ἐξυπνὸς ἄνθρωπος νὰ ἀγαπήσῃ. Τί κρίμα!

Μιλοῦσε μὲ πάθος, εἶχε γίνει κατακόκκινος καὶ χειρονομοῦσε. Ὁ γιατρός τὸν κοίταζε στοργικὰ καὶ ὑπομονητικὰ.

— Ἀδελφέ μου, τί προσπαθῆς τόση ὥρα νὰ μοὺ πῆς; Ἀπὸ τὸν τρόπο, ποὺ πιασίζεις νὰ μὲ πείσης κατάλαβα πῶς περισσότερο τὸν ἑαυτὸ σου προσπαθεῖς νὰ πείσης, παρά ὅποιονδήποτε ἄλλον. Ἐγὼ λυποῦμαι ποὺ δὲν βλέπεις τὰ πράγματα, ὅπως ἐγώ. Τὸ ἴδιο κάνε καὶ σὺ. "Αν βρῆκες τὸ δρόμο σου, δεῖξε τον καὶ στοὺς ἄλλους, χάρισέ τους τὴν εὐτυχία σου, κάνε τους τὴν χάρι νὰ τοὺς ἀποκαλύψῃς τὴν ἀλήθεια, ποὺ ἀνακάλυψες. Μὴν τοὺς κατηγορεῖς, λυπήσου τους ποὺ ζοῦν στὴν πλάνη.

— Αὐτὰ ἔχεις νὰ πῆς;

— Λυποῦμαι ποὺ θὰ σὲ ἀπογοητέψω, μὰ δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο νὰ σοὺ προσφέρω. Βάλαμε διαφορετικὴ θάσι συζητήσεως ἐσὺ τῇ λογικῇ χωρὶς τὴν πίστι. Ἐγὼ καὶ τὰ δύο. Δὲν θγαίνουμε πουθενά. Δὲν παραδέχομαι τίς ιδέες σου οὔτε καὶ σὺ τίς δικές μου. Δὲν συμφωνοῦμε, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν μᾶς ἐμποδίζει νὰ καλλιεργήσουμε τὴν ἀγάπη. Ἴσως αὐτὴ μᾶς ὁδηγήσῃ στὴν ἀλήθεια, ποὺ θὰ μᾶς ἐνώσῃ στὴν ἴδια κοσμοθεωρία.

— Ἀδίκᾳ χάσαμε τὸν καιρὸ μας.

— Ὅχι, ἀδελφέ μου. Σπείραιμε σπόρο. Ἀργότερα θὰ φυτρώσῃ καὶ θὰ καρποφορήσῃ. Μὰ τί πάθαινε λοιπόν; Μὲ τὴ συζήτησι ξεχάσαμε τοὺς κανόνες καὶ τῆς πρὸ στοιχειώδους φιλοξενίας.

Ἐφερε λουκούμι καὶ νερό. Ἐπειτα μιὰ

λεκάνη καὶ τοῦ ἔπλυνε τὰ πόδια, τὸν ἔβαλε στὸν ξενώνα νὰ ἀναπαυθῇ. Ὁ ἄλλος τὰ δέχτηκε εὐχαρίστως, γιατί ἦταν κουρασμένος ἀπ' τὴν ὁδοιπορία. Κοιμήθηκε τρεῖς ὥρες κι' ὅταν ξύπνησε ἀμολόγησε πῶς ἐνοιώθε περίφημα.

— Νὰ πράγματα ποὺ συμφωνήσαμε κι' οἱ δύο μας, εἶπε εἰρωνικὰ ὁ ἐπισκέπτης.

— Εἶναι θέματα κοινῆς λογικῆς, συμφώνησε ὁ γιατρός.

— Πάλι ἀρχίζει νὰ μπλέκεται ἡ συζήτησις.

— Δὲν πειράζει ἴσως βρούμε πεδῖον συμφωνίας καὶ σ' ἄλλα ζητήματα.

Κοιμήσε τὸ κεφάλι ὁ ἄλλος.

— Δὲν ὑπάρχει περίπτωση. Πάντως πρέπει νὰ ξέρῃς πῶς ἀπ' ὅσα εἶπα προηγουμένως τίποτε δὲν παραδέχομαι αὐτὴν τὴν στιγμή, ἀμολόγησε ὁ ἄλλος.

— Δὲν εἶσαι ὁ μόνος ποὺ τὸ παθαίνει. Ὅλοι ὅσοι σκέπτονται ὡς ἐμένα, κι' εἶναι πολλοὶ δυστυχῶς, δὲν εἶναι σίγουροι γιὰ ὅσα παραδέχονται καὶ διακηρύττουν, ἀπλῶς στατα γιὰτί τίποτε δὲν τοὺς δίνει τὴ σιγουριά ὅτι κατέχουν τὴν ἀλήθεια. Τὴ σιγουριά τὴ χαρίζει μόνο ὁ Θεὸς ὅταν ἀναγεννήσῃ τὴν ψυχὴ ἐνὸς ἀνθρώπου καὶ τοῦ χαρίσῃ τὸ Πνεῦμα του. Τότε βλέπει ὁ ἄνθρωπος ὅσο γίνεται περισσότερο κι' εἶναι σίγουρος γιὰ ἓνα πράγμα. Γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐνὸςω ζῇ μέσα στὴ σφαῖρα τῆς ἀγάπης του εἶναι εὐτυχισμένος καὶ χαρούμενος. Αὐτὴ τὴ χαρὰ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ τὴν ἀφαιρέσῃ.

Ὁ ἄλλος τὸν κοίταζε ἀμίλητος, ἐνῶ δρασκελίζε τὸ κατῶφλι γιὰ νὰ φύγῃ.

— Δὲν μπορῶ νὰ σὲ παρακολουθήσω γιὰτί δὲν σὲ καταλαβαίνω. Μιλάμε ἄλλη γλῶσσα οἱ δύο μας.

Καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ γυρίσῃ πίσω. Ὅταν χάθηκε στὴ στροφή ὁ γιατρός ἔφυγε βιαστικὸς γιὰ τὸ καλλί του. Ἡ συζήτησι μὲ τὸν ἐπισκέπτη τοῦ στοίχισε μαρκεῖς ὥρες προσευχῆς. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ τίς ἀναπληρώσῃ. Τώρα θάχε ἓνα ἀκόμη θέμα ἢ προσευχῇ του: «Θεέ μου βοήθησε τοὺς πνευματικὰ ἀνάπηρους, δώσε τους εὐκαιρία μετανοίας, νὰ δοῦν σωστά, νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ λευτερωθοῦν ἀπ' τὰ δεσμὰ τῆς ἀγνοίας».

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

Οἱ καλῶς ἀθλήσαντες:

19 Αὐγούστου

Ὁ Ὅσιος ΘΕΟΦΑΝΗΣ

ὁ Νέος καὶ Θαυματουργός

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Οἱ υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου

Ἀντιμέτωπος πρὸς τὸν ἑαυτὸν τοῦ καὶ τοὺς συνανθρώπους τοῦ εὐρίσκεται πολλάκις ὁ ἄνθρωπος. Ὅσοι κατορθώνουν νὰ κυριαρχήσουν εἰς πάσαν ἐκδήλωσιν καὶ νὰ ἐταρμονίσουν τὰς ἐντὸς τῶν ἀντιρρόπων δυνάμεις, ὅλοι αὐτοὶ ἐπιτυγχάνουν τὸν καλύτερον καὶ ἀσφαλέστερον τρόπον δημιουργίας ὁλοκληρωμένης προσωπικότητος κατὰ τὸ χριστιανικὸν πρότυπον. Ἄν μάλιστα ἡ αὐτοκυριαρχία συνδυασθῇ καὶ πρὸς τὴν εἰλικρινῇ ἐπικοινωνίαν τοῦ αἵμου μετὰ τοῦ πλησίον, τότε ὁ ἄνθρωπος γίνεται τέκνον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκπληρώνει μίαν μεγάλην παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ: «Ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου» (Λουκ. 6,35).

Οἱ υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου ἀναπτύσσουν ἀξιόλογον ἀνθρωπίνην προσωπικότητα, διότι γνωρίζουν τὸν τρόπον νὰ ἐπικοινωνοῦν μετὰ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς συνανθρώπους των. Πιστεύουν διὰ αἱ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι διατηροῦν εἰς διαρκῆ ἐργήγορον κάθε Χριστιανόν, εἶναι ἡ κατανόησις, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ συνεργασία. Αὗται ἀποτελοῦν βασικὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ὁλοκληρωσιν τῆς προσωπικότητος ἱκανῆς νὰ ἡγηθῇ πάσης ἀρχῆς οἰκογενειακῆς, κοινωνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς.

Ἄν ἀναζητηθοῦν χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῶν υἱῶν τοῦ Ὑψίστου, ταῦτα πρέπει νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὰς σχέσεις των μετὰ τῶν λοιπῶν συνανθρώπων των κατὰ τὴν οἰκογενειακὴν καὶ κοινωνικὴν συμβίωσιν. Ἐκεῖ θὰ βαθμολογηθοῦν ἡ ἀφομοίωσις τῶν πνευματικῶν στοιχείων τῶν ποικίλων ἐποχῶν καὶ πολιτιστικῶν τάσεων, ὁ συνδυασμὸς τῆς πνευματικότητος μετὰ τῆς σωματικῆς ὡς ψυχῆς συνδεδεμένης μετὰ τοῦ σώματος, ἡ ἀποκρυστάλλωσις τῶν ὀνείων ἰδεολογικῶν πεποιθήσεων, τὸ μέγεθος τῆς δεκτικότητος ἐξωτερικῶν καὶ συγχρόνων κοσμικῶν ἐπιδράσεων, ἡ οἰκογενειακὴ δραστηριότης, ἡ ὁρπὴ πρὸς ἐκδηλώσεις ἀναρ-

μοσίους εἰς ἀληθεῖς Χριστιανούς καὶ τὸ ὕψος τῆς συμπαραστάσεως εἰς τὴν χάριν καὶ τὴν θλίψιν τοῦ πλησίον καὶ γενικῶς ὁ βαθμὸς τῆς συγκινήσεως ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν συνανθρώπων των.

Οἱ υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου ὀφείλουν νὰ εἶναι «φύσει τῆς ἀπαλῆς βλαστήματα», νὰ διατηροῦν τὸ συναίσθημα τῆς φιλίας ἀκμαῖον χωρὶς νὰ τὸ καταστρέβῃ ἡ τοσικὴ ἀπόστασις καὶ νὰ τὸ ὁμαυρώσῃ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Ὡς ζῶντες ὁργανισμοὶ νὰ ἀποτελοῦν δρώσας δυνάμεις καὶ ἡ δημιουργικὴ των δύναμις νὰ μὴ ἐξαντλεῖται, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι συνδεδεμένοι μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ἐποὶ θὰ ἔχουν τὴν δυνατὴτητα νὰ ἀντιμετωπίζουν διὰς τὰς δυσκολίας τῆς ζωῆς καὶ νὰ μεταβάλλουν τὴν θερμότητα τῶν θλίψεων εἰς δρόσον χαρᾶς καὶ ὁπομονῆς.

Εἰκόνα τοιαύτης χαρακτηριστικῆς ζωῆς μᾶς παρουσιάζει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τιμῶσα τὴν 19ην Αὐγούστου τὴν μνήμην, διὰ τῆς περιγραφῆς ὑπὸ τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ βίου τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΑΝΟΥ τοῦ Νέου καὶ Θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῆς πόλεως Ναούσης ἀσκήσαντος.

Ὁ ὁσιος Θεοφάνης κατήγετο ἐξ εὐσεβῶν γονέων τῶν Ἰωαννίνων. Ἐζήσας κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα καὶ ἐτυχεν ἐπιμελοῦς παιδεύσεως ἐκ μέρους τῶν γονέων του, διότι οὔτοι ἤθελον νὰ πὸν ἀναδείξουν ἱκανὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐργάτην καὶ σπουδαῖον κοινωνικὸν παράγοντα. Ἐπιθυμοῦντες δὲ οἱ γονεῖς του νὰ τὸν παραδώσουν εἰς τὸν κοινωνικὸν σίβον συγκροτημένον ἀπὸ πίστεως πλευρᾶς προσεπάθησαν νὰ τὸν μορφώσουν πνευματικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς. Ἡ δὲ θρησκευτικὴ μόρφωσις εἶχε τεραστίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ του καὶ ἐνθ' ἧτο ἀκόμη νέος διεκρίνετο διὰ τὴν πληρότητα τὴν πνευματικὴν. Εἰργάσθη μετὰ ζήλου καὶ ἀποφασι-

σικώτης εις τὴν περιοχὴν τῶν Ἰωαννίνων. Ἐβοήθησεν ἀδυνάτους, ἐνεθάρρυνεν ἀπογοητευμένους ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ ἐθέρμανε τὴν πίσιν πολλῶν κλονισθέντων ἐκ πῶν ποικίλων ἀντιξοοτήτων. Στόχος τοῦ ἤτο νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ δεχθῶν οἱ συμπαιριῶταί του διὰ θεμέλια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀμύνοια, ἡ θρησκεία καὶ ἡ φρόνιμος ἐλευθερία. Αὐτὸς ἄλλως τε ὑπῆρξε καὶ ὁ στόχος τῶν μετέπειτα ἀγωνιστῶν τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς.

Ἡ ἐπιθυμία του ἦτο νὰ διατηρήσῃ τὴν κατὰ χάριν νόθεσίαν καὶ ὥς τέκνον τοῦ Θεοῦ νὰ ἀποβῇ ὠλοκληρωμένη προσωπικότης. Εὐαίσθητος εἰς τὴν παραδοχὴν πάσης ὀργῆς διδασκαλίας ἠθέλησε νὰ συμπληρώσῃ τὴν πνευματικὴν κατάρτισιν διὰ τῆς μετῴθσεως εἰς πνευματικὰς δάσεις τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Ἐκεῖ συνωμίλησε μετὰ τῶν ἀσκητῶν καὶ μοναστῶν τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ ἐθαύμασε τὴν ἀγιότητά των ὥς καὶ τὴν

ἀσκητικὴν ζωὴν. Ἐξήγησε νὰ γίνῃ δεκτὸς εἰς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν. Γρήγορα δὲ ἀνεδείχθη ἡγούμενος ἀπὸ τοὺς συνακουμένους του διὰ τὸν ἐνάρετον βίον, διὰ τὴν πολλὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην που καὶ διὰ τὴν σοβαρότητα τῆς παρουσίας του καὶ ἀνύψωσε τὸ γόητρον τῆς Μονῆς του διὰ τῆς συνετοῦς ποιμάνσεως καὶ διὰ τοῦ ἐναρέτου βίου που. Ἡ βίωσις κατὰ τοὺς ἀσκητοὺς ἀσκητικὸς κανόνας ἀνέδειξε σπουδαίως ἀσκητικὰς μορφὰς κατὰ τὴν περίοδον τῆς παραμονῆς του εἰς τὸ ἀγίωνυμον ὄρος. Ἡ ἀγάπη, ἡ ἀμύνοια, ἡ συναδέλφωσις, αἱ ἐνδελεχεῖς προσευχαὶ καὶ ἀγρυπνίαι, αἱ νηστεῖαι καὶ ὁ ἀσκητικὸς ἀνταγωνισμὸς ἀπειτέλεσαν τὰ θεμέλια τῆς μοναστικῆς τῶν ζωῆς. Ἄν αἱ ἀρχαὶ αὗται τηροῦνται ὅχι μόνον εἰς τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωὴν παντὸς Χριστιανοῦ, τότε οἱ ἀγωνιζόμενοι ἀποκτοῦν τὰς δάσεις διὰ τὴν οὐράνιον πολιτείαν τῶν, «ἥς οὐκ ἔστι τέλος».

Ἐπιφάνεια διὰ τῆς ἀφανείας

Ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος εἰς τοὺς στίχους 32 - 52 τοῦ 10ου κεφαλαίου τοῦ Εὐαγγελίου του περιγράφει μίαν διαλογικὴν συζήτησιν μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ Διδασκάλου των. Κατ' αὐτὴν κάμνουν τὴν ἐμφάνισιν των σοβαρὰ ἀδυναμίαι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχη κατανοήσει τοὺς βασικοὺς στόχους τῆς ἐπιγείου ζωῆς καὶ δραστηριότητός του. Ὁ Ἰησοῦς, καθὼς πορεύεται μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀποκαλύπτει τὰ παθήματά του, ἀλλὰ καὶ τὸν θρίαμβον. Ἐκεῖ θὰ ἐπεσφραγίστῃ τὸ συμβόλαιον τῆς λυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ θὰ ἡνοιγῇ ὁ δρόμος πρὸς τὸν ὀρθὸν προσανατολισμὸν τοῦ περιπλανωμένου τέκνου τοῦ Θεοῦ.

Οἱ μαθηταὶ θὰ ἤρχοντο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ θὰ ἔδιδον τὴν μάχην. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ αἱ σκέψεις των στρέφονται εἰς τὰς θέσεις τὰς ὁποίας ἠθέλουν νὰ καταλάβουν καὶ πληροῖσάντες τὸν Ἰησοῦν «εἰπον αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ ἐναντιῶν σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου» (Μάρκ. 10,37).

Εἶναι ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐμφανίζεται εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν καὶ νὰ διαδροματίζῃ τὸν ὅλον του. Ὅταν αἱ ἐμφανίσεις αὗται κυριαρχοῦνται ἀπὸ τὴν διάθεσιν

νὰ βοηθήσουν θεικῶς καὶ κατὰ τὸν θεῖον νόμον τὸν πλησίον, τότε εἶναι ἱερὰ ἀποστολὴ καὶ πᾶσα ἐμφάνισις ἐπισύρει τὸν ἔπαινον τοῦ Θεοῦ. Ἀκούει ὁ ἄνθρωπος τὴν θεῖαν ἐπιβράβευσιν «εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου» (Ματθ. 25,23).

Ὅσοι κατορθώνουν νὰ ἀποσποῦν τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν ἐναρέτων καὶ θεοφιλῶν πράξεων των εἶναι οἱ υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου. Καὶ αὐτοὶ εἶναι μία ἄλλη θεμελιώδης προϋπόθεσις τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Ἡ βίωσις πνευματικῆς ζωῆς εἰς ἀφάνειαν ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς οὐρανίου ζωῆς. Καὶ οἱ πλέον ἀδύναμοι φατιζόμενοι καὶ ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν θεῖαν παρουσίαν ἐπιτυγχάνουν ἔργα θαυμαστά, διότι, δι, ἐπιτυγχάνουν τὸ κατορθῶνουν μὲ τὴν δύναμιν καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Οἱ σιγηζόμενοι εἰς τὰς ἰδικὰς των δυνάμεις δεικνύονται τολμηροὶ εἰς ὑποσχέσεις καὶ ὀλιγώτερον ἐξοικειωμένοι πρὸς τὸν σταυρὸν τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Οἱ ἀληταὶ τῆς πίστεως ἐκείνο τὸ ὅποιον ἐγκαίρως κατανοοῦν καὶ συνειδητῶς ἐπεξεργάζονται εἶναι ἡ δραστηριοποίησις των εἰς ἀφάνειαν καὶ ἡ οὐκείωσις πρὸς τὸν σταυρὸν, ἵνα οὕτω ἀξιωθῶν τῶν ὑψίστου

βαθμοῦ θέσεων εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὃν κοινωνικόν. Ζῇ ἐν μέσῳ ἄλλων ἀδελφῶν καὶ ἀντιμετωπίζει ποικίλιαν κοινωνικῶν προβλημάτων. Ἀλλὰ καὶ ὅσοι καταφεύγουν εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια καὶ ζοῦν εἰς ἀφάνειαν καὶ αὐτοὶ παρακολουθοῦν τὰ προβλήματα τῶν συνανθρώπων των. Προσεύχονται ὑπὲρ τῆς ἀγαθῆς ἀντιμετωπίσεώς των καὶ εἰς δεδομένας σιγμὰς ἐγκαταλείπουν τὰς ἐρήμους καὶ τὰ ὄρη καὶ κατέρχονται εἰς τὰς πόλεις ἀναλαμβάνοντες ἁμφανῶς τὸ κοινωνικὸν ἔργον. Ἀγωνίζονται μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των καὶ ἐπεινυχάνουν σπουδαία ἔργα. Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη καὶ μὲ τὸν δοῖον Θεοφάνη, ὁ ὁποῖος ἀφῆκε τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ μετέβη εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν διὰ τὰ ἀπελευθερώσῃ τὸν ἀπαχθέντα ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀνεψιὸν του καὶ τὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς μὴν τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Οἱ Τούρκοι ἐπιδιώκομεν τὸν βασανισμὸν τοῦ ὁσίου καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του ἀνεξήτουν αὐτοὺς. Κατὰ παρότρυνσιν καὶ τῶν λοιπῶν πατέρων τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπῆλθεν ὁ ὁσιος εἰς τὴν παρὰ πῆν Βέροϊαν Σκήτην τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Ἐκεῖ συνεκέντρωσε καὶ ἄλλους μνηστὰς τῆς ἐναρέτου πολιτείας καὶ ἀνήγειρε περικαλὴ ναὸν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, ἔνθα ἐγκατέστησεν ἐπίτροπον τὸν ἐγγλικοιδθέντα ἤδη μοναχὸν ἀνεψιὸν του. Ὁ δὲ δοῖος Θεοφάνης κατέφυγεν εἰς ὄρος τῆς Ναούσης ἰδρύσας εὐπρεπὴ Μονήν, ὅπου κατέφυγον πολλοὶ ἀσκηταὶ καὶ μοναχοὶ διὰ τὰ τελειοποιηθῶν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀγιότητα. Ἐκτισεν ἐκεῖ καὶ τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἀρχαγγέλων.

Κατὰ τὰς δυσκόλους ἡμέρας τῆς δουλείας τοῦ ἑλληνισμοῦ πολλοὶ Χριστιανοὶ κατέφυγον εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Ναούσης διὰ παρηγορίαν. Ὁ Θεοφάνης ἐνέσχε διὰ θερμῶν καὶ παρηγορητικῶν λόγων τοὺς Χριστιανούς θερμαίνων ἔτσι τὴν πίστιν καὶ τὸ πατριωτικὸν φρόνημα καὶ τονίζων τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὁμονοίας καὶ ἐνότητος καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος. Τὸ ἔργον διὰ τῆς ἀφανείας ἐρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Κινεῖται δραστηρίως διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῶν Μονῶν Ναούσης καὶ Βεροίας. Ἐνισχύει πνευματικῶς τοὺς μοναχοὺς καὶ νοσητεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀγώνων κατὰ τῶν πειρασμῶν τοῦ

διαβόλου. Δὲν παρέλειψε νὰ τονίσῃ πρὸς ὅλους τὴν ἀξίαν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου καὶ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἐναρέτου βίου. Εἰς προδοθηκίαν ἡλικίαν παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ ζώντος. Οἱ μοναχοὶ καὶ Χριστιανοὶ ἐξήτουν τὴν παρ' αὐτοῦ μεσιτείαν διὰ πᾶν θέμα των. Ἡ θεία χάρις δι' αὐτοῦ ἐπενήργησε πολλὰ θαύματα, τὰ ὅποια ζωηρῶς ὁ Συναξαριστὴς καὶ ἡ παράδοσις ἀναφέρουν.

Ἡ ὅλη πολιτεία τοῦ ὁσίου Θεοφάνους παρέχει εὐκαιρίας νὰ κατανοήσουν οἱ Χριστιανοί, διὰ τὰ γίνωνν υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου, διὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας πρέπει νὰ ἔχῃ ἔπασιν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀντίστασιν τοῦ κόσμου. Ἡ ἀντίστασις εἶναι λυσσώδης καὶ ἡ σύγκρουσις δραματική. Εἰς τὰς παραβάσεις τοῦ ἀνθρώπου ὁ Θεὸς ἀποκρίνεται διὰ τῆς ἀγάπης. Ἡ Ἁγία Γραφὴ κατοπτρίζει τὴν ἐπανάστασιν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν διαρκῆ πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του. Ἀνάγκη ἐπιστατική εἶναι ἡ ἐπιστροφή τοῦ Χριστιανοῦ διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἁμαρτία, ἡ ὁποία συνεχῶς κορυφούται ζητεῖ νὰ ἀναιρέσῃ τὸν νόμον καὶ νὰ ἐπιτάξῃ πρὸς ἄνθρωπον εἰς τοὺς ἰδικούς της σκοπούς. Οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ θεμελιώσουν τὴν ζωὴν των ἐπάνω εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου θὰ ἀνέλθουν πνευματικῶς, διὰ τὴν ἀφανείας φθάσουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

Ἀνέκδοτον

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ Κ. ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ἐνας ἐργάτης εἰσήκουσε κάποιον συνάδελφό του μὲ τί ἄλλο ἀσχολεῖται, ἐκτός ἀπ' τὴν ἐργασία του. Κε' ἐκεῖνος τοῦ ἀπάντησε:

— Μεταφράζω τὴν Καινὴ Διαθήκη.

Ὁ ἄλλος τὸν κοίταξε ἐκκληκτικῶς καὶ τοῦ εἶπε:

— Σέρεῖς τόσο καλὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά;

— Ὁχι. Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ προσπαθῶ νὰ κάνω εἶναι νὰ μεταφράζω τὴ διδασκαλία τῆς Καινῆς Διαθήκης στὴν καθημερινή μου ζωὴ!

ΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

«ΚΟΣΜΕΙΝ ΕΑΥΤΑΣ...»

... ἐν καταστολή κοσμίῳ»

(Α' Τιμ. 2, 9)

2. Η ΚΟΣΜΙΟΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Ἡ λέξις καταστολή παράγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα καταστέλλω. Καταστέλλω σημαίνει χαμηλώνω, κατεβάζω τὸ φῶρμα. Καταστολή, λοιπόν, εἶναι τὸ χαμηλάκιμα τοῦ φορέματος, ὥστε αὐτὸ νὰ καλύπτῃ, νὰ σκεπάσῃ, τὸ σῶμα τῆς γυναίκας. Ἐξ ἄλλου κόσμιος εἶναι καὶ λέγεται καὶ τὸ σεμνόν. Ἔτσι κόσμιος καταστολή εἶναι τὸ σεμνὸν φῶρμα μιᾶς γυναίκας. Εἶναι, ὅπως σχολιάζει ὁ ἐρμηνευτής, τὸ λιπὸ καὶ ἀπερίεργον φῶρμα.

Σεμνά, λοιπόν, πρέπει νὰ ντύνεται ἡ Χριστιανὴ γυναίκα. «Μὴ ἐν ἡματισμῷ πορευεῖ», ὅπως γράφει ὁ ἀπόστολος. Ὅχι μὲ πανάκριβα φορέματα. Καὶ «μὴ περιέργως, ὥστε τέρναι ποὺς ὁρώντας», ὅπως παραιτηρεῖ κάποιος ἱερεὺς πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας. «Μὴ περιέργως». Νὰ μὴ προκαλῇ τὸ φῶρμα αὐτὴ τὴν περιέργεια κανενός. Νὰ μὴ «χαζεύῃ» μὲ αὐτὸ ποὺ ἔνα καὶ τὸ ἄλλο πρόσωπο καὶ μάλιστα διὰ αὐτὸ τὸ πρόσωπο εἶναι ἄνδρας. Γιατί, τότε, αὐτὸ τὸ περιεργὸν φῶρμα, γίνεται παγίδα τοῦ Διαβόλου καὶ ὁδηγεῖ σὲ σκέψεις ἁσχημες καὶ ἀγὰρ ἢ γρήγορα στὴν ἁμαρτία. Δὲν πρέπει ποτὲ τὸ φῶρμα μιᾶς Χριστιανῆς γυναίκας νὰ εἶναι χυπητὸ, κοινό καὶ διαφανές. Ἀπλὸ πρέπει πάντως νὰ εἶναι. Ἀπλὸ καὶ σεμνόν.

Ἡ ἐνδυμασία μιᾶς γυναίκας φανερώνει ἂν ἡ γυναίκα αὐτὴ εἶναι σοβαρὴ ἢ ἐπιπόλαια. Εἶναι σοβαρὴ ἂν ντύνεται σοβαρά. Καὶ εἶναι ἐπιπόλαια, ἂν ντύνεται ἐπιπόλαια. Κάποιος, εἶπε: «Τὸ σοβαρὸν πρόσωπον ντύνεται, τὸ ἐπιπόλαιο σιολίζεσθαι». Κι' αὐτὸ ἰσχύει, ἰδιαίτερα, γιὰ τὴν γυναίκα. «Στολισμὸς ἀνδρὸς ἀναγγέλει τὰ περὶ αὐτοῦ» παραιτηρεῖ ὁ σοφὸς Σειράχ. Τὸ ἐνδυμα ἐνὸς ἀνθρώπου φανερώνει τὸν ψυχικὸν κόσμον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Ἔτσι εἶναι. Τὸ φῶρμα μὲ τὸ ὅποιο ντύνεται μιὰ γυναίκα ἐκφράζει τὴν ψυχικὴ ἀνωτερότητα ἢ κατωτερότητα αὐτῆς πρὸς γυναίκα. Τὸ δὲ σεμνὸν φῶρμα ἀντανακλᾷ, πάντοτε, τὴν σεμνότητα τῆς ψυχῆς τῆς. Τὴν

ἀρετὴ τῆς καὶ τὸ ψυχικὸν τῆς μεγαλεῖο.

Ἀλλὰ διὰ νὰ κάνουμε λόγο γιὰ τὴν σεμνότητα μιᾶς γυναίκας δὲν πρέπει νὰ περιορίζουμε τὴν σεμνότητα αὐτὴ μόνο στὴν ἐνδυμασία. Ἄν ἡ Χριστιανὴ γυναίκα πρέπει νὰ ντύνεται σεμνά, τὸ ἴδιο πρέπει καὶ νὰ χιτνίζεται σεμνά. Σεμνὴ πρέπει νὰ εἶναι καὶ στὴν κόμμωσι, ὅπως ἐπίσης σεμνὴ πρέπει νὰ εἶναι καὶ στὴν ὑπόδησι. Τί νόημα ἔχει ἓνα ἄλλο, σεμνόν, ταπεινὸν φῶρμα, σὲ μιὰ γυναίκα, διὰ αὐτὴ ἡ γυναίκα ἔχει ἓνα περρωτὸ κότσο ἢ ἓνα ὅποιοδήποτε ἄλλο περιεργὸν πλέξιμον τῶν μαλλιῶν τῆς; Ὁ ἀπ. Παῦλος ποὺ τονίζει τὴν σεμνὴν ἐνδυμασία στὴν Χριστιανὴν γυναίκα, τονίζει, τὸ ἴδιο, καὶ τὴν σεμνὴν κόμμωσίν τῆς, μὲ ἐκεῖνο τό «μὴ ἐν πλέγμασι». Σεμνὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ Χριστιανὴ γυναίκα στὴν ἐνδυμασίαν τῆς, σεμνὴ στὴν κόμμωσίν τῆς καὶ στὴν ὑπόδησιν. Ἔνα ψηλοτάκουνο καὶ περιεργὸν παπούτσι γελοιοποιεῖ τὴν σεμνότητα τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῶν μαλλιῶν. Μιὰ γυναίκα, κάποτε, ποὺ ἀγαποῦσε καὶ ἤθελε νὰ ντύνεται σεμνά εἶχε ἀπορία γιὰ τὰ παπούτσια καὶ ἐρώτησε τὸν πνευματικὸν τῆς, ἂν εἶναι ἁμαρτία νὰ φορέσῃ πολὺ ψηλὰ τακούνια γιὰ νὰ ἔχῃ ἀέρα σὺν περσιάντῃ τῆς. Ὁ πνευματικὸς τῆς σκέφτηκε καὶ μὲ καλὸ τρόπο τῆς ἀπάντησε: «Βάλε τα... Πρόσεξε ὅμως μὴν πρῶτος...». Τὸ συμπέρασμα τὸ ἔδραλε ἀμέσως ἡ γυναίκα.

Μαζί, λοιπόν, μὲ τὴν σεμνότητα τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῶν μαλλιῶν, πρέπει νὰ συμβαδίζῃ καὶ ἡ σεμνότητα τῶν παπουτσιῶν. Μόνο ἔτσι ἔχουμε μιὰ ὁλοκληρωμένη ἐξωτερικὴν σεμνότητα. Ἔτσι, ὅπως τὰ εἴπαμε. Μὲ τὴν ἐξῆς ὁμιλίαν ὑποσημειώσω. Ἡ σεμνότητα αὐτὴ νὰ μὴ γίνεται γιὰ λόγους κοινωνικῆς σκοπιμότητος, νὰ ξεγελάει ἢ νὰ πλανᾷ τὸν ἓνα καὶ τὸν ἄλλο γιὰ κάποιον ταπεινὸν σκοπὸ. Ὅπως πάλι νὰ δώσουμε δλὴ μας τὴν ψυχὴν σ' αὐτὴ τὴν σεμνότητα. Γιατὶ τότε θὰ γίνῃ

μιὰ νοσηρὰ κατὰσταισι πού θά ὁδηγήσῃ στήν «σεμνοτυφίαν».

Ἡ σεμνότητα ἔχει καί μιὰ γενικώτερη ἔννοια. Ἡ Χριστιανή γυναίκα δὲν φάνει νὰ εἶναι σεμνή μόνο στήν ἐνδυμασία στήν κόμμωσι καὶ στήν ὑπόδησι. Πρέπει νὰ εἶναι σεμνή καὶ σὲ ὅλες τῆς τῆς ἐκδηλώσεις. Σὲ ὅλους τῆς τοὺς τρόπους. Σὲ ὅλες τῆς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς τῆς. Σεμνή παντοῦ.

● Σεμνή σὺ δάδιμα. Ὅπως ἡ σεμνότητα τῆς ἐνδυμασίας τῆς μαρτυρεῖ τὴν σοβαρότητα τῆς καὶ τὸν ψυχικὸ τῆς κόσμο, ἔτσι, αὐτὸ τὸ ἴδιο, συμβαίνει καὶ μὲ τὸ δάδιμά τῆς. Κι' αὐτό, ὅπως παρατηρεῖ ὁ σοφὸς Σειράχ, σὺ δὲ ὁμώνυμο βιβλίον του, δίδει τὴν ἴδια μαρτυρία. «Καὶ θήματα ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ» (Σοφ. Σειρ. 19,30). Ἡ Χριστιανή γυναίκα προσέχει σὺ δάδιμα. Προσέχει πῶς περπατεῖ. Δὲν ἀμφιταλαντεύεται αὐτὴ ποτέ. Γιατὶ κατὰ τέτοιον μαρτυρεῖ ἄλλο καὶ διεφθαρμένο ψυχικὸ κόσμο. Οὕτε κἀκεῖται ποτὲ ἐπιδεικνύεται στανυρόποδι. Δὲν τρέχει καὶ δὲν πηδᾷ. Μία φορὰ κάποια νέα σὴν προκαλεῖται τῆς νὰ ἀνεβῇ σὺ τῶν πού εἶχε ξεκινήσει, ἔκανε, ἕνα πῆγμα καὶ θρόνισκε πάνω. Εἶχε ὅμως κόσμο πολὺ τὸ τῶν καὶ ἡ κοπέλλα δυσκολευόταν νὰ σκαθῇ ὀρθία. Ἐνας νεαρὸς τότε γύρισε καὶ εἶπε σὺ φίλον του, πού καὶ οἱ δύο καθόταν σὺ ἴδιο κἀνθισμα. Πρέπει νὰ τῆς παραχωρήσουμε τὴν θέσι μας γιατί ἰσχυροποιεῖται. Ἐκεῖνος ὅμως ἀπέρριψε τὴν πρότασίν του καὶ ἀπάντησε: Ἀφοῦ ἔξεραι νὰ πηδᾷ, μπορεῖ νὰ μένῃ καὶ ὀρθία. Εἶναι ἄσομνο νὰ τρέχῃ καὶ νὰ πηδᾷ ἡ γυναίκα γι' αὐτὸ καὶ ἡ Χριστιανή γυναίκα εἶναι πάντα προσεκτική.

● Σεμνή σὺ λόγια τῆς καὶ σὺ γέλιο τῆς. Προσέχει τὰ λόγια τῆς ἡ Χριστιανή γυναίκα. Προσέχει κάθε λόγος τῆς νὰ εἶναι πάντοτε, «ἐν χάριτι, ἁλῆτι ἡρτυμένος» καὶ «ὡς δεῖ ἐν ἐκείτῳ ἀποκρινομένη» (Κολαο. 4, 6). Λόγος «σαπρὸς» ἀπὸ τὸ σίγμα τῆς δὲν θγαίνει ποτέ, «ἀλλ' εἰ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν» (Ἐφεσ. 4, 29). Λόγια περιττά, λόγια εὐτράπελα, κωιτοσμπολιά, δὲν ἔχουν θέσι σὴν σεμνὴ Χριστιανή γυναίκα. Ἡ Χριστιανή γυναίκα σκέπτεται πρῶτα καὶ ὕστερα ὁμιλεῖ.

Καὶ εἶναι πάντοτε ὀλιγόλογη, ἐχέμυθη. Δὲν θγάζει αὐτὴ ἄγριες φωνές, δὲν «τοιγίζει». Ὅταν ὁμιλῇ, ὁμιλεῖ ἥρεμα, μὲ καλωσύνη καὶ μὲ εὐγένεια. Εἶναι καὶ τὰ λόγια πού μαρτυροῦν τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο μιᾶς γυναίκας. Ὅπως εἶπε ὁ ποιητὴς Μένανδρος: «ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται». Εἶναι σεμνὴ σὺ λόγια ἡ Χριστιανή γυναίκα. Ἀλλὰ τὸ ἴδιο εἶναι σεμνὴ καὶ σὺ γέλιο τῆς. Ὅπως τὰ καλὰ καὶ σεμνὰ τῆς λόγια μαρτυροῦν τὴν ψυχὴ εἶναι, ἔτσι καὶ τὸ γέλιο, ὅπως γράφει ὁ σοφὸς Σειράχ, μαρτυρεῖ κι' αὐτὸ τὴν ψυχικὴ ὁμορφίαν τῆς Χριστιανῆς γυναίκας. «Καὶ γέλως ὁδόντων ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ». Τὸ γέλιο τῆς Χριστιανῆς γυναίκας εἶναι πάντοτε συγκρατημένο. Ἐκεῖνο δὲ τὸ χαμόγελο πού πάντοτε ὑπάρχει σὺ χεῖλῃ τῆς εἶναι χαμόγελο σεμνὸ, ὅπως σεμνὰ εἶναι καὶ τὰ χεῖλῃ τῆς, ἀπὴλλασμένα ἀπὸ θαφές. Εἶναι χαμόγελο ἄγνὸ, καὶ ἀγγελικὸ.

● Σεμνὴ σὺ βλέμμα. Ἀν μιὰ φορὰ ἡ Χριστιανή γυναίκα ἔχῃ σεμνὰ μάτια, χωρὶς ἀλλοιώσεις καὶ θαφές, δὺ φορές, καὶ περισσότερο, ἔχει σεμνὸ βλέμμα. Εἶναι ἄγνὸ τὸ βλέμμα τῆς, εἶναι ἀπονήρευτο, εἶναι ἀγγελικὸ. Βλέπει πάντα ὀρθά, ὅπως συμβουλεύει ὁ παροισιστὴς: «ὀφθαλμοὶ σου ὀρθὰ βλέπέτωσαν» (Παροιμ. 4,25). Τὸ βλέμμα τῆς εἶναι γεμάτο ἀγάπῃ σὺν ἄνθρωπον, σὺν ἑκείνῳ τὸ βλέμμα τοῦ Χριστοῦ πού θῆκε ἔβλεπε τὸ λαό, ἔλεγε: «σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον» (Ματθ. 15, 32). Τὸ βλέμμα τῆς Χριστιανῆς γυναίκας εἶναι πάντοτε βλέμμα ἐνσπλαχνίας, βλέμμα ἀγάπῃς χριστιανικῆς, βλέμμα συμπαιδείας σὺν ἄρρωστο, σὺν πονεμένο καὶ σὺν ἁμαρτωλό.

● Σεμνὴ σὺ ἀκοή. Ἡ Χριστιανή γυναίκα δὲν ξεχνᾷ καμμιὰ φορὰ τὴν προτροπὴ τοῦ Κυρίου πού εἶπε: «βλέπετε τί ἀκούετε» (Μάρκ. 4, 24). Ναὶ βλέπει, προσέχει τί πρέπει νὰ ἀκούῃ. Καὶ προσέχει πολὺ. Καὶ ἐκεῖνο πού πρῶτα καὶ βασικὰ ἀκούει εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Δὲν περνᾷ ἡμέρα χωρὶς νὰ ἀφουγκρασθῇ μέσα σὺς σελίδες τῆς Ἀγίας Γραφῆς τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου. Ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ πνευματικοῦ τῆς, ὅπως ἀκούει καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Χριστοῦ σύμφωνα μὲ ἑκεῖνο πού εἶπε κάποτε ὁ Ἰησοῦς σὺς μαθητάς του: «ὁ ἀκούων ἡμῶν ἔμοῦ ἀκούει» (Λουκ. 10,16). Ἀκούει δὲ, ὡραῖο καὶ καλὸ, δὲ ὡφελεῖ ψυχικά. Λόγια ἀνῶφε-

λα, λόγια δοκίμια και ἄπρεπα, κοινισμοπολιά και ἄλλα παρόμοια δὲν ἀκούει. Τότε γίνεται Δαβὶδ. Καὶ ὅπως ἐκείνος εἶσι κι' αὐτῇ, τότε, κράζει «ἐγὼ δὲ ὥσει καφὸς οὐκ ἠ-
κουον» (Ψαλμ. 37, 14). Ἄν ἡ κοσμικὴ γυναικα σὰν κόσμημα, στὰ αὐτιά της, ἔχει τὰ ποικίλα και πανάκριθα σκουλαρίκια, ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα σὰν μοναδικὸ κόσμημα ἔχει τὴ σεμνὴ ἀκοή, τὰ σεμνὰ ἀκοῦματα.

● Σεμνὴ σὺς χειρονομίες. Καὶ ἐδῶ ἔχει τὸ λόγο πης ἡ σεμνότης. Ἡ σεμνὴ Χριστιανὴ γυναῖκα προσέχει πολὺ αἰς χειρονομίες της. Δὲν κάνει ποτὲ ἄτακτες και ἄσμενες χειρονομίες. Δὲν ἀγγίζει τίποτε ποὺ δὲν πρέπει. Δὲν ἀπλώνει ποτὲ τὸ χέρι της νὰ κλέψῃ οὐτε μιὰ θελόνα. Προτιμᾷ νὰ κοποῦν τὰ χέρια της παρὰ νὰ πάρουν κάποιο ξένο προῖγμα. Τὰ χέρια της θέλει νὰ εἶναι χέρια

Χριστοῦ. Χέρια γεμάτα ψαμί γιὰ τὸν πεινακμένο, νερὸ γιὰ τὸν διψασμένο, ροῦχα γιὰ τὸ γυμνὸ, φάρμακα γιὰ τὸν ἀρρωστο. Τέτοια χέρια φιλοδοξεῖ νὰ ἔχῃ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Χέρια καθαρὰ, ἀπλά, σεμνὰ, ἀγνά. Χέρια Χριστοῦ, Παναγίας και ἀγίων.

Γυναῖκες και κοπέλλες,

Δὲν εἶναι ἓνα και δύο τὰ χριστιανικὰ κοσμήματα ποὺ ἀναφέρουμε σήμερα. Εἶναι πολλὰ. Ἄς τὰ ἐπαναλάβουμε: Σεμνὰ φορέματα. Σεμνὰ μαλλιά. Σεμνὰ παπούτσια. Σεμνὸ βιάδιωμα Σεμνὰ λόγια. Σεμνὸ γέλιο. Σεμνὸ βλέμμα. Σεμνὴ ἀκοή. Καὶ σεμνὲς χειρονομίες. Μὲ αὐτὰ τὰ κοσμήματα νὰ στολισοῦμε. Καὶ θὰ γίνουμε ὡραῖες. Ὠραῖες γιὰ τὸ Χριστὸ και ὡραῖες γιὰ τοὺς ἀγγέλους.

Β. Αχ. Ψ.

Ἐπιμνημόσυνον

ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΑΚΡΙΤΑ

Και ἄλλη μία ψυχὴ ἔφυγεν ἀπ' αὐτὸν τὸν μάταιον κόσμον και προσετέθη μετὰ τῶν δικαίων εἰς τὴν χώραν τοῦ οὐρανοῦ. Εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς Βιργινίας Ἀκριτά ἐκ Γιαννιτσῶν.

Γνωστὴ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἑλλάδος και τῆς Γερμανίας ἡ Βιργινία ἀποτελεῖ παράδειγμα πολυτέκνου χριστιανικῆς οἰκογενείας, ἐργαζομένης μητρὸς και συγχρόνως ἀγωνιζομένης ἱεραποστόλου. Πῶς κατῴρθωνε νὰ συνδυάξῃ τὰ τρία αὐτὰ ποὺ φαίνονται νὰ ἀντιτίθενται μετὰξὺ των; Ποῦ εὗρισκε χρόνον μία ἐργαζομένη γυναῖκα διὰ ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν πρὸς τοὺς Ἕλληνας τῆς ἀχανοῦς Γερμανίας; Ἀσφαλῶς ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τὴν ἐνίσχυε εἰς τὸ ἔργον της αὐτό. Ζοῦσε και ἡγωνίζετο πῶς νὰ σώσῃ τὴν ψυχὴν της και πῶς νὰ ὁδηγήσῃ εἰς Χριστὸν τοὺς ἄλλους. Αἰ' αὐτὸ εἶχε πάντοτε σύνδεσμον μὲ τὴν Ἑκκλησίαν, μὲ τὰ μυστήρια, μὲ τοὺς πατέρας και διδασκάλους τῆς Ἑκκλησίας. Εἶχε στενὴν συνεργασίαν μὲ τοὺς πιστοὺς τόσο τῆς Ἑλλάδος και τῆς Γερμανίας ὅσον και μὲ τὴν Ἀδελφότητά μας.

Αἰ' αὐτὸν ἀκριδῶς τὸν σκοπὸν κατ-

ήρχετο πρὸ μηνὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ ἐξομολόγησιν και πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν μὲ τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς και διδασκάλους τῆς Ἑκκλησίας. Ποθοῦσε πολὺ τὴν μυστηριακὴν ζωὴν και τὴν μελέτην τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ! Καὶ ὁ Θεὸς ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιθυμίαν της αὐτὴν τὴν ἐκάλεσε κοντὰ του διὰ νὰ συμπνευματίζεται τώρα αἰωνίως μὲ τοὺς ἀγίους τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Βιργινία δὲν ἀπέθανε, ζῇ. Ζῇ εἰς τοὺς οὐρανούς, πλησίον τοῦ Κυρίου ποὺ τόσο ἡγάπησε και εἰς τὸν ὁποῖον τόσο ἐνῆργεστησε μὲ τὴν ζωὴν της. Καὶ μάλιστα ὥς μακαρία ψυχὴ προσεύχεται και δι' ἡμᾶς τοὺς ταλαιπώρους τῆς γῆς. Ἡ ζωὴ αὐτὴ ἐδῶ εἶναι τόσο μικρὴ και ἡ πατρίδα μας τόσο πρόσκαιρη τὴν ἄνω ποθοῦμεν και ἐπιζητοῦμεν. Αὐτὴν ποὺ ποθοῦσε και ἡ Βιργινία. Αὐτὴν ἐχάρισεν, ἐδώρησεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν πιστὴν δούλην του. Διὰ τοῦτο εἶναι «μακάριοι οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες», ὅπως και ἡ Βιργινία. Αὐτὸ ἃς παρηγορῇ και ἃς ἀναπαύῃ τοὺς οἰκείους και τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς τῆς Βιργινίας.

Βιργινίας, τῆς πιστῆς δούλης τοῦ Θεοῦ, αἰωνία ἡ μνήμη.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ευπρεπής εμφάνισις

Ἡ εὐπρεπής ἐνδυμασία εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀποτελῇ τὴν πρώτην προϋπόθεσιν τῶν ἐργαζομένων εἰς ὅλας τὰς ἐργασίας ἐνθα ἐργάζονται πολλὰ ἄτομα. Ὅχι μόνον αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ εἶναι κοσμίως ἐνδεδυμένοι. Αἱ ἐξεζητημένα καὶ ἀπρεπεῖς ἐνδυμασίαι, ἰδίᾳ τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν, ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν δυσμενῶν σχολίων. Τὸ θέμα εἶναι σκόπιμον νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ λήψεως γενικοῦ μέτρου παρὰ τῶν ἀρμοδίων παραγόντων. Εἶναι ἀποκαρδιωτικὸν τὸ φαινόμενον τῆς ἀπρεποῦς ἐνδυμασίας τῶν γυναικῶν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, τῶν ὀργανισμῶν, τῶν δήμων καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων. Πολλὰ αἱ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς τοιαύτης, σκανδαλώδους πολλάκις, ἐμφανίσεως. Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν οἱ ὀγῶν ἀρχῶν ἡγείται θὰ ἐπιδείξουν ὁπωσδήποτε ἐνδιαφέρον καὶ ἐλπίζομεν συντόμως νὰ χειροκροτήσωμεν καὶ ἐπαινέσωμεν τὰ ληφθέντα μέτρα εὐπρεποῦς ἐνδυμασίας καὶ ἐμφανίσεως τῶν ἐργαζομένων.

Τουριστικὰ προϊόντα

Ἀνησυχοῦν οἱ ἀπλοὶ κάτοικοι τῶν παραλιακῶν χωρίων τῆς Χαλκιδικῆς διὰ τὴν ἔλκεῖν δρόμων καὶ τουριστικῶν καταλυμάτων. Ἐνόμιζον ὅτι δὲν θὰ ἀπελάμβανον τὰ ἀγαθὰ τοῦ συγχρόνου τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Ἔτσι ἐκίνησαν ὅλον τὸν μηχανισμόν διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν των. Διατί νὰ εἶναι ἀνευ τουριστῶν; Καὶ εἶναι μάλιστα ἡ πλέον κατάλληλος περιοχὴ πρὸς ἀξιοποίησιν. Κόσμος πολὺς τρέχει νὰ χαρῇ τὰς ὡραίας τοποθεσίας καὶ νὰ λουσθῇ εἰς τὰ ἡσυχὰ νερὰ τῆς θαλάσσης. Ἰδοὺ ἐνεφανίσθησαν καὶ τὰ πρῶτα προϊόντα τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως. Διὰ νὰ ἐλκύσων τὸ ἐνδιαφέρον ὁργάνωσαν καὶ καλλιστεία διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς «Μῆς Χαλκιδικῆς 1973» ἐκ τῶν παραθεριστῶν νεανίδων. Εὐκαιρία διὰ δώδεκα νεαρὰς τουρίστριας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κυρίως νὰ παρελάσουν ἐνώ-

πιον κόμητος, διπλωμάτου καὶ λοιπῶν ξένων εἰδημόνων περὶ τὰ τοιαῦτα. Τὸ ἐγχείρημα θὰ ἐπαναληφθῇ κατὰ τὸ προσεχές. Πῶς σκέπτονται οἱ Χαλκιδικιώται νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ θέμα; Θὰ ἀφήσουν τὴν ἀπλότητα καὶ θὰ δεχθῶν ξένας ἐπιρροὰς πρὸς ἀνατροπὴν ἡθικῶν συνηθειῶν;

Ἀρνητικὴ προσφορά

Ἄν ἠκολούθει πνευματικωτέρους δρόμους ὁ νεώτερος κινηματογράφος δὲν θὰ ἀντιμετώπιζε κρίσιμον καμπήν. Εἰς τοὺς παραγωγούς καὶ ἡθοποιούς ἐπεκράτει ἡ ἐπιθυμία μεγάλου κέρδους καὶ δὲν ἠλέγχετο ἡ ποιότης. Ἡ πλειονότης τῶν λαϊκῶν μαζῶν ἤθελεν ἓνα μέσον ψυχαγωγίας καὶ ταυτοχρόνως μέσον πνευματικῆς καλλιέργειας. Ἐνῶ εἰς τὰ κινηματογραφικὰ ἔργα ἀντιμετώπιζε διαρκῶς τὴν κρίσιν τῶν θεμάτων, τὴν διάδρωσιν τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν διαστροφὴν τῶν ἰδανικῶν. Ἔτσι ἡ ἀγωνία τοῦ πλήθους καὶ οἱ προβληματισμοὶ τοῦ ἔκτορυφύθησαν καὶ διέξοδον εὔρε τὴν τηλεόρασιν. Ἀλλὰ καὶ τὰ τηλεοπτικὰ προγράμματα δὲν εἶναι ἐπιμελημένα καὶ αὐτὸ προκαλεῖ ἀποστροφήν καὶ ἀπομάκρυνσιν. Εἶναι καθολικὴ ἡ διαμαρτυρία ὅτι τὰ τηλεοπτικὰ προγράμματα φθείρουν καὶ προβληματίζουν τοὺς θεατὰς μὲ τὰς βαρβαρότητας καὶ τοὺς ἡθικοὺς ἐκτραχηλισμούς. Ὅσοι ἔχουν ἐπιωμισθῇ τὴν μέριμναν διαπαιδαγωγήσεως καὶ καθοδηγήσεως τῶν λαϊκῶν μαζῶν ὀφείλουν νὰ πράξουν πᾶν τὸ δυνατόν διὰ τὴν πραγματικὴν ψυχαγωγίαν τοῦ λαοῦ, ἄλλως ἡ προσφορά των θὰ εἶναι ἀρνητικὴ καὶ ἐγκληματικὴ.

Φάρμακον ἐναντίον τῆς ἀκολασίας

Διὰ τὸν κατευνασμόν τῶν σαρκικῶν παθῶν ἄγγλος ψυχίατρος παρεσκευάσεν εἰδικὸν φάρμακον, τὸ ὁποῖον ἐχορτήγησεν εἰς ἄτομα ἐπιρρεπῆ εἰς σαρκικὰς διακλίσεις. Εἶναι φάρμακον ἐναντίον τῆς ὀργιαστικῆς σεξουαλικότητος.

και προλαμβάνει τὸ ἄτομον ἀπὸ ἐκδηλώσεως, αἱ ὁποῖαι κηλυδώνουν τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ Χριστιανοὶ θεδαίω· ἔχουν τὸ μοναδικὸν φάρμακον κατὰ τῆς ἀκολασίας. Εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ προσευχή καὶ ἡ ἐγκράτεια. Ταῦτα ὀφείλουν νὰ χρησιμοποιοῦν ὅλοι οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ τὸν προφυλάσσουν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς καὶ ποικίλους κινδύνους.

Ἡ μόνη λύσις

Φρενήρης χαρακτηρίζεται ἡ βιομηχανική ἀνάπτυξις τῆς ἐποχῆς μας. Ἐκφράζονται φόβοι ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποδεχθῇ μοιραία διὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Οὔτε οἱ μαζικοὶ θάνατοι, οὔτε ἡ στέρησις ἀγαθῶν θὰ βοηθήσουν τὴν ἀνθρωπότητα, διότι ἀμφοτέρω εἶναι πράξεις ἀνθρώπου καὶ ἐπικίνδυνοι. Ἡ μόνη λύσις, διὰ νὰ ὀδηγηθῇ ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὸν ἡρεμὸν βίον, εἶναι ἡ στροφή πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ πίστις πρὸς τὸν τριῶδικόν Θεόν, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ αὐτοθυσία θὰ καλλιεργήσουν τὸν ἄνθρωπον καὶ θὰ τὸν ἀνυψώσουν πνευμα-

τικά. Τότε ἡ κοινωνία θὰ ἔχῃ τὰ γνωρίσμα-
τα τῆς πρώτης χριστιανικῆς κοινωνίας εἰς
τὴν ὁποίαν ἐβασίλευεν ἡ ἀγάπη, ἡ ἀδελφο-
σύνη καὶ ἡ χαρὰ διὰ τὴν ζωὴν. Τότε καὶ ἡ
κατανομή τῶν ἀγαθῶν θὰ εἶναι δίκαια καὶ
οἱ φόβοι ἐπιβιώσεως θὰ ἐκλείψουν.

Πρὸς πνευματικούς σκοποὺς

Ὁγετόηκοντα Ἰσραηλινὰ ἀνδρόγυνα ἀπει-
λουν τὴν κυβερνήσιν των διὰ τὰ γίνουιν Χρι-
στianoι ἂν δὲν ἀνακληθῶν ἐπιβληθέντες φό-
ροι εἰς τὰ διαμερίσματά των. Ἰσως νὰ εἶναι
εὐκολος μιὰ προσχώρησις εἰς τὴν χριστιανι-
κὴν ζωὴν. Ἀλλ' οἱ ἀληθεῖς Χριστιανοὶ δὲν
δέχονται τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν μόνον
διὰ ὕλικὰ ἀγαθὰ, διότι «οὐκ ἐπ' ἄρτι»
μόνον ζήσεται ἄνθρωπος. Ὁ Χριστιανὸς θεω-
ρεῖ τὰ πάντα σκύβαλα, ἔνα ἄρεσιν τῷ Κυ-
ρίῳ. Ἡ χαρὰ τῶν Χριστιανῶν θὰ εἶναι με-
γάλη ἂν γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ φωτι-
σθῶν ἀπὸ εὐαγγελικῶν φῶς καὶ τὰ Ἰσραηλινὰ
ἀνδρόγυνα, ὅποτε τὰ διαμερίσματά των θὰ τὰ
διαθέσουν πρὸς τοὺς πνευματικούς σκοποὺς
τοῦ χριστιανικοῦ ἔργου.

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κατὰ τὸν Αὐγουστον, ἀπὸ 1ης ἕως 20ῆς
τοῦ μηνός, ἐπραγματοποιήθησαν ὑπὸ τῶν στε-
λεχῶν τοῦ ἀντιαιρετικοῦ γραφείου ἐν συνε-
ργασίᾳ μετὰ τῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν
τρεῖς δημόσιαι ὑπαίθριοι ἀντιαιρετικαὶ ὁμι-
λαιοι.

Ἡ πρώτη εἰς τὸν Συνοικισμόν τοῦ Φοι-
νίκου Καλαμαριᾶς, ἡ δευτέρα εἰς τὸν Συνοι-
κισμόν Βότση καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸν Συνοικι-
σμόν Ἀρετσούδς Καλαμαριᾶς.

Τὰς ὁμιλίας παρεκολούθησε πλῆθος λαοῦ
διὰ μεγαφώνων καὶ διανεμήθησαν δωρεὰν ἀν-
τιαιρετικὰ φυλλάδια πρὸς διαφώτισιν τῶν
πιστῶν ἀπὸ τὸν φοδερὸν κίνδυνον τῶν ψευ-
δομαρτύρων τοῦ Ἰεχωῶδ ἢ χιλιαστῶν.

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Εἰς τὴν Ἀδελφότητά μας λειτουργεῖ ἀντι-
αιρετικὸν γραφεῖον.

Τὸ γραφεῖον τοῦτο διὰ εἰδικῶς κατηρτι-
σμένων στελεχῶν διοργανώνει ἀντιαιρετικὰς
δημοσίας ὁμιλίας καὶ συζητήσεις κατ' ἰδίαν
διὰ θέματα πίστεως καὶ ἀντιαιρετικά.

Διὰ πᾶσαν ἀπορίαν σας ἡ συνεργασία
ἀπευθύνεσθε εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἀπολυ-
τρώσεως» - Πέλοπος 7 - Τηλ. 70-630 ἢ
εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀπολυτρώσεως»
Πλάτωνος 2 - Τηλ. 74-518 - Θεσσαλονίκη.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Ἡμεριῶν ὑποδέχον χριστιανικὴν περιοδικὴν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Τηλ. 70-630 Θεσ/νικῇ

Διευθυντὴς Συντάξας: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νικῇ

Πρεσβυτέρως Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιποδίου 19, Θεσ/νικῇ

Ἐτησίᾳ συνδρομή: Ἐσωτερικὸν δεχ. 20 — Ἐξωτερικὸν δαλλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νικῇ

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Σεπτέμβριος 1973

Ἀριθ. φύλλου 333

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΙ ΘΕΣΕΙΣ

Ἡ ἀμφιβολία τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ὡς πρὸς τὸν κοινωνικὸν ρόλον του ὁπωσδήποτε μειώνει τὴν ἀτομικότητα. Ἡ δὲ ἀπουσία του ἀπὸ τοὺς ὑψηλοὺς κοινωνικοὺς στόχους ἐπιβεβαιώνει τὴν ἔλλειψιν πνευματικῶν ἀνησυχιῶν. Ὅλigerοι εἶναι οἱ σύγχρονοί μας, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ κατανοήσουν τὴν σημασίαν καὶ τὴν καθολικότητα τῆς ἐποχῆς μας. Οἱ περισσότεροι δὲν συνέλαβον τὸ ὕψος τῶν ἀπαιτήσεων τῶν καιρῶν μας, οὔτε ἐμβαθύνουν ἐπὶ τῆς οὐσίας τῶν προβλημάτων. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι πολλὰ γεγονότα ἀπαιτοῦν μεγαλυτέρας χρονικὰς διαρκείας διὰ νὰ ὀρμησούν καὶ νὰ φανερωθοῦν. Ὑπάρχουν ὁμως προβλήματα καὶ ἰδεολογίαὶ ἐπιβάλλουσαι ἄμεσον καὶ ἐπιτακτικὴν λύσιν. Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ ἰλιστικοῦ πνεύματος ἀποτελεῖ σοβαρὸν κίνδυνον. Οἱ συντασσόμενοι πρὸς τὴν κατεΐχυνσιν αὐτὴν ἀκολουθοῦν ἐπικίνδυνον θέσιν καὶ διὰ τὸ ἀτομὸν των καὶ διὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Αἱ ἀντιθροναυτικαὶ καὶ ἀντιχριστιανικαὶ ἐκδηλώσεις καὶ μάλιστα αἱ ἀντορθόδοξοι φανερόνουν ἓνα κόσμον ἄνευ ἐντόνου πνευματικῆς καλλιέργειας. Καὶ αὐτὸ μαρτυρεῖ ἄλλην ἐπικίνδυνον θέσιν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἡ ἀδιάφορος στάσις ἔναντι τῆς προσπαθείας διὰ τὴν πνευματικὴν θεμελίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀποτελεῖ σοβαρὸν καὶ ἐπικίνδυνον θέσιν.

Εἰς περίοδον πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τῆς ἀνθρωπότητος ὁ Χριστιανὸς καλεῖται νὰ γίνῃ συνεργὸς καὶ θεμελιωτὴς τοῦ βίου πνευματικοῦ οἰκοδομήματος τῆς ἐποχῆς. Τὸ εὐχάριστον εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ ὁ πλέον ἀπλοῦς πιστὸς Χριστιανὸς δύναται νὰ προσφέρῃ θετικὴν καὶ

ἀποφασιστικὴν ἐργασίαν. Δύναται νὰ ἀποβῇ σοβαρὸς παράγων πνευματικῆς ἀναμορφώσεως. Μία καλὴ πράξις, ἓνας καλὸς λόγος, συνειδητὴ ἐργασία, ἐπίσκεψις εἰς τὸν ἀσθενῆ, παρηγορητικὸς λόγος εἰς πονεμένον, εὐκρινὴς καὶ φιλικὴ συμπαράστασις εἰς τὰ προβλήματα τοῦ πλησίον, ἀνιδιοτελεῖς ἐξυπηρετήσεις, θερμὴ προσευχή, μελέτη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, τακτικὸς ἐκκλησιασμός καὶ ἄλλαι λογικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἐκδηλώσεις ἀποτελοῦν τὰ δυναμικώτερα κίνητρα πρὸς πνευματικὴν καλλιέργειαν τῶν ἀκολουθούντων ἐπικινδύνους θέσεις. Αἱ ἀνωτέρω ἐκδηλώσεις δὲν ἀπαιτοῦν ἰδιαιτέρα προσόντα. Ἀπαιτοῦν μόνον εὐκρινὴ διάθεσιν καὶ ἀπλότητα ζωῆς. Πλέον αὐτῶν σοβαρῶς ἐπιδορῶ εἰς τὴν ἠθικοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ ἐνθουσιασμός κατὰ τὴν χριστιανικὴν παρουσίαν τοῦ εὐκρινοῦς πιστοῦ. Ἐπιστημαίνεται ὅτι ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς μας λείπει ὁ ἐνθουσιασμός. Καὶ ἐνῷ ὁ Χριστιανισμός εἶναι ἡ ἐλπίς διὰ τὴν ἀντίσχεσιν πάσης ἐπικινδύνου θέσεως τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἐν τούτοις, ὅπως ἐμφανίζεται ἀπὸ τοὺς κατ' ὄνομα Χριστιανούς, - εἴτε ἀνήκουν οὗτοι εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας εἴτε ἀνήκουν εἰς τοὺς ἡγετικούς κύκλους -, ἐμφανίζεται ὡς ὀδηγούμενος ἀπὸ τοὺς ἐντεταγμένους εἰς τὰς ἀντιχριστιανικὰς θέσεις. Ὁ Χριστιανισμός τῆς ἐποχῆς μας, ὡς ἐμπειρικός ἐμφάνισις, παρὰ τὰς δυνατότάς του νὰ ἀνυψώσῃ πνευματικὰ τὴν ἀνθρωπότητα παρουσιάζει σημεῖα ἀποδυναμώσεως καὶ ἀπὸ ἡγετικὴ δύναμις τείνει νὰ περιέλθῃ εἰς κατὰστασιν οὐραγοῦ.

Ἀποδίδουν πολλοὶ τὴν πνευματικὴν ἀποδυναμώσιν τῆς ἐποχῆς μας εἰς τὴν τραματικὴν τεχνικὴν προόδον. Εἶναι ἴσως αἰτιολο-

γικός λόγος δι' αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι θέλουν τὸν ἄνθρωπον ὡς μηχανὴν καὶ ὄχι ὡς μηχανικόν. Ὁ Χριστιανὸς γίνεται - πρέπει νὰ εἶναι - ὁ χειριστὴς παντὸς μηχανικοῦ μέσου. Ὡς ἀριστος δεξιότητις θὰ ὑποτάξῃ τὰ μηχανικὰ μέσα εἰς τὴν πνευματικότητα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ θὰ προσαρμόσῃ εἰς τὰ πνευματικὰ πλαίσια τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος χρησιμοποιοῦν τὰ ἀναγκαζοῦντα διὰ τὴν ζωὴν ὅλικά ἀγαθὰ θὰ ἀναπτύσσεται πνευματικὰ, ὀργανώνων τὸ ὅλον πνευματικὸν οἰκοδόμημα, καὶ χωρὶς ὑποχωρήσεις καὶ τολαντεύσεις ὡς πρὸς τὰ δόγματα τῆς πίστεως θὰ ἀνονεύσῃ συνεχῶς φωτιζόμενος ἀπὸ τὸ εὐαγγελικὸν φῶς καὶ καθοδηγούμενος ἀπὸ τὴν θείαν διδασκαλίαν.

Ἀναγκαῖοι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ πνευματικοῦ βίου. Αἱ ὑποχωρήσεις καὶ δῆθεν συγχρονισμοὶ ἐπέφεραν μεγίστην ἀναστάτωση εἰς τὴν πνευματικότητα καὶ ἀπέτελεσαν θάσεις διὰ τὰς ἐπικινδύνους θέσεις τῆς ἐποχῆς μας ἔναντι τῆς ἡθικοποιήσεως τῆς κοινωνίας. Ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς, ἡ ἀγάπη, ἡ ὑπακοή θὰ ἀποπορευθῶν εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν. Αἱ ἀρεταὶ αὐτὰς θὰ καλλιέργησιν τὸν ἥρωισμὸν διὰ πνευματικὰς ἀντιτάσεις καὶ καθὼς εἰσερχόμεθα εἰς τὴν νέαν ἐκκλησιαστικὴν περίοδον, ὕστερα ἀπὸ τὴν θερινὴν ὕλιστικὴν κόπωσην, θὰ ἐπανεύρωμεν τὸν δρόμον πρὸς τὴν πνευματικὴν ἰσορροσίαν καὶ τὴν σωτηρικὴν ἀποστολὴν μας.

Ὁμόφωνος θὰ εἶναι ἡ συμφωνία μας ὅτι οἱ σύγχρονοι Χριστιανοὶ δὲν πρέπει νὰ περιορίζονται ἀπλῶς εἰς ἓνα τυπικὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐνδεχομένως εἰς ἄλλας λατρευτικὰς ἐκδηλώσεις, ἀλλὰ ἐπιβάλλεται νὰ ἀναπτύξουν ἔντονον δραστηριότητα πνευματικῆς ἀνασυγκροτήσεως. Χρειάζεται νὰ δώσουν τὴν μαρτυρίαν τῆς ζωντανῆς παρουσίας των ὡς μέλη τοῦ Αἵτου Σώματος. Πῶς θὰ γίνῃ αὕτη ἡ παρουσία; Εἶναι ἓνα σοβαρὸν πρόβλημα. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὲ ἀπλὰ λόγια δίδει τὴν ἀπάντησιν «ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κόμους καὶ μέθους, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίαν» (Ρωμ. 13, 13-14).

Οἱ λόγοι αὗτοι τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν εἶναι προσκλητήριον ἀρυπνήσεως ἀπὸ τὸν λήθαργον εἰς τὸν ὁποῖον ἔβριμεν ἡ ἀ-

μαρτία τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον. Ἡ προτροπὴ νὰ ἐνδυθῶν οἱ Χριστιανοὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν εἶναι ἓνας τρόπος νὰ γίνουν κάτοχοι μιᾶς ζωῆς οὐσιαστικῆς συγκροτήσεως, τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ζωὴ αὕτη κατουγάζει ὡς ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν, ὡς ταπεινότης καὶ μακροθυμία, ὡς πνεῦμα εἰρηνοποιόν, ὡς ἐγκράτεια καὶ ὑπακομή, ὡς ἀντινοβολία τῆς ἀρετῆς καὶ ὡς ζωὴ ποτισμένη ἀπὸ πνευματικὴν πληρότητα.

Ὁ πιστός, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐνδυθῆ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, διακηρύττει ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἀληθινὴ ζωὴ, τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ κάθε ἄνθρωπος, ὅτι τὴν ζωὴν αὕτην ἐννοεῖ νὰ διατηρῇ, ὡς βίωμα ἐσωτερικὸν διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἑξωτερικὸν διὰ τὸν πλησίον του, καὶ ὅτι ἐπείγεται νὰ φανερώσῃ εἰς τὸν κόσμον μὲ τὸ φαινομένον χριστιανικὸν ἔνδυμα τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Ἡ ὁμολογία τῆς ἐνότητος τοῦ Χριστιανοῦ μὲ τὸν Χριστόν καὶ ἡ φανέρωσις τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ χριστιανικοῦ βίου θὰ προσφυλάξουν πάντα ἄνθρωπον ἀπὸ ἐπικινδύνους διὰ τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀνθρώπου θέσεις.

Δ. Β. Χ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ἡ ἔρευνα τῆς Γραφῆς, Σ. Ν. Σάκου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Δεχ. 40
Κατάλληλον διὰ κάθε μελετητὴν τῆς Γραφῆς.

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΑ

Οἱ ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά Δεχ. 10
Ἀντιαιρετικὸν Ἐγκόλιον * 2
Κατάλληλα διὰ κάθε ἀγωνιστὴν Χριστιανόν, ἰδίως διὰ ἱερεῖς, θεολόγους, διδασκάλους.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ἡ Ρόδα ἀπὸ τὸ Τάννερμπουργκ Δεχ. 10
Τὸ θῆμα > 10
Ὁ κύκλος τῆς σωτηρίας > 5
Φάροι στὸ σκοτάδι > 5
Ἔγινε ἄνθρωπος > 5

ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΑ

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἐφημερίου * 5

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

43. Συνθήκη Ἰσαάκ καὶ ἀδιμέλεχ (Γε 26, 24-33)

Μετὰ τὰ προηγούμενα ὁ Ἰσαάκ ἔφυγε ἀπὸ τὴν περιοχή τῆς Εὐρυχωρίας, καὶ πῆγε στὴν περιοχή πού ὀνομάστηκε ὕστερ' ἀπὸ λίγο Φρέαρ τοῦ ὄρκου. Τὴν πρώτη νύχτα στὸ Φρέαρ τοῦ ὄρκου τοῦ ἐμφανίστηκε ὁ Κύριος καὶ τοῦ ἔδωσε θάρρος. «Μὴ φοβάσαι, τοῦ λέει· ἐγὼ εἰμαι μαζί σου καὶ θὰ σ' ἐδλογίσω καὶ θὰ πληθύνω τὴ γενιά σου ἀπὸ ἀγάπης στὸν Ἀβραάμ τὸν πατέρα σου». Τότε ὁ Ἰσαάκ ἔκτισε ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ λάτρευσε τὸν Κύριον, καὶ ἔστησε καὶ τὴ σκηνή του. Ἐκεῖ ἐγκαταστάθηκαν καὶ οἱ δοῦλοι του καὶ ἀρχισαν ν' ἀνοίγουν πηγᾶδι.

Ὅταν τὰ εἶδε ὅλα αὐτὰ ὁ ἀδιμέλεχ, σκέφτηκε ἀλλιῶς. Πῆρε δυὸ ὑπουργοὺς του, τὸν ὀχοζάθ, πού θὰ πῆ νυμφαγωγός, καὶ τὸ φιχόλ, πού θὰ πῆ κάτι σὰν ὑπουργὸς ἀμύνης καὶ ἀρχιστράτηγος τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, καὶ πῆγαν νὰ ἐπισκεφτοῦν τὸν Ἰσαάκ. Τοὺς λέει ὁ Ἰσαάκ· «Γιατί ἤρθατε σὲ μένα; Σεῖς μὲ μισήατε καὶ μὲ διώξατε ἀπὸ κοντὰ σας». Τοῦ λένε· «Εἶδαμε ὅτι ὁ Κύριος εἶνε μαζί σου, καὶ εἴπαμε νὰ ἔρθουμε νὰ κάνουμε μαζί μὰ ἐνορκὴ συνθήκη· νὰ μὴ μᾶς κάνης κανένα κακὸ, γιατί κι ἐμεῖς τόσον καιρὸ δὲν σὲ σιχαθήκαμε, ἀλλὰ σοῦ φερθήκαμε καλὰ καὶ σὲ ξεπροβόδιασαμε μὲ τὸ καλὸ. Καὶ τώρα νᾶσαι εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Κύριον». Τότε ὁ Ἰσαάκ τοὺς ὑποδέχτηκε καὶ τοὺς ἔκανε τραπέζι. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ ἔκαναν τοὺς ὄρκους τῆς συνθήκης, καὶ μετὰ ὁ Ἰσαάκ τοὺς ξεπροβόδισε σώους καὶ ἀδελφεῖς. Τὴν ἴδια ἐκείνη μέρα οἱ δοῦλοι τοῦ Ἰσαάκ, πού ἀνοίξαν τὸ πηγᾶδι, τοῦ ἔφεραν τὴν εἶδησι· ὅτι δὲν δρῆκαν νερό· ἦταν ξηροπηγᾶδο. Κι ὁ Ἰσαάκ τοῦ ἔδωσε τὸ ὄνομα Ὁρκος, καὶ τὸ συνουκισμὸ, πού ἔκτισαν αὐτὸς καὶ οἱ δοῦλοι του γύρω στὸ πηγᾶδι αὐτὸ γιὰ τὴν ἐγκατάστασί τους, τὸν ὀνόμασε Φρέαρ ὄρκου. Αὐτὸ τὸ ὄνομα εἶχε ἡ πόλι· στίς μέρες πού ἔγραφε ὁ Μωϋσῆς αὐτὸ τὸ βιβλίον.

* * *

Ὁ Κύριος ἐνθαρρύνει τὸν καταδιωγμένο. Γιατί ὁ Ἰσαάκ, ὅταν ἔφτασε ἐπὶ τέλους στὸ

τελευταῖο αὐτὸ στέκι, θὰ ἐνίσχυσε ὅπωςδὴποτε σὰν καταδιωγμένος. Πῆγαινε σ' ἓνα μέρος, καὶ τὸν ἐδιώχναν· πῆγαινε παραπέρα, πάλι τὸν ἐδιώχναν· ὅταν πῆγε τόσο μακριά, ὥστε νὰ μὴ τὸν ἐνοχλῇ κανεὶς, πῆγε καὶ ἄλλη μιὰ θέσι παραπέρα, κι ἐκεῖ ἐγκαταστάθηκε. Αὐτὸ θὰ τὸν κούρασε, τὸν πίκρανε, τὸν ἐθλίψε. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος τὸν ἐνθαρρύνει· «Εἰμαι μαζί σου· δὲν ξεχνῶ ὅτι εἶσαι τὸ παιδί τοῦ ἀγαπητοῦ μου Ἀβραάμ». Φαίνεται κι ἀπ' ἐδῶ πόσο ἀγάπησε ὁ Κύριος τὸν Ἀβραάμ γιὰ τὴ μεγάλη του πίστι.

Καὶ σ' ἓνα προηγούμενον κεφάλαιον εἶδαμε τὸν ἀδιμέλεχ, μαζί μὲ τὸν ὀχοζάθ καὶ τὸ φιχόλ πάλι, νὰ ἔρχεται στὸν Ἀβραάμ γιὰ συνθήκη. Ἐπειδὴ ὅλες οἱ ἐγυπτεῖς ἐκδόσεις περνοῦν τίς τρεῖς αὐτὲς λέξεις γιὰ κύρια ὀνόματα προσώπων, καὶ γράφουν Ἀδιμέλεχ, Ὁχοζάθ, Φιχόλ, οἱ ἐξηγητὰὶ δημιουργοῦνσαν ἐδῶ ἓνα φοβερὸ πρόβλημα, πού στὴν πραγματικότητα εἶνε ἀνύπαρκτο. Εἶδαν τίς δυὸ διηγήσεις νὰ εἶνε σκανδαλιστικὰ ὁμοίες, ἐρμήνευσαν ὅτι πρόκειται γιὰ ἐπανάληψιν τῆς ἴδιας διηγήσεως, κι ἔφτασαν νὰ συμπεράνουν κι ἀπ' ἐδῶ ὅτι ἡ Γένεσις εἶνε ἀναξιόπιστη. Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀπλὸ γιὰ τὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα πού γράφουν ὅλα τὰ γράμματα κεφαλαῖα ἢ ὅλα πεζά. Οἱ τρεῖς λέξεις ἀπλούστατα δὲν εἶνε κύρια ὀνόματα ἀλλὰ προσηγορικὰ· εἶνε λέξεις φυλισταϊκῆς, ὅπως καὶ ἡ αἰγυπτιακὴ φαρῶ πού σημαίνουν βασιλεῖς· τὸ ἀδιμέλεχ, νυμφαγωγός τὸ ὀχοζάθ, καὶ ἀρχιστράτηγος τὸ φιχόλ. Ἐννοεῖται ὅτι σ' αὐτὴ τὴ δεύτερη παρόμοια, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ διαφορετικὴ διήγησι, πρόκειται γιὰ ἄλλον ἀδιμέλεχ, ἄλλον ὀχοζάθ, καὶ ἄλλο φιχόλ. Γι' αὐτὸ ὁ ἱερός συγγραφεὺς στίς περιπτώσεις αὐτές, καθὼς ἀναφέρει τίς λέξεις αὐτοῦσις, ἐπεξηγεῖ κιόλας· «φαρῶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου», «ἀδιμέλεχ ὁ βασιλεὺς Γεράρων», «ὀχοζάθ ὁ νυμφαγωγός», «φιχόλ ὁ ἀρχιστράτηγος», κλπ. Ἐκτός ἀπὸ τὸ μικρὸ αὐτὸ γλωσσικὸ ζήτημα, ὑπάρχει κι ἓνα ἱστορικὸ γύρω ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀξιῶματα. Δὲν ἀπορεῖ κανεὶς, γιατί ὁ ἀδιμέλεχ, προκειμένου νὰ κάνῃ συνθήκες, πῆρε μαζί του τὸν ἀρχι-

στράτηγό του, πράγμα που είχε ευνόητο, ἀλλ' ἀπορεί τί τὸν ἤθελε μαζί του καὶ τὸ νυμφαγωγό. Εἶδαμε δὲ ὅτι νυμφαγωγὸς ἦταν αὐτὸς ποὺ ἐψαχνε νὰ τοῦ βρῇ γυναῖκες. Μποροῦμε νὰ ἐξηγήσουμε τὴν ἀπορία αὐτή, ἀν ἀνατρέξουμε σὲ παρόμοια ἱστορικὰ φαινόμενα. Στὰ χρόνια τῆς παρακμῆς τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους πολὺ μεγάλος ἀξιωματοῦχος ἦταν ὁ πραιτωριανός, δηλαδὴ ὁ στρατιώτης τῆς σωματοφυλακῆς τοῦ αὐτοκράτορος. Στὸ Βυζαντινὸ κράτος ἦταν ὁ θεστιάριος καὶ ἔπειτα ὁ πρωτοβεστιάριος· θεστιάριος ἦταν ὁ ὑπηρετὴς ἐκείνος ποὺ φύλαγε καὶ περιποιόταν τὰ ρούχα τοῦ βασιλέως καὶ φρόντιζε νὰ εἶνε πλυμένα, νὰ τὰ σιδερῶσιν, νὰ τὰ διπλώσιν, νὰ τὰ δάλῃ στὸ μπασίλο, νὰ τὰ πασπαλίσῃ μὲ σκόνες κατὰ τοῦ σκόρου κλπ. Ἔπειτα ἦταν πολλοὶ θεστιάριοι καὶ ἕνας πρωτοβεστιάριος. Στὰ χρόνια τῆς ἀκμῆς τοῦ περσικοῦ κράτους τὸ μεγαλύτερο ἀξίωμα μετὰ τὸ βασιλεῖα ἦταν ὁ ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως (= πρωθυπουργός), καὶ μετὰ ἦταν οἱ μάγειροι (= ὑπουργοί). Στὴν ἀκμὴ τοῦ τουρκικοῦ κράτους πολὺ μεγάλοι ἀξιωματοῦχοι τοῦ κράτους ἦταν ὁ κουρέας ἢ ἀρχικουρέας τοῦ σουλτάνου, καὶ «ἐκεῖνος ποὺ γέμιζε καὶ ἀναθετὸ τσιμπούκι» τοῦ σουλτάνου. Σ' ὅλες αὐτὲς τίς περιπτώσεις συμβαίνει τὸ ἑξῆς. Στὴν ἀρχαιότητα ὅλες οἱ ἐξουσίαι ἦταν κτῆμα τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασιλεὺς τίς ἔδινε σ' ὅποιον ἤθελε. Τότε ἐπίσης πολὺ εὐκολὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ δηλητηριάσῃ ἢ νὰ δολοφονήσῃ ἄλλως τὸν βασιλεῖα, χωρὶς νὰ πιαστῇ, γιατί δὲν ὑπῆρχαν τὰ σύγχρονα ιατροδικαστικὰ μέσα ἐξιχνίασεως τοῦ ἐγκλήματος.

Ἐπίσης τὸ βασιλικὸ ἀξίωμα ἦταν τόσο ἀπροσπέλαστο ταμπού, ποὺ ὅποιος σκότωγε τὸν βασιλεῖα, δὲν εἶχε νὰ πάθῃ τίποτε, ἀρκεῖ νὰ προλάβαινε νὰ ἀνακηρύξῃ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ βασιλεῖα· ἀμέσως γινόταν ὁ ἴδιος βασιλεὺς ἀπαράβατος, ἐνῶ τὸ πτώμα τοῦ προηγουμένου σφάδαζε ἀκόμη στὸ πάτωμα. Γι' αὐτὸ οἱ βασιλεῖς περισσότερο ἀπὸ τὸ ζήτημα σὲ ποιοὺς θὰ ἀναθέσουν διάφορες μεγάλες ἐξουσίες τοῦ κράτους, εἶχαν νὰ φροντίσουν γιὰ τὸ ποιοὶ θὰ εἶνε τὸ στενὸ σπιτικό τους ὑπηρετικὸ περιβάλλον, ὁ μάγειρας, ὁ κουρέας, ὁ φύλακας τοῦ χαρμεῖο, ὁ οἰνοχόος, αὐτὸς ποὺ ἀνάβει τὸ τσιμπούκι τους, αὐτὸς ποὺ περιποιεῖται τὰ ρούχα τους, αὐτὸς ποὺ κοιμάται στὸ διπλὰνὸ δωμάτιο (παρακοιμώμενος) κλπ. Γιατί ὅλοι αὐτοὶ μποροῦσαν πολὺ εὐκολὰ νὰ τοὺς δολο-

φονήσουν. Μποροῦσε ὁ μάγειρος ἢ ὁ οἰνοχόος νὰ τοὺς δηλητηριάσῃ, ὁ κουρέας νὰ τοὺς κόψῃ τὸ λαὶμὸ καθὼς τοὺς ξύριζε, ὁ θεστιάριος νὰ τοὺς ἀλείψῃ τὰ ρούχα μὲ δηλητήριο ποὺ ἐνεργεῖ στὸ δέρμα, ὁ γεμιστής τοῦ τσιμπουκοῦ νὰ τοὺς ζαλίσῃ μὲ χάσις καὶ νὰ τοὺς σφάξῃ, ὁ φρουρὸς τῶν παλλακῶν νὰ τοὺς κἀνῃ ἕνα σωρὸ δολοπλοκίας διὰ μέσου τῶν γυναικῶν ἢ καὶ μὲ ὄργανα αὐτὲς νὰ τοὺς σκοτώσῃ. Εἶχαν πολὺ μεγαλύτερη δύναμι αὐτοὶ παρὰ ἕνας ἀρχιστράτηγος, ποὺ ἀν ἔκανε ἐπανάστασι, ὁ λαὸς δὲν τὸν ὑπήκουε, ἀφοῦ ζοῦσε ἀκόμη ὁ βασιλεὺς, τὸ ταμπού. Κι ἀφοῦ ἦταν τόσο ἐμπιστοὶ καὶ εἶχαν τόση δύναμι, ἦταν φυσικὸ ὁ βασιλεὺς νὰ τοὺς ἀναθέτῃ μεγάλα καθήκοντα, καὶ ἡ ἐξουσία τους μὲ τὸ χρόνο νὰ πλαταίνῃ. Ἔτσι ἐνῶ τὰ παλιά ὀνόματα, μάγειρας, κουρέας, θεστιάριος, νυμφαγωγός, ἔμειναν τὰ ἴδια, ἡ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς ζωῆς ἔδινε σ' αὐτὰ ἕνα ἄλλο περιεχόμενο. Ὁ θεστιάριος μποροῦσε νὰ εἶνε ἀρχηγὸς τοῦ βασιλικοῦ οἴκου ἢ ὑπουργὸς ἐμπορίου, «αὐτὸς ποὺ ἀνάβει τὸ τσιμπούκι» μποροῦσε νὰ εἶνε ἀρχηγὸς τῆς Κ.Υ.Π., ἕνας πραιτωριανὸς νὰ εἶνε ὑπουργὸς ἀμύνης, ὁ νυμφαγωγὸς νὰ εἶνε ὑπουργὸς οἰκονομικῶν, κλπ. Ἐνα κατὰλοιο αὐτῆς τῆς ἀλλοιόσεως τῆς ἐννοίας τῶν λέξεων εἶνε καὶ τὰ σημερινὰ «ὕπουργός» καὶ «πρωθυπουργός», ποὺ ἀρχικὰ δὲν σημαίνουν τίποτε ἄλλο παρὰ «δοῦλος» καὶ «ἀρχιδοῦλος». Ἐάν τώρα λάβουμε ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀδριμέλεχ τῶν Γεράρων δὲν ἦταν βασιλεὺς καμμιάς μεγάλης αὐτοκρατορίας, ἀλλ' ἐνὸς μικροῦ κράτους, καὶ ὅτι οἱ δικαιοδοσίαι πολλῶν σημερινῶν ὑπουργείων ἦταν τότε συγκεντρωμένες σὲ ἕνα, γιατί ἦταν ὑποτυπώδεις, ἀμέσως καταλαβαίνουμε ὅτι ὁ ἀδριμέλεχ πιθανὸν νὰ εἶχε ὅλο - ὅλο δυὸ ὑπουργούς, αὐτοὺς ποὺ ἀναφέρονται ἐδῶ. Καὶ ὁ μὲν ἀρχιστράτηγος θὰ ἦταν ὑπουργὸς ἀμύνης, τάξεως, ἐσωτερικῶν, ἐξωτερικῶν, κλπ., ὁ δὲ νυμφαγωγὸς ἀρχηγὸς τοῦ βασιλικοῦ οἴκου καὶ ὑπουργὸς οἰκονομικῶν, ἐμπορίου, γεωργίας κλπ. Ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς τότε ἀσχολοῦνταν συνήθως μὲ τὰ δικαστικὰ καθήκοντα, ἦταν δηλαδὴ ὁ ἀρχιδικαστὴς τοῦ κράτους. Μ' αὐτὰ τὰ δεδομένα καταλαβαίνουμε, ὅτι ὁ ἀδριμέλεχ ἦρθε στὸν Ἰσαάκ γιὰ συνθήκες μαζί μὲ τὴν κυβερνήσι του ἢ ἕνα μέρος τῆς κυβερνήσεώς του.

Γιατί τώρα ὁλόκληρος βασιλεὺς, ἔστω καὶ

ΤΟ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΩΤΕΡΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Και ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς υἱὸς μονογενῆς τῇ μητρὶ αὐτοῦ» (Λουκ. 7, 11-17).

Ὁ Χριστὸς μας γύριζε, διαρκῶς, ἀπὸ πόλι σὲ πόλι, καὶ ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, γιὰ νὰ φέρῃ σὶνὸν κόσμον τὸ μήνιμα τῆς βασιλείας του. Ὅπως σημειώνει ὁ Ματθαῖος, «περιήγεν διπλὴν τὴν Γαλιλαίαν διδάσκων καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας» (Ματθ. 4,23).

Ἔτσι, αὐτὴ τὴ φορὰ, βλέπουμε τὸν Ἰησοῦ νὰ ἐπισκεπτεῖται τὴν πόλιν τῆς Ναὶν. Μαζί του, ὅπως πάντα, οἱ μαθηταί του, ὄχι μόνο οἱ δώδεκα, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι, «ἐκτανόν», καὶ ἐπὶ πλέον «ὄχλος πολὺς». Μὲ μιὰ τέτοια συνοδεία πληροῖζει σὶνὴν πύλιν τῆς πόλεως ὁ Κύριος.

Τὴν ἴδια ὥρως σιγῇ μιὰ ἄλλη συνοδεία πληροῖζει, καὶ ὁκείνη, τὴν πύλιν τῆς πόλεως. Τὴν ἴδια πύλιν. Ἦσαν μιὰ πένθιμη ποιμήν. Μιὰ μελαγχολικὴ πορεία. Μιὰ χήρα μάνα, μὲ ὄλους τοὺς συγγενεῖς της καὶ φίλους, συνώδευε τὸ μονακριβὸ παιδί της, νεκρὸ, πεθαμέ-

νο, σὶνὸν τόφο μὲ κλάματα καὶ μὲ θρήνους. Κλαίγανε ὄλοι.

Αὐτὸς ὁ πόνος τῆς μάνας, αὐτὸ τὸ κλάμα, αὐτὸς ὁ θρήνος καὶ ὁ ὀδυρμός, δὲν ἄφησε ἀσυγκίνητη τὴν εὐαίσθητη καρδιά τοῦ Ἰησοῦ μας. Ἐδειξε σιοργὴ σὶνὴν χαροκαμμένη μάνα. Ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτὴν. Καὶ τῆς εἶπε: «Μὴ κλαίει». Γυναίκα, μὴ κλαίς. Πᾶνε νὰ κλαίς καὶ νὰ δύρεσαι ἀπελπισμένη. Παραξενεύθηκε ἡ θλαμμένη μάνα ἀπὸ τὰ παρήγορα λόγια αὐτοῦ τοῦ ξένου ἀνθρώπου. Ἦσαν ἄγνωστος ὁ Κύριος σὶνὴν γυναῖκα αὐτὴ τῆς Ναὶν. Δὲν ἤξερε τίποτε γι' αὐτόν. Δὲν τῆς εἶχε μιλήσει, μέχρι τότε, κανεὶς γιὰ τὸ θεῖο ἐπισκέπη. Ὡστόσο τὰ παρήγορα λόγια του ἄγγιξαν τὴν καρδιά της. Κάποιο βάλοσμο μαλάκωσε τὸν πόνο της. Καὶ ἦσαν τόσο ἐπιδλητικός. Τὸν κύτταξε σὰ μάτια σὰν νὰ περιέμενε κάτι περισσύτερο ἀπὸ τὸν παρήγορο λόγο

μικροῦ κράτους, ἦρθε μὲ τὴν κυβέρνησί του καὶ σχεδὸν ζητιάνεψε τὴ συνθήκη μὲ τὸν Ἰσαάκ, φαίνεται, ἂν ἀναλογιστοῦμε ὅτι πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ὅταν ὁ Ἀβραάμ ἔκανε τὴν κοπὴ τῶν βασιλείων, εἶχε 318 δούλους ποὺ μπορούσαν νὰ πολεμήσουν μαζί μὲ τίς οἰκογένειές των οἱ δούλοι του θὰ ξεπερνοῦσαν τοὺς 1.000. Ἄν σκεφτοῦμε ὅτι ἀπὸ τότε πέρασαν σχεδὸν 100 χρόνια, καὶ ὅτι σὸ διὰστημα αὐτὸ ἦ περιουσία τοῦ Ἀβραάμ σὰ χέρια καὶ τοῦ Ἰδοῦ καὶ τοῦ Ἰσαάκ πολλαπλασιάστηκε πάρα πολὺ, καταλαβαίνουμε ὅτι ὁ Ἰσαάκ μπορούσε νὰ ἔχη καὶ 1.000 μάχιμους δούλους, ποὺ μὲ τίς οἰκογένειές τους νὰ συμπλήρωναν 5.000 πληθυσμό. Γι' αὐτὸ ἡ Γραφὴ κάνει λόγο γιὰ «πόλιν» ποὺ ἴδρυσε ὁ Ἰσαάκ γύρω ἀπὸ τὸ πηγάδι. Ὅρκος, καὶ τὴν ὀνόμασε Φρέαρ ὄρκου. Θὰ ἦταν μιὰ κατασκευασὴ κτηνοτρόφων ποὺ ἔμοιαζε σὸ πλῆθος μὲ κατασκευασὴν μεραρχίας. Γι' αὐτὸ ὁ Ἰσαάκ

ἦταν γιὰ τὸν ἀβιμέλεχ ὀπολογίσιμη δύναμι. Ὁ Ἰσαάκ ὅμως δὲν βασίζεταν σ' αὐτὸ ποὺ φοβόταν ὁ ἀβιμέλεχ βασίζεταν σὶνὴν ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ ὅτι εἶνε μαζί του.

Ἔστια τῆς δημόσιας ζωῆς σὰ χρόνια καὶ σὸ περιβάλλον τοῦ Ἰσαάκ ἦταν τὸ πηγάδι. Ἀργότερα, μετὰ τὸ Μωυσή, οἱ Ἑβραῖοι ἔστια τῆς δημόσιας ζωῆς εἶχαν τίς πόλεις ὅπως οἱ Ἕλληνες εἶχαν τὴν ἀγορά. Τὸ ὄνομα τοῦ πηγადιοῦ ἦταν καὶ ὄνομα τῆς πόλεως ἡ κατασκευώσεως. Καὶ σήμερα πολλὰ τοπωνύμια ἡ χωριά ὀνομάζονται ἀπὸ πηγάδια, π.χ. Μεγάλο πηγάδι, Τρία πηγάδια, Βαθύλακκος, Πηγὴ, Κρυοπηγὴ, Δροσοπηγὴ, Λευκοπηγὴ, Ἀγιονέρι, Κρυονέρι, Πολυνέρι, κλπ. Καὶ σήμερα ἐπίσης τὸ ὑδραγωγεῖο εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀπαραίτητα πράγματα τῆς πόλεως, ἂν καὶ δὲν εἶνε ἡ ἔστια τῆς δημόσιας ζωῆς.

Στέργιος Ν. Σάνκος

του. Ἡ γυναικεία τῆς διαίσθησις διέθλεπε σὸν παράξενο, καὶ τόσο καλὸ, ξένο, κάποια θεϊκὴ δύναμις. Δὲν ἦσαν αὐτοὶ, ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Δὲν ἦσαν ἕνας ἀπλὸς ἄνθρωπος. Πρέπει νὰ ἦσαν καὶ πολὺ περιοσύτερο. Καὶ ἦσαν περισσότερο. Ἦσαν καὶ Θεοί. Καὶ ἐνῶ αὐτὲς εἰς σκέψεις ἔκανε σὺ γρήγορα ἢ συντετριμμένη ἀπὸ τὸν πόνο μάνα, βλέπει, ἐκπληκτικῶς, τὸν Κύριο νὰ πλησιάζῃ τὸ φέρετρο, τὸ ὁποῖο κρατοῦσαν τέσσερες καλοὶ ἄνθρωποι. "Ολοὶ σταμάτησαν καὶ σήλωσαν τὰ μάτια τοὺς σὺ Θεῷ Διδάσκαλο. Τί, λοιπόν, πῆγαινε νὰ κάνῃ ὁ πονετικὸς αὐτοὺς ἄνθρωπος; Τί ἤθελε ἐκεῖ κοντὰ σὺ φέρετρο; Δὲν πρόφτασαν καλὰ καλὰ, νὰ ολοκληρώσουν εἰς σκέψεις τοὺς, δὲν τὸν ἔβλεπον νὰ μιλήσῃ σὺ νεκρῷ νέο καὶ νὰ τοῦ λέγῃ: «Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι». Νέε, σήκω πάνω. Τὸ θαῦμα ἔγινε. Ὁ νέος ἀνοιξε τὰ μάτια του, κινήθηκε, σηκώθηκε «ἀνεκάθησεν.. καὶ ἤρξατο λαλεῖν». Καὶ ζωντανὸν πιά «ἔδωκεν αὐτὸν εἰς μητρὶ αὐτοῦ».

Τὸ θαῦμα κατέπληξε ὄλους. "Ενας φόβος κατέλαβε ὄλους. Καὶ ὅλοι ἀκολογήσαν καὶ εἶπαν δι' «προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ δι' ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ».

Ἡ νεκρικὴ πομπὴ τῆς Ναὺν, γι' αὐτοὺς ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸ φέρετρο μὲ τὸ νεκρὸ νέο, γι' αὐτοὺς ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸν Ἰησοῦ, ἀλλὰ καὶ γιὰ μᾶς ποὺ τὴ διαβάζουμε, ἦταν, καὶ εἶναι, ἕνα κήρυγμα, τὸ πῶς συγκλονιστικὸ κήρυγμα. Ὁ θάνατος, πάντοτε, εἶναι τὸ συγκλονιστικώτερον κήρυγμα. Τίποτε ἄλλο δὲν συγκλονίζει τὸν ἄνθρωπον, τὸν κάθε ἄνθρωπον τόσο, ὅσο ὁ θάνατος. Κανένας γήτορας, κανένας ποιητής, κανένας συγγραφεύς, κανένας φιλόσοφος δὲν σείει τὸν ἄνθρωπον ὅσο ὁ θάνατος καὶ μάλιστα ὁ θάνατος ἐνὸς νέου ἀνθρώπου. Εἶναι κήρυγμα ὁ θάνατος. Κάποτε ἕνας Χριστιανὸς ρωτήθηκε ἂν ἦταν σὺ κήρυγμα ποὺ ἔγινε σὴν ἐκκλησίᾳ. Ἀπάντησε: - ὅχι, ἀλλὰ συνάντησα ἕνα κήρυγμα. Δὲν κατάλαβαν διως τὴν ἀπάντησίν του αὐτὴ καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ αὐτὸ ποὺ τοὺς εἶπε. Καὶ τοὺς ἐξήγησε: - Συνάντησα μιὰ κηδεῖα. "Ετοι εἶναι. Ἡ κηδεῖα εἶναι κήρυγμα. Κήρυγμα, τὸ ὁποῖο κηρύττει:

Πρῶτον τὸ ἐφ' ἡμέρο τῆς ζωῆς μας ὅ αὐτὸ τὸν κόσμο. «Βρο-

τὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος» (Ἰωβ 14, 1) κηρύττει ὁ Ἰωβ. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ γεννιέται ἀπὸ γυναῖκα εἶναι θνητὸς καὶ ζῇ λίγα χρόνια. Τὸ ἴδιο διδάσκει καὶ ὁ κορυφαῖος Πέτρος: «Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος.... ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέτερεσεν» (Α' Πέτρο. 1, 24). Σὰν τὸ χοιτάρι εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Τὸ χοιτάρι φυτρώνει ἀνθίζει καὶ ὕστερον μαραίνεται, ξηραίνεται καὶ πέφτει. «Ὡσπερ ἄνθος» εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ «ὥσπερ σκιά», ἡ ὁποία χάνεται. Ἡ ὅπως λέγει ὁ ἀδελφόςθεος Ἰάκωβος, «αἰμὶς γὰρ ἔσται ἡ ζωὴ ἡμῶν, ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ καὶ ἀφανισμένη» (Ἰακ. 4, 14). Εἶναι σὰν τὸ λεπιδὶ ἀμυδ ποὺ φαίνεται γιὰ λίγο καὶ ὕστερον χάνεται.

«Ὀλιγόβιος» ὁ ἄνθρωπος. «Ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ» (Ἰωβ 14, 5). Μετρημένοι οἱ μῆνες τοῦ ἀπὸ τὸ Θεό. Ὅριο ἔβαλε σὴν ζωὴ μας ὁ Θεὸς ποὺ δὲν μπορούμε νὰ τὸ ὑπερβοῦμε μὲ κανένα ῥέοιο. «Εἰς χρόνον ἔδον, καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ».

«Ὀλιγόβιος» εἴμαστε, λοιπόν, ὅλοι μας. Ἐφήμεροι. «Πάροικοι καὶ παρεπίδημοι», ὅπως σημειώνει ὁ ἀπ. Πέτρος σὴν πρώτη του καθολικῇ ἐπιστολῇ. Κι' αὐτὸ ἰσχύει γιὰ ὄλους. "Ολοὶ εἴμαστε «ὀλιγόβιοι». "Ολοὶ «πάροικοι καὶ παρεπίδημοι» ὁ αὐτὴ τὴ γῆ. Καὶ οἱ φτωχοὶ καὶ οἱ πλούσιοι. Καὶ οἱ ἀγγέλματα καὶ οἱ σοφοί. Καὶ οἱ ἀπλοὶ καὶ οἱ ἄσχημοι καὶ οἱ ἐπίσημοι καὶ οἱ ἄρχοντες. Καὶ οἱ ὁμορφοὶ καὶ οἱ ἄσχημοι. "Ολοὶ ἀνεξαιρέτως. Κάθε ἡμέρα, κάθε ὥρα, κάθε λεπιδί, γράφεται ὁ ἐπίλογος καὶ μιᾶς ζωῆς. "Ὅπως ἀναφέρει κάποια στατιστικὴ, κάθε ἡμέρα πεθαίνουν, σὲ ὅλο τὸν κόσμο, 127.000 ἄνθρωποι. Κάθε ὥρα 5.000. Καὶ κάθε λεπιδί 88. "Αραγε πότε θὰ σημάνη γιὰ μᾶς τὸ τελευταῖο λεπιδί; Πότε; Πρῶτ', μεσημέρι, ἀπώγευμα, ἡλιοσάπνευμα, βράδυ, νύχτα, μεσάνυχτα; Καὶ ποῦ; Στὸ κρεββάτι, σὺ γράφεισ, σὺ ἐργοστάσιον, σὺ μαγαζί, σὺ δρόμον, πάνω σὺ αὐτοκίνητον, πάνω σὺ καράβι, πάνω σὺ τραῖνον, πάνω σὺ ἀεροπλάνον; "Αγνωστο καὶ τὸ πρῶτον, ἄγνωστο καὶ τὸ δευτέρον. "Αγνωστο καὶ πότε, ἄγνωστο καὶ ποῦ. "Ενα εἶναι γνωστό. Κάποιο λεπιδί θὰ σημάνη καὶ γιὰ μᾶς τὸ τέλος τῆς ζωῆς μας ὁ αὐτὸ τὸν κόσμο.

Δεύτερον τὴν ματαιότη-
τα τῶν πραγμάτων τῆς ζω-

ἡς. Τὰ πράγματα πού δὲν ἔχουν σχέση μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ τὴν ψυχὴν. Τὰ πράγματα γιὰ τὰ ὁποῖα ὁ σοφὸς Σολομὼν ἔγραψε σὺν Ἐκκλησιαστήῃ του, τὸ περίφημο ἔκτερο «ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης» (Ἐκκλ. 1,2). Ἐκκλησιαστής τὸ χωρίο αὐτὸ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος σημειώνει: «Εἰ μάταια καὶ ματαιότης, τίνος ἔνεκεν γέγονεν; εἰ τοῦ Θεοῦ ἔργα, πῶς μάταια;..... Οὐδὲ τὰ τοῦ Θεοῦ ἔργα εἶπε μάταια, μὴ γένοιτο οὐκ οὐρανὸς μάταιος, οὐδὲ γῆ ματαία.... οὐχ ἥλιος, οὐδὲ σελήνη καὶ ἄστρα, οὐδὲ τὸ σῶμα τὸ ἡμέτερον πάντα γὰρ ταῦτα καλὰ λίαν ἀλλὰ τὸ μάταιον;..... Ὅσα οὐ παρὰ Θεοῦ γεγέννηται, αἱ λαμπραὶ οἰκοδομαί, ὁ πολὺς καὶ περικλυτὸς χρυσός..... ὁ τίκρος καὶ ἡ κενοδοξία, τὰ φρονήματα καὶ ὁ κόμπος. Τί δὴροίτε δὲ μάταια; Ὅτι οὐδὲν ἔχει τέλος χρηστότην». Μάταια εἶναι «πάντ τὸ ἐν τῷ κόσμῳ», ὅπως γράφει ὁ μαθητὴς τῆς ἀγάπης. Κάθε τι, τὸ ὁποῖο ἔχει τὰ παρονομασθῆναι ὁ κόσμος τῆς ἀμαρτίας, ὁ κόσμος πού θεωρεῖται μακρινὰ ἀπὸ τὸ Θεό. Μάταια «ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, ἡ μέθη, ἡ κραυγὴ, ἡ ἀσυνεπείρα, οἱ ἡδοναὶ τῆς σαρκός». Ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὁδηγοῦν σὴν ἀπώγνωση καὶ σὴν ἀπελπισία καὶ κολάζουν τὴν ψυχὴν. «Κἂν δόξαν εἴπης, παρατηρεῖ πάλι ὁ ἱερὸς πατήρ, κἂν πλοῦτιον, κἂν δυναστείαν, πάντα ματαιότης». Τὰ μάταια αὐτὰ πράγματα ἐκφράζει παρασιατικώτατα, ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνός, μετὰ διδύμελα πού ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας σὴν νεκρώσιμῃ ἀκολουθίᾳ. Τὸ πρῶτον: «Ποῦ εἶσιν ἡ τοῦ κόσμου προσπαθία; Ποῦ εἶσιν ἡ τῶν προσκελευμένων φαντασία; Ποῦ εἶσιν ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος; Ποῦ εἶσιν τῶν οὐρανῶν ἡ πλημμύρα καὶ ὁ θόρυβος; Πάντα κόμπος, πάντα τέφρα, πάντα σκιά.....». Τὸ δεύτερον: «Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, δοῦ οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον» οὐ παραμένει ὁ πλοῦτιος, οὐ συνοδεύει ἡ δόξα ἐπειθὲν γὰρ ὁ θάνατος, ταῦτα πάντα, ἐξηφάνιται.....». Ποιὸς σιάνθρωπος μπροστὰ σὲ νεκρὸ καὶ δὲν θυμήθηκε τὸ χωρίο τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ, πού ἀναφέραμε, παραπάνω, καὶ τὰ διὰ ταῦτα χαρακτηριστικὰ διδύμελα; Αὐτὰ, λοιπόν, εἶναι τὰ μάταια: «Ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον». Κι' αὐτὰ ἀκριβῶς εἶχε σὺν μυαλό του ὁ ἀπ. Παῦλος, διὰ ἔγραψε: «Πάντα ἡγοῦμαι σκῆλα εἶναι ἵνα Χριστὸν κερδήσω» (Φιλιπ. 3, 8).

Τρίτον τὴν μετάνοια. Ὁ θάνατος εἶναι ὁ μεγαλύτερος κήρυξ τῆς μετανόας. Ὁ νεκρὸς, μετὰ τὰ κλειστά του μάτια καὶ χεῖλη, μετὰ τὸ χλωμό του πρόσωπο καὶ μετὰ τὰ σταυρωμένα του χέρια, κηρύττει σιωπηλά. Κηρύττει σὲ ὅλους. Στους πλουσίους κηρύττει: «Ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, ἀποθησαυρίζοντας ἐαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς» (Α' Τιμ. 6, 18). Στους ὑπερηφάνους: «Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ..... ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς» (Ἰακ. 4, 7-10). Στους σαρκολάτρεις: «Τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας» (Ρωμ. 13, 14). «Τὸ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ..... Δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, αἰνῶν τοῦ Θεοῦ» (Α' Κορινθ. 6, 13-20). Σ' αὐτοὺς πού ἀγαποῦν τὸ κακὸ καὶ τὸ δόλο: «Πανοῦται τὴν γλῶσσαν ἀπὸ κακοῦ καὶ χεῖλη τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον» (Α' Πέτρ. 3, 10). Στους ψεῦδεις καὶ ἀπειληγνείς: «Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους» (Κολ. 3, 9). Στους ὀργίλους, βλασφημούς, αἰσχρολόγους: «Ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς ὀργήν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν» (Κολ. 3, 8). Σὲ ὅλους κηρύττει τὴ μετάνοια. Σὲ ὅλους κηρύττει καὶ λέγει: «Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας» (Πράξ. 3, 19). Μετανοεῖτε καὶ ἐξομολογηθῆτε ὅλοι σας τὰς ἁμαρτίας. Μπροστὰ σὺν θάνατο, μπροστὰ σὺν νεκρῷ ὁ ἀνθρώπος, ὅσο ἁμαρτωλὸς κι' ἂν εἶναι συντρίβεται. Μπροστὰ σὺν νεκρῷ ὅλοι οἱ ἐχθροὶ γίνονται φίλοι. Ἡ μνήμη τοῦ θανάτου ἀποτελεῖ τροχοπέδη σὺν ἁμαρτωλῷ. Ἀνακόπτει τὴν πορεία του πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. Τὸν συγκρατεῖ. Αὐτὸ διδάσκει ἡ Ἁγία Γραφή: «Ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μνημόσκον τὰ ἐσχάτα σου καὶ εἰς τὸν αἶωνα οὐχ ἁμαρτήσεις» (Σοφ. Σειρ. 7, 36). «Τοῖς λόγοις σου». Στὶς ἐνέργειες. Στὶς ἐπιχειρήσεις. Στὰ ἔργα. Ἡ φιλοσοφία τοῦ θανάτου στρέφει τὴν προσοχὴν μας σὴν ἀθάνατη ψυχὴν μας καὶ μᾶς κάμνει νὰ εἴμεθα ἐτοιμοὶ γιὰ τὴν ὥρα καὶ τοῦ δικοῦ μας θανάτου. «Ετοιμοί, εἶτε ἀκριβῶς, ὅπως μᾶς τὸ κηρύττει ἡ Ἁγία Γραφή: «Γίνεσθε ἐτοιμοί, διὲ ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται» (Ματθ. 24, 44).

Τέταρτον τὴν ἐντατικὴν πνευματικὴν ἐργασία. Ὁ Κύριος εἶπε: «Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἔσθιν» ἐρχεται νῦν διὲ οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι» (Ἰω. 9, 4). «Ἡμέρα εἶναι ἡ παρούσα ζωὴ. Νύχια ἡ μέλλουσα. (Νῦν ὁ μέλλων βίος, διότι ἐκεῖ οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι). Ὁ Ἰησοῦς ἐργάσθηκε πολὺ. Τόσο πολὺ, ὥστε «οὐδὲ φαργύν» εἶχε καιρὸς. Ἡ ζωὴ του, ἦταν ἕνα διαρκὲς «οικεκοινωνικὸς», ὅσπου ἐφῆρε σὲ πέρας τὸ ἔργο γιὰ τὸ ὁποῖο δοτιὰ ἀπὸ τὸ Θεὸ πατέρα σὺν κόσμῳ. «Τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω» (Ἰω. 17, 4).

Αὐτὸ πὺν εἶπε ὁ Κύριος: «Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι...», πρέπει νὰ τὸ ποῦμε καὶ ἡμεῖς σὺν ἐαυτοῖς μας. Καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ ἐργασθῶμε. Καὶ ἡμεῖς ἔχουμε νὰ ἐπιτελέσουμε καὶ νὰ τελειώσουμε κάποιον ἔργο. Ἐργο πνευματικόν. Ἐργο πὺν ἀποβλέπει στὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ζωὴ μας δὲν εἶναι ἀνεοῖς, ἀνάπαυσις, ἀπόλαυσις, ταξίδια, διασκέδασεις. Ὅποιος καὶ ἔστω ἀσέπεται καὶ ἐπιδιώκει εἰσι νὰ ζήσῃ, αὐτοὶ «ἐπῆραν τὴ ζωὴν τοὺς λ. ἄ θ. ο. ς». Ἡ ζωὴ μας εἶναι ἀγών. Ὅπως εἶπε κάποιος: «ἐδῶ ἀγών, ἐκεῖ ἀνάπαυσις». Ἐκεῖ, σὺν οὐρανῷ, «ἔτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι». «Ὁ καιρὸς κενεοισταλμένος» (Α' Κορινθ. 7, 29). Ὁ καιρὸς «τοῦ παρόντος βίου ὀλίγος ἐστίν». Ὅπως εἶπε χαρακτηριστικὰ κάποιος: «ἡ ζωὴ μας εἶναι σύντομη, πολὺ σύντομη, ἃς διασθῶμε νὰ κάνουμε τὸ καλὸ σὺν κόσμῳ». Καὶ τὸ μεγαλύτερο καλὸ πὺν μπορούμε νὰ κάνουμε εἶναι νὰ ὁδηγήσουμε ψυχὰς σὺν Σωτῆρα Χριστῷ. Περιοσότερες ψυχὰς. Δὲν φθάνει μόνον ἡμεῖς νὰ θροῦμε τὸ Χριστῷ, ἀλλὰ νὰ τὸν θροῦν καὶ ἄλλοι, πολλοί. Παράλληλα μὲ τὸ δικὸ μας πνευματικὸ καλὸ, νὰ ἐπιδιώκουμε καὶ τὸ πνευματικὸ καλὸ καὶ ἄλλων ἀδελφῶν, «ἕως ἡμέρας ἔσθιν». Γιατὶ νὰ ἐργάζονται μόνον οἱ κακοὶ γιὰ τὸ κακόν; Ἀς ἐργασθῶμε καὶ ἡμεῖς γιὰ τὸ καλόν. Νὰ ἐργασθῶμε μὲ ὅλο μας τὸν ψυχικὸ παλμό. Μὲ ὅλη μας τὴ δύναμι. Ὅπως λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής: «ὡς ἡ δύναμις σου ποίησον» (Ἐκκλ. 9, 10).

Πρέπει νὰ γίνουμε συνεχισταὶ τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ σὺν κόσμῳ. Ὅσοι μπορούμε καὶ μὲ ζ. τι μπορούμε. Ἐνας ἄγιος ἔλεγε: «Ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει σῶμα στὴ γῆ παρὰ τὸ ἰδικόν σας. Δὲν ἔχει χέρια παρὰ τὰ ἰδικά σας.

Μὲ τὰ ἰδικά σας μάτια βλέπει. Μὲ τὰ ἰδικά σας πόδια βαδίζει γιὰ νὰ κάνῃ τὸ καλόν. Καὶ μὲ τὰ ἰδικά σας χέρια εὐλογεῖ. Ὁ Χριστὸς ἔχει τῶρα τὰ ἰδικά μας σώματα. Τὰ ἰδικά μας χέρια. Τὰ ἰδικά μας πόδια. Τὰ ἰδικά μας χεῖλη, διὰ τὸ ἔργον τῆς βασιλείας του». Ὑπάρχει πὺν μεγάλη τιμὴ ἀπὸ αὐτὴν γιὰ μᾶς; Νά, λοιπόν, πῶς πρέπει νὰ ἐργασθῶμε: Μὲ μάτια Χριστοῦ. Μὲ χέρια Χριστοῦ. Μὲ πόδια Χριστοῦ. Μὲ χεῖλη καὶ σῶμα Χριστοῦ. Καὶ νὰ διασθῶμε πολὺ, ὅσο πὺν πολὺ γίνεται, σὺν ἔργο μας.

Ἀγαπητὴ ἀναγνώστη,

Εἴμεθα «ὀλιγῶδοι», ἐφήμεροι, «παρονοοὶ καὶ παρεπόμενοι» σ' αὐτὸ τὸν κόσμον. «Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον».

Μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιώσαι χρόνον» (Α' Πέτρ. 4, 2). «Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν μετάνοιᾳ ἐκτελέσωμεν. Αὐτὰ κηρύττει ἡ κηδεῖα. Αὐτὰ κηρύττει ὁ θάνατος. Αὐτὰ τὰ τρία. Καὶ τὸ ἄλλο τὸ τέταρτον: «Ἐως ἡμέρας ἔσθιν», νὰ ἐργασθῶμε πνευματικὰ, ἱεραποστολικὰ. Νὰ ἐργασθῶμε ἐκπαιτικὰ γιὰ τὸ δικὸν μας πνευματικὸ καλόν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ πνευματικὸ καλὸ καὶ ἄλλων ψυχῶν, περισσοτέρον ψυχῶν.

Ἀρχιμ. Γερβάσιος Ραπτάνουλος

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ἀνώνυμος προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος δοσμάς πεντακοσίας (500) εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της.

Ἡ κ. Μ. Δανιὴλ δοσμάς γιλίας (1.000) εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της Βασιλείου καὶ τῆς ἀδελφῆς της Ἑλένης.

Ἡ γῆρα Μ.Π. δοσμάς γιλίας (1.000) ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἐννέα μηνῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της Ἰ. Παπαδοπούλου.

Τὸ Δ. Συμβούλιον εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται ἰσὺ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων ἀδελφῶν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μοναχοῦ Θεοδοσίου Ἀνισοπυλίου: Ὁ πνευματικὸς. Ἐκδόσις Ἀποστολῆς Κυρῆλης. Σελίδες 168, Θεογένη 1973.

Τὸ διήγημά μας

Ἀναζητῶντας ἁγίους

Ἐνα δυνατὸ ἀεράκι τάραζε τὴν ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης. Ἀφρίσμένα τὰ κύματα, κάτασπρα σὰν μικρὰ προβατάκια, δίνουν μιὰ ἰδιαίτερη ὁμορφιὰ στὸ ἀπέραντο πέλαγος. Καί, μέχρις ἑνὸς ὁρίου, οἱ ἐπιβάτες τοῦ μικροῦ πλοιαρίου τῆς γραμμῆς ἀπολαμβάνουν τὴν φαντασμαγορία ἑνὸς ἄριστου συνδυασμοῦ γαλαζόλευκου καὶ πράσινου. Πότε - πότε, πλέοντας παράλληλα μετὰ τὴν στεριά, ἡ ματιὰ τους πέφτει στὰ τρομερὰ βράχια, πού, μετὰ λίγη φαντασία, φαίνονται σὰν θεριὰ τῆς ἀποκαλύψεως, ἔτοιμα νὰ κατασπαράξουν ὅποιους θὰ καταφρονήσουν τὴν καταλυτικὴ τους δύναμι.

— Εἶναι κανεῖς γιὰ τὴ σκῆπη; ρωτᾷ ὁ καπετάνιος. Μιὰ ὁλόκληρη συντροφιά δήλωσε ἀποδίδομαι κι' ἄρχισε νὰ μαζεύη τις ἀποσκευές.

— Σίγουρα πάτε στὸ γιατρό, εἶπε ὁ καπετάνιος. Ἐδῶ κατάντησε οἱ μισοὶ ἐπισκέπτες αὐτὸν νὰ ἐπισκέπτονται. Ἀλλὰ τ' ἀξίζει ὁ ἄνθρωπος. Εἶναι φίλος σ' ὅλα του.

Κούνησαν τὸ κεφάλι μετὰ ἱκανοποίησι οἱ ἐπισκέπτες.

— Ἐχει γίνεи μορφή τώρα τελευταία. Ὅλοι ἔχουν νὰ λένε γιὰ τὴν ἀρετὴ, τὴν μόρφωσι καὶ τὴν συγγραφικὴ του ἐργασία. Ἐτσι ὅσοι ἔρχονται στὸ Ὅρος, ψάχνουν νὰ τὸν βροῦν γιὰ νὰ τὸν γνωρίσουν, δήλωσε ἕνας, ποὺ φαινόταν νὰ τὸν γνωρίζει.

Κοντὰ στ' ἄλλα, ποὺ εἶχαν ἀκούσει ἀπὸ ἄλλους, δσα τοὺς ἔλεγε αὐτὸς τῆς παρέας τοὺς εἶχε ἐξάψει τὸν πόθο νὰ τὸν συναντήσουν. Ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ τρεῖς μαῦροι ἀπ' τὴν Ἀφρική. Ἦταν ὅλο αὐτιά καὶ μάτια γιὰτὶ ζοῦσαν μιὰ πρωτόγνωρη ἐμπειρία. Ἀκολούθησαν λοιπὸν τοὺς ἄλλους μετὰ μεγάλη προθυμία, πιστεύοντας πὼς ἡ ἐπίσκεψι αὐτὴ θὰ ἦταν πολὺ ὠφέλιμη.

Δυσκολεύτηκαν λίγο στὴν ἀποδίδομαι. Κοντὰ στὴν προβλήτα, ἕνα μικρὸ τσιμεντένιο ὄγκο μέσα στὴν μαυρογάλαξή θάλασσα, τὰ κύματα ὀρθώνονταν ἀπειλητικά, σὰν νὰ θυμῶναν ποὺ ἡ στεριά δὲν παραμέριζε στὸ διάβα τους, καὶ ἀνάγκασαν τὸν καπετάνιο νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀπεγνωσμένα τρεῖς προσεγγίσεις καὶ μόνο μετὰ τὴν ἀνυποχώρητη ἐπιμονὴ τῶν

ἐπιβατῶν νὰ ἀποδιδοσθoύν, τοὺς κατέβασε μετὰ πολλὴ δυσκολία, μурμουρίζοντας:

— Ἐ, ρέ, πάτερ Παῦλε, τί μοῦ κάνεις.

Ἡ παρέα πάτησε τὴν στεριά, ἀνάσανε λιγάκι καὶ ἐπῆλθε ν' ἀνεβαίνει τὸν κακοτράχαλο, φιδωτὸ ἀνήφορο. Ὁ ἰδρώτας ἔσταξε ἀπ' τὰ πρόσωπα καὶ ἔλουζε τὰ κορμιά τους, κι' ἡ κούρασι παρέλυε τὰ πόδια κάνοντας τὴν καρδιά νὰ πληθαίνει καὶ δυναμώνη τοὺς χτύπους της, μὰ αὐτοὶ δὲ λογάριάζαν τίποτε ἀπ' αὐτά, γιὰτὶ κάνανε κάτι ποὺ τῷθελε ἡ ἀφέντρα, ἡ ψυχὴ τους.

Ἐτσι λοιπὸν ἀγκομαχῶντας ἔφτασαν στὸ σταυρό, μιὰ διασταύρωσι δρόμων, κάθησαν καὶ ξαποστάσουν πίνοντας δροσερὸ νερὸ ἀπ' τὴν πηγή, καὶ συνέχισαν τὴν ἀνάβασι. Δὲν περίμεναν φιλοξενία τῆς προκοπῆς ἀπὸ ἕναν ἐρημίτη καλόγερο. Βρέθηκαν ὁμως ν' ἀποθαυμάζουν τ' ἀντίθετο. Ὁ γιατρός εἶχε τώρα καὶ ὑποταχτικό. Ἦταν ὁ νεαρὸς μηχανικός τοῦ ναυαγίου, ποὺ ἐκπλήρωσε τὴν σφοδρὴ του ἐπιθυμία νὰ γίνῃ μοναχός, μετὰ τὴν σωτηρία του καὶ τὴ γνωριμία του μετὰ τὸν φωτισμένο αὐτὸ ἄνθρωπο. Βρέθηκε λοιπὸν κι' αὐτὸς παρὼν καὶ πάσχιζε μ' ἕνα δίσκο στὸ χέρι ἀεικίνητος, τρέχοντας πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ, νὰ τρατάρη λουκούμι καὶ νερό, καφὲ ἢ τσίπουρο στοὺς ξαναμμένους ἐπισκέπτες. Ἐτσι ὁ γέροντάς του εἶχε ὅλη τὴν εὐχέρεια νὰ σταλάξῃ στὶς καρδιὰς τῶν ξένων τὸ περισσεύμα τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀγάπης του.

Πραγματικὰ ἦταν ὅλοι ἀφωσώμενοι στὰ λόγια καὶ τὸ φωτεινὸ τοῦ προσώπου. Μερικοὶ ἐπαίρναν ἱκανοποιητικὲς ἀπαντήσεις σ' ἐρωτήματα ποὺ τριβέλιζαν τὴν ἀμαρτωλὴ ψυχὴ. Ἄλλοι ἔδειχναν πὼς διάβασαν τὰ βιβλία ποὺ ἐξέδωσε τελευταία. Ὁ πόθος πνευματικῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τὸν φωτισμένο αὐτὸ καλόγερο μετὰ τίς ἀτέρμονες συζητήσεις ὁλοκληρώθηκε στὴ μικρὴ ἐκκλησίᾳ τοῦ κελλιού. Τί προσευχὴ ἦταν ἐκείνη! Οἱ πιὸ πολλοὶ ἄγγισαν τὰ κράσπεδα τῆς παραδείσιας ζωῆς. Ἦταν κάτι πρωτόγνωρο καὶ τοὺς γέμισε μετὰ βαθειὰ ἱκανοποίησι κι' ἀργότερα μετὰ ἀλησμόνητες ἀναμνήσεις.

— Βρεθήκαμε σὲ μιὰ εὐλογημένη ὁδοὶ τις λίγες αὐτὲς ὥρες, ἐνῶ ὅλη ἡ ζωὴ μας δια-

βαίνει από μιὰ κατάξερη καὶ ἀποπνιχτικὴ ἔρημο, ὠμολόγησε ἓνας φοιτητὴς τῆς ἱατρικῆς ποὺ εἶχε πολλὰς συζητήσεις μὲ τὸν γιατρὸ σὲ θέματα τῆς κοινῆς ἐπιστήμης.

Οἱ τρεῖς Ἀφρικανοὶ δὲν θέλησαν νὰ φύγουν μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους τὴν ἐπομένη. Ζήτησαν νὰ μείνουν καὶ ὁ γέροντας τὸ δέχτηκε εὐχαρίστως, ἰδιαίτερα ὅταν ἔμαθε πὼς ἦταν ἀπὸ μιὰ φυλὴ γειτονικὴ ἐκείνης, στὴν ὁποία σχεδίαζε νὰ πάη γιὰ ἱεραποστολὴ. Ἔτσι σὲ στενότερο κύκλο οἱ συζητήσεις εἶχαν μεγαλύτερη ἀπόδοσι. Αὐτοὶ οἱ μελανόδερμοι ἀδελφοὶ εἶχαν ψυχὰς καθαρὰς, ἀπονήρευτες, διψασμένες γιὰ τὴν ἀλήθεια.

— Πάτερ Παῦλε, τοῦ εἶπαν εἶναι μεγάλῃ ἀρετὴ γιὰ μᾶς νὰ ἐγκαταλείψῃς τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ νᾶρχεσαι ἐδῶ στὴν ἔρημιά. Ἐμεῖς καὶ οἱ συμπατριῶτες μου ἕνα ποθὸ ἔχουμε, πὼς νὰ βγοῦμε ἀπ' τὴ μιζέρια, τὴν ζωὴν κατὰστασι. Δὲν μπορούμε νὰ ἐκτιμήσουμε τὴν ἀξία τῆς ζωῆς στὴν ἔρημο.

— Ἄν ὁ Θεὸς κατοικήσῃ στὴς καρδιές μας, τότε ὅ,τι γίνῃ μὲ τὴ θέλησί του εἶναι εὐλογημένο. Ἐσεῖς σὰν λαὸς πρέπει νὰ ἐκπολιτισθῆτε, νὰ μὴ ζῆτε ἀναγκαστικὰ στὴ μιζέρια. Μὲ τὸν κὺν Χριστοῦ μετὰ κρίνοντας τὰ πράγματα, μπορεῖτε νὰ δημιουργήσετε μιὰ κοινωνία καλυτέρα κι' ἀπ' τὰν λευκῶν, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν πολὺτιμη πείρα τους.

— Ἀμυτομονοῦμε νὰ περατώσουμε τίς σπουδές μας καὶ πλουτισμένοι ἀπ' τὴν πείρα ἀνθρώπων σὰν καὶ σὰς νὰ φτιάξουμε ἕνα καινούργιο κόσμον. Ὁ Θεὸς βοηθός, εἶπαν μὲ λαχτάρα κι' οἱ τρεῖς.

Ἐγινε γιὰ λίγο σιωπὴ κι' ὅλοι παραδόθηκαν στὶς σκέψεις τους, σκέψεις βασανιστικὰς γιὰ τὴν ψυχὴ, ποὺ ποθεῖ τελειότητα.

Μετὰ ρώτησε ἓνας.

— Μήπως θὰ μπορούσατε νὰ μᾶς πᾶτε σὲ μοναχοὺς, ποὺ μένουν ἐδῶ γύρω; Ἐχουμε ἀκούσει πὼς ὑπάρχουν πραγματικὰ ὄγιοι ἄνθρωποι χωμένοι στὶς ἐρημιές. Μᾶς εἶπαν γιὰ κάποιον πατέρα Παῖσιο.

— Δὲν εἶναι μακριά. Πάμε νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦμε. Καὶ γὼ ἔχω μέρες νὰ τὸν συναντήσω, εἶπε πρόθυμα ὁ γιατρός.

Τὸ καλύβι τοῦ πάτερ Παΐσιου ἦταν πολὺ ψηλότερα, χωμένο σὲ μιὰ βαθιὰ χαράδρα. Τὸν βρῆκανε ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι φανερά ἀπασχολημένο, μᾶλλον ἔτοιμο νὰ πάη κάπου.

— Πάτερ - Παῖσιε, εὐλόγησον εἶπε ὁ για-

τρός.

— Ὁ Κύριος, πάτερ Παῦλε, ἀπάντησε καὶ ἔρριξε μιὰ ματιὰ στοὺς ἐπισκέπτες.

— Οἱ ἀδελφοὶ ἀπ' ἐδῶ θέλουν νὰ σὲ γνωρίσουν.

— Τί μοῦ τοὺς ἔφερες τώρα αὐτὴ τὴ στιγμή αὐτοὺς τοὺς ἀγρόγυφτους, εἶπε μὲ φανερὴ δυσανασχέτησι καὶ ἀπροσδόκητα.

— Πάτερ, πῆρε τὸ λόγο ἓνας μαῦρος μιλώντας σπασμένα ἑλληνικά, δὲν θέλουμε νὰ σᾶς δώσουμε βάρος, ἂν δὲν μπορεῖτε νὰ μᾶς δεχτήτε γιὰ λίγο κοντά σας, ὅλῃ νά, ἀκούσαμε καλὰ λόγια γιὰ σᾶς κι' εἴπαμε νὰ ὠφεληθοῦμε ἀπὸ τὴν πολὺτιμη πείρα ἐνὸς μεγάλου ἀθλήτου τοῦ πνευματικοῦ οὔτου.

Ἀπόμεινε ἄναυδος ὁ ἄλλος. Ὡστε ἤξευρε ἑλληνικά αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ κατάλαβε τὰ λόγια ποὺ σὲ μιὰ στιγμή ἀδυναμίας ξεστόμισε; Ἐπεσε στὰ γόνατα, ἄρχισε νὰ χτυπᾷ τὸ στήθος καὶ νὰ κλαίῃ ἀσταμάτητα.

— Συγχωρήστε με, ἀδελφοί. Ἐκάνα ἕνα φοβερὸ ἁμάρτημα. Πὼς μπόρεσα; Πὼς μπόρεσα νὰ μιλήσω ἔτσι γιὰ ψυχὰς χριστιανικὰς, διψασμένες γιὰ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ! Διάβολε, χαλαστή, μὲ νίκησες. Συγχωρήσατέ με, ἀδελφοί.

Ἦταν νὰ τὸν λυπᾶσαι. Ἐγινε ἕνα κουβάρι καὶ ἐκλιπαροῦσε συχῶρασι. Πῆγαν ὅλοι κοντά του, τὸν ἀναστήκωσαν, τὸν ἀγκάλιασαν καὶ τοῦδωσαν νὰ καταλάβῃ πὼς δὲν ἦταν καὶ τόσο σοβαρὸ τὸ παράπτωμά του. Ἐκεῖνος ὁμως πῆγε καὶ κλείστηκε στὸ κελλί του κλαίγοντας σὰν μικρὸ παιδί.

— Πάμε, ἀδελφοί, ὁ πατήρ Παῖσιος δὲν πρόκειται νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ κελλί του πρὶν περάσουν τρεῖς μέρες. Ἐχει τιμωρήσει τὸν ἑαυτὸ του γιὰτὶ φέρθηκε ἔτσι.

— Μὰ δὲν ἔκαμε τόσο σοβαρὸ παράπτωμα. Οἱ ἐπισκέπτες εἶναι πάντα κουραστικοί. Ἰσως παραισύρθηκε ἀπ' τὴν ἐξωτερικὴ μας ἐμφάνισι, εἶπε ἓνας μαῦρος.

— Γιὰ τὸ μοναχὸ ἡ φιλοξενία εἶναι ὁ μόνος τρόπος ἀποδείξεως τῆς ἀγάπης. Στὸ πρόσωπο τῶν φιλοξενουμένων βλέπει τὸ Χριστὸ καὶ τοὺς ἀγγέλους. Ὅσο κι' ἂν εἶναι δικαιολογημένος ἀπὸ κούρασι, ἀγρυπνία, ἐπειγουσες δουλειές, ὁμως δὲν συγχωρεῖ στὸν ἑαυτὸ του αὐτὴ τὴν παράλειψι. Ἐχει τόσο μεγάλη σημασία αὐτὴ ἡ ὑποχρέωσις ὥστε μεταξὺ φιλοξενίας καὶ προσευχῆς νὰ θυσιάζεται ἡ δευτέρη ἂν παροστή ἀνάγκη.

...μετὰ σωφροσύνης» (Α' Τιμ. 2,9).

3. Η ΣΩΦΡΟΣΥΝΗ

Ἡ σωφροσύνη εἶναι κόσμημα γιὰ τὴ Χριστιανὴ γυναῖκα. Κόσμημα, ὅπως ἡ αἰδώς καὶ ἡ κόσμιος καταστολή, γιὰ τὰ ὅποια κάναμε λόγο σὲ δύο προηγούμενα φύλλα τοῦ περιοδικοῦ.

Ἡ σωφροσύνη σχετίζεται ὅμοια μὲ τὴν αἰδὼς καὶ τὴν κόσμο καταστολή καὶ χαραιοποιεῖται, κυρίως, σὺν ἀρετῇ τῆς Χριστιανῆς γυναίκας. Σωφροσύνη γιὰ τὴ γυναῖκα εἶναι ἡ ἀρετὴ τῆς αὐτοκυριαρχίας. Μία γυναῖκα ἔχει σωφροσύνη, διὰν μπορῇ καὶ κυριαρχῇ καὶ καθυπερῶ τὸν ἴδιον ἑαυτὴν. «Ὅταν μπορῇ καὶ κἀνὴ «κουμάντο» πάνω σὲς ἀδυναμίες τῆς. Καὶ ἔχει ἀρκετεῖς ἀδυναμίες ἡ γυναῖκα.

Μία ἀδυναμία τῆς εἶναι ἡ γ λ ὤ σ ο α. Γυναῖκα, κυρίως, θὰ πῇ γ λ ὤ σ ο α. Γ λ ὤ σ ο α γιὰ αὐτὸ ἐπαίνο. Ἀρέσκειται πολὺ νὰ ἐπαινῇ τὸν ἑαυτὴν τῆς. Νὰ ἐπαινῇ τὰ χαρίσματά τῆς. Νὰ ἐπαινῇ τὴν ἀμορφία τῆς, τὴ φωτὴ τῆς, τὴν ἐξυπνάδα τῆς, τὰ φορέματά τῆς, τὰ πλοῦτῃ τῆς, τὸ σπῆν τῆς μὲ ὅλο τὸ διάκωμο. Νὰ ἐπαινῇ τὸν ἄνδρα τῆς, ἂν εἶναι παντοῦρην, τὰ παλινκάρια τῆς καὶ τὶς κόρες τῆς. Μία γυναῖκα, τὴν ὅποια ἐπεσκέφθηκε κάποιος καλὸς νέος γιὰ νὰ ζητήσῃ τὴν κόρη τῆς σὲ γάμο, ἄρχισε νὰ ἐπαινῇ ὡς ἐξῆς τὴν κόρη τῆς σὲ τὸν ὑποψήφιο γαμβρό: «Ἡ κόρη μου εἶναι γεμάτη χαρίσματα. Δὲν τὸ λέω γιὰ νὰ τὴν παινέρω, ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ζαχαριάζει θανμάσια, παίζει πιάνο, ξέρει γλώσσες, γαλλικά, ἀγγλικά, καὶ δὲν ὑπάρχει

κοινωνικὸ ζήτημα ποὺ νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὸ συζητήσῃ». Ὁ ὑπερβολικὸς ὅμως καὶ ἄστοχος αὐτὸς ἐπαινος δὲν ἄρεσε σὲν νέο καὶ ὁ νέος ἀπήντησε μὲ τὰ ἐξῆς στοχαστικὰ λόγια: «Σὰς πιστεῶν, κυρία μου. Λοιπὸν, ἂν ἐγὼ ἤξερα νὰ μαγειρεύω, νὰ συγγυρίζω τὸ σπῆν καὶ νὰ ράβω κουμπιά, θὰ παντρευόμουν ὁπωσδήποτε τὴν κόρη σας». Γ λ ὤ σ ο α γιὰ μ ἄ λ ὡ μ α. Ἡ γυναῖκα εἶναι σὺν τὸ σπῆν. Γιὰ τὴν πὺ ἀσήμενη αἰτία ἀρχίζει τὴν φιλονεικία. Ἀρκεῖ μὴ κοινῶντα πειρακτικὴ ἢ προσδλητικὴ νὰ πάσῃ φωτιὰ καὶ νὰ μιλά ὥρες ὁλόκληρες. Ἀκόμα καὶ μὴ παρατήρησι ποὺ θὰ τῆς κἀνὴ κάποια, μὴ ὑπόδειξι, γιὰ κάτι ποὺ δὲν τὸ ξέρει καλά, κ' αὐτὸ εἶναι ἀρκετὸ νὰ γίνῃ ἀφορμὴ φιλονικίας χωρὶς τελειωμό. Πολὺ περισσότερο ξεσπᾷ σὲ φωνές διὰν τῆς γίνῃ μὴ παρατήρησι γιὰ κάποιο λάθος τῆς. Ἀφοῦ, ὡς κατηγορουμένη, ἀπορρίπτῃ τὴν παρατήρησι, τὴν κατηγορία, μὲ γ λ ὤ σ ο α δικηγόρου, θὰ πάσῃ ὕστερα τὴ θέσι τοῦ κατηγοροῦ γιὰ νὰ συντρέψῃ αὐτὸν ἢ αὐτὴν ποὺ ἀκέρτηκαν νὰ τῆς προσάψουν τὴ μὴ ἢ τὴν ἄλλη κατηγορία, ἄσχετα ἂν ἡ κατηγορία αὐτὴ ἦταν δίκαιη ἢ ἄδικη. Αὐτὴ εἶναι ἡ γυναῖκα. Δὲν δέχεται μὴ γὰ σὲ σπαθὶ τῆς. Ἡ θὰ τὴν κολακίης ἢ ἀλλοίως θὰ βρῇ τὸν μελᾶ μαζί τῆς. Εἶναι δύσκολη, πολὺ δύσκολη ἡ ζωὴ μὲ γυναῖκα («γλωσσὸν»). Εἶναι μαρτύριο. Πολὺ σωσιὰ παρατηρεῖ ὁ Παρομιαστὴς, διὰν λέγῃ: «Κρεῖσσον οἰκτεῖν ἐν γῇ ἐσθῆμω, ἢ μετὰ γυναικὸς μαχόμεον καὶ γλαυκώδους καὶ ὀργίλου» (Παροιμ. 21, 19). Εἶναι προτιμώτερο κανεὶς νὰ κατοικῇ σὴν ἐρημῷ μὲ τὰ ἄγρια θηρία παρὰ νὰ συγκατοικῇ μὲ γυναῖκα φιλόνοκο, γλωσσὸν καὶ θυμώδη. Γ λ ὤ σ ο α γιὰ κ ο υ τ ὶ σ ο μ π ο λ ῖ ο. Ἡ καλύτερη διασκέδασι γιὰ μὴ γυναῖκα δὲν εἶναι ὁ χορὸς, οὔτε τίποτε ἄλλο. Ἡ καλύτερη διασκέδασι εἶναι τὸ κοινοπολιό. Ποῦ θὰ σταθῇ ἡ γυναῖκα καὶ δὲν θὰ ἀγρίῃ τὸ κοινοπολιό; Στὴν ἀγορά; Στὴ δόλια; Στὸ κέντρο; Στὴ δεξίωσι; Στὸ σαλόνι; Ποῦ; Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἡ γ λ ὤ σ ο α δίνει καὶ παίρνει

Οἱ τρεῖς Ἀφρικανοὶ ἔμειναν ἐκστατικοὶ μπρὸς σὲν μεγαλεῖο τῆς μοναχικῆς ἀρετῆς. Οἱ ὅψιμοι αὐτοὶ Χριστιανοὶ στερεώθηκαν στὴν πίστι τάσο, ὥστε ἔδωσαν τὴν ὑπόσχεσι, ὅτι θὰ γίνων οἱ θερμοὶ κήρυκες τῆς πίστεως σὲς συμπατριῶτες τους, ποὺ βρίσκονται σὲ παχυλὴ ἄγνοια.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

σιὸ κοντομπολιὸ εἶναι τὸ μοδιισράδιο. Ἐκεῖ ὄσες οἱ θελονιές τόσα καὶ τὰ λόγια. Δὲν εἶπα τίποτε. Ὅσες οἱ σιροφές τῆς ραπταμηχανῆς τόσα καὶ τὰ λόγια. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει καὶ σιὸ «μιοῦρλιασμο» τῶν καπνῶν σιὰ καπνοχώρια. Καὶ ἐκεῖ ἡ ἴδια διασκέδασις. Καὶ ἐκεῖ τὸ κοντομπολιό. Μὲ τὸ κοντομπολιό σχολιάζονται οἱ πάντες καὶ τὰ πάντα μὲ παρατεταμένα μειδιάματα, γέλια καὶ σαρκασμούς. Ἀτέλειωτες οἱ ὥρες τοῦ κοντομπολιοῦ. Καὶ ἀκούραστες. Γ λ ὦ σ ο α γ ι ἄ μ υ σ ι κ ἄ. Κάποιος εἶπε: «Τὸ μεγαλύτερο μαρτύριο γιὰ τὴ γυναῖκα εἶναι νὰ κρατήσῃ ἓνα μουσικόν». Ἔτσι εἶναι. Δὲν μπορεῖ μὲ κανένα τρόπο νὰ κρατήσῃ μουσικόν. Θὰ τὸ πῃ «δυσπιστευτικὰ» σὲ κάποια ἄλλη καὶ ἐκείνη μὲ τὸν ἴδιο, πάλι, τρόπο θὰ τὸ πῃ σὲ ἄλλη γιὰ νὰ φιάσῃ τὸ μουσικόν σι' αὐτὰ τῶν περισοτέρων γυναικῶν. Ὑπάρχει ἓνα ἀνέκδοτο ποὺ δείχνει τὴ νοσηροπία τῆς γυναίκας σάω σ' αὐτὸ ποὺ λέμε. Μία νέα ἔλεγε σιὴ φρίκη τῆς: «Μοῦ εἶπε πὼς εἶναι ἐκεῖνο τὸ μουσικόν, ποὺ σοῦ εἶπα νὰ μὴν τῆς πῆς. — Ἀ, μὰ εἶναι τρολλή! Κι' ὅμως τῆς εἶπα πῇ νὰ μὴ σοῦ τὸ πῇ... — Δὲν πειράζει. Τῆς εἶπα πὼς δὲν θὰ σοῦ ἔλεγα πὼς μοῦ τὸ εἶπε... Μόνο μὴ τῆς πῆς πὼς σοῦ τὸ εἶπα ἐγὼν». Ἡ γυναῖκα μόνα ἓνα μουσικόν μπορεῖ νὰ φυλάξῃ τὸ μουσικόν τῆς ἡλικίας τῆς. Αὐτὸ τὸ μουσικόν κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τῆς τὸ πάρῃ! Καὶ μὲ κανένα τρόπο. Εἶναι τὸ μουσικόν, τὸ ὁποῖο παίρνει μαζί τῆς σιὸν τάφο. Καὶ ἐδῶ ὑπάρχει ἓνα ἀνέκδοτο. Μία κυρία, περασμένης ἡλικίας, τραυματίστηκε σὲ αὐτοκινητιστικὸ δυστύχημα. Μεταφέρθηκε σιὸ Νοσοκομεῖο σὲ κακὴ κατάστασι. Ὁ γιατρός, ἀφοῦ τὴν ἐξήτασε καὶ τῆς ἐπέδωσε τὰ τραύματα, ἄρχισε νὰ ὑπαγορεύῃ σιὴν ἀδελφῇ νοσοκόμῳ: — Γράψτε, σὺς παρακαλῶ: Θλάσις πλευρᾶς, ἐξάρθρωσις ὠμοπλάτης, ἐκδοραΐ... Ὁ γιατρός ἐροῦν τὴν τραυματισμένην: — Πόσων ἐτῶν εἶσθε, κυρία μου; Κι' ἐκείνη ψιθυρίζει: Εἴκοσι λέντε. Τότε ὁ γιατρός λέγει σιὴ νοσοκόμῳ: — Γράψτε καὶ σοβαρὰ ἀπώλεια τῆς μνήμης!...

Μία δεύτερη ἀδυναμία τῆς γυναίκας εἶναι ἡ ἐπιδειξις. Θέλει νὰ φαίνεται. Θέλει νὰ κάνῃ ἐντύπωσι σ' αὐτοὺς ποὺ τὴν βλέπουν. Κι' αὐτὸ πάει νὰ τὸ ἐπιτύχῃ μὲ τὰ στολίδια τῆς καὶ τὰ φορέματά τῆς. Ποικίλα στολίδια καὶ ποικίλα φορέματα. Γι' αὐτὸ κάθε τόσο, μάλιστα σιὸν καιρὸ τῶν ἐκπτώσεων, περνᾷ

ἀπὸ ὅλα τὰ κεντρικὰ κατὰστήματα τῶν γυναικείων νεωτερισμῶν καὶ τῶν κοσμημάτων γιὰ νὰ ἐπιστημάνῃ τὰ πιδ χιτυπητὰ καὶ φανταχτερὰ φορέματα καὶ στολίδια καὶ σιὴ συνέχεια νὰ τὰ ἀγοράσῃ, ὅσο ὅσο, καὶ νὰ τὰ μεταφέρῃ ἀπὸ τὰ κατὰστήματα σιὴν προσωπικὴ τῆς ἱματιοθήκη καὶ κοσμηματοθήκη. Ἡ ἀδυναμία αὐτῇ τῆς γυναίκας ἔγινε ἀντικείμενο οἰκονομικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐμπόρων, οἱ ὁποῖοι διαρκῶς παράγουν νέα φορέματα καὶ νέα στολίδια. Ἔτσι ἔρχονται σιγμὲς ποὺ ἡ φιλάρεσκη καὶ ἐπιδεικτικὴ γυναῖκα πελαγώνει οὐριολεκτικὰ. Τί πρῶτο νὰ πάρῃ, καὶ τί δεύτερο; Ποιὸ νὰ φορέσῃ πρῶτο καὶ ποιὸ δεύτερο; Πέλαγος. Ὁκεανός. Ζάλη λογισμῶν, πονοκέφαλος ποὺ δὲν περνᾷ μὲ κανένα παντοπόνο. Καὶ παραινεῖται ἓνας τέτοιος συναγωνισμὸς σιὴν ἐπιδείξι μετὰ τῶν γυναικῶν ποὺ δὲν παραινεῖται πονθενὰ ἄλλοι. Ἡ μὴ ἀγωνίζεται νὰ ἐπερσῇ τὴν ἄλλη. Μαθαδώνεισι δοῦμος. Μάξι φροεῖ ἡ μία; Μίντι ἡ ἄλλη. Μίνι ἡ πρῶτη; Σοῦπερ μίνι ἡ δεύτερη. Διαφανῇ ἡ ἰάδε; Ἀραχνοφραντα αὐτή. Τὸ ἴδιο παραινεῖται καὶ μὲ τὰ στολίδια. Κι' ἐδῶ ὁ ἴδιος συναγωνισμὸς, ὁ ἴδιος πόλεμος, τὸ ἴδιο παιχνίδι. Λαχνιλίδια, θραγιόλια, σκονλαρίκια, καδένες καὶ ἄλλα, ἀλλάζονται κάθε τόσο, γιὰ νὰ τραθοῦν τὴν ποσοχὴ δλων. Λαιμός, αὐτιά, χέρια, σιῆθη, ὅλα κατὰφορτα ἀπὸ ποικίλα καὶ παράξενα στολίδια. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει καὶ σιὸ κεφάλι μὲ τὰ μαλλιά. Ποικίλα, κι' ἐδῶ, χιενίσματα. Ἀπὸ τὰ πιδ ἀπλᾶ μέχρι τὰ πιδ σύνθετα καὶ παρόξενα. Ἐπιδείξις μὲ διιδήσις καὶ πανιοῦ. Ἀκόμη καὶ μέσθ σ' αὐτὸ τὸν ἴσοδ γῶσο τῆς Ἐκείνης σίας! Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἐπιδείξις δὲν ἐντυπωσιάζει μόνο. Δὲν ἐντύπουν μόνο οἱ θανυσσασαὶ αὐτῆς τῆς φανταγιοσῆς ἐπιδείξεως. Ὑπιοχουν καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ποσοέγουν μόνο τὴ λάμπρι τῶν κοσμημάτων, ἀλλὰ ποσοέγουν καὶ τὴν ἀξία τους. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ὅπως ποσοβαίνουν σὲ διαπορήξεις κοσμηματοπωλείων, εἰσι καὶ παρόμοιο κάρουν κι' ἐδῶ. Δὲν πάει πολλὸς καιρὸς ποὺ σιὰ συντροφία νεαῶν σιὴν Ἀμερικῇ, ἀπῆγανον μία γυναῖκα, τὴν ὁποία, ἀφοῦ τῆς πῆσαν ὅλα τὰ στολίδια, τὰ κοσμήματά τῆς, τὴν ἄρρησαν ἐλεύθερη.

Τρίτη ἀδυναμία τῆς γυναίκας εἶναι ἡ κολακεία. Θέλει νὰ τὴν ποσοέχουν καὶ νὰ τὴν κολακεύουν. Νὰ ἐπαινοῦν δ,τι λέγει, δ,τι φορεῖ, δ,τι κάνει. Πάντοτε ἐπιζητεῖ ἓνα

κολακευτικό λόγο. "Αν φορέση κάτι καινούργιο και δὲν βρεθῇ ἕνα, τουλάχιστον, σιάμα γιὰ τὴν κολακίην στενοχωρεῖται, ὑποφέρει. "Αν πάλι μαγειρέψῃ ἕνα φαγητὸ καὶ δὲν βρεθῇ κανεὶς καὶ καμμιὰ νὰ ἐπαινέσῃ τὸ φαγητὸ, τοὺς κακιώνει καὶ δείχνει ποικιλοτρόπως τὴ δυσφορίαν της. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ διυδηποτε ἄλλο πού κάνει. Μιὰ νέα φόρεσε κάποτε ἕνα πολύτιμο καὶ ὁμορφο δαχτυλίδι. "Εβλεπε ὅμως δι, πὲ κάποια παρθέα πού θροισόταν, κανεὶς δὲν πρόσεχε τὰ χέρια της γιὰ τὰ δῆ καὶ τὰ θαυμάσει τὸ κόσμημα τοῦ χερσιού της. "Αγανακτισμένη γι' αὐτὸ προσοσίστηκε δι τὸ δαχτυλίδι ἦταν στενὸ καὶ εἶπε μὲ φωνὴ πού νὰ ἀκοῦνε ὅλοι: «Οὐφ! κι' αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι πιά». Αὐτὴ εἶναι ἡ γυναῖκα. Πέσ την ἕνα κολακευτικό λόγο κι' ὑστερα πάρε τὸ κεφάλι της.

"Αδυναμία μεγάλη τῆς γυναίκας εἶναι καὶ ἡ περιέργεια. Θέλει νὰ τὰ ἀκούῃ ὅλα, νὰ τὰ βλέπῃ ὅλα, νὰ τὰ μαθαίνῃ ὅλα, νὰ τὰ γεύεται ὅλα. Μιὰ ἀδυναμία πού ἔχει τὴν ἀρχὴν της μέσα σιτὸν παράδεισο. "Ο Θεὸς ἐπέτρεψε σιτὸν "Αδάμ καὶ σιτὴν Ἐῶ νὰ γεύωνται τοὺς καρποὺς ὅλων τῶν δένδρων τοῦ παραδείσου, ἐκτὸς ἐνὸς δένδρου, τὸ ὁποῖον ἦταν σιτὸ κέντρο τοῦ παραδείσου. "Ετοι καὶ κάνανε. "Ηλθε ὅμως ὁ Διάβολος, σὰν φίδι, καὶ ἔβαλε σιτὴν Ἐῶ τὴν περιέργεια. Τῆς εἶπε: «"Η ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθῶσονται ὕμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν» (Γέν. 3, 5). Τὴν ἡμέρᾳ πού θὰ φάτε ἀπὸ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ τοῦ δένδρου, θ' ἀνοιχθοῦν τὰ μάτια σας, καὶ θὰ εἴσθε καὶ σεῖς σὰν θεοί, ὅμοιοι μὲ αὐτόν. Τὰ λόγια αὐτὰ ἀναφαν τὴν περιέργεια σιτὴν πρώτη γυναῖκα τοῦ κόσμου. Μιὰ φωνὴ πού δὲν ἔσθηνε μὲ τίποτε. "Ανασιτωμένη, κυριολεκτικὰ ἡ Ἐῶ ἀπὸ τὴν περιέργεια, περιεργάσθηκε τοὺς καρποὺς τοῦ δένδρου καὶ «λαβοῦσα ἔφαγε»! Τὸ τί ἐπικολούθησε εἶναι γνωστό. "Η ἴδια περιέργεια καταιγάζει, σὰν σαράκι, καὶ τὴν ψυχὴ κάθε γυναίκας.

"Εχει ἡ γυναῖκα ἀδυναμίες πολλές. Αὐτὲς πού εἶπαμε. Καὶ ἄλλες πού δὲν εἶπαμε. "Αδυναμίες πού ἐκίως ἀπὸ ἄγχος δὲν δίδουν τίποτε ἄλλο. Δὲν δίδουν καμμιὰ ἀληθινὴ χαρὰ σιτὴ ζωὴ της. "Απολύτως καμμιὰ. Καὶ ἐτοι τελειώνει ἡ ζωὴ τῆς γυναίκας. Μέσα σιτὸ ἄγχος. Τῆς κοσμικῆς ὅμως γυναίκας. "Οχι

τῆς Χριστιανῆς. "Η Χριστιανὴ γυναῖκα εἶναι σάφρων. "Εχει σάφας τὰς φρένας. "Η Χριστιανὴ γυναῖκα δὲν παραλογίζεται. "Εχει μυαλὸ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. "Εχει λογικὴ. "Εχει τακροσύνη. "Εχει ἀδιοκροιαρχία. Κυριαρχεῖ σιτὶς ἀδυναμίες της. Τὴ δύναμι τὴν παίρνει ἀπὸ τὸ Χριστό. Μαζὶ μὲ τὸν ἀπ. Παῦλο μπορεῖ καὶ λέγει: «Πάντα λοχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φίλιπ. 4, 13).

"Η Χριστιανὴ γυναῖκα δαμάζει τὴ γλώσσα. Σκέπτεται πρῶτα κι' ὑστερα μιλάει. Κάποιος εἶπε: «Ἐὰν σκέπτεσαι δὺς φορές πρὶν μιλήσῃς, θὰ μιλᾷς δὺς φορές καλύτερα». Αὐτὸ ἀκριβῶς κάνει καὶ αὐτὴ. Σκέπτεται δὺς καὶ τρεῖς καὶ περισσότερες φορές γιὰ νὰ μιλᾷ ὅλο καὶ πὺς καλύτερα. Καὶ λέγει πάντοτε πὺς λίγα ἀπ' ὅτι σκέπτεται. Δὲν ἔχει γλώσσα γιὰ αὐτοέπαινο. Κι' οὔτε ἐπιδιδῶκει τὸν ἐπαινο καὶ τὴν κολακίαν. Ταράσσει καὶ στενοχωρεῖται, διαν οἱ ἄλλοι τὴν ἐπαινοῦν. "Ακριβῶς ὅπως ἔπραξε καὶ ἡ Παναγία, διαν ὁ ἄγγελος Γαβριήλ τὴν προσεφώνησε: «χαῖρε, μεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ» εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν» (Λουκ. 1, 28). Ταράχθηκε ἡ ἁγία ἐκεῖνη κόρη τῆς Ναζαρέτ ἀπὸ τὸν ἐπαινο αὐτὸν τοῦ ἀγγέλου. «"Η δὲ διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ». "Ετοι εἶναι. Οἱ ταπεινοὶ ταράσσονται, διαν οἱ ἄλλοι τοὺς ἐπαινοῦν. "Η Χριστιανὴ γυναῖκα δὲν ἔχει γλώσσα γιὰ μάλωμα. Γνωρίζει, δι εἶναι μαθήτρια τοῦ "Ιησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπε κάποτε γιὰ τὸν ἐανίον του: «πρὸς εἶμ» (Ματθ. 11, 29), καὶ, ἐμπνεομένη ἀπὸ τὸ Διδάκαλό της, ἀγαπᾷ καὶ ζῇ τὴν πραοτήτά του. "Αλλὰ οὔτε καὶ γιὰ κοιτοσομπολὺ γλώσσα ἔχει ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. "Οταν βρεθῇ πὲ συντροφιὰ γυναικῶν πού σχολιάζουν τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας, αὐτὴ ἡ φεύγει ἡ οἰακῶ. «Γυναίξὶ κόσμον ἡ οἰγὴ φέρει». Τὸ πιστεύει αὐτὸ καὶ τὸ ζῇ. Γιὰ τὰ μυστικά εἶναι τάφος. Προτιμᾷ νὰ δαγκῶσῃ τὴ γλώσσα της παρὰ νὰ πῇ ἕνα μυστικό. "Ακριβῶς ὅπως ἔκανε ὁ φιλόσοφος Ζήνων κάποτε.

Μιὰ φορὰ ἐπεβλήθηκε σὲ βασανιστήρια ὁ φιλόσοφος Ζήνων, γιὰ νὰ προδώσῃ ἕνα μυστικό. "Επειδὴ ὅμως φοβόταν μήπως λυγίσῃ, δάγκωσε τὴ γλώσσα του καὶ τὴν ἔτριψε σιτὸ πρῶσοπο τοῦ τυράννου. Μὲ τὴ δύναμι τοῦ "Ιησοῦ, ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, μπορεῖ καὶ κυριαρχεῖ καὶ πάνω σιτὴν περιέργεια. «Οἱ καλὲς γυναῖκες δὲν ἔχουν οὔτε μάτια, οὔτε αὐτιά». "Ετοι εἶπε κάποιος. Αὐτὸ, ἀκριβῶς, συμβαί-

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

"Οχι ὀλίγα, ἀλλὰ πολλὰ

Τὸ ὅτι τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον ἀπαιτεῖ ἀπλότητα καὶ εἰλικρινῇ διάθεσιν ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐξῆς περιστατικόν. Εἰς διάβασιν τῆς ὁδοῦ, καὶ ὅσον διαρκεῖ τὸ κόκκινον φῶς, μία σεμνὴ κυρία ἀνοίγει τὴν τσάνταν τῆς καὶ προσφέρει εἰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἓνα μικρὸ πολυγραφημένον ἔντυπον. Εἰς αὐτὸ περιείχοντο «ὀλίγα γιὰ τὸ σημερινὸ ντύσιμο». Μὲ πολὺ ἀπλὰ καὶ σύντομα λόγια ἐτονίζετο πῶς θέλει ὁ Θεὸς νὰ ἐνδύωνται τὰ τέκνα του. Καταχωροῦμεν τὸ καίμενον τοῦ ἔντυπου αὐτοῦ διότι αἱ νεωτεριστικαὶ τάσεις δίνουν καὶ παίρνουν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες δὲν γνωρίζουν τί κάμνουν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῶν πολλὰ καὶ ὀχι ὀλίγα διὰ τὸ θέμα τῶν ἐνδυμασιῶν, διότι τὸ σημερινὸν ντύσιμον ἔχει τεραστίας ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἡθικῆς καὶ πνευματικῆς καταρτίσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς αὐτὸ οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ ἐντείνουν τὴν προσοχὴν των διὰ νὰ βοηθήσουν τοὺς ἀδελφούς των. Γράφει λοιπὸν τὸ ἔντυπον, τὸ ὁποῖον συνέταξαν καὶ ἐκυκλοφόρησαν ἀπλὰ Χριστιανὰι γυναῖκες τῆς Θεσσαλονίκης.

νεὶ καὶ μὲ τὴ Χριστιανὴν γυναῖκα. Κι' αὕτῃ δὲν ἔχει οὔτε αὐτιά ν' ἀκούῃ τί λέει ἢ μιά καὶ τί λέει ἢ ἄλλη, ἀλλὰ οὔτε καὶ μάτια νὰ βλέπῃ ἀδιάκριτα τὰ πάντα. Ἀγαπᾷ καὶ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα τὴν ὁμορφιά. Ἀλλὰ τὴν ψυχικὴ ὁμορφιά. Ἐκεῖ μετατοπίζει ὅλη τῆς τὴν φιλαρέσκεια. Στὴν καρδιά. Στὴν ψυχὴ. Στὸν χαρακτῆρα.

Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, κυριαρχεῖ σὲ ὅλες τὰς ἀδυναμίας. Μπορεῖ καὶ θαμάζει ὅλες τὰς ἀρεπες ἐπιθυμίας. Οἱ εἰδωλολάτρες, σὶ ἀρχαῖα χρόνια, πάντοτε θυαίμαζαν τὰς Χριστιανὰς γυναῖκες γιὰ τὸν ἡθικὸν τους ἡρωϊσμόν, γιὰ τὸ ψυχικὸν τους μεγαλεῖο. Ὁ περίφημος ἐθνικὸς ῥήτωρ Λιδάκιος, διὰν ἄκουσε γιὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐσέβεια τῆς μητέρας τοῦ μαθητοῦ του, τοῦ ἱεροῦ Χρυσσαίου, τῆς Ἀνδρούσης, καὶ διηγεῖτο νὰ ἐλθῇ σὲ δεύτερον γάμο, μολονδὶ ἦσαν εἴκοσι μόλις ἐτῶν, διὰν

«Ὁ Κύριος ὤρισε στὴν Ἁγία Γραφὴ (Λευ. 22, 5) οἱ ἄνδρες νὰ μὴ φοροῦν γυναίκεα καὶ οἱ γυναῖκες νὰ μὴ φοροῦν ἀνδρικά ρούχα. Ἡ ἐντολὴ αὕτη τηρήθηκε αὐστηρὰ μέσῳ τῶν αἰώνων.

Στὰ χρόνια μας οἱ ἄνδρες φοροῦν πανταλόνια καὶ οἱ γυναῖκες φορέματα.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ σημερινὴ μόδα, ποὺ κατευθύνεται ἀπὸ ἄθεο καὶ ἰσως σατανικὸ ἐπιτελεῖο, ξεγύμνωσε τὴν γυναῖκα ἢ μὲ τὰ ἀνδρικά πανταλόνια ποὺ τῆς φόρεσε τὴν ἔκανε νὰ ἀνδροφέρνῃ, τὸν δὲ ἄνδρα ἔντυσε μὲ γυναικεῖο γούστο.

Αὐτὰ ὅλα εἶναι ὁδύνημα στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ, ἔχουν δὲ βαρεῖς ἐπιπτώσεις καὶ στὴν ἐδῶ ζωὴ, διότι ἡ ἀμαρτωλὴ ἐνδυμασία ἐπιδραῖ στὴν ὀλὴ ψυχροσύνη τοῦ ἀνθρώπου, ἀναστατώνει σῶμα καὶ ψυχὴ καὶ ὁδηγεῖ στὴν διαφθορά.

Πολλοὶ ψυχίατροι ἐρέθησαν σὲ δύσκολη θέσῃ μπροστὰ σὲ σοβαρὰς ψυχασθένειες ποὺ παρουσιάζουν νέοι καὶ νέες κατὰ τὴν κρίσιμη ἐφηβικὴ τους ἡλικία, ἐπειδὴ ντυμένοι ὁμοίῳ μορφῇ ἀγόρια καὶ κορίτσια δὲν ξέρουν τί ρόλο ν' ἀκολουθήσουν στὴν ζωὴ. Τὸ ζήτημα εἶναι πάρα πολὺ σοβαρὸν.

ἀπέθανε ὁ σύζυγός της, εἶπε τὸ περίφημο: «Θαυμάζω, τί γυναῖκες ἔχουν οἱ Χριστιανοί».

Μιὰ παροιμία λέει: «Ὁμορφο εἶναι τ' ὁμορφο, πέντε φορές καὶ δέκα, μ' ἀπ' ὅλα τ' ὁμορφότερο, ἢ γνωστικὴ γυναῖκα». Κι' αὕτῃ εἶναι ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Γιατὶ αὕτῃ εἶναι πάντοτε σώφρων, πάντοτε λογικὴ, πάντοτε γνωστικὴ. Πάντοτε ἐγκρατὴς. Πάντοτε αὐτοκυρίαρχος.

Κοπέλλες καὶ Γυναῖκες, Στοιθεῖτε μὲ τὴ σωφροσύνη. Εἶναι κόσμημα ἢ σαφροσύνη. Κόσμημα πολὺτιμο. Κόσμημα ὀργάνιο. Μαζὶ μὲ τὴν αἰδῶ καὶ τὴν κόσμιο καταισολή, φορέστε κι' αὐτό. Καὶ κοντὰ σὰ ιερὰ αὐτὰ καὶ ἓνα τέταρτο γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ κάνουμε λόγο σὶ ἐπόμενον φύλλο.

Β. Αχ. Ψ.

Γι' αὐτό νόμος τοῦ Δημιουργοῦ μας ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη κοινωνικὴ ἐπιβάλλει ξεχωριστὴ ἐμφάνιση. Οἱ γυναῖκες νὰ ντύνῳνται γυναικεῖα καὶ μὲ σεμνότητα. Ἐπίσης ὁ ἀπόστολος Παῦλος παραγγέλλει οἱ γυναῖκες νὰ ἔχουν μακριὰ μαλλιά πού εἶναι φυσικὸς στολισμὸς γι' αὐτὸ κι' οἱ γυναῖκες δὲν παθαίνουν φαλάκρα. Οἱ ἄνδρες νὰ ντύνῳνται ἀνδροπρεπῶς. Ὅλοι μας δὲ ν' ἀγαποῦμε τὴν ἀξιοπρεπὴ συμπεριφορά.

Ἄς μὴ παροργίζουμε λοιπὸν τὸν Θεὸ κι' ἄς συνετιστοῦμε πρὶν εἶναι ἄργα.

Ὅταν πίπτουν οἱ ἠθικοὶ φραγμοὶ

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ παραγγέλλει εἰς τοὺς πιστοὺς νὰ φροντίζουν ἐπιμελῶς νὰ ἀποφεύγουν πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ πράξιν, αἱ ὁποῖαι προσβάλλουν τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν προσωπικότητά των. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰδωλολατρίας οἱ ἄνθρωποι εἶχον χάσει τὸν προσανατολισμὸν των. Ἔστρεψαν τὴν προσοχὴν των πρὸς τὰς φαύλους καὶ ἀνοήτους ἐπιθυμίας των. Οἱ ἠθικοὶ φραγμοὶ εἶχον κρημνισθῇ. Ἡ δικαιοσύνη κατεπατήθη καὶ αἱ πράξεις των ἦσαν ἀνόητοι. Εἶχον ἀλλάξει τὴν φύσιν εἰς τὴν παραφύσιν καὶ εἶχον ὁμοιωθῇ πρὸς τὰ ἀνόητα κτήνη. Οἱ ἄνδρες ἔγιναν γυναῖκες καὶ οἱ γυναῖκες ἔγιναν ἄνδρες. Κάτι παρόμοιον συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Ἡ ἀνοησία καὶ ἡ φαυλότης κυριαρχοῦν εἰς τὴν σκέψιν καὶ τὴν καρδίαν συνανθρώπων μας. Αὐτὸ ἀποδεικνύουν πληροφορίαι δημοσιευθεῖσαι εἰς ἐφημερίδας, ὅτι εἰς ἰταλικὴν πόλιν ἐγένοντο γάμοι μεταξύ ἀνδρῶν. Εἰς ἓνα τοιοῦτον γάμον συνελήφθησαν ἐβδομήκοντα ἄτομα μὲ διαστροφάς. Ὑπάρχει μεγαλύτερα διαστροφή ἀπὸ τὸν γάμον τῶν ἀνοήτων αὐτῶν ἀνδρῶν;

Ἡ ἐπαγρύπνησις τῶν Χριστιανῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας πρέπει νὰ εἶναι ἔντονος. Ἡ τάσις πολλῶν καὶ μάλιστα νέων ἀνθρώπων νὰ δέχωνται κάθε τι ἀνόητον προσερχόμενον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐνδέχεται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καταρράκωσιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος. Ἡ νοθεσία καὶ ἡ διαρκὴς διδασκαλία θὰ βοηθήσουν εἰς τὴν προφύλαξιν τῶν συνανθρώπων μας νὰ ἀποφύγουν παρομοίας ἀνοήτους ἐνεργείας. Ὁ ἀγὼν πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς ἠθικῆς προσωπικότητος πρέπει νὰ εἶναι διαρκὴς καὶ ἔντονος, διότι διὰ πύπτου οἱ ἠθικοὶ φραγμοὶ τότε μολύνονται καὶ ἡ

ἀνθρωπίνη προσωπικότης.

Οἱ προβατόσχημοι λύκοι

Ἀπὸ καταγγελίας μελῶν τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ μας περὶ τῆς βλῆς δραστηριότητος τῶν χιλιαστῶν καὶ τῶν ὑποῦλων μεθόδων διαδόσεως τῶν αἰρετικῶν διδασκαλιῶν των καταφαίνεται σαφῶς τὸ ἀντιχριστιανικὸν ἔργον τοῦ χιλιασμοῦ. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις οἱ χιλιασταί, ὁσάκις ἀπεκαλύφθησαν οἱ σκοτεινοὶ καὶ ἀντιχριστιανικοὶ σκοποὶ των ὑπὸ τῶν πιστῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, μὴ δυνάμενοι ἄλλως πως νὰ ἀντιδράσουν μετῆλθον δία:α μέσα εἴτε θορυβοῦντες κατὰ τὰς συζητήσεις εἴτε ἐξυβρίζοντες τοὺς ἐργάτας τοῦ Ἐθαγγελίου εἴτε χειροδικοῦντες. Καὶ ἐνῶ ἐμφανίζονται ὡς πρᾶοι, γλυκομίλητοι καὶ καταδωκόμενοι εἰς δεδομένην στιγμὴν παρουσιάζουν τὸ ὅλον μίσος κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Πρόσφατον περιστατικόν, κατὰ τὸ ὅποιον οἱ χιλιασταὶ ἐδειξαν τὴν ἀντιχριστιανικὴν των πνευματικὴν ποιότητα, ἀναφέρεται τὸ συμβάν εἰς Λουτρά Ἐλευθερῶν Καβάλας πρὸ ἡμερῶν. Ἐκεῖ μέλη ἀντιχιλιαστικῆς ἐμάδος ἐξέδραμαν πρὸς διαφώτισιν τῶν κατοίκων περὶ τοῦ χιλιαστικοῦ κινδύνου. Δι' ἐπιχειρημάτων θάσει τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ὅλα τὰ χιλιαστικὰ τεχνάσματα ἐσαρώθησαν. Πρὸ τῆς ἀποκαλύψεως αὐτῆς καὶ μὴ ἔχοντες ἄλλον τρόπον ἀντιδράσεως οἱ χιλιασταὶ τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἀπέβαλον τὴν λεοντὴ καὶ ἤρχισαν νὰ υβρίζουν καὶ νὰ εἰρωνεύονται τοὺς Χριστιανοὺς.

Οἱ πιστοὶ καὶ πρὸ τῆς θρασυτητος αὐτῆς ἐφρόντισαν νὰ διδάξουν τοὺς χιλιαστὰς ὅτι ὁ Χριστὸς καλεῖ καὶ τοὺς χιλιαστὰς νὰ τὸν πλησιάσουν, νὰ γευθοῦν τὴν χριστιανικὴν χάριν, νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ σωθοῦν. Εὖρον τὴν εὐκαιρίαν τὰ μέλη τῆς ἀντιχιλιαστικῆς ἐμάδος νὰ τονίσουν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς χιλιαστικῆς προπαγάνδας, τὴν ἀναγκαιότητα τῆς μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς πρὸς ἀναίρεσιν ὅλων τῶν χιλιαστικῶν διδασκαλιῶν καὶ τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν πιστῶν ὥστε νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὴν σκληρότητα τοῦ χιλιαστικοῦ μίσους. Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι οἱ χιλιασταὶ μετέρχονται πᾶν μέσον προκειμένου νὰ ἐπιτύχουν αἱ ἀντιχριστιανικαὶ ἐπιδιώξεις των. Οἱ χιλιασταὶ εἶναι οἱ προβατόσχημοι λύκοι.

Ἄρκετόν λιθανωτόν!

Ὡς ἄρκετόν λιθανωτόν χαρακτηρίζουν οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ τὰ ὅσα γράφει εἰς εὐχετήριόν του μήνυμα ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Δημήτριος πρὸς τὸν Πάπαν Παῦλον ΣΤ' ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως εἰς τὸν παπικὸν θρόνον.

«Γιμῶμεν τὴν ἐπέτειον ταύτην ἐν περισυλλογῇ προσευχῆς ὑπὲρ Ὑμῶν, Ἀγιώτατε καὶ πρεσβύτερε ἀδελφέ, ὑπὲρ τῆς Ἀγίας Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, ἧς ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς Ὑμῶν ἀνεδείχθητε θαρραλέος καὶ συνετὸς πρωταθλητής... καὶ ἀποδίδωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Ἀγιότητι τὴν ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς ἀδελφικὴν ἐν τιμῇ καὶ ἀναγνωρίσει ὀφειλὴν».

Οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ πιστεύοντες εἰς τὸ ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει καθ' ὁλοκληρίαν τὴν Ἀλήθειαν δὲν ἀρέσκονται εἰς κομπόδεis λόγους οὕτε πιστεύουν εἰς δουλοπρεπεῖς ἐμφανίσεις.

Εἶναι οἱ δείκται τῆς χριστιανικῆς ζωῆς

Εἰς τὸ περιοδικὸν «Χριστιανικὴ Σπίθα» κατεχωρίσθησαν εἰς τὰ τελευταῖα φύλλα ἀπαντήσεις τοῦ σεδασμιωτάτου Μητροπολίτου Φλωρίνης πρὸς τέως Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας πρὸς ἀναίρεσιν ἐπικινδύνων ἔναντι πνευματικῶν θεμάτων θέσεων. Εἰς μίαν ἀπάντησιν δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ τονισθῇ ἡ σπουδαιότης τῶν ἱερῶν κανόνων διὰ τὴν πίστιν τῶν Χριστιανῶν εἰς τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ ὅτι ἐξεδηλώθη περιφρόνησις πρὸς τοὺς ἱερῶς κανόνας ἐκ μέρους φορέων πολιτικῆς ἐξουσίας ὀφείλεται καὶ ἡ διαφωνία τοῦ σεδασμι. Φλωρίνης πρὸς τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ὑπεράσπισις τῶν ἱερῶν κανόνων δὲν εἶναι ὑπόθεσις ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ἐπισκόπων. Εἶναι ὑπόθεσις παντὸς Χρι-

στιανοῦ. Ἡ προσήλωσις εἰς ὅσα οἱ θεοφόροι Πατέρες ἐδίδασκαν καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ διδάσκει θὰ ὁδηγήσῃ εἰς νικηφόρους ἀγῶνας καὶ εἰς κληρονομίαν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ σεδασ. Φλωρίνης τονίζει εἰς τὴν ἀπάντησίν του (Χρ. Σπίθα τεύχος 358/73).

«Οἱ ἱεροὶ Κανόνες εἶνε φωτεινοὶ δείκται τῆς πρὸς τὰ ἄνω πορείας. Εἶναι χαλινὰ τῶν κτηνωδῶν ἐρέξεων τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι πηδάλιον ἐν μαινομένῃ θαλάσῃ. Εἶναι, διὰ τὰ φέρωμεν Ἀγιογραφικὴν εἰκόνα, ὁ φραγμός, τὸν ὁποῖον ἔθεσε πέραξ τοῦ θεοφυτεύτου Ἀμπελώνος ὁ Κύριος, ἵνα μὴ ἄγρια ζῦα, ἀλώπεκες καὶ μονοὶ, εἰσελαύνουν καὶ κατατρώγουν τοὺς καρπούς καὶ ἐκτινάσσουν τὰς ρίζας. Οἱ ἱεροὶ Κανόνες ἢ νόμοι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι, διὰ τὰ ἐνθυμηθῶμεν καὶ τὴν προγονικὴν ἡμῶν σοφίαν, ὡς τὰ ἰσχυρὰ τείχη τῶν πόλεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ γενναῖοι ἀγωνιστὰι ἱστάμενοι ἀποκρούουν τὰς ἐπιθέσεις τῶν βαρβάρων. Ἄνευ τειχῶν αἱ ἀρχαῖαι πόλεις ἦσαν εὐάλωτοι. Ἀλλὰ καὶ ἄνευ νόμων σταθερῶν καὶ ἀκλονήτων αἱ κοινωνίαι καταπίπτουν καὶ διαλύονται. Καὶ ποῖοι ἄλλοι νόμοι, ἐρωτῶμεν, εἶναι φωτεινότεροι, εὐεργετικώτεροι, τελειότεροι ἀπὸ τοὺς ἱερῶς Κανόνας τῶν ἁγίων Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων; Καὶ ὅμως τοὺς θεσπεσίους τούτους νόμους δι' ἀγρίων λακτισμάτων ἐξέθαλεν ἐκ τοῦ Συνταγματικοῦ χώρου....

Ἴδου ἡ ριζικὴ ἀντίθεσις καὶ διαφωνία μου πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν. Οὐ περὶ λεπτομερειῶν ὁ ἀγὼν. Ἀλλὰ περὶ ἱερῶν Κανόνων. Καὶ δηλοῦμεν, ὅτι ὑπὲρ τῆς ἐπανενθρονίσεως τῶν ἱερῶν Κανόνων εἰς τοὺς θρόνους, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξεθρονίσθησαν, θ' ἀγωνισθῶμεν μέχρι τέλους. Εἰς τὰ ὅσα ἡμῶν ἤχον τὰ λόγια τοῦ ἀρχαίου φιλοσόφου Ἡρακλείτου «Μάχεσθαι δεῖ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου δίκωσπερ τελέχεο».

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἑκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Τηλ. 70-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξσεως: Σάββας Ν. Σαρδάνουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἑφημερίδα συνδρομῆς: Ἑσπερικὸς δρχ. 20 — Ἑξωτερικὸς δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιοσύνη καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ὀκτώβριος 1973

Ἀριθ. φύλλον 334

ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὅταν κατανοηθῇ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ «ὁ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν», τότε δὲν ὑπάρχουν προβλήματα διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἐνεργοποίησις εἶναι ἐντονός καὶ τὸ άτομον ὁδηγεῖται εἰς ἀσφαλὴ πορείαν, ἐὰν συνδεθῇ μετὰ τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Εἶναι ἀπεριγραπτός ἡ χαρὰ τοῦ πιστοῦ ὅταν ὁ Χριστὸς κατοικήσῃ εἰς τὴν καρδίαν. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἑνοικὸς τῆς καρδίας καὶ ἐλλειπνοῦς ἀπαδοῦ του. Βασικὸν στοιχείον διὰ τὴν κατοικίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν καρδίαν εἶναι ἡ πίστις, ἡ ὁποία ἀνοίγει τὴν πόρταν καὶ ὑποδέχεται τὸν Χριστόν.

Ὁ κατοικῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Χριστὸς εἶναι ἡ ἐλπίς τῆς δόξης τοῦ πιστοῦ. Ἡ εὐλογία αὐτὴ εἶναι ὑπόθεσις πάσης ἀγωνιζομένης καρδίας, ἡ ὁποία θέλει ὄχι μόνον νὰ κατοικήσῃ ὁ Χριστός, ἀλλὰ καὶ νὰ δευτηρήσῃ μετ' αὐτοῦ.

Ὅπως τὰ ἀπαραίτητα μέσα διὰ τὸν στολισμὸν μιᾶς καλῆς αἰδοῦσης ὑποδοχῆς εἶναι τὰ ἐπιπλά, τὰ σκεύη, τὰ ἔργα τέχνης, τὰ ἐμπυρόα, τὰ ὁποῖα φανερώουν καὶ τὸ ὕψος τῆς οικονομικῆς εὐρωστίας τοῦ οἰκοδεσπότου, ἔτσι ἕνας πλούσιος πνευματικὸς στολισμὸς θὰ εἶναι ἡ ἀπόδειξις ὅτι ὁ Χριστὸς ἔχει κατασκευάσει εἰς τὴν καρδίαν, διότι ὁ Χριστιανὸς θὰ ἀκτινοβολῇ μετὰ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσίν του.

Ὁ ἔχων μέσα του τὸν Χριστὸν ἀντιμετωπίζει μετ' ὑπομονῆς καὶ ἐλπίδος τὰ κύματα τῶν δοκιμασιῶν καὶ τὴν τραχύτητα τῶν δυσκολιῶν. Ὁ πιστεύων ἐλπίζει ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ εἶναι ὁ ἀσφαλὴς λιμὴν μετὰ τὴν θυελλώδη καταιγίδα τῶν θλίψεων καὶ ἀντιξοότητων.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦν ζωηρῶς νὰ

ζήσουν καὶ νὰ χαροῦν τὴν ζωὴν των. Θέλουν μιαν ζωὴν, ὅσον γίνεται περισσότερον γεμάτην. Ἀναζητοῦν πράγματα τὰ ὁποῖα νὰ ἔχουν σταθερωτέραν ἀξίαν. Παρὰ τὴν ἀναζητήσιν αὐτὴν πολλὰς μένουν ἀδρανεῖς πρὸς ὅ,τι ἔχει ἀξίαν καὶ περιεχόμενον. Εὐρίσκονται εἰς στασιμότητα ἀπωθόντες εἰρωνικῶς αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ προβάλλει εἰς ὅλους. Ἀγωνίζονται ἀναζητοῦντες εἰς πελάγη ἀβεβαιότητος καὶ ἀντιδρῶν εἰς ὅ,τι εἶναι ἀληθές, βέβαιον καὶ δυναμικόν.

Ὁ Χριστὸς ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τῶν παθῶν του ἀπεκάλυψε εἰς τὸν ἄνθρωπον ποῖα εἶναι ἡ ἐλπίς τῆς δόξης του. Ἀπεκάλυψε τὸν ζῶντα Θεὸν ὡς Πατέρα καὶ Σωτῆρα καὶ ὑπέδειξεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἀληθινὴν ζωὴν.

Οἱ μακρὰν τοῦ Θεοῦ κατέχονται ἀπὸ ἡγοπάθειαν. Θεωροῦν τὴν ζωὴν ὡς ὀλεθρον καὶ θάνατον, ὡς καταστροφὴν. Ὅσοι εἶδον τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐπεισθῆσαν ὅτι ἀξίζει νὰ ζῇ ὁ ἄνθρωπος τὴν ζωὴν καὶ ἀνεκάλυψαν ὅτι ἡ ζωὴ ἐκτείνεται ἐπέκεινα τοῦ θανάτου. Ἐβεβαιώθησαν περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ χρόνου καὶ τῆς αἰωνιότητος. Μὲ τὰς προϋποθέσεις αὐτὰς ἐφρόντισαν νὰ ἀνιψώσουν τὴν ζωὴν πέραν ἀπὸ τὰ ἐπιπεδα τῶν ἀπογοητεύσεων καὶ τῶν ματαιότητων. Στόχει των ἐτέθησαν ἡ δραστηριοποιήσις ἀπασῶν τῶν δυνατοτήτων διὰ τὴν ἐκλήρωσιν τῶν ἐπιγείων σκοπῶν τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ δραστηριοποιηθῇ διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ζῇ τὴν ἐνδοξον ζωὴν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐπλαγχνίας φροντίζων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ πλησίον του. Ἡ ζωὴ τῆς πίστεως, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς

ἐντιμότητος φέρει τὰ χαρακτηριστικά τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Τὰ συμβάντα τῆς καθημερινῆς ζωῆς ἐνέχουν τὸ μήνυμα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, δι' ὅσους ἔχουν ὀφθαλμούς διὰ νὰ βλέπουν. Ὁ Χριστὸς ἐκήρυξεν ὅτι ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ὁδηγοῦν εἰς τὴν βασιλείαν του. Καὶ τὰ πετεινὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ ψάρια μίαν ἀλήθειαν ἀποκαλύπτουν, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Τὰ ὄρη, αἱ θάλασσαι καὶ τὰ φυτὰ τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν φανερῶνουν, τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴν τὴν βασιλείαν ὁ ἄνθρωπος ὀρεῖται νὰ ἐπιδιώξῃ διὰ νὰ κληρονομήσῃ. Εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία διαίζεται καὶ οἱ διασταὶ ἀρπάζουν αὐτήν. Ἡ ἐγρήγορσις εἶναι στοιχεῖον δυναμικὸν διὰ πάντα Χριστιανόν, διότι καὶ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἶναι θετικὴ καὶ δυναμικὴ πηγὴ παροχῆς θεῶν δωρεῶν. Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία δὲν περιορίζεται ἀπλῶς εἰς ἀπαγορευτικὰς προτροπὰς. Ἐπιμένει καὶ εἰς θετικὰς ἐνεργείας τοῦ πιστοῦ. Ζητεῖ τὴν δραστηριοποίησιν τοῦ πιστοῦ διὰ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰ θεῖα παραγγέλματα. Δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἡ παραδοχὴ ἀληθειῶν τινων παραδοσιακῆς μορφῆς, ἀλλ' ἀπαιτεῖται προσήλωσις εἰς τὸ σύνολον τῆς ἀληθείας. Εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη ἐμβαθύνσεως εἰς τὸ νόημα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ὥστε ὁ χριστιανὸς νὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν ιδιότητα καθ' ὅσον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ χριστιανικὴ ἰδιότης πρέπει νὰ μὴ ἀποσπᾶται ἀπὸ τὸ ὅλον συνόλον τοῦ ἀτόμου.

Ἡ ἐπιμονὴ εἰς τὴν δραστηριοποίησιν τοῦ συγχρόνου Χριστιανοῦ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν πρωτοβουλίας ἐφαρμογῆς τῶν χριστιανικῶν δογμάτων. Γίνονται πολλὰ συζητήσεις διὰ τὴν δημιουργίαν προϋποθέσεων ἐνότητος τοῦ συγχρόνου κόσμου ἐπὶ ποικίλων βάσεων. Παραμελεῖται ὅμως ἡ βασικὴ προϋπόθεσις· δηλαδή ἡ δογματικὴ ἐνότης, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἀπὸ τὴν θεῖαν διδασκαλίαν. Πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ἐπιβάλλεται νὰ στραφῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συγχρόνων Χριστιανῶν. Ἐκεῖ ὑπάρχουν τὰ κοινὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποτελέσουν τοὺς συνδετικούς κρίκους διὰ μίαν ἐν Χριστῷ κοινὴν ζωὴν ἐπὶ παγκοσμίῳ κλίμακος. Ὅσον καὶ ἂν τὸ σημεῖον αὐτὸ φαίνεται νὰ εἶναι ἕνας πόθος, ἐν τούτοις πρέπει νὰ συνειδητοποιηθῇ τὸ δυνατόν συντομώτερον. Πρὸ τῆς πρὸς τὰ ἔξω στραφῆς ἀναγκαῖοι ἡ δραστηριοποιήσεις νὰ ἐνταθῇ εἰς τὸ ἐσωτερι-

κόν. Ὁργάνωσις τῶν πνευματικῶν δυνάμεων, ἐμβαθύνσις εἰς τὰ θεῖα διδάγματα, βίωσις τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, αὐτοσυγκέντρωσις τῶν πιστῶν, διάδοσις τῶν εὐαγγελικῶν παραγγελμάτων καὶ κυρίως διαρκὴς καὶ ἐντονος ἐπικοινωνία μετὰ τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ εἶναι αἱ δυναμικαὶ δραστηριότητες τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ Μία Ποίμνη μετὰ τὸν Ἐνα Ποιμένα, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Δ. Β. Χ.

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Εἰς τὴν Ἀδελφότητά μας λειτουργεῖ ἀντιαιρετικὸν γραφεῖον.

Τὸ γραφεῖον τοῦτο διὰ εἰδικῶς κατηρτισμένων στελεχῶν διοργανώνει ἀντιαιρετικὰς δημοσίας ὁμιλίας καὶ συζητήσεις κατ' ἰδίαν διὰ θέματα πίστεως καὶ ἀντιαιρετικά.

Διὰ πᾶσαν ἀπορίαν σας ἡ συνεργασία ἀπευθύνεσθε εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἀπολυτρώσεως» - Πέλοπος 7 - Τηλ. 270.630 ἢ εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀπολυτρώσεως» Πλάτωνος 2 - Τηλ. 274.518 - Θεσσαλονίκη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ»

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ἡ ἔρευνα τῆς Γραφῆς, Σ. Ν. Σάκκου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Δεχ. 40
Κατάλληλον διὰ κάθε μελετητὴν τῆς Γραφῆς.

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΑ

Οἱ ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωῦ Δεχ. 15
Ἀντιαιρετικὸν Ἐγκόλπιον » 3
Κατάλληλα διὰ κάθε ἀγωνιστὴν Χριστιανόν, ἰδίως διὰ ἱερεῖς, θεολόγους, διδασκάλους.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ἡ Ρόζα ἀπὸ τὸ Τάννεμπουργκ Δεχ. 10
Τὸ θῆμα » 10
Ὁ κύκλος τῆς σωτηρίας » 5
Φάρσι στὸ σκοτάδι » 5
Ἔγινε ἄνθρωπος » 5

ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΑ

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἐφημερίου » 5

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

44. Ἡ κληρονομία τῶν πρωτοτοκίων (26,34 - 27,40)

Ὅταν ὁ Ἡσαῦ ἔγινε 40 χρονῶν πῆρε δύο γυναῖκες, τὴν Ἰουδίθ καὶ τὴ Βασεμάθ· καὶ οἱ δύο ἦταν Χετταῖες. Καὶ μάλ्लωναν συνεχῶς μετὸν Ἰσαάκ καὶ τὴ Ρεβέκκα. Τότε ὁ Ἰσαάκ ἦταν πιά γέρος πάνω ἀπὸ 100 χρονῶν· καὶ δὲν ἔδλεπε. Κάλεσε τὸν Ἡσαῦ, σὰ μεγαλύτερο γιό του, καὶ τοῦ εἶπε· «Γιέ μου, ἐγὼ γέρασα, καὶ δὲν ξέρω ποιά μέρα θὰ πεθάνω. Πάρε λοιπὸν τὸ τόξο σου καὶ πῆγαινε νὰ μοῦ φέρῃς κυνήγι· κάνε μου ἀπ' αὐτὸ ὥραια φαγητά, τέτοια ποὺ μ' ἀρέσουν, καὶ φέρε μου νὰ φάω, νὰ εὐφρανθῶ, καὶ νὰ σ' εὐλογῶ ἀπ' τὴν καρδιά μου, πρὶν πεθάνω». Αὐτὸ σήμαινε νὰ τοῦ παραδῶσῃ τὰ πρωτοτόκια, τὴν κληρονομία. Αὐτὰ τὰ ἄκουσε καὶ ἡ Ρεβέκκα. Ὅταν ὁ Ἡσαῦ ἔφυγε γιὰ τὸ κυνήγι, πηγαίνει ἡ Ρεβέκκα καὶ λέει στὸν Ἰακώβ, τὸ μικρότερο γιό της· «Ἰακώβ, ἄκουσα τὸν πατέρα σου νὰ λέῃ στὸν ἀδερφό σου αὐτὰ καὶ αὐτά. Τώρα λοιπὸν ἄκουσέ με τί θὰ κάνῃς. Πῆγαινε πάρε δυὸ κατσίκια τρυφερὰ καὶ διαλεχτά, καὶ ἐγὼ θὰ κάνω ἀπ' αὐτὰ φαγητά, τέτοια ποὺ ἀρέσουν στὸν πατέρα σου. Καὶ θὰ τὰ προσφέρῃς στὸν πατέρα, γιὰ νὰ εὐφρανθῇ καὶ νὰ εὐλογῇς ἐσένα πρὶν πεθάνῃ. Λέει ὁ Ἰακώβ· «Μητέρα, ὁ Ἡσαῦ εἶνε δασύτριχος, καὶ ἐγὼ ὀλιγοτριχος· μήπως μὲ ψηλαφήσῃ ὁ πατέρας καὶ μὲ καταλάβῃ, καὶ τὸ πάρῃ γιὰ προσβολή, καὶ ἀντὶ γιὰ εὐλογία μοῦ δώσῃ καμμιὰ κατάρρα». Τοῦ λέει ἡ Ρεβέκκα· «Ἡ κατάρρα νὰ πέσῃ σὲ μένα, παιδί μου· σὺ μόνο ὑπάκουσε σὲ μένα, καὶ πῆγαινε νὰ μοῦ φέρῃς αὐτὰ ποὺ σοῦ ζητῶ». Πηγαίνει ὁ Ἰακώβ, φέρνει· στὴ μητέρα του τὰ κατσίκια ποὺ τοῦ ζήτησε, καὶ αὐτὴ κάνει τὰ φαγητά ποὺ ἠθελε ὁ Ἰσαάκ. Παίρνει ἔπειτα τὴν καλὴ στολὴ τοῦ μεγάλου γιου της καὶ τὴ φορεῖ στὸν Ἰακώβ. Καὶ μετὰ τὰ δέρματα τῶν κατσικιῶν τυλίγει τὰ μπράτσα, τὸν τράχηλο καὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰακώβ. Τοῦ δίνει τὰ φαγητά στὰ χέρια καὶ τὸν στέλνει νὰ τὰ προσφέρῃ στὸν Ἰσαάκ. Πηγαίνει ὁ Ἰακώβ στὸν Ἰσαάκ καὶ τοῦ λέει· «Πατέρα». Ἀποκρίνεται ὁ Ἰσαάκ· «Ἐδῶ εἶμαι· ποῖός εἶσαι σύ, παιδί μου;». Λέει ὁ Ἰακώβ· «Εἶμαι ὁ Ἡσαῦ

ὁ πρωτότοκός σου· ἔκανα ὅπως μοῦ εἶπες· σήκω νὰ φᾶς ἀπὸ τὸ κυνήγι μου, καὶ νὰ μ' εὐλογῇς ἀπ' τὴν καρδιά σου». Λέει ξανά ὁ Ἰσαάκ· «Μὰ τί κυνήγι εἶνε αὐτό, γιέ μου, ποῦ τὸ βρήκες τόσο γρήγορα;». Ἀποκρίνεται ὁ Ἰακώβ· «Αὐτὸ ποὺ μοῦ παρέδωσε στὰ χέρια Κύριος ὁ Θεός σου, πατέρα». «Ἐλα κοντά μου, παιδί μου», τοῦ λέει ὁ Ἰσαάκ, «νὰ σὲ ψηλαφήσω, γιὰ νὰ δῶ ἂν εἶσαι σὺ ὁ Ἡσαῦ ἢ ὄχι». Πλησιάζει ὁ Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν ψηλαφάει στὸ στήθος καὶ στὰ μπράτσα, γιὰ νὰ δῇ ἂν εἶνε τριχωτός· καὶ λέει γεμάτος ἀπορία· «Ἡ μὲν φωνὴ εἶνε φωνὴ τοῦ Ἰακώβ, τὰ χέρια ὁμοῦς εἶνε χέρια τοῦ Ἡσαῦ». Καὶ δὲν τὸν κατάλαβε· νόμισε πὺς ψηλάφησε τὰ δασύτριχα χέρια τοῦ Ἡσαῦ. Καὶ εὐλογώντας τὸν τοῦ λέει· «Σὺ εἶσαι ὁ γιός μου ὁ Ἡσαῦ;». «Εγὼ», λέει ὁ Ἰακώβ. «Δός μου λοιπὸν νὰ φάω ἀπ' τὸ κυνήγι σου, τέκνο μου, καὶ νὰ σ' εὐλογῇς ἡ ψυχὴ μου». Κι ὁ Ἰακώβ τοῦ προσφέρει· καὶ ἔφαγε. Ἐπειτα τοῦ προσφέρει καὶ κρασί· καὶ ἤπιε. Ὅταν τελείωσε ὁ Ἰσαάκ, λέει· «Ἐλα κοντά μου, παιδί μου, καὶ φίλησέ με». Ὁ Ἰακώβ τὸν φίλησε. Κι ὁ Ἰσαάκ μύρισε τὴν ὀσμὴ τῶν ρούχων τοῦ παιδιοῦ του, ποὺ ἦταν ρούχα τοῦ Ἡσαῦ, (καὶ φαίνεται ὅτι ὁ τυφλὸς Ἰσαάκ καὶ ἀπ' αὐτὸ ξεχώριζε τὰ παιδιὰ του, καὶ ἀπ' αὐτὸ πείστηκε ὀλότελα), καὶ τὸν εὐλόγησε καὶ εἶπε. «Νὰ ἡ μοσχοβολία τοῦ γιου μου, σὰν τὴ μοσχοβολία τῆς ὑπαίθρου ποῦνε γεμάτη λουλούδια· αὐτὸν εὐλογεῖ ὁ Κύριος. Ὁ Θεός νὰ σοῦ δώσῃ δλα τὰ ἀγαθὰ ποὺ θγάζει ἡ βροχὴ τοῦ οὐρανοῦ μετὰ τὴ γονιμότητα τῆς γῆς, καὶ ἀφθονο σιτάρι καὶ κρασί. Σὲ σένα νὰ γίνουν δοῦλοι ἔθνη πολλὰ, νὰ σὲ προσκυνήσουν ἄρχοντες. Νᾶσαι κύριος τοῦ ἀδερφοῦ σου, καὶ νὰ σὲ προσκυνήσουν τὰ παυδιὰ τοῦ πατέρα σου. Καταραμένος αὐτὸς ποὺ σὲ καταρᾶται· εὐλογημένος αὐτὸς ποὺ σ' εὐλογεῖ».

Ὅταν τελείωσε ὁ Ἰσαάκ τὴν εὐλογία του καὶ θγῆκε ὁ Ἰακώβ, γύρισε ὁ Ἡσαῦ ἀπὸ τὸ κυνήγι. Κι ἀφοῦ ἐτοίμασε τὰ φαγητά, πῆγε νὰ τὰ προσφέρῃ στὸν πατέρα του. Καὶ εἶπε· «Σήκω, πατέρα, νὰ φᾶς ἀπ' τὸ κυνήγι τοῦ

γιοῦ σου, καὶ νὰ μ' εὐλογῇς ἡ ψυχὴ σου». Τοῦ λέει ὁ Ἰσαάκ· «Ποῖός εἶσαι σύ;». Ἀποκρίνεται ὁ Ἡσαῦ· «Εγὼ εἶμαι ὁ γιός σου ὁ πρωτότοκος, ὁ Ἡσαῦ». Γεμάτος κατάπληξις ὁ Ἰσαάκ, τοῦ λέει· «Τότε ποῖός ἦταν ἐκεῖνος ποῦ μ' ἔφερε κυνήγι, καὶ ἔφαγα προτοῦ νάρθηος, καὶ τὸν εὐλόγησα; Ἐκεῖνος θὰ εἶνε ὁ εὐλογημένος». Ὅταν τ' ἀκουσε αὐτὰ ὁ Ἡσαῦ, ἔβγαλε μιὰ ἀγρία καὶ ὀργισμένη φωνὴ καὶ εἶπε· «Τότε λοιπὸν εὐλόγησε καὶ μένα, πατέρα!». Τοῦ λέει ὁ Ἰσαάκ· «Μὰ ἦρθε ὁ ἀδελφός σου μὲ δόλο καὶ πῆρε τὴν εὐλογία σου». Φωνάζει ἀγανακτισμένος ὁ Ἡσαῦ· «Καλὰ τὸν εἶπαν Ἰακώβ γιατί εἶνε δευτέρου φορὰ αὐτὴ ποῦ μοῦ ἔβαλε τρικλοποδιὰ. Μοῦ πῆρε τὰ πρωτοτόκιά μου, μοῦ πῆρε τώρα καὶ τὴν εὐλογία μου». Καὶ στὸν πατέρα του λέει· «Δὲν ἀφῆσες, πατέρα, καὶ λίγη εὐλογία γιὰ μένα;». Τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Ἰσαάκ· «Ἀφοῦ τὸν ἔκανα κύριό σου, καὶ σένα κι ὅλα τ' ἀδέρφια σου σὰς ἔκανα δούλους του, ἀφοῦ τὸν γέμισα μὲ σιτάρι καὶ κρασί, ἐσένα τί νὰ σοῦ κάνω; τί νὰ σοῦ δώσω;». Ξαναλέει ὁ Ἡσαῦ· «Πατέρα, μήπως ἔχεις μόνο μία εὐλογία; Εὐλόγησέ με καὶ μένα, πατέρα». Τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ Ἰσαάκ ἔδειξε μεγάλη θλίψη καὶ ἀγωνία, γιὰ τὴ δύσκολη θέσι τοῦ γιοῦ του καὶ τὴ δικὴ του δύσκολη θέσι. Κι ὁ Ἡσαῦ ποῦ τὸ εἶδε καὶ τὸ κατάλαβε, ἄρχισε νὰ κλαίει μὲ φωνὲς καὶ νὰ θρηνῇ. Κι ὁ Ἰσαάκ ποῦ σκίζόταν τὰ σπλάχνα του νὰ βλέπῃ τὸ γιό του ἔτσι, ἀνοίξε τὸ στόμα του νὰ τὸν εὐλογῇ, καὶ εἶπε· «Νά! μακριὰ ἀπὸ γόνιμη γῆ θὰ κατοικήσης, καὶ μακριὰ ἀπὸ βροχὴ τοῦ οὐρανοῦ θὰ ζήσης ληστρικὴ ζωὴ μὲ τὸ μαχαίρι σου, καὶ θὰ καταντήσης ὑπόδουλος στὸν ἀδερφό σου. Ἀλλὰ θάρθῃ καιρὸς ποῦ θὰ μπορέσης νὰ βγάλῃς τὸν τράχηλό σου ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ ἀδερφοῦ σου».

* * *

Νομίζω ὅτι κάθε ἓνας ποῦ διαβάσει αὐτὴ τὴν ἱστορίαν, καταλαμβάνεται ἀπὸ φρίκη. Αὐτὸ ἐκφράζει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖός λέει γι' αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο· «Μὴ τις... βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ θρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. Ἰστε γάρ ὅτι καὶ μετέπειτα, θέλων κληρονομήσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὔρε, καίπερ μετὰ ἰσχυρῶν ἐκζητήσας

αὐτήν» (Ἐβ 12,16 - 17). Πολὺ σκληρὰ τιμωρήθηκε ὁ Ἡσαῦ, γιατί τὸ ἀμάρτημά του ἦταν βεβήλωσι καὶ βλασφημία. Καὶ βεβήλωσι εἶνε τὸ ὅτι πῆρε τὰ πρωτοτόκια γιὰ πτηνὸν πρᾶγμα, καὶ κοίταξε μόνο τὸ ὀλίγό τους μέρος. Καμμιά προσήλωσι στὴς ἐπαγγελίες, καμμιά πίστι στὴς προσδοκίες τοῦ μακρινοῦ μέλλοντος ποῦ τοὺς ἀνοίγει ὁ Θεός. Καὶ εἶνε ἀλήθεια ὅτι τὸ ἐρωμεριώτερο καὶ αἰσχροτέρο ἀμάρτημα, πὺρ αἰσχρὸ κι ἀπὸ τὰ φονικά κι ἀπὸ τὰ σαρκικά κι ἀπὸ τὰ παρὰ φύσιν, κι ἀπὸ τὴν ἀπάτη, κι ἀπὸ τὴν ὑποκρισίαν, εἶνε ἡ ἀπιστία. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀνίατη βλασφημία, ἡ κατάστασι ὅπου κανεὶς δὲν βρίσκει «τόπον μετανοίας», ὅπως ὁ Ἡσαῦ. Αὐτὴ εἶνε ἡ προδοσία τῶν ὁσίων, ἐνῶ τὰ ἄλλα ὅλα εἶνε οἰκτρὰς συνέπειες.

Στὸ κεφάλαιο ἐκεῖνο ποῦ ἔλεγε πῶς ὁ Ἡσαῦ πούλησε τὰ πρωτοτόκιά του στὸν Ἰακώβ, φαινόνταν πολὺ σκληρὸ νὰ χάσῃ τὰ πρωτοτόκια γιὰ μιὰ μικρολεπτομέρεια, καὶ πολὺ ἀδικοῦ ἐκ μέρους τοῦ Ἰακώβ νὰ ἐκμεταλλευσθῇ μιὰ στιγμὴ ἀδυναμίας τοῦ ἀδερφοῦ του καὶ νὰ τοῦ πουλήσῃ ἓνα πιὰτο φακῆς μὲ τὴν πύρ φοβερὴ μαύρη ἀγορά. Ἐδῶ δὲ ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἰακώβ φαίνεται πέρα γιὰ πέρα ἀπατεωνία, καὶ ὁ Ἡσαῦ ἐμφανίζεται σὰ θῆμα ποῦ δὲν ἐφταιξε σὰ τίποτε. Ἐν τούτοις ὅλα τὰ ἀληθινὰ δίκαια εἶνε μὲ τὸν Ἰακώβ, ἐνῶ ὁ Ἡσαῦ ἔχει ὅλα τὰ ἀδίκαια. Δὲν πρόκειται γιὰ τίς δυὸ λεπτομέρειες τῆς ζωῆς του, γιατί αὐτὲς εἶνε μόνο δείγματα· πρόκειται γιὰ ὅλη τὴ ζωὴ του ποῦ ἦταν βέβηλη· ζωὴ ἀνθρώπου ποῦ δὲν πιστεύει, ποῦ καταφρονεῖ τὰ πνευματικά. Νὰ π.χ. ἄλλο πολὺ μεγαλύτερο δῆγμα αὐτῆς τῆς ἀπιστίας του εἶνε ὅτι πῆρε γυναῖκες Χετταῖες, καὶ ὅτι τίς ἀνεχόταν νὰ πικραίνουν συνεχῶς τοὺς γονεῖς του, ποῦ ἦταν ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ.

Ὅσο γιὰ τὸ γεγονός τῆς εὐλογίας εἶνε ἀπὸ τὰ θυμασιώτερα στὴ Γραφή. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Ἰσαάκ νὰ δώσῃ τὰ πρωτοτόκια στὸ φυσικὸ πρωτότοκο, καὶ ἡ πανούργα συνεργασία τῆς Ρεβέκκας στὴν ἀπάτη τοῦ πτερινιστοῦ Ἰακώβ, ξεκινοῦν ἀπὸ δυὸ διαφορετικοὺς κόσμους. Ὁ Ἰσαάκ, κάτοχος τῆς εὐλογίας καὶ τῶν ἐπαγγελιῶν ποῦ πρωτοδόθηκαν στὸν Ἀβραάμ, ἐννοεῖ νὰ παραδώσῃ αὐτὸ τὸ σκῆπτρο στὸ φυσικὸ πρωτότοκο, σύμφωνα μὲ τὴν ἀνθρώπινη δικαιοσύνη. Ὁ Θεός, ὁ ἀρχικὸς χορηγὸς τῆς παρακαταθήκης, τὴν ἔδωσε κιόλας

σ' αὐτὸν ποὺ λαχτάρησε νὰ τὴν ἀγοράσῃ, καὶ τὴν ἀφῆρεσε ἀπ' αὐτὸν ποὺ τὴν πούλησε ὅσο-
 ὅσο, γιατί' οὐτε τὴν ἐκτίμησε οὐτε τὴν πίστε-
 ψε. Ἡ Ρεβέκκα στὴ δολοπλοκία τῆς δὲν κι-
 νεῖται μόνο ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέρη ἀγάπῃ στοῦ μι-
 κρότερο γιό τῆς καὶ θοηθῆ τῆς. Κινεῖται πε-
 ρισσότερο ἀπὸ ἐντολὲς καὶ προρρήσεις τοῦ
 Θεοῦ. Διότι αὕτῃ ἔζησε τὰ λακτίσματα καὶ
 τὴν πάλῃ ἐκείνη τῶν ἐμδρόμων τῆς στὴ διάρ-
 κεια τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς· αὕτῃ ἔπειτα ἔ-
 μαθε ἀπὸ τὸν Κύριο ὅτι ὁ μεγαλύτερος θὰ
 γίνῃ ὑπόδουλος τοῦ μικρότερου, κι ὅτι ὁ Θε-
 ὸς ἐκλέγει τὸ μικρότερο. Αὕτῃ κατάλαβε τί
 σήμαινε στὴν ὥρα τοῦ τοκετοῦ τῆς τὸ δεύτερο
 ἀπὸ τὰ δίδυμα νὰ πιάνῃ τὴ φτέρνα τοῦ πρώ-
 του, κι αὕτῃ ἤξερε γιατί' τὸν ὀνόμασε ἀπὸ
 τότε Πτερνιστή, δηλαδὴ Ἰακώβ. Αὕτῃ ἀσφα-
 λῶς πίστευε στὸ πνευματικὸ στοιχείο τῶν
 πρωτοτοκίων, ἀπὸ ἀγωνίστηκε τόσο νὰ τὰ
 ἀποκτήσῃ ὁ γιὸς ποὺ ἀγαποῦσε, κι αὕτῃ θὰ
 ἤξερε πόσο εὐκόλα τὰ πούλησε ὁ Ἡσαῦ, καὶ
 πῶς τ' ἀγόρασε ὁ Ἰακώβ. Ὅταν μηχανορρα-
 φοῦσε γιὰ τὴν ἐξαπάτησι τοῦ Ἰσαάκ, εἶχε
 τὴ συνειδήσι καὶ τὴν πληροφορία, ὅτι θοηθᾷ
 τὸν Ἰακώβ νὰ κλέψῃ κάτι ποὺ τοῦ ἀνῆκε ἀπὸ
 καιρὸ σύμφωνα μὲ τὴ θεία δικαιοσύνη, ἀλλὰ
 ποὺ τοῦ τὸ εἶχε ἀρπάξει ὁ Ἡσαῦ σύμφω-
 να μὲ τὴν ἀνθρώπινη δικαιοσύνη. Ἡ δὲ τύ-
 φλωσι τοῦ Ἰσαάκ ἦταν στὸ σχέδιο τῆς θείας
 προνοίας, γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ Ἰακώβ νὰ πάρῃ
 αὐτὸ ποὺ τοῦ ἀνῆκε.

Τὸ φέμμα ποὺ μεταχειρίστηκε ὁ Ἰακώβ
 στὸν πατέρα του καὶ μὲ λόγια καὶ μὲ ἔργα,
 εἶνε κάτι τὸ ἀνεξήγητο μὲ τὴν ἀνθρώπινη
 λογικὴ καὶ ἀπαράδεκτο γιὰ τὴν ἀνθρώπινη
 ἠθικὴ. Τὴ δικαιοσύνη αὐτῆς τῆς ἐνεργείας,
 δταν τὴν ἀτενίζῃ ἕνας πνευματικὸς ἄνθρωπος,
 εἰκίζον ποὺ νιώθει ζωνρὰ εἶνε ὅτι εἶνε θαυμά-
 σιο νὰ τὴν κατανοήσῃ καὶ ἐπικίνδυνον νὰ τὴν
 ἐξηγήσῃ στοὺς ἄλλους. Ἐπικίνδυνον γιατί' ἡ
 ὀρθὴ κατανόησι αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀπόκει-
 ται μόνο στὴν ἀγαθὴ συνείδησι καὶ πραίρε-
 σι καὶ στὴ σοφία ποὺ ἔχει σχέσι μ' αὐτές,
 καὶ δὲν πιάνεται καθόλου μὲ τὴν ἀνθρώπινη
 λογικὴ καὶ σοφία, ὅσο μεγάλη σοφία κι ἂν
 εἶνε, ἀλλὰ καὶ πολὺ εὐκόλα παρεξηγεῖται.
 Ὑπάρχει μιὰ διδαχὴ ποὺ λέει ὅτι ὁ σκοπὸς
 ἀγιάζει τὰ μέσα, ἢ ὅποια ἐπὶ αἰῶνες σκέ-
 παζε τὰ μεγαλύτερα ἐγκλήματα τῆς ἀνθρω-
 πότητος. Ὑπάρχει καὶ μιὰ ἄλλη διδαχὴ ποὺ
 λέει ὅτι, κι ἂν ἔξαρχε ὅτι ἕνα μικρὸ φέμμα

θὰ ἐβγαίξε ὅλους τοὺς κολασμένους ἀπὸ τὴν
 κόλασι καὶ θὰ ἐσωζε ὅλα τὰ λογικὰ πλάσμα-
 τα τοῦ Θεοῦ ποὺ ξέπεσαν στὴν ἀπώλεια, πάλι
 δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ποῦμε αὐτὸ τὸ φέμματά-
 κι. Ἡ θεόπνευστὴ ἐνέργεια τοῦ Ἰακώβ κι-
 νεῖται ἀνάμεσα στὶς δύο αὐτές ἀνθρώπινες
 ἠθικὰς μὲ ἕναν παράδοξον καὶ θαυμάσιον τρό-
 πο. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι ὁ σκοπὸς ἀγιάζει· τὰ
 μέσα καὶ ὅτι τὸ φέμμα ποὺ πήγασε ἀπὸ τὸ
 σκότος καὶ ἔχει πατέρα τὸ διάβολον καὶ εἶνε
 μιὰ ἀπὸ τίς σκοτεινὲς δυνάμεις, δὲν ἔχει καμ-
 μιὰ σχέσι καὶ δὲν συμβιδόζεται ποτὲ μὲ τὴν
 ἀλήθειαν τῆς σωτηρίας. «Τίς κοινωνία φωτὶ
 πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφωνήσις Χριστῷ
 πρὸς δελιάλ;» (Α' Κο 6, 14-15). Ἀλλὰ
 οἱ προηγουμένως δύο διδαχὲς εἶνε καὶ οἱ δύο
 ἀπὸ τὸ σκότος καὶ δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέσι
 στὴν οὐσίαν τους μὲ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἰακώβ,
 ἐνῶ μεταξὺ τους ἔχουν σχέσι ταυτότητος, κι
 ἂς φαίνονται σάν οἱ πρὸ ἀντίθετες διδαχὲς.
 Γιατί' ἐκεῖνοι ποὺ εἶπαν ὅτι ὁ σκοπὸς ἀγιάζει
 τὰ μέσα, ζῶσαν τὸ μεγαλύτερον φέμμα, διότι
 ἐννοοῦσαν γιὰ τοὺς ἄλλους ὅτι σκοπὸς εἶνε ὁ
 Χριστὸς καὶ ἡ σωτηρία ποὺ δίνει ἐ-
 κείνος, μέσα δὲ τὰ ἔργα τους τὰ πο-
 νηρά· ἐνῶ στὴν οὐσίαν σκοπὸς ἦταν ὁ
 ἑαυτὸς τους καὶ οἱ πονηρὲς ἐπιθυμίαις
 τους, μέσο δὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ πο-
 λὺ ἀπάτησαν τὸν κόσμον καὶ αὐταπατήθηκαν
 μ' αὐτὸ τὸ φέμμα. Ὅσο γιὰ τὴν ἄλλη διδα-
 χή, εἶνε ἕνας ἀνόητος λόγος καὶ τίποτε ἄλ-
 λο. Ἐπρεπε νὰ σταματήσῃ ἡ σκέψις τοῦ ἀν-
 θρώπου στὸ ὅτι δὲν μπορεῖ ποτὲ τὸ φέμμα νὰ
 οδηγήσῃ στὴ σωτηρίαν ἢ τὸ σκότος νὰ παρα-
 γάγῃ φῶς· κι ὅχι νὰ προχωρήσῃ στὴν ἀνυ-
 πόστατη ὑπόθεσι ὅτι, κι ἂν ἦταν δυνατό αὐ-
 τό, δὲν ἔπρεπε νὰ ποῦμε τὸ φέμμα. Κάτι ποὺ
 θὰ ὀδηγοῦσε στὸ φῶς, δὲν θὰ ἦταν ποτὲ φέμ-
 μα, κι ἂς φαίνονταν τέτοιο. Γιατί' δταν πλημ-
 μυρίσῃ τὸ φέμμα καὶ ὅλοι τὸ ἐπαινοῦν σάν
 ἀλήθειαν, τότε ἡ ἀλήθεια φαίνεται σάν φέμ-
 μα. Ἐδῶ συγκεκριμένα ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι
 ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶχαν σάν παρα-
 καταθήκῃ ὁ Ἀβραάμ κι ὁ Ἰσαάκ, ἀνῆκει
 σ' αὐτὸν ποὺ τὴν πιστεύει. Ἡ ἀνθρώπινη ὁ-
 μως δικαιοσύνη, ποὺ εἶνε μιὰ συνθήκη κι ἔ-
 να φέμμα, τὴν ἐπιδίκαζε στὸ φυσικὸ πρωτό-
 τοκον μὲ τὰ νομικὰ προνόμια. Ὁ πιστὸς Ἰ-
 ακώβ ποὺ ἦταν ὁ γνήσιος δικαιοῦχος τῆς ἐ-
 παγγελίας τοῦ Θεοῦ, δικαιοῦνταν νὰ πάρῃ τὸ
 κτῆμά του αὐτὸ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἡσαῦ μ'

οποιοδήποτε τρόπο, γιατί στα χέρια του 'Ησαΐ ήταν κλοπιμαίο αντικείμενο. "Αν δώ το δικό μου πράγμα κλεμμένο να βρίσκεται στο σπίτι του άλλου, και δεν υπάρχει τρόπος να το πάρω αλλιώς, είμαι άθως αν το κλέψω και το ξαναφέρω στη θέση του. "Αν ζούσε ο 'Αβραάμ που ήξερε πώς κέρδισε αυτή την έπαγγελία, κι αν διέδλεπε την πίστι του εκείνη να ξαναφλογίζη στην καρδιά του εγγόνου του 'Ιακώβ, θα έδινε τα πρωτοτόκια στον 'Ιακώβ. Τό ίδιο θα έκανε κι ο 'Ισαάκ αν μπορούσε να δη τις καρδιές των δυο γιών του. Και θα θεωρούσε άπότη το ότι ο φυσικός πρωτότοκός του από τη μιὰ έπαψε να πιστεύη στην έπαγγελία, κι απ' την άλλη είχε την απαίτησι να πάρη αυτός την εϋλογία, έπεισθ' γεννήθηκε ένα δευτερότερο πρωτότερο. 'Αλλά κι αν αυτός δεν έβλεπε ούτε τις καρδιές ούτε το πρόσωπο των γιών του, έβλεπε καλά το Πνεύμα που λαλούσε με το στόμα του. 'Ο 'Ισαάκ σάν άνθρωπος έπεσε θύμα στο φέμμα του 'Ιακώβ, αλλά σάν προφήτης μ' αυτό το δῆθεν φέμμα γλύτωσε από ένα φοβερό λάθος, όπου θα τον έριχνε ή ψεύτικη ζωή του 'Ησαΐ. 'Ο 'Ιακώβ ήταν ένοχος απέναντι στον πατέρα του, γιατί τον εξαπάτησε με φέμμα ρητό και έμπρακτο, αλλά απέναντι στο Θεό ήταν ειλικρινής και δικαίος και θαυμαστός. "Επαίρνε την έπαγγελία, γιατί πίστευε σ' αυτήν. Τό να την πάρη ο 'Ησαΐ που δεν την πίστευε ήταν άπότη. 'Αλλά της αλήθειας αυτής και της δικαιοσύνης μάρτυρας δεν ήταν μόνο ή συνείδησί του. "Ήταν και ή πληροφορία του Θεού, που έρχόταν έξω από τη συνείδησι και συμφωνούσε μαζί της. Είνε ή συνείδησι φυτεμένη απ' το Θεό και εκπρόσωπός του μέσα μας· αλλά είναι ανεπαρκής μάρτυρας, γιατί κανείς δεν ξέρει αν την έχουμε στρεβλώσει ή στραγγαλίζει, κι αντί για τη συνείδησι αυτό που λαλεί μέσα μας είναι οι επιθυμίες μας ή και ο διάβολος. Ούτε κατέχει ή συνείδησι. Έστω και ή αδιάφθορη, το σύνολο της αποκαλύψεως. Πρέπει να τη συνοδεύη και ή έξωτερική πληροφορία, να συμπαρατυρή το Πνεύμα. Κι έδω συμπαρατυρεί με το στόμα του 'Ισαάκ. Δεν είναι ανίσχυρος ο Θεός, ώστε να του ξεφύγη ή έπαγγελία του σέ χέρια που αυτός δεν θέλει. Δεν ήταν δυνατόν αυτή την έπαγγελία που δεν την έδινε ούτε στον αγαπητό του 'Αβραάμ για χρόνια πολλά, μέχρι να επιδείξη την πίστι

που έδειξε, αυτή να του την πάρη ένας, χωρίς το πανίσχυρο θέλημά του. Κι ο 'Ισαάκ, όσο κι αν αγάπησε τον 'Ησαΐ, όσο κι αν ράγισαν τα σπλάχνα του με τη δύσκολη θέσι του 'Ησαΐ, δεν μπόρεσε να δώση την εϋλογία του σ' αυτόν. Και σάν άνοιξε το στόμα του να πῇ και για τον 'Ησαΐ, δεν μπόρεσε να βγάλη τίποτε άλλο εκτός από κατάρρα. Και για τον 'Ιακώβ που πριν λίγη ώρα τον εξαπάτησε έτσι, κι έγινε ή αίτια της οδύνης του αγαπητού του 'Ησαΐ, δεν είπε κακό λόγο, ούτε ένα μικρό παράπονο. Δεν έλεγε ότι ήθελε, αλλά· ότι υπαγόρευε το Πνεύμα το άγιο. Αυτός σάν άνθρωπος και σά φυσικός πατέρας ήθελε τα αντίθετα· σάν άγωγός όμως της θεοπνευστης εϋλογίας έλεγε εκείνα που δεν ήθελε. "Η εϋλογία έρχόταν κατ' εϋθείαν από το Θεό και κατευθυνόταν σέ κείνον που ήθελε ο Θεός· ο 'Ισαάκ ήταν ανίσχυρος να της αλλάξη την κατεύθυνσι. Τα ανθρώπινα του συναισθήματα στρώθηκαν κάτω από τον οδοστρωτήρα της θεοπνευστίας, και ή ανθρώπινη δικαιοσύνη κάμφθηκε κάτω από το θέλημα του Θεού που το τράβηξε προς το μέρος της ή πίστι του 'Ιακώβ. Και ο μὲν 'Ιακώβ αποσύρθηκε ήσυχος, χωρίς να έχη τη συνείδησι του άρπαγμού, αλλά σάν άνθρωπος που κρατεί αυτό που του άνήκει· ο δὲ 'Ησαΐ, ο «πρωτότοκος», προσπαθεί εκ των υστέρων ν' άρπάξη την εϋλογία με το ζόρι· και τη ζητεί με φωνή όργης και πικρίας, τη δέλεει σάν άρπαγμός. 'Αλλά με το ζόρι δεν μπόρεσε τίποτε άλλο να βγάλη παρά την κατάρρα. Τό ότι ο Θεός που δεν ήταν τυφλός σάν τον 'Ισαάκ, έδωσε την εϋλογία του στον 'Ιακώβ, είναι ή συμπαρατυρία του Πνεύματος στη καθαρή συνείδησι του 'Ιακώβ. 'Αντίθετα ο 'Ησαΐ, για τον όποιο ο Θεός δεν συμπαρατυρεί καλά πράγματα, είχε τη συνείδησί του τόσο σκοτισμένη, ώστε δεν κατάλαβε ότι αυτή ή εϋλογία είναι τα πρωτοτόκια που πούλησε κάποτε, κι όχι ή πατρική περιουσία. Γιατί είπε· «Καλά τον είπαν 'Ιακώβ (δηλαδή Πτερινστή, τρικλοποδιστή)· δεύτερη φορά είναι που μου δάξει τρικλοποδιά· την μιὰ μου πήρε όσο - όσο τα πρωτοτόκια, την άλλη μου πήρε και την εϋλογία». Δεν έβλεπε ότι αυτή ή εϋλογία είναι τα πρωτοτόκια. Ούτε έβλεπε στο μακρινό μέλλον. "Αν κανείς την ώρα εκείνη του έλεγε ότι και ή έτοιμη περιουσία και ή πρόσκαιρη προκοπή στα υλικά, όσο ζῇ αυ-

Τὸ διήγημά μας

'Ο Λαθρέμπορος

Ἡ ὀρθρινὴ ἀκολουθία τέλειωσε καθὼς ἡ χαραινὴ προμήνυε ἕναν λαμπρὸ καθάριο οὐρανό. Ὁ π. Παῦλος, ὁ γιατρὸς κι' ὁ ὑπότακτικός του, ὁ Γαβριήλ, ἀγνάντισαν κάτω στὴν ἀπότομη πλαγιά πρὸς τὴ θάλασσα κι' ἡ ματιά τους ἀγκάλιασε στ' ἀνατολικά τὴν ἀπέραντη θάλασσα. Μὲ μιὰ προσεκτικώτερη ματιά πρόσεξαν μιὰν ἀσυνήθιστη κίνησι. Ἔνα μικρὸ πλεούμενο μὲ μηχανὴ πλεύριζε στὴν ἔρημη ἀκτὴ καὶ τρεῖς τέσσερις ἄνδρες φάνηκαν νὰ βγαίνουν στὴ στεριά.

Ἡ παρουσία τῶν ξένων δὲν ἐνοχλοῦσε καθόλου τὸ γιατρό. Παρ' ὅλη τὴν δυσκολία ποὺ ἀντιμετώπιζε ἐκεῖ στὴν ἔρημίαν, ὅμως πόνιζε νὰ κόνῃ τὴ φιλοξενία του ἄνετη κι' εὐχάριστη. Δὲν ὑπῆρχε ἄνθρωπος νὰ μείνῃ στὸ κελλὶ του, χωρὶς νὰ φύγῃ ὠφελημένος μὲ σωτήριες σκέψεις καὶ σοβαρὲς ἀποφάσεις.

Δὲν ἄργησαν νὰ ἐμφανιστοῦν οἱ ἐπισκέ-

πτες. Ἦσαν ἐπιφυλακτικοί, γιατί ἦταν ἀκόμη πολλὸ πρῶτ' καὶ ἀρκετὰ ἀνήσυχτοι, πράγμα ἀδικαιολόγητο γιὰ προσκυνητὰς τοῦ ἱεροῦ χώρου ποὺ βρισκόνταν. Ὁ π. Παῦλος πρόσεξε τὴν ἀσυνήθιστη συμπεριφορὰ τους, ἀλλὰ τοὺς δέχτηκε ἐγκάρδια. Τρόμαξαν ὅταν ἀθόρυβα βρέθηκε πίσω τους καὶ τοὺς μίλησε.

— Ὁ Κύριος νὰ σᾶς εὐλογῇ παλληκάρια μου.

Γύρισαν ἀπότομα καὶ προσπάθησαν νὰ χαμογελάσουν.

— Αὐτὴ τὴ στιγμή μόνον οἱ δικές μας εὐχὲς μᾶς ἐνδιαφέρουν. Κι' ἕνας διάβολος μόνον ξέρει ἀπὸ τί ἔχουμε ἀνάγκη.

Κουβέντισαν γιὰ λίγο μαζί καὶ ἀφοῦ πήραν ὅσες πληροφορίες χρειάζονταν ἀποτραβήχτηκαν οἱ δύο τους καὶ κουβέντισαν πολλὴ ὥρα ἰδιαιτέρως. Ὅταν γύρισαν μίλησε ὁ ἕνας, ποὺ φαίνονταν ὁ μεγαλύτερος.

τὸς, θὰ εἶνε δικὰ του, θὰ ἡσύχαζε, καὶ θὰ γελοῦσε μὲ τίς ἀνότητες γι' αὐτὸν ἐνέργειες τοῦ Ἰακώβ. Ὅπως καὶ τὰ εἶδε αὐτὰ μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, καὶ ἡσύχασε' μιὰ ἡσυχία ποὺ μύριζε θάνατο. Ὅ,τι θεωροῦσε αὐτὸς σὰν πρωτοτόκια καὶ εὐλογία, ὅλα τὰ πῆρε αὐτός. Ὁ Ἰακώβ δὲν πῆρε ποτέ του οὔτε δελόνα. Λοιπὸν καὶ κατὰ τὴ νοστορία του δὲν ἀδικήθηκε. Ὁ Ἰακώβ πῆρε κάτι ποὺ ὁ Ἡσαΐ ποτέ του δὲν τὸ πίστεψε, οὔτε τὸ ζήλεψε. Προσωρινὰ μόνον ταρασσόταν, γιατί νόμιζε ὅτι θὰ χάσῃ αὐτὰ ποὺ αὐτὸς θεωροῦσε πρωτοτόκια.

Στὸν Ἀβραάμ φάνηκε ἡ δύναμις τῆς πίστεως· στὸν Ἰακώβ φάνηκε ἡ εὐελιξία της καὶ ἡ ἐλευθερία της. Μὲ ἄλλῃ δοκιμασία ὁ Θεὸς ἀνέδειξε τὴν πίστι τοῦ Ἀβραάμ, καὶ μὲ ἄλλῃ τὴν πίστι τοῦ Ἰακώβ. Ὑπάρχουν στιγμὲς ποὺ ἡ πίστι δοκιμάζεται ὀλοφάνερα, π.χ. ἂν μᾶς ζητήσουν ἀπερίφραστα ν' ἀρνηθοῦμε τὸ Χριστό· τότε ὅλοι καταλαβαίνουν ὅτι ἤρθε ἡ ὥρα νὰ δειξοῦμε τὴν πίστι μας, ὅτι κρινόμεστε. Τέτοιου εἶδους ἦταν ἡ δοκιμασία τοῦ Ἀβραάμ. Τὸν καλοῦσε ὁ Θεὸς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σπῖτι του, τοῦ ζητοῦσε νὰ σφάξῃ τὸ γιό του. Ὑπάρχουν καὶ στιγμὲς ποὺ ἡ πίστι κρίνεται χωρὶς κανένα κόστος,

πολὺ μυστικά, ἔτσι ποὺ οἱ κρινόμενοι νὰ μὴν ἀντιλαμβάνονται, ἀλλὰ νὰ ἀντιδρῶν τελείως αὐθόρμητα καὶ ἐλεύθερα. Τέτοιου εἶδους ἦταν ἡ δοκιμασία τῶν δύο γιῶν τοῦ Ἰσαάκ. Τί θὰ ἔχανε ὁ Ἡσαΐ, ἂν, μαζί μὲ τὰ κοπάδια καὶ τὴν εὐλογία τῆς ἐπίγειας προκοπῆς, πίστευε ὅτι στὰ πρωτοτόκια μεγάλη ἀξία ἔχει καὶ ἡ ἐπαγγελία νὰ εὐλογηθοῦν μὲ τὸ σπέρμα του ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς; Καὶ τί κέρδισε ὁ Ἰακώβ, ὅσο ζοῦσε, ποὺ πίστεψε στὴν ἐπαγγελία αὐτή; Οὔτε ὁ ἕνας ἔχασε, οὔτε ὁ ἄλλος κέρδισε τίποτα. Κι' ὅμως ὁ ἕνας ἀδιαφόρησε καὶ ὁ ἄλλος σκίρτησε γιὰ τὴν ἐπαγγελία. Δοκιμάστηκε ἡ πίστι τους ἀδόπανα, ἀλλὰ πολὺ μυστικά· καὶ γι' αὐτὸ πολὺ ἐλεύθερα. Κρίθηκε ἄλλιως ἡ πίστι τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἄλλιως τοῦ Ἰακώβ, διότι ἡ δικαίωσις τοῦ Ἀβραάμ ἦταν πιά γνωστὴ στὸν ἕγγονό του Ἰακώβ. Δὲν εἶχε καμμιὰ ἀξία πλέον νὰ κρυθῇ ἡ πίστι του μὲ τὸ τρόπο τὸν παλιό καὶ τὸ γνωστό. Ὅπως π.χ. σῶθηκε μὲ τὸ «Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου» μόνον ὁ ληστής, καὶ ὄχι κανεὶς ἄλλος ἔπειτα, γιατί μόνον ὁ ληστής ἔβλεπε κάθε ἄλλο παρὰ βασιλιὰ πάνω στὸ διπλανὸ σταυρὸ του, ἐγὼ ἔπειτα ὅλοι εἶδαμε τὸ Χριστὸ βασιλιά.

Στέργιος Ν. Σάκκος

— 'Ακούστε, θέλω να μᾶς βοηθήσετε. χωρίς να ρωτήσετε λεπτομέρειες. Θὰ σὰς πληρώσουμε καλὰ καὶ μὲ τὸ παραπάνω.

— Τί θέλετε λοιπὸν ἀπὸ μᾶς; Εἴπαστε στὴ διάθεσί σας.

— Νά, πρέπει νὰ μείνῃ ὁ 'Αλέκος ἀπ' ἐδῶ, ὅσο θὰ χρειαστῇ ἀπομονωμένος κι' ὅταν πετύχῃ τὸ σχέδιό μας θάρθουμε νὰ τὸν πάρουμε.

Χαιμογέλασε ὁ γιατρὸς καλωσυνάτα.

— Αὐτὸ εἶναι πολὺ εὐκαλὸ γιὰ μᾶς. Μόνο δὲν θὰ μπορέσῃ ὁ φίλος μας νὰ ἀντέξῃ στὴν ἐρημιὰ καὶ στὴν ἑλλειψὶ ἀνάσσειν.

— Δὲν πειράζει, πάτερ, δὲν θὰ σὰς ἐπιβαρύνω.

Φεύγοντας ὁ ἄλλος τοῦκλεισε πονηρὰ τὸ μάτι.

— "Ὅταν τακτοποιήσω τὴν ὑπόθεσιν θάρθω νὰ σὲ πάρω.

— 'Εν τάξει θὰ περιμένω μὲ ἀνυπομονησία.

Τὶς ἐπόμενες μέρες ὁ 'Αλέκος μπήκε στὴ ρουτίνα τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἔμπαινε στὴν 'Εκκλησίαν γιὰ νὰ συμπροσευχθῇ κι' ἔδειχνε ἀδιαφορία στὴ θρησκευτικὴ ζωὴ. Φαινόταν ν' ἀγνοῇ τὶς βασικὰς ἀλήθειες τῆς πίστεως. Ὁ γιατρὸς τὸν πλησίαζε μὲ καλωσύνη καὶ προσπαθοῦσε νὰ τοῦ ἐνσταλάξῃ τὶς ἀλήθειες τῆς πίστεως. Ὁ 'Αλέκος ὅμως ἂν καὶ ἔδειχνε πῶς ἐντυπωσιαζόταν ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ τὴ διδασκαλίαν του, τὸν ἀπέφευγε ὅλο καὶ περισσότερο.

— 'Αλέκο θὰ ἤθελα νὰ κουβεντιάσουμε μετὰ τὸ φαγητό.

— Εἶναι περιττό, εἶπε ἀπότομα.

— Γιατί μὲ ἀποφεύγεις ἔτσι, παιδί μου. Τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ σὲ κρατᾷ ἀλυσοδεμένο καὶ σ' ἐμποδίζει νὰ μ' ἀνοίξης τὴν καρδιά σου;

— Πάμπε, σὰς παρακαλῶ, ἀφήστε με ἥσυχο.

"Ἐφυγε μὲ ἀπότομὴ κίνησι, προσπαθώντας νὰ δείξῃ σκληρότητα ἀπέναντί του καὶ βγήκε γιὰ λίγο ἀπ' τὸ σπῆτι στὴν ἐρημιὰ γιὰ νὰ ἡρεμήσῃ. Ὅταν γύρισε κουρασμένος ἀπ' τὴν μακρόχρονη περιπλάνησιν στὶς ἐρημιὰς καὶ πῆγε γιὰ νὰ ξαπλώσῃ στὸν ξενῶνα, θῆκε μέσα τὸν π. Γαβριὴλ. Μόλις τὸν εἶδε λὲς καὶ μπήκε μέσα του ὁ δαίμονας.

— Μὲ ποῖο δικαίωμα μπαίνεισ στοῦ δωμάτιό μου καὶ σκαλίζεις τὰ πράγματά μου;

"Ἄλλη φορὰ ἂν σὲ ξαναπιᾶσω νὰ τὸ κάνῃς, θὰ σοῦ σπάσω τὰ μούτρα.

Ὁ ἄλλος τάχε χαίμενα καὶ τὸν ἔβλεπε μὲ ἀμνηχανία.

— Μά, ἀδελφέ μου, δὲν νομίζω πῶς ἐκάναν κανένα κακὸ προσπαθώντας νὰ περιποιηθῶ τὸ δωμάτιό σου;

— Δὲν θέλω νὰ μπαίνῃς ἐδῶ μέσα. Τὸ κατὰλαδες;

— Μοῦ φαίνεται πῶς κάνεις κατὰχρησιν τῆς φιλοξενίας μας, νεαρέ μου. Κι' ἀμέσως μετὰ μετανοιώνοντας γιὰ τὸ φέροισμό του πρόσθεσε. Μὲ συγχωρεῖς, ἀδελφέ μου. Παραφέρθηκα, συμπάθα με. Θὰ σεβασθῶ τὴν ἐπιθυμία σου, δὲν θὰ ξαναμπῶ ἐδῶ χωρίς τὴν ἔγκρισί σου.

Μολάκωσε ὁ 'Αλέκος. Ἐρριξε μιὰ ματιὰ πρὸς τὰ πράγματά του καὶ ὅταν διαπίστωσε πῶς ἦταν ἀπείρωχτα ἡρέμησε.

— Μὲ συγχωρεῖς κι' ἐμένα. Πρόκειται γιὰ μιὰ προσωπικὴ μου ιδιοτροπία. Ἐχω πολλὰς ιδιοτροπίες ἐγώ. Ἐχω..., κι' ἔσφιξε τὶς γροθιές του, ἀρκετὴ δόσι βλακειάς.

Μετὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο ἄλλαξε συμπεριφορὰ ὁ 'Αλέκος. Ἀρχισε μάλιστα νὰ πηγαίνει καὶ στὴν 'Εκκλησίαν. Ἐμεινε ἀμίλητος κι' αἰνιγματικὸς ὅμως σ' ὅλες τὶς προσπάθειες νὰ τὸν πλησιάσουν. Οἱ δύο καλόγεροι τὸν ἀφηναν ἀπαλύτως ἐλεύθερο καὶ τοῦ ἐδείξαν ἀνυπόκριτη ἀγάπην ποὺ τὸν ἐπηρέασε ἐσωτερικά. Ἐκάμε ὅμως ἀπεγνωσμένη προσπάθεια νὰ μὴ ἀποκαλυφθῇ, λὲς καὶ τὸν καθήλωνε σὲ σιωπὴ ἓνα μεγάλο μυστικόν.

— Μὰ τί ἄνθρωποι εἰσθε τέλος πάντων ἐσεῖς; ρώτησε μιὰ μέρα σὲ μιὰ στιγμὴ ἄκρῃ-ξεως εἰλικρινείας. Ποτέ μου δὲν φανταζόμουν, πῶς ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ δίνουν χωρίς κανένα συμφέρον καὶ ἀνέχονται τὰ κατρίτσια τῶν ἄλλων χωρίς ἐγωϊσμό. Μὰ τί εἰσθε τέλος πάντων; Εἰσθε ἀπὸ ἄλλο κόσμον, ἐξωγήϊνοι; Γέλασαν καλὸκαρδα ὅλοι μαζί.

Τὴν ἄλλην μέραν ἓνας διδρακτὴς τῆς χωροφυλακῆς ἐπισκέφθηκε τὸ κελλί. Μόλις τὸν εἶδε ἀπὸ μακριὰ ὁ 'Αλέκος ἔτρεξε στοῦ δωμάτιό του, ἄρπαξε ἓνα δέμα καὶ κατακίτρινος ἐξαφανίσθηκε ἀπ' τὴν πίσω πόρταν.

— Μοῦ εἶπαν πῶς ἐδῶ καὶ μερικὲς μέρες φιλοξενεῖτε ἓναν ἐπισκέπτην. Ἡ χωροφυλακὴ ἀγνοεῖ τὴν παρουσίαν του γιὰτὶ δὲν ἦλθε μὲ τὴ συγκοινωνία, οὔτε δήλωσε τὴν παρουσίαν του, εἶπε εὐγενικά.

— Ναί, ὁ Ἀλέκος εἶναι. Βρίσκεται γιὰ προσωπικοὺς λόγους γιὰ λίγες μέρες ἐδῶ. Ἦρθε μ' ἓνα ἰδιωτικῆς χρήσεως μοτοράκι καὶ φαίνεται πὺς δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ στὸν κόσμον.

— Καὶ δὲν ρωτήσατε τὰ στοιχεῖά του; Κι' ἂν εἶναι κακοποιός, φυγόδικος ἢ κάτι ἄλλο παρόμοιο;

— Δὲν εἶναι δική μας δουλειὰ αὐτή. Ὁ Ἀλέκος εἶναι καλὸ παιδί καὶ θέλαμε νὰ σεβασθοῦμε τὸ μυστικὸ του.

— Τέλος πάντων, ποῦ εἶναι τώρα;

— Στὸ δωμάτιό του. Φώναξέ τον, π. Γαβρίλ.

Ὅμως ὁ Ἀλέκος ἔλειπε. Κι' ὅταν διαπιστώθηκε αὐτό:

— Θὰ πῆγε κανένα περίπατο, εἶπε ὁ γιὰ τὸς ἀπλῶς.

— Πάντως σὰς παρακαλῶ, πῆτε νὰ κἀν τὸν κόπο νὰ περάσῃ ἀπ' τὸ γραφεῖο νὰ μᾶς δώσῃ τὰ στοιχεῖά του. Νὰ φέρῃ μαζί καὶ τὴν ταυτότητά του, γιὰ νὰ εἴμαστε καὶ τυπικῶς ἐν τάξει. Μὲ συγχωρεῖτε γιὰ τὴν ἐνόχλησι.

Τοὺς χαιρέτησε μὲ σεβασμὸ καὶ ἔφυγε. Ὅταν ὕστερα ἀπὸ λίγο γύρισε ὁ Ἀλέκος ἀνησυχος καὶ φοβισμένος προσπαθοῦσε νὰ διαβάσῃ στὰ πρόσωπά τους τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνομιλίας τους μὲ τὸν χωροφύλακα. Τὸν ἔδλεπαν ἥρεμα, φυσικὰ σὰν νὰ μὴν ἀφορούσε τὸν ἴδιο ἢ ἐπίσκεψι τοῦ ὀργάνου τῆς τάξεως.

— Λοιπὸν; ρώτησε σιγά.

— Τί λοιπὸν;

— Τί ἤθελε αὐτός;

— Φαίνεσαι τρομογεμένος. Δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχῇς. Ἐμαθε γιὰ σένα κι' ἦρθε....

— Τί σὰς εἶπε, ρώτησε τρέμοντας.

— Τί κάνεις ἔτσι;

— Δὲν τοῦ εἶπατε, ἔτσι; Δὲν τοῦ εἶπατε τὴν ἀλήθεια γιὰ μένα, ἔ;

— Μὰ δὲν ξέρομε τίποτε. Τί νὰ τοῦ ποῦμε; Ἐσὺ θὰ τοῦ τὰ πῆς, ὅταν πᾶς νὰ τὸν δῇς.

— Ἀδύνατο.

— Τί ἀδύνατο;

— Εἶπαι πὺς εἶναι ἀδύνατο νὰ πάω νὰ τὸν δῶ, γιὰτὶ κινδυνεύω, εἶπε τρέμοντας σὰν τὸ ψάρι.

— Παιδί μου, σὲ βλέπω νὰ ὑποφέρῃς καὶ θάω νὰ σὲ βοηθήσω. Πές μου τί σοῦ συμβαί-

νει;

— Ἀκόμη νὰ φανῇ τὸ μοτοράκι, εἶπε ψιθυριστὰ κοιτάζοντας τὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα, λές κι' ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή θὰ ἐρχότανε ἀπ' ἐκεῖ ἡ λύτρωσι.

Ξαφνικὰ ξέσπασε σ' ἓνα δυνατὸ κλάμα. Τραντάζονταν ὁλόκληρος.

— Τί ἀπερισκεψία ἦταν αὐτή; Ἐγὼ δσο κι' ἂν εἴμαι κακὸς δὲν ἔκανα γιὰ τέτοια δουλειά. Τί θὰ γίνῃ τώρα; Θὰ περάσω τὰ νεῖδα μου στὴν φυλακή.

— Μὰ γιατί, τί ἔκανες; πές μας νὰ σὲ βοηθήσουμε.

— Θὰ πάω νὰ καταστρέψω τὸ πράμα καὶ μετὰ θὰ παρουσιασθῶ στὸ χωροφύλακα. Κι' ὅταν ἔρθῃ ὁ ἄλλος θὰ τοῦ ἐξηγήσω καὶ θὰ καταλάβῃ. Ἀλλὰ θὰ καταλάβῃ ἀραγε; Πὺς ἔμπλεξα ἔτσι, Θεέ μου! Ὅμως πρέπει νὰ ἐξαφανισθοῦν τὰ πειστήρια τῆς ἐνοχῆς.

Ἐξαφανίστηκε διαστικὰ. Ὅταν γύρισε ἦταν πὺς ἥρεμος.

— Αὔριο θὰ πάω στὸ χωροφύλακα, εἶπε καὶ πῆγε στὴν ἐκκλησιά μαζί μὲ τοὺς δύο καλογέρους γιὰ νὰ παρακαλοῦν τὸν ἐσπερινό.

Τὴν ἄλλη μέρα πρωτὶ - πρωτὶ ἦρθε τὸ μοτοράκι κι' ὁ φίλος τοῦ Ἀλέκου. Μόλις τὸν εἶδε ὁ Ἀλέκος ἔγινε κατακίτρινος. Τὸν πῆρε ἰδιαίτερα νὰ συζητήσουν. Ἦταν μιὰ συζήτησι πολὺ θορυβώδης.

— Εἶσαι ἓνα κουτορνίθι, δειλὸ καὶ ἡλίθιο. Ἀφῆσε τὰ κόλπα καὶ φέρε τὸ πράμα. Τέτοια δὲν τὰ χάφω ἐγὼ.

— Μὰ δὲν τῶχω σοῦ λέω. Φοβήθηκα καὶ τὸ κατέστρεψα. Δὲν μπόρεσα.... ἀργήσες κι' ἐσύ.

— Ἐπρεπε νὰ ἐξασφαλίσω τὴν πούλησί του σὲ καλὴ τιμή. Τώρα ὅλα εἶναι ἐν τάξει. Θὰ πιάσουμε πολλὰ λεφτὰ καὶ σὺ θὰ πάρῃς ἓνα γεναῖο μερίδιο, ἂν καὶ πρωτάρης.

— Λυπούμαι....

Τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ λαιμὸ καὶ τὸν ἀπειλοῦσε. Τοῦ ἔδωσε δυνατὲς γροθιές, τὸν μαύρισε στὸ ξύλο. Στὸ τέλος πείσθηκε πὺς δὲν ἔβγαινε τίποτε, ἀφοῦ ἔσπενσαν κι' οἱ καλόγεροι νὰ τὸν γλυτώσουν ἀπ' τὰ χέρια του. Ἐφυγε ὁ ἄλλος σὰν κυνηγημένος θλαστήμωντας πρὸς τὴ θάλασσα ἀφήνοντας τὸν Ἀλέκο ἀναίσθητο στὰ χέρια τους.

— Μὴ φοβάσαι, παιδί μου. Σὲ λίγες μέρες θὰ συνέλθῃς ἀπ' τὰ τραύματά σου. Θὰ σὲ

... δι' ἔργων ἀγαθῶν» (Α' Τιμ. 2, 9)

4. ΤΑ ΑΓΑΘΑ ΕΡΓΑ

Πολύτιμα κοσμήματα γιὰ τὴ Χριστιανὴ γυναῖκα εἶναι τὰ ἀγαθὰ ἔργα. Αὐτὸ λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Μὲ αὐτὰ πρέπει νὰ κοσμή τὸν ἑαυτὴς. Μὲ αὐτὰ νὰ σιολίζεσαι. Μὲ αὐτὰ νὰ ὠραΐζεται. Καὶ εἶναι πολλὰ αὐτὰ τὰ κοσμήματα. Πάρα πολλά. Τόσα πολλά ὥστε φτάνουν νὰ ικανοποιήσουν καὶ τὴν πιδ φιλάρεσκην, πνευματικὰ, Χριστιανὴ γυναῖκα.

Ἀγαθὰ ἔργα, μὲ μιὰ εἰδικὴ ἔννοια, εἶναι κυρίως ἡ φιλανθρωπία ἢ δώσας ἄλλοιῶς τὴν συννηθίζουμε νὰ τὴν λέμε, δλοὶ μας, ἡ ἐλεημοσύνη. Εἶναι κόσμημα ἡ ἐλεημοσύνη. Ἐνα κόσμημα ποὺ τὸ ἔχει καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. «Ἐλεήμων ὁ Κύριος» (Ψαλμ. 102, 8). «Μεγάλῃ ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ Κυρίου» (Σοφ. Σειρ. 17, 29). Καὶ ἀφοῦ ἐλεήμων εἶναι ὁ Κύριος, ἐλεήμων θέλει νὰ εἶναι καὶ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Καὶ εἶναι ἐλεήμων.

Ἐλεήμων σιὸν φτωχόν.
Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα ἀγαπᾷ τοὺς φτωχοὺς. Μαζὶ μὲ τοὺς δικούς της, πάντοτε σκέπτεται καὶ αὐτούς. Καὶ τοὺς σκέπτεται τὸ ἴδιο. Μὲ τὴν ἴδια καρδίᾳ. Μὲ τὴν ἴδια ἀγάπῃ. Παιδιὰ τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι καὶ αὐτοί; Πῶς, λοιπόν, νὰ τοὺς ξεχωρίσῃ αὐτούς; Μὲ ποιά δύναμι; Στὰ αὐτὰ τῆς ψυχῆς της ἡχοῦν, πάντοτε, τὰ λόγια τῆς Ἀγ. Γραφῆς: «Ἐκ τοῦ ἁγίου κάνω καλά.

— Ἀπ' τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς μου ποῖός θά μὲ γιάνῃ, πάτερ; εἶπε κλαίγοντας.

— Ἐκαμες καλὸ χειρισμὸ τοῦ πράγμα-τος καὶ λυτρώθηκες. Ἀπὸ σένα ἐξαρτᾶται τώρα ἡ ἀποκατάστασί σου μπροστὰ σὲ Θεὸ καὶ σ' ἀνθρώπους.

— Τὸ λαθρεμπόριο μ' ἔρριξε στὴν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ. Τί περίεργη ποὺ εἶναι, ἀλήθειαι, ἡ ζωή!

— Καὶ τί μεγάλῃ ἡ ἐφευρετικὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πρόσθεσε ὁ γιατρὸς δένοντας τὰ τραύματά του καὶ τὸν ὠδήγησε στὴν ἐκκλησία γιὰ μιὰ εὐχαριστήρια προσευχή.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

σου δίδου πεινῶντι καὶ ἐν τῶν ἱματίων σου τοῖς γυμνοῖς» (Τωβ. 4, 6). Καὶ αὐτὸ κάνει. Καὶ τὸ κάνει πρόθυμα. Καὶ τὸ κάνει χαρούμενη. «Ἰλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός» (Β' Κορ. 9, 7). Μοιράζεται τὸ ψωμὶ μὲ τοὺς πενιασμένους καὶ τὰ ρούχα της μὲ τοὺς γυμνοὺς. Καὶ διπάρχουν φορὲς ποὺ πεινᾷ αὐτὴ γιὰ νὰ χορταῖνουν οἱ ἄλλοι καὶ κοινώνει αὐτὴ γιὰ νὰ θερμαίνωνται ἐκεῖνοι. Τὰ φιλάνθρωπα σπλάγχνα της τὴν ὀδηγοῦν συχνὰ στὴν αὐτοθυσία. Ὁμορφαίνει ἀφάνταστα τὸ κόσμημα τῆς ἐλεημοσύνης τὴ Χριστιανὴ γυναῖκα. Μιὰ ὁμορφιὰ ποὺ ἀκτινοβολεῖ μέχρι τὸν οὐρανόν.

«Αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μηνύονον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. 10, 4). Πόσο συγκινητικὸ εἶναι νὰ βλέπῃ κανεὶς τὴ Χριστιανὴ γυναῖκα ἄλλοτε μὲ ψωμὶ καὶ φαγητὸ στὰ χέρια, ἄλλοτε μὲ ρούχα καὶ ἄλλοτε μὲ ξύλα γιὰ τὴ θερμάστρα, νὰ χτυπᾷ τὶς πόρτες τῶν φτωχῶν ἀνθρώπων! Συλλογίζομαι καὶ λέω: Ὑπάρχει πιδ ὁμορφὴ εἰκόνα ἀπὸ αὐτὴν ἐδῶ κάτω στὴ γῆ; Καὶ ποιά, λοιπόν, εἶναι ὁμορφώτερον γυναῖκα ἀπὸ αὐτὴ τὴ γυναῖκα;

Ἐλεήμων σιὸν ἀρρωστον.
Μὲ τὴν ἴδια ἀγάπῃ ποὺ ἀγαπᾷ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα τὸ φτωχόν, μὲ τὴν ἴδια ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀρρωστο. Μάλιστα τὸ φτωχὸ ἀρρωστο. Σὰν ἄγγελος τρέχει κοντὰ του. Ἐκεὶ ποὺ δοῖσκειται. Εἶτε σιὸ σπῆτι, εἶτε στὴ Κλινικὴ, εἶτε σιὸ Νοσοκομεῖο. Πηγαίνει σὰν μητέρα. Πηγαίνει σὰν ἀδελφὴ. Πηγαίνει σὰν Χριστιανή. Καὶ δὲν κοιτάζει ποτὲ στὴν πορεία της αὐτὴ. Ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ἡμῖν δίνει ἐπισκέπτεσθαι ἀρρωστον» (Σοφ. Σειρ. 7, 35) τῆς δίδει φιερά στὰ πόδια. Πάει σιὸν ἀρρωστο φάρμακα, ἂν δὲν ἔχη φάρμακα. Πάει δῶρα. Ἀλλὰ περισσότερο πάει τὴν ἀγάπῃ της. Τὴ χριστιανικὴ της ἀγάπῃ. Ὅλο ἀγάπῃ καὶ δλο καλωσύνη κάθε-ταὶ δοο πιδ πολὺ μπορεῖ κοντὰ του γιὰ νὰ τοῦ

δώση κουράγιο, ἐλπίδα, χαρὰ καὶ τὰ τοῦ συμπαροσιαστῆ ποικιλοτρόπως. Ποιὸς δὲν θαυμάζει καὶ ποιὸς δὲν ἀγαπᾷ αὐτὲς τίς καλὲς ψυχές;

Ἐλ ἐήμων σι τοὺς φυλακισμένους. Ἡ φωνὴ τοῦ Ἰησοῦ «ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με» (Ματθ. 25, 44) συγκλονίζει τὴ Χριστιανὴ γυναῖκα. Τῆς παίρνει τὸν ὕπνο καὶ μένει ἄπνη. Τῆς παίρνει τὴν ὁρεξὴ καὶ μένει νησικῇ. Τῆς παίρνει τὴν κούρασι καὶ αἰσθάνεται δυνατὴ. Καὶ τρέχει, καί, ὅλο τρέχει, ἀπὸ φυλακῆς σὲ φυλακὴ, γιὰ τὰ δῶρα λίγη χαρὰ οἱοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἀτύχησαν στὴ ζωὴ τους καὶ βρίσκονται στὴ φυλακῇ. Δὲν εἶναι μόνο τὰ δῶρα ποὺ δίδουν χαρὰ σὶν φυλακισμένο. Εἶναι καὶ αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψις ποὺ λέει ὅσα δὲν λένε ὅλα τὰ δῶρα τοῦ κόσμου. Ἡ ἐπίσκεψις ποὺ μαρτυρεῖ μιὰ ἀπέραντη ἀγάπη. Ἀπέραντη σὰν τὸν ὁρίζοντα. Μιὰ ἀγάπη ποὺ ἐμπνέει ὁ μάρτυς τοῦ Γολγοθᾶ, ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς. Μιὰ ἀγάπη ποὺ δὲν ἀφήνει καμμιὰ ψυχὴ ἀσυγκίνητη.

Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ ποὺ εἶπαμε φαίνονται σὰν θεωρία. Μιὰ ὥραφα θεωρία. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρουμε καὶ δυὸ τρεῖς συγκεκριμένα παραδείγματα. Ἰσως αὐτὰ μιλῶσιν περισσότερο στὴ ψυχὴ μας. Ἰσως αὐτὰ νὰ μᾶς διδάξουν πὺς πολὺ. Καὶ ποιὸς ξέρει, Ἰσως καὶ νὰ μᾶς παρακινήσουν γιὰ μιὰ μίμησι. Πάντοτε τὰ παραδείγματα ἔχουν τοὺς μιμητὰς. Πάντοτε καὶ παντοῦ.

Τὸ πρῶτο παράδειγμα. Ἦσαν πωλήτρια σάντουιτς ἔξω ἀπὸ ἓνα σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τῆς Κεντρικῆς Ἰαπωνίας. Ἀρχισε τὴν ἐργασία της αὐτὴ τὸ 1905 καὶ πέθανε, ἐργαζομένη, τὸ 1969. Ἐξήντα τέσσερα χρόνια στὴ βιοπάλη. Τὰ κέρδη της ἦσαν πολλά. Πενήντα εκατομμύρια γιέν. Τεσσεράμισιν περίπου εκατομμύρια σημερινὲς ἑλληνικὲς δραχμές. Καὶ ὅλα αὐτὰ με διαθήκη της τὰ διέθεσε γιὰ τὴν περίθαλψιν τῶν φτωχῶν τῆς Ἰαπωνίας. Πωλήτρια σάντουιτς γιὰ τοὺς φτωχοὺς! Μεγάλῃ ψυχῇ! Ἡρώδα χριστιανικῆς ἀγάπης. Ὁμορφιά μέσα σὶν κόσμῳ. Παράδειγμα ποὺ συγκινεῖ καὶ ἐμπνέει. Πωλήτρια σάντουιτς! Μιὰ ζωὴ δόξαλειξη γιὰ τοὺς φτωχοὺς! Ποιὰ «μῖς» καὶ ποιὰ «οὐά» τοῦ κόσμου μπορεῖ νὰ συγκριθῇ με αὐτὴ τὴν καλὴ καὶ πανέμορφη στὴν ψυχὴ

γυναῖκα;

Τὸ δεύτερο παράδειγμα. Μιὰ Γαλλίδα Χριστιανὴ γυναῖκα θρόνηκε μιὰ ἡμέρα, με τὸ σύζυγό της, μπροστὰ στὴ βιτρίνα ἐνὸς ἀδελφιστοπωλείου τῶν Παρισίων. Ὁ σύζυγος γιὰ νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀγάπην του ποὺ ἔτιρεψε στὴ γυναῖκα του, προθυμοποιήθηκε νὰ τῆς ἀγοράσῃ ἓνα κόσμημα τῆς ἀρεσκείας της, ὅσο κι' ἂν αὐτὸ θὰ κόστιζε. Ἡ καλὴ Χριστιανὴ εὐχαρίστησε τὸν σύζυγο γιὰ τὰ αἰσθηματὰ του καὶ τοῦ ἔκανε λόγο γιὰ ἓνα κόσμημα ποὺ ἡ λαμπροειδέα του εἶναι ἀμετάβλητη. Ὁ σύζυγος κατέλαβε τὸ πρόγραμμα ἐννοοῦσε ἡ γυναῖκα του καὶ ἀμέσως υπέγραψε μιὰ ἐπιταγὴ Τραπεζῆς σὶν ὀνομά της, λέγοντιὰς τὴν: «Τὸ ποσὸ αὐτὸ ποὺ χρειάζοσαι, τὸ ἔχεις αὐτὴ τὴ στιγμή στὰ χέρια σου». Ἦσαν εἴκοσι χιλιάδες χρυσὰ φράγκα. Τὴν ἄλλην ἡμέρα με τὴν ἐπιταγὴ αὐτὴ στὰ χέρια ἐπεσκέφθηκε ἓνα φιλάνθρωπικὸ ἴδρυμα σὶν ὁποῖο ἔμεναν εὐσεβεῖς φοιτήτορες. Δίδοντας τὸ ποσὸ αὐτὸ εἶπε στὴν Διευθύντρια τοῦ ἰδρύματος: «Παρακαλῶ πολὺ νὰ δεχθῇτε τὸ ποσὸ αὐτό. Εἶναι ἡ ἀξία ἐνὸς ἀδελφιστοῦ κοσμηματος. Μοῦ τὸ ἐδώρησε ὁ σύζυγός μου καὶ ποσοφῶω τὴν ἀξία του σὶν ἴδουμά σας. Με τὸν τόπο αὐτὸ τὸ πιστικὸ αὐτὸ κόσμημά μου πιστεύω δι' ἐδούλωει λαμπροειδέα ἀμετάβλητη καὶ ποσοελκίει τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Θεοῦ». Ποιὰ, λοιπόν, γυναῖκα εἶναι πὺς διορφη; Αὐτὴ ποὺ γίνεται μιὰ κινήτρη βιτρίνα κοσμημάτων ἢ αὐτὴ ἡ καλὴ Χριστιανὴ ποὺ ἔκαμε μιὰ τέτοια δοκεὰ σὶς εὐσεβεῖς φοιτήτορες γιὰ νὰ σπουδάσουν ἄνετα σὶν Πανεπιστήμιῳ;

Καὶ ἓνα τρίτο παράδειγμα. Ἑλληνίδα αὐτὴ. Τὸ ὄνομά της Εὐδοξία Κοπούλα. Ἡ καταγωγή της ἀπὸ τὴ Δάφνη Βοῖου τοῦ Νομοῦ Κοζάνης. Μαὶ με ἄλλα κοίτσια τῆς Δάφνης ξεγυμνώθηκε στὴν Ἀμερική. Ποτὲ διως δὲν ἔξευσε τὸν τόπο της. Τὴν παιδεία της. Κι' ἄς πέρασαν πολλὰ χρόνια. Στὸ Τσούλι δὲν ὑπῆρχε οἰκοτροφεῖο μαθητιῶν. Ἔτσι οἱ μαθητοὶ τῶν γυναικῶν ἦσαν ἀναγκασμένους νὰ νοικιάζων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ με πολλὰς δυσκολίες καὶ σιτοήσεις καὶ τὸ σπουδαιότερο με πολλοὺς ἡθικοὺς κινδύνους. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἀνησύνησε πολὺ τὴν Ἑλληνοαμερικανίδα μας. Καὶ ἔκαμε μιὰ μεγάλη χειρονομία. Μιὰ χειρονομία ποὺ συνεκίνησε ὅλη τὴν Ἑπαρχία Βοῖου καὶ πὺς

πολὺ τὶς νεαρὲς Μακεδονοπούλες μας ποὺ σπουδάζουν σὶ τὸ Γυμνάσιο Τσοτσολίου. Ἐδώρησε, ἀπὸ τὶς οἰκονομίες της, ἑξὶ ἑκατομμύρια δραχμὲς καὶ κίσθηκε, μὲ τὰ λεφτὰ αὐτά, ἕνα ὑπέροχο καὶ ἀνετο οἰκοτροφεῖο θηλέων στὴν ἱστορική κοινότητα τοῦ Βοῦλου. Ἔτσι σὶ τὸ οἰκοτροφεῖο αὐτὸ βρίσκουν ἄνθρωποι, σιγονιὰ καὶ ἀσφάλεια ὅλες οἱ μαθήτριες τοῦ Βοῦλου. Δὲν εἶναι τὸ οἰκοτροφεῖο αὐτὸ τὸ ὠραιότερο κόσμημα ποὺ κοσμεῖ τὴν καλὴ Χριστιανὴ Ἐκδοξία Κωτσόλα;

Ἐ λ ε ῖ ῃ μ ω ν ῇ Χ ρ ι σ τ ι α ν ῇ γ υ ν α ῖ κ α. Καὶ μακαρία. «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, οἱ αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. 5, 7).

Ἀγαθὰ ἔργα, μὲ τὴν γενικώτερη ἔννοια, εἶναι πολλὰ.

Ἀ γ α θ ὸ ἔ ρ γ ο ε ἶ ν α ι ἡ ψ ι λ ο ξ ε ν ῖ α. Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα ἀγαπᾷ ἰδιαίτερα, θὰ ἔλεγε κανεὶς, τὴ φιλοξενία. Τὴν ἀγαπᾷ ὅταν ἕνα ἀπὸ τὰ πρὸ ὥραϊα κοσμήματα. Εἶναι φιλόξενη ψυχὴ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Ποιὸς δὲν θυμᾶται τὴ φτωχὴ ἐκείνη καὶ φιλόξενη χήρα τῶν Σαραπιδῶν τῆς Σιδωνίας, στὴν Παλαιὰ Διαθήκη; Ἀδελφοὶ οὐκ ἦσαν τὸ σπῆναι της. Μόνο μιὰ χούφτα ἀλεύρι ὑπῆρχε σὶ τὸ πωτῆρι καὶ λίγες σταγόνες λάδι σὶ τὸ δοχεῖο. Τίποτε περισσότερο. Αὐτὸ θὰ τρώγανε, αὐτὴ καὶ τὸ παιδί της, κί ὕστερα θὰ πεθαίνανε. Κί ὅμως αὐτὴ ἡ φτώχεια δὲν τὴν ἐμπόδιζε νὰ φιλοξενήσῃ τὸν Προφήτη Ἡλία, διὰ τὸ ἀνθρώπου αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐξήγησε νερό καὶ ψωμί. Πρόθυμα τὸν δέχθηκε σὶ τὸ φτωχικὸ της. Πρόθυμα τὸν φιλοξένησε. Καὶ μὲ πολλὴ χαρὰ. Καὶ ὁ Θεὸς ποὺ ἀγαπᾷ τὶς φιλόξενες ψυχές, ἔδωσε πλούσιες εὐλογίες, διὰ τοῦ Προφήτη του, σὶ τὸ φτωχικὸ της. Τὸ ἀλεύρι δὲν τέλειωνε ποτὲ σὶ τὸ πωτῆρι. Τὸ λάδι δὲν λιγότερε οὐδέποτε. Καὶ διὰ τὸ παιδί τῆς χήρας πέθανε ὁ προφήτης τὸ ἀνέστησε.

Ἀ γ α θ ὸ ἔ ρ γ ο ἡ π α ρ α μ υ θ ῖ α. Ὁ ἄνθρωπος δὲν θέλει μόνο ψαμί, νερό καὶ ροῦχα. Δὲν εἶναι μόνο σιμάχι καὶ σῶμα ὁ ἄνθρωπος, ὥστε νὰ ζητᾷ αὐτὰ καὶ μόνον. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι καὶ ψυχὴ. Κυρίως ψυχὴ. Καὶ ὅπως τὸ σῶμα πονεῖ, ἔτσι ὑπάρχουν φορὲς ποὺ πονεῖ καὶ ἡ ψυχὴ. Τότε δὲν ἔχει θέσι τὸ ψαμί καὶ τὸ νερό. Τότε θέσι ἔχει μόνον ὁ λόγος. Ὁ παρηγόρευς λόγος. Ἡ

παρηγορία. Ἡ παρηγορία. Καὶ ὁ αὐτὸ ἀναποκρίνεται θανμάσια ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Τρέχει σὶ τὸν πονεμένο καὶ τὸν παρηγορεῖ μὲ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου μας, μὲ τὰ ῥήματα τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Παρηγορεῖ τὸν ἄρρωστο μὲ τὴν ἐλπίδα. Παρηγορεῖ τὸν πενθοῦντα, γιὰ τὸν θάνατο κάποιου ἀγαπητοῦ του προσώπου, μὲ τὴν πλοτὴ στὴν αἰωνιότητα. Παρηγορεῖ τὸν ἁμαρτωλὸ μὲ τὴν ἁμεισιουσὴν ποὺ τὸν ἐμπνέει σὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἐμπνεομένη ἀπὸ τὴν Παναγία ποὺ σωσιὰ καλεῖται (ἡ παρηγορία), πετυχαίνει καὶ αὐτὴ νὰ δίδῃ αἰσιοδοξία σὶ τὸν ἀπογοητευμένο, κουράγιο σὶ τὸν ἀδύνατο, παρηγορία σὶ τὸν πονεμένο.

Ἀ γ α θ ὸ ἔ ρ γ ο ἡ ν ο υ θ ε σ ῖ α. Ἐχει μιὰ χάρι καὶ ὁ αὐτὸ τὸ ἔργο ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Μπορεῖ καὶ νουθετεῖ. Μπορεῖ καὶ συμβουλεύει. Οἱ συμβουλές τῆς Χριστιανῆς μπέρας μένουν ἀνεξίτηλες στὴν μνήμη τῶν παιδιῶν της καὶ παίζουσιν, γρήγορα ἢ ἀργά, ἀποφασιστικὸ ῥόλο στὴ ζωὴ τους μέσα στὴν κοινωνία. Ἀλλὰ καὶ οἱ συμβουλές τῆς πρεσβύτερης Χριστιανῆς ἀδελφῆς συμβάλλουν ἐξ ἴσου σχεδὸν κί αὐτὲς σὶ τὴ διαμόρφωσι τοῦ χαρακτήρος τῶν μικροτέρων ἀδελφῶν. Μιὰ τέτοια ἐξαίρετη ψυχὴ ποὺ ἔπαιξε μεγάλο ῥόλο σὶ τὸν πνευματικὸν καθαρισμὸ τῶν ἀδελφῶν της εἶναι ἡ Μακρίνα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μ. Βασιλείου. Τὸ ἴδιο ἐπιδροῦν σὶ τὸν πνευματικὸν κόσμον τῶν μαθητῶν καὶ οἱ συμβουλές τῆς Χριστιανῆς δασκάλας. Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, νέα ἢ πρεσβύτερη, ὅπου σταθῇ καὶ ὅπου βρεθῇ, θεωρεῖ χρέος της, καθήκον της, νὰ νουθετήσῃ σὶ τὸ καλὸ καὶ στὴν ἀρετὴ ὅποιον δέχῃ τὴν ψυχὴν τὴν καὶ συνατήσῃ. Πολλὲς τοιούτων, μὲ τὸν λεπτότερον τρόπο, νὰ συμβουλεύουσιν καὶ ἕνα βλάστημα, ἕνα μέθυστο, ἕνα χαριτοπαίκτη καὶ ὅποιονδήποτε ἄλλον ποὺ θὰ τὸν δοῦν νὰ λήξῃ ἢ νὰ κἀνῃ κάτι τὸ ἄπροπο. Ἡ προσταγὴ τοῦ ἀπ. Παύλου «νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους» (Α΄ Θεο. 5, 14) τῆς δίδει δύναμι νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο τῆς νουθεσίας πάντοτε. Χάρις σὶς νουθετοῦσες τῶν Χριστιανῶν γυναικῶν πολλοὶ βροῦσαν τὸν ἐαυτὸν τους καὶ πῆσαν σωσιὰ τὸ δρόμον τῆς ζωῆς τους. Εἶναι ὥραϊες οἱ Χριστιανὲς γυναῖκες μὲ τὸ χάρισμα τῆς νουθεσίας. Πολὺ πρὸ ὥραϊες ἀπὸ ὅλες ἐκεῖνες ποὺ στολίζονται μὲ τὰ ἀκριβώτερα κοσμήματα γιὰ νὰ κἀνουν ἐντύπωσιν σὶ τὸν κόσμον.

Ἀ γ α θ ὸ ἔ ρ γ ο ἡ π ρ ο σ ι α σ ῖ α

χη ρω ν κα ι ο ρ φ α ν ω ν. Γυναίκα
θὰ πῇ ἀγάπη καὶ πόνος. Ἡ Χριστιανὴ γυ-
ναίκα, ἐμπνεομένη πάντοτε ἀπὸ τὴν τέλεια
ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ, ἀγαπᾷ καὶ πορεῖ ὅλους.
Ἰδιαίτερα ὅμως δείχνει τὴν ἀγάπην τῆς καὶ
τῇ συμπόνοια τῆς σποῦς ἀνθρώπους ποὺ εἶναι
μόνοι σὶν κόσμῳ καὶ ἐκείνους ποὺ εἶναι ἐκ-
τιθεμένοι σὶν ἓνα ἢ σὶν ἄλλο κίνδυνον. Ἀ-
γαπᾷ πολὺ τὶς χήρες γυναῖκες, αὐτὲς ποὺ ὁ
οὐρανὸς τοὺς ἢ πέθανε ἢ τὶς ἐγκατέλειπε καὶ
τὰ ὁρφανὰ παιδιά. Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα,
μὲ σύμβολον πάντοτε τὸ σιαυρὸ τοῦ Χριστοῦ,
εἶναι πάντοτε ἔτοιμη, πάνω σὶν καθήκον τῆς
να προσπαθεῖ τὸν ἀδύνατον, να φθάσῃ μέχρι
τὴν αὐτοθυσίαν. Εἶναι ἔτοιμη να πεθάνῃ αὐτὴ
γιὰ να ζῇ ὁ ἄλλος. Εἶναι ἓνα ψυχικὸ με-
γαλεῖο ἡ Χριστιανὴ γυναίκα σὶν προσφορά.
Ἡ Ἀγία Γραφή μᾶς κάνει λόγο γιὰ δύο
τέτοιες καλὲς γυναῖκες, προστάτριες χηρῶν,
ὁρφανῶν καὶ ἀδυνάτων. Ἡ μιὰ εἶναι ἡ
Ταβιδά τῆς Ἰόππης. Ἦσαν πορευτικὴ ψυχὴ
ἡ Ταβιδά. Ὅλες οἱ χήρες καὶ ὅλα τὰ ὁρφα-
νὰ τῆς Ἰόππης σὶν δικὴ τῆς ἀγάπῃ κατέφρυ-
γαν. Στὴ δικὴ τῆς προστάτριάς. Ἡ ζωὴ τῆς
Ταβιδᾶς ἦσαν μιὰ μέριμνα καὶ μιὰ φροντί-
δα γι' αὐτὲς τὶς ἀπροσπάτευτες ψυχές. Τὶς
ψυχές ποὺ ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπὸ τὸν
ἑαυτὸ τῆς. Ὅταν πέθανε ἔγινε θρή-
νος σὶν Ἰόππῃ. Ὅλες οἱ χήρες καὶ ὅλα
τὰ ὁρφανὰ ζητοῦσαν, ἀπαιτητικὰ ἀπὸ τὸ Θεό,
τὴν προστάτριάς τους. Καὶ ὁ Θεὸς ἀκούσε τὴν
ἰκεσίαν τους. Ἀνέστησε τὴν προστάτριάς τους.
Τὴν ἀνέστησε μὲ τὸν ἀπ. Πέτρο· ποὺ σὶν
πρῶτον κάλεσεν ἐξῆλθε ἀπὸ τὴν
Δύδδα, ποὺ θρηνολογοῦσαν, σὶν Ἰόππῃ, σὶν αἰτί
τῆς νεκρῆς. Ἀνέστησε τὴν Ταβιδά γιὰ να
συνεχίσῃ τὸ ὑπέροχον ἔργο τῆς προστάτριάς.
Ἦσαν μιὰ ἀγία ψυχὴ ἡ Ταβιδά. Μιὰ ψυχὴ
ποὺ δικαιολογημένα ὁ συγγραφεὺς τῶν
Πράξεων ἔγραψε γι' αὐτὴ τὸ ἐξῆς σύντο-
μο μὲν, ἀλλὰ τόσο ἐκπαρασυνεχιστικὸ ἐγκώμιο:
«Ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυ-
νῶν ὧν ἐποίησεν» (Πράξ. 9, 36). Εἶχε καὶ ἡ
Ταβιδά, λοιπὸν, κοσμήματα. Τὰ ὡραιότερα
κοσμήματα. Τὶς χήρες καὶ τὰ ὁρφανὰ τῆς
Ἰόππης. Κι' αὐτὰ τὰ κοσμήματα τὴν ἀνέδει-
ξαν πανήμορφον σὶν γῇ καὶ σὶν οὐρανῷ. Ἡ
ἄλλη εἶναι ἡ Φοῖβη, ἡ διακόνισσα τῶν Κε-
χερῶν. Καλὴ ψυχὴ ἡ Φοῖβη. Ὁρασιόατη.
Προσπάτευσε πολλὰς ψυχὰς μέσα σὶν πόλιν
τῶν Κεχερῶν. Προσπάτευσε χήρες κι' αὐτὴ.

Προσπάτευσε ὁρφανὰ. Προσπάτευσε καταιρεγ-
μένους. Προσπάτευσε φτωχοὺς καὶ ἀρρώ-
στους. «Προσπάτης πολλῶν ἐγενήθη» (Ρωμ.
16, 2). Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀντιμετώπι-
ζαν τὴν μιὰ ἢ τὴν ἄλλη ἀνάγκη σὶν Φοῖβῃ
πηγαῖναν. Ἦσαν τιμὴ αὐτὸ γιὰ τὴν Φοῖβῃ.
Ἦσαν μιὰ εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ να μπορῇ να
δοῇ ἓνα τόσο ὡραῖο ἔργο. Ἦσαν τέτοιο ἀ-
γαθὸ ἔργο. Ἀλλὰ ἡ μεγαλύτερη τιμὴ, ἡ με-
γαλύτερη εὐλογία, ποὺ τῆς χάρισε ὁ Κύριος,
ἦσαν να προσπαθεῖ τὸν Θεὸ τῆς διδασκα-
λο, τὸν ἀπ. Παῦλον, διὰ ἀναπόφρακτα, πάνω
σὶν ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς του, ἀντιμετώπισε
δύσκολες σιγμὲς σὶν γραφικὴ πολίχρη τῶν
Κεχερῶν. Ὁ μεγάλος ἀπόστολος δὲν ἔχασε
ποτὲ αὐτὴ τὴν προσφορά τῆς Φοῖβης. Καὶ
σὶν πρώτη του εὐκαιρία ἔγραψε γι' αὐτὴν
τὴν προσφορά τῆς. Ἐγραψε: «Προσπάτης
πολλῶν ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ» (Ρωμ. 16,
2). Τὴν τιμὴ αὐτὸ γιὰ τὴν καλὴν μας Φοῖβῃ!
Πόσες γυναῖκες δὲν ζήλεσαν αὐτὴ τὴν θέσιν
τῆς καὶ πόσες δὲν ἔκαναν κι' αὐτὲς τὸ ἴδιο,
να γίνουν προστάτριες πολλῶν, ὅπως καὶ ἐ-
κείνη! Σὲ ὅλες τὶς καλὲς ψυχὰς ποὺ ἀκούνε
καὶ διαβάθουν γιὰ τὴν Φοῖβῃ ἓνας πόθος
φουντώνει μέσα τους, μιὰ λαχτάρα, ἓνα ἰδα-
νικό: Να γίνουν κι' αὐτὲς Φοῖβες. Φοῖβη!
Πανώρια ψυχὴ. Κοσμήματά τῆς ὅλες οἱ ψυ-
χὲς ποὺ προσπάτευσε. Κοσμήματά τῆς ὁ Παῦ-
λος. Κόσμημα λαμπρό. Λαμπρότερον ἀπὸ τὸν
ἥλιο.

Ἀ γ α θ ὁ ἔ ρ γ ο ἡ ἱ ε ρ α π ο σ τ ο -
λ ῆ. Πάντοτε ἡ Χριστιανὴ γυναίκα ἐπαιξε
σημαντικὸ ρόλον σὶν ἱεραποστολῇ. Πρῶτη
ἱεραπόστολος ἡ Σαμαρείτισσα. Γεμάτη χα-
ρὰ ποὺ θρῆκε τὸ Σωτῆρα Χριστὸ ἐκεῖ σὶν
φρέσιν τοῦ Ἰακώβ, τρέχει σὶν πόλιν καὶ
«λέγει τοῖς ἀνθρώποις» δεῦτε ἴδετε ἄνθρω-
πον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα μῆτι οὐ-
τός ἐστιν ὁ Χριστός;» (Ἰωάν. 4, 28 - 29).
Τὴ φωνὴ τῆς τὴν ἀκούσαν πολλοί. Καὶ ὅλοι
αὐτοὶ «ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο
πρὸς αὐτὸν..... Καὶ πολλοὶ τῶν Σαμαρειτῶν
ἐκ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπὶστευσαν εἰς αὐ-
τὸν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς, μαρτυροῦ-
σης δι.εἰπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα» (Ἰωάν.
4, 39). Πρῶτη ἱεραπόστολος ἡ Σαμαρείτισ-
σα ποὺ ἀργότερα πῆρε τὸ ὄνομα Φωτεινὴ.
Ὑποπῶ ἄλλες πολλές. Στὰ πρῶτα χριστια-
νικά χρόνια γυναῖκες κάθε ἡλικίας, δοῦλες
καὶ ἐλεύθερες ἀκούσαν ἔγινον ἱεραποστολι-

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἐπιτακτικὸν θέμα πρὸς συζήτησιν

Με έντονον ψυχικὸν πόνον παρακολουθοῦν οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ τῆς Ἑλλησδικῆς Ἐκκλησίας τὰ δραματικὰ γεγονότα τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ὄντως ἀπίστευτα τὰ διαπραττόμενα. Οὐδεὶς δύναται νὰ συλλάβῃ τὸ ὕψος τῆς σκοπιμότητος, ἣτις ὠδήγησε Πατριάρχας καὶ ἱεράρχας νὰ ἀμαυρώσουν τὴν ἀλήθειαν. Αἱ δημοσιευθεῖσαι ἄχρι τοῦδε πληροφορίαι περὶ τῆς δλης ὑποθέσεως καταλή-

κὸ ἔργο. Ὅποιος διαβάσει τοὺς τίτους τῶν μαρτύρων μένει κατὰλήκειος μισοσιὰ σὺν ἱεραποστολικῷ παλμῷ τῶν Χριστιανῶν γυναικῶν. Ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε ἐποχῇ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα δίδει πάντοτε τὸ παρὸν σὴ μεγάλη καὶ ἴσοῦ ὥραία ἀποστολὴ τῆς ἱεραποστολῆς. Ἐκατοντάδες μαθήτριες, φοιτήτριες, καὶ προεχύτερες τὴν ἡλικία Χριστιανὲς γυναῖκες, ἀποδίδουν θαυμάσια σὺν ἱεραποστολικῷ τομέα τῆς Ἐκκλησίας. Πολλές, μάλιστα, εἶναι ἴσοῦ ἀποφασιστικές, ποὺ παίρνουν μέρος σὲς ἱεραποστολὰς σὲ πῶ μακρονὰ μέρη τῆς γῆς. Ὅποιος διαβάσει τὸ διβλίον «Ἡ μικρόσωμη γυναῖκα» θὰ δῇ δλη τὴν δραση-ριότητα ποὺ μπορεῖ νὰ ἀναπτύξῃ μιὰ Χριστιανὴ γυναῖκα σὴν ἱεραποστολὴν. Ἡ Γκλάν-ιως Ἐίλγουορντ γεμάτη ἀνησυχία γιὰ τὰ Κινεζόπουλα ποὺ δὲν γνώριζαν τὸ Χριστό, ἀφήνει τὸ μικρὸ της χωριὸ Ἐντμοντον, σὲ βόρειο Λονδίνο, καὶ σὲ ἡλικία 26 χρονῶν ξεκινᾷ γιὰ τὴν Κίνα. Ἡ ἱεραποστολὴ τῆς σὴ μακρονὴ αὐτὴ χώρα ἦταν μιὰ Ὀδόσεια. Εἴκοσι χρόνια κράτησε ἡ Ὀδόσεια αὐτὴ. Ἀπὸ τὸ 1930, ὥς τὸ 1950. Ἀλλὰ ἐπέτυχε πολλά. Ὡδήγησε πολλὰς ψυχὰς σὲ Χριστό. Ἐκατοντάδες Κινεζόπουλα καὶ Κινεζοπού-λες, ἀλλὰ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, χάρις σὴ μικρόσωμη ἱεραποστολῇ, ἔγιναν Χριστιανοί. Ἡ ἀγάπη τῆς, ἡ ταπεινοφροσύνη τῆς, δλο τῆς τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο ἔγιναν αἰτία, νὰ τὴν ἀποκαλοῦν οἱ Κινεζοὶ Ἀϊ - βε - νιὲ ποὺ θὰ πῇ ἐνάρετη. Ἡ γυναῖκα εἶναι μιὰ μεγάλη δύναμις. Κί' διαν αὐτὴ τὴ δύναμι τὴν δίδει σὲ καλὸ κάνει θαύματα.

γουν εἰς τὴν διαπίστωσιν ὅτι αἱ σκοτειναὶ δυνάμεις παίζουν ἀποφασιστικὸν ρόλον πρὸς διασάλευσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως. Ἡ ἱστορία θὰ σιγματίσῃ περισσότερον ἀπὸ τὸν καθαιρεθέντα Μακάριον τοὺς συνεργούντας εἰς τὴν κυπριακὴν κρίσιν. Ὁ εὐσεβὴς ἑλληγι-κὸς λαὸς ἐπαίνει δσοὺς ἐτάχθησαν φανερά ὑπὲρ τῶν τριῶν κανονικῶν ἐπισκόπων τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀναμένει τὴν θε-τικὴν συμπάρασασιν τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἑλ-λαδικῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὅποιοι ὡς πρῶτον θέ-μα συζήτησεως νὰ ἔχουν τὴν κρίσιν τῆς Κυ-

Ἀλλὰ μακρύνουμε τὸ λόγο. Ὡρα νὰ τε-λειώσουμε. Ἀγαθὰ ἔργα εἶναι πολλά. Εἶναι κάθε καλὴ πράξι. Κάθε καλὸς λόγος. Κάθε ἀρετὴ. Πολλὰ τὰ κοσμήματα τῶν ἀγαθῶν ἔρ-γων. Ὅποια γυναῖκα κοσμεῖται μὲ αὐτὰ, αὐτὴ ἀρέσει πολὺ σὲ Θεό. «Ὅπου γὰρ πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ἐκεῖ πᾶσα ἀρέσκεια Θεοῦ». Καὶ δπως ὑπάρχουν φιλάρεσκες κοσμικὲς γυναῖκες ποὺ λατμαροῦν σὲ ὕλικά κοσμή-ματα, εἶσι ὑπάρχουν καὶ φιλάρεσκες Χρι-στιανὲς γυναῖκες ποὺ καὶ αὐτὲς λατμαροῦν σὲ χριστιανικά κοσμήματα τῶν ἀγαθῶν ἔρ-γων. Γι' αὐτὸ, πολλὰς ἀπὸ αὐτὰς, προτιμοῦν τὸν ἄγαμο βίον, τὴν ἀφιέρωσι, γιὰ νὰ μποροῦν εἶσι, ἀδέσμευτες ἀπὸ οἰκογενειακὰς ὑπο-χρεώσεις νὰ ἐπιδοθοῦν ὀλοκληρωτικὰ σὲ ἀγαθὰ ἔργα. Μεγάλες οἱ ψυχὲς αὐτὰς. Ἡ-ρωίδες. Ἀγγελοὶ δίχως φτερά. Ἀγγελοὶ ποὺ πετοῦν ἀπὸ σίτι σὲ σίτι, ἀπὸ Κλινικὴ σὲ Κλινικὴ, ἀπὸ Νοσοκομεῖο σὲ Νοσοκομεῖο καὶ ἀπὸ φυλακὴ σὲ φυλακὴ. Δὲν γναρίζουν αὐτὲς τί θὰ πῇ ἄνθρωποι καὶ καλοπέρασι. Τὴν νόχτα τὴν κάνουν ἡμέρα. Σεμνὲς, ἀπλές, ταπεινές, διαρκῶς νουθετοῦν, παρηγοροῦν καὶ κηρύττουν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Αὐτὲς παι-διὰ δὲν φέρουν σὴ γῆ. Ὡδηγοῦν δμως παιδιὰ σὸν οὐρανό.

Κοπέλλες καὶ Γυναῖκες,

Πολλὰ τὰ κοσμήματα τῶν ἀγαθῶν ἔργων. Καὶ δλα λαμπερά. Ὅλα πολύτιμα. Μὲ αὐτὰ σιολισθῆτε. Καὶ θὰ εἶσθε ὥραιες σὴ γῆ καὶ σὸν οὐρανό.

Β. Αχ. Ψ.

πριακής Ἐκκλησίας εἰς σύνοδον τῆς συγκλη-
θησομένης Ἱεραρχίας. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Θεο-
σαλονίκης ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ παναγιωτάτου
Μητροπολίτου κ.κ. Λεωνίδου φαίνεται ὅτι θὰ
πρωτοστατήσῃ εἰς τὴν διέγερσιν τοῦ ἐνδια-
φέροντος πρὸς ἡθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν δεινῶς
δακνυμένων κανονικῶν Μητροπολιτῶν τῆς
Κύπρου.

Αἱ ἑτεροδιδασκαλῖαι

Ἡ ὀργάνωσις τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῶν
Μητροπόλεων θὰ ἀποδώσῃ καλοὺς καρπούς.
Θὰ δραστηριοποιήσῃ τοὺς ἀναλαβόντας τὸ ἔρ-
γον τῆς ποιμανσεως καὶ θὰ τοὺς φέρῃ πλη-
σίον τοῦ ποιμνίου. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας
μᾶς τὸ δεδαιώνει. Καὶ τὰ πρόσφατα παρα-
δείγματα τὸ διακηρύττουσιν. Τὸ πόσον ἀπασχο-
λοῦν τὰ προβλήματα τοὺς ποιμαίνοντας τὴν
Ἐκκλησίαν μαρτυροῦν τὰ συζητηθέντα κατὰ
τὸ Δ' Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητρο-
πόλεως Λαρίσης τὸν παρελθόντα μῆνα.

Καυτὸν πρόβλημα διὰ τὸ ποιμνιον τῆς Λα-
ρίσης εἶναι αἱ ἑτεροδιδασκαλῖαι. Εἰς σχετι-
κὸν Ψήφισμα - Διακήρυξιν ἀποτυπώσεται ἡ
ἀγωνία τοῦ ποιμνίου τῆς Λαρίσης. Οἱ αἰδεσι-
μῶτατοι Ἐφημέριοι μετὰ τοῦ Μητροπολίτου
Λαρίσης ἐξήγγισαν τὴν ἀναβίωσιν τοῦ πάλαι
ποτὲ μαστίζοντος τὴν Ἐκκλησίαν γνωστικι-
σμοῦ ὑπὸ τὴν σύγχρονον μορφήν τοῦ Μασσω-
νισμοῦ καὶ τῆς Θεοσοφίας μεταξὺ δὲ τῶν ἄλ-
λων διακηρύσσουσι: «Ἡ μέθοδος αὕτη τοῦ
νεογνωστικισμοῦ παρ' ἡμῖν εἶναι οὐχὶ ἀπ'
εὐθείας, ἀλλὰ νόθευσις τῆς Ὁρθοδόξου
χριστιανικῆς πίστεως καὶ διδασκαλίας, μὲ ἀ-
ποτέλεσμα (ἐκούσιον ἢ ἀκούσιον, ἐνσυνείδητον
ἢ ἀσυνείδητον) τὴν διάβρωσιν τῆς ἀμωμήτου
πίστεως, ὅπερ εἰς ταῦτόν ἀποβαίνει εἰς τὴν
ματαίωσιν τῆς σωτηρίας. Ἐπιδεικνύεται δὲ νῦν
μορφωθῇ τὸ φρόνημα, ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ
συνύπαρξις χριστιανικῆς πίστεως καὶ φιλο-
σοφικῶν δοξασιῶν ἀντιτιθεμένων πρὸς αὐτήν,
Χριστιανισμοῦ καὶ Μασσωνισμοῦ, Ἐκκλησίας
καὶ Στοᾶς, Χριστιανοῦ καὶ Μασσῶνου. Ἐπε-
σημάνθη δὲ ὁ ἡδυσμέμενος κίνδυνος τῆς ἑτερο-
διδασκαλίας αὐτῆς, τοσούτῳ μάλλον, καθ' ὅ-
σον αὕτη πλήττει κυρίως τὴν ὑψηλότερον ἵ-
σταμένην κοινωνικὴν τάξιν.

Ὅθεν ἐν συναισθήσει τῶν εὐθυνῶν μας
ἐγαντι τοῦ ποιμνίου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χρι-
στοῦ καὶ πρὸς διαφωτισμὸν καὶ περιφρούρη-
σιν αὐτοῦ προβαίνομεν ἐν ἀπολύτῳ ὁμωφω-
νίᾳ καὶ ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὴν τελευταίαν,

ἐπίσης ὁμωφωνον, διακήρυξιν τῆς Ἱεραρχί-
ας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν δὴ-
λωσιν καὶ διακήρυξιν ταύτην καὶ ἐπισημαί-
νομεν τὴν διευρυνομένην καὶ δαημέραι πε-
ρισσότερον ἐπικίνδυνον καθισταμένην κακο-
δοξίαν τοῦ Μασσωνισμοῦ καὶ τῆς Θεοσοφίας.
Συνιστῶμεν δὲ πατρικῶς εἰς πάντας τοὺς
Χριστιανούς, ὅπως καὶ ἑαυτοὺς φυλάττωσι καὶ
ἑτέροισι διαφωτίζωσι, περὶ τοῦ σοβαροτάτου
αὐτοῦ κινδύνου διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ
Ἔθνος ἡμῶν».

Αἱ ἀμελικοὶ μαστιγώσεις τῆς συνειδήσεως

Πολλὰ εἶναι αἱ πλευραὶ τῆς ἐλευθερίας
διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς αἰσθησιακῆς ζωῆς.
Ὅταν τὸ κακὸν λαμβάνῃ διαστάσεις ἀνθρω-
χητικὰς καὶ ἡ δημιουργία σοβαρῶν κοινωνι-
κῶν προβλημάτων αὐξάνῃ, τότε γίνονται ἀν-
τιληπτοὶ οἱ κίνδυνοι τοὺς ὁποίους προκαλοῦν
αἱ αἰσθησιακαὶ ἱκανοποιήσεις τῶν ἀνθρώπων.
Αὐτὴν τὴν διαπίστωσιν κάμνουσιν εἰς πολλὰς
χώρας τοῦ κόσμου οἱ ὑπεύθυνοι κοινωνικοὶ
λειτουργοί. Περιγράφονται καθημερινῶς κοι-
νωνικά καὶ οἰκογενειακά δράματα, τὰ ὅποια
συγκλονίζουν. Προβλήματα δυσεπίλυτα. «Δὲν
θὰ συνέλθω ποτέ, εἶπε μία νεαρὰ γυναῖκα
εἰς ἓνα δημοσιογράφων, ὅστερα ἀπὸ τὸν κα-
τήφορον τὸν ὁποῖον ἐπῆρα. Κατέχουμαι ἀπὸ
δυσβάστακτον ἄγχος καὶ ἀγωνία, ἔστω καὶ ἂν
ἐξωτερικῶς φαίνομαι ὅτι δὲν μὲ ἀπασχολεῖ
τίποτε. Ὁ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως εἶναι ἀ-
μελικοσ...». Νὰ τὸ ἔργον τῶν Χριστιανῶν.
Καλοῦνται νὰ διαδραματίσωσιν τὸν ρόλον τῶν.
Νὰ ἀπαλλάξωσιν τοὺς ἀδελφούς τῶν ἀπὸ τὸ
ἄγχος καὶ τὰς μαστιγώσεις τῆς συνειδήσεως.
Νὰ τοῦ προσφέρουν τὴν ψυχικὴν γαλήνην.
Αὐτὴ εἶναι ἡ θετικὴ συμβολὴ εἰς τὴν ἐπανα-
φορὰν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρε-
τῆς. Εἰς τινὰς χώρας ἤρchiσε σταυροφορία κα-
τὰ τῶν ἡθικῶν ἀτασθαλιῶν καὶ ὑπεγράφησαν
διακηρύξεις περὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπι-
νῆς ζωῆς. Αὐτὸ θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἡθικοποι-
ήσιν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἀς ἐλπίζωμεν
λοιπὸν καὶ τὸ εὐχόμεθα.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ

Ὡς ἔχων μορφήν τέρατος περιγράφει τὸν
ἄνθρωπον τῶν 3.000 ἐτῶν ἓνας ἀνθρωπολό-
γος. Σχολιαστής, προσθέτων, ἐπιλέγει ὅτι ἡ
κοιλία τοῦ ἀνθρώπου θὰ μεγαλώσῃ, ἀφοῦ γί-
νεται καθημερινῶς περισσότερο λαίμαργος.

Πράγματι λαίμαργος και άχόρταγος γίνεται ο άνθρωπος και αν δεν αντιληφθῇ τὴν πτώσιν του αὐτὴν θὰ ὀδηγηθῇ συντόμως εἰς τὴν καταστροφὴν. Ἡ λαίμαργία του δὲν πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ γεγονός ὅτι προσέχει τὰς τροφάς και τὸ διαιτολόγιον γενικῶς. Ἀναφέρεται εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς ζωῆς του. Ἡ ἀφοσίωσίς του εἰς πολλὰ και ποικίλα θέματα ἱκανοποιούντα μόνον τὰς αἰσθήσεις και τὰ κατώτερα ἔνστικτα εἶναι ὁ μόνος προσανατολισμός. Ἄν τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ μεταστραφῇ εἰς ἐνδιαφέρον πνευματικῆς καλλιέργειας τότε ὁ ἄνθρωπος τοῦ μέλλοντος θὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον θὰ τὸν περιγράψῃ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ μελετήσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ συνεπής, ὁ ταπεινός, ὁ λιτοδίαιτος, ὁ πιστός και ὁ εὐσεβής. Θὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος θὰ θυσιάζεται και δὲν θὰ φοβεῖται τὸν φίλον του ἀντὶ τῶν 300 δραχμῶν! Θὰ εἶναι ὁ πλησίον και ὄχι ὁ ἀδιάφορος, ὅπως ἀπεδείχθη ἀπὸ πείραμα δημοσιογράφου, ἡ ὁποία προσεκοιτῆθη τὴν βαρέως τραυματισμένην και ἔπεσεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ. Διήλθον ἐκ τῆς ὁδοῦ πλέον τῶν 120 αὐτοκινήτων και οὐδεὶς ἐπέδειξεν ἐνδιαφέρον. Ἰδοὺ ὁ βαθμός τῆς ἡθικότητος και τῆς ἀλληλεγγύης τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου.

Σύγχρονοι εἰδωλολατρικαὶ ἐκδηλώσεις

Ἡ ἱστορία περιγράφει μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὴν εἰδωλολατρικὴν ἐποχὴν τῶν προχριστιανικῶν χρόνων και τῶν πρώτων μεταχριστιανικῶν αἰώνων. Ὁ Χριστιανισμός ἔδωκε τὴν δυνατότητα εἰς ὅλον τὸν κόσμον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ψεύδος τῆς εἰδωλολατρίας και νὰ στραφῇ πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Οἱ Χριστιανοὶ ἡγωνίσθησαν μετὰ ζήλου και ἀφοσιώσεως και ἐθυσιάσθησαν χάριν τοῦ φωτισμοῦ τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου. Πολὺ αἷμα ἐχύθη διὰ τὴν ἐδραίωσιν και ἐξάπλωσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ὑστερα ἀπὸ τοὺς τόσους ἀγῶνας θὰ ἀνέμενε κανεὶς τὴν μὴ ἐμφάνισιν

εἰδωλολατρικῶν ἐκδηλώσεων. Δυστυχῶς ὅμως αἱ εἰδωλολατρικαὶ ἐκδηλώσεις ἐμφανίζονται ἔντονοι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Οἱ ἄνθρωποι, φέροντες τὸ χριστιανικὸν ὄνομα, ἐθεοποίησαν ποδοσφαιρικὰς ὁμάδας και αὐτὰς μετὰ πάθους λατρεύουν. Εἰς ἐφημερίδας διὰ πηχίαιων τίτλων ἀνεγράφησαν αὐτὰ τὰ τρομερά: **ΘΕΟΣ Εἶναι ἡ Ὀμάδα....** και ἀκολουθεῖ ὁ τίτλος τῆς ὁμάδος. Ὀλιβερόν πράγματι τὸ κατάντημα τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἀλλὰ τί κάμνουν οἱ Χριστιανοί; Πῶς ἀντιδρῶν ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς πνευματικῆς συγκροτήσεως τοῦ ἀνθρώπου; Ἡ φωνὴ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας σιωπᾷ. Ὅσοι πονοῦν τὸν ἄνθρωπον ὀφείλουν νὰ διαμαρτυρηθοῦν ἀποφασιστικῶς. Θὰ προσφέρουν θετικὴν ὑπηρεσίαν.

Τὰ ὅρια τῆς ἐντιμότητος

Ἐρωτοῦν πολλοὶ ἀναγνώσται νὰ καθορίσωμεν τὰ ὅρια τῆς ἐντιμότητος διότι ἐδιδόσαν ὅτι δικαστήριον ἐδέχθη τὸ ἐλαφρυντικὸν τοῦ προτέρου ἐντίμου βίου διὰ μερικοὺς «χίππους» ἐκ τῶν δικασθέντων και καταδικασθέντων διὰ πολλὰς ἀταξίας. Ὁ καθορισμός τῶν ὁρίων γίνεται ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Πᾶς ὁ ποιῶν φαῦλα εἶναι φαῦλος και ὁ ποιῶν τὴν ἀρετὴν εἶναι ἐνάρετος. Νέοι οἱ ὁποῖοι ὑπερέβησαν τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των και ἐπιδίδονται εἰς ἁμαρτωλὰς πράξεις ἔχουν ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἐντιμότητος. Βεβαίως πολλοὶ νέοι παρασύρονται ἀπὸ ἄλλους συνομηλικούς ἢ μεγαλύτερους των εἰς ἀδόλαστον βίον. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἡ ἐπιβολὴ αὐστηρῶν κυρώσεων εἶναι μέτρον συγκρατήσεως τῶν ἄλλων νέων και παιδαγωγικὸς τρόπος διορθώσεως τῶν παρεκτραπέντων. Ἐὰν οἱ δικαζόμενοι προβάλλουν πρότερον ὄντως ἐντιμον βίον και ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὸν ἐνάρετον δρόμον τότε ἡ ἐπεικὴς κρίσις εἶναι μέτρον συνέσεως. Θὰ ἦτο ἐπιτυχία διὰ τὴν πολιτικὴν δικαιοσύνην ἐὰν εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἡ μεταμέλεια ἦτο ἀποφασιστικὴ διὰ τὸν παρεκτρεπόμενον. Ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν ἀρετὴν θὰ προσέφερε χαρὰν εἰς τὸν οὐρανόν.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁδοὸδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιαιτησία και Ἑκδόσις **Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»**, Πέλοπος 7, Τηλ. 270-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξας: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προστάμενος Τυπογραφίον: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπόλεω 19, Θεσ/νίκη

Ἑτησία συνδρομή: Ἑσωτερικοῦ δρχ. 20 — Ἑσωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν **«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»**, Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη
ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Νοέμβριος 1973

Ἀριθ. φύλλου 335

ΚΑΚΟΤΕΧΝΟΙ ΚΑΙ ΕΝΤΕΧΝΟΙ ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς θὰ ἀναγνωσθῇ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Νοεμβρίου ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ Λουκᾶ 12, 16 - 21. Ἡ περικοπὴ ἀναφέρεται εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ἄφρονος πλουτοῦ. Ὁ μελετῶν τὴν περικοπὴν αὐτὴν βλέπει νὰ ἐκτυλίσσεται ὁλόκληρον τὸ δράμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ζῶντος μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος κορυφούται ἡ ἀγωνία τοῦ ἀνθρώπου νὰ συγκεντρώσῃ ὅλικά ἄγαθὰ, νὰ διατηρηθῇ ἐν τῇ ζωῇ, νὰ ἐπιτύχῃ ριζικὰ κοινωνικὰς μεταβολὰς καὶ νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς διεθνεῖς κοινωνικοπολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς σχέσεις. Καὶ εἰς περιπτώσεις ἀποτυχίῶν τοῦ ἀπογοητεύεται καὶ ἀνυπομονεῖ φοβούμενος μήπως ἡ ἀνθρωπότης ὀδηγηθῇ εἰς πολεμικὴν σύρραξιν.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν ψυχικὴν γαλήνην διὰ τῆς ἐπισωρεύσεως καθημερινῶν ἀπαιτήσεων. Τυφλωμένος ἀπὸ τὴν ἀφθονίαν τῶν ὑλικῶν καὶ τεχνικῶν ἐπιτεύξεων τοῦ ζῆ ὥς δυστυχὴς ἐν μέσῳ εὐφορίας. Μένει ἀδιάφορος πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ ξένος πρὸς τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα. Παραμελῶν τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους τοῦ ἐναντι τῆς ἀληθείας πλανᾶται εἰς τὰ σκότη τῆς ἀνομίας. Ἐπιτρέπεται νὰ ἐμφωλεύουν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ τὰ πάθη, ὁ φθόνος, ὁ δόλος, ἡ συκοφαντία, ἡ ἀπάτη καὶ πάσης μορφῆς πάθη.

Ἡ κατάσταση αὕτη ἐνθυμίζει τὴν συμπεριφορὰν τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ δροῦ Σινᾶ, ὅταν ὁ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν διὰ νὰ παραλάβῃ τὰς πλάκας μετὰ τὰς δέκα ἐντολάς. Καθυστερεῖ ὁ Μωϋσῆς νὰ κατέβῃ καὶ οἱ Ἰσραηλῖται προσέφερον θυσίαν εἰς κατασκευασθέντα χρυσοῦν μόσχον καὶ ἐπιδόθησαν εἰς χοροὺς καὶ φαγοπότι. Ἔτσι

καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας οἱ ἄνθρωποι περιφρονοῦν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιδίδονται εἰς παντὸς εἶδους ἁμαρτωλὰς πράξεις. Ἡ εἰρήνη φυγαδεύεται καὶ αἱ συνειδήσεις ταράσσονται. Εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς εἰρηνεύσεως τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὑπακοῆς εἰς τὰς ἐντολάς του, μετὰ τοῦ πλησίον, διὰ τῆς ἀλληλοκατανοήσεως, καὶ μετὰ τῆς συνειδήσεως, διὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἡθικοῦ χρέους.

Ἡ ἐποχὴ μας χαρακτηριζομένη διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ «έβeto», τὸν προπαγανδιστικὸν χαρακτήρα τῶν συζητήσεων καὶ διὰ τὴν δραστηριότητα τῶν ἐχθρῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀληθείας ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὴν ἔντονον παρουσίαν τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν πιστῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Τότε ἡ εἰρήνη θὰ εἶναι ἀσφαλὴς, διότι θὰ στηρίζεται ἐπὶ στερεῶν βάσεων καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἐπιφανειακῶν συμβιβασμῶν ἐν μέσῳ συγχρονομένων ἰδεολογιῶν ἀλληλοσπαρασσομένων ομάδων.

Εἰς τὴν πνευματικὴν εἰρήνευσιν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἀποφασιστικὸν ρόλον θὰ διαδραματίσουν ἡ Ἐκκλησία, τὸ σχολεῖον, ὁ τύπος, ἡ δύναμις τῆς χριστιανικῆς καρδίας καὶ ὁ σεβασμὸς τοῦ ἀτόμου πρὸς τὰ ἰδεώδη. Οἱ παράγοντες αὗτοι ὀφείλουν νὰ λάβουν ἐνεργὸν θέσιν εἰς τὴν πνευματικὴν οἰκοδόμησιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἰαδήποτε καθυστέρησις θὰ ὀδηγήσῃ εἰς πνευματικὸν μαρασμόν.

Ἀναφέροντες ὡς βασικὸν παράγοντα τῆς πνευματικῆς εἰρηνεύσεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου τὴν Ἐκκλησίαν, διότι αὕτη μεταδίδει ἑαυτήν, ἐξατλοῦται καὶ φωτίζεται νέας ψυχάς. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἀναγεννητικὸν τῆς ἔργον ἔχει ἀνάγκην ἐσωτερικῆς ἀναμορφώσε-

ως, διότι υπερβάσεις τῶν κανονικῶν ὁρίων καὶ συμβιβασμοὶ πρὸς κοσμικὰς ἐπιδιώξεις καθὼς καὶ ἀδιαφορίαι ἐναντι φλεγονόντων προβλημάτων ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς εἶναι ναρκωτικά εὐρέως φάσματος. Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἡ μεγάλη μᾶζα τῶν λαϊκῶν τάξεων εὐκόλως παρασύρεται εἰς ὕλιστικὰς κατευθύνσεις, αἵτινες ἀνατρέπουν πᾶσαν ἀρχὴν χριστιανικῆς ἰδεολογίας, ὡσάντις εὐρεθῇ ἐνώπιον παραβιάσεως θρησκευτικῶν ἀρχῶν. Καὶ ὅσον συγκαταβατικὴ γίνεται ἡ μᾶζα αὕτη πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας τοὺς μὴ ἔχοντας σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τόσον αὐστηρὰ κριτὴς γίνεται πρὸς τοὺς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας εὐρισκομένους.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐπιβάλλεται νὰ ἐπισημανθῇ ἡ ἀναγκαιότης ἀναδείξεως καταλλήλων ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν, οἱ ὅποιοι πέραν πάσης ἐπιστημονικῆς συγκροτήσεως νὰ διαθέτουν καρδίαν ἀγαπῶσαν καὶ διαθέσιν πρὸς θυσίαν. Ἡ μόρφωσις των νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς εὐαγγελικῆς κηρίδος φωτιζομένη διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Σωτῆρος Χριστοῦ. Τὸ ποιμαντικὸν ἔργον ἀπαιτεῖ σοβαρὰν πνευματικὴν καθάρσιν καὶ ἀνάστασιν.

Οἱ πιστεύοντες εἰς τὸν Ἰησοῦν ὡς ἰδρυτὴν καὶ κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τοὺς διαδόχους του εἶναι μέλη τοῦ αὐτοῦ σώματος μετὰ τὰ ἴδια χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα. Ἐχουν ἀγίαν ζωὴν καὶ συναναστραφὴν, μισοῦν τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀγαποῦν τὸν τριᾶδικόν Θεόν. Λατρεύουν τὸν Θεόν μετὰ εὐλαβείαν, τρέφονται ἀπὸ τὸ αὐτὸ ποτήριον καὶ ἀντλοῦν δύναμιν ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν. Ὁ πόθος των εἶναι ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀκτινοβολῇ. Ἐν προκειμένῳ τὴν Ἐκκλησίαν ἐκπροσωποῦν οἱ ἡγούμενοι τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, οἱ ὅποιοι χωρὶς νὰ ἀποβλέπουν εἰς πρόσσωπα ἰσχυρὰ ἐπὶ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας πρέπει νὰ ἔχουν ὡς γνώμονα τὴν δόξα τοῦ πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Εἶναι ἀνεπίτρεπτον πᾶς συμβιβασμὸς μετὰ πατάξιν ἐπιδιώκουσαν ὕλικους σκοπούς. Τὸ θάρρος καὶ ἡ παρηγορία νὰ κομιοῦν πάντα ἐκκλησιαστικὸν ἡγέτην καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς νὰ ἐπιδιώκουν οἱ ἡγέται νὰ ἐμνέουν καὶ εἰς τοὺς Χριστιανούς. Ὁ λόγος τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου πρέπει νὰ κυριαρχῇ εἰς τὴν καρδίαν τῶν πιστῶν. Τονίζει ὁ ἅγιος Ἀπόστολος εἰς τὴν ἐπιστολὴν του (5, 4-5): «Ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἁμάρταντων

τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀπ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὄρια Κυρίου Σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν· ἐτροπύσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἑσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέραις σφαγῆς».

Ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ κατισχύσῃ καὶ οἱ σύγχρονοι Χριστιανοὶ νὰ ἐγκολπωθοῦν αὐτὴν ἀπληλαγμένην ἀπὸ τὰς κακοτέχνους καὶ ἐντέχνους παραμορφώσεις τῆς.

Ἡ δύναμις τῆς χριστιανικῆς καρδίας ἀνατρέπει τὰ σχέδια τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας καὶ δι' αὐτὸ εἶναι σοβαρὸς παράγων ἀνατροπῆς πάσης κακοτέχνου καὶ ἐντέχνου παραμορφώσεως τῆς ἀληθείας. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ ποθῶν καὶ ἔχων διαθέσιν νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀκούει μετὰ προσοχῆς, δέχεται τὴν φωνὴν καὶ διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ σημιμορφούμενος πρὸς αὐτὴν καὶ γίνεται πολίτης τῆς πνευματικῆς καὶ οὐρανοῦ βασιλείας του. Ἐν τῷ Χριστῷ εὐρίσκονται αἱ θεβαιότεραι ἀλήθειαι.

Οἱ Χριστιανοὶ μετὰ τὴν καίουσαν ἡλικίαν των διὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν ἀναπαύονται εἰμὴ μόνον δταν ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ καρποφορεῖ εἰς πολλὰς καρδίας ἀδελφῶν των. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ μόνη πανοικία τοῦ πιστοῦ εἰς τὴν πορείαν τῆς ζωῆς. Ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια εἶναι ἡ ἀπάντησις εἰς τοὺς δραματισμούς τοῦ πιστοῦ.

Ἡ ἀλήθεια ἐνδυναμώνει τὴν χριστιανικὴν καρδίαν καὶ τὴν διεγείρει εἰς ἀγωνιστικὴν διαθέσιν, ἐμπνέει τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας εἰς ἀπάσας τὰς εὐκαιρίας καὶ διδάσκει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι παρὼν εἰς ὅλα τὰ ἔργα τοῦ πιστοῦ.

Δ. Β. Χ.

Εἰς μνήμην

Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Τριγλινὸς προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος δρχ. 1.500 εἰς μνήμην τῆς συζύγου του Ἀντωνίας.

Ὁ κ. Κων/ντίνος Λεοντίδης δρχ. 1.000 εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς του.

Ὁ κ. Χρῆστος Καμαλακίδης δρχ. 300 εἰς μνήμην τῆς συζύγου του Μαρίας.

Νέαι ἐκδόσεις

Μητροπολίτου Κίτρους ΒΑΡΝΑΒΑ: Ἀπολογία τοῦ Ὁσίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ. Σελίδες 88. Κατερίνη 1973.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

45. Διάδοσι τῶν δύο ἀδερφῶν (27, 41 - 28, 9)

Ἀπὸ τότε ὁ Ἡσαῦ κρατοῦσε μεγάλο μῖσος· ἐγκαίσιμον τοῦ Ἰακώβ, γιατί τοῦ πήρε τὴν εὐλογία ἀπ' τὸν πατέρα. Καὶ ἔλεγε· «Πότε νὰ πεθάνῃ ὁ πατέρας μου, γιὰ νὰ σκοτώσω τὸν Ἰακώβ τὸν ἀδερφό μου». Αὐτὰ τὰ λόγια ἔφτασαν στ' αὐτιά τῆς Ρεβέκκας· καὶ καλεῖ τὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ λέει· «Ἄκου νὰ δῇς· ὁ ἀδερφός σου ἀπειλεῖ νὰ σὲ σκοτώσῃ. Γι' αὐτό, παιδί μου, ἀκουσέ με τί θὰ κάνῃς. Σήκω καὶ φύγε στὴ Μεσοποταμία, στὸ Λάβαν τὸν ἀδερφό μου στὴ Χαρράν. Καὶ κάθησε μαζί του ἕνα διὰστημα, μέχρι νὰ ξεθυμάνῃ ἡ ὀργὴ τοῦ ἀδερφοῦ σου, καὶ νὰ ξεχάσῃ ὅσα τοῦ ἔκανες. Κι ὅταν γίνῃ αὐτό, ἐγὼ θὰ στείλω νὰ σὲ καλέσω. Πήγαινε τώρα, γιὰ νὰ μὴ σὰς χάσω καὶ τοὺς δύο σὲ μιὰ μέρα». Στὸ δὲ Ἰσαὰκ ἡ Ρεβέκκα πήγε καὶ εἶπε· «Βαρέθηκα τὴ ζωὴ μου μ' αὐτές τες Χετταῖες, τες γυναῖκες τοῦ Ἡσαῦ. Ἄν πάρῃ κι ὁ Ἰακώβ γυναῖκα ἀπ' αὐτὴ τὴ χώρα, τί τὴ θέλω τὴ ζωὴ μου;».

Καλεῖ λοιπὸν κι ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, τὸν εὐλογεῖ καὶ τοῦ δίνει ἐντολή· «Δὲν θὰ πάρῃς γυναῖκα Χαναναία. Σήκω καὶ φύγε στὴ Μεσοποταμία στὴν οἰκογένεια τοῦ Βαθουήλ, τοῦ πατέρα τῆς μητέρας σου, καὶ πάρε γυναῖκα ἀπ' τὴ θυγατέρα τοῦ Λάβαν, τοῦ ἀδερφοῦ τῆς μητέρας σου. Ὁ δὲ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσῃ, νὰ σὲ αὐξήσῃ, καὶ νὰ σὲ πληθύνῃ, νὰ γίνῃς συγκροτήματα ἔθνων. Καὶ νὰ σοῦ δώσῃ τὴν εὐλογία τοῦ πατέρα μου τοῦ Ἀβραάμ, καὶ σὲ σένα καὶ στὸ σπέρμα σου, νὰ κληρονομήσετε τὴ χώρα, ὅπου κατοικοῦμε προσωρινά, τὴν ὁποία ἔταξε στὸν Ἀβραάμ». Κι ἔστειλε ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ στὴ Μεσοποταμία, στὸ Λάβαν.

Εἶδε δὲ Ἡσαῦ ὅτι ὁ Ἰσαὰκ εὐλόγησε τὸν Ἰακώβ νὰ πάῃ στὴ Μεσοποταμία τῆς Συρίας, κι ὅτι τὸν ἔστειλε ἐκεῖ, γιὰ νὰ πάρῃ γυναῖκα ἀπὸ κεῖ, κι ὅτι τὴν ὥρα ποὺ τὸν εὐλογοῦσε τοῦ εἶπε νὰ μὴν πάρῃ γυναῖκα Χαναναία, κι ὅτι ὁ Ἰακώβ ἀκουσε τοὺς γονεῖς του καὶ πῆγε· καὶ κατάλαβε ὅτι ὁ Ἰσαὰκ ὑποφέρει ἀπ' τὴς Χαναναίες. Γι' αὐτὸ πήγε στὸν Ἰσμαήλ, ποὺ ἦταν γιὸς τοῦ Ἀβραάμ, καὶ πῆρε γιὰ

γυναῖκα τὴ θυγατέρα τοῦ Μαελέθ, γεννημένη ἀπ' τὴν ἴδια μητέρα μὲ τὸν Ναθεώθ, καὶ τὴν πρόσθεσε στὶς ἄλλες γυναῖκες του.

«Πότε νὰ πεθάνῃ ὁ γέρος, νὰ ἐκδικηθῶ τὸν ἀδερφό μου». Εἶπε μιὰ ἀπὸ τὶς πρὶν δέδηλες σκέψεις ποὺ μολύνει τὸ λογισμὸ ἐκείνου ποὺ δὲν ἀγαπᾷ τοὺς ἀδερφοὺς του. Βάζει γιὰ ἀφετηρία τοῦ θριάμβου του καὶ τῆς εὐτυχίας του τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του. Ὁ ἀδερφοκτόνος γίνεται καὶ πατροκτόνος, ἔστω καὶ στὴ σκέψι, στὴ λαχτάρα. Ἀλλ' οὔτε τὸ ἀπαίσιό τάμα οὔτε ἡ ἀσεβὴς λαχτάρα ἐκπληρώθηκαν ποτέ. Κι ὁ Ἰσαὰκ ἀργησε πολὺ νὰ πεθάνῃ· πέθανε ὅταν γέρασαν κι ὁ Ἡσαῦ κι ὁ Ἰακώβ.

Πολὺ ζωντὰ ζωγραφίζεται τὸ πρόσωπο τῆς Ρεβέκκας στὴ Γραφή. Φαίνεται γυναῖκα ἔξυπνη, καπάτσα, κι ἀγαθώτερη ἀπὸ τὴ Σάρρα. Κατευθύνει καμμιὰ φορὰ τὸν ἄντρα της ὅχι μὲ ἐκρήξεις ζηλοτυπίας ὅπως ἡ Σάρρα, ἀλλὰ μὲ ταπεινόφρονα καὶ ὑποτακτικὴ ὑποβολὴ τῶν ἐπιθυμιῶν της. Ἐδῶ καταλαβαίνει τὴ διαφορὰ τῶν Χαναναίων ἀπὸ τὸ σόι τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὅτι τὸ συμφέρον μὲ τὴν καλὴ τοῦ σημασία ἀπαιτεῖ νὰ πάρῃ ὁ Ἰακώβ γυναῖκα ἀπὸ τὴν οἰκογένειά της. Τὸ πρῶτο εἶνε κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο ἔχουν πικρὴ πείρα κι αὐτὴ κι ὁ Ἰσαὰκ ἀπ' τὴς γυναῖκες τοῦ Ἡσαῦ· τὸ δεύτερο εἶνε κάτι ποὺ ἂν τὸ πῇ, μπορεῖ νὰ φανῇ σὰν ἰδιοτέλεια. Γι' αὐτὸ ἀρκεῖται νὰ πῇ στὸν ἄντρα της μόνο τὸ πόσο δυστυχισμένη εἶνε ἀπὸ τὴς Χαναναίες· ὅπως της, καὶ πόσο ἀδάσταχτα δυστυχέστερη θὰ γίνῃ, ἂν κι ὁ Ἰακώβ πάρῃ Χαναναία. Ἔτσι μόνος τοῦ ὁ Ἰσαὰκ καταλαβαίνει, ὅτι πρέπει νὰ στείλῃ τὸν Ἰακώβ νὰ πάρῃ γυναῖκα ἀπὸ τὴν ἴδια οἰκογένεια ποὺ πήρε γυναῖκα κι αὐτός, δηλαδὴ τὴν οἰκογένεια τῆς Ρεβέκκας, τὸ σόι τοῦ Ἀβραάμ.

Ὁ Ἰσαὰκ ἐπαναλαμβάνει καὶ πλαταίνει τὴν εὐλογία στὸν Ἰακώβ. Ἐδῶ μάλιστα δεῖ-

χνει ότι αυτή ή εύλογία ξεκινάει από τόν 'Αβραάμ.

Ο 'Ησαΰ κάνει μιὰ σπασμωδική ενέργεια χωρίς βάθος. Έπειδή κατάλαβε ότι οί Χαναναίτες γυναίκες είνε ανεπιθύμητες στον πατέρα του, γιὰ νά έχη τήν εύνοιά του, πήγε και πήρε μιὰ γυναίκα από τή γενιά του 'Αβραάμ. Δέν ήξερε όμως ότι τò πατρικό σόι του 'Αβραάμ είνε εκείνο που έχει τò καθαρό αίμα και τίς καλές γυναίκες, κι όχι οί γόνοι του 'Αβραάμ από γυναίκες ξένης προελεύσεως. Είνε χαρακτηριστική αυτή ή ενέργεια τών ανθρώπων που είνε πνευματικώς μύωπες και πού, όταν δούν κάτι τò μεγάλο και θαυμαστό, προσπαθούν νά μιμηθούν τò εξωτερικό του σχήμα, γιατί δέν βλέπουν τήν ουσία του και τò βάθος του. Και ή μίμησί τους είνε μιὰ σειρά από άστοχες και σπασμωδικές ενέργειες.

Στό σημείο αυτό της Γενέσεως ένας συνειδητός μελετητής της Γραφής βλέπει τò Θεό σαν ένα σοφό βιολόγο που εργάζεται για νά επιτύχη νά θγάλη μιὰ καλή ράτσα· τρέφει τὰ ζώα του μέ τίς έκλεκτές τροφές που ξέρει και μέ τήν άγωγή που ξέρει, κάνει συνεχώς διασταυρώσεις, διαλέγει πάντα τὰ πιό θελτιωμένα άτομα τὰ πιό άνθεκτικά στίς δοκιμασίες και στά τέστ, πετάει τὰ άλλα, απομονώνει τὰ θελτιωμένα από τὰ άλλα για νά μή γίνουν ανεπιθύμητες και όπισθοδρομικές διασταυρώσεις, έως ότου επιτύχη τή ράτσα που θέλει· και τότε καλλιεργεί μόνο αυτή, και προσέχει νά μήν έχη επιμιξεις μέ παλιές ελαττωματικές ράτσες. Η εργασία αυτή του Θεού άρχισε από τὰ παιδιά τών πρωτοπλάστων. Εγκατέλειψε τόν Κάιν και τή γενιά του, και άποσιώθηκε στη γενιά του Σήθ· κατέστρεψε έπειτα όλους τούς άλλους, και κράτησε μόνο τò Νώε. Άφησε τούς άλλους δυο γιούς του Νώε, και παρακολούθησε τò Σήμ και τή γενιά του· άπ' τή γενιά αυτή πετούσε πέρα όλους τούς άλλους, και ακολουθούσε μόνο τή ρίζα Σήμ, Άφραζάδ, Καϊνάν, Σαλά, Έβερ, Φαλέκ, Ραχάβ, Σερούχ, Ναχώρ, Θάρα· έβγαλε τò Θάρα από τò αποπικτικό πε-

ρυθάλλον του, τόν απομόνωσε στη Χαρράν κι' άπ' τή γενιά του διάλεξε μόνο δυό, τò γιό του 'Αβραάμ και τόν έγγονό του Λώτ. Μέχρι τò Νώε ήταν ένα στάδιο φάσεων, του όποίου όλα τὰ άποτυχημένα τὰ κατέστρεψε. Από τò Νώε μέχρι τόν 'Αβραάμ άλλο στάδιο. Κι άπ' τόν 'Αβραάμ μέχρι τόν 'Ιακώβ άλλο στάδιο. Από δέ τόν 'Ιακώβ και πέρα άρχίζει μιὰ άλλη περίοδος, κατά τήν όποία ο Θεός έχει περιούσιο λαό. Μέχρι τότε δέν μπορεί νά γίνη λόγος για περιούσιο λαό, παρά μόνο για περιούσια οικογένεια· οικογένεια άπ' τήν όποία πετάει πάντα όλους τούς άλλους και κρατάει μόνον έναν. Άπ' τὰ παιδιά του Θάρα άφησε τò Λώτ και περιορίστηκε στον 'Αβραάμ· άπ' τὰ όχτώ παιδιά του 'Αβραάμ, άφησε τὰ έφτά κατά μέρος, και πρόσθεσε μόνο τόν 'Ισαάκ· κι άπ' του 'Ισαάκ τὰ δίδυμα παιδιά μίσησε τόν 'Ησαΰ, κι' άγάπησε μόνο τόν 'Ιακώβ. Ο 'Ιακώβ ήταν ο πρώτος που άπ' τὰ παιδιά του ο Θεός δέν πέταξε κανέναν, άλλ' όλο τò σπέρμα 'Ιακώβ έγινε λαός του Θεού περιούσιος. Βγήκαν κι από τόν 'Αβραάμ έθνη επικατάρατα, γγήκαν κι άπ' τόν 'Ισαάκ. Όλος ο άραβικός κόσμος είνε «υίοι 'Αβραάμ» και «υίοι 'Ισαάκ»· γι' αυτό και περιτέμνονται από τότε μέχρι σήμερα όπως και οί Έβραίοι. Και οί μόν υίοι 'Αβραάμ είνε οί Άγαρηνοί λεγόμενοι Άραβες, οί δέ υίοι 'Ισαάκ είνε οί Σαρρακηνοί Άράβες. Μόνο οί «υίοι 'Ιακώβ» αποτέλεσαν τόν περιούσιο λαό του Θεού, τόν 'Ισραήλ· γι' αυτό και ο λαός πήρε τò όνομα του 'Ιακώβ, τò άλλο όνομά του, τò όνομα 'Ισραήλ. Τή ρίζα που παρακολουθούσε ο Θεός τή γύμναζε συνεχώς στήν πίστι· μέχρις ότου έπέτυχε τόν άσσο τής πίστεως και τής άγνότητος, τόν 'Ιακώβ· έδω άκριβώς τò πείραμά του θριάμβευσε· έπέτυχε τò γόνο που έπιθυμούσε· κι άπ' αυτόν στη συνέχεια έβγαλε όλο τόν περιούσιο λαό του. Γι' αυτό κι από τή στιγμή που φεύγει ο 'Ιακώβ μόνος για τή Μεσοποταμία ή Γραφή άσχολεϊται πλέον μόνο μ' αυτόν, και έγκαταλείπει τήν πατρική του οικογένεια.

46. Η φυγή του 'Ιακώβ (28,10-22)

Βγήκε ο 'Ιακώβ από τò συνοικισμό του 'Ισαάκ Φρέαρ του έρκου και τράβηξε προς τή Χαρράν της Μεσοποταμίας. Βάδιζε όλoμόνυχος και παύζε. Αυτό θά μάς τò πη ό Ι-

διος άργότερα. Δέν είχε ούτε δούλους μαζί του ούτε ζώο, όπως ο 'Αβραάμ, όταν έρχόταν άπ' τή Μεσοποταμία, ή ο 'Ελιέζερ, όταν πήγαινε προς τὰ κεί· είχε μόνο τò ραβδί του

στό χέρι. Στόν τόπο πού θρυσκόταν, διανασίλεισε ὁ ἥλιος καὶ σκοτεῖναισε, ἐκεῖ σταμάτησε νὰ διανυκτερεύσῃ. Πῆρε ἓνα λιθάρι καὶ τὸ βάλε γιὰ μαξιλάρι, νὰ κοιμηθῇ. Καὶ στὸν ὕπνο του εἶδε ἓνα ὄνειρο σταλμένο ἀπὸ τὸ Θεό. Εἶδε τὸν οὐρανὸ ἀνοιγμένο καὶ μιὰ σκάλα πού πατοῦσε στὴ γῆ καὶ ἔφτανε στὸν οὐρανόν· καὶ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν στὴ σκάλα. Στὸ πάνω τέρμα τῆς σκάλας ἦταν ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος τοῦ μίλησε καὶ τοῦ εἶπε: «Ἐγὼ εἰμαι ὁ Θεὸς τοῦ πατέρα σου Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἰσαάκ· μὴ φοβάσαι. Ἡ γῆ αὐτὴ ὅπου κοιμᾶσαι εἶνε δική σου· ἐγὼ θὰ τὴ δώσω σὲ σένα καὶ στὸ σπέρμα σου. Καὶ τὸ σπέρμα σου θὰ εἶνε πλῆθος σὰν τὴν ἄμμο τῆς γῆς, καὶ θ' ἀπλωθῇ πρὸ ἀνατολικά ἀπ' ἐδῶ καὶ πρὸ δυτικὰ μέχρι τὴ θάλασσα (ἐννοεῖ τὴ Μεσόγειο) καὶ πρὸς νότο καὶ πρὸς βορρᾶ. Καὶ θὰ εὐλογηθοῦν μὲ σένα καὶ μὲ τὸ σπέρμα σου ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς. Καὶ νὰ ἐγὼ εἰμαι μαζί σου καὶ σὲ φυλάγω ὅπου πᾶς, καὶ θὰ σ' ἐπιστρέψω κάποτε στὴ γῆ αὐτή. Δὲν πρόκειται νὰ σ' ἐγκαταλείψω ποτέ, ἀλλὰ θὰ ἐκπληρώσω ὅλα ὅσα σοῦ ὑπόσχομαι». Ὅταν σηκώθηκε ὁ Ἰακώβ ἀπὸ τὸν ὕπνο εἶπε: «Σ' αὐτὸ τὸ μέρος εἶνε ὁ Κύριος, καὶ ἐγὼ δὲν τῷ ἔξερα!». Καὶ τὸν κυρίευσε φόβος, καὶ εἶπε: «Τί φοβερὸς αὐτός ὁ τόπος! Ἐδῶ πρέπει νὰ εἶνε ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ· ἀφοῦ εἶδα ἐδῶ καὶ τὴν πύλη τοῦ οὐρανοῦ!». Καὶ πῆρε τὸ λιθάρι πού εἶχε γιὰ μαξιλάρι, καὶ τὸ ἔστησε στὴ γῆ, καὶ ἔχυσε λάδι στὴν κορυφή τῆς. Κι ἔδωσε στὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ ὄνομα «Οἶκος Θεοῦ». Τὸ ὄνομα τῆς πόλεως πού θρυσκόταν ἐκεῖ κοντὰ ἦταν πρῶτα Οὐλάμ Λούξ. Κι ἔκανε ἐκεῖ ὁ Ἰακώβ τὴν ἐξῆς προσευχή καὶ τὸ ἐξῆς τάμα. «Ἐὰν ὁ Κύριος ὁ Θεός εἶνε μαζί μου καὶ μὲ φυλάξῃ ἐκεῖ πού πάω, καὶ μοῦ δώσῃ ψωμὶ καὶ ρούχα νὰ φάω καὶ νὰ ντυθῶ, καὶ μὲ γυρίσῃ σῶο στὸ πατρικό μου σπίτι, θὰ ἔχω στὴ ζωὴ μου Θεὸ τὸν Κύριο. Καὶ τὸ λίθο αὐτὸ πού τὸν ἔστησα στὴ γῆ, θὰ τὸν ἔχω οἶκο Θεοῦ καὶ ἀπ' ὅλα ὅσα μοῦ δώσῃς, Κύριε, θὰ σοῦ προσφέρω τὸ ἓνα δέκατο».

* * *

Ἀναφέρεται καὶ ἄλλες φορές αὐτὴ ἡ πόλις Οὐλάμ Λούξ στὴν Π. Διαθήκη καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἰακώβ μὲ τὸ δεύτερο μόνο συνθετικὸ Λούξ ἢ Λουζᾶ (Γε 35,6· 35,9· 48,3· Ἱη

16,1· Κρ 1,23).

Ἀπὸ τότε κίβλας ἡ προσφορά τοῦ δεκάτου μπαίνει στὴ συνθήκη τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἰακώβ· ἀργότερα θὰ γίνῃ νόμος.

Ὁ Θεὸς δίνει τὴν ἐπαγγελία του καὶ στὸν Ἰακώβ προσωπικά, ὅπως τὴν ἔδωσε καὶ στὸν Ἀβραάμ καὶ στὸν Ἰσαάκ. Ὁ Ἰακώβ κατέχει πρὸς τὴν ἐπαγγελία. Αὐτὴ τὴ φορά τὸ πνευματικὸ τῆς σκέλος εἶνε ἐντονώτερο καὶ σαφέστερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Ἡ πρόθεσις «ἐν» στὸ ρῆμα «ἐνευλογηθήσονται» ἔχει τὴ σημασία πού ἔχει καὶ στὸ ρῆμα «ἐμβολιάζω». Ὁ Ἰακώβ, καὶ ἀκριβέστερα τὸ σπέρμα του, εἶνε τὸ ἐμβόλιο μὲ τὸ ὁποῖο θὰ ἐμβολιαστοῦν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, τὰ καταραμένα, καὶ θὰ γίνουν εὐλογημένα. Αὐτὴ ἡ ἐπικοινωνία οὐρανοῦ καὶ γῆς μὲ τὴ σκάλα εἶνε ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Κυρίου καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ μὲ τὴν ὁποία θὰ ξανατυνθεθῇ ἡ γῆ μὲ τὸν οὐρανόν, τὸ ξεπεσμένο ἀνθρώπινο γένος μὲ τὸ Θεό. Μὲ πολλὴ ἀφέλεια ὁ Ἰακώβ λέει: ὅτι αὐτὸ τὸ μέρος εἶνε τὸ μέρος πού βρίσκεται τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ νὰ καὶ ἡ πόρτα τοῦ οὐρανοῦ ἐδῶ ἀνοιξῇ καὶ ἡ σκάλα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Θεοῦ ἐδῶ θρυσκεται! Κι αὐτὸς εἶχε ἀπὸ τὸ Θεὸ τὴν τύχη νὰ κοιμηθῇ μπροστὰ στὴ σκάλα τοῦ Θεοῦ! Ἐνῶ δηλαδὴ ἡ πίστις τοῦ Ἰακώβ εἶνε ἀνεπτυγμένη σὲ πολὺ μεγάλο βαθμό, ἡ θεολογικὴ του κατάρτισις (ὡς ποῦμε ἔτσι) εἶνε ὑποανάπτυκτη. Συνήθως εὐκολὰ ξεχωρίζουμε τὴ διανοητικὴ ἀνάπτυξη ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη τῆς πίστεως, καὶ εὐκολὰ καταλαβαίνουμε ὅτι τὰ δύο αὐτὰ μπορεῖ νὰ εἶνε ἀνίστα. Δύσκολα καὶ σπάνια διακρίνουμε τὴ θεολογικὴ κατάρτισις ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη τῆς πίστεως. Κι ὅμως συμβαίνει καὶ αὐτὸ καὶ σὲ μεγάλη ἔκτασι μάλιστα. Ἡ θεολογικὴ κατάρτισις καὶ ἡ ἐμβάθυνσις ἀκόμη δὲν ταυτίζονται μὲ τὴν πίστι. Ἡ πίστις εἶνε ὅχι μόνο ἀσυγκριτὰ ἀνώτερο καὶ ἀπὸ τὴ διανοητικὴ ἀνάπτυξη· καὶ ἀπὸ τὴ θεολογικὴ κατάρτισις, ἀλλ' εἶνε καὶ τελείως ἐλεύθερη ἀπ' αὐτά, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ θρυσκεται καὶ νὰ ἐμφανίζεται τελείως ἀνεξάρτητα ἀπ' αὐτά σ' ὅποιονδήποτε πρόσωπο. Ἡ πίστις μόνη εἶνε ἀντάξια τῆς ἐλευθερίας πού ἔδωσε ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο καὶ σ' ὅλα τὰ λογικά του πλάσματα. Αὐτὴ ἡ πίστις θὰ προκαλέσῃ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ, χωρὶς τὴν ὁποία τὰ σφώτερα μυαλὰ τῶν ἀνθρώπων δὲν θὰ μπορούσαν ποτέ νὰ καταρτιστοῦν θεολογικά ἔτσι καὶ ἐλάχιστα.

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΘΑΛΗΣΑΝΤΕΣ:

25 Νοεμβρίου

**Ὁ Ἅγιος ΚΛΗΜΗΣ,
ἐπίσκοπος Βουλγαρίας**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΟΠΛΙΣΜΟΥ

Τὸ μοναδικὸν ἔνδυμα

Τὰ πιστὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ ζῶντα ἐν τῇ κόσμῳ διατελοῦν ἐν ἐπιστρατεύσει καὶ ἔχουν νὰ ἀντιμετωπίσουν ποικίλους καὶ ἐπικινδύνους ἐχθρούς. Ἡ ζωὴ των εἶναι ζωὴ πάλης καὶ ἀγώνος διὰ τοῦτο πρέπει συνεχῶς νὰ εἶναι ὀπλισμένοι μὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. Ἡ παραγγελία τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «ἀποθώμεθα τὰ ἔργα τοῦ σκότους» (Ρωμ. 13,12) εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἰσακουσθῇ ἀπὸ κάθε σύγχρονον ἄνθρωπον, διότι τὸ πλῆθος τῶν παραβάσεων ἔχει ἀπλώσει πυκνὸν σκότος. Αἱ ἐγκληματικαὶ ἐνέργειαι, αἱ ἀνήθικοι πράξεις, αἱ πλάναι, αἱ πτώσεις καὶ αἱ πάσης μορφῆς παρεκτροπαὶ σκληρύνουν συνεχῶς τὰς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὰ τὰ ἀμαρτωλὰ ἔργα πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀποβάλλῃ καὶ νὰ ἐνδυθῇ τὸν Χριστόν, ὥστε εἰς δλόκληρον τὸν ὁλόκον ἐπὶ τῆς γῆς βίον του νὰ ὁμοιάσῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι τὸ μοναδικὸν καὶ ἀναγκαῖότατον ἔνδυμα διὰ πᾶν πιστὸν τέκνον τοῦ οὐρανοῦ Πατρός. Αὐτὸς κοσμεῖ τὸν Χριστιανόν, Αὐτὸς καλύπτει τὴν γυμνότητά του καὶ Αὐτὸς τὸν ὀπλίξει μὲ δύναμιν καὶ χάριν, ὥστε νὰ ἀνυψοῦται εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς οὐρανοῦ βασιλείας.

Ὅσοι ἐπιτυχάνουν ἐγκαίρως καὶ ἀποφασιστικῶς νὰ ἐνδυθοῦν τὸν Χριστόν γίνονται τέκνα τοῦ φωτός ἀναλαμβάνοντα προθύμως νὰ φωτίσουν καὶ τοὺς συνανθρώπους των. Ἄν

μεταφερθῶμεν εἰς τοὺς χρόνους τῆς δράσεως τοῦ ἀποστόλου Παύλου θὰ ἴδωμεν αὐτὸν νὰ προσπαθῇ νὰ φωτίσῃ τοὺς ἐν πλάνῃ καὶ ἀγνοίᾳ διαβιόντας ἔθnikoὺς τῶν Ἀθηνῶν. Εἰς αὐτὴν τὴν κατείδωλον καὶ συζητικὴν πολιτείαν ὁ ταπεινὸς δούλος τοῦ Θεοῦ χωρὶς ὑποστήριξιν κοσμικὴν κάμνει νὰ ἀντηχήσῃ τὸ μήνυμα τῆς μετανοίας, τῆς λυτρώσεως καὶ τῆς ἀναστάσεως, τὸ ὅποιον ἔφερεν ὁ Χριστός. Μὲ ὀλίγα λόγια ἀπεκάλυψε τόσα, ὅσα δὲν ἤδυνήθη νὰ διδάξῃ δλόκληρος ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ μυθολογία τῆς ἀρχαιότητος. Τὸ λυτρωτικὸν μήνυμα εἶχε δύναμιν διὰ νὰ ἀντρεφῇ τὸν ἑλληνο-ρωμαϊκὸν κόσμον, νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἐν Χριστῷ ἠθικὴν ζωὴν καὶ νὰ μεταδώσῃ εἰς ἑκατομυρία ἀνθρώπων τὴν ταπεινώσιν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πνευματικότητα. Ἀπὸ τότε ἡ χορεία τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ ἐπακτείνεται διὰ τῆς κατατάξεως νέων ἐργατῶν τῆς ἀληθείας.

Εἰς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ὀπλισμένους μὲ τὴν χριστιανικὴν πνευματικότητα ὁ Κύριος δίδει τὴν δύναμιν νὰ εὐαγγελίζωνται μεταξὺ τῶν συνανθρώπων των τὸν «ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ» (Εφεσ. 3,8). Ὑπάρχουν πολλὰ γεγονότα τοῦ παρελθόντος, τὰ ὅποια ὁδηγοῦν εἰς ταπεινώσιν καὶ ἐμπνέουν τὴν συναίσθησιν διὰ πνευματικὸν παροπλισμόν.

Τὰ συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρουν ἀθλητάς τῆς πίστεως, οἱ ὅποιοι ἠγωνίσθησαν μὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός καὶ ἐπέτυχον τὸν πνευματικὸν καταρτισμὸν των διὰ τῆς θείας δυνάμεως καὶ τῆς προσωπικῆς των αγωνιστικότητος. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν αγωνιστῶν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου ἱεράρχου καὶ θαυματουργοῦ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ἐπίσκοπου Βουλγαρίας τοῦ ἐν τῇ Ἀλχρίδι, τοῦ ἐπωνομαζομένου Βουλγαροκήρυκος, τὴν 25ην Νοεμβρίου καὶ καλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ἀντλήσουν διὰ τὸν ἀγῶνά των διδάγματα ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου (εἰς τινὰς συναξαρι-

Τὸ στήσιμο στήλης πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ χρῆσις τῆς στήλης μὲ λάδι εἶνε πανάρχαιος πρόχειρος τρόπος λατρείας τοῦ Θεοῦ. Εἶνε σὰ νὰ κἀν μὴ θυσία ἢ σὰ νὰ κτίξῃ κανεὶς σήμερα ἓνα ἐξωκλήσι ἢ εἰκονοστάσι. Ἀκόμη καλύτερα, εἶνε σὰν ὁ Ἰακώβ νὰ ἀφιερῶν τὸ μέρος ἐκεῖνο στὸν Κύριον, σὰ νὰ τοῦ δάξῃ ἓνα σημάδι, γὰρ νὰ φαίνεται ὅτι ἐκεῖνος εἶνε ὁ ἅγιος τόπος τοῦ Κυρίου.

Στέργιος Ν. Σάκκος

στάς αναφέρεται ἡ μνήμη του τὴν 22αν Νοεμβρίου).

Ὁ ἅγιος Κλήμης κατήγετο ἐκ Βουλγαρίας καὶ ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μιχαήλ (842 - 867), υἱοῦ τοῦ Θεοφίλου. Παιδίδθεν ἠγάπησε τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἠκολούθησε.

Πόθος του ἦτο νὰ ὀπλισθῇ μὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. Ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀδιάκοπον μελέτην τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ ἀφῆκε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ νὰ καρποφορήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ του. Ἐν θυεῖς τὴν πανοπλίαν τοῦ Χριστοῦ ἠγωνίσθη ἀποφασιστικῶς καὶ ἐπιμόνως διὰ νὰ κατανικήσῃ τὰ πάθη καὶ τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας. Ἡ προσεχὴς, ἡ νηστεία, ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐντονος ἀσκησις ἦσαν τὰ μέσα κατανικήσεως τῶν ἀδυναμιῶν. Ἔτσι: φαντασιώσεις καὶ πονηροὶ λογισμοὶ τεθέντες ὑπὸ τὸν ἔλεγχον ἠδυνήθη νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ταπεινότητα, τὴν ἀνυπερηβαντοσύνην πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην καὶ τὴν εἰλικρινὴ πίστιν πρὸς τὸν Θεόν. Ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ ὀπλισμὸς τὸν ἀνέδειξε πολυτιμον συνεργάτην τῶν Ἰσαποστόλων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τῶν φωτιστῶν τῶν Σλάβων, καὶ πιστὸν τέκνον τοῦ Θεοῦ. Ἐξαίρετος μελε-

τητῆς τῶν θείων Γραφῶν ἠδυνήθη νὰ ἀνατρέψῃ αἰρετικὰς διδασκαλίας ἀποσκοπούσας εἰς τὴν διαστρέβλωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ προλήματος τῶν νεοφωτιστῶν Βουλγάρων. Διὰ τὸν δλον καταρτισμὸν του καὶ τὰς εὐαγγελικὰς του ἀρετὰς ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Μεθοδίου ἐπίσκοπος Βουλγαρίας (Ἀχρίδος καὶ Πλαθηνίτσας), ἔνθα ἐργάσθη μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως.

Ἡ περίοδος τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Κλήμεντος ἦτο διὰ τὸ πόθμινόν του μία περίοδος ἐντόνου ἀγωνιστικότητος διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀγιότητος. Ὅσοι: τὸν ἐγνώριζον, ἐθαύμαζον τὸ ὄψος τῆς ἀρετῆς καὶ ἐνεπνέοντο διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν καθημερινῶν προβλημάτων. Ὁ ἅγιος δὲν παρέλειπε νὰ εὐκαιρίας νὰ τόνισῃ εἰς τὸ πόθμινόν του ὅτι ὁ Χριστιανὸς ἔχει νὰ ἐνδύεται τὸν Χριστόν, διότι τότε μόνον θὰ ἀναδεικνύεται ἀληθὴς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Οἱ λόγοι του εἶχον τεραστίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς πνευματικότητος τοῦ ποιμνίου του, διότι συνωδεύοντο καὶ ἀπὸ τὴν ἐμπρακτον ἐφαρμογὴν τῶν διδασκομένων.

Σοβαρὰ ἀποστολὴ καὶ ὁμορφος σκοπὸς

Οἱ πιστοὶ εἶναι τεταγμένοι νὰ φωτίζουν τοὺς συνανθρώπους των καὶ νὰ παρουσιάζουν εἰς δλους τὴν ἀλήθειαν μὲ παρρησίαν. Οἱ ἄνθρωποι πολλάκις προτιμοῦν νὰ ἀκολουθοῦν τὸν ἄσωτον μόνον εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας. Δὲν τὸν ἀκολουθοῦν διὸς καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν. Φαντάζονται ὅτι ἡ μακράν τῆς πατρικῆς οἰκίας ἐλευθερία θὰ γεμίσῃ τὴν καρδίαν των καὶ θὰ ζήσουν τὴν μακαριότητα ἄνευ περιορισμῶν. Ματαιοπονοῦν, διότι γρήγορα θὰ ἀντικρύσουν τὴν ἀπογοήτευσιν. Εὐτυχὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἐγκαίρως διαπιστώσῃ ὅτι ἐπλάσθη νὰ ζῇ διὰ τὸν Θεόν καὶ ἀναπαύεται μόνον ὅταν στρέφεται πρὸς Αὐτόν.

Ὁ Χριστιανὸς ἐν τῇ πιστῇ ἐφαρμογῇ τοῦ θείου θελήματος ἐργάζεται πολλάκις σκληρά, διέρχεται ταπεινώσεις καὶ θλίψεις, διωγμούς ἐνίοτε, καὶ δοκιμασίας. Πάντως ὁ παρενόμενος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου δίδει περιεχόμενον εἰς τὴν ζωὴν του καὶ λαμβάνει δύναμιν καὶ χάριν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἐογάτης τῆς ἀληθείας θέτει ὡς σκοπὸς τὸν εὐαγγελισμὸν τοῦ πλησίον καὶ τὴν

δίωσιν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Ὁ εὐαγγελισμὸς εἶναι ἡ πλέον σοβαρὰ ἀποστολὴ καὶ ὁ ὁμορφος σκοπὸς εἰς τὴν ζωὴν τοῦ πιστοῦ. Οὔτε τὰ πλοῦτη ἱκανοποιοῦν, ὅσον πολλὰ καὶ ἂν εἶναι, τὸν ἄνθρωπον, οὔτε ἡ δόξα καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ κόσμου γεμίζουν τὴν καρδίαν του. Μόνον ὁ ἀνεξήγητος πλοῦτος τοῦ Χριστοῦ καλύπτει ἀπάσας τὰς ἀναζητήσεις τοῦ ἀνθρώπου. Τὸν πλοῦτον αὐτὸν ὀφείλουν νὰ εὐαγγελίζονται οἱ πιστοί. Αὐτὸν τὸν εὐαγγελισμὸν ἀνέλαβε καὶ ὁ ἅγιος Κλήμης, ὁ ὁποῖος ἐπέτυχε νὰ βαπτίσῃ καὶ τὸν ἄρχοντα τῶν Βουλγάρων Βορίν καὶ τὸν υἱόν του Μιχαήλ. Τοῦς βαπτισθέντας ἐνίσχυε διὰ τῆς συνεχοῦς διδασκαλίας, ὥστε νὰ πολιτεύονται σιμφῶνως πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀρχάς. Τὸν εὐαγγελισμὸν ἐπεξέτεινε καὶ πρὸς εὐρύτερα λαϊκὰ στρώματα. Πολλοὶ Βούλγαροι ὠδηγήθησαν εἰς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν. Τὸ ἔργον αὐτοῦ τοῦ εὐαγγελισμοῦ θὰ πρέπει πάντοτε οἱ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου νὰ τὸ συνεχίζουσιν, ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὅπου αἱ σκοτειναὶ δυνάμεις προσπαθοῦν νὰ καταπνίξουν κάθε προσπάθειαν εὐαγγελισμοῦ.

Τὸ διήγημά μας

Τὸ σημάδι

Ἐπὶ τέλους ἀνέπνεε τὸν καθάριον ἀέρα τῆς πνευματικῆς ἀτμόσφαιρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἄφηνε πίσω του ὅλα ἐκεῖνα τὰ βαρύνοντα τοῦ ἐδεναν μὲ τὴ γῆ καὶ τὴν ὕλη. Θάνατο ἀπὸ τώρα λεύτερος ἀετὸς γιὰ νὰ πετᾷ στὰ ὕψη τῆς πνευματικῆς τελειότητος. Ἔτσι ἐνοιῶθε ὁ Σπύρος, ἓνας σαρανταπεντάφορος ἀντρας, ποῦ ἡ ἐξωτερικὴ του ἐμφάνισις καὶ τὰ ροζιασμένα χέρια του ἀπόδειχναν ἕναν ἄνθρωπο τῆς ὑπαίθρου, ποῦ θὰ ἔπρεπε ν' ἀσχολῆται μὲ χειρωνακτικὴ ἐργασία.

Πραγματοποιοῦσε τώρα ἓνα ὄνειρο, ποῦ, ξαφνικά, δημιουργήθηκε τώρα τελευταία, ὅταν, διαβάζοντας ἓνα χριστιανικὸ φυλλάδιο, ξύπνησε μέσα του μιὰ κοιμισμένη ψυχὴ, ποῦ ἀγνοοῦσε τελείως τὴν πνευματικὴ ζωὴ. Ἡ μεταστροφή ἦταν τέλεια. Ἐνοιῶθε τὸν Κύριο νὰ τὸν καλῇ σὲ μιὰ τέλεια ἀφίερωσι. Ὁλα γύρω του ἔχασαν τὴν ἀξία τους κι' ἐνοιῶθε ἀσφυξία στὸ περιβάλλον, ποῦ ζοῦσε. Θυμῆθηκε, πὼς ἓνας συχωριανὸς του ἔφυγε μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ χωριὸ κι' ὅλοι ξέφρανε πὼς πῆγε στ' Ἁγιονόρος νὰ καλογερέψῃ. Ρώτησε στοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του κι' ἔμαθε τὴ σύστασί του.

Πέραν τοῦ εὐαγγελισμοῦ ὁ ἅγιος Κλήμης μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνήργησε θαύματα θεραπείας τυφλῶν, κωφῶν καὶ δαίμονισμένων. Ἐγραψε διάφορα βιβλία, ἀνήγειρε ναοὺς καὶ μοναστήρια, ἐδοῆθησε πτωχοῦς καὶ ἀδυνατοὺς, ἀπηλευθέρωσεν αἰχμαλώτους καὶ φυλακισμένους καὶ συμπαραστάθη εἰς πᾶν πρόβλημα τοῦ ποιμνίου του.

Συνεδούλευε διαρκῶς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ζοῦν κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον ὑπομένοντες πᾶσαν δοκιμασίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον κατετέθη εἰς τὴν ἐν Ἀχαΐδῃ ὕπ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν μονὴν τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος.

Τὰ σπουδαῖα ἐπιτεύγματα τοῦ Κλήμεντος καθ' ὅλον τὸν ἐπίγειον βίον του ἀποδεικνύουν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πνευματικοῦ ὀπλισμοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Ἰακώβ ὅταν ἐπλησίασε τὴν Βαβυλὼν παρήγγειλεν εἰς τοὺς ἰδιούτους του νὰ ἀπομακρύνουν τὰ εἰδῶλα καὶ νὰ καθαρί-

ἔτσι δρέθηκε στοὺς δρόμους ἀναζητώντας τὴ γαλήνη κι' ἔφτασε σπὴν Ἀθωνικὴ Πολιτεία. Πέρασε ἀπ' τὰ Μοναστήρια, προσκύνησε, ἔζησε μὲ τοὺς καλογήρους καὶ λαχτάρησε τὴν ἀγγελικὴν ζωὴ. Ὅμως δὲν τολμοῦσε σπὴν ἀρχὴ νὰ κάνῃ τὸ μεγάλο ὄλμα. Τελικὰ ὅμως τὰ δρόντηξε ὅλα καὶ ἔφτασε στὸν τόπο, ποῦ διάλεξε νὰ περάσῃ τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του.

Πέρασε μέχρι τώρα μιὰ ζωὴ ἄνετη, ἀπολαμβάνοντας τὴν παροικιῶδη φιλοξενία τῶν μοναχῶν καὶ ἐκμεταλλευσόμενος τὴν ἀπεγνωσμένη προσπάθεια τῶν περισσοτέρων μοναχῶν νὰ ἀποχτήσουν ὑποταχτικούς, γιὰ νὰ δημιουργήσουν διαδόχους. Συνηθίζουν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ νὰ περιποιοῦνται τοὺς ὑποψήφιους, προσπαθώντας νὰ τοὺς πείσουν, πὼς ἡ μοναχικὴ ζωὴ δὲν εἶναι τόσο δύσκολη, ὅσο λένε πολλοὶ καὶ πολλὰς φορὲς κολλακεύουν καὶ ἐκθειάζουν τὴν ἡρωϊκὴν τους ἀπόφασιν νὰ περιδληθῶν τὸ μοναχικὸ σχῆμα.

Ὁ Σπύρος μὲ τὴ δικαιολογία νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν καλύτερον καὶ πνευματικώτερον γέροντα, ἔφτασε ψάχνοντας μέχρι τὸ κελλί τοῦ π. Παύλου, τοῦ γνωστοῦ σὲ ὅλους γιὰ τὴν πνευ-

σθοῦν, διότι ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ἁγιασθῇ. Ὁσάνκις ὁ ἄνθρωπος πλησιάζει τὸν Θεὸν ἡ συνειδησίς του ἀφυπνίζεται καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ σκότους, διότι ἐνδύεται τὸν Χριστόν.

Ὁ ἐνδύμενος τὴν πανοπλίαν τοῦ Χριστοῦ χαίρεται διὰ τὰς θλίψεις, διότι ἀρχίζει ἡ ἀγώνισμα του. Κοιτᾷ εἰς τὸν Κύριον ὅλα τὰ ζωτικὰ προβλήματα τοῦ ἀτόμου εὐρίσκουν τὴν λύσιν των, διότι ἡ ἁμαρτία χάνει τὴν δύναμιν της. Ἡ προσωπικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν Χριστὸν ἀλλάσσει τὰ πάντα. Ὁ ἐγώισμός τοῦ ἀνθρώπου περιορίζεται μέχρις ἐξαφανισμοῦ. Ἡ χλιαρότης ὑποχωρεῖ, διότι ἡ καρδιά θερμαίνεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν διάθεσιν διὰ πνευματικούς ἀγῶνας. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ὀπλισθοῦν πνευματικὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ δεχθοῦν τὸν Χριστὸν ὡς Σωτῆρά των.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

ματικότητα του γιατρού, συνωδευμένος από ένα μοναχό του γειτονικού κελλίου.

Στο άσκηταριό του π. Παύλου οι μοναχοί γίνανε τέσσαρες. Άλλοι δύο, εκτός από τον π. Γαβριήλ, ο π. Θεοφύλακτος και ο π. Μιχαήλ, δυο δόκιμοι νεαροί, που δώσανε ύπασχεσι να υπαχθούν στην πνευματική του οικογένεια. Η φήμη αυτής της καινούργιας συνοδείας ώδήγησε εκεί και τα βήματα του Σπύρου.

— 'Ο αδελφός Σπύρος άπ' έδω, π. Παύλε, πήρε τη μεγάλη απόφασι. Θέλει να γίνη μοναχός, είπε ο ξεναγός του μοναχός.

— Άκουσα πολλά για σάς, πάτερ, και ήλθα να σάς γνωρίσω, είπε ο Σπύρος. Άν δέν έχετε αντίρρησι να μείνω λίγες μέρες κοντά σας και ίσως μείνω για πάντα αν με κρίνετε κατάλληλο.

Περίμενε να ένθουσιαστή ο γιατρός, γιατί θ' άποκτούσε ένα ακόμη ύποτακτικό. Μά άμέσως διαπίστωσε πως αυτός ήταν διαφορετικός άπ' τους άλλους. Τον κοίταξε μ' επιφύλαξι και δυσπιστία, σαν κάτι να τούλεγε πως τούτη ή απόφασι δέν ήταν και τόσο για έπαινο.

— Η απόφασί του, πάτερ, παίρνει μεγαλύτερη βαρύτητα γιατί του κοστίζει πάρα πολύ. Χρειάζεται πολύ κουράγιο και αυταπάνησι για να την πάρη ένας σαν τον Σπύρο, είπε ο συνοδός του.

— Δηλαδή; Σάν τί, άς πούμε, θυσίασε, κάρθη έδώ; ρώτησε άπορημένος ο γιατρός.

— Τη γυναίκα του και τα πέντε παιδιά του.

— Και τί έγιναν τα μέλη της οικογενείας σου;

— Στο χωριό, είπε με φυσικότητα.

— Δηλαδή, πως έγινε και σ' άφησαν κι' έφυγες; Είναι δυνατόν να τους έπεισες πως πήρες την καλύτερη απόφασι;

— Μά, πάτερ, θάπρεπε να ύπολογίσω αυτό το έμπόδιο προκειμένου να φανώ συνεπής στην κλίσι μου;

Δέν μπόρεσε να κρύψη την αγανάκτησί του ο γιατρός ακούγοντας τα τελευταία λόγια του Σπύρου.

— Μά σοβαρολογείς, αδελφέ μου; Ποια κλίσι ή κλήσι θα μπορούσε να σε άποσπάση και να σε άπαλλάξη άπ' την υποχρέωσί σου να κυτάξεις τα παιδιά σου; Τί θ' άπογίνουν αυτά κι' ή γυναίκα σου;

— 'Ο Θεός θα φροντίση γι' αυτά.

— Όρραία άπάντησι, γεμάτη πίστη και παρалоιγισμό. Τότε άς άφήσουν όλοι τον άγωνα κι' άς έμπιστευθούν όλα τα ζητήματα στο Θεό. Να μη δουλέψουν, να μη μαγειρέψουν, να κάνουν παιδιά και να τα έγκαταλείψουν στο έλεος του Θεού, είπε ο γιατρός με φανερή δυσανασχέτησι.

— Μά έγώ..... τραύλισε ο Σπύρος.

— Τί έσύ; Μήπως πρόκειται να σώσης τον κόσμο ακολουθώντας την κλίσι σου; Η διαλέγεις τον πιο δύσκολο δρόμο με το να καλογερίσης; Σε θεβαιώ πως ή ζωή, έδώ, όπως διαπίστωσες, είναι πιο εύκολη αν πολυ την ποθής, έν συγκρίσει με την φροντίδα και τις εύθυνες να μεγαλώνης πέντε παιδιά. Μήπως ή φυγοπονία σ' έσπρωξε σ' αυτή σου την απόφασι;

— Θεός φυλάξοι....

— Λοιπόν, αδελφέ μου, κάθησε όσο θέλεις, ζήσε μια περίοδο πνευματικής περισυλλογής, αλλά μετά πήγαινε στα παιδιά σου, γιατί είναι άμαρτία να χάσουν τον φυσικό τους προστάτη.

— Άδύνατον, έγώ πήρα την απόφασί μου και θα την πραγματοποιήσω όπωςδηποτε, είπε κοφτά ο Σπύρος.

— Κάνε ό,τι νομίζεις, αλλά ή δική μου γνώμη είναι άλλη. 'Ο Θεός να σε φωτίση να καταλήξης στη σωστή απόφασι.

— Άν ο Θεός δε θέλη να ακολουθήσω την κλίσι μου, θα μου δώση ένα καθαρό σημάδι, που θα με πείση πως έχω πάρει στραβή άπόφασι, είπε δύσθυμα ο Σπύρος, ένω πήγαινε προς την πόρτα για να φύγη άπ' το μόνο σπίτι, που είχε αντίθετη γνώμη μ' αυτόν.

Πέρασαν δυο μέρες άπ' την έπίσκεψι και ξαφνικά ένας καλόγερος από το γειτονικό σπίτι ήρθε άλαφιασμένος ζητώντας το γιατρό.

— Τρέξε γρήγορα, ο Σπύρος είναι άσχημα.

'Ο γιατρός άρπαξε την τσάντα του και έτρεξε. Στο δρόμο εύχότανε ναταν αυτή ή άρρώστεια ένα σημάδι από τον ούρανό. Βρήκε τον Σπύρο να αναπνέη με πολλή δυσκολία. Δέν άργησε να κάνει τη διάγνωσι και να χορηγήση το κατάλληλο φάρμακο. Σε λίγο ή αναπνοή του άρρώστου έγινε κανονική και άνοιξε τα μάτια του.

— Το σημάδι ήρθε, μίλησε ο Θεός. Τί έ-

... δὲ ἐργων ἀγαθῶν» (Α' Τιμ. 2, 9)

5. Η ΚΑΛΛΙΤΕΚΝΙΑ

Ἡ νέα, ἡ κάθε νέα, εἶπε νυμφευθῇ, εἶπε ὅχι, σὺ δάθος εἶναι καὶ παραμένει οὐδὲν διὰ τῆς τῆ ζωῇ μιὰ μητέρα. Ἡ μητρικὴ τῆς στοργή, θεῖκόν δῶρο, δίδεται οὐδὲν κάθε παιδί. Ἔτσι λοιπόν, παιδιά ἔχει ἡ μητέρα, ἔχει ἡ δασκάλα, ἔχει καὶ ἡ κατηχήτρια. Ἡ μητέρα παιδιά ἔχει αὐτὰ πὺν ἡ ἴδια φέρει σὺν κόσμῳ, μέσα σὺν γάμῳ. Ἡ δασκάλα ἔχει τοὺς μαθητὰς τῆς. Καὶ ἡ κατηχήτρια ἔχει τὰ κατηχητόπουλά τῆς. Μητέρας κατὰ σάρκα ἡ πρώτη. Μητέρες κατὰ πνεῦμα ἡ δεύτερη καὶ ἡ τρίτη. Ἐὰν αὐτὰ τὰ παιδιά προκρίνουν σὺν καλὸ καὶ σὺν ἀρετῇ. Ἄν κάνουν καλὸ σὺν κόσμῳ. Ἐὰν ἀναδεχθῶν χρήσιμα σὺν κοινωνίᾳ, τότε τὰ παιδιά αὐτὰ θὰ ἀποτελέσουν τὰ ὠραιότερα κοσμήματα κάθε γυναῖ-

κας, ἡ ὅποια κοπίασε καὶ μόχθησε γι' αὐτὰ. Συνεπῶς κάθε Χριστιανή, ἡ ὅποια ἀγαπᾷ κνύει χρήσιμα παιδιά σὺν κοινωνίᾳ, ἔχει τὰ κοσμήματά τῆς, τὰ ὅποια τῆς προσδίδουν μιὰ ξέχωρη ὠραιότητα καὶ ὁμορφιὰ σὺν ψυχῇ τῆς. Στὴν ἀρχαία Ρώμη, μιὰ πολὺ φιλάρεσκη Ρωμαία, σπολιομένη μὲ τὰ πιδ πολύτιμα κοσμήματα, ἐπισκέφθηκε κάποια ἡμέρα τὴν μητέρα τῶν Γράκων, ζητώντας προκλητικὰ νὰ τῆς ἐπιδείξῃ τὰ κοσμήματα πὺν εἶχε. Ἡ Κορηλία τότε ἔκανε τὸ ἐξῆς: Πῆγε σὺν διπλᾷ δωμάτιῳ, πῆρε τὰ δύο τῆς παιδιά, τὰ ὅποια ἀργότερα εἰμύσαν τὸ ρωμαϊκὸν ἔθνος, καὶ εἶπε σὺν τῇ φιλάρεσκη φίλῃ: — Νὰ τὰ κοσμήματά μου.

Ἔτσι εἶναι. Τὰ καλὰ παιδιά εἶναι θαυρία κοσμήματα.

παθα, γιατρέ; εἶπε συγκινημένος ὁ Σπύρος.

— Τίποτε τὸ σοβαρό. Ἔνα νευρικό ἄγχος ἔφερε μιὰ δύσπνοια, πὺν ὥστόσο θὰ μπορούσε νὰ σοὺ στοιχίσῃ ἀκριβὰ, ἂν δὲν προλάβαινα. Ἰσως ὅμως νάταν καὶ προσωρινὸ καὶ νὰ περνοῦσε, γιατί δὲν σοὺ θρῆκα καμμιά ὀργανικὴ ἀνωμαλία, δὴλως ὁ γιατρός.

— Εἶναι ξεκάθαρο. Ὁ Θεὸς μοὺ ἔστειλε τὸ σημάδι, πὺν τοῦ ζήτησα. Ὅση ὥρα εἶχα χάσει τίς αἰσθήσεις μου, ἔβλεπα σὰν σὲ ὄνειρο τὰ πέντε παιδιά μου μ' ἀπλωμένα χέρια, νὰ μὲ παρακαλοῦν νὰ γυρίσω κοντὰ τοὺς. Τώρα καταλαβαίνω πὺς ποτὲ δὲν θὰ μπορούσα νὰ γίνω ἕνας καλὸς καλόγερος. Κι' αὐτὸ τὸ ὀφείλω σὲ σὰς, πὺν μ' ἀνοίξατε τὰ μάτια. Σὰς εὐχαριστῶ.

— Ἔλα μερικὲς μέρες σὺν σπιτί. νὰ σὲ περιθάλω, νὰ σὲ θεραπεύσω καὶ νὰ σ' ἐξαποστείλω σὺν χρέος, πὺν σὲ περιμένει, εἶπε καλόκαρδα ὁ γιατρός.

Σὲ λίγες μέρες τὸ ἅγιο Ὅρος ἔχασε ἕναν καλόγερο, μὰ μιὰ οἰκογένεια κέρδισε ἕναν καλὸ πατέρα.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

1. Ἡ μητέρα κοσμήματα ἔχει τὰ παιδιά τῆς. Ἀλλὰ εἶπαμε: τὰ καλὰ παιδιά. Ὅχι τὰ ἀσεβῇ. Ἄν τὰ παιδιά τῆς γίνουν ἀσεβῇ, κλέφτες, πλεονέκτες, δάσφημοι, φοριάδες καὶ ἄσωτοι, εἶναι καλύτερα νὰ μὴ φέρῃ παιδιά σὺν κόσμῳ. Εἶναι προτιμότερο νὰ μείνῃ ἄτεκνη. Ἐκρεῖσσαν ἀποθανεῖν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα ἀσεβῇ» (Σοφ. Σειρ. 16,3). Αὐτὸ λέει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Δὲν ξέρω ἂν τὰ παιδιά γεννιοῦνται καλὰ. Ἐκεῖνο πὺν ξέρω εἶναι διὰ γίνονται καλὰ. Γίνονται ἀπὸ τὴν μητέρα πρῶτα, καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν πατέρα. Ἄν οἱ γονεῖς εἶναι ταπεινοί, ἂν προσεύχονται, ἂν ἐκκλησιάζονται, ἂν ἐξομολογοῦνται, ἂν μεταλαμβάνουν, ἂν μελετοῦν τὴν Ἀγία Γραφή, ἂν εἶναι φιλάνθρωποι, ἂν εἶναι ἀπλοὶ καὶ σεμνοί, κι' ἂν ἔχουν ἔντιμο παρελθόν, τότε, κατὰ κανόνα, τὰ παιδιά τοὺς θὰ γίνουν ἄξια μέλη καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας. Ἰθὰ γίνουν κοσμήματα γιὰ τὰ ὅποια δικαιολογημένα θὰ υποβῇ ἡ μητέρα νὰ καυχίεται «ἐν Κυρίῳ». Καὶ ὅσο πιδ πολλὰ παιδιά θὰ φέρῃ μιὰ μητέρα σὺν κόσμῳ, τόσο καὶ πιδ ὠραία θὰ εἶναι. Λίγα κοσμήματα λίγη ὁμορφιά. Περισσότερα παιδιά, περισσότερη ὁμορφιά. Φι-

λάρεσκη είναι ή κοσμική γυναίκα. Φιλάρεσκη με πολλά κοσμήματα. Φιλάρεσκη, τὸ ἴδιο εἶναι καὶ ἡ Χριστιανὴ γυναίκα. Φιλάρεσκη με πολλά παιδιά. Ὑπάρχουν μητέρες σὴν πατρίδα μας, σήμερα, με 15 παιδιά. Μητέρες ποὺ δὲν ξέρονται τί θὰ πῇ ἁμαρτία. Μητέρες μέσα σὲς ὁποῖες καθρεφτίζονται ὁ οὐρανός. Μητέρες ποὺ δὲν εἶναι τὰ παιδιά τους μόνον σὰν σῶμα, σὰν μάτια θυοφρα, χέρια καὶ πρόσωπο, ἀλλὰ καὶ σὰν ψυχὴ. Περιοσότερο σὰν ψυχὴ γιὰ τὴν ὁποία ἕνας Χριστὸς πέθανε πάνω σὲ στανρό.

Θὰ ἦταν πολὺ ὠφέλιμο νὰ ἀναφέρουμε, ὅσο γίνεται με πὺδ λίγα λόγια, τὰ χαρακτηριστικώτερα πνευματικὰ κοσμήματα Χριστιανῶν μητέρων. Νὰ τὰ ἀναφέρουμε ὅχι σὰν κάτι νέο, ἀλλὰ σὰν μιὰ διόμνησι οὐδὲς τις νέες ποὺ σκεπτισται τὸ γάμο καὶ σὲς ἄλλες ποὺ ζοῦν μέσα σὲν γάμο.

● Κόσμημα πολύτιμο ποὺ λάμπει σὲ γῆ καὶ σὲν οὐρανό, καὶ θὰ λάμπει πάντοτε, εἶναι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ποιὰ δὲν ἔκρινε καὶ δὲν διάβασε γὰ τὸν ἅγιο αὐτὸν Ἰεράρχη; Οἱ διδασκῆς του, αἰῶνες τώρα, τρέφουν πνευματικὰ ἀμείωρητες ψυχὲς καὶ τὲς ἐνισχύουν σὲν πνευματικὸ τους ἀγῶνα. Μεγάλο μυαλό ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Ἀπαράμιλλος ῥήτωρ. Σπάνιος συγγραφεὺς. Ἀλλὰ πὺδ πολὺ ἦταν μεγάλη ψυχὴ, μεγάλη καρδιά. Τὸν ζήλεψε ὁ εἰδωλολόγος ῥήτωρ Λιβάνιος, διὰ ἀκόντη τὸν εἶχε μαθητὴ σὲν σχολή του, καὶ αὐτὸν θὰ ἄφηγε διάδοχο «ἐὰν δὲν τὸν εἶχαν συλῆσει οἱ Χριστιανοί», ὅπως εἶπε χαρακτηριστικὰ σὲ σχετικὴ ἐρώτησι ποὺ τὸν κάνανε. Κόσμημα ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Κόσμημα τῆς ἁγίας ἐκείνης μητέρας, τῆς Ἀνδρούσης.

● Κόσμημα ὁ Μέγας Βασίλειος. Κόσμημα λαμπρό ὅσο καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Τὸ ἴδιο ἱκανός. Τὸ ἴδιο, ὅπως ὁ Ἰωάννης, συγγραφεὺς καὶ ἄξιος ἱεράρχης. Ἀλλὰ ὁ Βασίλειος δὲν ἦταν μοναχογυιός. Εἶχε καὶ ἄλλα ἀδελφία. Ἀλλὰ ὁπῶ. Τὰ ὀνόματά τους: Γρηγόριος, ἐπίσκοπος Νύσσης, Πέτρος, ἐπίσκοπος Σεβαστείας, Ναυκράτιος, μοναχός ἀσκολούμενος με τὴν περιθάλπι τῶν πονεμένων. Μακρίνα, μοναχὴ με καταπληκτικὴ φιλανθρωπικὴ δόξα. Καὶ ἄλλες τέσσερες ἀδελφὲς ποὺ δὲν γνωρίζουμε τὰ ὀνόματά τους. Ἐννέα πνευματικὰ κοσμήματα. Κοσμήματα τῆς μεγάλης ἐκείνης ψυχῆς, τῆς μητέρας, ποὺ λέγεται Ἐμμέλεια.

● Κόσμημα ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς. Ποιητής. Ὑπέροχη ψυχὴ. Τὸν χαρακτηρίσαν: «Θεοφόρον διδάσκαλον», «Θεῖον τοῦ Χριστοῦ σῶμα», «Σκευὸς ἐκλογῆς καὶ φρέαρ βαθὺ καὶ σῶμα χρυσοῦν». Κάποιος ξένος εἶπε: «Ὁ Γρηγόριος Ναζιανζηνός ἦταν ἀγαθώτατος, φιλανθρωπώτατος, γλυκύτατος καὶ εὐκρινέστατος.....». Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κόσμημα πολύτιμο ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὅπως ὠνομάσθηκε. Κόσμημα τῆς εὐσεβεστάτης ἐκείνης μητέρας, ἡ ὁποία φέρει τὸ ὄνομα Νόννα.

● Κόσμημα ὁ ἱερός Αὐγουστίνος. Ἄγιος. Ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου. Μεγάλος Χριστιανὸς φιλόσοφος. Ἐπίσκοπος Ἰππώνος. Δὲν ἦταν πρῶτα κόσμημα. Πρῶτα ἦταν κάβουνο. Ὑστερα ἔγινε κόσμημα. Καὶ ἔγινε με τὲς προσευχῆς τῆς μητέρας του. Προσευχῆς καὶ δάκρυα ποὺ κράτησαν εἴκοσι χρόνια. Πονεμένη ἡ μητέρα του σὲ πρῶτα εἴκοσι χρόνια τῆς ἁμαρτωλῆς του ζωῆς. Χαρούμενη ὅμως ὕστερα, με τὴν ἐπιστροφή του σὲ Χριστό. Γεμάτη χαρὰ λίγες ἡμέρες προτοῦ πεθάνῃ ἔλεγε σὲ τὸ παιδί της: «Ὅσον δι' ἐμέ, υἱέ μου, δὲν ὑπάρχει τίποτε εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν νὰ με εὐχαριστῇ· τί νὰ κάνω εἰς τὸ μέλλον καὶ διατί νὰ ζῶ ἀκόμη, ἀφοῦ δὲν μοῦ μένει τίποτε νὰ ἐλπίζω; Δὲν ἐπῆρχε παρὰ ἐν μόνον πρᾶγμα ποὺ μοῦ ἔκανε ποθητὴν τὴν ζωὴν· ἦτο νὰ σὲ ἰδῶ Χριστιανὸν καὶ μέλος τῆς Ἐκκλησίας προὶν ἀποθάνω. Ὁ Θεὸς μοῦ παρεχώρησεν ὅτι ποδοῦσα καὶ ἀκόμη κατὰ περιοσότερον, τὴν χαρὰν νὰ σὲ βλέπω νὰ περιφρονῆς ὅλα τὰ ἐγκόσμια ἀγαθὰ καὶ νὰ γίνεσαι τοιοῦτοτρόπως ἐπιτελῶς ὁ δοῦλος του. Τί ἔχω νὰ κάνω πλέον ἐδῶ περισσότερον;..... Σὲ παρακαλῶ, ὅπου κι' ἂν εὐρίσκεσαι, νὰ με ἐνθυμῆσαι εἰς τὸν θωμὸν τοῦ Κυρίου». Δὲν εἶναι, λοιπόν, θυορφὴ ἡ Μόνικα με τὸ κόσμημα αὐτὸ ποὺ λέγεται Αὐγουστίνος;

● Κοσμήματα πνευματικὰ οἱ τρεῖς παρθεναμάργυρες Πίσις, Ἐλπίς, Ἀγάπη. Ἡ πρώτη δώδεκα χρόνῶν. Ἡ δευτέρη δέκα. Καὶ ἡ τρίτη ἐννέα. Καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφές. Κόρες τῆς ἴδιας μητέρας. Τῆς Ἀγίας Σοφίας. Καμιά ἀπειλὴ δὲν στάθηκε ἱκανὴ νὰ τὲς κάμῃ νὰ ἀρηθροῦν τὴν πίστι τους σὲ Χριστό. Ἐτοί καὶ οἱ τρεῖς, ἡ μιὰ καὶ οἱ δύο τῆς ἄλλης, πεθαίνουν μαρτυρικά. Ἡ μνήμη τους ἐορτάζεται κάθε χρόνο σὲς 17 Σεπτεμ-

θρίον. Τὸ Συναξάρι λέει: «Τῇ ΙΖ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, μνήμη τῶν Ἁγίων Μαρτύρων καὶ καλλινίκων παρθένων Πίσιως, Ἑλπίδος, καὶ Ἀγάτης, καὶ τῆς μητρός αὐτῶν Σοφίας». Τρία ὑπέροχα κοσμήματα τῆς μητέρας Σοφίας.

● Καὶ ἔνα τελευταῖο παράδειγμα. Σύγχρονο. Τὸ 1933 σὺν Πανεπιστήμιον τοῦ Ὁχάιο Ἀμερικῆς ἔγινε μιὰ τελετὴ. Τὸ Πανεπιστήμιον ἀνεκήρυξε ἐπίτιμον διδάκτορα τῆς Νομικῆς Σχολῆς μιὰ μητέρα, τὴν κ. Ὁτέλεια Κόμπτον. Δὲν εἶχε σπουδάσει Νομικὴ ἢ Ὁτέλεια. Ἐκανε ὅμως κατὰ πολὺν πῶν μεγάλο. Ἐδωκε στὴν κοινωνία τρεῖς κορυφαίους ἐπιστήμονας καὶ μιὰ κόρη, πὺν μὲ τὸ σὺν γό τῆς, ἐργαζόταν ὡς ἱεραπόστολος στὴν Ἰνδία. Στὴν τελετὴ εἶπαν στὴν Ὁτέλεια: «Ἀῶσατε χρῆσθαι καὶ διαπρεπῆ τέκνα σὺν ἔθνος· θέλουμε νὰ σὰς τιμήσουμε γι' αὐτό».

2. Ἡ δασκάλα κοσμήματα ἔχει τοὺς μαθητὰς τῆς. Αὐτοὺς πὺν κατορθώνει μὲ τὴν σιοργὴ τῆς, τὴν ἐπιμονή, τὸ καλὸ παράδειγμα καὶ μὲ τὴν προσευχὴ τῆς, νὰ τοὺς ἀναδείξῃ καλὰς ψυχὰς. Καὶ μπορεῖ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ ἡ Χριστιανὴ δασκάλα αὐτό. Θὰ ἀναφέρουμε μιὰ ἱστορία ὅπως ἀκριβῶς τὴ διαβάσαμε στὴν Ἑφημερίδα «Χριστιανικὸς Κόσμος» τοῦ μηνὸς Μαΐου 1973. Πιστοποιεῖ, ἀκριβῶς αὐτὸ πὺν λέμε. Ἱστορία διδασκικὴ καὶ συγκινητικὴ. Ὅποια τὴν διαβάξῃ κλαίει ἀπὸ συγκίνησι.

«Ἦσαν πολὺν νέα ἡ δεσποινὶς Δέσποινα Ἀναστασιάδου ὅταν πῆρε τὸν διορισμὸ τῆς ὡς δασκάλα σ' ἓνα ὄρεινὸ χωριὸ τῆς Μακεδονίας. Πολὺν νέα. Μόλις εἴκοσι ἐτῶν.

Γι' αὐτὸ κι' ὁ ἐπιθεωρητὴς γνωρίζοντας τὶς δυσκολίες πὺν εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ, τὴν συμβούλεψε νὰ μὴν ἀποδεχθῇ τὸν διορισμὸ τῆς.

Ἀλλὰ δὲν ἔφτασε μόνον αὐτό. Ἡ μητέρα τῆς δὲν σταμάτησε νὰ τὴν παρακαλεῖ νὰ μείνῃ κοντὰ τῆς. Μοναχοκόρη αὐτὴ καὶ ἀρκετὰ εὐκαταίστατη, ποῖος ἦταν ὁ λόγος ν' ἀφήσῃ τὴ ζεστασιά τῆς, τὸ σπίτι τῆς καὶ τὶς ἀνέσεις, τὴν μεγάλη καὶ ὠραία πόλι μέσα στὴν ὁποία ζοῦσε, γιὰ νὰ πάη πῶ; Στὰ κατσάρια ἐνὸς χωριοῦ καὶ νὰ μείνῃ σ' ἓνα χαμόγειο χωρὶς φῶς καὶ δίχως τὶς στοιχειώδεις ἀνάσεις. Ν' ἀδείασῃ αὐτὴ τὸ κεφάλι τῆς γιὰ νὰ γεμίσῃ τὰ κεφάλια τῶν ἀρραμμάτων.

Κανένας ἀπὸ τὸ γνωστὸ τῆς περιβάλλον τὸ οἰκογενειακὸ δὲν τὴν ἐνεδάσσει. Μὰ ἡ

ἐκκοσμάχουσα Χριστιανὴ δασκάλα δὲν ἐπηρεάσθηκε ἀπὸ τίποτε.

Ἦξερε πολὺν καλὰ τὶς δυσκολίες πὺν εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ.

Ἦξερε ὅμως καλύτερα ποῖος θὰ μποροῦσε νὰ τὴν συμπαραστέκεται καὶ νὰ τὴν βοηθᾷ, νὰ τὴν ἐνισχύῃ καὶ νὰ τὴν κατευθύνῃ.

Πίστευε σὺν Θεὸ βαθιά, ἀληθινὰ καὶ εἶχε μέσα τῆς δυνατὴ τὴν πληροφορία, πὺς ὁ Θεὸς δὲν θὰ τὴν ἄφηκε μόνῃ.

Ἔτσι ἓνα πρωῒν τοῦ Σεπτεμβρίου ἀποχαιρέτησε τοὺς δικούς τῆς, φόρτωσε τὶς βαλίτσες τῆς σὺν τραῖνο, ἔκανε θερμὰ τὴν προσευχὴ τῆς καὶ ξεκίνησε.

Θεέ μου, σκεφίσταν σ' ὅλο τὸ ταξίδι, θ' ἀναποκριθῶ τάχα στὴν ἀποστολή μου; Θὰ φανῶ ἄξια δασκάλα, πραγματικὴ Χριστιανή;

Σὰν ἔφτασε σὺν χωριό, ὕστερα ἀπὸ ἓνα μακρινὸ καὶ κοπιαστικὸ ταξίδι, ὁρῶντὰ καὶ ξεκούρασι ἐνοίωσε στὴν ψυχὴ τῆς, ὅταν ὅλοι οἱ χωρικοὶ τὴν πύλωσαν γιὰ νὰ τὴν καλωσορίσουν.

— Τόσο νέα καὶ νὰ δεχθῇ νῶρθη σὺν χωριὸ μας, ἔλεγαν.

Ἡ νεαρὴ Χριστιανὴ εὐχαρίστησε ὅλους καὶ ὅλους τοὺς κάλεσε νὰ τὴν βοηθήσουν νὰ δουλέψουν ἀπὸ κοινού γιὰ νὰ πετύχουν ἓνα σπουδαῖο σκοπὸ: Νῶρθῃ ὁ Χριστὸς σὺν χωριὸ μας, στὰ σπίτια μας, στὶς καρδιές μας.

Τί λόγια, τί ζεστασιά, τί ἐκανοποίηση! Πρῶτῃ φορὰ τοῦτοι οἱ θουνήσιοι ἄνθρωποι, οἱ ἄξεστοι, οἱ ἀργάμματοι, μὰ μὲ τὴν ἀγνὴ καρδιά ἄκουσαν τέτοιες συμβουλές.

Κι' ἀπ' τὴν ἄλλῃ κι' ὅλας μέρα ἦταν ἐτοιμοὶ νὰ δεχθῶν ὁδηγίες ἀπ' τὴν δασκάλα.

— Θ' ἀπορροῦμε καὶ θὰ καθαρίσουμε πρῶτα τὴν Ἐκκλησίαν μας, εἶπε ἡ δασκάλα.

Πρῶτῃ αὐτὴ ἀνακουμπώθηκε καὶ ὀρχιτῆκε στὴν δουλειά.

Εὐχόμενος ἀραχνιωμένες, θαμπὰ μανουάλια, σκοτισμένο ἱερὸ, ἀνάποριστη ἐκκλησία δὲν ὑπῆρχαν πιά.

Πραγματικὸ μέλῳσι ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ δούλευαν κι' ἐκλαιγαν, καθὼς ἔβλεπαν ἀνάμεσά τους τὴν πρωτοενοσιάναν δασκάλα, τὴν τόσο νέα κι' ἄπειρη νὰ πρωτοστατῇ.

— Μὰς περιμένει ἰώρα τὸ σχολεῖο. Νὰ φτιάξουμε πάγκους καὶ θρανία, νὰ φτιάξουμε δένδρα, νὰ βάλομε εἰκὼνα στὴν ἰάξη μέσα.

Ἐδῶ πιά τὸν λόγο τὸν εἶχαν τὰ παιδιά. Εἶχαν νὰ δοῦν δάσκαλο πούλάχιστον πέντε χρόνια. Κι' εἶχαν τὸ παράπονο πὼς θάμεναν ἀπὸ ἀγράμματα.

Μέσα σ' ὅλους ἡ δασκάλα ξεχωρίζει τὸν Γιώργο. Ψηλός, λιγνός, λιγομίλητος βλέπει, ἀκούει, προσέχει μὰ δὲν μιλάει.

Μὰ γρήγορα ἡ δασκάλα μὲ τὴν ἀγάπη τῆς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ὅλους τοὺς φέρνει κοντὰ τῆς καὶ σ' ὅλους κατὰ ἔχει νὰ πῇ.

Χρόνος δὲν ἔχει περάσει καὶ σὺ χωρὶς ἄλλος ἄνεμος πνέει.

Οἱ κοπέλλες σχεδὸν κάθε ἀπόγευμα μαζεύονται σὺ ἐντευκτήριό τους γιὰ νὰ μάθουν κέντημα ἢ ράφιμο, μαγειρική ἢ ζαχαροπλαστική. Φρόντισε ἡ δασκάλα κι' ἔφτιασαν δέματα ἀπ' τὴν μεγάλη πόλη, κι' ἔφτιασε μηχανή ραπτικής καὶ γκαζιέρες γιὰ τὴν μαγειρική.

Οἱ ἄνδρες κι' οἱ γυναῖκες μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα μαζεύονται σὴν ἐκκλησία ν' ἀκούσουν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, τὰ παιδάκια σὺ κατηχητικὸ κάθε Κυριακή, ἀλλὰ καὶ σὺ σχολεῖο κάθε μέρα βλέπουν καὶ μαθαίνουν, πὼς δοοὶ ἀγαποῦν τὸν Θεὸ ξεχωρίζουν καὶ γίνονται ἐκλεκτοὶ ἀνάμεσα σ' ὅλους.

Δέκα χρόνια ἔμεινε σὺ χωρὶς ἡ δασκάλα καὶ μέσα σ' αὐτὰ τὰ δέκα χρόνια, ἄλλοι πέθαναν κι' ἄλλοι γεννήθηκαν. Ἄλλοι ξενιτεύθηκαν κι' ἄλλοι παντρεύθηκαν.

Τὸ ποῖο σημαντικὸ ζῆμος ἀπ' δλα ἦσαν, πὼς ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ εἶχαν γίνει ἄλλοι ἀνθρώποι, ἀναγεννημένους ψυχές, καλοὶ Χριστιανοί, παιδιά τοῦ Θεοῦ. Χάρις στῆς δασκάλας τὴν προσπάθεια καὶ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθεια.

Γι' αὐτὸ πιδ θλίβεσθ' εἶδησθ' σὺ χωρὶς, πὼς φεύγει ἡ δασκάλα, δὲν εἶχε ἀκουσθεῖ.

Ὑστερα ἀπὸ δέκα χρόνων δουλειὰ μέσα σὺ κοῦο καὶ τὰ χιόνια, τὴ φτώχεια καὶ τὴν ἀνέχεια ἔπαθε μιὰ σοβαρὴ θλάβη σ' αὐτιά.

Τὰ δάκρυα τῶν χωρικῶν πὺ εἶχαν μαζεῖτ' σὺ σταθμὸ τὴν εἶχαν λυγίσει. Ἐκλαίει μαζί τους κι' ἐνὸς τὸ τραῖνο εἰομαζόταν νὰ ξεκινήσῃ μὲ τὴ ματιά τῆς ἀγκάλιασε ὅλους μὲ περισσὴ στοργή κι' ἀγάπη.

Ὅχι δὲν ἔφευγε. Ἡ καρδιά τῆς δλόκληρη ἔμεινε σὺ χωρὶς πὺ πρωτοδιορίστηκε καὶ δούλεψε ἴσοο πολύ.

Τώρα σὴ μεγάλη πόλη καὶ καθὼς τὰ χρόνια περνοῦν ἐξακολοῦθεῖ νὰ θυμᾶται καὶ νὰ προσεύχεται γιὰ κείνους, πὺ τό-

σο πολὺ ἀπαποκρίθηκαν σὺ προσκλητήριο τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτὸ καὶ τὴν Κυριακὴ οὔτε κι' αὐτὴ ἔδρεῖ γιατί πόσο θερμὰ σὴν Ἐκκλησία προσεύχεται γιὰ τ' ὄρεινὸ χωριὸ τῆς Μακεδονίας.

Μὲ φόβο καὶ δέος προχωρεῖ νὰ πάρῃ μέσα τῆς τᾶχροατα μυκτήρια. Μὰ σὰν ἔφθασε μπροστὰ σὺ λειτουργὸ τοῦ Θεοῦ μ' ἔκπληξη ἀκούει: Μεταλαμβάνει ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Δεσποῖνα....

«Ποῦ μὲ ἔδρεῖ ὁ ἱερεὺς», σκέφτηκε μέσα τῆς. Μὰ γρήγορα ἔφθασε ἡ ἀπάντησι. Κάποια δεσποινὶς τὴν πλησιάζει γιὰ νὰ τῆς πῇ, πὼς τὴν θέλει ὁ π. Γεώργιος!

— Ἐμένα; ἀπόρησε ἡ δασκάλα.

— Μάλιστα, δὲν εἶστε ἡ δεσποινὶς Ἀναστασιᾶδου;

Μὲ ἀπορία ἡ δασκάλα πλησιάζει τὸν ἱερέα πὺ τὴν περιμένει.

— Μὲ θυμᾶστε, δεσποινὶς; Τὸν πρώτο χρόνο σὰν ἤρθατε σὺ χωρὶς μας καὶ μᾶς κηρύξατε τὸν Χριστὸ πῆρα τὴν μεγάλη ἀπόφαση. Τὴν ἱερωσύνη μου σὲ σὰς τὴ χωριστῶ. Σὰς εὐχαριστῶ.

Δάκρυσε ὁ ἱερεὺς, δάκρυσε κι' ἡ δασκάλα γιὰ τὰ θαύματα πὺ ὁ Θεὸς χαρίζει σὺς ἀνθρώπους.

Κόσμημα τῆς χριστιανῆς δασκάλας ὁ ἱερεὺς πὺ ὑπηρετεῖ σὺ θνισιαστήριο τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἄλλα, ἴσως, παιδιά, τὰ ὁποῖα γνωρίζει ὁ Θεός.

3. Ἡ κατηχήτρια κοσμήματα ἔχει τὰ κατηχητόπουλα. Ἐκεῖνα τὰ κατηχητόπουλα, τὰ ὁποῖα σὰν «γῆ ἀγαθή» δέχονται τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναδεικνύονται πνευματικὲς προσωπικότητες καὶ ὑπηρετοῦν τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ ἔθνος μας. Δὲν εἶναι ἕνας καὶ δνὸ, ἀλλὰ πολλοὶ οἱ σεμνοὶ κληρικοί, οἱ ὁποῖοι, ὀφείλουν τὴ σταδιοδρομία τους σὲ κάποια σεμνὴ καὶ πιστὴ κατηχήτρια. Πολλοὶ πάλι εἶναι καὶ οἱ θεολόγοι, σὺς ὁποῖους ἐκεῖνη ἐνέπνευσε τὴν ἱερὰ ἐπιστήμη. Πολλὲς ἐπίσης, πετυχημένες μητέρες, ἀναστήματα κάποιας κατηχητρίας εἶναι. Ἄλλες κατηχήτριες, γεμάτες παλμὸ καὶ ζωνιά-νια σὴν κατηχητική τους διακονία, σὲ κάποια κατηχήτρια χρεωστοῦν τὴν δημοφῆ διακονία. Ἄν θὰ ἀναφέραμε συγκεκριμένα γεγονότα θὰ ἔπρεπε νὰ μακρύνουμε πολὺ τὸ λόγο. Ἄλλωστε, ὅσες ἐφοίτησαν σὺ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ ὅσες παρακολουθοῦν τὸ

“ΝΗΣΤΕΙΑ ΑΛΗΘΗΣ,”

Ἡ νηστεία προφυλάσσει τὰ νήπια, σωφρονίζει τὸν νέον, κάμνει σεβαστὸν τὸν γέροντα. Διότι τὰ γηράματα στολισμένα με νηστείαν γίνονται πιδ σεβαστά. Διὰ τὰς γυναῖκας εἶναι στολίδι ταιριαστό, χαλινάρι τῶν εὐρισκομένων εἰς ἀκμήν, φυλακτήριον τῆς συζυγικῆς ζωῆς, τροφὸς τῆς παρθενίας. Τέτοιοι λοιπὸν εἶναι αἱ φροντίδες αὐτῆς διὰ κάθε σπιτί. Πῶς ὅμως πολιτεύεται εἰς τὴν δημοσίαν ζωὴν μας; Διὰ μιᾶς ὁλόκληρον τὴν πόλιν καὶ ὁλόκληρον τὸν λαὸν καθιστὰ εὐτακτον, κοιμίζει τὰς κραυγὰς, ἐξορίζει τὴν μάχην, κατασιγάει τὴν κακολογίαν. Ποίου διδασκάλου ἢ παρουσίας ἀποκαθιστᾷ ἔτσι διὰ μιᾶς τὸν θόρυβον τῶν παιδιῶν, ὅπως ἡ νηστεία καταστέλλει τὴν ταραχὴν τῆς πόλεως, ὅταν ἐμφανισθῇ; Ποῖος ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς διασκεδάσεις ἐπρωχώρησεν εἰς τὴν νηστείαν; Ποῖος ἀκόλαστος χορὸς προήλθεν ἀπὸ τὴν νηστείαν; Τρυφερά γέλια, καὶ πορνικὰ τραγούδια καὶ ἐξαλλοὶ χοροὶ ἀμέσως ἀπομακρύνονται κρυφὰ ἀπὸ

τὴν πόλιν, ὥσάν νὰ ἔχουν φυγαδευθῇ ἀπὸ κάποιον αὐστηρὸν δικαστὴν, τὴν νηστείαν. Ἐὰν ὅλοι τὴν ἐδέχοντο ὡς σύμβουλον δι’ αὐτὰ ποὺ πρέπει νὰ πράττουν, τίποτε δὲν θὰ ἠμποδίζε νὰ ἐπικρατήσῃ ἄκρα εἰρήνῃ εἰς ὁλόκληρον τὴν οἰκουμένην, ἀφοῦ οὔτε τὰ ἔθνη θὰ ἐπαναστατοῦν τὸ ἓνα κατὰ τοῦ ἄλλου, οὔτε τὰ στρατεύματα θὰ ἐρχονται εἰς σύρραξιν. Ἐὰν ἡ νηστεία ἐπικρατοῦσε, δὲν θὰ κατεσκευάζοντο ὅπλα, δὲν θὰ ἐγίνοντο δικαστήρια, οὔτε θὰ ἐφυλακίζοντο μερικοί, οὔτε γενικῶς αἱ ἐρημίαι θὰ ἐφιλοξενούσαν τοὺς κακοποιούς, οὔτε αἱ πόλεις τοὺς σικοφάντας καὶ ἡ θάλασσα τοὺς πειρατὰς. Ἐὰν ὅλοι ἦσαν μαθηταὶ τῆς νηστείας δὲν θὰ εἶχεν ἀκουσθῇ καθόλου, σύμφωνα με τὸν λόγον τοῦ Ἰωβ, φωνὴ εἰσπράκτορος τῶν φόρων, οὔτε θὰ ἦτο τόσο πολυστένακτος ὁ βίος μας καὶ γεμάτος ἀπὸ κατήρειαν, ἐὰν ἡ νηστεία ἐπρωτάνευεν εἰς τὴν ζωὴν μας. Διότι εἶναι φανερόν ὅτι θὰ ἐδίδασκεν εἰς ὅλους ὄχι μόνον τὴν ἐγκράτειαν ἀπὸ τὰ βρώματα ἀλλὰ καὶ ὁλοκληρωτικὴν φυγὴν καὶ ἀποξένωσιν καὶ ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν καὶ ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν καὶ ἀπὸ κάθε κακίαν. Αὐτὰ ἐὰν εἶχαν ἀποδληθῇ, τίποτε δὲν θὰ ἠμποδίζε νὰ διάγωμεν ἡμεῖς τὴν ζωὴν με βαθεῖαν εἰρήνην καὶ ἀταραξίαν ψυχῶν.

Τώρα ὅμως οἱ μὲν, με τὸ νὰ ἀπορρίπτουν τὴν νηστείαν, νὰ ἐπιδιώκουν δὲ τὴν τρυφήν ὡς τὴν μακαριότητα τῆς ζωῆς, ἔχουν εἰσάγει καὶ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀφθονίαν τῶν κακῶν καὶ ἐπὶ πλέον καταστρέφουν τὰ σώματά των. Παρατήρησε, παρακαλῶ, τὴν διαφορὰν τῶν προσώπων καὶ αὐτῶν ποὺ σήμερα κατὰ τὸ βράδυ θὰ σοῦ παρουσιασθοῦν καὶ τῶν αὐριανῶν. Σήμερα πρισμένα, κατακόκκινα, ὑγρά ἀπὸ λεπτὸν ἰδρώτα, μάτια δλοῦγγρα, αὐθάδη, ἐστερημένα τὴν ἀκρίβειαν τῆς ὁράσεως ἐξ αἰτίας τῆς ἐσωτερικῆς συσκοτίσεως, αὐριον ὅμως ἐντροπαλὰ, σεμνά, ἔχοντα φυσικὸν χρῶμα, γεμάτα περίσκεψιν καὶ ἀκρίβειαν αἰσθήσεων, ἀφοῦ καίμια ἐσωτερικὴ αἰτία δὲν ἐπισκοτίζει τὰς φυσικὰς ἐνεργείας. Ἡ νηστεία εἶναι ἡ ὁμοίωσις τῶν ἀγγέλων, ἡ σύνοικος τῶν δικαίων, ἡ ἐγκράτεια τοῦ βίου. Αὕτῃ ἔκαμε νομοθέτην τὸν Μωϋσῆν. Ὁ Σαμουὴλ εἶναι καρπὸς τῆς νηστείας. Ἡ Ἀννα ἐπροσευχῆθη εἰς τὸν Θεὸν ἀφοῦ ἐνήστευσε. «Κύ-

ἔργο τῶν Σχολείων αὐτῶν διαπιστώνουν τόσο ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἐναντίον, ὅσο καὶ ἀπὸ ἄλλους καὶ ἄλλες, τὴν ἐπίδρασιν ποὺ ἔχει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οἰς ψυχὰς τῶν κατηχησπαίδων, εἴτε αὐτὰ εἶναι ἀγόρια, εἴτε κορίτσια, καὶ εἴτε σὺ Κατηχητικὸ διδάσκει κατηχητῆς, εἴτε κατηχήτρια.

Ἡ κατηχήτρια, πολὺ περισσότερο ἐκείνη, ἢ ὅποια ἀφιέρωσε ὅλη τὴ ζωὴ της στὴν διακονίαν τῆς ἱεραποστολῆς, με τὴν πνευματικὴν της μητρότητα, ἀναδεικνύεται μιὰ ὑπεροχὴ πνευματικῆς μητέρας. Μιὰ μεγάλη ψυχὴ. Ὁμορφὴ καὶ πανῶρια με τὰ πολλὰ καὶ ἐκλεκτὰ πνευματικὰ της κοσμήματα, τὶς ψυχὰς ποὺ ἔφερε σὺ Χριστῷ, τὶς ψυχὰς ποὺ τρέφει διαρκῶς πνευματικὰ, τὶς ψυχὰς ποὺ στηρίζει, ἐνισχύει, παρηγορεῖ καὶ τὶς κατευθύνει σὺν οὐρανῷ.

Κοπέλλες καὶ Γυναιῖδες,

Στολισθῆτε με τὰ πνευματικὰ κοσμήματα ποὺ εἶπαμε. Ἀναδεῖξτε παιδιὰ με ἥθος καὶ ἀρετὴ. Δώστε ἀγίους στὴν Ἐκκλησίαν καὶ σὺν κόσμῳ. Τότε θὰ γίνετε καὶ οεῖς ὡραῖες, ἀλλὰ καὶ ὁ κόσμος ὅλος.

B. A. Ψ.

ριε τῶν δυνάμεων, ἐὰν πράγματι προσθλήψῃς εἰς τὴν δούλην σου καὶ μοῦ δώσης τέκνον τοῦ ἀνδρός, θὰ σοῦ τὸ ἀφιερῶσω ἐνώπιόν σου. Δὲν θὰ πῇ κρασί καὶ μεθυστικά ποτά, ὥς τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου». Ἡ νηστεία ἀνέθρεψε τὸν μεγάλον Σαμψών· καὶ ὥς τότε ποῦ συμπαρίστατο εἰς τὸν ἄνδρα κατὰ χιλιάδας ἐφονεύοντο οἱ ἐχθροὶ καὶ κατεκρημνίζοντο αἱ πύλαι τῶν πόλεων καὶ τὰ λεοντάρια δὲν ἀντεῖχαν εἰς τὴν δύναμιν τῶν χειρῶν του. Ὅταν ὅμως τὸν κατέλαβαν ἡ μέθη καὶ ἡ πορνεία περιήλθεν εἰς τὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀφοῦ ἔχασε τὰ μάτια του, ἔγινε παιχνίδι εἰς τοὺς δούλους τῶν Ἀλλοθενῶν. Ὁ Ἡλίας μὲ τὴν νηστείαν ἐσταμάτησε τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τρία χρόνια καὶ ἔξι μῆνας. Ἀφοῦ εἶδε λοιπὸν ὅτι ἀπὸ τὸν κόρον πολλαπλασιάζεται ἡ ὕβρις, κατ' ἀνάγκην ἐπρόκάλυψε τὴν ἀκούσιον εἰς αὐτοὺς νηστείαν τῆς πείνης. Μὲ αὐτὴν ἐσταμάτησε τὴν ἁμαρτίαν των, ποῦ κιόλας ἐξεχύνετο χωρὶς μέτρον, ἀφοῦ μὲ τὴν νηστείαν, ὡς ἂν μὲ κάποιον καυτερόν σίδηρον ἢ τομὴν, διέκοψε τὴν ὀλονὲν καὶ περισσότερον πρόοδον τοῦ κακοῦ.

Δεχθῆτέ τὴν, οἱ πτωχοί, τὴν συγκατοικόν σας καὶ ὁμοτράπεζον. Οἱ δούλοι αὐτὴν ποῦ εἶναι ἡ ἀνάπαυσις ἀπὸ τοὺς συνεχεῖς καμάτων τῆς ὑπηρεσίας. Οἱ πλούσιοι αὐτὴν ποῦ σὰς ἱατρῶν ἀπὸ τὴν βλάβην τοῦ κόρου καὶ ποῦ μὲ τὴν μεταβολὴν κάμνει πιὸ τερπνὰ αὐτὰ ποῦ ἀπὸ τὴν συνήθειαν περιφρονούνται. Οἱ ἄρρωστοι τὴν μητέρα τῆς υἱείας. Οἱ υἱεῖς τὸ φυλακτήριον τῆς εὐεξίας. Ρώτησε τοὺς ἱατροὺς καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσουν ὅτι τὸ περισσότερον σφοδερόν ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα εἶναι ἡ ἄκρα εὐεξία. Διὰ τοῦτο οἱ πιὸ ἔμπειροι μὲ νηστείαν ἀφαιροῦν τὸ πάχος, ὥστε νὰ μὴ συντριβῇ ἡ δύναμις κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς παχυσαρκίας. Διότι σκοπῖμας, ἀφοῦ μὲ τὴν σπέρτησιν ἐξαφανίσουν τὴν ἀσυμμετρίαν τοῦ πάχους, παρέχουν εἰς τὴν θραπευτικὴν δύναμιν κάποιαν ἀνεσιν καὶ ἀσκησιν καὶ ἀρχὴν διὰ δευτέραν αὔξησιν. Ἔτσι εἰς κάθε ἔργον καὶ σωματικὴν ἔξιν εὐρίσκεται ἡ ὠφέλεια τῆς νηστείας καὶ εἰς ὅλα ὁμοίως ἀρμόζει· εἰς τοὺς οἴκους, εἰς τὰς ἀγοράς, εἰς τὰς νύκτας, εἰς τὰς ἡμέρας, εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰς ἐρημίας. Αὐτὴν λοιπὸν, ποῦ μὲ τόσα μέσα χαρίζει εἰς ἡμᾶς τὸ καλόν, ἅς ὑποδεχθούμεν μὲ χαρὰν, σύμφωνα μὲ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου· νὰ μὴ φαίνώμεθα κατηφέεις, ἀλλὰ νὰ δεικνύωμεν χωρὶς προσποίησην τὸ χαρῶν τῆς ψυχῆς. Καὶ δὲν νομίζω ὅτι ἡ προτρο-

πὴ διὰ τὴν νηστείαν χρειάζεται τόσον ἀγῶνα, ὅσον τὸ νὰ μὴ περιπέσῃ σήμερα κάποιος εἰς τὰ κακὰ τῆς μέθης. Διότι οἱ πιὸ πολλοὶ ἀποδέχονται τὴν νηστείαν καὶ λόγῳ τῆς συνηθείας ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς ἐντροπῆς τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἄλλον. Τρέμω ὅμως διὰ τὴν μέθην, τὴν ὁποίαν σὰν πατρικὴν κληρονομίαν διαφυλάσσουν οἱ φίλοι τοῦ οἴνου. Διότι, ὅπως αὐτοὶ ποῦ κάμνουν μακρυνὰ ταξίδια, ἔτσι καὶ μερικοὶ ἀνόητοι σήμερα πίνουν οἶνον ἐν ὄψει τῶν πέντε ἡμερῶν τῆς νηστείας. Ποῖος εἶναι τόσον ἀνόητος, ὥστε προτοῦ ἀρχίσῃ νὰ πίνη, νὰ κάμνῃ τὰς τρέλλας τῶν μεθυσμένων; Δὲν γνωρίζεις ὅτι ἡ κοιλία δὲν κάμνει ἀποταμίευσιν; Ἡ κοιλία εἶναι ὁ πιὸ ἄπιστος μεσίτης. Εἶναι ταμεῖον ποῦ δὲν φυλάσσεται, διότι ἐνῷ ἔχουν ἐναποτεθῇ πολλά, διατρεῖ τὴν βλάβην χωρὶς νὰ διαφυλάσῃ τὰ παρατεθέντα. Πρόσεχε μὴ τυχὸν καὶ εἰς σέ, ποῦ θὰ ἔλθῃς αὐριον ἀπὸ τὴν μέθην, λεχθὸν αὐτὰ ποῦ τώρα ἔχουν ἀναγνωσθῇ· «δὲν ἐδιάλεξα τὴν νηστείαν αὐτὴν, λέγει ὁ Κύριος». Διὰ τὴν ἀναμνηστικὴν αὐτὰ ποῦ δὲν ἐπιδέχονται ἀνάμνησιν; Ποία εἶναι ἡ σχέσις πρὸς τὴν ἐγκράτειαν; «Ποία συμφωνία μεταξὺ τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν εἰδώλων». Διότι ναὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι αὐτοὶ εἰς τοὺς ὁποίους κατοικεῖ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἐνῷ ναὸς τῶν εἰδώλων εἶναι αὐτοὶ ποῦ ὑποδέχονται μὲ τὴν μέθην τὸν συρφετὸν τῆς ἀκολασίας. Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι τὰ πρόθυρα τῶν νηστειῶν. Βεβαίως αὐτὸς ποῦ ἔχει βεβηλωθῇ εἰς τὰ πρόθυρα δὲν εἶναι ἄξιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ ἁγία. Κανεὶς δούλος ποῦ θέλει νὰ ἐξεμμενίσῃ τὸν κύριόν του δὲν μεταχειρίζεται τὸν ἐχθρόν αὐτοῦ ὡς προστάτην καὶ μεσίτην. Ὁ Θεὸς ἐχθρεύεται τὴν μέθην. Ἡ νηστεία ὅμως εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς μετανόας. Ἐὰν λοιπὸν θέλῃς διὰ τῆς ἐξαμολογήσεως νὰ ἐπανέλθῃς εἰς τὸν Θεόν, νὰ ἀποφεύγῃς τὴν μέθην, διὰ νὰ μὴ σοῦ κάμῃ δυσκολωτέραν τὴν ἀποξένωσιν. Καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετὴ μόνῃ ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὰ βρώματα διὰ τὴν ἐπαινετὴν νηστείαν, ἀλλὰ ἅς νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτὴν καὶ εὐάρεστον εἰς τὸν Θεόν. Νηστεία ἀληθινὴ εἶναι ἡ ἀποξένωσις ἀπὸ τὸ κακόν, ἡ ἐγκράτεια τῆς γλώσσης, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὸν θυμόν, ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας, τὴν καταλαλιάν, τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ψευδορκίαν. Ἡ στέρησις ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἀληθινὴ νηστεία. Μέσα εἰς αὐτὰ λοιπὸν ἡ νηστεία εἶναι ἀγαθόν.

(Μ. Βασιλεῖον, ΕΠΕ, τ. 6, σελ. 65 - 73).

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τὸ μυστικὸν τῆς πνευματικῆς ὀργανώσεως

Διαπιστώσεις ψυχολόγων ἀντιβιάζουν εἰς 95% τὸ ποσοστὸν τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀρέσκονται νὰ προγραμματίζῃ τὰ τῆς οἰκογενείας ὁ ἄνδρας τῶν. Χαίρονται ὅταν ὁ σύζυγός τῶν κινῆται μὲ ὑπολογισμούς, διότι ἔτσι ἐξασφαλίζεται ἡ οἰκογενειακὴ βεβαιότης. Βεβαίως δὲν πρέπει νὰ παραγνωρισθῇ ἡ «γλυκεία» ἐπιβολὴ τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῶν τελικῶν ἀποφάσεων τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θέλει ἡ γυναίκα τὸν ἄνδρα ἀδύναμον. Αὐτὸ παρέχει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν ἄνδρα νὰ ὀργανώσῃ τὰ τοῦ οἴκου ἐπιμελῶς. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ μία ὀργάνωσις τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, ὅταν οἱ ἴδιοι οἱ ἄνδρες δὲν ὀργανώνουν ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν ζωὴν; Αἱ διαφοροὶ συγκεντρώσεις πνευματικῆς καθοδηγήσεως εἰς αἰθούσας χριστιανικῶν Σωματείων καὶ ἐνοριακῶν κέντρων θὰ βοηθήσουν τοὺς ἄνδρας εἰς τὸ νὰ μάθῃ ὁ καθεὶς τὸ μυστικὸν τῆς πνευματικῆς ὀργανώσεως. Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς «Ἀπολυτρώσεως» καὶ εἰς αἰθούσας ἄλλων χριστιανικῶν ὀργανώσεων, καθὼς καὶ εἰς πολλὰς χριστιανικὰς οἰκίας τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ὑπαίθρου γίνονται: χριστιανικαὶ ὁμάδες καὶ κύκλοι μελέτης τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ὅπου δύνανται νὰ παρακολουθήσουν ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ διαφωτισθῶν καὶ νὰ ὀργανώσουν τὸ πνευματικὸν ἔργον κατὰ τὰς ὑποδείξεις καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἑλλειψὶς οἰκονομικοῦ προγραμματισμοῦ

Εἰς ἑλλειψιν οἰκονομικοῦ προγραμματισμοῦ ἀποδίδουν μερικοὶ τὰς διασχεδάσεις πολλῶν ἀτόμων ἰδίᾳ κατὰ τὸ Σάββατο - Κύ-

ριακον. Αὐτὴ ἡ ἀνευ προγράμματος σπατάλη τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χρήματος εἰς ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι κηλιδώνουν καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν γίνεται πολλάκις ἡ αἰτία καταστροφῆς τοῦ ἀτόμου. Ἡ σπάταλος ζωὴ θὰ οδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν κλοπὴν, τὴν ἀπάτην, τὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ συχνὰ εἰς τὸ ἔγκλημα. Συναγωνίζονται τοὺς ἄλλους καὶ προσπαθοῦν νὰ τοὺς ξεπεράσουν εἰς τολμηράς ἐκδηλώσεις. Νομίζομεν ὅτι μία συχνὴ ἐπιτόπιος ἐκάστοτε ἀναζήτησις τοῦ «πόθεν ἔσχε» καὶ ἡ ἐπιβολὴ ἀναλόγου ἐλέγχου ἀπὸ ἀρμόδια ὄργανα εἰς αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι διέρχονται τῆς ὥρας εἰς κέντρα θὰ εἶχεν εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα διὰ πολλὰ άτομα. Θὰ ἀπετέλῃ ὅπως δὴποτε τροχοπέδην διὰ τοὺς ἀρχαρίους «γλεντζέδες» καὶ ἀφορμὴ διὰ ἕνα οἰκονομικὸν συντηρητισμὸν. Πολλοὶ θὰ ἦσαν εὐγνώμονες.

Σπουδαία χειρονομία

Εἶναι ὄντως σπουδαία χειρονομία ἀποθανόντος βιομηχάνου Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος διὰ διαθήκης του ἐκληροδότησε καὶ εἰς τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν μετοχὰς διὰ νὰ τονώσῃ τὸ ζῆλον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐργασίαν. Ἄν ἀναπτυχθῶν ἀρμονικαὶ σχέσεις ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ὁπωσδήποτε ἐπιλύονται πολλὰ προβλήματα βοηθοῦντα εἰς τὴν ὀλικὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ συνεργασία πρέπει νὰ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας. Θὰ ἦτο περισσύτερον ἐντυπωσιακὴ ἡ χειρονομία ἐὰν συνωδεύετο καὶ μὲ τὴν προτροπὴν νὰ ἀναπτυχθῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐπὶ τῆς πνευματικῆς ἀνυψώσεως. Ὁ ἐργαζόμενος διὰ τὴν ὀλικὴν προκοπὴν ὅταν τὴν συνδέῃ καὶ μὲ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν καλλιέργειαν γίνεται ἕνας ἀληθινὸς ἄνθρωπος εἰς τὸν παρόντα κόσμον τῆς ματαιότητος.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον δωδεδέον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἑκδόσις **Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»**, Πέλοπος 7, Τηλ. 270-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξεις: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἑτησίᾳ συνδρομὴ: Ἑσωτερικὸς δρχ. 20 — Ἑξωτερικὸς δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν **«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»**, Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ὈΜΩΝΥΜΟΥ ὉΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' - ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Δεκέμβριος 1973

Ἀριθ. φύλλου 336

Ο ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ὁ προφήτης Ἡσαΐας 800 χρόνια πρὶν νὰ γεννηθῇ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς προφήτευσε τὴ γέννησί του, περιέγραψε τὴ ζωὴ του, καὶ ἔδωσε τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ προσώπου του. Ἡ προφητεία αὐτὴ ὑπῆρχε γραμμένη στὴν μετάφρασι τῶν Ὁ' πού ἔγινε τὸν 3ον αἰῶνα π.Χ. καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴ διαβάζουμε καὶ σήμερα, ὑπάρχει δὲ καὶ στὴν Π.Δ. πού ἔχουν στὰ χέρια τους οἱ Ἑβραῖοι μέχρι καὶ σήμερα. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος στὴν ἐποχὴ του κήρυττε: «Θὰ ἤθελα νὰ συγκεντρωθοῦν ἐδῶ ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ εἰδωλολάτρες καὶ νὰ πάρω τὸ βιβλίον τοῦ Ἡσαΐα ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Ἰουδαίων, καὶ νὰ διαβάσω δυνατὰ τὴν προφητεία αὐτή. Ὅλοι θέβαινα γνωρίζετε τοῦτο, ὅτι δηλ. καὶ στὰ δικαστήρια καὶ παντοῦ τότε ἡ μαρτυρία δὲν δημιουργεῖ καμμιὰ ὑποψία, ὅταν κατατίθεται ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς ἀντιπάλους. Γιατὶ ποτὲ δὲν μποροῦν νὰ λοχυριοτοῦν, ὅτι πλάστηκαν οἱ προφητεῖες ἀπὸ μᾶς. Ὅχι ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἀλλ' ἐκεῖνοι πού σταύρωσαν τὸ Χριστὸ μᾶς ἔδωσαν τὰ βιβλία τῆς Π. Δ. πού προφητεύουν τὰ σχετικά μὲ τὴν ἐνανθρώπησί του». Τὰ ἴδια θὰ μπορούσαμε νὰ ἐπαναλάβουμε καὶ μῆς σήμερα νὰ τ' ἀκούσουν Ἑβραῖοι καὶ εἰδωλολάτρες καὶ ὅλοι οἱ ἄπιστοι, γιατί οἱ προφητεῖες γιὰ τὸ Χριστὸ εἶνε μιὰ τρανὴ ἀπόδειξι καὶ μαρτυρία τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ εὐαγγελίου.

Ἀλλὰ ποῖα εἶνε ἡ προφητεία αὐτή; Βρίσκεται στὸν Ἡσαΐα, στὰ κεφ. 7 - 9, καὶ συνδέεται μὲ συγκλονιστικὰ ἱστορικὰ γεγονότα. Τὸ μικρὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα μὲ πρωτεύουσα τὴν Ἱερουσαλὴμ κινδυνεύει. Κινδυνεύει ἀπὸ ἐμφύ-

λιο πόλεμον καὶ ἐπιδρομὴ ἀλλοφύλων. Συμμαχοῦν μάλιστα οἱ ἐμῶφυλοι μὲ τοὺς ἀλλοφύλους, γιὰ νὰ καταστρέφουν τὴν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ νὰ ὁ βασιλεὺς τῶν Σύρων ὁ Ρασιμ μὲ τὸ βασιλεῖα τοῦ Ἰσραὴλ Φακεὲ εἰσβάλλουν μὲ τὰ στρατεύματά τους στὴν Ἰουδαία καὶ πολιορκοῦν τὴν Ἱερουσαλὴμ. Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς πολιορκημένους. Σαλευτήκαν βασιλεῖς καὶ λαὸς σὰν τὰ δένδρα στὸ δάσος, δταν φυσᾷ δυνατὸς ἄνεμος. Ἐναξ μόνον μένει ἀτρόμητος καὶ εἰρηνικός. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας, πού μεταφέρει στὸ βασιλεῖα καὶ στὸ λαὸ τὸ μήνιμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὸ μήνιμα τοῦ Θεοῦ εἶνε: Ἡσυχᾶστε. Μὴ φοβάστε. Οἱ ἐχθροὶ θὰ φύγουν χωρὶς νὰ βλάψουν» εἶνε σὰ δυὸ δαυλιὰ πού καπνίζουν, ἀλλὰ δὲν καίνε. Καὶ ὅχι μόνον αὐτό. Γρήγορα, ὅσο θὰ ζοῦν ἀκόμη αὐτοὶ πού ἀκοῦν τὴν προφητεία, θὰ καταστραφούν καὶ θὰ αἰχμαλωτιστοῦν οἱ ἐπιδρομεῖς ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους. Ἡ πρώτη προφητεία τοῦ Ἡσαΐα βγῆκε ἀληθινή. Οἱ πολιορκηταὶ ἐφυγάν ντροπιασμένοι. Ὅλοι πιστεύουν, ὅτι θὰ ἐκκληρωθῇ καὶ ἡ δεύτερη, ἡ καταστροφὴ τῶν ἐχθρῶν. Τότε ἀκριβῶς βροντοφωνεῖ ὁ Ἡσαΐας καὶ τὴν τρίτη, τὴ μεγάλη, τὴν καταπληκτικὴ προφητεία. «Ὅτι παρθένος θὰ γεννήσῃ Υἱόν καὶ ὁ λαὸς θὰ τὸν ὀνομάσῃ Ἑμμανουήλ», πού σημαίνει, «ὁ Θεὸς μᾶς μετὰ». Ὁ υἱὸς τῆς παρθένου περιγράφεται σὰν ἄνθρωπος νὰ τρώῃ καὶ νὰ πίνῃ ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ἀναμάρτητος ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ, θὰ ἐμφανιστῇ στὸν κόσμον σὰν φῶς: θὰ φωταγωγηθῇ ἡ Παλαιστίνη. Ὁ λαὸς πού βαδίζει στὸ σκοτάδι, θὰ δῇ ἕνα μεγάλο ἥλ.ο. Σ' αὐτοὺς πού κατοικοῦν στὴ σκοτεινὴ περιοχὴ πού ἐξουσιάζ-

ζει ο θάνατος θά ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος. Θά λυτρωθοῦν ἀπὸ τὸ ζυγὸ πού θά τοὺς τυραννῇ καὶ θ' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴς πίεσεως τῶν κατακτητῶν. Καὶ κλείνει τὴν προφητεία του ὁ Ἡσαΐας γιὰ τὸν Ἑμμανουήλ μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ Μεσσίου. «Παιδίον ἐγενήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν» οὐ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὄμιου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστός σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἀρχὼν εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας, εἰρήνην καὶ ὁγυεῖαν αὐτῷ. μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ κατορθῶσαι αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν κρίμασι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα». Ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν προφητεία τοῦ Ἡσαΐα γιὰ τὸν Ἑμμανουήλ ἀξίζει νὰ προσέξουμε ἰδιαίτερα ὁρισμένα σημεῖα πού συνθέτουν τὸ μήνιμα τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ἐποχὴ μας. Σὲ μιὰ ἐποχὴ κρίσιμη γιὰ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ, ἐποχὴ ἐμφυλίου πολέμου καὶ ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων, ὁ Ἡσαΐας προφητεύει τὸν ἐρχομὸ τοῦ Λυτρωτοῦ. Τὸ γεγονός αὐτὸ τὸ δυναμίζει «σημεῖον παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος». Εἶνε τὸ μέγιστον γεγονός τῆς ἱστορίας μας. Εἶνε τὸ πῶ παραδόξο ἀκουσμα. Ὅταν θά πραγματοποιηθῇ αὐτὸ τὸ παράδοξο γεγονός, ἡ λυτρωμένη ἀνθρωπότης θά τὸ χαιρετίσῃ μὲ τὸν ὕμνον «Χαῖρε ὕψος δυσανάβατον ἀνθρωπίνους λογισμοῖς, χαῖρε βάθος δυσθεώρητον καὶ ἀγγέλων ὀφθαλμοῖς». Αὐτὸ τὸ παράδοξο μυστήριον θά τὸ συμβολίσῃ τὸ πρόσωπο τῆς παρθένου Μαρίας, πού ἔγινε μητέρα, χωρὶς νὰ πάψῃ νὰ εἶνε παρθένος, ἀφοῦ καὶ ὁ Θεὸς ἔγινε ἀνθρώπος, χωρὶς νὰ πάψῃ νὰ εἶνε Θεός. Καὶ ἔγινε ἀνθρώπος ὁ Θεός, γιὰ νὰ πλησιάσῃ τοὺς ἀνθρώπους, νὰ συναναστραφῇ μαζί τους, νὰ τοὺς βοηθήσῃ. «Ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη», γράφει ἓνας ἄλλος προφήτης, ὁ Βαρούχ.

Γιὰ φαντασθῆτε τί θά συνέβαινε στὶς μέρες μας, ἂν κάποιος ἀστροναύτης ἐρχόταν ἀπὸ ἕναν ἄλλο πλανήτη! Καὶ μετὰ ἀπὸ τὴν πρώτη ἐκπλήξι ἀκολουθοῦσε σειρὰ ἐκπλήξεων ἀπὸ τὴ μορφή, τὴς δυνάμεις, τὴς γνώσεως τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ πού θά ἦταν ἀσύγκριτα ἀνώτερες

ἀπὸ τὰ δικὰ μας! «Μεγάλο τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἀνθρώπον. Πολλὴ ἡ ἀγάπη του γιὰ τ' ἁμαρτωλὰ πλάσματα του. Δὲν ἔστειλε ἄγγελο οὔτε ἀρχάγγελο, γιὰ νὰ συναναστραφῇ μαζί μας, νὰ μᾶς διδάξῃ καὶ νὰ μᾶς σώσῃ, ἀλλ' ἔστειλε τὸ μονογενὲς Τίὸ του» ἦρθε ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς κοντὰ μας. «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Ἀνέλαβε μόνος του νὰ μᾶς διορθώσῃ. Ἦρθε νὰ σώσῃ ἁμαρτωλοὺς. Γι' αὐτὸ συννομλεῖ μὲ πόρνες, τρώει μαζί μὲ τελῶνες, μπαίνει στὰ σπῖτια τῶν ἁμαρτωλῶν, δίνει ἐλπίδες στοὺς ληστές ὅτι μποροῦν καὶ αὐτοὶ νὰ γίνουν παιδιά τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ καταταγοῦν στὴ βασιλεία του. Τράβηξε ἀπὸ πολὺ μακριὰ κοντὰ του τοὺς μάγους, γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι καὶ οἱ εἰδωλολάτρες μποροῦν νὰ γίνουν παιδιά του. Μὲ δυὸ λόγια ἔνωσε τὴν ἀνθρώπινη φύσιν μὲ τὴ Θεότητά του».

Αὐτὴ τὴ μεγάλη ἀλήθεια τοῦ θεοῦ σχεδὸν ἐκφράζει τὸ ὄνομα Ἑμμανουήλ. Ἐχει ἁμείση σχέση μὲ τὸ θέμα τοῦ παραδείσου. Ὁ παρὰδεῖσος, ὅπως διδάσκει ἡ ἁγία Γραφή, ἦταν αἰσθητός, γιὰ νὰ ἱκανοποιῇ τὸ σωματικὸ ἀνθρώπου, καὶ πνευματικός, γιὰ νὰ ἱκανοποιῇ τὸν πνευματικὸ ἀνθρώπου. Τὸ πρῶτο ἐπιτυγχάνονταν μὲ τὰ ὕλικά ἀγαθὰ τοῦ παραδείσου, τὸ δεύτερο μὲ τὴ συντροφιά τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ βρισκόταν τὸ ἀπερίγραπτο μεγαλεῖο τοῦ παραδείσου. Ὁ Θεὸς πατέρας, καὶ οἱ ἀνθρώποι τὰ παιδιά του. Ἡ εὐλογημένη οἰκογένεια. Αὐτὴ τὴν οἰκογένειαν διέσπασε ἡ ἁμαρτία. Ἡ ἀνταρσία τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον τοῦ Θεοῦ μὲ τὴ σατανικὴ ἐπιθυμία νὰ γίνῃ ὁ ἀνθρώπος Θεός, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ μὴν ἔχῃ ἀνάγκη ἀπὸ τὸ Θεό. Καὶ δὲν εἶχε ἡ ἁμαρτία σὰν ἀποτέλεσμα μόνον τὴν διάλυσιν τῆς οἰκογενείας τοῦ παραδείσου, τὸ χωρισμὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ Θεό, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καὶ τὴν ἐξαχρεῖωσιν τοῦ ἀνθρώπου, τὴ φθορὰ του καὶ τὸ θάνατον. Ὁ ἀνθρώπος ἔπαυσε νὰ εἶνε ἀνθρώπος. Ἐχάσε τὸ θεῖο κάλλος του, καὶ κατέστρεψε τὰ θεῖα προσόντα του. Ἐμείνε ὅμως μέσα του ἀσθεστος ὁ πόθος. καυτὴ ἡ νοσταλγία νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ ζῇ στὴ συντροφίᾳ τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ τὸν πόθο ἐκπληρώνει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴ γέννησί του. Ὁ ἄγγελος ἀποκαλύπτει στὸν Ἰωσήφ τὰ δυὸ ὀνόματά του, Ἰησοῦς καὶ Ἑμμανουήλ. Ἰησοῦς = Θὰ σώσῃ τὸν λαὸ του Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἑμμανουήλ = Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός· ὁ Θεὸς μαζί μας· ὁ Θεὸς ἀνάμεσά μας. Τὸ ὄνομα Ἑμμα-

νουήλ δόθηκε στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸ φαίνεται καὶ στὴν προφητεία τοῦ Ἡσαίου καὶ στὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο. Ὁ Ἡσαίας ἀπευθύνεται στὸν «οἶκο Δαυὶδ», δηλαδή στοὺς ἀπογόνους τοῦ Δαυὶδ, στὸ λαὸ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ λέει: «Καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ». Καὶ στὸ κατὰ Ματθαῖον γράφει: «Καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ». «Ἐμμανουήλ» εἶνε τὸ ὄνομα ποὺ διαλαλεῖ αἰῶνια στὴν ἀνθρωπότητα τὸ ἄπειρο ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ μεγάλη του συγκατάβασις. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ἐμβαθύνοντας στὸ νόημα αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος γράφει: «Ὅταν ὁ Θεὸς εἶνε μαζί με τοὺς ἀνθρώπους, τότε δὲν πρέπει νὰ φοβόμαστε ἀπὸ τίποτα, οὔτε νὰ τρέμουμε, ἀλλὰ νὰ εἴμαστε θαρραλέοι σ' ὅλα. Μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Θεοῦ κοντὰ μας διαλύθηκε τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα, ἀκυρώθηκε ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις κατὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, κόπηκαν τὰ νεῦρα τῆς ἁμαρτίας, καταλύθηκε ἡ τυραννία τοῦ διαβόλου, καὶ ὁ παράδεισος ποὺ ἦταν γιὰ ὅλους ἄβυσσος ἀνοίχτηκε γιὰ πρώτη φορὰ σ' ἕνα φονιά καὶ ληστή, ἀνοίξαν διὰ πλάτα οἱ οὐράνες ἀψίδες, ὁ ἀνθρώπος συναναστρέφεται μὲ ἀγγέλους καὶ ἐνθρονίζεται σὲ θρόνο βασιλικόν. Τὸ μεγάλον αὐτὸ γεγονός, νὰ ἔρθῃ ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ, νὰ γίνῃ ἀνθρώπος καὶ νὰ μείνῃ γιὰ πάντα μαζί μας κι ἐμεῖς μαζί του τὸ τονίζει πολλὲς φορές ὁλόκληρη ἡ Κ. Διαθήκη. Τὸ ὄνομα Ἐμμανουήλ ἀποτελεῖ ἕνα γλυκύηχο ἀντίλαλο τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦς. Ὁ Θεὸς ἦρθε κοντὰ μας γιὰ νὰ μᾶς σώσῃ. Ὁ Θεὸς συγχωρεῖ καὶ μένει μαζί μας. «Εὐλόγητός Κύριος ὁ Θεός, διὸ ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ». Στὴν ἀρχὴ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου ἀκούεται τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα διὸ θὰ γεννηθῇ ὁ Ἰησοῦς ποὺ θὰ σώσῃ τὸ λαὸ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Αὐτὸ σημαίνει διὸ θὰ εἶνε Θεὸς ὁ Ἰησοῦς, γιατί μόνο ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ συγχωρήσῃ ἁμαρτίες. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ ὀνομασθῇ Ἐμμανουήλ ποὺ σημαίνει ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν, ὁ Θεὸς μαζί μας. Στὸ τέλος τοῦ Εὐαγγελίου δίδεται ἡ γλυκυτάτη ὑπόσχεσι τοῦ ἀναστάντος Κυρίου: «Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ἡμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἵωνος». Στὴν ἀρχὴ λοιπόν, στὴ φάτιν, τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα· στὸ τέλος ὁ ἀναστὰς ὑπόσχεται τὴ γλυκυτάτη ὑπόσχεσι: Αἰῶνια μαζί σας. Τὸ ἴδιο βλέπουμε καὶ στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Λουκᾶ. Στὴν ἀρχὴ ὁ ἄγγελος μετα-

φέρει τὸ θεῖο μήνυμα στὴν ἐκλεκτὴ κι εὐλογημένη παρθένον Μαρίαν: «Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ» καὶ στὸ τέλος τοῦ Εὐαγγελίου οἱ δύο πρὸς Ἐμμανουὲς παρακαλοῦν με καρδιά φλογισμένη τὸν ἄγνωστο συνοδοπόρο νὰ μείνῃ μαζί τους: «Μείνον μεθ' ἡμῶν». Ἀλλὰ καὶ στὸ ληστὴ ποὺ μετάνιωσε καὶ ὁμολόγησε τὸν Κύριον στὸ σταυρὸ ὑπόσχεται ὁ Ἰησοῦς «σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ». Ἐξαλείφεται ἡ ἁμαρτία, ἐξασφαλίζεται ἡ συντροφιά μετὰ τοῦ Θεοῦ κι ἔτσι ἀποκαθίσταται ὁ παράδεισος. Κατ' ἐπανάληψιν ὁ Παῦλος ἀκούσε τὴ φωνὴ τοῦ Κυρίου νὰ λέγῃ: «Ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ» καὶ μετὰ τὴ συμπάρσασι τοῦ Θεοῦ ἐπέτυχε τὰ τόσα κατορθώματα. Αὐτὴ τὴ συντροφιά, τὴν ἔνωσι, τὴν συνύπαρξιν μετὰ τοῦ Χριστοῦ κηρύττει συνεχῶς καὶ ἀκαταπαύτως μετὰ τὴν ἐκφρασί «ἐν Χριστῷ». Καὶ εὐχεται πολλὰς φορές στοὺς πιστοὺς νὰ εἶνε ὁ Θεὸς μαζί τους. Τότε θὰ ἔχουν εἰρήνη, χαρὰ, ἀγάπη, ἔλεος, ὑπομονή, δύναμι, σοφία, ζωή, διὸν ὁ Θεὸς ὁ ὁποῖος εἶνε πηγὴ ὅλων αὐτῶν εἶνε μαζί τους: «ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν», «ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ἡμῶν». Ὡ νὰ μπορούσαμε νὰ νιώσουμε θαθεῖα μέσα μας διὸ ἡ γέννησι τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶνε τὸ πιὸ μεγάλο γεγονὸς μόνον τῆς ἱστορίας ἀλλὰ καὶ τῆς δικῆς μας ζωῆς! Γιὰ σκέψου, ἀδελφέ μου, διὸ ὁ Θεὸς «ἐκένωσε» τὸν ἑαυτὸ του, διέσπασε τὴ σφαῖρα τῆς αἰωνιότητος καὶ μπῆκε στὴν τροχιά τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας· ἔγινε ἀνθρώπος καὶ μπῆκε ἀνάμεσα μας. «Θεὸς ἦν ὁ Λόγος... καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». Καὶ δὲν χώρισε μόνον τὴν ἱστορίαν στὴν π.Χ. καὶ μ.Χ. ἐποχὴ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα στὴν ἐκτὸς Χρ. στοῦ καὶ μετὰ Χριστοῦ. Ἐκτὸς Χριστοῦ εἶνε ὅσοι δεμένοι μετὰ τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν ἀπιστίαν μένουν μακριὰ ἀπὸ τὸν Χριστό. Ὅχι μόνον δὲν ἔρχονται στὸ φῶς τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἀλλὰ καὶ ὅταν πέσῃ ἐπάνω τους τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, κλείνουν τὰ μάτια τους, γιὰ νὰ μὴ τὸ δοῦν, βουλώνουν τὰ αὐτιά τους, γιὰ νὰ μὴν ἀκούσουν τίς ἀλήθειες τοῦ εὐαγγελίου. Μετὰ εἶνε ὅσοι ζοῦν μαζί μετὰ τὸ Θεὸν κοντὰ στὸ Χριστό, σύμφωνα μετὰ τὸ εὐαγγέλιο, ὅσοι πιστοὶ καὶ ἄγνοι ἢ ὅσοι ἁμαρτωλοὶ μετάνιωσαν, πίστεψαν καὶ ἐπέστρεψαν κοντὰ στὸν πατέρα, στὸ Σωτῆρα.

Ὁ ἀνθρώπος ὅσο σπουδαῖος καὶ μεγάλος καὶ ἂν φαίνεται, στὴν πραγματικότητα εἶνε ἔ-

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

47. Ὁ Ἰακώβ στή Χαρράν (Γε 29, 1-14)

Στηκώθηκε ὁ Ἰακώβ ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ διανυκτέρευσε καὶ συνέχισε τὴν πορεία του πρὸς τὴ Χαρράν τῆς Μεσοποταμίας, ὅπου ἦταν ὁ θεῖος του ὁ Λάβαν, ὁ ἀδερφὸς τῆς Ρεβέκκας. Ὅταν ἔφτασε στὴ Χαρράν, σταμάτησε σ' ἓνα πηγάδι, γύρω ἀπ' τὸ ὁποῖο στάλιζαν τρία κοπάδια. Οἱ βοσκοὶ περίμεναν νὰ ποτίσουν τὰ πρόβατά τους. Πάνω στὸ στόμιο τοῦ πηγαδιοῦ ἦταν μιὰ θαρεῖα πέτρινη πλάκα, ποὺ τὸ ἔκλεινε καὶ ποὺ γιὰ νὰ τὴ σηκώσουν ἔπρεπε νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλοι οἱ βοσκοί. Τὴ σήκωσαν, πότιζαν τὰ πρόβατά τους, καὶ τὴν ἔβαζαν πάλι στὸ στόμιο. Αὐτὸ γινόταν, μᾶλλον γιὰ νὰ μὴ μπορῇ κανεὶς κακὸς ἄνθρωπος νὰ τοὺς χαλάσῃ τὸ πηγάδι μολύνοντας τὸ νερό. Λέει ὁ Ἰακώβ στοὺς βοσκούς: «Ἀδέρφια, ἀπὸ

να ἦ πολλὰ μηδενικά. Τί εἶνε μέσα στὸ σίμπαν; σὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων; σὴν αἰωνιότητα; Καὶ ὅμως αὐτὸ τὸ μηδενικὸ παίρνει ἀξία ἂν θέσῃ μπροστά του τὴ μονάδα. Τὸν μοναδικὸ σωτήρα, τὸν μονογενῆ Ἰησοῦ, τὸν Ἑμμανουήλ. Χωρὶς αὐτὸν εἶμαστε μηδέν. «Χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» μᾶς λέει ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς. Ἐνῶ ἕνας μὲ τὸν Ἰησοῦ ἀποτελεῖ συντριπτικὴ πλειοψηφία ἐναντι μιαιφάνων ἀθέων καὶ ἀπίστων.

Σήμερα ἡ ἀνθρωπότης ὅσο ποτὲ νιώθει θλιθερὴ μοναξιά. Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας ψάχνει μὰ δὲν βρίσκει ἄνθρωπο. Παράλυτος ἀπὸ τίς ἀμαρτίες καὶ τὰ πάθη, ἀπογοητευμένος ἀπὸ τόσες ἀποτυχημένες προσπάθειες κράζει: «Ἀνθρώπον ζητῶ». «Οὐκ ἔχω ἄνθρωπον». Σ' αὐτὴ τὴν τραγικὴν του κατὰστασι ἀκούεται ὁ Ἑμμανουήλ. Γιὰ πρώτη φορὰ ἀκούστηκε στὸν Ἡσαΐα, ὅταν πόλεμος, καὶ ἐμφύλιος πόλεμος, ἀναστάτωσε καὶ κατατρόμαξε τὴν Ἰουδαία. Ἐκτοτε ἀποτελέσει τὴν πιὸ γλυκιὰ παρηγοριὰ καὶ τὴν πιὸ δυνατὴ νοσταλγία στὸ μικρὸ ποίμνιο ποὺ περίμενε τὸ Μεσσία. Καὶ ὅπως περίμενε ἔγινε. Ὁ Μεσσίας ἦρθε - Γεννήθηκε ὁ Ἑμμανουήλ. Ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος καὶ ἦρθε κοντὰ μας. «Ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανέστράφη».

Στέργιος Ν. Σάκκος

ποῦ εἴστε;». Τοῦ λένε: «Ἀπὸ τῆ Χαρράν». «Ἐέρεστε τὸ Λάβαν τὸ γιὸ τοῦ Ναχώρ;». «Τὸν ξέρουμε». «Εἶνε καλὰ στὴν ὑγεία του;». «Εἶνε καλὰ: νὰ καὶ ἡ Ραχὴλ ἡ θυγατέρα του ποὺ ἔρχεται μὲ τὰ πρόβατά της». Τοὺς λέει ὁ Ἰακώβ: «Ἐχει ἀκόμη πολλὴ μέρα ὡς τὸ θρόαυ, καὶ δὲν εἶνε ὥρα νὰ συμμαζευτοῦν τὰ ζῶα στὰ μαντριά: γιατί δὲν ποτίζετε τὰ πρόβατα, καὶ νὰ πάτε νὰ τὰ βοσκήσετε;». Τοῦ λένε: «Δὲν μπορούμε: πρέπει νὰ μαζευτοῦν ὅλοι οἱ βοσκοί, γιὰ νὰ σηκώσουν τὴν πλάκα ἀπὸ τὸ στόμιο τοῦ πηγαδιοῦ, νὰ ποτίσουμε τὰ πρόβατα». Κι ἐνῶ ἀκόμη συζητοῦσε μαζί τους, ἔφτασε ἡ Ραχὴλ μὲ τὰ πρόβατα τοῦ πατέρα της. Μόλις εἶδε ὁ Ἰακώβ τὴν ξαδέρφη του τὴ Ραχὴλ καὶ τὰ πρόβατα τοῦ θεῖου του τοῦ Λάβαν, πιάνει τὴν πλάκα τοῦ πηγαδιοῦ μόνος του, τὴ σηκώνει, ἀνοίγει τὸ πηγάδι, βγάζει νερό, καὶ ποτίζει: τὰ πρόβατα τοῦ Λάβαν. Ἐπειτα φίλησε τὴ Ραχὴλ καὶ ἔκλαψε μὲ φωνή: καὶ τῆς εἶπε ὅτι εἶνε συγγενὴς τοῦ πατέρα της, γιὸς τῆς ἀδελφῆς του τῆς Ρεβέκκας. Τρέχει ἡ Ραχὴλ καὶ τὸ λέει στὸν πατέρα της. Κι ὅταν ἀκουσε ὁ Λάβαν τὸ ὄνομα τοῦ Ἰακώβ τοῦ ἀνεψιοῦ του, ἔτρεξε νὰ τὸν συναντήσῃ, τὸν ἀγκάλιασε, τὸν φίλησε, καὶ τὸν ἔβαλε στὸ σπίτι του. Ὁ δὲ Ἰακώβ τοῦ διηγήθηκε ὅλη τὴν ἱστορία του. Τοῦ λέει ὁ Λάβαν: «Δικὴ μου φλέβα εἶσαι: σὺ». Καὶ κάθησε ὁ Ἰακώβ φιλοξενούμενός του ἓνα μῆνα.

Μετὰ ἀπὸ μέρες πολλὲς πορεία σὲ τόπους ἐρημους ἢ καὶ κατοικημένους, μὰ πάντα ἐπικίνδυνους, ἀποκλήρος καὶ διωγμένος, δοκίμασε ὁ Ἰακώβ μεγάλη χαρὰ καὶ συγκίνησι, ὅταν ἀντίκρουσε πρόσωπο δικό του ἀπὸ τὸ αἷμα του. Ἡ δύναμι μὲ τὴν ὁποία σήκωσε μόνος του τὴν ἀσκήωτη πλάκα δὲν ἦταν φυσικὴ. Ἡ δύναμι τοῦ ἔγινε ὑπεράνθρωπη στὸ ἀντίκρουμα τῆς Ραχὴλ, κι αὐτὸ ποὺ τὴ μεγάλωνε ἦταν ἡ χαρὰ, ἡ συγκίνησι, ἡ ἀγάπη στὸ πρόσωπό της. Ἐτσι ἐκδήλωσε τὸ σκίρτημα τῆς καρδιάς του. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἦταν μέσα στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, καὶ σ' ὅλα ἦταν ὁ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ.

48. Ὁ γάμος τοῦ Ἰακώβ (Γε 29, 15-30)

Τὸ μῆνα ποὺ φιλοξενούνταν ὁ Ἰακώβ στὸ θεῖο του τὸ Λάβαν, τὸν βοηθοῦσε στὰ πρόβατα. Ἐνα μῆνα δὲν εἶπαν τίποτε ποὺ νὰ θυμίσῃ δοσοληψίες. Μετὰ τὸ μῆνα ὁμοῦς ὁ Λάβαν λέει στὸν Ἰακώβ: «Ἐπειδὴ δὲν εἶσαι δούλος μου ἀλλὰ συγγενὴς μου, δὲν θὰ μοῦ δουλέψῃς τῷ ἄμπα· πές μου τί μισθὸ θέλεις γιὰ τὴ δουλειά σου». Ὁ Ἰακώβ εἶχε τὴν ἀπάντησι ἑτοίμη. Ὁ Λάβαν εἶχε δυὸ θυγατέρες· τὴ μεγάλη τὴν Ἐλεγκαν Λεία καὶ τὴ μικρὴ Ραχὴλ, αὐτὴ ποὺ εἶχε δὴ πρώτη ὁ Ἰακώβ στὸ πηγάδι. Ἡ Λεία εἶχε μάτια ἀσθενικά, ἴσως ἦταν κοντόφθαλμη. Ἡ Ραχὴλ ἦταν σ' ὅλα ἀκέραιη καὶ πολὺ ὁμορφῇ. Ὁ δὲ Ἰακώβ ἀγάπησε τὴ Ραχὴλ. Γι' αὐτὸ τώρα ποὺ ὁ Λάβαν τὸν ρώτησε γιὰ μισθό, τοῦ λέει: «Θὰ σοῦ δουλέψω ἑπτὰ χρόνια γιὰ τὴ Ραχὴλ τὴ μικρότερη θυγατέρα σου». Τοῦ λέει ὁ Λάβαν: «Τὸ καλύτερο νὰ τὴ δώσω σὲ σένα, παρὰ σ' ἓναν ξένο ἀνθρώπο· κάθου στὸ σπίτι μου». Καὶ δούλεψε ὁ Ἰακώβ γιὰ τὴ Ραχὴλ ἑπτὰ χρόνια, καὶ ἀπ' τὴν ἀγάπῃ ποὺ τῆς εἶχε τοῦ φάνηκαν σὰ λίγες μέρες.

Ὅταν τὰ χρόνια συμπληρώθηκαν, λέει στὸ Λάβαν: «Δός μου τὴ γυναῖκά μου· συμπλήρωσα τὰ χρόνια». Καλεῖ κι ὁ Λάβαν ὁλοὺς τοὺς συμπολίτες του καὶ κάνει γάμο. Ὁ γάμος τότε ἦταν μιὰ οἰκογενειακὴ γιορτή, μικρὴ ἢ μεγάλῃ ἔπως ἐδῶ, ποὺ σήμαινε τὴν ἑναρξί τοῦ ἔγγαμου βίου. Ὅταν βράδευασε παίρνει τὴ μεγαλύτερή του θυγατέρα Λεία καὶ τὴ μπάζει στὸ δωμάτιο τοῦ Ἰακώβ· καὶ πλάγιασε ὁ Ἰακώβ μαζί της νομίζοντας ὅτι εἶνε ἡ Ραχὴλ. Ἐδῶσε δὲ ὁ Λάβαν στὴ Λεία σὰν προίκα καὶ μιὰ δούλα, τὴ Ζελφά. Ὅταν ξημέρωσε, κι ὁ Ἰακώβ κατάλαβε τὴν ἀπάτη, ἔμεινε ἐκπληκτός. Λέει στὸ Λάβαν: «Γιατί μοῦ τῶκανες αὐτό; Ἐγὼ γιὰ τὴ Ραχὴλ δὲ σοῦ δούλεψα; Γιατί μὲ γέλασες;». Τοῦ λέει ὁ Λάβαν: «Τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου μας δὲν τὸ ἐπιτρέπουν νὰ δίνουμε τὴ μικρότερη πρὶν ἀπὸ τὴ μεγαλύτερη. Κάνε μ' αὐτὴν τίς ἑπτὰ μέρες, καὶ θὰ σοῦ δώσω καὶ τὴν ἄλλη ἀντὶ γιὰ ἄλλα ἑπτὰ χρόνια ποὺ θὰ μοῦ δουλέψῃς». Αὐτὸ ἔκανε κι ὁ Ἰακώβ. Μετὰ ἑπτὰ μέρες παντρεύτηκε καὶ τὴ Ραχὴλ, στὴν ὁποία ὁ πατέρας της ἔδωσε ἐπίσης σὰν προίκα μιὰ δούλα, τὴ Βαλλά. Ἀγάπησε δὲ ὁ Ἰακώβ μόνο τὴ Ραχὴλ, καὶ δούλεψε πάλι γι' αὐτὴν ἑκτὼν ὁστέρων ἄλλα ἑπτὰ χρόνια.

Πολὺ ἀνθρώπινο καὶ ἐντελῶς ἀδιάρητο νὰ ἀγαπᾷ ὁ Ἰακώβ τὴ Ραχὴλ. Καὶ νομίζω πὺς δὲν ἦταν μόνο ἡ ὁμορφιά της ἐκεῖνο γιὰ τὸ ὁποῖο τὴν ἀγαποῦσε. Ἡ Ραχὴλ ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας στιγμὴ συνδέθηκε μὲ τίς πιὸ συγκινητικὲς στιγμὲς καὶ ἐντυπώσεις του. Ἐνὸς ἀγνὸς νέου, διωγμένου, τλαιπωρημένου, φοβισμένου, καθίζοντος σὲ μιὰ χώρα ἀγνωστῇ, καταλαβαίνει κανεὶς τί περὶ του ἔκρινε, ὅταν πρωτοαντίκρυσε πρόσωπο ἀπὸ τὸ αἷμα του. Ὅλα δὲ τὰ περιστατικὰ τῆς συγκατοικησεῶς του καὶ τοῦ γάμου του δείχνουν ἐπίσης ἕναν ἀγνὸ καὶ ἀδόλο ἀνθρώπο.

Τὴν πονηρίαν τοῦ Ἐδραίου μᾶς θυμίζει ὁ προπάππος τους ὁ Λάβαν, ποὺ ἐπαιξε τόσο ἀσχημὸ παιχνίδι στὸν ἀπονήρευτο ἀνεψιό του. Ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὁ Ἰακώβ τοῦ γέμισε καὶ τοῦ παραγέμισε τὸ μάτι· γιὰ γαμπρὸς μὲ τὸν ὁποῖο θὰ τακτοποιοῦσε καὶ τίς δυὸ τίς θυγατέρες του μάλιστα. Ἀλλὰ στὴν ἀρχὴ δὲν τοῦ μίλησε γιὰ «τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου τους», ποὺ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἦταν τέτοια ποὺ τὰ παρουσάσε. Ἀλλὰ συνέλαβε τὸ σχέδιό του, καὶ ἄφησε τὸν ἀφελῆ νὰ δουλεύῃ ἑπτὰ χρόνια κι ἄλλα ἑπτὰ. Ὁ Θεὸς διωκε τὰ τόνιζε καλὰ αὐτὰ τὰ χρόνια γιὰ τὸν ἀνθρώπο του. Καὶ μ' ὅλ' αὐτὰ ἐξυπηρετοῦσε τὸ σχέδιό του. Καὶ τὸ σχέδιό του ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα ἦταν ν' ἀποκτήσῃ ὅσο γινόταν περισσότερο λαὸ ἀπὸ τὸν Ἰακώβ, ποὺ σὰν ἀγνὸς ἀνθρώπος εἶχε πολὺ δυνατὴ μονογαμικὴ τάσι. Θὰ τοῦ πάῃ ὁ Θεὸς κόντρα μὲ τέτοιον τρόπο, ποὺ θὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ γίνῃ πατέρας πολλῶν παιδιῶν. Ὁ Θεὸς μὲ τὸν Ἰακώβ πέτυχε ράτσα· καὶ δὲν θ' ἀρῆσῃ ἀναξιοποίητῃ τὴν ἐπιτυχία του. Αὐτὸ διωκε υπορροῦσε μιὰ χαρὰ νὰ συνπάσῃ μὲ τὴν ἰσθμία μονογαμικὴ τάσι τοῦ ἀγνοῦ Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ὅσο περὶ ἀναγκάζεται στὴν πολυγαμία, τόσο λαμπρὰ ἀποδεικνύει τὴν εὐγενῆ τάσι του. Χορεύεται δὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ διακρίσι· στὸ μελετητὴ τῆς Γραφῆς, νὰ μὴν παρεξηγήσῃ τὰ περιστατικὰ αὐτὰ καὶ δ-σῃ θὰ ἐπανολογηθῶν.

Γιὰ νὰ κατὰλόγουμε πὺς ἦταν ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ σὲ μιὰ τέτοιον εἶδος οἰκονόμειν, εἶνε ἀποσπαστικές· λίγες ἐξηγήσεις. Ὅταν ἔνας εἶχε πολλὰς γυναῖκες, ἢ καὶ ὅλες γυναῖκες

είχε τὸν «οἶκον» της, πού στήν περίπτωσι τοῦ Ἰακώβ ἦταν μιὰ σκηνή. Ἡ σκηνή ἦταν ἡ σάν τις σημερινές μέ τὸ σκληρὸ πανί, ἡ δερμάτινη, ἡ ἓνα παράπηγμα μέ ξύλα καὶ δέρματτα. Μποροῦσε νὰ εἶνε καὶ μεγάλη καὶ χωρισμένη ἐσωτερικὰ σὲ μικρὰ δωμάτια. Ἡ ζωὴ τῆς ἡμέρας κυλοῦσε ὅλη ἔξω ἀκόμη καὶ τὸ φαγητό. Ἡ σκηνή ἦταν μόνο γιὰ τὸν ὕπνο τῆ νύχτα καὶ γιὰ τὴ φύλαξι τοῦ ρουχισμοῦ, τῶν σκευῶν, τῶν τροφίμων, καὶ τῶν ἄλλων

πραγμάτων. Ἡ κάθε γυναῖκα καθόταν μαζί μέ τὰ δικά της παιδιά. Ὑπῆρχαν καὶ σκηνές γιὰ τοὺς δούλους, καὶ γιὰ τίς παλλακές. Στὰ μέρη ἐκεῖνα πού τῇ ζωῇ μπορεῖ νὰ τὴν περνᾷ κανεὶς ὅλη ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι, καὶ στὰ χρόνα ἐκεῖνα, καὶ γιὰ τὸ κτηνοτροφικὸ ἐπάγγελμα πού εἶχαν οἱ πατριάρχες τοῦ Ἰσραὴλ, τὸ σπῆτι δὲν ἔκλεινε μέσα του τῇ ζωῇ τῶν ἀνθρώπων ἦταν μόνο τὸ νυχτερινὸ καταφύγιο.

49. Ἡ παιδοποιία τοῦ Ἰακώβ (29,31 - 30,24)

Εἶδαμε ὅτι ὁ Ἰακώβ ἀγαποῦσε πολὺ περισσότερον τὴ Ραχὴλ καὶ ζοῦσε μ' αὐτήν, χωρὶς βέβαια ν' ἀρνῆται τὴ Λεία. Ὁ Θεὸς ὅμως, πού εἶδε τὴν καταφρόνια τῆς Λείας, ἔκανε γόνιμη τὴν κοιλία αὐτῆς, ἐνῶ τῇ Ραχὴλ τὴν ἄφησε στεῖρα. Μένει ἔγκυος ἡ Λεία καὶ γεννᾷ: στὸν Ἰακώβ ἓνα γιό, πού τὸν ὀνομάζει Ρουβὴν ἐξηγώντας: «Εἶδε ὁ Κύριος τὴν ταπεινώσί μου καὶ μοῦ ἔδωσε γιό: τώρα θὰ μὲ ἀγαπήσῃ ὁ ἀντρας μου». Τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ καθὼς εἶδαμε, τὸ ἔδινε ἡ μάνα δταν τὸ γεννοῦσε. Ἦταν πάντοτε ὄνομα μέ σημασία, καὶ ἡ σημασία του ἐθαίνει ἀπὸ τὸ πρῶτο σχόλιο πού ἔκανε ἡ μάνα πάνω στὴ γέννησι γιὰ τὸ ὄφελος της. Ρουβὴν θὰ πῇ «Νὰ ἔνας γιός», «Πᾶρε ἓνα γιό». Ἐννοοῦσε δηλαδὴ: «Κοίτα, Ἰακώβ, ἐγὼ σοῦ χαρίζω ἓνα γιό: τώρα πρέπει νὰ μ' ἀγαπήσῃς κι ἐμένα». Ἐμείνει πάλι ἔγκυος καὶ γέννησε δεύτερο γιό στὸν Ἰακώβ, καὶ ὀνομάζοντάς τον Συμεὼν εἶπε: «Ἄκουσε ὁ Κύριος τὸ παράπονό μου, ὅτι μισοῦμαι, καὶ μοῦ ἔδωσε κι αὐτὸν ἐπὶ πλεόν». Συμεὼν θὰ πῇ «Ἀκοή Κυρίου», «Ἐπακοή Κυρίου», «Ἄκουσε ὁ Κύριος». Ἐμείνει πάλι ἔγκυος καὶ γέννησε τρίτο γιό: καὶ τὸν ὀνόμασε Λευὶ λέγοντας: «Αἶ τώρα πιά ὁ ἀντρας μου θάρθῃ κοντά μου: τρεῖς γιούς τοῦ γέννησα». Τὸ Λευὶ θγαίνει ἀπὸ τῆ φράσι «πρὸς ἐμοῦ ἔσται», «θάρθῃ κοντά μου», «μαζί μου», ὅπως λεγόταν στὴ γλῶσσα τους. Ἀλλὰ ἡ καθμένη μόνο μέ τὴ λαχτάρα θὰ ἔμενε. Μένει γιὰ τέταρτη φορὰ ἔγκυος καὶ γεννᾷ: πάλι γιό, καὶ τὸν ὀνομάζει Ἰούδα, ἐξηγώντας: «Ὅς δοξολογήσω ἀκόμη μιὰ φορὰ τὸν Κύριο». Ἰούδας θὰ πῇ «δοξολογία». Καὶ μετὰ τὸν τέταρτο σταμάτησε νὰ γεννᾷ.

Ἐν τῇ μεταξύ βλέποντας ἡ Ραχὴλ ὅτι ἡ καταφρονεμένη ἀδερφή της χάρισε στὸν ἀντρα τέσσερες γιούς, ἐνῶ αὐτὴ ἡ ἀγαπημένη

δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ τίποτε, ἔσκασε ἀπὸ τὴ ζήλεια. Λέει μιὰ μέρα στὸν Ἰακώβ: «Δώσε μου παιδιά, γιατί θ' αὐτοκτονήσω». Ἐξοργίζεται ὁ Ἰακώβ καὶ τῆς λέει: «Θεὸς εἰμαι ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω παιδιά: Ὁ Θεὸς δὲν σοῦ δίνει καρπὸ κοιλίας». Τοῦ λέει ἡ Ραχὴλ: «Πᾶρε τὴ δούλα μου τὴ Βαλλὰ: πλάγιασε αὐτήν, καὶ τὸ παιδί νὰ τὸ γεννήσῃ πάνω στὰ γόνατά μου καὶ νὰ εἶνε δικό μου: ἔτσι θὰ τεκνοποιήσω κι ἐγὼ ἀπ' αὐτήν». Ἦταν τέτοια συνθήκη τότε: τὸ εἶδαμε καὶ στὴν περίπτωσι τῆς Σάρας καὶ τῆς Ἀγάρ. Πιναίνει ὁ Ἰακώβ μέ τὴ Βαλλὰ, καὶ μένει ἡ Βαλλὰ ἔγκυος: καὶ γεννᾷ ἓνα γιό, καὶ ἡ Ραχὴλ, πού τὸ δέχθηκε στὰ γόνατά της σὰ δικό της, τὸ ὀνόμασε Δάν, πού θὰ πῇ «κοίσι»: διότι ἐξήγησε: «Ἐκείνη καὶ γιὰ μένα ὁ Θεός, γιατί ἀκουσε τὴ φωνή μου, καὶ μοῦ χάρισε γιό». «Κρ'σις» στὴ Γραφὴ σημαίνει πρῶτα τὸ νὰ δικάζῃ κανεὶς, καὶ ἔπειτα τὸ ἀποτέλεσμα, πού εἶνε ἡ τιμωρία ἢ βράδευσι: τίς πῖδ πολλές φορὲς σημαίνει τιμωρία: ἐδῶ διωξ σημαίνει βράδευσι, δικαίωσι. Μένει: ξανά ἔγκυος ἡ Βαλλὰ γιὰ λογαριασμὸ τῆς κυρᾶς της καὶ τῆς χαρίζει ἓνα δεύτερο γιό γιὰ τὸν Ἰακώβ: καὶ ἡ Ραχὴλ τὸν ὀνομάζει Νεφθαλεμ, λέγοντας: «Μὲ βοήθησε ὁ Θεός καὶ ἐξισώθηκα μέ τὴν ἀδελφὴ μου καὶ ἀποδείχθηκα κι ἐγὼ δυνατὴ». Διότι: Νεφθαλεμ θὰ πῇ «ἐξίσωσι».

Βλέποντας: ἡ Λεία ὅτι δὲν γεννᾷ, παίρνει κι αὐτὴ τὴ δούλα της τὴ Ζελφά καὶ τὴ δίνει στὸν Ἰακώβ, γιὰ νὰ γεννήσῃ παιδιά γιὰ λογαριασμὸ δικό της. Πλάγιασε ὁ Ἰακώβ μέ τὴ Ζελφά, καὶ ἡ Ζελφά ἔμεινε ἔγκυος: καὶ δταν γέννησε ἓνα γιό, τὸν ὀνόμασε ἡ Λεία Γάδ, λέγοντας: «Ἐπιτυχία!» αὐτὸ θὰ πῇ Γάδ. Εὐχαριστεῖ ἡ Ζελφά ἔγκυος, καὶ γεννᾷ δεύτερο γιό: καὶ ἡ Λεία τὸν ὀνομάζει Ἀσήρ, λέγοντας: «Μακάρια καὶ καλότυχῃ ἐγὼ, θὰ

μέ καλοτυχίζουσιν όλες οἱ γυναῖκες· Ἀσὴρ θὰ πῇ ἀκριβῶς «μακαρισμός».

Μιά μέρα ὁ πρῶτος γιὸς τοῦ Ἰακώβ, ποὺ ἦταν γιὸς τῆς Λείας, καὶ πρέπει νὰ ἦταν ξετιναγμένο πιά παλληκαράκι, πῆγε στὰ χωράφια, σὲ καιρὸ θερισμοῦ, κι ἔφερε ἀπὸ καὶ καρποὺς ἀπὸ μανδραγόρα, καὶ φουσιᾶ τοὺς ἔδωσε στὴ μητέρα του. Ἔρχεται ἡ Ραχὴλ καὶ λέει στὴ Λεία· «Δώσε μου ἀπὸ τοὺς μανδραγόρες ποὺ ἔφερε ὁ γιός σου». Τῆς λέει ἡ Λεία· «Μπᾶ! δὲν σοῦ φτάνει ποὺ μοῦ πῆρες τὸν ἄντρα μου; θέλεις τώρα νὰ πάρης καὶ τοὺς μανδραγόρες τοῦ γιοῦ μου;». Τῆς λέει ἡ Ραχὴλ· «Μὰ τότε ν' ἀλλάξουμε· πάρε τον ἐσὺ νὰ κοιμηθῇ αὐτὴ τὴ νύχτα μαζί σου, καὶ δώσε μου ἀντὶ αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς μανδραγόρες τοῦ γιοῦ σου». Καὶ συμφώνησαν. Τὸ βράδυ, ἔταν ὁ Ἰακώβ γύριζε ἀπὸ τὴ δουλειά του στὴν βπαίθρο, θναίνει ἡ Λεία νὰ τὸν προυπαντήσῃ καὶ τοῦ λέει· «Σὲ μένα θάοθῃς σήμερα· σ' ἔχω πληρωμένο μὲ τοὺς μανδραγόρες τοῦ γιοῦ μου». Καὶ κοιμήθηκε μ' αὐτὴν τὴ νύχτα ἐκεῖνη. Ἀκουσε ὁ Θεὸς τὴ Λεία καὶ τῆς ἐανέδωσε καρπὸ στὴν κοιλία της· ἔμεινε ἔγκυος καὶ γέννησε στὸν Ἰακώβ πέμπτο γιό, ποὺ τὸν ὀνόμασε Ἰσάκας λέγοντας· «Ὁ Θεὸς μοῦ ἔδωσε τὸ μισθό μου, γιὰ τὴ δούλα μου ποὺ ἔδωσα στὸν ἄντρα μου». Διότι Ἰσάκας θὰ πῇ «μισθός», «πληρωμὴ». Μένει ἔτι ἔγκυος ἡ Λεία καὶ γαρίζει στὸν Ἰακώβ ἕκτο γιό· καὶ τὸν ὀνομάζει Ζαβουλὼν λέγοντας· «Δώρο καλὸ μοῦ δώρησε ὁ Θεὸς αὐτὴ τὴ φορὰ· τώρα πιά θὰ μ' ἀγαπήσῃ ὁ ἄντρας μου· ἔξι γιοὺς τοῦ γέννησα». Ζαβουλὼν θὰ πῇ «δώρο». Μετὰ τὸ Ζαβουλὼν ἡ Λεία γέννησε καὶ μιά θυγτέρα καὶ τὴν ὀνόμασε Δείνα.

Μετὰ ἀπ' ἐλ' αὐτὰ θυμῆθηκε ἐπὶ τέλους ὁ Θεὸς καὶ τὴ Ραχὴλ, ἄκουσε τὸ παράπονό της, κι ἔκανε γόνιμη τὴν κοιλία της· ἔμεινε ἔγκυος καὶ γέννησε στὸν Ἰακώβ ἕνα γιό, ποὺ τὸν ὀνόμασε Ἰωσήφ λέγοντας· «Μὲ ξεντρόπιασε ὁ Θεός· εἶθε νὰ μοῦ προσθέσῃ ὁ Θεὸς κι ἄλλο γιό». Ἰωσήφ θὰ πῇ «Προσθήτω ὁ Θεός», «Εἶθε νὰ μοῦ προσθέσῃ ὁ Θεός».

Ἔτσι ὁ Ἰακώβ ἀπόκτησε μέχρι αὐτὸν τὸν καιρὸ δώδεκα παυδιά, ἔντεκα γιοὺς καὶ μιά θυγατέρα.

Σοκάρονται ἀσφαλῶς μερικές εὐσεβανδάλι-

στες ψυχές, ἀπ' τὸ ὅτι ὁ πιστὸς καὶ ἅγιος Ἰακώβ εἶχε τέσσερες γυναῖκες· κι ἀπ' τὸ ὅτι ἡ ἁγία καὶ θεόπνευστη Γραφὴ ἀσχολεῖται μὲ τέτοιες λεπτομέρειες ἐνὸς πολυγαμικοῦ σπιτιοῦ. Δὲν θὰ μπορούσε ἀραγε τοῦλάχιστον ἡ Γραφὴ μόνο νὰ μὴ διηγῆται τέτοιες λεπτομέρειες, ἀλλὰ νὰ μᾶς πῇ μόνο ὅτι ὁ Ἰακώβ ἔκανε τόσα παιδιὰ μὲ τις τέσσερες γυναῖκες, τόσα μὲ τὴ μιά τόσα μὲ τὴν ἄλλη; Γιατί αὐτὲς οἱ λεπτομέρειες καὶ μάστιγα τέτοιες λεπτομέρειες; Ἐγὼ πρῶτα πιστεύω ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα, γιὰ νὰ τίς προκρίνῃ ἄξιες νὰ περαστοῦν στὴ θεόπνευστη Γραφὴ, τίς ἔκρινε καὶ ὠφέλιμες· διότι «πᾶσα Γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν» (Β' Τι 3,16). Ἐπειτα νομίζω ὅτι πολλὰ πνευματικὰ καὶ ὠφέλιμα μπορεῖ νὰ θγάλλῃ ἀπὸ τὴ διήγησι αὐτῆς ἕνας προσεκτικὸς ἀναγνώστης. Σ' αὐτὴ τὴ διήγησι, ποὺ εἶνε μοναδικὴ μέσα στὴ Γραφὴ γιὰ τίς λεπτομέρειες τῆς συζυγικῆς ζωῆς μέσα σὲ μιά πολυγαμικὴ οἰκογένεια, μπορεῖ κανεὶς νὰ δῇ τὴν ἀννότητα καὶ τὸν μονογαμικὸ χαρακτήρα τοῦ Ἰακώβ καὶ γενικὰ τοῦ ἀντοῦς ποὺ δὲν ἔχει διαφθορῇ. Πρῶτα - πρῶτα δὲν ποῖπει κανεὶς νὰ κἀνῃ τὴ σκέψι, ὅτι ὁ Ἰακώβ εἶχε ταυτόχρονα τέσσερες γυναῖκες καὶ πῆγαινε μὲ ὅποια τοῦ κάπνιζε, γιατί αὐτὴ ἡ σκέψι εἶνε ἔξω ἀπὸ τὴν πραγματικότητά. Ἄν ὁ Λάβαν τὴν πρώτη μέρα τοῦ γάμου δὲν ξεγελοῦσε τὸν Ἰακώβ, δίνοντάς του τὴν Λεία ἀντὶ γιὰ τὴ Ραχὴλ, ὁ Ἰακώβ ποτὲ δὲν θὰ σκεφτόταν νὰ πάρῃ καὶ τὴ Λεία ἢ ὅποιαδήποτε δεύτερη γυναῖκα. Ἄν ἡ Ραχὴλ δὲν ἦταν ζηλιάρα καὶ εἶχε τὴν ταπεινοφροσύνη νὰ ὑπομείνῃ τὴ στειρότητα ἀγόνγυστα, ὁ Ἰακώβ ποτὲ δὲν θὰ πῆγαινε μὲ τὴ δούλα Βαλλά. Καὶ τὸ ὅτι τόσα χρόνια ζοῦσε ἡ Βαλλά μέσα στὸ σπῆτι του, κι αὐτὸς δὲν τὴν πείραξε, οὔτε τὴν κοίταξε, παρ' ὅλο ποὺ ἦταν κτῆμα του καὶ μπορούσε νὰ τὴν κἀνῃ παλλακὴ του ὅποτε ἤθελε, καὶ εἶχε αὐτὸ τὸ δικαίωμα αἱ ἀπ' τὸ Θεό, ὅμως ποτὲ δὲν σκέφτηκε νὰ τὴ κἀνῃ, δείχνει πόσο ἄγνός ἦταν. Ἡ ἀγιάτρευτη ζηλιεῖα τῆς Ραχὴλ τὸν ἀνάγκασε. Τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὴ Ζελφά. Αὐτὸ ποὺ ἀνέχει μόνο στὸν Ἰακώβ εἶνε ὅτι νέος καὶ καταδιωγμένος, κουρασμένος καὶ φοβισμένος, ἄγνός καὶ ἀπονήρευτος, στίς πιὸ συγκλονιστικὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς του γνωρίστηκε μὲ τὴ Ραχὴλ, καὶ τὴν ἀγάπησε· καὶ δούλεψε ἑπτὰ χρόνια ἄγνὰ γιὰ τὴν ἀγαπημέ-

ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΚΟΜΗ ΤΟΠΟΣ

«Έτι τόπος ἐστί»
(Λουκ. 14, 16 - 24)

Θά διηγηθῶ μιὰ παραβολή. Μιὰ παραβολή, τὴν ὁποία εἶπε ὁ Κύριος, διὰν, μὲ πρόσκληση παρακάθησε σὺν δεῖπνο κάποιου Φαρισαίου.

Ἡ παραβολὴ εἶναι ἡ ἑξῆς:

Κάποιος ἄνθρωπος παρέθεσε δεῖπνο. Ἀλλὰ δεῖπνο μεγάλο, ἐπίσημο, βασιλικό. Τίποτε δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὸ θραυτὸν αὐτοῦ τραπέζι. Τίποτε. Εἶχε δ,τι μπορούσε νὰ ἔχη ἕνα πλούσιο τραπέζι. Τὰ καλύτερα φαγητά. Τὰ ἐκλεκτότερα ποιά. «Ο,τι πὺδ καλὸ, δ,τι πὺδ πα-

νάκριθο, δ,τι πὺδ νόστιμο, θρικοκότιαν σὺν ἡγεμονικὸν αὐτὸν δεῖπνο.

«Οἱαν δλα ἦσαν ἐτοιμα, ὁ καλὸκαρδὸς αὐτὸς ἄνθρωπος ἔστειλε τὸ δοῦλο του νὰ πῇ τοὺς προσκαλεσμένους νὰ ῥθοῦν σὺν τραπέζι. Ὁ δοῦλος ἔιρξε ἀμέσως. Χτύπησε τὶς πόρτες δλων τῶν καλεσμένων γιὰ νὰ τοὺς ἐπενθυμίση ὅτι ἦταν ὥρα νὰ διασποῦν. Ἀλλὰ περιέργο. Δὲν προθυμοποιήθηκε κανένας τοὺς νὰ πᾶν σὺν τραπέζι. Κι' διὰν κάποιος δὲν θέλει νὰ πᾶν κάποιον ἀρχίζει τὶς δικαιο-

νῃ του, καὶ δέχθηκε καὶ μετὰ τὸ γάμο του μ' αὐτὴν νὰ δουλέψῃ ἄλλα ἑπτὰ χρόνια γι' αὐτήν. Κι ἐνῶ μπῆκαν στὴ ζωὴ του ἄλλες τρεῖς γυναῖκες, διὼς αὐτὸς ἔμεινε πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος σ' αὐτὴν πὺ ἀγάπησε ἀπ' τὴν ἀρχή, χωρὶς νὰ πετάξῃ τὶς ἄλλες. Ἀλλὰ, τὸ θαυμαστότερο, καὶ χωρὶς αὐτὴ ἡ γυναῖκα πὺ τόσο τὴν ἀγαποῦσε νὰ τὸν κυβερνᾷ καὶ νὰ τὸν σέρνῃ ἀπὸ τὴ μύτη. Στὸ καπρίτσιο της καὶ στὴν ἀπειλὴ της ὅτι θ' αὐτοκτονήσῃ, ἐξοργίστηκε καὶ τῆς ἀπάντησε ἀμερόληπτα καὶ γεμάτος θεοσέβεια: «Θεὸς εἰμαι. ἐγώ; Ὁ Θεὸς κανονίζει τὴν τεκνογονία». Ζοῦσε δέβαια μὲ τὴ Ραχὴλ, αὐτὴ πὺ ὁ Ἰδοῖος διᾶλεξε γιὰ μοναδικὴ γυναῖκα του, διότι αὐτὴ μόνο ἀγάπησε σὰ σύζυγο. Γιὰ τὶς ἄλλες ἦταν μόνο προστάτης. Αὐτὸ πᾶ τὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ Ἱδία ἡ Λεία, πὺ μιὰ δλόκληρη ζωὴ ἀγωνιζόταν μὲ τὴν τεκνογονία ν' ἀποσπᾶσῃ τὸν Ἰωῦτα τοῦ Ἰακώβ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Τὸ Ἰδοῖο ἔγινε καὶ μὲ τὶς δοῦλες. Ἡ Λεία καὶ οἱ δὺο δοῦλες ζοῦσαν μὲ ζωὴ χωρὶς ἄντρα. Εἶχαν ἀσφάλεια, προστασία, καὶ πλοῦτο ὅσο καὶ ἡ Ραχὴλ, ἡ οὐσιαστικὴ σύζυγος, ἀλλ' ἡ ζωὴ τους ἦταν μοναστικὴ. Αὐτὲς συνουσιαζόταν μὲ τὸν ἄντρα, μόνο γιὰ νὰ μείνουν ἔγκυες.

πὺ φαίνεται δλοκάθαρα στὴ διήγησι, κρύβεται τὸ μεγαλεῖο τῆς καταβολῆς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Τὰ δέκα ἀπὸ τὰ δώδεκα παιδιά γεννήθηκαν ἀπὸ μαννάδες πὺ δὲν συζοῦσαν μὲ ἄντρα παρὰ μόνο γιὰ νὰ μείνουν ἔγκυες. Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς φαίνεται πολὺ μικρὸς ὁ ρόλος τοῦ σαρκικοῦ θελήματος ἡ ἀντρικοῦ θελήματος στὴν καταβολὴ τῶν παιδιῶν. Ἀλλὰ καὶ τὰ παιδιά τῆς Ραχὴλ γεννήθηκαν διὰν ὁ Θεὸς τὸ θέλησε, καὶ ὅχι διὰν ἡ Ραχὴλ ἤθελε νὰ δείξῃ ὅτι μπορεῖ νὰ κάνῃ παιδιά. Μέχρι νὰ γεννηθῇ ὁ Χριστὸς, ἡ ἁγία Γραφὴ ἀσχολεῖται πολὺ μὲ τὴν καταβολὴ τῶν μεγάλων ἀντρῶν τοῦ Θεοῦ. Κι ἕνας πὺ ξέρει ἀπ' τὴ Γραφὴ ποῖα εἶνε ἡ καταβολὴ δλων τῶν μεγάλων ἀναστημάτων τῆς πίστεως, κατανοεῖ πολὺ βαθειὰ αὐτὴ τὴ διήγησι τῆς τεκνογονίας τοῦ Ἰακώβ. Πολλοὶ ἦσαν πρὸ Χριστοῦ οἱ δίκαιοι καὶ θεοσεβεῖς ἄνθρωποι: ἀλλ' οἱ μεγάλοι ἄντρες τῆς πίστεως, πὺ ὁ Θεὸς τοὺς διᾶλεξε γιὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ σχέδιο τῆς σωτηρίας μας. Εἶχαν στὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τους καὶ στὴν καταβολὴ τους κάτι πάνω ἀπὸ τὰ νόστιμα. Γιατὶ καὶ ἡ σωτηρία μας δὲν ἦταν δικαίωμά μας, ἦταν ἔξω ἀπὸ τὶς ὑποχρεώσεις τοῦ Θεοῦ ἀπέναντί μας.

Πίσω ἀπὸ τὴ σοβαρὴ αὐτὴ λεπτομέρεια

Στέργιος Ν. Σάκκος

λογίαις, τίς προφάσεις. Ὁ πρῶτος οὖν πρόφασις ἔφη ἕνα χωράφι πού ἀγόρασε. Καί εἶπε σὺν δούλῳ. Κοίταξε νὰ μὲ δικαιολογήσῃς. Πρέπει ἀπωσθήναι νὰ πάω νὰ δῶ τὸ χωράφι πού ἀγόρασα. Ὁ δευτέρος ἔφη μετὰ ἄλλη δικαιολογία. Τὰ βόδια πού συνέπεσε τότε νὰ τὰ ἀγοράσῃ. Εἶπε κ' αὐτὸς σὺ δούλο: Δὲν θὰ ρθῶ. Καί σὲ παρακαλῶ δικαιολόγησε τὴν ἀπουσία μου. Εἶναι ἀνάγκη νὰ πάω νὰ δοκιμάσω ἂν τὰ βόδια μου αὐτὰ εἶναι καμπερά. Ὁ τρίτος, ἄλλη αὐτὸς πάλι δικαιολογία, ἄλλη πρόφασις. Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος! Αὐτὸς οὖν δικαιολογία ἀνέφερε τὸ γάμο. Εἶπε σὺ δούλο: πανθροσύνη. Πῆρα γυναῖκα. Καί μοῦ εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ ρθῶ. Γύρισε ὁ δούλος σὺν κύριό του καὶ τοῦ ἀνέφερε σχετικῶς. Ἀντήθηκε ὁ σκευοποιός. Μάλιστα ἀγανάκτησε. Κ' ἔκανε τὸ ἐξῆς: Ἔστειλε τὸ δούλο του σὺν πλαισίῳ καὶ σὺν δρόμοις τῆς πόλεως νὰ ἀδηγήσῃ σὺν τραπέζι τοὺς ἱσχυροὺς, τοὺς ἀναπήρους, τοὺς χωλοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς. Οἱ ἄνθρωποι αὗτοι προθυμοποιήθησαν, ἦσαν καὶ παρακάθησαν σὺν δαίτῳ. Ὁ δούλος ἀνέφερε τὸ γεγονός αὐτὸ σὺν κύριό του μετὰ τὴν σημείωσιν δι' αὐτοὺς ὅτι, ὑπάρχει κ' ἄλλος χώρος ἀδειανὸς σὺν τραπέζι. Τότε ὁ δούλος σιέλεται πάλι ἀπὸ τὸν κύριό του γιὰ νέας προσκλήσεις. Τοῦ εἶπε: Πάνε τώρα σὺν δρόμοις καὶ σὺν φράγξι τῶν χωραφιδῶν, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ δλοὺς δσοὺς ἐστὶν παρακίνητέους μετὰ ἐπιμονὴν νὰ ρθοῦν κ' αὗτοι σὺν δαίτι μου. Ὁ δούλος, πρόθυμος κ' αὕτη τὴν φορὰ ἔτρεξε καὶ ἔκανε αὐτὸ πού τὸ εἶπε ὁ κύριός του.

Στὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοὺς συνδαιτυμόνας τοῦ δείπνου τοῦ Φαρισαίου: Σᾶς βεβαιῶνω, δι' κανέναν ἀπὸ τοὺς πρώτους καλεσμένους δὲν θὰ λάβῃ μέρος σὺν δαίτῳ πού παρέθεσα.

Αὕτη εἶναι ἡ παραβολή. Ἀλλὰ ἡ παραβολή, ὅπως ἀναφέραμε καὶ ἄλλοτε, ἄλλα λέει καὶ ἄλλα ἐννοεῖ. Λέει αὐτὰ πού εἶπαμε καὶ ἐννοεῖ αὐτὰ πού θὰ ποῦμε:

Ὁ φιλόσοφος ἄνθρωπος πού παρέθεσε τὸ πλοῦσιον αὐτὸ τραπέζι εἶναι ὁ Θεός, ὁ οὐράνιος πατέρας. Καὶ ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τὸ λόγον λέγεται καὶ χαρακτηριστικῶς «Μέγα δείπνον». Γρατὶ τὸ παρέθεσε ὁ μέγας Θεός. Δείπνον εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἡ βασιλεία αὕτη ἀρχίζει ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τελειώνει σὺν οὐρανῷ. Στὴ γῆ τὸν πρῶτον πυρῆνα

τῆς βασιλείας αὐτῆς ἀπειλέσαν, ὅπως παρατηρεῖ δόκιμος Θεολόγος, ὁ Κύριος καὶ ἡ μικρὴ ομάδα τῶν μαθητῶν του. Ἡ βασιλεία δὲ αὕτη εἶναι πνευματικὴ βασιλεία. Δὲν εἶναι φαγητὰ καὶ ποτὰ. «Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ» (Ρωμ. 14, 17). Δείπνον εἶναι ἡ «ἐν Χριστῷ» ζωὴ. Δείπνον εἶναι ἡ Ἐκκλησία του. Φαγητὰ καὶ ποτὰ ἡ διδασκαλία του. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνο σωματικὸς. Εἶναι καὶ ψυχὴ. Καὶ ἡ ψυχὴ πεινᾷ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ. «Οὐκ ἐπ' ἄριστον μόνον ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένου διὰ στόματος Θεοῦ» (Ματθ. 4, 4). «Ὅταν κάποιος μερικὸ ἀπὸ τὸν εὐρύτερον κύκλον τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἔγιναν φηγάδες, ἀπὸ τὴν εἰς τὰ ὅπισθεν καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπατοῦν» καὶ εἶπε ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα «μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;», ὁ Πέτρος ἐκ μέρους δλων, ἀπήντησε: «Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις» (Ἰωάν. 6, 68). Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ, ἡ θεογονικὴ ζωὴ, εἶναι πνευματικὸν δείπνον. Μέσα στὴν βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, κοντὰ σὺν Χριστῷ, γεύονται δλες τίς πνευματικὰς χαρὰς καὶ τίς χορταίνεις. Εἶναι ὥραια κοντὰ σὺν Χριστῷ. Εἶναι ὥραια νὰ εἰσὶν παῖδι τῆς βασιλείας του, παῖδι τῆς Ἐκκλησίας του. Ἐπειτα δσο εἰμεθα ἐδῶ κάτω στὴ γῆ ἔχουμε καὶ μετὰ ἄλλη πνευματικὴ τροφή, ἕνα ἄλλο πνευματικὸν ποτό. Εἶναι τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας. Κάθε λειτουργία πού τελεῖται ὡς τὰ σήμερον τραπέζι εἶναι. Δείπνον. Δείπνον μέγα καὶ χαρὰ σ' αὐτὸν πού παίρνει μέρος σὺν δείπνῳ αὐτοῦ καὶ μεταλαμβάνει σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ.

Τὸ δείπνον αὐτὸ, ἐπεκτείνεται ὡς τὸν οὐρανόν. Ἐκεῖ πιά εἶναι ἀσύλληπτη ἡ πνευματικὴ τὸν ὁμορφία. Ἐκεῖ τὰ ἐκπαραπέδια πνευματικὰ ἐδόξατα εἶναι ἀρθαστα. Εἶναι «ἀφ' ὁφθαλμοῦ οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη». Ἐκεῖ ἐποίησε ὁ Θεὸς πράγματα πού μάτι ποτὲ δὲν εἶδε, αὐτὶ οὐδέποτε ἤκουσε καὶ ἀνθρώπινον μυαλὸ καμμιὰ φορὰ δὲν μπόρεσε νὰ φαντασθῇ. Ἐκεῖ εἶναι τὸ ἀποκορύφωμα τῆς μακαρίας ζωῆς τοῦ Θεοῦ. Μακάριοι καὶ τοισμακάριοι δλοι οἱ ἅγιοι, οἱ μάρτυρες, οἱ δέκατοι πού παρακάθονται σὺν οὐρανῷ ἐκεῖνον τραπέζι, στὴ βασιλεία αὕτη τῶν οὐρανῶν,

ἀνάμεσα σὴν παρουσία τῶν ἀγγέλων καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ.

Δούλος εἶναι, ἀρχικά, ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Ὑστερα, ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Μετά, οἱ Ἀπόστολοι. Καὶ καίποιν, ὅλοι οἱ κήρυκες τοῦ Θείου Λόγου. Ὁ Ἰ. ὁ Βαπτιστής, κράζει: «Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 3, 2). Ὁ Ἰησοῦς, καλεῖ καὶ λέγει: «Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» (Ματθ. 11, 28). Οἱ Ἀπόστολοι κηρύττουν: «Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄρσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Πράξ. 2, 38). Προσκλησεις πολλές.

Οἱ πρῶτοι προσκεκλημένοι εἶναι οἱ Φαρισαῖοι, Γραμματεῖς, Νομοδιδάσκαλοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ τῶν Ἰουδαίων. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἀπέριψαν τὴν προσκλήσεις. Ἀρνήθηκαν τὸ κάλεσμα τοῦ Χριστοῦ. Οἱ δεύτεροι προσκεκλημένοι εἶναι ὁ ἅπλος λαός. Εἶναι οἱ ταπεινοί, οἱ φτωχοί, οἱ ἀγράμματοι. Εἶναι ὡς ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα» (Α' Κορινθ. 1, 28). Αὐτοὶ δέχθηκαν τὴν πρόσκληση. Πίστεψαν στὸ Χριστό. Ἐγιναν παιδιὰ τῆς βασιλείας του. Γεύθηκαν τὰ πνευματικὰ ἄγαθα τοῦ δειπνοῦ τῆς βασιλείας του. Τὸ ἴδιο κάνανε καὶ οἱ τρίτοι προσκεκλημένοι, οἱ ἐθνικοί, οἱ εἰδωλωλύτες. Καὶ αὐτοὶ δεχθήκανε τὴν πρόσκληση. «Τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. 11, 1).

Ἀλλὰ ὑπάρχει ἀκόμη χώρος στὸ δειπνο. Χώρος ἀδειανός. Χώρος γιὰ πολλοὺς ἀκόμη. Χώρος γιὰ ὅλο τὸν κόσμον. Γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅλων τῶν αἰώνων.

Ὑπάρχει σὴν αἰθούσα τοῦ δειπνοῦ γῶρος καὶ γιὰ μᾶς σήμερα, ὅπως ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ οἱ δοῦλοι, οἱ ὁποῖοι ἐπέμονα μᾶς προσκαλοῦν στὸ δειπνο. Εἶπαμε· εἶναι οἱ κήρυκες τοῦ Θείου Λόγου. Μᾶς προσκαλοῦν μὲ τὰ κηούγματά τους. Μᾶς προσκαλοῦν νὰ μετανοήσουμε, νὰ ἀμείψουμε «τὰς ὁδοὺς» τῆς ἀσεβείας καὶ τοὺς «φραγμοὺς» τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ πᾶμε στὸ Χριστό. Νὰ γίνουμε εὐλαβεῖς Χριστιανοί, πιστοὶ καὶ ἀφοσιωμένοι στὰ χριστιανικά μας καθήκοντα. Νὰ ἐκκλησιαζώμαστε τακτικά. Νὰ ἐξομολογώμεθα κάθε φορὰ πού πέφτουμε σὴν μιὰ ἢ σὴν ἄλλη ἁμαρτία. Νὰ κοινονοῦμε τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Νὰ μελετοῦμε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Νὰ ἐλεοῦμε. Νὰ συγχωροῦμε τοὺς

ἐχθρούς μας. Νὰ εἴμεθα ταπεινοὶ καὶ πρᾶσι. Εὐγενεῖς καὶ εὐχάριστοι. Ἄγνοι καὶ καθαροὶ στὸ σῶμα καὶ σὴν ψυχῇ. Ἐγκρατεῖς καὶ προσεκτικοὶ σὲ ὅλα. Μὲ λίγα λόγια νὰ γίνουμε τύποι «ἐν λόγῳ, ἐν ἀκαιοφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ» (Α' Τιμ. 4, 12).

Κι' ὅμως πολλοὶ δὲν δέχονται τὴν προσκλήσεις τῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ λόγος;

Πρῶτος λόγος εἶναι τὰ χωράφια, οἱ δουλειές, τὸ ἐμπόριο, ἡ ἐπιχείρησις, τὸ μαγαζί, τὸ καφενεῖο, τὸ κέμρο καὶ ὅποια ἐργασία ἄλλη κάνουν. Τὸ μισθὸν τοὺς καὶ ἡ καρδιά τους στὸ κέρδος, στὰ λεφτά, στὸν πλοῦτο, στὰ ἐπίγεια, στὰ οἰκόπεδα καὶ σὲς μετοχές. Παῦ, λοιπόν, καιρὸς γιὰ ἐκκλησία καὶ γιὰ τὰ θεοκεντρικὰ καθήκοντα; Τοὺς ἔφαγε ἡ ἔλξη καὶ τὸ χῶμα. Ταλαίπωροι ἄνθρωποι!

Δεύτερος λόγος εἶναι τὰ δόδια. Ἡ κτηνώδης ζωὴ. Οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολαύσεις. Ἡ λαίτρεα τῆς σάσκας. Ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη ἀνήμερες πράξεις. Τὰ ποικίλα πάθη, τὰ ὁποῖα κρατοῦν τὸν ἄνθρωπο μακριὰ ἀπὸ τὸ Θεό. ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ ἀπὸ τὴ μιστηριακὴ ζωὴ. Μακριὰ ἀπὸ τὴς πνευματικῆς χαρὸς καὶ ἀπολαύσεις πὺν παρέχει τὸ πνευματικὸ δειπνο τοῦ Κυρίου. «Ἀνθρώπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνήκε, παρουσεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς» (Ψαλμ. 48, 13). Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος πὺν ὑπεδοῦλωσε τὴν ψυχὴν του σ' ἅ πάθη.

Τρίτος λόγος εἶναι ὁ γάμος. Ἡ γυναῖκα. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ κοσμικὴ ζωὴ. Μυστήριο πρᾶγμα. Ἀντὶ ὁ ἄνθρωπος, διὰ παντοεύνει, νὰ γίνετα καλύτερος, ἀντίθετα, γίνετα χειρότερος. Αὐτὸ συμβαίνει μὲ τοὺς περικοιτέρους. Καθηλώνονται σὲς δουλειὰς τοῦ σπιτιοῦ καὶ σὲς κοσμικὰς ὑπονομιώσεις πὺν τελειωμὸ δὲν ἔχουν. Ἀλλοτε ὁ ἄνδρας διαποδίζει τὴ γυναῖκα του νὰ ἐκτελῇ τὰ θεοκεντρικὰ τῆς καθήκοντα, καὶ ἄλλοτε ἡ γυναῖκα, ὅπως ἔνιτε τότε μετὰ τὸν Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος εἶπε στὸ Θεό: «Ἡ γυνή, ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοὶ ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ἑῡλου καὶ ἔφαγον» (Γέν. 3, 12). Πόσοι νέοι μαράθηκαν πνευματικὰ καὶ κόρηκε κάθε σγέσι μετὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ μετὰ τὴ θεοκεντρικὴ ζωὴ γιὰ τοὺς ἐπηρεάσε ἡ γυναῖκα τοὺς!

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι λόγοι πὺν προσβάλουν οἱ ἄνθρωποι, διὰ καλοῦνται ἀπὸ τοὺς «δοῦλους» τοῦ Θεοῦ στὸ πνευματικὸ δειπνο

Τὸ διήγημά μας

Μιά πετυχημένη διαμαρτυρία

Με ἰσχυρὴ χαρὰς, ὅλο ζωντάνια καὶ κίνησι ξεχύθησαν στὸ δρόμο τὰ παιδιὰ τοῦ Γυμνασίου, φεύγοντας ἀπ' τὸ Σχολεῖο, τὴν τελευταία μέρα πρὶν ἀπ' τὴς διακοπὰς τῶν Χριστουγέννων. Δὲν ἦταν μόνο ἡ ξεκούρασι ἀπ' τὴ δουλειὰ τοῦ Σχολείου ποὺ τοὺς γάμιζε χαρὰ, μὰ καὶ ἡ γλυκεῖα προσδοκία τῆς χαρούμενης γιορτῆς μ' ὅλα τὰ καλὰ τῆς μέσα στὴν οἰκογενειακὴ θαλπωρῇ.

Μόνο δυὸ ἀγόρια βάδιζαν πλῆθι — πλῆθι σκυθρωποί. Ἡ συμπεριφορὰ τοὺς εἶναι ἐντελῶς ἀφύσικη καὶ τελείως ἀντίθετη ἀπὸ κείνην τῶν ἄλλων παιδιῶν. Φαίνεται πὺς κάτ' τὸ ἐντελῶς σοβαρὸ τοὺς ἀπασχολεῖ.

— Δὲν ἀντέχω ἄλλο αὐτὴν τὴν κατάστασι, Ἄγγελε, εἶπε τὸ ἓνα ἀγόρι. Ἡ κατάσταση εἴτασε στὸ ἀπροχώρητο.

— Τὸ ἴδιο νιώθω κι' ἐγώ, Χρήστο. Καίμια ἐτοιμασία δὲν ἔγινε στὸ σπῆτι γιὰ τὰ Χριστούγεννα. Ὁ πατέρας θὰ λείπη, εἶπε, κι' ἡ μητέρα δὲν ἔχει καίμια διάθεσι νὰ κλειστὴ μέσα. Ὅπως κατὰλαβα, κοινὴς δὲν με σκέφτεται ἔμένα. Μόνο γιὰ τὸν ἑαυτὸ τοὺς ἐνδιαφέρονται, εἶπε ὁ Ἄγγελος, καὶ λίγο ἔλειψε νὰ βουρκώσουν τὰ μάτια του.

— Ἐσχάσαν ἀκόμη καὶ τὴ γιορτὴ μου, φίλε μου. Μπήκε ἀνάμεσά τοὺς τὸ πνεῦμα τῆς διαλύσεως καὶ δὲν ξέρουν τί κάνουν. Πᾶνε νὰ

τοῦ Θεοῦ. Πολλοὶ λόγοι ποὺ ἂν τοὺς γράφαμε ὅλους δὲν θὰ τελειώναμε ποτέ.

Ἀλλὰ ὁ χρόνος κυλᾷ καὶ μᾶς φέρνει ὅλο καὶ πλησιέστερα πρὸ τέλους τῆς ζωῆς μας. Τί θὰ κάνουμε, λοιπόν; Θὰ μείνουμε ἔτσι, πάντα μακριὰ ἀπὸ τὸ Θεό, μακριὰ ἀπὸ τὴν μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ καθλωμένοι σὴν ὕλη, καὶ σὴν ἁμαρτία; Ἀλλὰ τότε, ἀλλοθινοῦν καὶ θὰ ἀποκλεισθοῦμε γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ εὐφροδόνιο δαίμον τοῦ οὐρανοῦ. Γιὰ πάντα. Ἐτσι εἶπε ὁ Κύριος: «Οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν πεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δαίμονος».

Ἀδελφέ,

Ὅσο εἶναι καιὸς δέξου τὴν πρόκλησι τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ δαίμον τοῦ καὶ πάρε μέρος σ' αὐτό. Ὑπάρχει ἀκόμη ἴσως.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτόπουλος

τινάξουν τὴν οἰκογένεια στὸν ἀέρα, εἶπε θλιμμένα ὁ Χρήστος.

Ἐγινε γιὰ λίγο σιωπὴ, κυττάχτηκαν τὰ δυὸ ἀγόρια σπὰ μάτια, μὲ σημασία καὶ σφίξανε τὰ χέρια μὲ θέρμη.

— Τί λές, θὰ δώσουμε τὰ σχέδιά μας σὲ ἐνέργεια; ρώτησε ὁ Χρήστος.

— Ὁ τοῦ μὲν νικᾷ, εἶπε ὁ Ἄγγελος ἀποφασιστικά. Ἐχω πάρει τὴς δέουσες πληροφορίες ἀπὸ γνωστοῦς μου, ποὺ πήγαν ἐκεῖ. Δὲν χρειάζονται πιά μερικὰ ρούχα σ' ἓνα γυλιὸ καὶ λίγα, πολὺ λίγα, χρήματα, μόνο γιὰ τὰ καύλα. Ὅλα τ' ἄλλα θὰ τὰ βροῦμε δωρεάν.

— Ὡραία. Θὰ τοὺς κάνουμε μιὰ λαχτάρα, ποὺ ἴσως τοὺς βάλῃ μυαλό, εἶπε ὁ Ἄγγελος.

Τὴν προπαραμονὴ τῶν Χριστουγέννων τὰ δυὸ ἀγόρια ρίχτηκαν σὲ μιὰ ἐκούσια περιπέτεια, ποὺ ἀποφάσισαν, κυριαρχημένοι ἀπὸ μιὰ ἀπελπιστικὴ διάθεσι χωρὶς νὰ ἀναλογίζονται τὴς συνέπειές της. Τὸ μόνο ἐλαφρυντικὸ τοὺς, ἴσως κι' ὁ ἔπαιμός τοὺς, ἦταν ὅτι πήσαν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιλέξουν σὰν χώρα αὐτοεξορίας ἢ αὐτοαπαγωγῆς τὸ Ἅγιο Ὅρος.

Καθὼς ταξίδευαν μὲ τὸ λεωφορεῖο στὸν δασωμένο Χαλκιμόντα, ξεχάστηκαν κι' ἀπολαμβάναν ἀχώρταγα τὴ σπατάλη ὁμορφιὰ τοῦ χειμωνιάτικου τοπίου. Κουβέντιαζαν διαρκῶς, ὑποδεικνύοντας ὁ ἓνας στὸν ἄλλο νὰ προσέξῃ κάτι τὸ ἐξάισιο. Ὅταν πιά διοχίσσαν νὰ κατηφορίζουν πρὸς τὴ θάλασσα τοὺς μάγεψαν τὰ γαλανὰ νερά τοῦ Στρυμωνικοῦ κόλπου.

Ἦταν μιὰ μέρα ἀπ' ἐκείνες, ποὺ ὁ χειμῶνας στὴ Χαλκιδικὴ τὴς φτιάχνει σὰν ἀνοιξιᾶτικες. Ἐτσι μπόρεσαν καθισμένοι σὴν κουβαίτῃ ν' ἀπολαύσουν ἓνα θαλασσινὸ ταξίδι, πλῆθι σὲ μιὰ πανώρια στεριά μὲ τὰ δαντελλωτὰ ἀκρογιάλια. Στὸ μεταξὺ παίρνανε καὶ τὴς πληροφορίες τοὺς.

Ἐνα λεωφορεῖο τῆς περασμένης εἰκοσαετίας τοὺς πήγε στὴς Καρυές γιὰ διαμονητήριο καὶ μετὰ ρίχτηκαν στὴς ἐπισκέψεις. Οἱ πρὸ πολλὰς πληροφορίες συνέκλιναν σπὰ κελὶ τοῦ π. Παύλου, τοῦ γνωστοῦ πιά σὲ ὅλους γιαιτροῦ. Τὸ σούροπο τῆς παραιμονῆς τῶν Χριστουγέννων τοὺς βρῆκε κοντὰ στὸν ἐπι-

βλητικό καλόγερο, που τούς προβλημάτισε απ' την πρώτη στιγμή ή επιβλητική προσωπικότητά του.

Στὸν ἄριστο αὐτὸν ἐπιστήμονα ή ψυχολογική ικανότης ήταν ἀρκετά ἀνεπτυγμένη. Ἔτσι ή παρουσία δύο δεκαπεντάχρονων ἀιμοῦστακων ἀγοριῶν, παρὰ τή χειραφέτησι, που ἔχουν τὰ σημερινὰ παιδιά, τὸν ξένισε λιγάκι, ἀλλὰ τὸν καθυσάχασε τὸ πρόσχαρο ὕφος καὶ ή ἀνέμελη συμπεριφορά τους, που πραγματικά ἀπόχτησαν ξεχνώντας τὴν πίκρα, που τοὺς ἔφερε ἐκεῖ.

Συζήτησαν ἐπὶ ὥρες ἀκούγοντας ἀχόρταγα τὸ σοφὸ γέροντα. Ἦταν γι' αὐτὰ μιὰ ξαφνική πρωτόγνωρη ἐμπειρία, που τοὺς συνεπῆρε κυριολεκτικά. Ἀργότερα στὴν ὁλονυχτία τῶν Χριστουγέννων, μέσα στὴν μισόφωτη ἀπ' τὸ τρεμάμενο φῶς τῶν κεριῶν καὶ τῶν κανδηλιῶν ἐκκλησία, ἔνοιωσαν τέτοιο δέος καὶ συγκίνησι, τέτοια ἀπογοήτευσι γιὰ τοὺς ἀνάξιους γονιούς τους, που πιάσαν τὸν ἑαυτὸ τους νὰ κλαίῃ μὲ λυγμούς. Ὡσπου κάποιος καλόγερος τοὺς πλησίασε καὶ τοὺς εἶπε:

— Δὲ θ' ἀντέξετε ὡς τὸ πρῶτὴ στὴν λειτουργία. Πᾶμε νὰ σᾶς δείξω τὰ κρεβάτια σας νὰ κοιμηθῆτε λιγάκι καὶ τὸ πρῶτὴ σᾶς ξυπνῶ γιὰ τὴ Χριστουγεννιάτικη λειτουργία.

— Ὅχι, ὄχι, εἶπαν μὲ ἓνα στάμα. Δὲν χάνουμε αὐτὴ τὴν ὁμορφὴ παιδαισία. Θὰ μείνουμε.

Καὶ μείνανε καὶ χάρηκαν τὴν πνευματικὴ χαρὰ τῆς μυσταγωγικῆς λατρείας τῆς Ὁρθοδοξίας. Γιὰ πρώτη φορὰ νοιώσανε γέννησι Χριστοῦ που χάριζε εἰρήνη στὴν πολυτάραχη ψυχὴ τους.

Μετά τὴν ἀπάλυσι ἤπιαν τὸ καφεδάκι τους καὶ ἀποσιύρθηκαν γιὰ ὕπνο. Τὰ ὄνειρά τους ήταν τὰ πιδὸ αἰσιόδοξα, που εἶδαν ποτέ.

Ὅταν ξύπνησαν τοὺς περίμενε ἓνα στρωμένο τραπέζι, που τὸ καλύτερο ἔδεσμο ήταν ψητὸ ψάρι. Ἐφαγαν μὲ ὄρεξι καί, κατὰ τὸ ἔθιμο, ἤπιαν τὸ μυρωδάτο κρασί.

— Ἄν ή καλογηρική εἶναι, ὅ,τι ζήσαμε αὐτὲς τὶς λίγες ὥρες κοντὰ σας, θὰ θέλαμε καὶ μεῖς νὰ μείνουμε μαζί σας, εἶπε ὁ Χρήστος γελώντας καλόκαρδα, ἐνῶ συμφώνησε κι' ὁ Ἄγγελος κουνώντας τὸ κεφάλι καταφατικά.

— Δὲν εἶναι τόσο ἀπλὰ τὰ πράγματα παιδιά, δήλωσε ὁ π. Παῦλος χαμογελώντας. Βαρὶὰ ή καλογηρική, παιδιά μου. Κι' αὐτὸ

ἀκόμη δὲν εἰσθε εἰς θέσιν νὰ τὸ ἀντιληφθῆτε.

Μετά τὸ φαγητὸ ἀποσιύρθηκαν στὸ δωμάτιό τους τὰ δύο παιδιά ἱκανοποιημένα. Καθὼς ξάπλωσαν, ὁ ἓνας ἀσυναίσθητα ἄνοιξε τὸ μικρὸ ραδιοφωνάκι του καὶ ἀκούστηκε ἀμέσως ή φωνὴ τοῦ ἐκφωνητοῦ:

«Ἐπαναλαμβάνομεν. Δυὸ μαθηταὶ 15 ἐτῶν μὲ τὰ ἀκόλουθα χαρακτηριστικά.... ἐξηφανίσθησαν. Παρακαλοῦνται οἱ γνωρίζοντες...».

— Τσίμπησε τὸ ψάρι. Ταρακουνήθηκαν οἱ γονιοὶ μας. Μᾶς ζητοῦν, εἶπε ὁ ἓνας.

— Τοὺς κάναμε χαλάστρα. Δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀδιάφορο ὅσο νομίζομε.

— Ἐχω μιὰ ἰδέα, εἶπε ὁ Χρήστος, καὶ θυγῆκε.

Σὲ λίγο τηλεφώνουσε καὶ στὰ δύο σπῆτια, που μὲ ἀγωνία περίμενον εἰδήσεις ἀπ' τὰ χαμένα παιδιά.

Μὲ ἀλλαγμένη τὴ φωνὴ τοὺς ἀνήγγειλε:

—Τὸ παιδί σας βρίσκεται στὸ Ἅγιο Ὁρος καὶ δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ ἐπιστρέψῃ ἂν δὲν ἔρθετε νὰ τὸ παραλάβετε αὐτοπροσώπως.

Τὰ δύο ζευγάρια ἔδεχσαν κάθε ἄλλη ἀπασχόλησι καὶ τὰ εἰδικὰ τους ἐνδιαφέροντα καὶ συναργάστηκαν στὴν κοινὴ ἀναζήτησι. Οἱ μητέρες μείνανε στὴν Οὐρανούπολι κι' οἱ πατεράδες μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀστυνομίας ὠδηγήθηκαν στὸ κελλί τοῦ π. Παύλου.

— Τὰ παιδιά μας, πάτερ; τὰ παιδιά μας δώστε μας.

Ὁ γιατρὸς εἶχε πιά ἐνημερωθῆ ἀπὸ τὰ παιδιά κι' εἶχε ἐξουσιοδοτηθῆ ἀπ' αὐτὰ νὰ χειρισθῇ τὸ ζήτημα.

— Ἄν ὑποσχεθῆτε νὰ καταβάλετε τὰ λύτρα....

— Μὰ εἶναι δυνατόν; Τί ἐννοεῖτε;

— Ναί, καὶ ξεύρω τί λέω. Τὰ παιδιά διαμαρτυρήθηκαν μὲ τὸν τρόπο τους γιὰ νὰ δηλώσουν τὴ δυστυχία τους ἀπ' τὸ αἶσθημα ἐγκαταλείψεως. Καταλαβαίνετε τί ἐννοῶ, ἐλπίζω.

Κατέβασαν τὸ κεφάλι ἀμίλητοι, ὅταν ἀπὸ τὸ διπλῶν δωματίο θυγῆκαν τὰ παιδιά.

— Λοιπὸν; ρώτησε ὁ γιατρὸς. Τὰ παιδιά περιμένουν.

— Μᾶς ἔδωσαν νὰ καταλάβουμε τὸ λάθος μας.

— Εἶμαστε περήφανοι γιὰ τὰ παλληκάρια μας.

— Μᾶς ὠδήγησαν στὸ χρέος μας, εἶπαν ἐναλλάξ.

ΕΞΟΜΟΛΟΓΕΙΣΑΙ;

«Εάν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρῶς ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας» (Α' Ἰωάν. 1, 9).

Ἐπτά εἶναι τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας. Τὰ γράφουμε: Βάπτισμα. Χρίσμα. Μετάνοια ἢ Ἐξομολόγησις. Θεία Εὐχαριστία. Εὐχέλαιον. Γάμος. Ἱερωσύνη.

Γιὰ τὰ ἑξῆ ἀπὸ αὐτὰ δὲν κάνουμε λόγο. Ὅλοι βαπτίζονται. Ὅλοι χρίζονται. Ὅλοι κοινωνοῦν, ἔστω, μὰ, δυὸ φορές τὸ χρόνο. Στὶς ἀρρώστειες, ὅλοι πάλι, καλοῦν τοὺς ἱερεῖς καὶ τελοῦν τὸ Εὐχέλαιο. Γιὰ τὸ γάμο δὲν ἔχει κανεὶς ἀντίρρηση. Καὶ ὅσοι αἰσθάνονται ἐσωτερικὴ κλήσι γιὰ τὴν Ἱερωσύνη, χειροτονοῦνται. Ἀλλὰ περίεργον. Δὲν ἐξομολογοῦνται ὅλοι. Μόνο λίγοι Χριστιανοὶ προσέρχονται στὸ Μυστήριον αὐτό. Οἱ ἄλλοι πεισματικὰ μένουν μακριὰ. Δὲν ἐξαμολογοῦνται. Δὲν θέλουν. Κι ἂν ἐπιμαίνομε νὰ τοὺς παρακαλοῦμε θυμῶνουν καὶ δὲν μᾶς μιλοῦν. Μᾶς κακιῶνουν.

Ἐνας βασικὸς λόγος ποὺ πολλοὶ δὲν ἐξομολογοῦνται εἶναι γιὰτὶ δὲν ξέρουν ὅσα πρέπει νὰ ξέρουν γιὰ τὸ Μυστήριον αὐτό. Κι' ὁ μὴ ξέρει νὰ ξέρουν. Γιατὶ τότε λέγονται Χριστιανοί; Μόνο τὸ ὄνομα νὰ ἔχουν; Μόνο γιὰ τὰ μάτια;

Τὸ Μυστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως εἶναι ἀναγκαῖο. Εἶναι τὸ δεῦτερον βάπτισμα. Εἶναι ἡ δευτέρη κολυμβήθρα. Μετὰ τὸ Μυστήριον αὐτὸ ὁ Θεὸς μᾶς συγχωρεῖ ὅλες τὶς ἀ-

Τὰ παιδιὰ τρέξανε μὲ δάκρυα σπὴν ἀγκαλιά τους.

— Συγχαρῆστε μας, μὰ νομίσαιμε πὺς δὲν ὑπῆρχε ἄλλος τρόπος διαμαρτυρίας, εἰπαν στενόχωρα.

— Ὁ Θεὸς σᾶς χρησιμοποίησε γιὰ νὰ μᾶς συνεφέρῃ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε, ὅλους καὶ τὸ Θεό.

— Τὰ φετεινὰ Χριστούγεννα πήραμε τὸ καλύτερο δῶρο. Τὰ χαμένα παιδιὰ μας σ' εἶνα καινούργιο δρόμο στὴ ζωὴ μας, εἶπαν ὁμόφωνα οἱ πατέρες.

Φύγαν ἀγκαλιασμένοι κάτω ἀπ' τὸ γεμάτο ἱκανοποίησι δλέμμα τοῦ ὁργάνου τῆς Θείας Χάριτος.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

μαρτίες ποὺ διαπράττουμε μετὰ τὸ βάπτισμα. Καὶ εἶναι αὐτὲς δυστυχῶς πολλές. Ποιὸς τοῦ μᾶ νὰ πῇ ὅτι δὲν ἔκανε μιά ἢ περισσότερες ἁμαρτίες στὴ ζωὴ του, ὅσοι ἀπὸ τὸ βάπτισμα; Αὐτὸς θὰ εἶναι ἕνας μεγάλος ψεύτης. Τὸ λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης αὐτό. Λέγει: «Εάν εἰπώμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν» (Α' Ἰωάν. 1, 8). Ἡ ἁμαρτία μὲ τὸν γλυκὸ τῆς τρόπου μᾶς παρασύρει στὰ δίχτυα τῆς κάθε μέρας καὶ, πολλές φορές, συχνότερα. Ἀμαρτίες πολλές. Ἀμαρτίες μὲ τὴ γλώσσα: Εἶναι τὰ ψέματα. Οἱ διαβολές. Οἱ βλασφημίες. Οἱ κατάρεις. Οἱ πικρὲς κουδέντες. Τὰ κουτσομπολιά. Ἡ φλυαρία. Καὶ ἄλλα πολλὰ ποὺ δὲν μετροῦνται. Ἀμαρτίες μὲ τὰ χέρια: Εἶναι οἱ ψευδορκίες. Οἱ κλεψίες. Οἱ ξυλοδαρμοί. Οἱ φόνοι. Τὰ μούτζωματα. Καὶ ἄλλες ἀσχημες χειρονομίες. Ἀμαρτίες μὲ τὰ μάτια: Εἶναι τὰ πονηρὰ βλέμματα. Τὰ λάγνα κοιτάγματα. Τὰ θάσκανα μάτια. Τὰ ἀδιάκριτα. Τὰ περίεργα. Σὰν ἐκεῖνα, τῆς γυναίκας τοῦ Ἀὐτ, ποὺ «ἐπέβλεψε εἰς τὰ ὀπίσω» καὶ ἐγένε «στήλη ἁλός» (Γέν. 19, 26), κολώνα ἀλατένια. Ἀμαρτίες μὲ τὰ αὐτιά: Εἶναι τὰ ἀσυχρόλογα ποὺ ἀκοῦμε. Τὰ κουτσομπολιά. Οἱ ὕβρεις. Οἱ χολακειες. Ὅλα τὰ ἁμαρτωλὰ ἀκούσματα. Καὶ εἶναι τόσα πολλὰ αὐτὰ τὰ ἀκούσματα. Ἀμαρτίες μὲ τὸ μὺσολό: Εἶναι οἱ πονηροὶ λογισμοί. Καὶ εἶναι κι' αὐτοὶ πολλοὶ καὶ ποικίλοι. Ἀμαρτίες μὲ τὴν καρδιά: Εἶναι οἱ ἀνομοὶ καὶ ἀσυχροὶ ἔρωτες ποὺ δημιουργοῦν τεράστια οἰκογενειακὰ καὶ κοινωνικὰ σκάνδαλα, καὶ ποὺ συχνὰ διαλύουν σπῖτια καὶ ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον, ἄλλοτε στὴ φυλακὴ καὶ ἄλλοτε στὸ φόνο. Εἶναι ὁ φθόνος, ἡ ζήλεια καὶ τὸ μῖσος. Ἀμαρτίες μὲ τὸ σῶμα: Εἶναι οἱ ἀνήθικες πράξεις. Ἀμαρτίες πολλές. Σὰν τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς μας. «Πολλὰ γὰρ παίσιον ἀπαντες» (Ἰακ. 3, 3), λέγει ὁ ὀδελφός μας Ἰάκωβος.

Τί θὰ κάνουμε λοιπόν; Θὰ πεθάνουμε, εἶται, μὲ τίς ἁμαρτίες μας; Καὶ ἡ ψυχὴ μας τότε; Δὲν ὑπάρχει ψυχὴ; Ἐνας λόγος εἶναι αὐτός. Γιατὶ τότε ἦλθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον; «Ὅτε ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων σῶσαι»; (Λουκ.

9, 56). Καί πιά, πάλι, νόημα έχουν τὰ λόγια πού εἶπε: «τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐάν τόν κόσμον ὅλον καρδήσῃ, τήν δέ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; (Ματθ. 16, 26)». Ἄς μὴ λέμε δ,τι θέλουμε. Ἄς σοδαρευθοῦμε. Ἄς σκύψουμε σοδαρά πάνω στό θέμα τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς μας. Πρέπει νά σωθοῦμε. Πρέπει νά σώσουμε τήν ψυχὴ μας. Κι' αὐτό θά τὸ ἐπιτύχουμε μόνο μέ τήν ἱερά Ἐξομολόγησι. Ἔτσι ὥρισε ὁ Θεός. Μὲ τὸ μυστήριον αὐτό νά δίδεται ἡ ἄφεσις. Μὲ τὸν πνευματικὸ πού ἐκείνος ἀνέθεσε νά τὸ τελῇ. Ἄς θυμηθοῦμε τὰ λόγια πού εἶπε στοὺς ἀποστόλους του: «Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς...» (Ἰωάν. 20, 23). Λόγια πού λένε: Σὲ ὁποιους συγχωρεῖτε τίς ἁμαρτίες, θά εἶναι συγχωρημένες καὶ ἀπὸ τὸν Θεό.

Ἕνας δεῦτερος λόγος πού κρατεῖ πολλοὺς μακριὰ ἀπὸ τὸ μυστήριον εἶναι ὁ δισταγμός. Διστάζουν νά ἐξομολογηθοῦν. Ντρέπονται. Ἄν ξανακάνουν τὰ ἴδια; Καὶ ὁ ἐξομολόγος μήπως δὲν εἶναι ἄνθρωπος; Κι' ἂν τὸ πῇ; Δὲν γίνεται στὴν εἰκόνα νά ἐξομολογηθῇ ὁ Χριστιανός; Καὶ ὕστερα, μήπως αὐτοὶ πού ἐξομολογοῦνται γίνονται καλύτεροι;

Τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν εὐσταθεῖ. Κανένας δισταγμός δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἀπομάκρυνσί μας ἀπὸ τὸ μυστήριον. Κανένας. Νά ντραπῇ ἕνας νά κάνῃ τὴν ἁμαρτία εἶναι λογικόν. Ἄλλὰ νά ντραπῇ νά τὴν ἐξομολογηθῇ εἶναι παράλογον. Ἄν ξανακάνῃ τὰ ἴδια; Πάλι θά ἐξομολογηθῇ. Καὶ πάλι, ὥσπου νά μείνῃ σταθερός στὴν ἀρετὴ. Τὸ ὅτι ὁ ἐξομολόγος εἶναι ἄνθρωπος αὐτὸ εἶναι κάτι μεγάλο γιὰ μᾶς. Ἀλλοίμονο ἂν ἦταν ἄγγελος. Πῶς θά μᾶς καταλάβαινε ὁ ἄγγελος ἀφοῦ δὲν ἔχει σάοκα καὶ ὁσῆ; Πῶς θά μᾶς κατανοοῦσε; Ὅτι τὰ λέει ὁ πνευματικὸς μόνο σὰν παρμύθι. εἶναι σωστό. Ἡ εἰκόνα δὲν διμύει γιὰ νά ἀντικαταστήσῃ τὸν πνευματικόν. Τί συμβοῦλές θά μᾶς δώσῃ; Καὶ τὸ τελευταῖον. Ἄν ἄλλοι δὲν γίνονται καλύτεροι μέ τὴν ἐξομολόγησι, αὐτὸ σὲ τί ἐμποδίζει ἐμᾶς νά γίνουμε καλύτεροι;

Νά τελειώνουμε. Προέπει νά ἐξομολογηθῶμε ὁπωσδήποτε. Περιθώρια γιὰ ἄλλη ἀναβολὴ δὲν ὑπάρχουν. Ὑπάρκει ζωὴ, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ θάνατος. Καὶ ὁ θάνατος δὲν ἔχει οὔτε νόον. οὔτε μῆνα, οὔτε μέρα, οὔτε ὥρα. Προτοῦ εἶναι ἀνά, ἥς πάσουμε τὸ δρόμο γιὰ τὸ ἐξομολογητήριον. Καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον δρόμο

νά παίρνουμε κάθε φορὰ πού θά τυχαίῃ νά πέφτουμε στὴ μιά ἢ στὴν ἄλλη ἁμαρτία. Καὶ στὸν ἴδιο πνευματικόν, ἂν γίνεται, γιὰ νά μπορῇ νά μᾶς παρακολουθῇ στὴν πνευματικὴ μας πρόοδο.

Καὶ κάτι ἀκόμη:

Προτοῦ πάρουμε τὸ δρόμο γιὰ τὸ μυστήριον εἶναι ἀναγκαῖα μιὰ αὐτοσυγκέντρωσι. Νά δοῦμε τὰ ἑαυτὰ μας. Νά μετρήσουμε τὰ ἁμαρτήματά μας. Κι' ὕστερα νά ξεκινήσουμε. Καὶ νά ξεκινήσουμε μέ πραγματικὴ μετάνοια. Μὲ συντριβή. Ὅπως ὁ Δαβὶδ. Ὅπως ὁ τελώνης. Ὅπως ὁ ἄσωτος υἱός. Ὁ ἀπ. Πέτρος μιὰ φορὰ ἀρνήθηκε τὸ Χριστό, ἀλλὰ ἐκκλῆψε μετὰ πικρά. Μὲ εἰλικρίνεια. Νά μὴ ἀποκρύψουμε τίποτε. Οὔτε λογιισμό. Καὶ μέ τὴν ἀπόφασι νά κάνουμε δ,τι μᾶς συμβουλεύσῃ ὁ ἐξομολόγος.

Ἀκοῦστε μιὰ ἐξομολόγησι ἐνός νέου: «Σήμερα τὸ ἀπόγευμα ἔκαμα μιὰ γενικὴ ἐξομολόγησι τῆς ζωῆς μου στὸν ἱερέα μας. Εἶναι ἡ δεκάτη βραδυνὴ. Ὅλοι κοιμοῦνται γύρω μου, ἐγὼ ὅμως ἀπόψε δὲν ἔχω ὕπνο. Ἡ σκέψι μου στρέφεται πάντα στὴν ἐξομολόγησι, πού ἔκαμα λίγο πρὶν. Θά δυσκολευόμουν νά περιγράψω τὴν ψυχικὴ κατάστασι, στὴν ὁποία εὐρίσκομαι.

Κάτι τι τραγουδεῖ μέσα μου. Ὅλα εἶναι ξεχειλισμένα ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐτυχία. Εἶναι ἀδύνατον νά τὸ διηγηθῶ. Πρέπει νά ζήσῃ κανεὶς ἐκεῖνο πού δίνει στὴν καρδιά ἡ ζωτικὴ ἐξομολόγησι. Ἐμείνα περίπου μισὴ ὥρα κοντὰ στὸν πνευματικόν. Χωρὶς ἀμφιβολία ἤμουν θαθεῖα συγκινημένος, δταν ἀνέσσυρα ἀπὸ τὸ προσηχητάριό μου τὸν μακρὸ κατάλογο τῶν ἁμαρτιῶν ὅλης τῆς ζωῆς μου. Ἀλλοίμονον! Πόσες χρεωκοπίες, στραβοπατήματα, πτώσεις, δισταγμοί. Πόσα μικροῦς ἁμαρτήματα, ἀλλὰ καὶ πόσα σοβαρώτερα.

Ἀνοιξα τὴν καρδιά μου, ἀλλὰ μὲ τόση ἐμπιστοσύνη καὶ εἰλικρίνεια, ὥστε κανεὶς, οὔτε ἡ μητέρα μου, οὔτε ὁ καλύτερος φίλος μου ποτὲ δὲν μὲ γνώρισαν ἔτσι.... Εἴμεθα μόνοι, ὁ πνευματικός, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγώ, ἡ κουρασμένη καὶ ριγμένη στὴ γῆ καὶ πληγωμένη ψυχὴ μου. Καὶ ὠμιλοῦσα, ὠμιλοῦσα, τὰ ἔλεγα ὅλα, χωρὶς καμμιὰ ἐπιφύλαξι, διότι δὲν ἤθελα νά μείνῃ καμμιὰ, ἔτσι καὶ ἡ πὺλ μικρὴ, κηλίδα στὸ ἔνδυμα τῆς ψυχῆς μου».

Π Ι Ν Α Ξ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ο Ν

Α' ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

Δ. Β. Χ.: «Ὁ ποιὼν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα» σελ. 1 — Ἡ ἀνόρθωσις σ. 17 — Ἐπιστροφή πρὸς τὸ ἀρχαῖον κάλλος σ. 33 — Ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν τοῦ Γολγοθᾶ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ἀναστάσεως σ. 49 — Τὸ ἄγχος τῆς ἀφθονίας σ. 65 — Θρησκεία καὶ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ περιθώριον σ. 81 — Πῶς εἶδεν ἡ ἐποχὴ μας τὸν ἀνθρώπον σ. 97 — Αἱ δυναταὶ προσφοραὶ τοῦ ἀνθρώπου σ. 113 — Ἐπικίνδυνοι θέσεις σ. 129 — Ἐπιβάλλεται δραστηριοποίησις σ. 145 — Κακότεχνοι καὶ ἐντεχνοὶ παραμορφώσεις σ. 161.

Στεργίου Ν. Σάκκου: Ἐμμανουήλ σ. 177.

Β' ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Στεργίου Ν. Σάκκου: ΓΕΝΕΣΙΣ: Ἡ γέννησις τοῦ Ἰσαάκ - Ὁ Ἰσμαήλ - Φρέαρ ὄρκου σελ. 2-4 — Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ σ. 19 — Ἡ συγγένεια τοῦ Ἀβραάμ - Ὁ θάνατος τῆς Σάρρας σ. 35 — Ὁρκος τοῦ Ἐλιέζερ γὰρ τὸ γάμο τοῦ Ἰσαάκ σ. 51 — Ἐκλογή γυναικὸς γὰρ τὸν Ἰσαάκ - Γάμος τοῦ Ἰσαάκ σ. 67-72 — Ἄλλοι υἱοὶ Ἀβραάμ - Ὁ θάνατος τοῦ Ἀβραάμ - Ὁ λαὸς τοῦ Ἰσμαήλ σ. 84-86 — Ἡσαὺ καὶ Ἰακώβ - Ὁ πιερνισμὸς σ. 99-102 — Ἡ ἐπαγγελία πρὸς τὸν Ἰσαάκ - Παρὰ λίγο ἀρπαγὴ τῆς Ρεδέκκας - Προστριβὴς Ἰσαάκ καὶ ἐντοσίων σ. 115-116 — Συνθήκη Ἰσαάκ καὶ ἀδιμέλεχ σ. 131 — Ἀίστασις τῶν δύο ἀδερφῶν - Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰακώβ σ. 163-165 — Ὁ Ἰακώβ στὴ Χαρράν - Ὁ γάμος τοῦ Ἰακώβ - Ἡ παιδαγωγία τοῦ Ἰακώβου σ. 182-184.

Γ' ΒΙΒΛΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ — ΚΗΡΥΓΜΑ

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου: Τὸ θεόδομητον καθίδρυμα σελ. 11 — Οἱ τρεῖς φάσεις τῆς Ἐκκλησίας σ. 26.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτοπούλου: Ὅλα γὰρ τὰ δόξα τοῦ Θεοῦ σ. 21 — «Ὡσαννὰ» ἢ «ἄρον»; σ.

Ἀγαπητὴ ἀναγνώστα,

Ἐξομολογεῖσαι; Ἄν δχι, κάνε ἀρχή, μὰ καλὴ ἀρχὴ σήμερα δὲν εἶναι ἀργά. Καὶ ἔτσι ὅπως τὰ εἶπαμε. Χαρὰ θάχης, τότε, στὴν ψυχὴ σου. Οὐράνια χαρὰ.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτοπούλου

37 — Νεκροὶ ἀναστήθητε σ. 52 — Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σ. 72 — «Ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος» σ. 86 — Τὸ συγκλονιστικώτερον κήρυγμα σ. 133 — Ὑπάρχει ἀκόμη τόπος σ. 184-186.

Δ' ΕΩΡΤΟΛΟΓΙΚΑ

Δ. Β. Χαρίση: «Μακάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ' αὐτῷ» σελ. 28 — Ἡ ποιμαντικὴ δραστηριότης τῶν πιστῶν σ. 43 — Ἡ ἀντιπατικότης τῆς ἐποχῆς μας σ. 56 — Δυναμικὴ συμπαράστασις εἰς τὸν συνάνθρωπον σ. 105 — Τὰ θεμέλια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου σ. 121 — Ἀποτελέσματα τοῦ πνευματικοῦ ὁκλισμοῦ σ. 166.

Ε' ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Β. Δχ. Ψ.: Ὁ ὥραιος Ἰησοῦς σελ. 13 — Τὸ διπλὸ κέρδος σ. 24 — Τὰ ὥραία τοῦ Ἰησοῦ σ. 80 — Τὰ ὥραία τοῦ Ἰησοῦ (συνέχεια) σ. 46 — Οἱ ὥραιοι τοῦ Ἰησοῦ σ. 61 — Ἡ ὥραιότερα τῶν ὥραιων σ. 78 — Χριστιανικὰ κοσμήματα σ. 93 — Ἡ αἰδώς σ. 108 — Ἡ κόσμος καταστολὴ σ. 124 — Ἡ σωφροσύνη σ. 139 — Τὰ ἀγαθὰ ἔργα σ. 154 — Ἡ καλλιτεχνία σ. 170.

ΣΤ' ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ

Σάββα Ν. Ξανθοπούλου: Ἡ ἀμνησία σελ. 9 — Ὁ θάνατος τῆς μητέρας σ. 39 — Περιουλλογὴ σ. 54 — Δικαίωσις μοναχισμοῦ σ. 75 — Ναυαγισώστης σ. 88 — Ψυχρῶστης σ. 103 — Ὁ ἄθεος καὶ ὁ ἀσκητὴς σ. 119 — Ἀναζητῶντας ἁγίους σ. 137 — Ὁ λαθρέμπορος σ. 161 — Τὸ σημάδι σ. 168 — Μία πετυχημένη διαμαρτυρία σ. 187-188.

Ζ' ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Στεργίου Ν. Σάκκου: Χρόνος καὶ αἰωνιότης σελ. 5.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτοπούλου: Τὸ φῶς τοῦ κόσμου σ. 117 — Ἐξομολογεῖσαι; σ. 189-190.

Η' ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἀπαίτησις τοῦ χριστεπαιωνίου πληρώματος - Οἱ Μητροπολίται νὰ προστατεύουν τοὺς συνεργάτας τῶν σελ. 16 — Πρὸς καταρτισμὸν τῶν πιστῶν - Ἐξαίσιος συγκερασμός! σ. 48 — Τὰ πάθη καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ — Οἱ ιερόρχοι νὰ ἀγωνισθῶν σ. 64 — Ὁ ἀγὼν διὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμοὺς - Καὶ τώρα ἐργασία - τὸ κακὸν πρέπει νὰ κτυπηθῇ - «Οἱ ἄγνωστοι πόλεμοι» - Τὰ φθοροποιὰ ἔντυπα σ. 79-80 — Ἡ μόνη ἐπιτακτικὴ καὶ πρακτικὴ ἐνέργεια - Ἡ ἀναζήτησις τῶν αἰτιῶν - Οἱ

διὰ Χριστὸν ἀγωνισταί - Ὁ δίκαιος ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ σ. 90 - 96 — Τὸ φῶς τῆς ψυχικῆς γαλήνης - Οἱ ἐπιτήδευοι τῆς ἐποχῆς - Ἀναδιοργάνωσις τῆς προσωπικότητος - Κοσμὸς ἐνδεδυμένος σ. 111 - 112 — Εὐπρεπὲς ἐμφάνισις - Τουριστικὰ προϊόντα - Ἀρνητικὴ προσφορά - Φάρμακον ἐναντίον τῆς ἀκαλασίας - Ἡ μόνη λύσις - Πρὸς πνευματικούς σκοποὺς σ. 127 - 128 — Ὅχι ὀλίγα, ἀλλὰ πολλὰ - Ὅταν πῶντοι οἱ ἡθικοὶ φραγμοὶ - Οἱ προδοσχημιοὶ λόγοι - Ἀρκετὸν λιθανιστὸν - Εἶναι οἱ δεικταί τῆς χριστιανικῆς ζωῆς σ. 142 - 144 — Ἐπιτοκτικὸν θέμα πρὸς συζήτησιν - Αἱ ἐτεροδιδασκαλίαι - Αἱ ἀμείλικτοι μαστιγώσεις τῆς συνειδήσεως - Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ - Σύγχρονοι εἰδωλολατρικαὶ ἐκδηλώσεις - Τὰ δῶρα τῆς ἐντιμότητος σ. 158 - 160 — Τὸ μυστικὸν τῆς πνευματικῆς ἀγανώσεως - Ἐλλειψς οἰκονομικοῦ προγραμματισμοῦ - Σπουδαία χειρονομία σ. 176.

Θ' ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Μακροθυμία Θεοῦ - Στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ σελ. 18 — Ὁ διάβολος πέθανε σ. 77 — Μετάφρασις Κ. Διαθήκης σ. 123.

Ι' ΔΙΑΦΟΡΑ

Μιχαὴλ Κ. Εἰθυμίου: Τὰ παράδοξα τοῦ Θεοῦ σ. 41 — Μωσὰς ὁ Νωκὴς βασιλεὺς σ. 58 — Ἡ ἀδελφότης τῆς ἐκκλησίας σ. 90.

Μ. Βασιλείου: «Νηστεία ἀληθής» σ. 174.

ΙΑ' ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Ὁ π. Χρυσόστομος Παπασαραντιόπουλος σελ. 32 — Βιργινία Ἀκρίτα σ. 126 — Ἀγαθονίκη Χαρολαμπιδίου σ. 192.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. συνδρομηταί, ὥπως ἀνανεώσουν τὴν εἰρησάν συνδρομὴν των, ἀποστέλλοντες ταύτην δι' ἐπιταγῆς ἢ ἐντὸς φακέλου εἰς γραμματόσημα εἰς τὴν ἐξῆς διεύθυνσιν: Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» - Πέλοπος 7 - Θεσσαλονίκη. Πρὸς τὸ παρὸν ἡ συνδρομὴ παραμένει εἰς τὸ ποσὸν τῶν 20 δρχ., παρὰ τὰς ἡδηξημένας ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι προέκυψαν μετὰ τὰς τελευ-

ταίας ἀνατιμήσεις τῶν ἐξόδων ἐκδόσεων.

Ἐπίσης γνωστοποιεῖται διὰ τὸ διβλίοπωλεϊον τῆς Ἀδελφότητος λειτουργεῖ κανονικῶς εἰς τὴν ὁδ. Πλάτωνος ἀρ. 2 - τηλέφ. 274-518. Οἱ ἐπαυνοῦντες οἰονόησιν πνευματικὸν διβλίον, δύναται νὰ τὸ προμηθεύουν ἢ ἐπισκεπτόμενοι τοῦτο εἰς τὰς ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ὥρας ἢ γραφοντες εἰς τὴν ὡς ἄνω διεύθυνσιν καὶ ἀποστέλλοντες τὸν ἀντίτιμον καὶ τὰ ταχυδρομικὰ ἐξόδα δι' ἐπιταγῆς ἢ ἐντὸς φακέλου εἰς γραμματόσημα.

ΑΓΑΘΟΝΙΚΗ Χ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

Τὴν 25ην Νοεμβρίου ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ εἰς ἡλικίαν 90 ἐτῶν ἡ Ἀγαθονίκη Χαρολαμπιδίου. Ὑπῆρξεν μέλος οἰκογενείας, ἡ ὁποία τὰ μέγιστα ἐδοήθησεν τὴν Ἀδελφότητα. Σύντροφος τοῦ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν Χαρολαμπιδίου Χαρολαμπιδίου καὶ μήτηρ τέκνων με εὐσέβειαν καὶ χριστιανικὴν ζωὴν, μεγάλων εὐεργειῶν τῆς Ἀδελφότητος. Ἡ ἰδία ἀπὸ τὸ αἰομικὸν τῆς θαλάττης ἐνίσχυσεν καὶ ἐπανάληψιν τὸ φιλοanthρωπικὸν ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος με ἱκανὰ ποσά.

Ἡ Ἀδελφότης ἐκφράζει τὴν συμπάθειαν τῆς πρὸς τὴν οἰκογένειαν τῆς μεταστάσης, εὐχαμένη, ὥπως Κύριος ὁ Θεὸς τῇ τῇ ψυχῇ αὐτῆς ἐν οὐρανοῖς δικαίων.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ὁ κ. Δημήτριος Λαμπασίνος προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος δραχμὰς 5.000 εἰς μνήμην τοῦ ὑπατρός του Ἰωάννου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἐπὶ σειράν ἐτῶν μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἐπίσης ἡ οἰκογένεια Γιοῦτζη δραχμὰς 1.500 εἰς μνήμην τοῦ συζύγου καὶ πατρός των Ἰγνατίου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν αὐτῶν.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Ἡμεριον ἀρμόδον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ ἔκδοσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Τηλ. 270-630 Θεσ/κη Διευθυντῆς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιπούλου 19, Θεσ/νίκη Ἑτησίαν συνδρομή: Ἐσωτερικὸς δρχ. 20 — Ἐξωτερικὸς δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ